

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ДЕМОГРАФІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ М.В. ПТУХИ

ЕЛЕКТРОННІ РЕЄСТРИ:

СТАН В УКРАЇНІ

Колективна монографія

2021

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕМОГРАФІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМЕНІ М.В. ПТУХИ

ЕЛЕКТРОННІ РЕЄСТРИ: СТАН В УКРАЇНІ

КИЇВ — 2021

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту демографії
та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України
(протокол № 16 від 17 вересня 2021 року)

Авторський колектив:

О.М. Гладун (наук. ред.), М.В. Пугачова, Н.М. Левчук, Н.О. Рингач, П.Є. Шевчук,
О.П. Корнійчук, Л.В. Лущик, В.В. Хвалинська, Д.В. Виноградова, М.В. Виноградова

Рецензенти:

Лібанова Е.М., доктор економічних наук, професор, академік НАН України,
директор Інституту демографії та соціальних досліджень
імені М.В. Птухи НАН України
Ковтун Н.В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри статистики,
інформаційно-аналітичних систем і демографії
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Е 31 **Електронні** реєстри: стан в Україні: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. — Київ, 2021. — 636 с. Об'єм даних 4,24 Мб.

ISBN 978-966-02-9687-9 (PDF)

Монографію присвячено дослідженню стану основних українських електронних реєстрів, які містять інформацію про населення. Докладно проаналізовано проблеми, пов'язані зі створенням, функціонуванням і використанням цих реєстрів в Україні для цілей державного управління і статистики зокрема. Розглянуто питання взаємозв'язку реєстрів та можливості створення цілісної системи якісної інформації щодо населення на базі проаналізованих реєстрів. У роботі викладено рекомендації щодо удосконалення певних реєстрів і подальших можливостей їх використання.

Для демографів, державних службовців, працівників сфери ІТ, та усіх, хто цікавиться питаннями інформатизації суспільства.

УДК 303:004.67(477)

ISBN 978-966-02-9687-9 (PDF)

- © Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2021
- © О.М. Гладун (наук. ред.), М.В. Пугачова, Н.М. Левчук, Н.О. Рингач, П.Є. Шевчук, О.П. Корнійчук, Л.В. Лущик, В.В. Хвалинська, Д.В. Виноградова, М.В. Виноградова 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД РЕЄСТРІВ, ЩО МІСТЯТЬ ІНФОРМАЦІЮ ПРО НАСЕЛЕННЯ	10
РОЗДІЛ 2. РЕЄСТРИ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	16
2.1. Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i>	16
2.2. Реєстр пацієнтів	39
2.3. Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії.....	48
2.4. Національний канцер-реєстр України	53
РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНІ РЕЄСТРИ	62
3.1. Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	62
3.2. База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних.....	83
3.3. Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування	95
3.4. Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій.....	105
3.5. Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги.....	109
3.6. Єдиний державний реєстр ветеранів війни	135
3.7. Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб	142
3.8. Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	157
3.9. Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL)	164
3.10. Електронний реєстр листків непрацездатності.....	184
РОЗДІЛ 4. ПОДАТКОВІ РЕЄСТРИ	204
4.1. Державний реєстр фізичних осіб — платників податків	204
4.2. Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування	216

РОЗДІЛ 5. РЕЄСТРИ СИСТЕМИ ОСВІТИ	221
5.1. Єдина державна електронна база з питань освіти	221
5.2. Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання.....	238
5.3. Реєстр сертифікатів педагогічних працівників.....	248
РОЗДІЛ 6. РЕЄСТРИ ДЕМОГРАФІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	258
6.1. Державний реєстр актів цивільного стану громадян	258
6.2. Державний реєстр виборців	289
6.3. Реєстри територіальних громад	324
6.4. Єдиний державний демографічний реєстр.....	352
РОЗДІЛ 7. РЕЄСТРИ РІЗНОГО СПРЯМУВАННЯ	373
7.1. Єдиний реєстр боржників	373
7.2. Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних.....	384
7.3. Державний земельний кадастр	394
7.4. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно	407
7.5. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.....	421
7.6. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	438
7.7. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань	450
7.8. Єдиний державний реєстр транспортних засобів	495
7.9. Спадковий реєстр.....	503
РОЗДІЛ 8. МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕЄСТРІВ ЯК СИСТЕМИ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ НАСЕЛЕННЯ	526
ПІДСУМКОВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	596
Перелік посилань	599

ВСТУП

У цій роботі викладено результати другого етапу дослідження, присвяченого електронним реєстрам, що містять інформацію про населення. Перша монографія із запланованого циклу монографій — «Електронні реєстри: європейський досвід створення та використання» — містить аналіз створених у північноєвропейських країнах (Данії, Естонії, Нідерландах, Норвегії, Швеції та Фінляндії) і Франції систем електронних реєстрів і баз даних, які стосуються населення [64].

У монографії, що пропонується, увагу приділено дослідженню електронних реєстрів, які вже функціонують в Україні або заплановані до впровадження найближчим часом. Метою роботи є вивчення порядку функціонування державних реєстрів в Україні, характеристик населення в них і ступеня їх узгодженості.

На відміну від північноєвропейських країн, в Україні поки що не спостерігається системність у створенні окремих реєстрів, коли для певного адміністративного джерела наперед визначається місце у загальній системі та зв'язок з іншими, зокрема базовими, реєстрами. Варто зазначити, що відповідний державний орган — Міністерство цифрової інформації України — вже доклав і продовжує докладати зусилля для впорядкування електронних ресурсів різних відомств і зв'язування їх в єдину систему на базі платформи «Трембіта» за прикладом естонської платформи *X-tee (X-Road)*.

У роботі вперше здійснено докладний аналіз наявних в Україні найсуттєвіших електронних інформаційних ресурсів, що містять інформацію, яка може бути використана для розроблення соціальної політики. На базі узагальненої інформації проаналізовано наявність ключових полів для автентифікації фізичної особи в кожному реєстрі для зв'язування реєстрів між собою. Зроблено висновок, що в нашій країні не існує загального персонального ідентифікатора особи, немає таких базових реєстрів, як центральний реєстр населення та реєстр адрес, отже, немає і відповідних ідентифікаторів. Тому запропоновано використовувати складні ключі для пошуку і зв'язування інформації в реєстрах і базах даних.

Монографія складається з восьми розділів, присвячених докладному аналізу електронних реєстрів і баз даних, що містять інформацію, необхідну для підтримки соціальної політики й прийняття управлінських рішень в інших сферах державного управління. Частина розділів присвячена певним групам реєстрів (охорони здоров'я, освіти, соціальні, демографічні тощо), інші реєстри зібрані в спільний розділ.

У першому розділі викладено загальний огляд реєстрів, що містять інформацію про населення. Наголошено, що група обраних для дослідження електронних реєстрів і баз даних не може повністю охопити всю множину ресурсів, необхідних для рішень адміністративних органів, деякі лишились поза межами аналізу, але рамки роботи та обмеженість часу не дали змоги здійснити розлогіший аналіз. У розділі також наведено перелік основних реєстрів, які автори обрали до розгляду, й тих, які можна було би дослідити для інших цілей. Цю другу групу було названо «додатковими» реєстрами. У першому розділі також подано перелік позицій, за якими проаналізовано реєстри (вони зібрані у так званий формалізований опис), і орієнтовну структуру неформалізованого опису кожного електронного ресурсу, в якому дослідники викладали свій погляд на його функціонування й використання.

Другий розділ присвячений аналізу реєстрів системи охорони здоров'я України. Докладно розглянуто Електронну систему охорони здоров'я *eHealth*, яка об'єднала інформацію електронних ресурсів різних напрямів медичної діяльності й різних закладів охорони здоров'я. У розділі наведено перелік електронних реєстрів і баз даних, що функціонують у рамках системи *eHealth*. Особливу увагу приділено дослідженню Реєстру пацієнтів, Реєстру пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, й Національного канцер-реєстру України.

У третьому розділі розглянуто групу соціальних реєстрів. До цієї групи увійшли електронні ресурси, що містять інформацію про осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; які шукають роботу, та зареєстровані безробітні; які застраховані у Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування; осіб, які отримують житлові субсидії; мають право на пільги; є ветеранами війни; є внутрішньо переміщеними особами; осіб, які потерпіли від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Крім того, проаналізовано доступну інформацію щодо запланованих до створення

Єдиного державного реєстру соціальної сфери та Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України (*E-SOCIAL*), а також Електронного реєстру листків непрацездатності, який має запрацювати з жовтня 2021 року.

Четвертий розділ містить результати дослідження податкових електронних ресурсів Державної податкової служби України (Державного реєстру фізичних осіб — платників податків) і Пенсійного фонду України (Реєстру страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування).

Інформація, що міститься у реєстрах системи освіти, взаємопов'язана на основі Єдиної державної електронної бази з питань освіти, яка досліджена у п'ятому розділі монографії. У межах цієї бази даних функціонують Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання, Реєстр сертифікатів педагогічних працівників, Реєстр документів про освіту, Реєстр студентських (учнівських) квитків, Реєстр суб'єктів освітньої діяльності, Реєстр здобувачів освіти. Перші два з названих реєстрів також докладно проаналізовані у п'ятому розділі роботи.

Дуже важливими з погляду демографічного аналізу є, на нашу думку, проаналізовані у шостому розділі реєстри демографічного спрямування: Державний реєстр актів цивільного стану громадян, Державний реєстр виборців, Реєстри територіальних громад, Єдиний державний демографічний реєстр. Вони здійснюють постійний обмін інформацією щодо фізичних осіб, але, за висновками авторів монографії, як у взаємодії цих реєстрів, так і через відсутність персональних ідентифікаційних номерів в усіх жителів України, докладний демографічний аналіз на підставі цих реєстрів здійснити поки що не можливо.

У сьомому розділі викладено результати дослідження реєстрів, що не увійшли до класифікації, наведеної вище, але містять важливу інформацію стосовно фізичних осіб-мешканців країни чи дані, необхідні для додаткового аналізування стану суспільства у цілому та функціонування соціальної сфери. Наприклад, Єдиний реєстр боржників; Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Спадковий реєстр і Державний реєстр речових прав на нерухоме майно можуть надати дані

безпосередньо про фізичних осіб і/або їхні статки. Державний земельний кадастр і Єдиний державний реєстр транспортних засобів мають містити необхідну додаткову інформацію про майно. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань може слугувати додатковим джерелом інформації про зайнятість осіб (наприклад, місце роботи й посаду).

У восьмому розділі розглянуто можливість використання електронних ресурсів як системи для дослідження населення. Визначено умови, за яких множина розрізнених реєстрів, що можуть бути використані для дослідження демографічних і соціальних питань, має перетворитись на повноцінну систему. Для цього складено таблицю з переліком ключових полів для кожного з аналізованих реєстрів / баз даних, які ідентифікують фізичну особу та придатні для зв'язування інформації щодо неї у різних джерелах. Крім того, для спрощення подальшого аналізу, у розділі представлено: таблицю з переліком ключових полів для кожного з розглянутих реєстрів / баз даних, які ідентифікують фізичну особу та придатні для зв'язування інформації щодо неї у різних джерелах; матрицю, яка відображає попарний зв'язок усіх проаналізованих електронних інформаційних ресурсів; таблицю з узагальненим переліком усіх розглянутих 477 показників і їх наявності у відповідних реєстрах. Ці таблиці являють собою узагальнені відомості, які є підґрунтям для подальшого дослідження можливостей спільного використання даних різних реєстрів для створення інформаційної бази розроблення соціальної політики.

Під час роботи з електронними інформаційними ресурсами користувачам слід мати на увазі низку важливих моментів, які стосуються змін у часі законодавства, утримувача (держателя) і структури ресурсу, методик розрахунку показників тощо.

Ситуація у сфері створення та функціонування електронних реєстрів швидко змінюється, тому деякі положення і висновки, зроблені у період підготовки матеріалів, вже можуть виявитись неактуальними. Наведені у монографії відомості актуальні на жовтень 2020 року, проте, на думку авторів, все одно мають достатнє наукове та прикладне значення.

Викладені наукові результати відзначаються науковою новизною, оскільки комплексні дослідження інформаційних ресурсів щодо населення на теперішній час відсутні. Вони також мають і практичну значущість, обумовлену спрямованістю отриманих наукових результатів на їх

використання для обрання й ухвалення управлінських рішень у сфері соціальної політики та удосконалення системи функціонування й використання інформації реєстрів. Отже, реалізація дослідження спрямована на підвищення якості та комплексності інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері соціально-економічної політики.

Монографія підготовлена під керівництвом та за редакцією члена-кореспондента НАН України, д-ра екон. наук О. Гладуна (вступ, розд. 1, підрозд. 6.4, розділ 8, підсумкові положення) авторським колективом у складі: д-р екон. наук, старш. наук. співроб. М. Пугачова (вступ, розд. 1, підрозд. 6.3, розділ 8, підсумкові положення); д-р екон. наук, старш. наук. співроб. Н. Левчук (підрозд. 3.1—3.2, 7.2); д-р наук з держ. упр., старш. наук. співроб. Н. Рингач (розд. 2, підрозд. 7.1, 7.5); канд. екон. наук, старш. наук. співроб. П. Шевчук (підрозд. 3.3—3.4, 4.2, 7.3); канд. екон. наук, старш. наук. співроб. О. Корнійчук (підрозд. 3.5, 7.4, 7.6—7.7); Л. Лущик (розд. 5, підрозд. 6.2, 7.9); В. Хвалинська (підрозд. 3.6, 4.1, 7.8); Д. Виноградова (підрозд. 3.9, 6.1, 6.4); М. Виноградова (підрозд. 3.7—3.8, 3.10, 6.4).

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД РЕЄСТРІВ, ЩО МІСТЯТЬ ІНФОРМАЦІЮ ПРО НАСЕЛЕННЯ

Реєстрова форма збереження, актуалізації та використання інформації стосовно кожного з об'єктів спостереження стрімко розвивається. Зараз в Україні нараховується понад 200 реєстрів. З них було сформовано групу реєстрів, критерієм відбору до якої була теоретична можливість (на думку авторів) їх подальшого використання для надання інформаційної підтримки розробки та проведення соціальної політики держави.

З метою з'ясування придатності наявної в Україні множини електронних адміністративних реєстрів для створення на їх базі повноцінної системи реєстрів, здійснено докладний аналіз електронних інформаційних ресурсів основного переліку. Автори свідомі того, що досліджені реєстри / бази даних є тільки частиною значно більшої кількості електронних інформаційних ресурсів, які створені та використовуються переважно органами влади та самоврядування для виконання ними власних функцій, хоча існують і реєстри професійних об'єднань, організацій, компаній, підприємств.

Інформація щодо електронних ресурсів була отримана з відкритих джерел, тому глибина їх аналізу може бути різною з висловленням (із зауваженнями щодо цього) певних припущень. Насамперед це стосується зв'язку реєстрів між собою та наявності / відсутності необхідних ідентифікаційних полів у реєстрах для автентифікації записів щодо фізичних осіб.

На жаль, посилання на джерела в мережі Інтернет не завжди залишаються актуальними через інституціональні зміни, зміни у законодавстві та у сфері цифровізації держави.

До групи основних реєстрів включено такі.

1. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань.

2. Державний реєстр актів цивільного стану громадян.
3. Державний реєстр виборців.
4. Державний реєстр фізичних осіб — платників податків.
5. Єдиний державний демографічний реєстр.
6. Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб.
7. Реєстр застрахованих осіб Пенсійного фонду України.
8. Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.
9. Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій.
10. Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги.
11. Єдиний державний реєстр ветеранів війни.
12. Спадковий реєстр.
13. Земельний кадастр.
14. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно.
15. Єдиний державний реєстр транспортних засобів.
16. Єдиний державний реєстр декларацій.
17. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення.
18. Єдиний реєстр боржників.
19. Реєстри галузі медицини *eHealth* (інформаційно-телекомунікаційна система в Україні).
20. Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО).
21. Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних.
22. Реєстри територіальних громад.
23. Реєстр осіб, постраждалих внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС.
24. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

25. Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

26. Електронний реєстр листків непрацездатності.

27. Єдиний державний реєстр соціальної сфери.

До додаткових реєстрів віднесено 19 названих нижче.

1. Єдиний реєстр довіреностей.

2. Державний реєстр обтяжень рухомого майна.

3. Єдиний державний реєстр виконавчих проваджень.

4. Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції.

5. Єдиний реєстр бюро кредитних історій.

6. Вся Україна — жителі.

7. Жертви політичного терору в СРСР.

8. Перевірка чинності полісу, страховика, зеленої карти, страхового агента МТСБУ (Моторне (транспортне) страхове бюро України).

9. Реєстр зниклих громадян.

10. Єдина державна інформаційна система трансплантації.

11. Національна система біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства.

12. Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

13. Єдиний реєстр досудових розслідувань.

14. Реєстр рішень, виконання яких гарантується державою.

15. Єдиний реєстр жертв Голодомору.

16. Реєстр власників іменних цінних паперів.

17. Реєстри утримувачів муніципальних карток, наприклад, «Картка киянина», «Картка іванофранківця» тощо.

18. База кодів IMEI мобільних телефонів.

19. Реєстри анульованих свідоцтв про народження, смерть, брак, розлучення тощо.

Інформація щодо кожного електронного ресурсу складається з двох частин: формалізованого і неформалізованого описів.

Формалізований опис має структуру, однакову для усіх реєстрів (баз даних), і містить 21 пункт. Майже кожен пункт має посилання на джерело інформації для аналізованого реєстру, якщо цю інформацію було знайдено.

Далі наведено структуру опису реєстру.

1. Утримувач реєстру.
2. Дата створення.
3. Юридична основа (законодавча база створення та ведення).
4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру.
5. Перелік реквізитів (полів, показників) реєстру.
6. Ключові (ідентифікаційні) поля.
7. Джерела інформації для заповнення реєстру (постачальник, періодичність постачання й загальний зміст інформації, що надається).
8. Чи містить реєстр також і відскановані документи (якщо так, то які).
9. Чи містить реєстр також і оцифровану інформацію (якщо так, то яку, наприклад, підпис, фотографія обличчя, відбитки пальців тощо).
10. Дата, з якої існують відомості.
11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.
12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі (наприклад, паперових).
13. Централізований (ведеться тільки в одному місці) чи децентралізований (в декількох місцях та має / не має центральний); рівні децентралізації (держава — область — район — громада).
14. Актуалізація (оновлення) інформації: періодичність, зберігання історії змін (наприклад, зберігання як системи реляційних таблиць, пов'язаних із датами внесення змін у активний реєстр), підстави для внесення змін.
15. Періодичність архівації реєстру.

16. Способи реєстрації користувачів реєстру.

17. Основні користувачі реєстру.

18. Доступ до даних реєстру (безкоштовно у відкритому доступі, на платній основі, є доступ тільки до інформації про себе, доступ до обмеженої інформації тощо).

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів (як отримати необхідну інформацію про особу за визначений період, за визначеним критерієм, за комбінацією критеріїв).

20. Зв'язок з іншими реєстрами.

21. Середовище функціонування програмного забезпечення (операційна система, системи управління даними та базами даних, драйвери, прикладне програмне забезпечення, офісні застосунки тощо), необхідне для формального функціонування реєстру.

Неформалізований опис базується на формалізованому і містить додаткову інформацію, яка ґрунтується на думках, аналітичних висновках та міркуваннях. Неформалізований опис може містити таку інформацію та міркування:

- мета створення реєстру,
- завдання, які вирішуються або можуть бути вирішені на його базі,
- придатність для централізованого постачання інформації про особу,
- зручність отримання та зберігання інформації про особу,
- місце цього реєстру у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб,
- особливості функціонування та використання,
- додаткові коментарі, зауваження, висновки та пропозиції щодо реєстру.

У процесі збирання інформації щодо електронних інформаційних ресурсів та їх аналізування було перероблено частину підготовлених аналітичних звітів через зміну законодавства (це стосується, наприклад, Реєстру виборців) або змін, що відбувались у системах реєстрів державних органів (наприклад, Міністерства соціальної політики). Крім того, було здійснено аналіз деяких електронних ресурсів, що перебувають у стані запровадження, тестування або дослідної експлуатації, через їхню

важливість, на наш погляд, для досягнення мети роботи (наприклад, Єдиний державний реєстр ветеранів війни, Єдиний державний реєстр транспортних засобів, Єдиний державний реєстр соціальної сфери, Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України (*E-SOCIAL*) тощо).

З переліку 32 розглянутих електронних ресурсів було виділено чотири групи, які об'єднують реєстри, що стосуються сфери охорони здоров'я, соціальних питань, податків, освіти, демографії. Частина реєстрів не була класифікована через різноспрямованість.

РОЗДІЛ 2

РЕЄСТРИ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

2.1. Електронна система охорони здоров'я *eHealth*

Формалізований опис. Основне джерело: Електронне здоров'я <https://ehealth.gov.ua/>

До складу Електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) входять центральна база даних та електронні медичні інформаційні системи, між якими забезпечено автоматизований обмін інформацією, даними та документами через відкритий програмний інтерфейс (API). Інформаційна система Національної служби здоров'я України (НСЗУ) — сукупність інформаційних підсистем щодо укладення та виконання договорів, аналізу даних, формування аналітичних і фінансових звітів, обміну інформацією між користувачами, метою функціонування яких є забезпечення виконання покладених на НСЗУ функцій щодо реалізації державної політики у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. Набір даних реєстрів визначається НСЗУ. Розпорядників реєстрів та володільців їх відомостей, перелік відомостей, що вноситься до них, а також порядок їх ведення затверджує МОЗ України.

У центральній базі даних передбачені:

- 1) Реєстр пацієнтів, що містить інформацію про фізичних осіб, які мають право на гарантії згідно із Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»;
- 2) Реєстр декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, що містить інформацію про декларації;
- 3) Реєстр суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я, що містить інформацію про заклади охорони здоров'я, фізичних осіб — підприємців, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, та лабораторії, які уклали або мають намір подати заяву про укладення договору за програмою медичних гарантій або залучені надавачами медичних послуг до надання медичних послуг;

4) Реєстр медичних спеціалістів, що містить інформацію про осіб, які здобули освіту у сфері охорони здоров'я;

5) Реєстр медичних працівників, що містить інформацію про професійно підготовлених осіб, які відповідно до законодавства мають право здійснювати медичне обслуговування;

6) Реєстр договорів про медичне обслуговування населення, що містить інформацію про договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, укладені з НСЗУ;

7) Реєстр договорів про реімбурсацію, що містить інформацію про договори про реімбурсацію за програмою медичних гарантій, укладені з НСЗУ;

8) Реєстр медичних записів, записів про направлення та рецептів;

9) Реєстр медичних висновків;

10) інші реєстри, набір даних в яких визначається НСЗУ.

1. **Утримувач реєстру.** Власником центральної бази даних (ЦБД), зокрема майнових прав на програмне забезпечення центральної бази даних, є держава у особі НСЗУ. Адміністратором центральної бази даних є державне підприємство «Електронне здоров'я» (далі адміністратор), крім Інформаційної системи НСЗУ, адміністрування якої забезпечує НСЗУ (адміністратор не здійснює обробку персональних даних пацієнтів).

Володільцем відомостей Реєстру медичних спеціалістів, Реєстру суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я та Реєстру медичних висновків є МОЗ, а розпорядником цих трьох реєстрів — НСЗУ.

2. **Дата створення.** Рішення про створення — 2017 рік (Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII) [212, ст. 11]. З вересня 2017 року працює у тестовому режимі. Початок функціонування — 2018 рік. Станом на 2020 р. постійно додаються складові.

3. **Юридична основа створення та ведення.** Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [212], розпорядження КМУ від 15.11.2017 № 821-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я на період до 2020 року»

[265]; постанова КМУ від 25.04.2018 № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 526 від 19.06.2019 та № 348 від 15.04.2020» [41].

Порядок функціонування Електронної системи охорони здоров'я, затверджений постановою КМУ від 25 квітня 2018 р. № 411, визначає механізм функціонування ЕСОЗ та її компонентів, реєстрації користувачів, внесення та обміну інформацією і документами в електронній системі охорони здоров'я відповідно до Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Створення, внесення, перегляд інформації та документів у центральній базі даних, внесення змін і доповнень до них здійснюються користувачами відповідно до прав доступу, встановлених Порядком [41] та нормативно-правовими актами, що регулюють порядок ведення відповідних реєстрів. На всі електронні документи та інформацію, що вносяться до ЕСОЗ, накладається кваліфікований електронний підпис автора відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Державне підприємство *eZdorovyya* здійснює адміністрування та технічну підтримку центральної бази даних (ЦБД) та контролює розробку електронної системи охорони здоров'я в Україні, НСЗУ аналізує та використовує дані для прогнозування потреб населення в медичних послугах, розробки програми медичних гарантій, здійснення оплати закладам за медичні послуги.

5. Перелік реквізитів реєстру. У кожному реєстрі визначені власні.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Ідентифікатор фізичної особи — унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності), реєстраційний номер ОКПП. Для юридичної — код згідно з ЄДРПОУ.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. 7.1. Реєстр пацієнтів, що містить інформацію про фізичних осіб, які мають право на гарантії згідно із Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».

Інформацію до реєстру подає уповноважений медичний працівник у разі звернення по послугу.

Інформація, яку потрібно внести: унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); реєстраційний номер ОКПП (за наявності); ПІБ, адреса фактичного місця проживання або перебування; серія та номер (за наявності) документа, що посвідчує особу; контактні дані (номер телефону, адреса електронної пошти у разі надання); інформація про законного представника особи (за наявності); інші відомості, визначені МОЗ.

Відомості з Реєстру пацієнтів є інформацією з обмеженим доступом.

7.2. Реєстр декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, що містить інформацію про декларації.

Інформацію подає лікар, який надає первинну медичну допомогу і з яким укладено деларацію, або уповноважений медичний працівник (відповідно до укладання декларацій);

Інформація, яку потрібно внести:

- посилання на запис про пацієнта у Реєстрі пацієнтів;
- посилання на запис про обраного пацієнтом медичного працівника, який надає первинну медичну допомогу, у Реєстрі медичних працівників;
- посилання на запис про надавача медичних послуг у Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я (ОЗ);
- посилання на запис про обране місце надання медичних послуг, у Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;
- інші відомості, визначені МОЗ.

7.3. Реєстр суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я, що містить інформацію про заклади охорони здоров'я, фізичних осіб — підприємців, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, та лабораторії, які уклали або мають намір подати заяву про укладення договору за програмою медичних гарантій або залучені надавачами медичних послуг до надання медичних послуг.

Інформацію подає керівник або фізична особа — підприємець, яка одержала ліцензію, відповідно до підключення до ЕСОЗ.

Інформація, яку треба внести:

- повне та скорочене найменування юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи — підприємця;
- код згідно з ЄДРПОУ чи реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через релігійні переконання відмовляються від ОКПП) суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я;
- форма власності (для юридичних осіб);
- місцезнаходження;
- ПІБ, найменування посади, контактні дані керівника суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я;
- ПІБ, найменування посади осіб, яким суб'єкт господарювання у сфері охорони здоров'я надав права доступу до Електронної системи охорони здоров'я, передбачені [41, п. 43] із зазначенням обсягу таких прав;
- відомості про чинні та анульовані ліцензії, акредитацію, інші дозвольні документи суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я;
- інформація про місця надання медичних послуг або відокремлені підрозділи аптечних закладів та інші відомості, визначені МОЗ.

7.4. Реєстр медичних спеціалістів, що містить інформацію про осіб, які здобули освіту у сфері охорони здоров'я.

Інформація надходить шляхом електронної взаємодії та обміну відомостями з Єдиною державною електронною базою з питань освіти про підтверджену здобуту освіту у сфері охорони здоров'я.

Інформація, яку треба внести:

- посилання на запис про медичного спеціаліста у Реєстрі пацієнтів;
- освітньо-кваліфікаційний рівень і спеціальність медичного спеціаліста;
- дата початку роботи за спеціальністю та інформація про періоди, протягом яких медичний спеціаліст не працював за спеціальністю;
- інформація про підвищення кваліфікації та перепідготовку;
- інші відомості, визначені МОЗ.

7.5. Реєстр медичних працівників, що містить інформацію про професійно підготовлених осіб, які відповідно до законодавства мають право здійснювати медичне обслуговування.

Інформацію подають самі медичні спеціалісти: вони мають право реєструвати себе у центральній базі даних, подавати заяви про внесення змін та доповнень до відомостей про себе у Реєстрі медичних спеціалістів [41, п. 44].

Інформація, яку треба внести:

- посилання на запис у Реєстрі медичних спеціалістів про медичного працівника;
- посилання на запис про суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я у Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;
- найменування посади та спеціалізація медичного працівника;
- контактні дані медичного працівника для запису на прийом до нього;
- інші відомості, визначені МОЗ.

7.6. Реєстр договорів про медичне обслуговування населення, що містить інформацію про договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, укладені з НСЗУ.

Інформацію подають надавачі медичних послуг, керівник або фізична особа — підприємець, яка одержала ліцензію; Голова НСЗУ та уповноважені ним посадові особи НСЗУ у межах своїх повноважень вчиняють дії щодо укладення, зміни та припинення договорів за програмою медичних гарантій. Інформація надається протягом п'яти робочих днів з дати їх укладення.

Інформація, яку треба внести:

- дата укладення, строк дії і дата припинення договору;
- посилання на запис про надавача медичних послуг у Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;
- посилання на записи про медичних працівників, які будуть залучені до надання медичних послуг за договором, у Реєстрі медичних працівників;

- посилання на записи про суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я (заклади охорони здоров'я, фізичних осіб — підприємців, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, лабораторії), залучені надавачем медичних послуг до виконання договору, у Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;
- посилання на записи про місця надання медичних послуг у Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я, де будуть надаватися медичні послуги за договором;
- контактні дані лікаря для запису на прийом до нього;
- медичні послуги, які надавач зобов'язується надати за договором;
- інформація про обладнання надавача медичних послуг;
- інформація про внесення змін до договору;
- інші відомості, визначені МОЗ.

7.7. Реєстр договорів про реімбурсацію, що містить інформацію про договори про реімбурсацію за програмою медичних гарантій, укладені з НСЗУ.

Інформацію подають надавачі послуг протягом п'яти робочих днів з дати їх укладення.

Інформація, яку треба внести:

- дата укладення, строк дії, дата припинення договору;
- посилання на запис про аптечний заклад / про відокремлені підрозділи аптечних закладів, у яких пацієнти можуть отримати лікарські засоби за рецептом у Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;
- відомості про внесення змін до договору та інші відомості, визначені МОЗ.

7.8. Реєстр медичних записів, записів про направлення та рецептів.

Інформацію подають надавачі медичних послуг відповідно до події (треба оприлюднювати щоквартально).

Інформація, яку треба внести:

- номер, дата та час запису у Реєстрі;

- посилання на запис у Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я про місце надання медичних послуг, де здійснювалося медичне обслуговування пацієнта, або зазначення «за місцем перебування пацієнта»;
- посилання на запис у Реєстрі суб'єктів господарювання про суб'єкта господарювання, який здійснює медичне обслуговування; на запис у Реєстрі медичних працівників про медичного працівника, за кваліфікованим електронним підписом якого внесено запис у систему; на запис у Реєстрі пацієнтів про пацієнта;
- вік і стать пацієнта.

7.9. Реєстр медичних висновків.

Інформацію подають надавачі медичних послуг відповідно до події.

Інформація, яку треба внести:

- посилання на запис про пацієнта в Реєстрі пацієнтів; на запис про лікаря, що сформував і підписав медичний висновок, у Реєстрі медичних працівників; на запис про суб'єкта господарювання в Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;
- дата та час формування і реєстрації медичного висновку в Реєстрі медичних висновків;
- вид медичного висновку та суть висновку лікаря відповідно до виду;
- строк дії медичного висновку або зазначення «безстроково»;
- інші відомості, передбачені порядками формування та видачі медичних висновків відповідного виду, затвердженими МОЗ.

8. *Наявність відсканованих документів.* Немає даних.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Ні.

10. *Дата, з якої існують відомості.* 2017 рік.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Немає даних.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Немає даних.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Централізований.

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Залежно від типу реєстру.

15. *Періодичність архівації реєстру.* Немає даних.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Для надання або отримання медичних послуг і лікарських засобів за програмою медичних гарантій користувачі зобов'язані зареєструватись у відповідних реєстрах. Реєстрація суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я та уповноважених осіб такого суб'єкта господарювання здійснюється його керівником або фізичною особою — підприємцем, яка одержала ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики. Реєстрація пацієнтів та медичних спеціалістів здійснюється ними самостійно або шляхом звернення до суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я. Законний представник пацієнта може зареєструвати пацієнта шляхом звернення до надавача медичних послуг для забезпечення перевірки документів, що посвідчують повноваження законного представника. Під час реєстрації повинно бути однозначно ідентифіковано особу користувача, а у разі реєстрації суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я — відповідну юридичну особу та її керівника або фізичну особу — підприємця, яка одержала ліцензію на провадження медичної практики. У разі самостійної реєстрації здійснюється електронна ідентифікація користувача відповідно до законодавства. Пацієнт має право використовувати для електронної ідентифікації *Bank ID* та інші засоби електронної ідентифікації відповідно до законодавства. Під час реєстрації шляхом звернення до суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я установлення особи користувача здійснюється шляхом пред'явлення документа, що посвідчує особу відповідно до ЗУ «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [41, п. 33-37].

Після реєстрації користувача автоматично формується запис у відповідному реєстрі та створюється електронний кабінет, вхід до якого здійснюється шляхом автентифікації відповідно до законодавства.

17. *Основні користувачі реєстру.* Фізичні та юридичні особи, які зареєстровані в Електронній системі охорони здоров'я і мають права до-

ступу відповідно до Порядку функціонування ЕСОЗ [41, п. 7]. Створення, внесення, перегляд інформації та документів у центральній базі даних, внесення змін і доповнень до них здійснюються користувачами відповідно до прав доступу, установлених Порядком та нормативно-правовими актами, що регулюють порядок ведення відповідних реєстрів [41, п. 14].

18. Доступ до даних реєстру. Права доступу до інформації та документів у центральній базі даних різні для різних категорій користувачів і визначені Порядком [41]. Доступ користувачів до інформації у центральній базі даних здійснюється через електронні кабінети. «Електронний кабінет — персоніфікована вебсторінка або інтерфейс, за допомогою яких користувач відповідно до його прав доступу має можливість створювати, переглядати, обмінюватися інформацією та документами в ЕСОЗ» [41, п. 4]. Електронні кабінети керівників та уповноважених осіб суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я, медичних працівників функціонують в електронних медичних інформаційних системах, оператори яких уклали з адміністратором договір про підключення до центральної бази даних, з дотриманням вимог ЗУ «Про захист персональних даних». Електронні кабінети пацієнтів можуть функціонувати через електронні медичні інформаційні системи та вебсайти, вебпортали або мобільні додатки уповноважених державних органів або підприємств, що належать до сфери їх управління. Використання вебсайтів, вебпорталів або мобільних додатків для доступу до електронного кабінету пацієнта здійснюється під час надання згоди особою на обробку персональних даних у випадках, передбачених Законом України «Про захист персональних даних» [197].

НСЗУ та адміністратор центральної бази даних ЕСОЗ за погодженням з НСЗУ можуть надавати знеособлені відомості та дані, що містяться в центральній базі даних, як загальну довідкову або статистичну інформацію на договірних засадах. Порядок надання відомостей із реєстрів центральної бази даних затверджує МОЗ [166].

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. На сайті *eHealth* є окремі сторінки для різних категорій користувачів, що полегшують пошук (наприклад, <https://ehealth.gov.ua/yak-obraty-likarya/>), або спеціальні інструкції (наприклад, Рекомендації для користувачів, які починають працювати в системі *eHealth* — <https://bit.ly/39mkKJS>; 10 порад у си-

системі *eHealth* — <https://bit.ly/2UkJdLF>; Електронний цифровий підпис у системі *eHealth* — <https://bit.ly/3eHCfbq>) тощо.

20. **Зв'язок з іншими реєстрами.** ЕСОЗ взаємопов'язана з:

- Єдиним державним демографічним реєстром;
- Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;
- Державним реєстром актів цивільного стану громадян;
- Державним реєстром фізичних осіб — платників податків;
- інформаційними системами Мінсоцполітики;
- Єдиною державною електронною базою з питань освіти;
- Єдиним державним реєстром Міністерства внутрішніх справ;
- Інформаційно-аналітичною платформою електронної верифікації та моніторингу;
- іншими ресурсами, які зазначені у нормативно-правових актах, що регламентують взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів [41, п. 14].

Мін'юст надає до ЕСОЗ відомості Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження, смерті, реєстрацію шлюбу або розірвання шлюбу (під час якого змінено прізвище), зміну імені шляхом автоматизованого обміну електронними даними між інформаційними ресурсами МОЗ та Мін'юсту через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів у встановленому порядку із зазначенням унікального номера запису в Єдиному державному демографічному реєстрі про відповідних осіб (за наявності). На підставі цих даних НСЗУ здійснює заходи з верифікації.

21. **Середовище функціонування програмного забезпечення.** Технічні характеристики конкретної електронної медичної інформаційної системи (МІС) та відомості про обсяг функціональних можливостей електронної медичної інформаційної системи для роботи в ЕСОЗ (повинні відповідати затвердженім НСЗУ технічним вимогам) надаються у випадку підключення електронної медичної інформаційної системи до центральної бази даних їх оператором — представником бізнес-структури (розробником МІС як систем, які дають змогу автоматизувати роботу медзакладів із ЦБД).

Неформалізований опис. Електронна система охорони здоров'я *eHealth*, функціонування якої підтримує Національна служба здоров'я України — інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує автоматизацію ведення обліку медичних послуг та управління медичною інформацією в електронному вигляді, до складу якої входять центральна база даних і медичні інформаційні системи, між якими забезпечено автоматичний обмін даними через відкритий програмний інтерфейс (API).

Розробка центрального компоненту Електронної системи охорони здоров'я *eHealth* в межах відповідного Проєкту на 2016—2020 роки, який фінансується низкою донорів (Глобальний фонд боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією, *USAID*, *EDGE*, *GIZ*, *Deloitte*, *CDC*, *British Embassy Kyiv*), була покладена на безпосереднього реалізатора проєкту: Благодійну Організацію 100 % життя (раніше БО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»). Партнерами проєкту є МОЗ України, НЗСУ і ДП «Електронне здоров'я» [411].

У березні 2017 року МОЗ, БО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД», громадська організація *Transparency International*, та Державне агентство з питань електронного урядування підписали Меморандум, у якому йшлося про спільну розробку системи *eHealth*. Згідно з ним ГО *Transparency International* відповідала за розробку та тестування елементів системи і технічну підтримку. Водночас БО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» проголошена фінансовим хабом проєкту, відповідальним за управління ресурсами, співпрацю з донорами, пацієнтський та аудиторський контроль за виконанням. У нинішньому проєктному циклі виконавці планують розробити нові модулі центрального компонента *eHealth*, доповнити наявні модулі новим функціоналом, а також забезпечити технічну підтримку ЦБД. Мережа (БО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД») продовжує виконувати роль головного розпорядника донорських коштів у цьому процесі.

З вересня 2017 року система почала працювати у тестовому режимі, з лютого 2018 року (після завершення розробки так званого мінімального життєздатного продукту (*Minimum Viable Product – MVP*) Мережею та *Transparency International*) систему *eHealth* було передано МОЗ України. Державне підприємство «Електронне здоров'я» було створене у травні 2018 р. з метою адміністрування системи, і з цього часу за подальшу

розробку та впровадження системи *eHealth* відповідає саме ця організація. Впровадження Системи розпочалося на первинній ланці, умовою стало обов'язкове укладання з 1 квітня 2018 року пацієнтами декларацій із обраними лікарями, а основою наповнення — інформація, яку лікарі реєстрували в процесі введення декларацій своїх пацієнтів у систему. Вважається, що таким чином держава зможе оплачувати лікарю за кожного пацієнта, а пацієнт отримає гарантовані державою безкоштовні медичні послуги. Також планувалось, що у майбутньому система *eHealth* надаватиме можливість кожному зареєстрованому у ній громадянину швидко отримати медичну інформацію про себе, а лікарям — ставити правильний діагноз із урахуванням цілісної картини здоров'я пацієнта. Було задекларовано, що впровадження системи *eHealth* допоможе перевести всю охорону здоров'я в Україні на повноцінний електронний документообіг, система міститиме всю медичну історію пацієнта, що буде доступна як пацієнту, так і його лікарям. Однак на сьогодні лікар реально має доступ до обмеженої інформації. Так, кардіолог, до якого сімейний лікар направив пацієнта з комплексною патологією, не може бачити потрібних для роботи результатів його обстеження у ендокринолога або невролога (які він міг раніше передивитись у паперовому варіанті у картці).

Розробники проголосили, що це дасть змогу «не тільки оцифрувати процес спілкування пацієнтів та медичних працівників, а й забезпечити ефективне використання державних коштів, оскільки система накопичуватиме велику кількість статистики про захворювання і лікування» [411]. Не коментуючи особливості викладення цієї думки і грамотність термінології (в принципі думку зрозуміти можна!), варто зупинитись на певних позиціях. Гострою проблемою є декларація намірів про створення реєстрів без ретельного попереднього опрацювання.

Звичайно, жодна нова система не може бути досконалою і потребує оперативної корекції у процесі її широкого впровадження і застосування за рахунок зворотного зв'язку з користувачами. Однак, на кшталт того, як тестується навіть нескладна й невелика за обсягом анкета для соціологічного опитування на рівні фахівців і на рівні респондентів, пропонувану для всієї країни систему також слід було ретельно перевірити у пілотному користуванні, зокрема для управлінців (з огляду можливості використання для аналізу діяльності певного підрозділу, закладу, тери-

торії) або ж для аудиторій із різним ступенем комп'ютерної грамотності. На нашу думку, також було недоцільно поєднати у часі перехід на систему і початок реформи вторинної медичної допомоги, що до того ж припало на період епідемії COVID-19 і істотно ускладнило імплементацію системи. Видається, що одночасно із виконанням професійних функцій медпрацівник має брати участь у доопрацюванні сервісу, виявленні його недоліків і вишукувати час для підготовки якісної аргументації про необхідність тих або інших змін (рис. 2.1).

Добре, що за різними темами існують інструкції у форматі pdf та/або відео-уроки, які охочі можуть завантажити, і задекларовано постійне оновлення бази інструкцій.

У жовтні 2018 року експерти з ОЕСР визнали українську модель *eHealth* однією з найперспективніших у світі як систему, що допомагає пацієнтам отримувати, а лікарям — надавати якісні медичні послуги, та ключову антикорупційну ініціативу в країні [429]. Команда *eZdorovya* взяла участь у конкурсі, представивши модель трансформації медичної системи *Private-Public Cooperation Model*. Відповідну інформацію оприлюднено на інноваційній платформі Обсерваторії інновацій у державному секторі (*OPSI* — команда європейських експертів, яка досліджує

1. Відсутня послуга, на яку лікар хоче виписати направлення.

Каталог послуг адмініструється НСЗУ. Якщо не вистачає необхідної послуги, потрібно:

- а) перевірити, чи справді послуга відсутня у довіднику. З переліком послуг можна ознайомитись у розділі Довідники кодування (натисніть на назву, щоб перейти в довідники).
- б) пошукати іншу послугу, якою можна її замінити. Наприклад, відсутню «Консультацію кардіореєвматолога» можна замінити «Консультація іншого спеціаліста». Якщо це неможливо зробити — підготувати якісну аргументацію про необхідність розширення каталогу послуг і надіслати запит до служби підтримки.

Рис. 2.1. Питання щодо виписування направлення (фрагмент)

Джерело: [413].

проекти в публічному секторі з усього світу та публікує кейси (приклади) проектів-переможців, які, на їхню думку, змінюють державну сферу та життя всієї країни на краще). «*OPSI* визнали підхід *eZdorovya «Private-Public Cooperation»* в *eHealth* одним із найперспективніших у світі. Ця модель передбачає, що Електронна система охорони здоров'я в Україні трансформується у тісній співпраці її головних партнерів та бізнес-сектору. Чому ця інновація є однією з кращих? Кооперація «держава — бізнес» здатна трансформувати систему на горизонтальну площину, створювати новий простір для інновацій, нові конкурентні ринки та головне — надавати найякісніші сервіси для громадськості», — сказав гендиректор ДП «Електронне здоров'я» Д. Мацуї [429]. Однак слід розуміти, що оцінка моделі (виконана визнаними експертами, які, тим не менш, навряд чи були знайомі з організацією діяльності системи охорони здоров'я в нашій країні) може істотно відрізнятись від оцінки реалізованого проекту і функціонування системи у реальних умовах сучасної України.

Архітектура системи складається з центрального компонента, що відповідатиме за централізоване зберігання та обробку інформації (ЦБД), і ряду медичних інформаційних систем, які лікарні та поліклініки можуть обирати на ринку і встановлювати в себе (рис. 2.2).

Проте у вільний вибір закладами МІС важко повірити.

На сайті *eHealth* [414] за позицією «Функціонал для закладів Спеціалізованої медичної допомоги» представлено перелік МІС з дезагрегацією за етапом розробки обліку наданих послуг (від «не розроблятимуть» «не почали», «в розробці / тестування» до «підключено»: Доктор Елекс, Дорадо, Електронна лікарня 2.0, Каштан, МЕДЕЙР, МедІнфоСервіс, *EvoMIS*, *Health 24*, *MEDICS IT*, *MEDSTAR*, *SimplexMed*, *SimplexMis*, *Helsi*, *EMCImed+*, Укрмедсофт, *Medcard Plus*, *EMCIMEД*, ВІЛ-інфекція в Україні, *Askep*, *Medcore*, *nHealth*, Дніпро-МТ, Поліклініка без черг, *Clinica Web*, *Healthtech*, *Iconx CRM*, *Hermes medical*, *Selenium*, *Prolisok*, *UASmart*, *DocDream*. Як видно, дві МІС навіть не мають гіперпосилання на власну сторінку в мережі. Така велика кількість МІС викликає обґрунтовану стурбованість щодо ефективної їх взаємодії (їхніх складових), спадкоємності у реєстрації та аналізі потоку даних про конкретного пацієнта (медпрацівника) у разі отримання або надання послуг у закладі / у підприємця, відмінного від точки першого контакту.

Рис. 2.2. Архітектура системи eZdorovya

Джерело: [414].

Відповідно до Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я [265], створення єдиного загальнонаціонального медичного простору передбачає запровадження інструментів електронної системи охорони здоров'я, таких як електронні реєстри, протоколи обміну даними, системи кодування діагнозів і процедур тощо. МОЗ України зобов'язане забезпечити створення загальних стандартів обміну інформацією між усіма сторонами — учасниками процесу надання та фінансування медичної допомоги. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» заклав основи медичної реформи в Україні та передбачив створення Електронної системи охорони здоров'я.

eZdorovya є основним розробником технічного ядра *eHealth* в Україні. *eHealth* — Електронна система охорони здоров'я, що забезпечує обмін медичною інформацією та реалізацію програми медичних гарантій населення.

Система *eHealth* складається з:

- Центральної бази даних — (адміністратор ДП «Електронне здоров'я»);
- Електронних медичних інформаційних систем — (системи, які дають змогу автоматизувати роботу медзакладів із ЦБД);

МОЗ регулює впровадження *eHealth* на нормативно-правовому рівні. Національна служба здоров'я України укладає договори з постачальниками медичних послуг; аналізує та використовує дані з метою прогнозування потреб населення у медичних послугах, розробки програми медичних гарантій, установлення тарифів, здійснення моніторингу договорів; здійснює оплати за медичні послуги на умовах договору.

ЕСОЗ входить у Перелік пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів для запровадження електронної взаємодії (застосовується з 1 квітня 2020 року) [119].

2019 року було розроблено спільний план пріоритетів та дій щодо розвитку системи *eHealth* [127], у цьому взяли участь представники НЗСУ, Асоціації *eHealth*, профільних громадських організацій, розробників інформаційних систем та проєктів міжнародної технічної допомоги, який погодили представники уряду України (Віцепрем'єр-міністр — Міністр цифрової трансформації та Міністр охорони здоров'я). Вони бачили у ньому поєднання зусиль органів влади та приватного бізнесу, а також міжнародних партнерів для обрання ефективних рішень, які сприятимуть розвитку електронної медицини. План дій передбачав 14 кроків, зокрема організацію аудиту наявних інформаційних систем і реєстрів у сфері охорони здоров'я та визначення плану запровадження стандартів зберігання і передавання медичної інформації. Планом передбачено затвердження концепції Електронної системи охорони здоров'я та оновлення дорожньої мапи розвитку ЕСОЗ з урахуванням пропозицій стейкхолдерів та інтеграції з державними реєстрами. Задля забезпечення безпеки здф — снюється державна експертиза відповідності комплексної системи захисту інформації інформаційно-телекомунікаційних систем ЕСОЗ нормативним документам із технічного захисту інформації. На той час міністр охорони здоров'я З. Скалецька з приводу цього проголосила: «Надзвичайно важливо, що у нас — єдине бачення того, як рухатись далі та співпрацювати разом для продовження реформи охорони здоров'я, у якій *eHealth* — важлива складова» [127].

Одним із пунктів Плану фігурували «Підготовка нормативної бази для врегулювання переходу від паперових до електронних медичних форм. Запровадження поетапного переходу у сфері охорони здоров'я від використання паперових до цифрових документів, форм і даних», строк виконання якого — 01.06.2020. Ще 2019 р. керівник експертної групи з питань упровадження системи «Електронне здоров'я» Директорату медичних послуг МОЗ А. Халєєва у інтерв'ю «24 каналу» пояснила, що сьогодні кожен лікар заповнює, окрім картки пацієнта, низку іншої документації, у чому абсолютно немає необхідності, адже завдання лікаря, передусім, лікувати, а не займатися зовсім неефективною «паперовою» роботою, та сказала: «Для того, щоб просто дозволити лікарю не вести папери, ми вимушені реально розплутувати всі схеми, тому що десь є вказівка про те, що потрібно писати все від руки. Якщо лікар не пише, то його може бути покарано. Коли ми почали розбиратися у цій темі, виявилось, що навіть у приватних клініках, де дуже прогресивні та активні лікарі, спершу заповнюють електронну картку, а потім починають це все переписувати у звичайну паперову. Тому що є законодавство, яке регламентує цей процес» [443].

Зазначимо, що станом на вересень 2020 р. у закладах охорони здоров'я відбувається заповнення як паперового документу, так і електронної форми. Подібне дублювання істотно обтяжує і ускладнює роботу персоналу, особливо у поєднанні з регулярними збоями функціонування МІС (зависання, повідомлення про технічні перерви декілька разів за робочий день тощо).

У розробленні єдиного плану пріоритетів і дій щодо розвитку системи *eHealth* разом з Міністерством цифрової трансформації у листопаді 2019 р. взяли участь представники НСЗУ, Асоціації *eHealth*, профільних громадських організацій, розробників інформаційних систем і проєктів міжнародної технічної допомоги.

Згідно з Порядком, доступ до даних про пацієнта, що містяться в Електронній системі охорони здоров'я, можливий лише у разі отримання згоди такого пацієнта (його законного представника) у письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди. Але без згоди доступ до інформації про пацієнта можливий у випадках наявності ознак прямої загрози життю пацієнта; за умови неможливості отримання згоди такого пацієнта чи його законних представників (до часу, коли отримання згоди стане можливим); та за рішенням суду.

Підписуючи декларацію про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, пацієнт (його законний представник) надає згоду на доступ до даних про нього, що містяться в ЕСОЗ, такому лікарю, а також іншим лікарям за його направленням у межах, необхідних для надання йому медичних послуг.

У пункті 20 [41] визначений перелік реєстрів у центральній базі даних Електронної системи охорони здоров'я, та передбачена можливість створення інших реєстрів, необхідних для виконання Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення». Відповідно до пункту 21 [41] особливості ведення окремих реєстрів, зокрема перелік відомостей у реєстрах і права доступу користувачів до цієї інформації, затверджуються МОЗ. У центральній базі даних функціонують:

- 1) Реєстр пацієнтів, що містить інформацію про фізичних осіб;
- 2) Реєстр декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу;
- 3) Реєстр суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;
- 4) Реєстр медичних спеціалістів, що містить інформацію про осіб, які здобули освіту у сфері охорони здоров'я;
- 5) Реєстр медичних працівників, що містить інформацію про професійно підготовлених осіб, які відповідно до законодавства мають право здійснювати медичне обслуговування;
- 6) Реєстр договорів про медичне обслуговування населення, що містить інформацію про договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, укладені з НСЗУ;
- 7) Реєстр договорів про реімбурсацію, що містить інформацію про договори про реімбурсацію за програмою медичних гарантій, укладені з НСЗУ;
- 8) Реєстр медичних записів, записів про направлення та рецептів;
- 9) Реєстр медичних висновків;
- 10) інші реєстри, набір даних в яких визначає НСЗУ. Розпорядники реєстрів і власники відомостей у них, перелік відомостей, що вноситься до них, а також порядок їх ведення затверджує МОЗ (доповнено п. 9, 10 згідно з [196], застосовується з 01.04.2020).

Електронна медична інформаційно-аналітична система з оптимізації роботи оперативно-диспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф функціонує як частина центральної бази даних та є уніфікованою інформаційно-аналітичною системою диспетчеризації, що працює з метою збору, оброблення, аналізу та обміну інформацією для забезпечення своєчасного надання екстреної медичної допомоги та ефективного контролю якості її надання. Порядок функціонування електронної медичної інформаційно-аналітичної системи з оптимізації роботи оперативно-диспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф встановлює МОЗ.

Наказом МОЗ від 28.02.2020 № 587 «Деякі питання ведення Реєстру медичних записів, записів про направлення та рецептів в електронній системі охорони здоров'я» [35, п. 4] встановлено, що за умов наявності відповідної технічної можливості в ЕСОЗ внесення медичних записів, записів про направлення та рецептів на лікарські засоби до Реєстру медичних записів, записів про направлення та рецептів відповідно до Порядку ведення цього Реєстру в ЕСОЗ є обов'язковим:

1) з 01 квітня 2020 року — для всіх надавачів медичних послуг, які уклали договори з Національною службою здоров'я України про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, та їх залучених до виконання такого договору осіб, обов'язковим є внесення медичних записів про надання медичних послуг в амбулаторних умовах, про госпіталізацію, виписку зі стаціонару, записів про направлення та рецептів на лікарські засоби, які підлягають реімбурсації;

2) з 01 січня 2021 року — для всіх інших закладів охорони здоров'я та фізичних осіб — підприємців, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та які зобов'язані надавати пацієнтам медичну допомогу безоплатно відповідно до закону або договору.

Функціонує база знань *Helsi* — інструмент для лікарів, лаборантів, медсестер, реєстраторів та іншого медичного персоналу, за допомогою якого можна швидко та якісно опанувати роботу з функціоналом сервісів *Helsi* [448]. Створено Центр підтримки в рамках служби підтримки *Helsi*, де користувач може надати свої пропозиції і (частіше!) питання чи претензії до роботи системи (технічні помилки, блокування роботи системи, неспрацювання деяких опцій, проблеми з додаванням адре-

си пацієнта, з виписуванням електронного рецепта (проблеми вибрано з найповнішого переліку частих причин запитів і питань користувачів, дезінтегрованого за темами тощо). Існує Розділ «Що має знати кожен» — додатковий інструмент, щоб отримувати відповіді на актуальні питання, які виникають під час роботи з системою. Наявні інструкції з функціоналу *Helsi* для різних користувачів залежно від фаху й місця роботи (первинна, вторинна ланки, реєстратура, аптека).

Реєстри постійно удосконалюють. Міністерство охорони здоров'я України на громадське обговорення запропонувало проєкт наказу «Деякі питання ведення Реєстру медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я» [431]. Мета його розробки: запровадження ведення медичних висновків про народження в ЕСОЗ. Проєктом акту передбачено затвердити Порядок ведення Реєстру медичних висновків в ЕСОЗ і Порядок формування та видачі медичних висновків про народження в Реєстрі медичних висновків ЕСОЗ, а НСЗУ забезпечити створення Реєстру медичних висновків як складової центральної бази даних ЕСОЗ. Також запропоновано встановити, що за умови наявності відповідної технічної можливості в ЕСОЗ внесення висновків до Реєстру медичних висновків відповідно до порядків їх формування та видачі медичних висновків відповідного виду, затверджених МОЗ України, є обов'язковим:

1) у частині медичних висновків про народження з 1 жовтня 2020 р. для всіх закладів охорони здоров'я та фізичних осіб — підприємців, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю «Акушерство та гінекологія» та надають медичну допомогу під час пологів;

2) у частині медичних висновків інших видів для закладів охорони здоров'я та фізичних осіб — підприємців, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та в строки, що визначатимуться законодавством щодо формування та видачі таких висновків.

Міністр охорони здоров'я та уповноважені ним посадові особи МОЗ у межах своїх повноважень мають право:

1) реєструвати у центральній базі даних себе, МОЗ та уповноважених осіб МОЗ, вносити зміни до відповідних відомостей;

2) створювати, вносити, переглядати інформацію та документи у реєстрах, розпорядником яких є МОЗ, вносити зміни та доповнення до них з дотриманням вимог ЗУ «Про захист персональних даних» [429, п. 47].

Права доступу до інформації та документів у центральній базі даних різні для різних категорій користувачів, і визначені п. 41—46 [41]. Зокрема, виділено категорії: Пацієнт (його законний представник); Керівник суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я та фізична особа — підприємець, яка одержала ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики; уповноважені особи суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я; медичні спеціалісти; медичні працівники; голова НСЗУ та уповноважені ним посадові особи НСЗУ у межах своїх повноважень; Міністр охорони здоров'я та уповноважені ним посадові особи МОЗ у межах своїх повноважень; уповноважені посадові особи Національного антикорупційного бюро (доступ до реєстрів, які містять відомості про здоров'я, статеве життя, біометричні або генетичні дані осіб уповноваженим посадовим особам Національного антикорупційного бюро не надається).

Уповноважений орган зобов'язаний оприлюднювати на офіційному вебсайті дані, накопичені в електронній системі охорони здоров'я, за умови знеособлення персональних даних (відповідно до вимог ЗУ «Про захист персональних даних»), в обсязі та в порядку, встановленому КМУ.

На сайті *eHealth* задекларовано, що захист даних є пріоритетом для команди української системи *eHealth*, в якій реалізовані найсучасніші засоби захисту, серед них: використання користувачами кваліфікованих електронних підписів (КЕП), реалізація архітектурних принципів *GDPR* (відокремлене зберігання медичних та персональних даних), блокчейн-подібні алгоритми, що забезпечують цілісність даних тощо. Система має багаторівневий захист. Так, лише на вході у систему користувачі проходять двофакторну авторизацію: через установлену MIC та безпосередньо вхід в *eHealth* за протоколом *OAuth.2*, що забезпечує розгалуження прав доступу до даних і переліку операцій, які може виконувати конкретний користувач.

Порядок опублікування відомостей з ЕСОЗ Національною службою здоров'я, затверджений постановою КМУ від 25.04.2018 № 411 [41], зобов'язує НСЗУ публікувати:

- 1) договір про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій і договір про реімбурсацію за програмою медичних гарантій разом з усіма додатками, які не містять персональних даних, — протягом п'яти робочих днів з дати їх укладання;
- 2) знеособлену інформацію про перелік та обсяг наданих пацієнтам медичних послуг і лікарських засобів за програмою медичних гарантій — щоквартально;
- 3) іншу знеособлену інформацію з ЕСОЗ.

Таким чином, Електронна система охорони здоров'я, до якої потенційно внесені відомості про всіх громадян країни, яким гарантовано послуги з охорони здоров'я, має відігравати важливу роль у загальній системі функціонування реєстрів, однак на сьогодні можливості її використання дещо обмежені необхідністю ретельної верифікації наявної інформації (насамперед, через певну недосконалість самої системи і внесення основного масиву даних медичними працівниками, для яких це було додатковою і неоплачуваною роботою).

Можна прогнозувати певні проблеми у сумісності, взаємодії й обміні інформацією між МІС, розробленими різними представниками ІТ-бізнесу (підкреслимо, у сусідній Польщі під час переходу на ЕСОЗ відбувся конкурс, і після довгого обговорення й тестування за державні кошти закуплено найвідповіднішу до потреб національної системи ОДНУ МІС, яка і стала єдиною для всієї країни). Окрім того, постає питання: МІС були надані закладам охорони здоров'я безкоштовно, але чи не стануть найближчим часом надані представником бізнесової структури послуги з їх обслуговування, неминучих модифікацій тощо платними? І чи не забракне на це коштів?

Також використання найбільш «заповненого» Реєстру пацієнтів утруднено через те, що відомості з цього Реєстру містять лікарську таємницю, і, відповідно, є інформацією з обмеженим доступом.

2.2. Реєстр пацієнтів

Формалізований опис. Основні джерела: Електронне здоров'я, сайт МОЗ <https://ehealth.gov.ua/> та офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua>

Реєстр пацієнтів — один із реєстрів, що входить до складу Електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ), та містить інформацію про фізичних осіб, які мають право на гарантії згідно із Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [212].

1. **Утримувач реєстру.** Розпорядником Реєстру та володільцем його відомостей є НСЗУ.

2. **Дата створення.** Рішення про створення Електронної системи охорони здоров'я — 2017 рік (Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII [212, ст. 11]), початок функціонування — 2018 рік.

3. **Юридична основа створення та ведення.** Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [212], розпорядження КМУ від 15.11.2017 № 821-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я на період до 2020 року» [265]; постанова КМУ від 25.04.2018 № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 526 від 19.06.2019 та № 348 від 15.04.2020» [41]. Можливо, пізніше буде ухвалено Порядок ведення Реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я, затверджений відповідним наказом МОЗ (на сьогодні є проєкт) [393].

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** Створення, внесення, перегляд інформації та документів у центральній базі даних, внесення змін і доповнень до них здійснюються користувачами відповідно до прав доступу, встановлених Порядком [41] і нормативно-правовими актами, що регулюють порядок ведення відповідного реєстру. На всі електронні документи та інформацію, що вносяться до ЕСОЗ, накладається кваліфікований електронний підпис автора відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги».

5. *Перелік реквізитів реєстру:*

1) унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності);

2) реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП): для осіб, які досягли 14 років і є громадянами України (окрім фізичних осіб, які через релігійні переконання відмовляються від прийняття РНОКПП, повідомили про це відповідному органу контролю і мають відмітку в паспорті, електронна копія сторінки паспорту з такою відміткою завантажуються в систему); для інших осіб, в тому числі, тих, які не досягли 14 років — за наявності;

3) прізвище, ім'я, по батькові;

4) дата та місце народження;

5) стать;

6) адреса фактичного місця проживання або перебування;

7) реквізити (серія (за наявності), номер, дата видачі, строк дії, орган, що видав документ) одного (або кількох) з таких документів, що посвідчують особу: паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, свідоцтво про народження (для осіб, які не досягли 14-річного віку) або документ, що підтверджує факт народження, виданий компетентними органами іноземної держави, легалізований у встановленому порядку; посвідка на постійне проживання в Україні, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту;

8) інформація про законного представника особи (за наявності):

ПІБ, РНОКПП (за наявності), реквізити документів, що посвідчують його особу та повноваження законного представника відповідно до законодавства. Електронні копії оригіналів документів, що посвідчують повноваження законного представника, завантажуються до Реєстру із дотриманням вимог закону щодо забезпечення таємниці усиновлення;

9) номер телефону, адреса електронної пошти (контактні дані) (у разі надання);

10) довірена особа для повідомлення у разі настання екстреного випадку з пацієнтом (ПІБ, контактні дані);

11) обраний метод(и) автентифікації (за номером мобільного телефону пацієнта; за електронними копіями оригіналів документів шляхом їх завантаження до системи; за унікальним ідентифікатором іншого пацієнта в Реєстрі).

6. *Ключові (ідентифікаційні) поля.* Ідентифікатор фізичної особи — унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності), реєстраційний номер ОКПП.

В інструкції для лікарів з пошуку пацієнта в ЕСОЗ основними параметрами пошуку пацієнта визначені прізвище, ім'я й дата народження; додатковими — ПІБ; РНОКПП; номер телефону (вказаний під час реєстрації як метод автентифікації); номер свідоцтва про народження.

7. *Джерела інформації для заповнення реєстру.* Документи, надані пацієнтом (його представником) під час реєстрації, а також дані, що отримані і вносяться користувачем після кожного контакту з пацієнтом (установлення медичного діагнозу, для забезпечення піклування чи лікування або надання медичних послуг, зокрема з метою забезпечення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення, а також для забезпечення функціонування системи). Інформація та документи вносяться до електронної системи охорони здоров'я користувачами відповідно до їхніх прав доступу, визначених відповідно до Порядку [41, п. 24], та нормативно-правового акту, що регулює порядок ведення відповідного реєстру [393, п. 9, 10], а також у результаті електронної взаємодії з державними інформаційними ресурсами.

8. *Наявність відсканованих документів.* Немає даних.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Ні.

10. *Дата, з якої існують відомості.* 2017 рік.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Немає даних.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Немає даних.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Централізований.

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Залежно від частоти контактів з пацієнтом. Деактивація записів у Реєстрі здійснюється НСЗУ виключно: у зв'язку зі смертю пацієнта; за результатами здійснення верифікації даних Реєстру відповідно до Порядку [41].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Немає даних.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Реєстрація в Реєстрі пацієнтів здійснюється під час внесення всіх відомостей, відповідно до проекту наказу [393, п. 11]. Реєстрація суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я та уповноважених осіб такого суб'єкта господарювання, що забезпечують надання медичних послуг та лікарських засобів, здійснюється його керівником або фізичною особою — підприємцем, яка одержала ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, і ця реєстрація надає доступ до реєстру пацієнтів (з відповідним правом доступу). Реєстрація пацієнтів здійснюється ними самостійно або шляхом звернення до суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я. Законний представник пацієнта може зареєструвати пацієнта шляхом звернення до надавача медичних послуг для забезпечення перевірки документів, що посвідчують повноваження законного представника. Під час реєстрації повинно бути однозначно ідентифіковано особу користувача, а у разі реєстрації суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я — відповідну юридичну особу та її керівника або фізичну особу — підприємця, яка одержала ліцензію на провадження медичної практики. У разі самостійної реєстрації здійснюється електронна ідентифікація користувача відповідно до законодавства. Пацієнт має право використовувати для електронної ідентифікації *Bank ID* та інші засоби електронної ідентифікації відповідно до законодавства. Під час реєстрації шляхом звернення до суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я встановлення особи користувача здійснюється шляхом пред'явлення документа, що посвідчує особу відповідно до ЗУ «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [41, п. 33—37]. Після реєстрації користувача автоматично формується запис у відповідному реєстрі та створюється електронний кабінет, вхід до якого здійснюється шляхом автентифікації відповідно до законодавства.

17. *Основні користувачі реєстру.* Фізичні та юридичні особи, які реєстровані в Електронній системі охорони здоров'я і мають права доступу відповідно до Порядку функціонування ЕСОЗ [41, п. 7]. Створення, внесення, перегляд інформації та документів у центральній базі даних, внесення змін і доповнень до них здійснюються користувачами відповідно до прав доступу, встановлених Порядком та нормативно-правовими актами, що регулюють порядок ведення відповідних реєстрів [41, п. 14].

18. *Доступ до даних реєстру.* Право доступу до інформації та документів у центральній базі даних різне для категорій пацієнтів (тільки до інформації про себе); користувачів лікарів-практиків (доступ до обмеженої інформації стосовно власних пацієнтів) і керівників та уповноважених осіб суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я (перегляд інформації про стан пацієнтів та надані їм послуги, що внесена працівниками до ЕСОЗ з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних», формування та подання НСЗУ електронних звітів через ЕСОЗ тощо) визначені Порядком [41]. Доступ користувачів до інформації у центральній базі даних здійснюється через електронні кабінети (персоніфікована вебсторінка або інтерфейс, за допомогою яких користувач відповідно до його прав доступу має можливість створювати, переглядати, обмінюватися інформацією та документами в ЕСОЗ). Електронні кабінети керівників та уповноважених осіб суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я, медичних працівників функціонують в електронних медичних інформаційних системах, оператори яких уклали з адміністратором договір про підключення до центральної бази даних, з дотриманням вимог ЗУ «Про захист персональних даних». Електронні кабінети пацієнтів можуть функціонувати через електронні медичні інформаційні системи та вебсайти, вебпортали або мобільні додатки уповноважених державних органів або підприємств, що належать до сфери їх управління. Використання вебсайтів, вебпорталів або мобільних додатків для доступу до електронного кабінету пацієнта здійснюється під час надання згоди особою на обробку персональних даних.

НСЗУ та адміністратор центральної бази даних ЕСОЗ за погодженням з НСЗУ можуть надавати знеособлені відомості та дані, що містяться в центральній базі даних як загальну довідкову або статистичну інформацію на договірних засадах. Порядок надання відомостей із реєстрів центральної бази даних затверджує МОЗ [166].

19. **Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.** На сайті *eHealth* є спеціальна сторінка для різних категорій користувачів (наприклад, для пацієнта <https://ehealth.gov.ua/yak-obraty-likarya/>), або інструкції (наприклад, 10 порад в системі *eHealth* <https://bit.ly/2UkJdLF>) тощо.

20. **Зв'язок з іншими реєстрами.** Дані, внесені до Реєстру автоматично під час реєстрації в інших державних реєстрах у випадках, передбачених законодавством, змінюються у разі внесення змін до відповідних державних реєстрів. ЕСОЗ взаємопов'язана із низкою реєстрів, дотичних до Реєстра пацієнтів:

- Єдиним державним демографічним реєстром;
- Державним реєстром актів цивільного стану громадян;
- Державним реєстром фізичних осіб — платників податків;
- інформаційними системами Мінсоцполітики;
- Єдиним державним реєстром Міністерства внутрішніх справ;
- Інформаційно-аналітичною платформою електронної верифікації та моніторингу;
- іншими ресурсами, які зазначені у нормативно-правових актах, що регламентують взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів [41, п. 14].

Мін'юст надає до ЕСОЗ відомості Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження, смерті, реєстрацію шлюбу або розірвання шлюбу (під час якого змінено прізвище), зміну імені шляхом автоматизованого обміну електронними даними між інформаційними ресурсами МОЗ та Мін'юсту через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів у встановленому порядку із зазначенням унікального номера запису в Єдиному державному демографічному реєстрі про відповідних осіб (за наявності). На підставі цих даних НСЗУ здійснює заходи з верифікації.

21. **Середовище функціонування програмного забезпечення.** Технічні характеристики конкретної електронної медичної інформаційної системи (МІС) та відомості про обсяг функціональних можливостей електронної медичної інформаційної системи для роботи в ЕСОЗ (що повинні відповідати затвердженім НСЗУ технічним вимогам) надаються у випадку підключення електронної медичної інформаційної системи до

центральної бази даних їх оператором — представником бізнес-структури (розробником МІС як систем, які дають змогу автоматизувати роботу медзакладів із ЦБД).

Неформалізований опис. Реєстр пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я. Основне джерело: сайт Міністерства охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua>

Існують певні невідповідності у нормативному забезпеченні роботи реєстру. Дійсно, Порядок функціонування ЕСОЗ, затверджений постановою КМУ від 25.04.2018 № 411 [41], визначає механізм функціонування ЕСОЗ та її компонентів, реєстрації користувачів, внесення й обміну інформацією і документами в ЕСОЗ відповідно до Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [212]; п. 20 Порядку декларує перелік необхідних для виконання Закону реєстрів, які ведуться у центральній базі даних системи; а підпункт 1 п. 20 конкретизує умови введення Реєстру пацієнтів, що містить інформацію про фізичних осіб, які мають право на гарантії відповідно до Закону, із зазначенням переліку відомостей, які повинні бути включені до нього. Цією ж постановою на МОЗ покладено обов'язок розробити повну архітектуру та нормативно-правові акти, необхідні для функціонування системи в рамках реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення.

Однак проєкт наказу МОЗ України «Про затвердження Порядку ведення Реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я» (який потребує узгодження з Міністерством цифрової трансформації України, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Національною службою здоров'я України, Державною регуляторною службою України, а також державної реєстрації Міністерством юстиції України) було розроблено і оприлюднено на два роки пізніше, 12 серпня 2020 р. на сайті МОЗ, та запропоновано пропозиції та зауваження щодо проєкту наказу надсилати протягом 15 днів від дати публікації на адресу МОЗ України у письмовому або електронному вигляді. Станом на 09.12.2020 зрушень (підписання, результати обговорення, відхилення) на сайті не було. У описі використовуються відомості з проєкту наказу (далі Проєкт) [393]. Так, у пояснювальній записці зазначено, що у зв'язку з необхідністю врегулювання питання особливостей і порядку ведення Реєстру пацієнтів у

системі виникла необхідність затвердження зазначеного проекту наказу, а у преамбулі звучить «з метою визначення особливостей ведення Реєстру пацієнтів в центральній базі даних ЕСОЗ та забезпечення захисту медичної інформації про пацієнта». Таким чином, визнається наявність певних проблем, викликаних веденням Реєстру без відповідного Положення (Порядку), існування особливостей його ведення та потреба доопрацювання умов.

Для отримання медичних послуг і лікарських засобів за програмою медичних гарантій користувачі-пацієнти зобов'язані зареєструватися (або делегувати цей процес суб'єкту господарювання у сфері охорони здоров'я, як правило, вперше — сімейному лікарю, з яким підписано декларацію). У Проєкті задекларовано, що обробка персональних даних в Реєстрі здійснюється в цілях охорони здоров'я, встановлення медичного діагнозу, для забезпечення піклування чи лікування або надання медичних послуг, зокрема з метою забезпечення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення, а також для забезпечення функціонування системи. Реєстр у центральній базі даних формується з відомостей про пацієнта, що внесені до системи відповідно до законодавства, та є інформацією з обмеженим доступом. Визначено поняття «ідентифікація пацієнта» як встановлення особи шляхом порівняння наданих даних (параметрів), у тому числі біометричних, з наявною інформацією про особу в документах, реєстрах, картотеках, базах даних тощо. Також визначено, що після внесення інформації пацієнт за допомогою обраного методу автентифікації підтверджує достовірність внесених даних, запит на реєстрацію пацієнта в Реєстрі та факт ознайомлення з повідомленням про обробку персональних даних, у такому порядку:

- для пацієнтів, які обрали метод автентифікації за допомогою номера мобільного телефону або пацієнтів, реєстрація яких здійснюється законним представником, для якого методом автентифікації є автентифікація за допомогою номера мобільного телефону — шляхом надання медичному представнику або уповноваженій особі суб'єкта господарювання, що вносить інформацію про пацієнта, одноразового чотиризначного коду, отриманого від системи в текстовому повідомленні на номер мобільного телефону пацієнта або його законного представника;

- для пацієнтів, які обрали метод автентифікації за допомогою документів, або пацієнтів, реєстрація яких здійснюється законним представником, для якого методом автентифікації є автентифікація за допомогою документів, — інформація про пацієнта роздруковується.

Пунктами 23—25 [393] визначено порядок реєстрації у випадку надходження (або самозвернення) пацієнта до закладу охорони здоров'я, у разі відсутності можливості реєстрації особи в Реєстрі (наприклад, пацієнт без свідомості, новонароджені, особа без документів, що посвідчують особу, пацієнт із причин, обумовлених його станом, не надав відомостей щодо себе, визначених п. 12 цього Порядку, своїх персональних даних тощо) як неідентифікованого пацієнта. Про нього в Реєстрі, зокрема зі слів пацієнта або іншої особи, зазначається (за можливості) така інформація:

- 1) загальна інформація (ПІБ; дата та місце народження; адреса фактичного місця проживання або перебування; контактні дані);
- 2) інформація про довірену особу для повідомлення у разі настання екстреного випадку з пацієнтом (ПІБ, контактні дані);
- 3) ознаки зовнішності (колір очей, колір волосся, орієнтовний зріст, орієнтовний вік, статура, стать, особливі прикмети або сукупність ознак, за якими особа може бути ідентифікована);
- 4) причина реєстрації пацієнта як неідентифікованого.

Кожний запис про неідентифікованого пацієнта в Реєстрі вноситься під унікальним внутрішнім номером, який є унікальним ідентифікатором неідентифікованого пацієнта у суб'єкта господарювання, який надає медичну допомогу цьому пацієнту.

На нашу думку, Реєстр пацієнтів у доступному для аналізування вигляді, з огляду на недосконалість як нормативної бази, так і питань організації функціонування і можливостей помилкового / неповного введення інформації про пацієнтів, обґрунтованих підстав щодо ймовірності дублювання даних не дає змоги розглядати його (у сучасних умовах) як одну з достовірних основ для можливого здійснення перепису населення. Однак це не виключає можливості його використання після удосконалення і «обкатки» організації діяльності як зазначеного Реєстру, так і ЕСОЗ у цілому.

2.3. Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії

Формалізований опис. Основне джерело: Сайт Міністерства охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua>

1. **Утримувач реєстру.** Утримувач Реєстру пацієнтів, що потребують інсулінотерапії (далі Реєстр), який здійснює контроль за дотриманням вимог законодавства у процесі ведення Реєстру та є володільцем бази даних, є Міністерство охорони здоров'я України.

2. **Дата створення.** 2016 р.

3. **Юридична основа створення та ведення.** Постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.2014 № 73 «Питання реалізації пілотного проєкту щодо запровадження державного регулювання цін на препарати інсуліну» [124, п. 3], Положення про реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, затверджене Наказом МОЗ України від 23.12.2015 № 890 [274].

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** Адміністратором і відповідальним виконавцем за ведення реєстру пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, є державне підприємство «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України».

5. **Перелік реквізитів реєстру.** Відомості про пацієнта за 17 позиціями, визначеними розділом III Положення [274]: ПІБ; число, місяць, рік народження; стать; реквізити документа, що посвідчує особу; місце проживання; відмітка про те, чи пацієнт є учнем або студентом; дата внесення інформації про пацієнта до Реєстру; клінічний діагноз та дата його встановлення; дані медичних оглядів пацієнта; дані щодо виписки рецептів пацієнтові (усієї інформації з рецепта); відмітка про вагітність та її завершення (для жінок); дані щодо хронічних ускладнень (у разі їх виявлення); дані щодо гострих ускладнень (діабетичних ком), що вказували на необхідність госпіталізації пацієнта; дані щодо супутніх захворювань (інфаркт міокарда та інсульт) в анамнезі (у разі їх виявлення) із зазначенням дати; госпіталізація пацієнта (причина, тривалість); відмітка про наявність у пацієнта засобу самоконтролю (із назвою глюкометра), кількість отриманих тест-смужок (для дітей та вагітних); відмітка про смерть (дата та причина).

Дані щодо рецептів: унікальний номер, згенерований програмним забезпеченням Реєстру, ПІБ пацієнта, виписаний інсулін із зазначенням торговельної назви, дозування, форми випуску та упаковки.

6. *Ключові (ідентифікаційні) поля.* Ідентифікатором пацієнта в Реєстрі є сукупність даних щодо його прізвища, імені, по батькові (за наявності), числа, місяця та року народження.

Під час формування рецепта йому автоматично присвоюється унікальний номер, згенерований програмним забезпеченням Реєстру, що є ідентифікатором рецепта у Реєстрі.

Засоби ідентифікації користувача (логін і пароль) видаються користувачеві Адміністратором.

7. *Джерела інформації для заповнення реєстру.* З моменту отримання доступу інформацію подає користувач I рівня (лікар) відповідно до отримання даних (протягом одного робочого дня з моменту проведення огляду). Інформація, яка заноситься до реєстру: дані про пацієнта (включаючи персональні дані та іншу конфіденційну інформацію, за умови надання пацієнтом (його законним представником) письмової інформованої добровільної згоди на обробку його персональних даних). Лікар також формує рецепти засобами Реєстру.

Інформацію до реєстру подає також користувач III рівня (аптечний заклад) відповідно до відпуску препаратів інсуліну. Подається інформація щодо відпуску препаратів інсуліну за рецептами.

8. *Наявність відсканованих документів.* Немає.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Ні.

10. *Дата, з якої існують відомості.* 2016 р.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Невідомо.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Реєстр ведеться в електронному вигляді.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Централізований.

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Впродовж одного робочого дня з моменту огляду пацієнта та виписування пацієнтові рецептів.

15. *Періодичність архівації реєстру.* Невідомо.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Протягом трьох робочих днів від дати видання наказу про визначення користувачів I та II рівнів (тобто практичних лікарів та управлінців) МОЗ України, закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) структурний підрозділ з питань охорони здоров'я обласної, Київської міської держадміністрації, територіальний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики надсилає Адміністратору засвідчену підписом керівника інформацію, що містить:

- ПІБ користувача;
- повне найменування органу, установи або ЗОЗ, працівником якого є користувач, відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;
- посада користувача;
- номери робочого та мобільного телефонів користувача (за згодою);
- адресу електронної пошти, доступ до якої має тільки користувач.

Протягом трьох робочих днів від дати визначення користувача III рівня (аптечного закладу) структурний підрозділ з питань охорони здоров'я обласної, Київської міської держадміністрації надсилає Адміністратору засвідчену підписом керівника інформацію, що містить:

- повне найменування та код (відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань) користувача;
- місцезнаходження користувача;
- номер контактного телефону;
- адресу електронної пошти, доступ до якої має обмежене коло працівників користувача.

Протягом одного дня з дати внесення інформації про користувача до Реєстру Адміністратор видає користувачу доступ до Реєстру шляхом надання засобів ідентифікації користувача (логіна та пароля) у смс-повідомленні за номером особистого мобільного телефону користувача (для користувачів I та II рівнів) або на адресу електронної пошти (для користувачів III рівня) [274].

17. *Основні користувачі реєстру.* Користувачі поділяються на категорії:

- користувач I рівня — лікар за спеціальністю «Терапія», «Ендокринологія», «Дитяча ендокринологія», «Загальна практика — сімейна медицина», який займає відповідну лікарську посаду в ЗОЗ державної або комунальної форми власності, уповноважений на внесення інформації про пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, до Реєстру;
- користувач II рівня — особа, яка є штатним працівником МОЗ України, структурного підрозділу з питань охорони здоров'я обласної, Київської міської державної адміністрації, територіального інформаційно-аналітичного центру медичної статистики, уповноважена перевіряти та аналізувати знеособлені відомості;
- користувач III рівня — аптечний заклад, який має ліцензію на провадження господарської діяльності з роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

18. *Доступ до даних реєстру.* Для користувачів — безкоштовно. Інформація про пацієнта, яка міститься у Реєстрі, надається такому пацієнту на його письмову вимогу.

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Згідно з Положенням [274], програмне забезпечення Реєстру має давати змогу автоматизовано обробляти інформацію, внесену до Реєстру; надавати віддалений доступ користувачам усіх рівнів до Реєстру із застосуванням засобів ідентифікації користувача, наданих йому Адміністратором; розмежовувати права користувачів у Реєстрі; фіксувати усі дії користувачів у Реєстрі.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* З Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань.

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Невідомо.

Неформалізований опис. Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії. Основне джерело: сайт Міністерства охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua>

Утримувачем реєстру (електронної централізованої бази даних, яка містить інформацію про пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, а також про рецепти, виписані таким пацієнтам), що функціонує з 2016 року, є МОЗ. Метою функціонування Реєстру пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, є:

- забезпечення єдиного обліку пацієнтів, які хворіють на цукровий діабет та потребують інсулінотерапії;
- здійснення достовірного обліку препаратів інсуліну, вартість яких підлягає державному відшкодуванню;
- збір та аналіз достовірної статистичної інформації щодо пацієнтів та їхнього забезпечення препаратами інсуліну.

Усі розрахунки щодо потреби в інсуліні у масштабах країни та її областей виконують згідно з даними електронного реєстру: дві третини вартості відшкодовує держава, решту — місцева влада. Реєстр дав змогу прибрати ряд корупційних складових, які діяли раніше. Електронний реєстр надає технічні можливості відслідкувати рецепти від моменту виписки лікарем до відпуску в аптеці і, таким чином, не допускати завищеної потреби в інсуліні, функціонування підроблених рецептів і наявність у системі відомостей про пацієнтів, яких не існує. Реєстр дав можливість лікарям комунікувати між собою, коли пацієнт змінює місце проживання та переходить обслуговуватись від одного лікаря до іншого. Місцеві департаменти охорони здоров'я через реєстр мають змогу контролювати кількість рецептів і суми відшкодування. Технічним обслуговуванням Реєстру опікується ТОВ «Український інформаційно-обчислювальний центр». Запровадження реєстру дає змогу державі уникнути необґрунтованих закупівель на десятки мільйонів гривень, допомагає забезпечувати безперебійну поставку високоякісних препаратів інсуліну кожному пацієнту [444].

Постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.2014 № 73 [124] було передбачено затвердити до 1 лютого 2016 р. Положення про реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, та ввести в дію до 1 квітня 2016 р. зазначений реєстр пацієнтів, порядок формування та ведення якого визначає це Положення [274].

Інформація про пацієнта, що вноситься до Реєстру, дуже змістовна, і містить 17 структурованих позицій. За умови правильного внесення до

реєстру даних пацієнта, ввести його вдруге неможливо суто технічно. Із записами про пацієнтів у Реєстрі, дані до яких внесені з помилками, також автоматично працює спеціальна процедура виявлення неявних дублів, яка щоденно знаходить та об'єднує відомості таких помилкових записів. Внесення лікарем до реєстру інформації про огляди пацієнта та показники глікованого гемоглобіну будуть впливати на призначення типів і форм інсуліну. Таким чином можна контролювати фактичну наявність пацієнта через дані про його регулярні огляди. Це дає можливість контролювати: який саме інсулін і чому кожен лікар призначає кожному пацієнту, що зменшує можливості маніпуляцій з номенклатурою, а також формувати потребу у динаміці, що важливо для пацієнтів, які протягом року можуть змінити тип інсуліну. Особливістю реєстру є те, що можна розраховувати потребу в інсуліні не за обліковими даними пацієнтів, які лікарі внесли до реєстру, а за отриманнями його реальними людьми [442].

Тобто система реімбурсації інсуліну з використанням Реєстру є шляхом до цивілізованого суспільства і забезпечення соціальної справедливості, інструментом керування цукровим діабетом і його ускладненнями, можливістю підвищити ефективність терапії.

В Україні майже 200 тис. осіб потребують інсулінотерапії, і значна частина з них внесена до Реєстру. Його можна використовувати як джерело індикації отримувачів соціальних пільг громадян.

2.4. Національний канцер-реєстр України

Формалізований опис. Основне джерело: <http://www.ncru.inf.ua/> та <https://unci.org.ua/spetsialistam/nacionalnij-kancer-reyestr/>

Національний канцер-реєстр (НКР) — мережа територіальних канцер-реєстрів із центральною ланкою у Національному інституті раку. За групами охопленого населення, щодо якого збирається інформація, і класами розв'язуваних завдань канцер-реєстри поділяються на лікарняні та популяційні. Популяційний канцер-реєстр агрегує відомості про всі випадки захворювання на рак на певній території, його дані потрібні для вивчення епідеміології раку на територіальному рівні. У

лікарняному канцер-реєстрі зібрано інформацію про пацієнтів лікувальної установи (наприклад, онкологічного диспансеру). Дані лікарняного канцер-реєстру використовують для оцінювання ефективності видів лікування, виконання клінічних досліджень, аналізу роботи лікувальної установи.

Ураховуючи тісний зв'язок двох форм, а також те, що лікарняний канцер-реєстр є одним із основних джерел даних для популяційного реєстру, вони розглянуті разом.

1. *Утримувач реєстру.* Національний інститут раку.

2. *Дата створення.* 1989 р.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 02.01.1996 № 10 «Про запровадження єдиної інформаційної технології канцер-реєстру» [251].

4. *Відповідальний виконавець за ведення реєстру.* Відділення епідеміології раку з Національним канцер-реєстром (до 2008 р.), пізніше — інформаційно-аналітичне відділення медичної статистики Національного інституту раку.

5. *Перелік реквізитів реєстру.* Перелік полів доступний і публікується на сайті [68, 116]. Поля з даними про пацієнта згруповані таким чином: паспортна частина (12 позицій); відомості про діагноз (17); відомості про лікування (6); відомості про нагляд за хворим (3); відомості про медичний стан (4 позиції). З нашого погляду, найважливішими є дані щодо статево-вікового розподілу за видами новоутворень (класифікованими за кодами МКХ-10 (Міжнародна класифікація хвороб 10-го перегляду)).

6. *Ключові (ідентифікаційні) поля:* ПІБ; дата народження; регіон (класифікатор за державним Класифікатором об'єктів адміністративно-територіального устрою України, КОАТУУ).

7. *Джерела інформації для заповнення реєстру.* Інформацію подають обласні (всі), більшість міських і районних онкологічних лікувальних установ, частину — РАГС. Реєстр поповнюється, коли з'являються дані (у результаті діагностування нових випадків раку; змін стосовно вже зареєстрованих (локалізації, стадії, перебігу тощо); щодо спеціального лікування пацієнтів; у разі смерті / переїзду особи). Щорічно персоніфіковані дані з обласних канцер-реєстрів передаються до НКР.

До реєстру вносяться дані про пацієнтів (необхідні для бази даних про захворюваність, смертність унаслідок новоутворень, за статтю і віком), інші показники за переліком [68, 116], показники діяльності онкологічної служби.

8. *Наявність відсканованих документів.* Невідомо.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Ні.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Стан бази даних на початок 2020 р. — для всієї України з 2000 р., для регіонів початкова дата варіює з 1986 р. у Житомирській області до 2000 р. — АР Крим і Запорізька область.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Так, для ряду областей.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Так. Регулярно видається Бюлетень національного канцер-реєстру України «Рак в Україні» (останній, доступний на час цього дослідження, № 21 за 2018—2019 [397], також доступні випуски від 2020 до 2014—2015, решта за запитом). У ньому міститься узагальнена інформація, в т. ч. розраховані на основі даних популяційних і лікарняних канцер-реєстрів епідеміологічні показники і показники діяльності онкологічних закладів України.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Мережа територіальних канцер-реєстрів із центральною ланкою у Національному інституті раку.

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Невідомо.

15. *Періодичність архівації реєстру.* Невідомо.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Немає інформації.

17. *Основні користувачі реєстру.* Лікарі, науковці, фахівці громадського здоров'я.

18. *Доступ до даних реєстру.* У відкритому доступі — щорічні бюлетені з певного року, решта інформації — за електронним запитом.

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Запит за формою.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* Так, з аналогічними регіональними. Іншої інформації немає.

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Невідомо.

Неформалізований опис. Національний канцер-реєстр України, <http://www.ncru.inf.ua/> та <https://unci.org.ua/spetsialistam/nacionalnij-kancer-reyestr/>

Канцер-реєстр — це картотека відомостей про кожний випадок онкологічного захворювання, його перебіг та лікування.

Відомості про лікування (первинне й подальше), виникнення ускладнень, рецидивів або метастазів, смерть хворого (від раку або ж від інших причин) заносяться до реєстру. Це допомагає оцінювати стан діагностики та лікування, визначати виживаність хворих. Одержання таких відомостей вимагає виконання технології спостереження за хворим і його життєвим статусом, у якому задіяні, крім медичних установ, також РАГС і паспортні столи.

Принцип організації бази даних — агрегація (поєднання) всіх відомостей про виявлені діагнози, факти подальшого лікування та спостереження хворого: до одного запису, що ідентифікує хворого («паспортна частина») приєднуються кілька записів діагнозу, лікування та ін.

Одна з переваг — використання міжнародних класифікацій, розвинутий контроль якості даних, що реєструються, який відповідає міжнародним вимогам і рекомендаціям ВООЗ, Міжнародного агентства дослідження раку (МАДР), Міжнародної асоціації канцер-реєстрів (МАКР), Європейської мережі канцер-реєстрів (ЄМКР) з реєстрації раку, що забезпечує можливість порівняння онкоепідеміологічних показників на рівні України та з іншими країнами; надання деперсоніфікованої інформації у міжнародні дослідження, у т. ч. онлайн публікацію МАДР «Захворюваність на рак на п'яти континентах».

НКР є одним із найстаріших реєстрів національної системи охорони здоров'я. Ще 1989 року за ініціативою спеціалістів в Українському НДІ онкології і радіології (нині Національний інститут раку) було розпочато розробку і впровадження програмно-інформаційної системи реєстрації раку, яка перевела систему реєстрації на сучасний інформаційний рівень. Тільки 1996 р. Наказом Міністерства охорони здоров'я України

від 22.01.1996 №10 «Про запровадження єдиної інформаційної технології канцер-реєстру» було затверджено створення Національного канцер-реєстру України (НKR) і перехід на автоматизовану технологію онкологічного обліку [251]. З 2002 р. єдиною інформаційною технологією охоплені всі регіони України.

НKR являє собою мережу територіальних канцер-реєстрів із центральною ланкою у відділенні епідеміології раку з Національним канцер-реєстром Національного інституту раку України (до 2008 р.), пізніше — інформаційно-аналітичне відділення медичної статистики, до напрямів науково-дослідної роботи якого входить аналіз рівня ураження злоякісними новоутвореннями популяції України, а також стану надання онкологічної допомоги населенню, результати якого щорічно публікуються в Бюлетені Національного канцер-реєстру; розроблення та підтримання програмного забезпечення популяційного та лікарняного канцер-реєстрів; науково-методичне керування діяльністю мережі регіональних канцер-реєстрів України [86]. Об'єднана база даних НKR містить понад 3 млн записів про випадки онкозахворювань на території України (на початок 2020 р. на обліку 1159,5 тис. осіб) [108].

Щорічно базу даних поповнюють приблизно 150—160 тис. нових випадків раку. Ці дані є основою для моніторингу рівня онкологічної захворюваності і смертності в країні, аналізу діяльності онкологічної служби, виконання наукових досліджень тощо. Усі персоніфіковані бази даних захищені відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Зараз мережею лікарняних реєстрів охоплений 21 заклад охорони здоров'я, зокрема найбільші онкологічні клініки України — Національний Інститут раку, Київська міська онкологічна лікарня, Донецький обласний протипухлинний центр, Харківський, Луганський, Львівський та інші обласні та міські онкологічні диспансери. Лікарняні канцер-реєстри містять більш деталізовану інформацію про спеціальне лікування пацієнтів, зокрема хіміотерапевтичне (лікарський засіб на рівні міжнародної непатентованої назви; спосіб введення; сумарна доза); деталізацію променевої терапії (вид, місце та дози опромінення); деталі хірургічного лікування (протокол хірургічного лікування, до якого включені код операції, хірург, ускладнення тощо).

Лікарняний канцер-реєстр є одним із основних джерел даних для популяційного реєстру. Автоматизоване передавання даних із лікарняного

реєстру до популяційного значно знижує трудомісткість ведення популяційного реєстру й підвищує якість даних, що реєструються. Слід зазначити, що від 50 до 90 % хворих на злоякісні новоутворення отримують спеціальне лікування в онкологічному диспансері за місцем проживання, тобто включені до баз даних відповідних лікарняних канцер-реєстрів.

Раз на рік Національний інститут раку МОЗ України формує загальну базу даних, на підставі якої видається щорічний бюлетень. Бюлетень акумулює інформацію, обчислену на основі персоніфікованих даних регіональних канцер-реєстрів (структурних одиниць НКР). Інформація надається за рубриками відповідно до нозологічної форми злоякісних новоутворень (ЗН) відповідно до кодів МКХ-10. Дані про захворюваність і смертність дітей (0—17 років) за нозологічними формами ЗН включені до відповідних рубрик; однак окремою рубрикою надано інформацію про дитяче населення в розрізі регіонів.

Основні визначення та опис показників Бюлетеня [397] описані нижче.

Грубий (звичайний) показник захворюваності (смертності) (*crude rate, CR*) — кількість нових випадків захворювання на ЗН (або, відповідно, випадків смерті від злоякісних новоутворень), в популяції протягом року, віднесена до середньої чисельності населення в тому ж році, показник на 100 тис. населення.

Стандартизований за віком показник захворюваності (смертності) населення (*age standardized rate, ASR*), розрахований за віковою структурою «стандартного населення», для нівелювання відмінностей вікового розподілу різних популяцій (світовий стандарт населення, а також український стандарт населення, розрахований на основі вікової структури населення України 2000 р.). Обчислений за українським стандартом показник використовується для порівняння різних регіонів України або вивчення динаміки захворюваності в регіоні.

Показник поширеності захворювання (контингенти хворих) — кількість населення, що хворіє на злоякісні новоутворення на кінець року в популяції, показник на 100 тис. населення (для визначення необхідного матеріально-технічного та кадрового забезпечення онкологічної служби).

Показники надають для чоловічого, жіночого та всього населення (кількість випадків і грубий показник). Можна ознайомитися, наприклад, з такими показниками: «Питома вага основних 10 (або 5) форм ЗН в структурі захворюваності і смертності населення України».

За позиціями «Статеві-вікові показники захворюваності» та «Статеві-вікові показники смертності» в розрізі 53-х нозологічних форм ЗН, а також всіх ЗН (та всіх ЗН за винятком немеланомних ЗН шкіри) наведено такі дані: кількість випадків захворювання або смерті від ЗН, повіковий (у п'ятирічній віковій групі), грубий (*CR*) і стандартизований за світовим стандартом населення (*ASR(W)*) показники на 100 тис. населення, стандартна похибка стандартизованого показника (*SE*).

Також доступний набір специфічних показників онкологічної служби, зокрема:

«Морфологічно підтверджених» — відсоток випадків захворювання на ЗН певного року з діагнозом, підтвердженим гістологічним або цитологічним дослідженням;

«Виявлено хворих на профілактичних оглядах» — відношення кількості хворих, виявлених на профогляді, до загальної кількості хворих, виявлених цього року;

«Охоплено спеціальним лікуванням первинних хворих» — відсоток хворих, що отримали спеціальне протипухлинне лікування (радикальне, паліативне, ад'ювантне) впродовж 12-ти місяців з моменту встановлення діагнозу, від загальної кількості виявлених цього року, з викремленням таких позицій: «Охоплено лише хірургічним лікуванням» та «Охоплено комбінованим і комплексним лікуванням» (тобто хіміо-, гормоно-, імунотерапевтичним або променевим спеціальним лікуванням разом з хірургічним, на відміну від тих, що отримали тільки хірургічне спеціальне лікування), віднесені до загальної кількості первинних хворих.

«Не прожили одного року з числа вперше виявлених» (щорічна летальність) тощо. Також представлені Загальні показники діяльності стаціонару та Показники діяльності стаціонару за вибраними нозологіями, розраховані на підставі баз даних, отриманих від лікарняних канцер-реєстрів (ЛКР), які працюють в онкологічних клініках України, обчислені за допомогою програм ЛКР (складення звітних таблиць і пошукової).

За повідомленням утримувача сайту, через недостатній обсяг вільного місця на ньому попередні випуски Бюлетеню вилучено з загального доступу. Для отримання необхідної інформації дослідники або зацікавлені можуть звернутись до НКР України із запитом, вказавши ПІБ; на-

зву організації; адресу електронної пошти (*e-mail*); назву проекту; опис необхідних даних (захворюваність, смертність, розповсюдженість, регіон(и), локалізація(ї), рік(роки) тощо); заплановане використання (наприклад, з метою публікації); період виконання дослідження.

На сайті НКР також представлена підбірка статей за тематикою Реєстру і на основі використання його даних.

Дані про пацієнта згруповані таким чином [68, 116]: паспортна частина (12 позицій): ПІБ; дата народження; регіон (класифікатор); адреса проживання; стать; національність; професія; категорія обліку постраждалих від аварії на ЧАЕС; категорія відомчого обліку; інвалідність; дата останнього спостереження (смерті, виїзду); відомості на момент останнього спостереження (живий / помер від ЗН / інших причин / виїхав); а також вичерпні відомості про діагноз, лікування, нагляд за хворим, медичний стан.

Перехід з МКХ-9 до МКХ-10 в 1998 році був здійснений автоматизовано для всього масиву даних, зокрема накопичених даних щодо попередніх років, шляхом перерахунку статистичних кодів на підставі деталізованого морфологічного типу та локалізації пухлини. Рівень дублювання обліку, який «за паперових технологій» складав 10—15 % від загальної кількості зареєстрованих хворих, зменшено до поодиноких випадків. Розрахунок щорічних форм державної медико-статистичної звітності, а також додаткових форм і показників, відбувається автоматизовано, на підставі даних канцер-реєстру за допомогою уніфікованого програмного забезпечення.

Структура даних і програмне забезпечення систем популяційного та лікарняного канцер-реєстрів гармонізовані на основі спільної інформаційної моделі. Завдяки цьому запроваджена автоматизована технологія взаємообміну даними між лікарняним і популяційним реєстрами базується на формуванні спеціальної електронної вихідної форми (26 позицій) — «електронної виписки», яка містить інформацію, що відповідає «Виписці із медичної карти амбулаторного, (стаціонарного) хворого» (ф. № 027/о), автоматизовано формується системою лікарняного канцер-реєстру для всіх хворих на ЗН кожного регіону, які пройшли лікування в стаціонарі онкологічного диспансеру, та передається до системи популяційного канцер-реєстру.

Таким чином, завдяки створенню Національного канцер-реєстру України через усвідомлену потребу у його наявності «знизу», тобто самими спеціалістами-онкологами України, тривалого існування і копіткої багаторічної роботи з удосконалення програмного забезпечення ведення канцер-реєстру (зокрема з уточнення інформації, уникнення дублювань, відстеження життєвих подій пацієнта); сумісність з аналогічними зарубіжними і міжнародними базами даних тощо можна вважати НКР одним із найдосконаліших і повних реєстрів у сфері охорони здоров'я.

Зважаючи на те, що в Україні онкозахворювання — друга за значущістю причина смерті всього населення та вагома причина його захворюваності й інвалідності, дані реєстру можна використовувати не лише для аналізу епідеміологічної ситуації в країні або її регіонах, а й для оцінки потреби у медичних і соціальних послугах.

РОЗДІЛ 3

СОЦІАЛЬНІ РЕЄСТРИ

3.1. Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Ведення і фінансування діяльності Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (ДРУ) координує МОЗ України. 2014 року цю функцію передано Міністерству соціальної політики, а 2016 знову повернено до МОЗ [271].

Складовою частиною реєстру є також Український військовий реєстр (нині Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних, який перебуває у стадії формування) і його підрозділи, що веде Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України та Служба безпеки України. Зокрема, у складі Українського військового реєстру є медичний підреєстр осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та за інших обставин від радіаційного опромінення (МП УВР) [272]. Також є реєстр особового складу органів внутрішніх справ та військовослужбовців Національної гвардії України, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (РО МВС) [147].

2. *Дата створення.* 9 червня 1997 р.

Медичний підреєстр осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та за інших обставин від радіаційного опромінення, що є підрозділом Українського військового реєстру, — 7 вересня 1999 р.

Реєстр особового складу органів внутрішніх справ та військовослужбовців Національної гвардії України, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: спеціального положення про створення реєстру немає, існує наказ про організацію медичного обслуговування та ведення реєстру МВС України цих осіб — 4 листопада 2003 р. Інформації про реєстр СБУ України щодо осіб, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, не знайдено.

3. Юридична основа створення та ведення. ДРУ — постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.1997 № 571 «Про затвердження Положення про організацію і функціонування Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів від 04.06.2014 № 161 та від 21.12.2016 № 982 відповідно до статті 16 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» [271].

МП УВР — Наказ Міністерства оборони України від 07.09.1999 № 273 «Про затвердження Положення про організацію та функціонування Медичного підреєстру — підрозділу Українського військового реєстру, що ведеться Міністерством оборони України, осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та за інших обставин від радіаційного опромінення» [272].

РО МВС — Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.11.2003 № 1296 «Положення про організацію медичного обслуговування особового складу органів і підрозділів внутрішніх справ та військовослужбовців Національної гвардії України, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та ведення реєстру МВС України цих осіб» [147].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру:

ДРУ — Український центр інформаційних технологій та Національного реєстру МОЗ України [271];

МП УВР — Науково-дослідний інститут проблем військової медицини Збройних сил України [272];

РО МВС — Департамент медичного забезпечення та реабілітації МВС України [147].

5. Перелік реквізитів реєстру. ДРУ містить інформацію щодо реєстраційних (паспортних), медичних, дозиметричних і соціальних даних про осіб, визначених постраждалими внаслідок Чорнобильської катастрофи згідно зі ст. 10, 11, 27 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». До складу реєстру мають входити медичний, дозиметричний і соціологічний підреєстри, що забезпечують персональний облік постраждалих осіб, які проживають на території України.

Показники, що відповідають полям реєстру: реєстраційний номер; паспортні дані; інформація про стан здоров'я, зібрана під час цільових диспансеризацій постраждалих осіб; календарні строки роботи постраждалих осіб; період проживання на радіоактивно забруднених територіях; місце роботи; дози зовнішнього та внутрішнього опромінення. У Положенні про ДРУ відсутня інформація про реєстраційний номер облікової картки платника податку (ІПН). Але, оскільки інформація з ДРУ використовується у реєстрі осіб, які мають право на пільги, та реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування, то, мабуть, ІПН має бути і в ДРУ [271].

МП УВР об'єднаний з ДРУ автоматизованою інформаційною системою. Згідно з Положенням у медичному підреєстрі Українського військового реєстру збираються показники подібно до ДРУ: персональні облікові дані військовослужбовця; інформація про стан здоров'я, зібрана під час щорічної диспансеризації; індивідуальна доза зовнішнього та внутрішнього опромінення; інформація про певні групи підвищеного ризику. Оскільки МП є складовою Українського військового реєстру, то окрім паспортних даних він ймовірно містить ширший набір персональних і службових даних, зокрема реєстраційний номер облікової картки платника податку; місце офіційного працевлаштування, освіти, відцифрований образ обличчя особи; відомості про дату виїзду за межі України та дату повернення на територію України; перелік відомостей про виконання військового обов'язку та військово-облікові ознаки [272].

РО МВС: на кожного постраждалого заповнюються реєстраційна карта, талон обліку даних дозиметрії та кодувальний талон про стан здоров'я, який подається щорічно [147].

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Реєстраційний номер у ДРУ повідомляють громадянам, а також відповідним лікувальним закладам за місцем їх проживання або роботи [271]. Щоб знайти відомості про особу в ДРУ, як ідентифікатор, ймовірно, використовують: реєстраційний номер у ДРУ, паспортні дані особи та її ІПН.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. У ДРУ міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації передають повну і вичерпну інформацію щодо медичних, дозиметричних і соціальних даних осіб, визначених постраждалими внаслідок Чорнобильської катастрофи. Об-

лік таких осіб триває згідно з посвідченням і реєстраційною картою цих осіб. Заповнення реєстраційних карток виконується відповідними підрозділами центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Заповнені реєстраційні картки надсилають до відповідних спеціалізованих підрозділів ДРУ. Відбувається передача реєстраційних, медичних і дозиметричних даних з районного рівня на обласний, з обласного — на державний [271].

Медичне обстеження (диспансеризація) осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, відбувається щорічно у спеціалізованих центрах. При цьому особи з інвалідністю внаслідок Чорнобильської катастрофи проходять переогляд у медико-соціальній експертній комісії кожні 3—5 років залежно від рівня розладів функцій організму, за винятком випадків, коли інвалідність установлена безстроково.

Дозиметричний підреєстр забезпечує накопичення та збереження результатів вимірювань і реконструйованих доз опромінення. Формування банку даних дозиметрії забезпечується спеціалізованими підрозділами, що реконструюють дози. У Положенні не вказано, хто конкретно має виконувати цю функцію. Наскільки нам відомо, в Україні питаннями реконструкції та визначення індивідуальних доз опромінення постраждалих осіб займається Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук (НАМН) України [427].

Організацію та ведення МП УВР забезпечує Науково-дослідний інститут проблем військової медицини Збройних сил України. Збір даних, їх реєстрація, експертиза та аналіз відбувається на трьох рівнях: територіальному (районному), регіональному (обласному) та державному. На територіальному рівні здійснюється персональний облік військовослужбовців, збір даних про стан їх здоров'я, дози внутрішнього та зовнішнього опромінення та передача даних на регіональний рівень відповідно до затверджених форм. На регіональному рівні забезпечується експертиза якості даних цільової диспансеризації, аналіз медичних показників, поповнення банку даних госпіталів, персональний облік осіб підвищеного ризику, а також передача реєстраційних, медичних і дозиметричних даних на державний рівень. На державному рівні здійснюється комплексний аналіз даних і їх включення до медичного підреєстру, створення та ведення банків даних про осіб груп підвищеного ризику, передання загальних висновків та пропозицій до ДРУ, Голов-

ного військово-медичного управління Міністерства оборони України та інших закладів. Науково-дослідний інститут проблем військової медицини Збройних Сил України, до якого надходять дані регіонального й територіального рівнів, здійснює науково-методичний супровід, контроль і координацію роботи із забезпечення функціонування МП ВРУ [272].

У РО МВС на кожного постраждалого заповнюють реєстраційну карту, талон обліку даних дозиметрії та кодувальний талон про стан здоров'я, який подають щорічно. Цю інформацію збирають і заповнюють лікувально-профілактичні заклади МВС України та акумулює Департамент медичного забезпечення та реабілітації МВС України [147].

8. Наявність відсканованих документів. Інформація відсутня.

9. Наявність оцифрованої інформації. Інформація відсутня. Лише у медичному підреєстрі, який є складовою Українського військового реєстру, має бути або буде у перспективі відцифрований образ обличчя особи, оскільки військовий реєстр (нині Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних) містить таку інформацію. Проте останній перебуває ще у стадії формування та наповнення [283].

10. Дата, з якої існують відомості. З 1986 року неповна. В електронному вигляді з 1987 р. [115].

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. Ймовірно, що дані за 1986 р. є лише в паперовому вигляді, а в електронному їх немає, оскільки вони неповні.

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. Ймовірно, інформація за 1986 рік є на паперових носіях.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. ДРУ: об'єднує автоматизовані інформаційні системи (спеціалізовані підрозділи) організацій, установ і закладів в АР Крим, областях, містах Києві і Севастополі та в районах:

1) державний рівень: Український центр інформаційних технологій та Національного реєстру МОЗ; відповідні спеціалізовані підрозділи Міноборони, МВС, СБУ, що ведуть Український військовий реєстр і його підрозділи, а також спеціалізовані підрозділи науково-дослідних інститутів НАМН, Національної академії наук України;

2) АР Крим: центр Державного реєстру при МОЗ АР Крим;

3) обласний, міський рівень — обласна або міська клінічна лікарня (центр або диспансер);

4) районний рівень — центральна районна лікарня [271].

МП УВР: 1) державний рівень — Науково-дослідний інститут проблем військової медицини Збройних сил України; 2) регіональний (обласний) рівень: медична служба видів Збройних Сил України та оперативних командувань: Головний військово-клінічний госпіталь Міністерства оборони України та шести окружних госпіталів; 3) територіальний (районний) рівень: медичні служби військових частин, з'єднань, об'єднань та 30 військових регіональних госпіталів, перелік яких є у Положенні [272].

РО МВС: збір та аналіз інформації виконують лікувально-профілактичні заклади МВС України: Центральна поліклініка МВС, амбулаторно-поліклінічні заклади головних управлінь, а також управлінь МВС в АР Крим, областях, містах Київ та Севастополь, регіональні спеціалізовані медичні бригади МВС у Київській, Волинській, Житомирській, Рівненській та Чернігівській областях [147].

14. **Актуалізація (оновлення) інформації.** Актуалізація реєстраційних та медичних даних має відбуватись щорічно. Актуалізація дозиметричних даних — невідомо.

15. **Періодичність архівації реєстру.** 2016 року Український центр інформаційних технологій і Національного реєстру МОЗ України (відповідальний виконавець за ведення ДРУ) передав на постійне зберігання до Центрального державного електронного архіву України завершену частину ДРУ за період 1987—01.01.2015 рр. у вигляді сукупності файлів-архівів (у форматі *.rar*). Інформація у файлах є закодованою, що унеможлиблює доступ до персональних даних осіб. Доступ користувачів до цього архіву, наприклад, з метою отримання довідок, заборонений упродовж подальших 75 років з моменту створення електронного архіву [115].

16. **Способи реєстрації користувачів реєстру.** Реєстрація осіб, які входять до складу ДРУ: згідно з посвідченням і реєстраційною картою цих осіб. Заповнення реєстраційних карток виконують відповідні підрозділи центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Заповнені реєстраційні картки надходять до відповідних спеціалізованих підрозділів ДРУ.

11 липня 2018 р. уряд ухвалив новий порядок видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, згідно з яким передбачено створення регіональних комісій з визначення статусу таких постраждалих, а також затверджено нові зразки посвідчень для них. Заміну посвідчень заплановано було здійснити до 0.01.2021 [36].

Відбувається передача реєстраційних, медичних і дозиметричних даних із районного рівня на обласний, з обласного — на державний.

Реєстраційний номер у ДРУ повідомляють громадянам, які є постраждалими внаслідок Чорнобильської катастрофи, а також відповідним лікувальним закладам за місцем їх проживання або роботи. Громадяни можуть отримати інформацію лише про себе.

17. Основні користувачі реєстру. МОЗ України, Міністерство соціальної політики, Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України, МВС України, Міністерство оборони України, СБУ України.

18. Доступ до даних реєстру. Відкритого публічного доступу до даних реєстру немає. Доступ до інформації мають лише основні інституції, які власне і наповнюють реєстр, перелічені у п. 17. Громадяне можуть отримати інформацію лише про себе на підставі спеціального письмового запиту. Доступ до даних ДРУ за 1987—01.01.2015 рр., переданих у вигляді архіву на зберігання до Центрального державного електронного архіву України, є обмеженим. Заборонено надавати відомості й довідки користувачам (фізичним та юридичним особам) упродовж 75 років від часу створення електронного архіву [115].

Громадянам гарантовано збереження лікарської таємниці щодо відомостей з ДРУ. Працівники реєстру несуть відповідальність згідно з чинним законодавством за розголошення відомостей щодо осіб, внесених до ДРУ [271].

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Вільного доступу користувачів до даних реєстру немає. Інформацію про те, якими сервісами можуть послуговуватись користувачі реєстру, перелічені у п. 17, не знайдено. Щоб знайти відомості про особу в ДРУ, як ідентифікатор, імовірно, використовують: реєстраційний номер у ДРУ, паспортні дані чи ІПН особи.

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Публічна інформація відсутня, ймовірно, це мають бути: Єдиний державний автоматизований реєстр

осіб, які мають право на пільги; Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування; Реєстр застрахованих осіб Пенсійного фонду України; Український військовий реєстр (нині Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних).

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Інформація відсутня.

Неформалізований опис. Аварія на Чорнобильській АЕС в Україні у квітні 1986 р. є найпотужнішою серед усіх відомих на даний час катастроф в атомній енергетиці; вона спричинила багато радіоактивних викидів, масштабних економічних збитків і довготривалих соціально-демографічних наслідків. Забрудненими виявились 50,5 тис. кв. км території України, де розташовано понад 2,2 тис. населених пунктів. Чисельність населення, яке постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи, упродовж 34-річного періоду після аварії й дотепер суттєво змінювалась і становила, за даними Міністерства соціальної політики України, від 265 тис. в 1987 р. до 3362 тис. в 2000 р., 2646 тис. в 2005 р. і 1769 тис. станом на 1 січня 2020 р.

Такі масштаби наслідків зумовили необхідність довгострокового моніторингу рівня радіоактивного забруднення територій і показників стану здоров'я постраждалого населення. З цим і пов'язано виникнення та організація Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Законодавчо визначено, що основною метою цього реєстру є ефективне розв'язання завдань медико-соціального забезпечення осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, а головними завданнями є здійснення контролю за станом здоров'я осіб та вивчення близьких і віддалених медичних наслідків у цих осіб [271].

Реалізація цих завдань забезпечена шляхом створення автоматизованої інформаційної системи персонального обліку постраждалих осіб; нагляду за станом здоров'я осіб; урахування індивідуальної та загальної дози внутрішнього і зовнішнього опромінення; здійснення постійного контролю, оцінки та прогнозування стану здоров'я зазначених осіб та медико-демографічної ситуації на основі інформації, зібраної в Державному реєстрі; виявлення достовірних причиново-наслідкових зв'язків між показниками здоров'я та факторами ризику радіаційного походження; обліку соціально-психологічних чинників; виконання спеціаль-

них наукових досліджень епідеміологічного, медико-біологічного та соціального характеру.

Відповідальним виконавцем з формування та ведення реєстру нині є Міністерство охорони здоров'я України, а саме: Український центр інформаційних технологій та Національного реєстру МОЗ України. Як зазначено у Положенні про організацію Державного реєстру, до нього мають входити медичний, дозиметричний і соціологічний підреєстри. Визначено, що за змістом ДРУ є фактично персоніфікованим «медико-дозиметричним» реєстром постраждалих осіб, і саме він є основою для встановлення соціального статусу і категорії постраждалих та їх права на відповідні пільги та грошові компенсації. Цей «медичний» за своїм фокусом реєстр, за який відповідає МОЗ, має бути на практиці тісно пов'язаний із єдиним державним автоматизованим реєстром осіб, які мають право на пільги, що перебуває у підпорядкуванні Міністерства соціальної політики України. У зв'язку з цим потребує висвітлення історія створення ДРУ, яка має особливості і впливає на його функціонування.

Положення про організацію сучасного Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, було затверджено у 1997 р., але насправді первинний чорнобильський реєстр почав функціонувати значно раніше, фактично з 1986 року. Зокрема, до 1991 р. існував єдиний для України, Білорусі та Росії Всесоюзний розподілений реєстр, а з 1992 р. почав функціонувати реєстр незалежної України [427]. Однак важливо зазначити, що первинний реєстр, розроблений ще в радянський період, базувався на класифікації постраждалих осіб, яка відрізняється від класифікації, зазначеної у сучасному Положенні про ДРУ від 1997 року, себто класифікації, згідно з якою відбувається реєстрація постраждалої особи у ДРУ, визначається категорія постраждалого, видається відповідне посвідчення, і законодавчо гарантується низка соціальних пільг і виплата грошових компенсацій. Нині співіснують дві різні класифікації осіб, постраждалих унаслідок аварії на ЧАЕС, та два паралельні ряди динаміки чисельності контингентів постраждалих, які доволі часто плутають у публікаціях, що ускладнює дослідження наслідків Чорнобиля.

По-перше, з 1986 р. дотепер Міністерство охорони здоров'я розробляє та веде статистику чисельності контингентів постраждалих, які перебувають під наглядом у лікувально-профілактичних закладах системи

МОЗ України. Тобто реєстр містить дані про постраждалих, які охоплені медичним наглядом і проходять щорічну диспансеризацію. Натомість ДРУ має містити інформацію про усіх осіб, визначених постраждалими згідно з Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 № 796-XII, себто про осіб, яким видається посвідчення і які мають право на компенсації та пільги [376]. Цю інформацію зазвичай надає і веде не Міністерство охорони здоров'я, а Міністерством соціальної політики. Тому загальна чисельність постраждалих осіб за даними звітної статистики двох зазначених міністерств різна: за даними органів соціального захисту вона більша, ніж за даними медичних закладів. Наприклад, на початок 1999 р., коли чисельність постраждалих досягнула одного зі своїх найвищих значень, в Україні за даними Міністерства соціальної політики налічувалось 3364,5 тис. осіб, а за даними Міністерства охорони здоров'я — 3047,1 тис. осіб відповідно до статистичної форми 15 [75] і 2637 тис. відповідно до форми 60 [74].

Таблиця 3.1. Чисельність потерпілих унаслідок аварії на ЧАЕС, що перебувають під наглядом закладів охорони здоров'я, підпорядкованих МОЗ України, 2019 р.

Група потерпілих	Кількість потерпілих, тис. осіб
Разом	1685,2
Особи, які брали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС (1 група первинного обліку)	154,0
Особи, евакуйовані із зони дії радіації або самостійно залишили зону (2 група первинного обліку)	37,3
Особи, які проживають або проживали на територіях, що підлягають нагляду (3 група первинного обліку)	1066,7
Особи, які народились від осіб 1—3 груп первинного обліку незалежно від того, де в даний час проживають батьки (4 група первинного обліку)	387,0
Крім того, які народилися від осіб 4 групи первинного обліку	40,2

Джерело: [132].

По-друге, Міністерство охорони здоров'я з 1986 р. веде свій медичний облік постраждалих згідно з первинною, розробленою ще тоді класифікацією, а саме: 1 група первинного обліку — особи, які брали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС (далі УЛНА); 2 група — евакуйовані або самостійно залишили зону радіоактивного забруднення у період евакуації; 3 група — особи, які проживають або проживали на територіях, що підлягають спостереженню; 4 група — діти, які народилися від батьків 1—3 груп первинного обліку (табл. 3.1).

У ДРУ реєстрація та визначення статусу суб'єктів ДРУ, як зазначено вище, відбувається згідно з Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (1991). До постраждалих належать: а) учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС — громадяни, які брали безпосередню участь у ліквідації аварії та її наслідків (УЛНА); б) потерпілі від Чорнобильської катастрофи — громадяни, включаючи дітей, які зазнали впливу радіоактивного опромінення внаслідок Чорнобильської катастрофи. Обидва контингенти розподілені на кілька категорій: три категорії УЛНА та чотири категорії потерпілих. Окремо виділені особи, які працювали за межами зони відчуження на роботах з особливо шкідливими умовами праці (серія «Г»), та потерпілі діти (серія «Д»). Також до реєстру належать особи, які брали участь у ліквідації інших ядерних аварій (три категорії), та особи, що мають право на пільги (дружина / чоловік, опікун дитини особи, смерть якої пов'язана із Чорнобильською катастрофою) (табл. 3.2).

Кожна із цих категорій має свої критерії визначення, переважно пов'язані зі строками й тривалістю перебування у зонах радіоактивного забруднення. Згідно із ЗУ «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» такими критеріями є:

- категорія 1: особи з інвалідністю із числа УЛНА та потерпілих, щодо яких встановлено причиновий зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, хворі на променеву хворобу;
- категорія 2: УЛНА, які працювали у зоні відчуження: з моменту аварії до 01.07.1986 — незалежно від кількості робочих днів; з 01.07.1986 до 31.12.1986 — не менше п'яти календарних днів; у 1987 році — не менше 14 календарних днів;

Таблиця 3.2. Чисельність громадян України, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та їх склад за категоріями, тис. осіб (за даними Міністерства соціальної політики України)

Категорія осіб	1997*	2000*	2005	2020
Разом постраждалих, тис. осіб	3213,3	3361,9	2646,1	1769,4
Учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС (УЛНА), у тому числі:			318,0	188,3
категорія 1	59,6*	86,8*	64,8	57,3
категорія 2	252,9	227,1	197,8	103,6
категорія 3	69,6	62,7	55,4	27,5
Потерпілі від Чорнобильської катастрофи, у тому числі:			1255,6	1578,7
категорія 1	59,6*	86,8*	40,4	49,5
категорія 2	86,7	80,9	78,3	51,6
категорія 3	489,0	486,9	55,4	369,0
категорія 4	1169,8	1150,3	1081,5	769,2
Серія «Г»: особи, які працювали за межами зони відчуження на роботах з особливо шкідливими умовами праці	2,5	2,9	2,8	1,4
Серія «Д»: потерпілі діти	1083,1	1264,3	643,0	338,0

Примітки: * — у статистиці постраждалих за 1997 та 2000 роки немає розподілу категорії 1 (особи з інвалідністю) окремо на ліквідаторів і потерпілих, а лише їх загальна чисельність: 59,6 тис. осіб у 1997 р. та 86,8 тис. осіб у 2000 р. У складі реєстру є (не показані тут): а) громадяни, які брали участь у ліквідації інших ядерних аварій; б) особи, які мають право на пільги (дружина / чоловік, опікун дитини померлого громадянина, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою).

Джерело: [88].

- потерпілі: евакуйовані 1986 року із зони відчуження (зокрема особи, які на момент евакуації перебували у стані внутрішньоутробного розвитку, після досягнення ними повноліття); особи, які постійно проживали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення з моменту аварії до ухвалення постанови про відселення;
- категорія 3: УЛНА, які працювали у зоні відчуження: з 01.07.1986 до 31.12.1986 — від 1 до 5 календарних днів; 1987 року — від 1 до 14 календарних днів; в 1988—1990 роках — не менше 30 календарних днів; на діючих пунктах санітарної обробки населення

і дезактивації техніки або їх будівництві — не менше 14 календарних днів у 1986 році;

- потерпілі, які постійно проживали на територіях зон безумовного (обов'язкового) та гарантованого добровільного відселення на день аварії або які за станом на 01.01.1993 прожили у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а на території зони гарантованого добровільного відселення — не менше трьох років та відселені або самостійно переселилися з цих територій;
- потерпілі, які постійно проживають або постійно працюють чи навчаються у зонах безумовного (обов'язкового) та гарантованого добровільного відселення за умови, що вони станом на 01.01.1993 прожили або відпрацювали чи постійно навчалися у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення — не менше трьох років;
- категорія 4: потерпілі, які постійно проживають, постійно працюють чи навчаються на території зони посиленого радіоекологічного контролю, за умови, що вони за станом на 01.01.1993 прожили або відпрацювали чи постійно навчалися у цій зоні не менше чотирьох років.

Підставами для визначення статусу учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС є період роботи (служби) у зоні відчуження, що підтверджено одним із таких документів: посвідчення про відрядження в зону відчуження; військовий квиток і довідка командира військової частини або архіву про участь у ліквідації наслідків аварії у зоні відчуження; довідка про підвищену оплату праці в зоні відчуження (із зазначенням кількості днів і населеного пункту). Підставою для визначення статусу потерпілих від Чорнобильської катастрофи є довідка про евакуацію, відселення, самостійне переселення або про період проживання, навчання чи роботи на забруднених територіях [435].

Таким чином, інформація про стан здоров'я постраждалих осіб, зібрана під час диспансеризації, яка акумулюється у базі даних МОЗ, розробляється згідно з однією класифікацією, а визначення статусу суб'єктів ДРУ за категоріями та їх соціальний захист, який передбачає доволі широкий перелік різних пільг і грошових компенсацій, здійснює Міністер-

ство соціальної політики згідно з іншою класифікацією, зафіксованою у ДРУ. Медична база даних МОЗ мала би бути підреєстром ДРУ, але не знайдено відомості про те, чи насправді звітність МОЗ про диспансеризацію інтегрована у базу даних ДРУ, оскільки дві класифікації постраждалих використовуються різними споживачами для різних потреб. Найімовірніше, ці дві системи обліку існують паралельно. Про це може свідчити той факт, що навіть показники смертності серед постраждалих за даними ДРУ і диспансеризації можуть розрізнятися [96].

Якість даних, отриманих у ході диспансеризації постраждалих, нерідко є незадовільною; відмічається гіпердіагностика одних форм захворювань і гіподіагностика інших. Проблемою є і недостатній рівень охоплення медичним обстеженням потерпілих дітей. Зведені результати диспансеризації подаються щорічно у кількох формах статистичної звітності МОЗ України. Зокрема, статистична форма 15 містить зведену на рівні області інформацію про тих, кого визнано здоровими із числа оглянутих; тих, кого визнано інвалідом (1—3 груп); хто пройшов лікування; а статистична форма 16 — дані про первинну й загальну захворюваність і смертність за класами хвороб відповідно до МКХ-10. Однак суттєвим недоліком цих форм є те, що вони не містять розподілу обстежених за статтю та детального групування за віком, а результати обстежень представлено лише у розрізі трьох укрупнених вікових груп постраждалих: діти віком до 14 років, підлітки віком 15—17 років і дорослі віком 18 років і старше.

Існує ще одна система обліку постраждалих унаслідок аварії на ЧАЕС, яку у публікаціях іноді називають науковим підреєстром ДРУ. Йдеться про клініко-епідеміологічний реєстр постраждалих (КЕР), який упродовж тривалого часу підтримує Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України (далі Центр радіаційної медицини), утворений після аварії в 1986 р. [96]. Він містить результати довгострокового моніторингу стану здоров'я вибірових контингентів УЛНА та потерпілих із тих, хто зареєстрований у складі ДРУ. На відміну від ДРУ, цей реєстр зорієнтований на наукові клініко-епідеміологічні дослідження фахівців Центру радіаційної медицини у різних напрямках: він містить розгалуженішу й детальнішу інформацію, аніж база даних МОЗ на основі диспансеризацій. За тривалий період роботи фахівці Центру накопичили цінний і багатий матеріал щодо віддалених наслідків впливу радіа-

ційної катастрофи на стан здоров'я ліквідаторів, потерпілих дорослих і дітей, а також стосовно зв'язку між дозами опромінення та ризиком виникнення багатьох пухлинних і непухлинних патологій; сформували спеціалізовані підреєстри та багато іншого. Хоча КЕР і називають науковим підреєстром ДРУ, насправді цей значно «багатший» на інформацію клініко-епідеміологічний реєстр не інтегрований у базу ДРУ, і найімовірніше вони існують паралельно. Бувають випадки, коли навіть інформація про місце проживання особи у ДРУ та КЕР не співпадає.

Державний реєстр осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, окрім медичного підреєстру, згідно з Положенням (1997), має містити також дозиметричний підреєстр, який «забезпечує накопичення та збереження результатів виміряних і реконструйованих доз опромінення». Фахівці розрізняють зовнішнє та внутрішнє опромінення: зовнішнє залежить від радіаційного фону території, на якій проживає особа, внутрішнє пов'язане із споживанням продуктів харчування, що мають підвищений вміст радіонуклідів. Останнє на територіях з різним рівнем радіаційного забруднення, де проживають потерпілі другої, третьої та четвертої категорій ДРУ, спричинене довготривалим періодом напіврозпаду Цезію 137 і його переходом із ґрунту у рослини, а відтак — у продукти харчування. Це є джерелом тривалого додаткового опромінення вже у післяаварійний період для сільських жителів районів Полісся (особливо Рівненської області), де у певних районах і населених пунктах зберігається високий коефіцієнт переходу радіоцезію у молоко та картоплю. Після 2000 року в Україні переселення не відбувалось, і дотепер навіть у зоні обов'язкового відселення (друга зона) проживають кілька тисяч осіб, яким держава гарантувала переселення, але не здійснила його.

Тобто у ДРУ кожна постраждала особа мала би мати визначену дозу внутрішнього та зовнішнього опромінення. Проте проблема оцінювання індивідуальних доз опромінення так і не вирішена повністю внаслідок низки причин. Це стосується, насамперед, УНЛА (1986—1990), серед яких нині лише близько половини мають записи про індивідуальні дози опромінення. Якість і повнота такої дозиметричної інформації суттєво відмінні для різних груп ліквідаторів: вона є кращою для військових і гірша або взагалі відсутня для цивільних [96].

Невирішеною є і проблема оцінювання дози опромінення та дозового супроводу потерпілих осіб, які проживають у різних зонах радіоактивного забруднення і які не є ліквідаторами. Адже саме цей контингент є найчисленнішим у складі ДРУ. Нерідко (а може й переважно) для таких осіб у ДРУ використовують не визначені чи реконструйовані дози опромінення, а нормативні дози, установлені законодавчо для розмежування зон радіоактивного забруднення, де проживав або проживає постраждала особа. Зокрема, згідно з ЗУ «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 27.02.1991 № 791а-XII, у зоні безумовного (обов'язкового) відселення розрахункова ефективна еквівалентна доза опромінення людини з урахуванням коефіцієнтів міграції радіонуклідів у рослини та інших факторів становить більше 5,0 мЗв; у зоні гарантованого добровільного відселення — більше 1,0 мЗв; а у зоні посиленого радіоекологічного контролю — більше 0,5 мЗв за рік. Себто, якщо особа проживає у третій зоні і належить до третьої категорії потерпілих, то у ДРУ найімовірніше вона буде мати запис дози опромінення «більше 1 мЗв за рік».

Варто також зауважити, що з 1991 року в Україні виконують комплексну дозиметричну паспортизацію населених пунктів України, які зазнали радіоактивного забруднення після Чорнобильської аварії [427]. Перелік населених пунктів охоплює 2172 населених пункти, розташовані у 2—4 зонах радіологічного забруднення (за постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.1991 № 106). У відділі дозиметрії Центру радіаційної медицини з 1987 р. функціонує система моніторингу доз внутрішнього опромінення жителів найзабрудненіших районів, деяких критичних груп населення та пацієнтів КЕР, що здійснюється за допомогою лічильників внутрішнього опромінення людини (портативного, пересувного, експертного класу). Інформація, зібрана упродовж трьох десятиріч, є надзвичайно цінним матеріалом для аналітичних досліджень довгострокового впливу малих доз радіації на стан здоров'я населення, що проживає на цих територіях. Фактично створено унікальний радіаційний реєстр населених пунктів і певної частини осіб-суб'єктів КЕР та ДРУ, проте видається, що і ця база даних ніяк не інтегрована у ДРУ. У цьому контексті слід наголосити, що реконструкція отриманих доз опромінення, визначення індивідуальних ефективних доз опромінення для на-

селення, яке проживає на радіоактивно забруднених територіях, має вкрай важливе значення як для встановлення їхнього впливу на ризик виникнення різних захворювань серед різних контингентів постраждалих, так і для отримання відповідного статусу та категорії постраждалого у складі ДРУ.

Значення дозиметричної паспортизації забруднених населених пунктів має ще один важливий вимір: радіаційна обстановка у зонах забруднення у післяаварійний період не є стабільною і необов'язково відповідає нормативам розмежування зон, встановленим законодавчо 1991 року. Дотепер основним критерієм розмежування зон і віднесення населених пунктів до тієї чи іншої зони є щільність забруднення радіонуклідами, а має бути — індивідуальна ефективна доза опромінення, оскільки за одного й того самого показника щільності забруднення доза опромінення може суттєво розрізнятись [107]. Дослідження свідчать, що у частині населених пунктів простежується нестійка динаміка, коли дози внутрішнього опромінення є то вищими, то нижчими за контрольний і допустимий рівні (близько 10 % населених пунктів); є поселення, у яких доза внутрішнього опромінення є стабільно високою і перевищує норматив 1 мЗв за рік (в середньому 20 % населених пунктів), але значна частина населених пунктів має дозу внутрішнього опромінення нижче за названі рівні [96]. Це має важливий наслідок: необхідність перегляду зон радіоактивного забруднення і переліку населених пунктів, які до них входять. У табл. 3.3 показано розподіл населених пунктів України по зонах радіоактивного забруднення відповідно до законодавчо встановленого переліку 1991 року та згідно з експертними висновками Національної комісії з радіаційного захисту населення (2012) на основі результатів дозиметричної паспортизації населених пунктів за 2000—2011 роки.

Як бачимо, результати дозиметричної паспортизації населених пунктів дають підстави для переведення частини населених пунктів із однієї зони в іншу та виведення значної частини населених пунктів поза зонування. Згідно з даними радіологічних обстежень, 80 % населених пунктів України, віднесених 1991 р. до зони радіоактивного забруднення, станом на 2011 рік не відповідали критеріям зонування. Це стосувалося 100 % із переліку населених пунктів у Вінницькій, Івано-Франківській, Тернопільській, Хмельницькій та Чернівецькій областях, а також 98 % Черкаської, 96 % Київської, 88 % Чернігівської, 79 % Житомирської, 68 % Волинської та

46 % Рівненської областей. У підсумку 1730 із 2163 населених пунктів підлягали виведенню із переліку, бо не могли бути віднесені до жодної із зон радіоактивного забруднення, встановлених чинним законодавством. Ці населені пункти знаходилися «поза радіоактивно забрудненою зоною» і фактично втрачали статус територій, постраждалих унаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, але юридично ще зберігали його.

Наскільки нам відомо, до 2015 року жодного перегляду зон не відбулося, адже це питання є дуже соціально чутливим: перегляд зон забруднення автоматично означає перегляд статусу суб'єктів ДРУ і втрату ними права на соціальні пільги та грошові компенсації. Постанову Кабінету

Таблиця 3.3. Розподіл населених пунктів по зонах радіоактивного забруднення згідно з законодавством (1991) та експертними висновками (2012) на основі дозиметричної паспортизації населених пунктів за 2000—2011 роки

Область	За постановою КМ УРСР від 23.07.1991 № 106					За експертними висновками				
	1 зона	2 зона	3 зона	4 зона	разом	2 зона	3 зона	4 зона	поза зонами	разом
Вінницька				89	89				89	89
Волинська			166	0	166		3	50	113	166
Житомирська	7	63	301	363	734		49	96	555	700
Івано-Франківська										
Франківська				5	5				5	5
Київська	69	20	33	438	560		10	8	451	469
Рівненська		1	273	65	339		46	138	155	339
Сумська			2	9	11			1	10	11
Тернопільська				10	10				10	10
Хмельницька				9	9				9	9
Черкаська			4	99	103		2		101	103
Чернівецька			1	13	14				14	14
Чернігівська		2	61	190	253		1	29	218	248
Разом в Україні	76	86	841	1290	2293		111	322	1730	2163

Джерело: [73].

Міністрів України від 23.07.1991 № 106 перелік населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення, змінювали лише двічі: у 1993 р. було додатково включено 156 населених пунктів різних областей у різні зони забруднення, а в 2004 р. — чотири села Рівненської та два — Волинської областей переведено із зони обов'язкового відселення (другої) у зону гарантованого добровільного відселення (третьої).

Проте згідно з ЗУ «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28.12.2014 № 76-VIII, визначення 4-ї зони, тобто зони посиленого радіологічного контролю, було виключено із Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи». У зв'язку з цим з 1 січня 2015 року потерпілі категорії 4 (які проживали у зоні посиленого радіоекологічного контролю) втратили право на так звані чорнобильські соціальні пільги та компенсації.

Нині існує певна правова колізія: з одного боку, у переліку зон радіоактивного забруднення більше немає зони 4 (посиленого радіоекологічного контролю), а з іншого, — у Законі «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» жодних змін у правовому регулюванні статусу потерпілих не відбулось: до потерпілих все ще належать особи 4-ї категорії, і вони є у переліку постраждалих, склад і чисельність яких станом на 1 січня 2020 року оприлюднені Міністерством соціальної політики (табл. 3.2). Тобто виключення 1 січня 2015 р. зони посиленого радіологічного контролю із переліку радіоактивно забруднених територій не позбавляє статусу потерпілого осіб, яким раніше, до 31 грудня 2014 року, було встановлено статус і видано посвідчення постраждалого 4-ї категорії внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Нині посвідчення постраждалого 4-ї категорії формально є все ще дійсним, хоча вже не дає права на соціальні пільги та грошові компенсації. Мабуть, щоб навести лад у цьому питанні, уряд ухвалив новий порядок видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, згідно з яким передбачено створення регіональних комісій з визначення статусу таких постраждалих. Також постановою від 11.07.2018 № 551 «Деякі питання видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та іншим категоріям громадян» уряд затвердив новий порядок видачі посвідчень, серед яких

посвідчення для категорії 4 вже не передбачено. Заміна посвідчень на нові триває і супроводжується судовими позовами деяких громадян, яким було відмовлено у видачі нового посвідчення. Період видачі нових чорнобильських посвідчень подовжено до 2021 року.

Постає і питання про те, чи вищезазначені зміни позначились на переліку суб'єктів ДРУ, чи потерпілі категорії 4 все ще підлягають медичному нагляду і диспансеризації та потрапляють у статистичну звітність МОЗ, і чи буде загалом вилучено цю категорію із складу ДРУ. Можна припустити, що у єдиному державному реєстрі осіб, які мають право на пільги, ця категорія постраждалих уже вилучена. Водночас, той факт, що на багатьох територіях доза опромінення вже знизилася нижче законодавчо встановленого нормативу, не означає одночасного «зникнення» наслідків впливу опромінення на здоров'я особи, яка прожила на забрудненій території багато років.

У проєкті Стратегії подолання наслідків Чорнобильської катастрофи та відродження територій, що зазнали радіоактивного забруднення, яка передбачає доволі широкий комплекс заходів на період до 2042 р., йдеться про необхідність перегляду меж зон радіоактивного забруднення раз на п'ять років і використання як критерію зонування не показників щільності забруднення ґрунтів, а індивідуальної ефективної дози опромінення [387]. Стратегію передбачали затвердити до кінця 2018 року, але, наскільки нам відомо, поки що цього не відбулося.

Перегляд меж зон радіоактивного забруднення та переліку населених пунктів згідно з даними дозиметричної паспортизації також поки що не відбувся (за винятком ліквідації зони 4 з початку 2015 року). Це пов'язано з тим, що у таких змінах не зацікавлені ані обласні ради на місцях, ані населення. Загалом соціальна політика щодо чорнобильців від самого її початку передбачала такі витрати держави, які були незіставні з її бюджетом, і тому майже ніколи не виконувались у повному обсязі [107]. Нині в умовах нормалізації радіологічної обстановки у більшості населених пунктів необхідний перегляд не лише зон забруднення, а й загальних принципів соціального захисту постраждалих: спрямування державних коштів на території, населені пункти та осіб, які дійсно цього потребують. Наприклад, замість того, щоб виплачувати так звані щомісячні виплати на харчування для усіх категорій постраждалих, доцільніше було б витрачати ці гроші з метою зниження вмісту радіонуклідів у

виробництві місцевих продуктів харчування у тих населених пунктах, де ця проблема існує, і призводить до накопичення високих доз внутрішнього опромінення місцевих жителів.

Загалом, аналіз показав, що в Україні існує низка реєстрів і баз даних, пов'язаних із моніторингом тих чи інших наслідків аварії на ЧАЕС. Існує щонайменше три паралельні системи обліку постраждалих: Державний реєстр осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, Клініко-епідеміологічний реєстр Центру радіаційної медицини та база даних МОЗ щодо результатів диспансеризації постраждалих. Взаємодія між цими реєстрами є досить слабкою або взагалі відсутня. В Україні є також значні напрацювання клінічно-епідеміологічних досліджень, моніторингу внутрішнього опромінення на забруднених територіях та дозиметричної паспортизації населених пунктів. ДРУ мав би стати центральною базою, яка б акумулювала усі ці дані та напрацювання, але нині цей реєстр виглядає досить консервативною й негнучкою системою зберігання даних, де навіть реєстраційні відомості про потерпілих не завжди вчасно оновлюються.

Наказом від 03.03.2000 МОЗ України передбачив ряд завдань стосовно формування та наповнення ДРУ, зокрема аналіз технічного забезпечення підрозділів, оновлення технічного парку Державного реєстру, приведення медичної бази даних у відповідність до вимог МКХ-10 та інші [243]. Однак з плином часу назріла необхідність удосконалення наявної бази даних і пристосування її до сучасних вимог та потреб. На жаль, у проєкті вже згаданої Стратегії є завдання зі створення та забезпечення довгострокового функціонування єдиного радіологічного та медичного реєстру персоналу, який виконує роботи на території зони спеціального промислового використання та зони відчуження, але немає згадки про наявний Державний реєстр постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС.

Функціонування Державного реєстру може стати ефективним за умови постійної актуалізації даних (реєстраційних, стану здоров'я, результатів клініко-епідеміологічних досліджень, доз внутрішнього опромінення та інших), суттєвого оновлення технічного й кадрового забезпечення та належного фінансування. ДРУ має брати до уваги результати щорічної дозиметричної паспортизації населених пунктів та оцінку доз опромінення тих, хто там проживає.

Важливою є також розробка гнучкої системи зв'язків із іншими реєстрами. Інформація з ДРУ використовується, насамперед, Міністерством соціальної політики з метою соціального захисту його суб'єктів та Міністерством охорони здоров'я для моніторингу стану здоров'я потерпілих та надання їм послуг щодо лікування та оздоровлення, а також міністерствами, які мають свої відомчі банки даних про постраждалих осіб: Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ та СБУ.

Окремо слід вказати на можливість використання такої комплексної бази даних. Доступ до персональних даних суб'єктів ДРУ для користувачів заборонений. Водночас, доступ до певної вибірки знеособлених даних був би надзвичайно корисним для наукових досліджень ефектів довгострокового впливу радіації на стан здоров'я й для оцінювання ризиків різних захворювань у групах населення з різною дозою опромінення порівняно з населенням відносно чистих територій.

3.2. База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних (БЗБ) є складовою Єдиної інформаційно-аналітичної системи (ЄІАС), утримувачем якої є Державна служба зайнятості (ДСЗ). Діяльність ДСЗ спрямовує та координує Міністерство соціальної політики України.

2. *Дата створення.* Єдина інформаційно-аналітична система була розроблена ІТ компанією *IQusion* на замовлення Державної служби зайнятості в 1999 р. [65]. Це веборієнтована система, у якій автоматизовано понад 2500 функцій, організованих у підсистеми, що забезпечують роботу усіх установ ДСЗ різного рівня. Серед підсистем ЄІАС є облік осіб, які шукають роботу; реєстрація безробітних; база вакансій.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Окремого положення чи постанови про організацію та функціонування ЄІАС ДСЗ не знайдено. У Законі України від 05.07.2021 № 5067-VI «Про зайнятість населення» у ст. 23 йдеться про основні завдання єдиної інформаційно-аналітичної системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну

політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції [249]. Також 30.11.2016 р. було затверджено Програму розвитку Єдиної інформаційно-аналітичної системи Державної служби зайнятості на 2017—2018 роки [357]. Реєстрація безробітних у системі здійснюється згідно з Порядком реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу [303]. Порядок внесення, обробки, використання та захисту персональних даних, вносених до ЄІАС, затверджує ДСЗ з урахуванням вимог Законів України «Про захист персональних даних» [315] і «Про інформацію» [318].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Державна служба зайнятості.

5. Перелік реквізитів реєстру. Щоб взяти на облік у центр зайнятості особу, яка шукає роботу, у ЄІАС треба внести відомості про неї: паспортні дані або дані посвідки на постійне проживання, або посвідчення біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист; довідка про реєстраційний номер облікової картки платника податків. Для отримання статусу безробітного необхідно також подати такі документи: трудова книжка; документ про освіту; військово-обліковий документ для осіб, які звільнились зі строкової військової служби. На базі цих документів вносяться відомості про освіту та професійний досвід; інформація про останній вид зайнятості; віднесення до категорій громадян, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню; інформація про попередню реєстрацію безробітного; дата та підстава надання статусу безробітного; працевлаштування, припинення реєстрації / обліку безробітного [303].

У підсумку формується персональна картка, яка має свій номер; код за ЄІАС: створення картки; код за ЄІАС: надання послуг. Також у Додатках до Персональної картки є: відомості про відвідування центру зайнятості; рішення центру зайнятості щодо зареєстрованого безробітного; періоди зайнятості та страховий стаж особи; нарахування допомоги по безробіттю; відомості про зміни до персональної картки [313].

6. Ключові (ідентифікаційні) поля:

- номер персональної картки;
- код за ЄІАС: створення картки;
- код за ЄІАС: надання послуг;

- паспортні дані;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. ЄІАС ДСЗ забезпечує підтримку на трьох рівнях (центр, область, район) усіх технологічних процесів державної служби зайнятості: облік осіб, які шукають роботу; реєстрація та перереєстрація безробітних; надання статусу безробітного; призначення виплати допомоги по безробіттю; взаємодія з роботодавцями та працевлаштування; профорієнтація та організація професійного навчання. У системі діє облік даних стосовно наявних вакансій; обираються рішення щодо осіб, які подали заявку; виконуються розрахунки виплат та утримань безробітним. У ЄІАС також вносяться дані про вільні робочі місця на підставі інформації, що надійшла від роботодавців та суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні. Територіальні органи ДСЗ здійснюють свою роботу щоденно, у робочі дні.

8. Наявність відсканованих документів. Є копії таких документів: паспорт або посвідка на постійне проживання або посвідчення біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист; довідка про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків; трудова книжка; диплом про освіту; військово-обліковий документ для осіб, які звільнились зі строкової військової служби; заява про припинення трудових відносин для внутрішньо переміщених осіб у разі відсутності документів, що підтверджують факт звільнення, розрахунковий документ (квитанція), що підтверджує надсилання зазначеної заяви роботодавцю рекомендованим листом з описом вкладення (за можливості); довідка про припинення ведення особистого селянського господарства або вихід з такого господарства для тих, у кого ця робота була основною; документи про інвалідність або про виховання дитини з інвалідністю чи утримання особи з інвалідністю; посвідчення учасника бойових дій та інші документи для осіб, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню [303].

Найвірогідніше, що копії цих документів є паперовими. Однак з 24 квітня до 31 грудня 2020 р. у порядку реалізації експериментального проєкту щодо реєстрації / перереєстрації безробітного та призначення виплати допомоги по безробіттю, разом із заявою подаються електронні відскановані копії названих документів. Відскановані документи

заявник не подає, якщо вони були отримані в ході взаємодії Єдиного вебпорталу електронних послуг (через який подається заявка) з іншими інформаційними ресурсами й системами державних органів. Після завершення карантину упродовж 10 днів заявник має подати до центру оригінали документів [363].

9. *Наявність оцифрованої інформації*. Відомості відсутні.

10. *Дата, з якої існують відомості*. База даних ЄІАС існує з 1999 р. [65].

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості*. Оскільки саму Державну службу зайнятості створено в грудні 1990 р., а ЄІАС — в 1999 р., то дані про зареєстрованих безробітних за 1991—1998 рр. не інкорпоровані в ЄІАС.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі*. Дані з 1991 р. до 1999 р., мабуть, існують здебільшого в паперовому і частково в електронному вигляді, але вони не інкорпоровані в ЄІАС.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації*. ЄІАС ДСЗ розроблена з урахуванням складної трирівневої організаційної структури і територіального розташування великої кількості установ різного рівня підпорядкування. Ця структура об'єднує центральний апарат, 25 регіональних центрів зайнятості, 95 базових та 429 філій регіональних центрів зайнятості по всій Україні [369].

14. *Актуалізація (оновлення) інформації*. Інформація оновлюється щоденно протягом робочого тижня.

15. *Періодичність архівації реєстру*. До ухвалення 2016 р. Програми розвитку Єдиної інформаційно-аналітичної системи Державної служби зайнятості на 2017—2018 роки через обмежені можливості зберігання значного масиву даних в основній системі, резервування бази даних не здійснювали, тобто резервних копій не створювали.

Одним із завдань затвердженої Програми розвитку ЄІАС на 2017—2018 рр. стало вирішення цієї проблеми такими шляхами: а) додавання окремим дисковим простором корисного обсягу у 4 ТБ до системи зберігання даних комплексу *HP Matrix*, що дає змогу вивільнити простір зберігання даних; б) створення виділеного ресурсу зі зберігання резервних копій даних комплексу ЄІАС і інших серверів додатків ДСЗ через упровадження дискової бібліотеки, яка за своїми параметрами може

бути подібна *HPE StoreOnce 3540* з корисною ємністю зберігання даних у 14 ТБ; в) віртуалізація обчислювальних ресурсів *HP Matrix*, яка використовується ДСЗ [357].

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. У ЄІАС працюють працівники ДСЗ різного рівня, а населення немає безпосереднього доступу до цієї бази даних. Реєстрація особи безробітним здійснюється через подачу заяви та переліку необхідних документів до центру зайнятості, які потім вносять у ЄІАС. Однак з 2018 р. на сайті ДСЗ діє «Персональний кабінет», у якому є дві опції: електронний кабінет безробітного та електронний кабінет роботодавця [120]. Зареєстрований безробітний у своєму кабінеті має змогу: створити власне резюме і переглянути особисті дані; підібрати роботу та ознайомитися з інформацією про тимчасову зайнятість і можливості професійного навчання, а також переглянути інформацію про заплановані й фактичні відвідування ДСЗ; дізнатися про заходи, які проводитиме служба зайнятості; отримати інформацію щодо нарахунків і виплат допомоги з безробіття.

Існує також зв'язок між ЄІАС та Єдиним державним вебпорталом електронних послуг «Дія» щодо реєстрації безробітного та надання послуг. Зокрема, з 24 квітня до 31 грудня 2020 р. реалізовувався експериментальний проєкт реєстрації / перереєстрації безробітного та призначення виплати допомоги по безробіттю, коли особа подає заяву та відскановані копії необхідних документів через «Дію» шляхом використання кваліфікованого електронного підпису, електронної системи ідентифікації *Bank ID* чи іншого засобу ідентифікації особи. Ця заява та документи, подані за допомогою програмного забезпечення Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, вносяться працівником центру зайнятості у ЄІАС. На їх підставі формується персональна картка особи, яка шукає роботу [363].

17. Основні користувачі реєстру. Державний, регіональні та базові центри зайнятості населення; Міністерство соціальної політики; Міністерство фінансів; Пенсійний фонд України.

З метою моніторингу ринку праці та аналізу попиту й пропозиції робочої сили, зведену статистичну інформацію ЄІАС використовує Державна служба статистики України, Комітети Верховної Ради України; Кабінет Міністрів України: РНБО, Міністерство економіки; інші органи влади; представники роботодавців та профспілок.

18. *Доступ до даних реєстру.* Зареєстровані безробітні мають право на отримання відомостей про себе, які містяться в ЄІАС. У персональному електронному кабінеті пошукач роботи, зокрема зареєстрований безробітний, може переглянути особисті дані та створити власне резюме; підібрати роботу та ознайомитися з інформацією про тимчасову зайнятість і можливості професійного навчання, а також переглянути інформацію про заплановані й фактичні відвідування ДСЗ; дізнатися про заходи, які здійснюватиме служба зайнятості; отримати інформацію щодо нарахунків і виплат допомоги з безробіття.

Також здійснюється обмін інформацією між ЄІАС і Реєстром загальнообов'язкового державного соціального страхування Пенсійного фонду та Інформаційно-аналітичною платформою електронної верифікації та моніторингу Міністерства фінансів України. Міністерство фінансів отримує інформацію із ЄІАС в електронній формі на підставі договорів про обмін інформацією.

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Зареєстрований безробітний може проглянути відомості про себе за допомогою персонального електронного кабінету, створивши свій обліковий запис (через логін, електронну адресу та пароль).

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування, володільцем якого є Пенсійний фонд; Інформаційно-аналітична платформа електронної верифікації та моніторингу Міністерства фінансів; Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, Міністерства соціальної політики.

Зокрема, запит про особу надсилається до Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування з тим, щоб перевірити, чи підлягає особа страхуванню на випадок безробіття, яким є її страховий стаж та інше.

Міністерство фінансів України через Інформаційно-аналітичну платформу електронної верифікації та моніторингу здійснює перевірку інформації про особу, яка подала заявку на отримання статусу безробітного та відповідної соціальної допомоги [181]. Для здійснення верифікації використовується така інформація про заявника: 1) прізвище, ім'я, по батькові; 2) дата народження; 3) місце народження; 4) стать; 5) паспорт-

ні дані; 6) унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі та дата внесення інформації про особу до цього реєстру; 7) відомості про зареєстроване та фактичне місце проживання; 8) реєстраційний номер облікової картки платника податків; 9) інформація, що підтверджує або спростовує право на отримання та розмір державних виплат відповідно до законодавства; 10) інша інформація про особу, визначена законодавством для отримання таких виплат.

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. ДСЗ використовує комплекс *HP Matrix*. До 2017 р. (до ухвалення Програми розвитку ЄІАС на 2017—2018 рр.) використовували застарілі фізичні сервери з обмеженими можливостями. У Програмі розвитку ЄІАС передбачено: переведення фізичних серверів у віртуальні з поліпшенням якості і безперебійності їх функціонування; забезпечення додатковим дисковим простором системи зберігання даних комплексу *HP Matrix*; створення ресурсу зі зберігання резервних копій даних комплексу ЄІАС (подібного до *HPE StoreOnce 3540* з корисною ємністю зберігання даних у 14 ТБ) [357].

Неформалізований опис. База обліку осіб, що шукають роботу, та безробітних, є складовою Єдиної інформаційно-аналітичної системи Державної служби зайнятості. ДСЗ було створено у грудні 1990 р., її діяльність регулював Закон України «Про зайнятість населення» від 01.03.1991 р., який втратив чинність з 01.01.2013 р. у зв'язку ухваленням Верховною Радою України Закону України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 № 5067-VI. Згідно з Положенням про Державну службу зайнятості (2016), вона виконує функції та завдання у сфері зайнятості населення, трудової міграції та соціального захисту від безробіття, а також функції виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, визначені Законами України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» [247], «Про зайнятість населення» [249].

Після розпаду СРСР у нових соціально-економічних умовах постала необхідність формування державної політики у сфері захисту прав громадян на працю та реалізації їхнього права на соціальний захист від безробіття. Інформація, яка накопичувалась у роботі територіальних центрів зайнятості, вимагала систематизації, організації та обробки відповідно до сучасного формату та потреб. 1999 року компанія *IQusion* створила

на замовлення ДСЗ єдину інформаційно-аналітичну систему, яка забезпечує роботу та взаємодію центрів зайнятості різного територіального рівня та широкий перелік послуг населенню.

У статті 23 Закону про зайнятість населення зазначено, що ЄІАС функціонує для:

- 1) інформаційної підтримки реалізації державної політики у сфері зайнятості населення;
- 2) створення цілісної системи інформаційної взаємодії державних органів влади, що здійснюють заходи щодо сприяння зайнятості населення;
- 3) моніторинг ринку праці, аналіз попиту та пропонування робочої сили;
- 4) забезпечення виконання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, покладених на нього функцій та завдань [249].

Державна служба зайнятості забезпечує функціонування Єдиної інформаційно-аналітичної системи, зокрема, формує базу даних про вільні робочі місця (посади) на підставі інформації, що надійшла від роботодавців і суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні. 2016 року було ухвалено Програму розвитку Єдиної інформаційно-аналітичної системи державної служби зайнятості на 2017—2018 роки, якою було передбачено технічно оновити інформаційний простір державної служби зайнятості. Серед основних завдань були такі: переведення фізичних серверів у віртуальні; розширення обсягу для зберігання даних; виділення ресурсів для зберігання резервних копій даних ЄІАС; доопрацювання та технічний супровід вебпорталу державної служби зайнятості «Єдине соціальне середовище зайнятості» та інші [357].

ЄІАС виконує велику кількість функцій ДСЗ. Пріоритетними є: реєстрація безробітних; виплата соціальної допомоги по безробіттю; профілювання безробітних та осіб, які шукають роботу; професійне навчання зареєстрованих безробітних із урахуванням поточної та перспективної потреб ринку праці; надання послуг із професійної орієнтації; допомога у працевлаштуванні, зокрема сприяння працевлаштуванню на підприємствах, залучених до реалізації державних цільових програм та інфраструктурних проєктів.

Згідно із Законом про зайнятість населення, безробітною в Україні є особа віком від 15 до 70 років, яка через відсутність роботи не має заробітку або інших доходів як джерела існування, готова та здатна приступити до роботи [249]. Безробітними визнають також інвалідів, які не досягли пенсійного віку, не працюють, і зареєстровані як такі, що шукають роботу. Зареєстрований безробітний — це особа працездатного віку, зареєстрована в територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, як безробітна і готова та здатна приступити до роботи.

Згідно з підходом Міжнародної організації праці (МОП), безробітною є особа віком 15—70 років (як зареєстрована, так і незареєстрована у ДСЗ), яка одночасно відповідає трьом критеріям: не має роботи, активно її шукає або намагається організувати власну справу, і готова приступити до роботи упродовж подальших двох тижнів [262]. До категорії безробітних належать також особи, які приступають до роботи протягом найближчих двох тижнів; знайшли роботу, чекають відповіді; навчаються за направленням державної служби зайнятості.

Оцінка рівня безробіття у цьому випадку здійснюється не на основі даних про реєстрацію в органах ДСЗ, а на базі даних вибірових обстежень робочої сили, і фактично є результатом самооцінки опитаних щодо наявності роботи. До запровадження й відпрацювання Державною службою статистики методології та інструментарію вибірових обстежень робочої сили, єдиним джерелом інформації про рівень безробіття в країні у першій половині 1990-х були результати адміністративного обліку безробітних, що здійснюється ДСЗ. Дані про рівень безробіття за методологією МОП фактично існують з 1999—2000 року. Згідно з цими даними, упродовж 2000—2019 рр. в Україні спостерігалась загальна тенденція до зниження показників безробіття зі значними коливаннями у деякі роки. Зокрема, частка безробітних віком 15—70 років (за критеріями МОП) зменшилась від 11,6 % у 2000 р. до 8,2 % у 2019 р. (рис. 3.1).

Таким чином, існують два види даних про безробіття: 1) дані Державної служби зайнятості — кількість зареєстрованих безробітних, тобто лише тих, хто звернувся до цієї служби по допомогу у пошуках роботи та отримання соціальних послуг; 2) дані за методологією МОП про загальну кількість безробітних, які відповідають названим трьом критеріям.

Дані ДСЗ не враховують осіб, які є безробітними і самостійно шукають роботу, тому не дають уявлення про масштаби й рівень явища безробіття у країні, оскільки загальна чисельність безробітних є значно більшою за їх зареєстровану кількість. Так, станом на 01.01.2020 р. послуги Державної служби зайнятості отримували понад 1 млн осіб, з них 338 тис. осіб мали статус безробітного, з них 285 тис. осіб отримували допомогу по безробіттю [3]. Водночас, за даними Державної служби статистики України, кількість безробітного населення віком 15—70 років за методологією МОП в 2019 р. становила 1,5 млн осіб або 8,2 % робочої сили.

Сучасна епідемія коронавірусу значно вплинула на структуру ринку праці. Певні галузі були змушені суттєво скоротити чисельність своїх працівників, а деякі підприємці — закрити свій бізнес. Якщо у попередні кілька років офіційне число зареєстрованих безробітних мало тенденцію до зниження, то весною 2020 р. ситуація суттєво змінилась. З початку карантину, зокрема за період з 12 березня до 31 травня 2020 року, статус безробітного в Україні отримали 249 тис. осіб, що на 80 % більше ніж за аналогічний період минулого року. З 24 квітня до 31 грудня 2020 р. в Україні реалізується експериментальний проєкт реєстрації / перереєстрації безробітного та призначення виплати допомоги по безробіттю, коли особа подає заяву та відскановані копії необхідних документів через Єдиний державний вебпортал електронних послуг «Дія». Станом

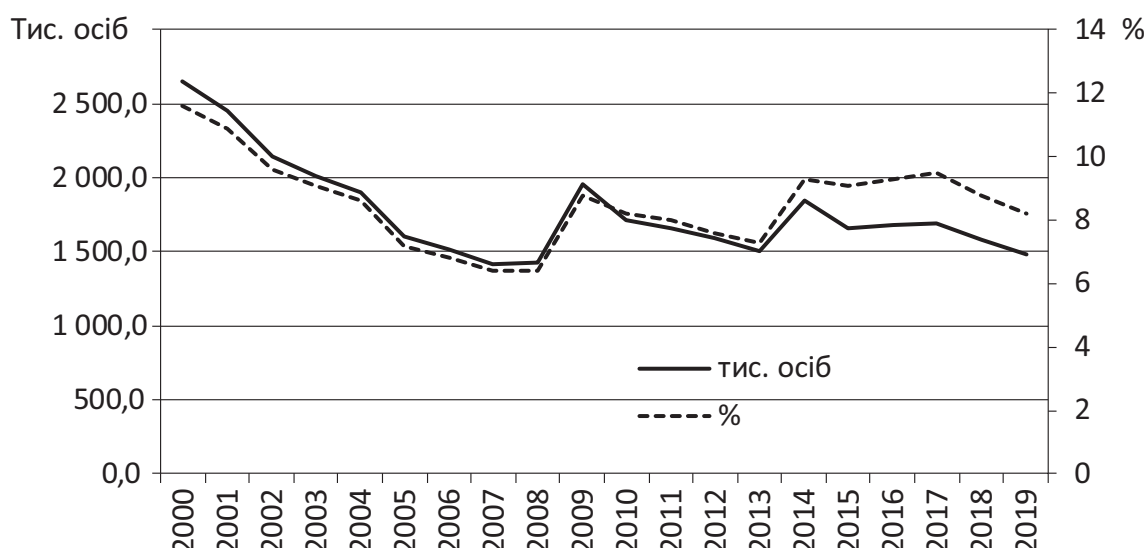

Рис. 3.1. Абсолютні та відносні показники безробітного населення віком 15—70 років в Україні, 2000—2019 рр. (за методологією МОП)

Джерело: [117].

на 31 травня 2020 р. майже 9 тис. осіб зареєструвалися безробітними за допомогою цього онлайн-порталу. На 1 червня 2020 року послуги Державної служби зайнятості отримували 1,2 млн громадян, з них 511 тис. осіб мали статус безробітного, у тому числі 425 тис. осіб отримували допомогу по безробіттю [3].

Дані про зареєстрованих безробітних від ДСЗ слугують не стільки для оцінки об'єктивних масштабів безробіття в країні, скільки для моніторингу кількості тих, хто потребує допомоги. Показники ДСЗ використовують для оцінки поточної ситуації у сфері соціального захисту населення від безробіття на територіальному рівні (область, місто, район) та здійснення моніторингу ефективності реалізації програм соціального захисту, програм зайнятості та професійного навчання. Слід зазначити, що безробітні, зареєстровані у ДСЗ, становлять не лише меншу частину їх загальної кількості, а й дещо специфічну за своїм соціальним складом групу. Як свідчать дослідження, по допомогу до ДСЗ звичайно звертаються соціально вразливіші категорії безробітних, які є менш конкурентоздатними на ринку праці.

Одним із пріоритетів діяльності ДСЗ є забезпечення ефективної взаємодії між тими, хто шукає роботу, і тими, хто її пропонує. Банк вакансій та взаємодія з роботодавцями також належить до функцій ЄІАС. Побутує думка, що банк вакансій ДСЗ стосується низько кваліфікованих робіт і малооплачуваних посад, що є одним із факторів незвертання пошукача роботи до ДСЗ. Дійсно, у банку вакансій, поданих роботодавцями, частка вакансій з мінімальною заробітною платою може становити 50 % і більше. Тому серед більшості осіб, які шукають роботу, вважається, що краще шукати її самотужки або через знайомих і родичів, аніж звертатися до послуг ДСЗ. Це обумовлює потребу у посиленні довіри до діяльності ДСЗ з боку пошукачів роботи, що може стати можливим за умови підвищення якості зареєстрованих в ЄІАС вакансій, оскільки їхня структура нині недостатньо відображає реальний попит на робочу силу. ЄІАС має надавати широкі можливості для здійснення постійного моніторингу потреб ринку праці та затребуваності професій, а також для аналізу вимог роботодавців до вакансій і причин безробіття.

Особливої уваги потребує молодь, а також особи передпенсійного віку, яким у разі втрати роботи вкрай важко працевлаштуватись. Так, відсутність професійного досвіду може знижувати конкурентоспромож-

ність молодих працівників на ринку праці й підвищувати соціальну вразливість цієї групи населення. За даними Державної служби статистики, 2019 року рівень безробіття в Україні в середньому становив 8,2 % (за методологією МОП), а для осіб віком 15—24 роки — 15,4 %. У цьому контексті ДСЗ має реалізовувати активну політику щодо сприяння працевлаштуванню молоді: організація професійного навчання та перенавчання; створення банку даних про потреби підприємств у працівниках; профорієнтаційні послуги для молоді та інформування про актуальні спеціальності. Разом з тим, молоді люди часто не зацікавлені у вакансіях із мінімальною заробітною платою, тож рівень працевлаштування безробітної молоді, зареєстрованої у ДСЗ, є невисоким. Беручи до уваги, що молодь навчається, у банку вакансій доречними були б вакансії із нестандартними формами зайнятості: дистанційною, з гнучким графіком, на умовах неповної зайнятості. Важливим напрямом є також професійне навчання у складі активних програм зайнятості, що реалізуються центрами ДСЗ. Загалом, політика у сфері зайнятості населення є комплексною і має фокусуватися на запобіганні безробіттю, а не лише на наданні соціального допомоги безробітним. Пріоритетними у цьому плані є розробка заходів, спрямованих на забезпечення професійної підготовки й перенавчання осіб, що стали безробітними; створення нових робочих місць; поліпшення структури банку вакансій; активніша реалізація програм громадських робіт. Ринок праці є доволі динамічним, тому ЄІАС має вдосконалюватись і пристосовуватись до нових потреб.

Інформація про особу, яка подала заяву до ДСЗ на отримання статусу безробітного, на надання допомоги по безробіттю чи іншого виду забезпечення має пройти верифікацію та перевірку. Це здійснюється, насамперед, через запит до Реєстру загальнообов'язкового соціального страхування Пенсійного фонду, який надає дані про те, чи особа підлягає страхуванню на випадок безробіття; яким є її страховий стаж та інше.

Також інформація про заявника, який претендує на отримання статусу безробітного, і відповідної соціальної допомоги, має пройти верифікацію через Інформаційно-аналітичну платформу електронної верифікації та моніторингу Міністерства фінансів. Постанову про Порядок адміністрування такої платформи було видано у лютому 2016 р. [278]. Платформа верифікації та моніторингу розміщується на програмно-апа-

ратному комплексі Мінфіну, а її адміністратором є державна установа «Відкриті публічні фінанси», що належить до сфери управління цього міністерства. Закон про верифікацію та моніторинг державних виплат видано у грудні 2019 р. [181]. Як зазначено у Законі, верифікація — це комплекс заходів щодо збору та перевірки достовірності інформації, що визначена законодавством для призначення, нарахування та/або здійснення державних виплат, а також для виявлення невідповідності даних у автоматизованих інформаційних системах, реєстрах, базах даних. Міністерство фінансів отримує інформацію із ЄІАС в електронній формі на підставі договорів про обмін інформацією. У Законі про верифікацію сказано, що інформаційний обмін із суб'єктами надання інформації здійснюється через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. Досі невідомо, чи така взаємодія та обмін інформацією вже працюють чи перебувають на стадії становлення.

3.3. Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування

Реєстр застрахованих осіб — автоматизований банк відомостей, створений для ведення єдиного обліку фізичних осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до Закону України від 08.07.2010 № 2464-17 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [316]. Реєстр застрахованих осіб складається з електронних облікових карток застрахованих осіб, до яких внесено відомості про застрахованих осіб, інформація про набуття прав на одержання страхових виплат за всіма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та інформація про виплати за всіма його видами. Реєстр застрахованих осіб формує та веде Пенсійний фонд України.

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Держателем реєстру є Пенсійний фонд України [316].

2. *Дата створення.* 2011 р.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Закон України від 08.07.2010 № 2464-17 [316].

4. *Відповідальний виконавець за ведення реєстру.* Реєстр застрахованих осіб формує та веде Пенсійний фонд України [316].

5. *Перелік реквізитів реєстру.* На кожну застраховану особу заводиться персональна електронна облікова картка, яка містить такі відомості [364]:

1) умовно-постійна частина картки:

- унікальний номер електронної облікової картки;
- номер посвідчення застрахованої особи;
- прізвище, ім'я та по батькові на момент створення електронної облікової картки;
- прізвище, ім'я та по батькові на поточний момент;
- дата народження;
- стать;
- унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності) та серія, номер і назва документа, з якого взяті відомості до персональної облікової картки;
- громадянство;
- номер телефону (за згодою);
- відмітка про смерть;

2) частина картки, що відображає загальний страховий стаж, заробітну плату (дохід, грошове забезпечення), розмір сплаченого єдиного внеску та інші дані, необхідні для обчислення та призначення страхових виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування:

- ідентифікаційний номер платника (крім осіб, які через релігійні або інші переконання відмовилися від ідентифікаційного номера);
- рік, за який внесено відомості;
- розмір єдиного внеску за відповідний місяць;
- сума сплаченого єдиного внеску за відповідний місяць;

- професійна назва роботи;
- посада;
- дані про особливі умови праці, що дають право на пільги із загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- сума виплат (доходу), з якої сплачено страхові внески за відповідний місяць;
- сума призначеної пенсії;
- кількість відпрацьованих застрахованою особою календарних днів (годин) за відповідний місяць;
- інша інформація, необхідна для обчислення та призначення страхових виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- інформація про страхові випадки:
- дата страхового випадку;
- вид страхового випадку;

3) частина картки, що відображає здійснення виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування:

- вид страхової виплати;
- вид соціальної пільги;
- вид соціальної виплати;
- дата, з якої призначено виплату;
- дата початку та закінчення виплати (пільги);
- сума виплати (помісячні суми виплати);
- індексація страхової виплати.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля, за якими можна здійснювати об'єднання чи перехресну перевірку масивів:

- унікальний номер електронної облікової картки;
- прізвище, ім'я, по батькові;
- номер облікової картки застрахованої особи;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків;

- серія та номер паспорта;
- номер пенсійного посвідчення,
- номер, присвоєний ПФУ, для внутрішнього користування.

7. *Джерела інформації для заповнення реєстру.* Джерелами формування Державного реєстру є відомості, що надходять до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та Пенсійного фонду від [273]:

- державних реєстраторів юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців;
- платників єдиного внеску;
- застрахованих осіб;
- фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, виконавчих органів сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад;
- податкових органів та уповноважених суб'єктів для обліку даних Єдиного державного демографічного реєстру;
- центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики;
- державної служби зайнятості;
- інших підприємств, установ, організацій і військових частин;
- центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів;
- територіальних органів Пенсійного фонду за результатами перевірок платників єдиного внеску;
- інших джерел, передбачених законодавством.

Періодичність: порядок і строки подання відомостей установлює Пенсійний фонд за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення.

Відображено інформацію:

- про фізичних осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню,
- персоніфіковані відомості про застрахованих осіб та інформацію про нарахування страхових внесків, про трудовий і страховий стаж, особливі умови праці, які дають право на пільги в пенсійному забезпеченні та із загальнообов'язкового державного соціального страхування, період, який відповідно до законодавства зараховується до страхового стажу без сплати страхових внесків, кількість календарних днів перебування у трудових та цивільно-правових відносинах, проходження служби за відповідний місяць, що страхувальники подають у складі звітності;
- відомості про заробітну плату (дохід, грошове забезпечення, допомога та компенсація, на які нараховано і з яких сплачено страхові внески), відомості про облік стажу окремих категорій осіб відповідно до законодавства;
- відомості про фізичних осіб — підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність;
- відомості про нарахування страхових внесків та єдиного внеску фізичними особами — підприємцями та особами, які провадять незалежну професійну діяльність;
- відомості про суми добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті, та одноразову сплату особою єдиного внеску за попередні періоди, в яких особа не підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;
- відомості про суми доплати до мінімального страхового внеску відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

- відомості електронних пенсійних справ, включаючи інформацію про паспортні дані пенсіонера та його місце проживання; копії документів, на підставі яких призначено пенсію (щомісячне довічне грошове утримання, допомогу на поховання тощо) та здійснюється її виплата; інша інформація, з урахуванням якої визначаються розмір призначеної пенсії та розмір пенсії до виплати з часу її призначення до закриття пенсійної справи; інформація про членів сім'ї застрахованої особи, які знаходяться на її утриманні, та її дітей;
- періоди страхового стажу на основі сплати страхових внесків та єдиного внеску системи обліку сплати страхових внесків;
- інформація щодо виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, включаючи дані про підставу (дата та вид страхового випадку), дати початку та закінчення здійснення виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування виплат, їх вид, суми виплат;
- інформація про звернення громадян до органів Пенсійного фонду України, інформація про фізичних осіб, які сплачують / за яких сплачують страхові внески до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- відомості про надання третім особам інформації з Реєстру застрахованих осіб, що стосуються такої застрахованої особи.

Обмін інформацією між Державною фіскальною службою України, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснюється на безоплатній основі за відповідними спільними рішеннями цих органів, які оформлюються протоколами обміну інформацією.

Порядок та строки подання відомостей установлює Пенсійний фонд за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення.

8. Наявність відсканованих документів. Можливості для зберігання відсканованих документів є. Але вся інформація відразу вводиться для електронного використання.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Реєстр може містити таку інформацію за бажанням особи. Зокрема, свою фотографію можна завантажити на портал.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Відомості існують із 1998 р.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Якщо людина не працювала офіційно або за неї не подавали (не сплачували) відповідні внески, то інформація відсутня.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Якщо інформації немає (до 2001 р.), то особа, яка вважає, що має право на пенсію, приносить документи, що це підтверджують, особисто. Також документи про заробітну платню в 1990-х можуть надавати ті, хто бажає підвищити свою пенсію. Практика показує, що через індексацію навіть за умови, що на той час людина мала високу заробітну платню, це не має сенсу.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Централізований — ведеться тільки в одному місці. Резервний центр обробки даних розташований в іншому місці згідно з вимогами Постанови ПФУ [273].

14. *Актуалізація (оновлення) інформації. Інформацію про смерть особи (пенсіонера) вносять протягом 10 робочих днів.* Дата та час внесення змін до відомостей Реєстру застрахованих осіб фіксуються автоматично і відповідають даті та часу збереження цих змін.

15. *Періодичність архівації реєстру.* Технічна база функціонування Реєстру застрахованих осіб складається з головного та резервного центрів обробки даних (ЦОД).

Основний ЦОД Реєстру застрахованих осіб забезпечує накопичення, збереження, автоматизовану обробку інформації та змін до неї, що зберігаються у хронологічному порядку.

Резервний ЦОД Реєстру застрахованих осіб забезпечує надійність збереження інформації бази даних Реєстру застрахованих осіб шляхом дублювання інформації та результатів її обробки на основному ЦОД в режимі онлайн [364].

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Користування реєстром можливе за допомогою:

- ключа ЕЦП або токена;
- за логіном (попередньо потрібно прийти до територіального органу ПФУ особисто з документами для оформлення заяви);
- МобайлІД (попередньо треба прийти до свого оператора особисто з документами);
- БанкІД (номера банківської картки, перелік доступних банків додається);
- *Gov ID*.

17. *Основні користувачі реєстру.* Основними користувачами цього реєстру є органи доходів і зборів та фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування.

18. *Доступ до даних реєстру.* Безкоштовний доступ до інформації про себе, а саме: анкетні й адресні відомості; дані паспорта, страхового свідоцтва, електронного пенсійного посвідчення; інформація про перетин кордону зони АТО (напрямок і дата), про заробітну плату (по роках у розрізі страхувальників), про страховий стаж (про кількість днів роботи, за які страхувальником було сплачено за особу страхові внески за всі роки і місяці роботи).

Інформація з Державного реєстру надається на запит органів праці та соціального захисту населення для призначення всіх видів державної соціальної допомоги та субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у порядку та за формою, що встановлені Пенсійним фондом спільно з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Інформація з Державного реєстру застрахованих осіб може бути надана роботодавцям, банкам, підприємствам, установам та організаціям з метою її використання для обслуговування громадян (за їхньою згодою або у випадках та порядку, встановлених законодавством у сфері захисту персональних даних).

Інформація з Державного реєстру може бути надана центральним органам виконавчої влади та державним підприємствам, що належать до сфери їх управління, з метою аналізу зайнятості випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої та вищої освіти.

Надання інформації з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру іншим юридичним і фізичним особам, крім органів праці та соціального захисту населення, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, допускається лише за рішенням суду у випадках, передбачених законом.

Облік дій користувачів щодо обробки персональних даних Реєстру застрахованих осіб здійснюється в спеціальних електронних журналах.

Можна отримати різноманітну зведену інформацію про:

- розподіл пенсіонерів за розміром призначених пенсій;
- чисельність ветеранів війни і жертв нацистських переслідувань;
- про надання цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам з мінімальними доходами.

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Пов'язаний із Реєстром страхувальників, разом із яким складає систему Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування. Отримує відомості від Єдиного державного демографічного реєстру.

Обмін інформацією про відомості, що містять ознаки використання праці неоформлених працівників і порушень законодавства про працю, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, в порядку, затвердженому Пенсійним фондом за погодженням з центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин і зайнятості населення, соціального захисту населення.

Перелік реєстрів, які здійснюють обмін інформацією з Реєстром застрахованих осіб:

- Реєстр страхувальників;
- Державний реєстр актів цивільного стану громадян;
- Державний реєстр фізичних осіб — платників податків;
- Єдиний державний демографічний реєстр;
- Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій;
- Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань.

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Декілька суперкластерів *ORACLE*, які мають власну операційну систему. Крім цього, система охоплює багато підсистем. Детальна архітектура становить таємницю, оскільки містить персоніфіковану інформацію, а знання про те, як все влаштовано, може бути використано для зламу системи. Основний і резервний ЦОД не підлягають розташуванню в одному приміщенні.

Неформалізований опис. Мета створення реєстру. Реєстр створено для ведення обліку платників і застрахованих осіб у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та їх ідентифікації; накопичення, зберігання й автоматизованої обробки інформації про сплату платниками єдиного внеску та про набуття застрахованими особами права на отримання страхових виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування; нарахування та обліку виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Завдання, які вирішуються на його базі. Фінансування пенсій і соціальних виплат.

Завдання, які можуть бути вирішені на його базі. Прогноз видатків ПФУ на фінансування пенсій і соціальних виплат.

Придатність для централізованого постачання інформації про особу. Придатний.

Місце реєстру у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. Дуже важливе.

Особливості функціонування та використання. Функціонал і можливості зростають.

Періодичність заповнення інформації в реєстрі — різна інформація заповнюється з різною періодичністю через те, що різних джерел і видів інформації багато. Наприклад, інформація про призначення пенсії (набуття права на пенсію) вноситься щоденно.

3.4. Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій

Реєстр є автоматизованою системою збирання, обліку, накопичення, оброблення, захисту та надання інформації про фізичних осіб — отримувачів житлових субсидій.

Реєстр ведеться з метою забезпечення єдиного державного обліку отримувачів субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, отримання статистичної інформації, здійснення спостережень за структурними змінами у програмі житлових субсидій.

Формалізований опис. 1. **Утримувач реєстру.** Держателем реєстру є Міністерство соціальної політики України [238].

2. **Дата створення.** 2018 р.

3. **Юридична основа створення та ведення.** Постанова КМУ від 14.03.2018 № 182 [238].

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** Державне підприємство «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України», яке забезпечує його формування, технологічне супроводження, підтримку та розроблення програмного забезпечення для функціонування Реєстру, оперативне керування, пошук і відбір даних для підготовки аналітичних звітів.

5. **Перелік реквізитів реєстру.** Реєстр має такі поля:

- загальні відомості про отримувача житлової субсидії (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження);

- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта громадянина України (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають про це відмітку в паспорті громадянина України);
- реквізити паспорта громадянина України або посвідки на постійне проживання, або посвідки на тимчасове проживання;
- адреса (поштовий індекс, область, район, населений пункт, вулиця, номер будинку, номер квартири);
- характеристика домогосподарства;
- відомості про осіб, з урахуванням яких призначається субсидія (щодо кожної особи: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта громадянина України (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають про це відмітку в паспорті громадянина України), реквізити паспорта громадянина України або посвідки на постійне проживання, або посвідки на тимчасове проживання);
- доходи кожної особи, з урахуванням яких призначається субсидія;
- статус субсидії;
- період, на який призначено субсидію;
- послуги, на оплату яких призначено субсидію;
- вартість послуг;
- сума обов'язкового платежу;
- сума нарахованої субсидії (на місяць, на період — опалювальний чи неопалювальний, на рік);
- дата першого призначення субсидії;
- дата закінчення останнього призначення субсидії.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Ключовими полями є:

- ідентифікатор;
- загальні відомості про отримувача житлової субсидії (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження);
- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта громадянина України (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають про це відмітку в паспорті громадянина України);
- реквізити паспорта громадянина України або посвідки на постійне проживання, або посвідки на тимчасове проживання.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Постачають: ЖЕК або інші уповноважені органи місцевого самоврядування; обленерго, облгаз, теплокомуненерго.

Періодичність: щомісяця.

Інформація про: склад зареєстрованих осіб, площу квартири, розмір квартплати, про вартість електроенергії, газу, опалення.

8. Наявність відсканованих документів. Не містить.

9. Наявність оцифрованої інформації. Не містить.

10. Дата, з якої існують відомості. Відомості існують із 2015 р. Субсидії почали надавати ще в 1995 р.

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. 2015—2016 рр.

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. На паперових носіях наявна інформація за 2015—2016 рр.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. Централізований: інформація надходить у центральний інформаційно-обчислювальний центр.

Децентралізований: інформація збирається в районних структурних підрозділах із питань соціального захисту населення райдержадміністрацій.

Рівні децентралізації: район — держава.

14. **Актуалізація (оновлення) інформації.** Оскільки реєстр складається з баз даних районних структурних підрозділів із питань соціального захисту населення усіх держадміністрацій, ці бази даних до 5 числа кожного місяця по захищених каналах зв'язку надходять до ДП ІОЦ. Після отримання баз ДП ІОЦ обов'язково оновлює реєстр — інформація повністю оновлюється на сайті 10-го числа кожного місяця [67].

15. **Періодичність архівації реєстру.** Щомісяця.

16. **Способи реєстрації користувачів реєстру:** за адресою електронної пошти (необхідна попередньо подати документи у паперовому вигляді); за електронним цифровим підписом; за *BankID*.

17. **Основні користувачі реєстру.** Основними користувачами реєстру є уповноважені органи: Мінсоцполітики, територіальні підрозділи Мінсоцполітики, житлово-комунальні управляючі компанії, органи місцевого самоврядування, обленерго, облгаз, теплокомуненерго.

18. **Доступ до даних реєстру.** Доступ користувачів до Реєстру забезпечує адміністратор Реєстру з використанням засобів захисту інформації відповідно до законодавства. Безкоштовно у відкритому доступі можна ознайомитись з обмеженою інформацією, не обов'язково про себе.

19. **Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.** Отримати необхідну інформацію можна за адресою, прізвища не доступні.

20. **Зв'язок з іншими реєстрами.** Обмін інформацією між уповноваженими органами та Мінсоцполітики здійснюється через систему електронної взаємодії державних інформаційних ресурсів.

21. **Середовище функціонування програмного забезпечення.** Система електронної взаємодії державних інформаційних ресурсів. Прикладне програмне забезпечення соціального спрямування.

Неформалізований опис. Мета створення реєстру — забезпечення єдиного державного обліку отримувачів субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива (далі житлові субсидії), отримання статистичної інформації, виконання спостережень за структурними змінами у програмі житлових субсидій.

Реєстр є автоматизованою системою збирання, обліку, накопичення, оброблення, захисту та надання інформації про фізичних осіб — отримувачів житлових субсидій. Реєстр складається з баз даних структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, які акумулюються в єдину базу даних. Мінсоцполітики забезпечує методичне супроводження передання інформації до єдиної бази даних.

Відомості, необхідні для призначення субсидії, надходять управлінням соціального захисту безпосередньо від організацій, які надають послуги. Наприклад, про склад зареєстрованих осіб, площі квартири, розмірі квартплати — від ЖЕКів або інших уповноважених органів місцевого самоврядування; про вартість електроенергії — від обленерго, газу — від облгазів, опалення — підприємств теплокомуненерго.

Завдяки реєстру одразу вдалося виявити в Україні понад 20 тисяч громадян, які отримували подвійну субсидію за двома адресами реєстрації. З початком роботи державного реєстру субсидій подібне вже неможливо, оскільки система одразу знаходить подвійні записи.

Уповноважені органи відповідають за достовірність внесеної інформації та своєчасність передання баз даних до Реєстру.

3.5. Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Держателем реєстру є Міністерство соціальної політики, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення регіональних, районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад. Так, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.01.2003 № 117 «Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги» [234, п. 1, абз. 2], він складається з баз даних Мінсоцполітики, Міністерства соціальної політики Автономної Республіки Крим, струк-

турних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад.

2. *Дата створення*. 2003 р. [234, п. 1—2].

3. *Юридична основа створення та ведення*. Нормативні документи [125]:

- Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» [375];
- Закон України від 28.02.1991 № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» [376];
- Закон України від 16.12.1993 № 3721-XII «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» [334];
- Закон України від 18.11.2004 № 2195-IV «Про соціальний захист дітей війни» [370];
- Закон України від 21.03.1991 № 875-XII «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [333];
- Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [371];
- Закон України від 17.04.1991 № 962-XII «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917—1991 років» [362];
- Закон України від 23.03.2000 № 1584-III «Про жертви нацистських переслідувань» [239];
- Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII «Про державну службу» [219];
- Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [246];
- Закон України від 05.11.1991 № 1788-XII «Про пенсійне забезпечення» [339];

- Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність» [324];
- Закон України від 05.11.1991 № 1789-XII «Про прокуратуру» [359];
- Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI «Про зайнятість населення» [249];
- Закон України від 09.04.1992 № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб» [338];
- Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII «Про статус народного депутата України» [377];
- Закон України від 07.07.2010 № 2453-VI «Про статус суддів» [378];
- Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [176];
- Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» [385];
- Закон України від 23.06.1995 № 239/95-ВР «Про донорство крові та її компонентів» [228];
- Закон України від 23.09.1997 № 540/97-ВР «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» [214];
- Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV «Про Національний банк України» [325];
- Закон України від 01.06.2000 № 1767-III «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» [340];
- Закон України від 16.11.2000 № 2109-III «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» [220];
- Закон України від 07.06.2001 № 2493-III «Про службу в органах місцевого самоврядування» [367];
- Закон України від 18.05.2004 № 1727-IV «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам» [222];
- Закон України від 18.11.2004 № 2195-IV «Про соціальний захист дітей війни» [370];

- Закон України від 21.02.2014 № 745-VII «Про встановлення державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей» [206];
- Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» [213];
- Закон України від 01.06.2000 № 1768-III «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» [221];
- Закон України від 26.04.2001 № 2402-III «Про охорону дитинства» [337];
- Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI «Про протидію торгівлі людьми» [360];
- Закон України від 13.01.2005 № 2342-IV «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» [242];
- Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [244];
- постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.2016 № 67 «Про виплату у 2016 році одноразової грошової допомоги членам сімей осіб, смерть яких пов'язана з участю в масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 р. по 21 лютого 2014 р., осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції гідності, та особам, які отримали тяжкі тілесні ушкодження та тілесні ушкодження середньої тяжкості під час участі у зазначених акціях» [187];
- постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1751 «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми» [298];
- наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства економіки з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму Украї-

- ни від 15.11.2001 № 486/202/524/455/3370 «Про затвердження Методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги», зареєстрована в Міністерстві юстиції України 07.02.2002, № 112/6400, зі змінами і доповненнями [261];
- постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 № 250 «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям» [299];
 - наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України від 30.04.2002 № 226/293/169 «Про затвердження Порядку надання державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.05.2002, № 466/6754 [292];
 - постанова Кабінету Міністрів України від 02.08.2000 № 1192 «Про надання щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею» [323];
 - постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 558 «Про затвердження Порядку призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги» [301];
 - постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2005 № 261 «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд» [300];
 - постанова Кабінету Міністрів України від 22.02.2006 № 189 «Про затвердження Порядку призначення та виплати тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме» [302];
 - постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 № 660 «Про затвердження Порядку виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми» [286];

- постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2001 № 1091 «Деякі питання надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям» [45];
- наказ Міністерства соціальної політики України від 06.05.2014 № 275 «Про затвердження Порядку виплати одноразової грошової допомоги членам сімей осіб, смерть яких пов'язана з участю у масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року» [285].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Міністерство соціальної політики [234, п. 3, пп. 1—2] і структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад (далі уповноважені органи) [234, п. 1, абз. 2, п. 3].

5. Перелік реквізитів реєстру. Згідно з [234, п. 2], у реєстрі містяться такі відомості про фізичних осіб:

а) про пільговиків — прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають про це відмітку в паспорті); адреса зареєстрованого місця проживання (за рішенням комісії, утворених місцевими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування — адреса фактичного місця проживання); склад сім'ї; характеристика житла; реквізити паспорта громадянина України та документа, що підтверджує право на пільги, а також категорія пільовика; перелік пільг, на які він має право; інформація про те, якими пільгами фактично користується;

б) про студентів, курсантів невійськових закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії — повне найменування та код згідно з ЄДРПОУ закладу вищої освіти або його відокремленого структурного підрозділу; прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; реквізити паспорта громадянина України (свідоцтва про народження дитини); адреса зареєстрованого та фактичного місця проживання; підстави для отримання соціальної стипендії; розмір місячної стипендії (разом із сумою індексації) та строк, на який призначена соціальна стипендія;

в) про осіб, які отримують державну допомогу постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей, — прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; адреса зареєстрованого та фактичного місця проживання; реквізити паспорта громадянина України; документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, особу, яку визнано в Україні біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту. Інформація про осіб, які мають право на пільги відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», вноситься до Реєстру диференційовано з урахуванням належності особи до визначеної підкатегорії;

г) про осіб, які отримують державну допомогу у зв'язку з нанесенням тяжких тілесних ушкоджень, тілесних ушкоджень середньої тяжкості або легких тілесних ушкоджень, побоїв, мордувань учаснику масових акцій громадського протесту: до Реєстру додатково вносяться порядковий номер, зазначений у відповідному переліку, який формує МОЗ України за результатами судово-медичної експертизи; дата і номер ухвалення та реєстрації наказу МОЗ; про осіб, які отримують державну допомогу у зв'язку із смертю члена сім'ї, який брав участь у масових акціях громадського протесту: до Реєстру додатково вносяться прізвище, ім'я, по батькові загиблого; реквізити свідоцтва про смерть особи; реквізити документів, що підтверджують родинний зв'язок (свідоцтва про одруження, свідоцтва про народження).

У разі втрати права на пільги до Реєстру вноситься така інформація: прізвище, ім'я, по батькові; стать; дата народження; серія і номер паспорта; реєстраційний номер облікової картки платника податків; категорія пільговика; місце проживання; військове (спеціальне) звання; підстава позбавлення статусу; дата і номер рішення про позбавлення статусу [234, п. 2, додаток].

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Пошук у реєстрі фізичної особи здійснюється за сукупністю основних ідентифікаторів [234, п. 2]:

- про пільговика: прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; адреса зареєстрованого (фактичного) місця проживання; реквізити паспорта громадянина України та документа, що підтверджує право на пільги; категорія пільговика; інформація про те, якими пільгами фактично користується;

- про студентів, курсантів невійськових закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії: прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; реквізити паспорта громадянина України (свідоцтва про народження дитини); адреса зареєстрованого та фактичного місця проживання;
- стосовно особи, яка отримує державну допомогу: постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей: прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; адреса зареєстрованого та фактичного місця проживання; реквізити паспорта громадянина України; документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства; особу, яку визнано в Україні біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту; а також: у зв'язку із смертю члена сім'ї, який брав участь у масових акціях громадського протесту: прізвище, ім'я, по батькові загиблого, реквізити свідоцтва про смерть особи, реквізити документів, що підтверджують родинний зв'язок (свідоцтва про одруження, свідоцтва про народження);
- особи, яка втратила права на пільги: прізвище, ім'я, по батькові; стать; дата народження; серія і номер паспорта; реєстраційний номер облікової картки платника податків; категорія пільговика; місце проживання; дата і номер рішення про позбавлення статусу.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Інформацію до реєстру надають: Міністерство соціальної політики [234, п. 3, пп. 1—2]; структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад [234, п. 1, абз. 2; п. 3]; Державний реєстр актів цивільного стану громадян, який підтверджує дані про смерть пільговиків шляхом автоматизованого обміну електронними даними між інформаційними ресурсами Мін'юсту і Мінсоцполітики [234, п. 4, абз. 7].

Також інформація з баз даних персоніфікованого обліку громадян включається до Реєстру без особистої участі пільговика (за винятком інформації, що міститься у базі персональних даних — Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків) [234, п. 5, абз. 5].

Пільговик (крім педагогічних, медичних і фармацевтичних працівників, працівників бібліотек, музеїв, спеціалістів із захисту рослин і працівників культури в сільській місцевості і селищах міського типу) надає уповноваженому органу копії документів, які підтверджують його право та членів сім'ї на пільги (з пред'явленням оригіналів цих документів), довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків, про характеристики житла та послуги, щодо отримання яких він має пільги та реально ними користується з пред'явленням паспорта [234, п. 5, абз. 1].

Бюджетні установи, казенні та комунальні некомерційні підприємства, що утворюються в результаті реорганізації державних і комунальних закладів охорони здоров'я, де працюють педагогічні, медичні та фармацевтичні працівники, фахівці бібліотек, музеїв, спеціалісти із захисту рослин і працівники культури в сільській місцевості і селищах міського типу, надсилають відомості уповноваженим органам за зареєстрованим або фактичним місцем проживання пільговика [234, п. 5, абз. 2].

Виконавчі органи сільської, селищної ради отримують від пільговика документи та їх копії, перевіряють підтвердження прав на пільги, фіксують надану інформацію та реквізити паспорта пільговика і передають їх відповідному уповноваженому органу [234, п. 5, абз. 3]. Якщо пільговик з поважних причин (хвороба, інвалідність тощо) самотійно не може звернутися до уповноваженого органу, цей орган вживає заходів до включення інформації про нього до Реєстру [234, п. 5, абз. 4].

Органи, заклади і установи Міністерства внутрішніх справ, Державного департаменту з питань виконання покарань, Державної податкової адміністрації, Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Міністерства оборони, Міністерства освіти і науки, Служби безпеки, Міністерства культури і туризму, Міністерства аграрної політики, Міністерства палива та енергетики, Міністерства охорони здоров'я передають уповноваженим органам інформацію про осіб, які мають право на пільги за соціальною ознакою, перебувають або перебували на обліку у зазначених органах, закладах і установах [234, п. 4].

Уповноважені органи в режимі реального часу організовують збирання, систематизацію і зберігання інформації про пільговика [234, п. 2] і забезпечують її автоматизоване використання для розрахунку розміру

пільг та їх виплати і проведення виплати соціальних стипендій та державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей [234, п. 3]; вносять до Реєстру відповідні уточнення в разі визнання такими, що втратили чинність, чи зупинення дії окремих норм законодавчих актів, на підставі яких пільговики отримують пільги; [234, п. 3, абз. 5].

Інформація, яка надається:

- про пільговиків [234, п. 2, абз. 1];
- від пільговика: копії документів, які підтверджують його право та членів сім'ї на пільги (з пред'явленням оригіналів цих документів), довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків, про характеристики житла та послуги, щодо отримання яких він має пільги та реально ними користується з пред'явленням паспорта [234, п. 5, абз. 1]. Пільговик, який має право на конкретну пільгу згідно з кількома законами України, включається до Реєстру як особа, що користується нею згідно з одним Законом України за його вибором. Якщо фізична особа має право на пільги згідно з кількома законами, до Реєстру включається така інформація про пільговика. Якщо фізична особа, яка має і використовує право на пільги на підставі одного із законів України, використовує також своє право на інші пільги як член сім'ї пільговика, який має право на пільги згідно з іншими законами, ця фізична особа включається до Реєстру також як член сім'ї пільговика [234, п. 6]; уповноважений орган веде облік пільговиків шляхом формування на кожного пільговика персональної облікової картки згідно з формою «1 — пільга», в якій використовується реєстраційний номер облікової картки платника податків [234, п. 3, абз. 3];
- щодо особи, яка отримує державну допомогу [234, п. 2, абз. 3, 5, 6], уповноважений орган веде облік отримувачів соціальних стипендій і державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей шляхом формування на кожну особу персональної облікової картки згідно з формою «1 — допомога» [234, п. 3, абз. 4];
- відносно особи, яка втратила права на пільги [234, п. 2, абз. 7, додаток].

8. *Наявність відсканованих документів*. Не містить [234, п. 2, 5, 6].

9. *Наявність оцифрованої інформації*. Не містить [234] .

10. *Дата, з якої існують відомості*. Єдиний державний реєстр діє з 2003 р. [234].

Інформацію вводить у реєстр Міністерство соціальної політики [234, п. 3, пп. 1—2], структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад [234, п. 1, абз. 2; п. 3] на підставі інформації від пільговика [234, п. 5, абз. 1], бюджетних установ, казенних і комунальних некомерційних підприємств, [234, п. 5, абз. 2], виконавчих органів сільської, селищної рад [234, п. 5, абз. 3], органів, закладів і установ міністерств і відомств [234, п. 4] за датою отримання прав на пільги, з якої вони перебувають, або перебували на обліку у зазначених органах, закладах і установах.

За оцінками фахівців Мінсоцполітики, відомості вносяться в реєстр після отримання особою посвідчення пільговика або довідки про інвалідизацію від МСЕК і звернення до управління соціального захисту для підтвердження статусу шляхом введення інформації до реєстру. Тобто, якщо ветеран АТО отримав посвідчення учасника бойових дій і не звернувся до управління соціального захисту, він пільгами не користується, тому що не введений до реєстру.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості*. Інформація в реєстрі правочинна для пільговика до отримання від Державного реєстру актів цивільного стану громадян відомостей про його смерть, або отримання цієї інформації працівниками управління соціального захисту з подальшим її юридичним підтвердженням. При цьому має відбутись автоматизований обмін електронними даними між інформаційними ресурсами Мін'юсту і Мінсоцполітики [234, п. 4, абз. 7].

Можливий подвійний облік особи: за попереднім і новим місцем проживання (реєстрації). Це пов'язано із відсутністю чітко налагодженого механізму електронного обміну інформацією з іншими реєстрами. Також можливе несвоєчасне зняття з обліку пільговика у зв'язку із його смертю. Це стосується і несвоєчасного отримання управліннями

соціального захисту інформації від МСЕК щодо змін у статусі пільговика по інвалідності.

За оцінками фахівців, для вдосконалення звітності використовується механізм щоквартального надання міськими та районними управліннями соціального захисту до відповідного обласного управління статистичної звітності щодо кількості та статусу пільговиків з подальшим її поданням до Міністерства соціальної політики України.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Інформація наявна на електронних та паперових носіях [234, п. 5.7] із моменту її прийняття та введення в реєстр Міністерством соціальної політики [234, п. 3, пп. 1—2] структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад [234, п. 1, абз. 2; п. 3] від пільговика [234, п. 5, абз. 1], бюджетних установ, казенних та комунальних некомерційних підприємств, [234, п. 5, абз. 2], виконавчих органів сільської, селищної рад [234, п. 5, абз. 3], органів, закладів і установ міністерств і відомств [234, п. 4].

У реєстр вводиться тільки інформація, надана для підтвердження статусу пільговика. У випадку відсутності його звернень до управління соціального захисту посвідчення пільговика не дає права на пільги, окрім проїзду в транспорті.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Реєстр децентралізований:

- на центральному рівні — Міністерство соціальної політики;
- на рівні громад — виконавчі органи з питань соціального захисту населення міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад;
- на рівні районів — структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій [234, п. 3, абз. 1].

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Оновлюють інформацію уповноважені органи, які організовують збирання, систематизацію і зберігання інформації про пільговика [234, п. 2] та забезпечують її автоматизоване використання для розрахунку розміру пільг та їх виплати

і виплати соціальних стипендій та державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей [234, п. 3]; вносять до Реєстру відповідні уточнення в разі визнання такими, що втратили чинність, чи зупинення дії норм законодавчих актів, на підставі яких пільговики отримують пільги [234, п. 3, абз. 5].

Якщо у складі сім'ї пільговика відбулися зміни, що потребують коригування включеної до Реєстру інформації, він повідомляє про це уповноважений орган [234, п. 8].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Інформація відсутня. Термін архівації у роботі з реєстром не вживається. Облік пільговиків організовано за принципом наростання підсумку.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Пільговик (крім педагогічних, медичних та фармацевтичних працівників, працівників бібліотек, музеїв, спеціалістів із захисту рослин і працівників культури в сільській місцевості і селищах міського типу) надає уповноваженому органу копії документів, які підтверджують його право та членів сім'ї на пільги (з наданням оригіналів цих документів), довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків, про характеристику житла та послуги, щодо отримання яких він має пільги та реально ними користується з пред'явленням паспорта [234, п. 5, абз. 1].

Бюджетні установи, казенні та комунальні некомерційні підприємства, де працюють педагогічні, медичні та фармацевтичні працівники, фахівці бібліотек, музеїв, спеціалісти із захисту рослин і працівники культури в сільській місцевості і селищах міського типу особи надсилають уповноваженим органам інформацію за зареєстрованим або фактичним місцем проживання пільговика [234, п. 5, абз. 2].

Виконавчі органи сільської, селищної ради отримують від пільговика документи та їх копії, перевіряють підтвердження прав на пільги, фіксують надану інформацію та реквізити паспорта пільговика і передають їх до відповідного уповноваженого органу [234, п. 5, абз. 3].

Якщо пільговик з поважних причин (хвороба, інвалідність тощо) самостійно не може звернутися до уповноваженого органу, цей орган вживає заходів до включення інформації про нього до Реєстру [234, п. 5, абз. 4].

У випадку виїзду за межі адміністративно-територіальної одиниці пільговик знімається з обліку в уповноваженому органі за попереднім місцем проживання згідно з письмовим повідомленням і стає на облік за новим місцем проживання [234, п. 7].

Міністерство соціальної політики забезпечує внесення до Реєстру інформації про осіб, які мають право на пільги, соціальні стипендії, державну допомогу та подання її центральним органам виконавчої влади і органам місцевого самоврядування для забезпечення надання пільг особам, які мають на них право [234, п. 3, пп. 1—2].

Уповноважені органи [234, п. 3, абз. 1] надають інформацію, яка міститься в Реєстрі, підприємствам та організаціям, що надають послуги, на запити та в межах їхньої компетенції, а також органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з метою надання пільг, передбачених законодавчими актами пільговикам, Пенсійному фонду України (посадовим особам) та його органам для здійснення ними своїх повноважень [234, п. 4, абз. 6].

17. Основні користувачі реєстру: Міністерство соціальної політики [234, п. 3, пп. 1—2]; структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад [234, п. 1, абз. 2; п. 3]; підприємства та організації, що надають послуги, на запити та в межах їх компетенції [234, п. 4, абз. 6]; Пенсійний фонд України [234, п. 4, абз. 6]; пільговик [234, п. 5, абз. 1; п. 7].

18. Доступ до даних реєстру. Існує безкоштовний доступ пільговика до інформації про себе в реєстрі. Він має право знайомитися з даними, що містяться в ньому, а у разі незгоди письмово звернутися до уповноваженого органу щодо їх виправлення [234, п. 9].

Згідно з [234, п. 4, абз. 6], уповноважені органи надсилають інформацію, яка міститься в Реєстрі, підприємствам та організаціям, що надають послуги, на запити та в межах їхньої компетенції, а також органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з метою надання пільг, передбачених законодавчими актами пільговикам, Пенсійному фонду України (посадовим особам) та його органам для здійснення ними їхніх повноважень.

Доступ до реєстру, окрім його утримувачів, можливий лише за письмовим запитом до них від організацій та установ, які надають послуги, Пенсійного фонду України, і має стосуватись конкретної особи. Інформація надається безоплатно щодо статусу пільговика і з якого часу він його отримав.

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Уповноважені органи [234, п. 3, абз. 1] надають інформацію, яка міститься в Реєстрі, підприємствам та організаціям, що надають послуги, на запити та в межах їхньої компетенції, а також органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з метою надання пільг, передбачених законодавчими актами пільговикам, Пенсійному фонду України (посадовим особам) та його органам для здійснення ними своїх повноважень [234, п. 4, абз. 6].

Згідно з [234, п. 2], пошук у реєстрі фізичної особи здійснюється за такими критеріями:

- щодо пільговика — прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; адреса зареєстрованого (фактичного) місця проживання; реквізити паспорта громадянина України та документа, що підтверджує право на пільги; категорія пільговика; інформація про те, якими пільгами фактично користується;
- стосовно студентів, курсантів невійськових закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії, — повне найменування та код згідно з ЄДРПОУ закладу вищої освіти або його відокремленого структурного підрозділу; прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; реквізити паспорта громадянина України (свідоцтва про народження дитини); адреса зареєстрованого та фактичного місця проживання;
- щодо особи, яка отримує державну допомогу: а) постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей, — прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; адреса зареєстрованого та фактичного місця проживання; реквізити паспорта громадянина України; документа, що посвідчує

особу іноземця або особу без громадянства; особу, яку визнано в Україні біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту; б) у зв'язку з нанесенням тяжких тілесних ушкоджень, тілесних ушкоджень середньої тяжкості або легких тілесних ушкоджень, побиттів, мордувань учаснику масових акцій громадського протесту — додатково за порядковим номером, зазначений у відповідному переліку, який формує МОЗ України за результатами судово-медичної експертизи, дата і номер прийняття та реєстрації наказу МОЗ; в) у зв'язку зі смертю члена сім'ї, який брав участь у масових акціях громадського протесту — прізвище, ім'я, по батькові загиблого, реквізити свідоцтва про смерть особи, реквізити документів, що підтверджують родинний зв'язок (свідоцтва про одруження, свідоцтва про народження);

- щодо особи, яка втратила права на пільги: прізвище, ім'я, по батькові; стать; дата народження; серія і номер паспорта; реєстраційний номер облікової картки платника податків; категорія пільговика; місце проживання; військове (спеціальне) звання; підстава позбавлення статусу; дата і номер рішення про позбавлення статусу [234, п. 2, додаток].

Відповідно до постанови уряду [46, п. 2], до попереднього рішення [374, п. 18, абз. 4] внесено зміни, згідно з якими за бажанням одержувача субсидії, якому вона надається у грошовій готівковій формі, її виплата наступного місяця може здійснюватись у грошовій безготівковій формі на підставі відповідної заяви, поданої до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, в якій обов'язково зазначається номер мобільного телефону заявника (з травня 2019 р.).

Для призначення житлових субсидій особа надає заяву і декларацію структурному підрозділу з питань соціального захисту, де вказує адресу домогосподарства, номери особових рахунків, а також номер мобільного телефону (з 1.10.2019 р.) [203, п. 46, абз. 3]. Про залишок коштів на рахунку вона отримує смс-повідомлення [203, п. 114].

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Існує зв'язок реєстру [203, п. 4, абз. 5—7] з:

- базами даних щодо персоніфікованого обліку осіб, які мають право на пільги (за винятком інформації, що міститься у базі персо-

нальних даних — Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків [234, п. 5, абз. 5];

- підприємствами та організаціями, що надають послуги пільговикам [234, п. 4, абз. 6];
- органами виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з метою надання пільг [234, п. 1, абз. 2; п. 3];
- Пенсійним фондом України [234, п. 4, абз. 6];
- Державним реєстром актів цивільного стану громадян [234, п. 4, абз. 7].

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Інформація відсутня.

Неформалізований опис. 1. *Мета створення реєстру.* Реєстр як автоматизований банк даних створений з метою забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які мають право на пільги за соціальною ознакою згідно з законами України, отримують пільги, передбачені для педагогічних, медичних, фармацевтичних працівників, працівників бібліотек, музеїв, спеціалістів із захисту рослин та працівників культури в сільській місцевості і селищах міського типу (далі пільговики), отримують соціальні стипендії, державну допомогу постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей [234, п. 1, абз. 1].

2. *Завдання, які вирішуються, або можуть бути вирішені на його базі.* Реєстр виконує завдання:

1) на рівні Мінсоцполітики:

- з забезпечення внесення до нього інформації про осіб, які мають право на пільги за соціальною ознакою; педагогічних, медичних, фармацевтичних працівників, працівників бібліотек, музеїв, спеціалістів із захисту рослин та працівників культури в сільській місцевості і селищах міського типу, які мають право на отримання пільг; студентів, курсантів невійськових закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії; державну допомогу;
- подання інформації центральним органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування для надання пільг особам, які мають на них право [234, п. 3, пп. 1—2];

2) з позиції уповноважених органів [234, п. 3, абз. 2—4]:

- організації збирання, систематизації та зберігання інформації про пільговиків, забезпечення її автоматизованого використання для розрахунку розміру пільг і соціальних стипендій і державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їхніх сімей та їх виплат;
- ведення обліку пільговиків шляхом формування на кожного персональної облікової картки згідно з формою «1 — пільга», в якій використовується реєстраційний номер облікової картки платника податків;
- ведення обліку отримувачів соціальних стипендій та державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їхніх сімей шляхом формування персональної облікової картки згідно з формою «1 — допомога», в якій використовується реєстраційний номер облікової картки платника податків або реквізити паспорта громадянина України, документа, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, а також особу, яку визнано в Україні біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту;
- внесення до Реєстру відповідних уточнень в разі визнання такими, що втратили чинність, чи зупинення дії норм законодавчих актів, на підставі яких пільговики отримують пільги.

3. Придатність для централізованого постачання інформації про особу. Придатний [234, п. 3, пп. 1—2]. Це забезпечується діяльністю Міністерства соціальної політики, [234, п. 3, пп. 1—2], структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад [234, п. 1, абз. 2; п. 3] після отримання від пільговика [234, п. 5, абз. 1], бюджетних установ, казенних та комунальних некомерційних підприємств, [234, п. 5, абз. 2], виконавчих органів сільської, селищної рад [234, п. 5, абз. 3], органів, закладів і установ Міністерства внутрішніх справ, Державного департаменту з питань виконання покарань, Державної податкової адміністрації, Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської

катастрофи, Міністерства оборони, Міністерства освіти і науки, Служби безпеки, Міністерства культури і туризму, Міністерства аграрної політики, Міністерства палива та енергетики, Міністерства охорони здоров'я інформації про осіб, які мають право на пільги за соціальною ознакою, перебувають або перебували на обліку у зазначених органах, закладах і установах [234, п. 4]. Державний реєстр актів цивільного стану громадян підтверджує дані про смерть пільговиків шляхом автоматизованого обміну електронними даними між інформаційними ресурсами Мін'юсту і Мінсоцполітики [234, п. 4, абз. 7].

За оцінками спеціалістів, реєстр має застаріле програмне забезпечення. Це пов'язано із відсутністю можливості введення до нього у режимі реального часу інформації із реєстру актів цивільного стану, від МСЕК щодо отримання чи зміни групи інвалідності, від Міграційної служби щодо зміни місця проживання пільговика у зв'язку із виїздом за кордон, від міністерств і відомств, насамперед, силових щодо отримання статусу пільговика.

4. Зручність отримання та зберігання інформації про особу. Зручність [234, п. 3, пп. 1; п. 5] обумовлена структуруванням отримання та зберігання інформації окремо для пільговиків, зокрема про студентів, курсантів невійськових закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії, та осіб, які отримують державну допомогу — постраждалих учасників масових акцій громадського протесту та членів їхніх сімей і у зв'язку з нанесенням тяжких тілесних ушкоджень, тілесних ушкоджень середньої тяжкості або легких тілесних ушкоджень, побоїв, мордувань учаснику масових акцій громадського протесту та ін. [234, п. 2].

Зручною є система внесення інформації про особу у разі втрати нею права на пільги [234, п. 2, додаток].

5. Місце у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. Ураховуючи зв'язок реєстру [234, п. 4, абз. 5—7] з базами даних щодо персоніфікованого обліку осіб, які мають право на пільги [234, п. 5, абз. 5], підприємствами та організаціями, що надають послуги пільговикам, органами виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з метою надання пільг, Пенсійним фондом України, Державним реєстром актів цивільного стану громадян він може бути використаний для системного аналізу стану і перспектив зменшення необґрунтованих державних витрат у соціальній сфері.

6. *Особливості функціонування та використання.* Він є єдиним державним автоматизованим реєстром осіб, які мають право на пільги [234, п. 1]. Розголошення отриманої уповноваженими органами інформації про пільговика без його згоди заборонено, крім випадків, передбачених законодавством [234, п. 4, абз. 8].

7. *Додаткові коментарі, зауваження, висновки та пропозиції щодо реєстру.* Пільги в Україні надаються за категоріальним принципом відповідно до належності громадянина до певної пільгової категорії залежно від соціального статусу чи професійної діяльності, визначеної законодавством. Вони встановлюються як винагорода за заслуги перед державою, що забезпечує їм підвищений рівень соціальних гарантій, та як соціальна підтримка для забезпечення належного рівня життя [285]. До них за соціальною ознакою віднесені ветерани війни, зокрема учасники бойових дій та інваліди війни; члени сімей загиблих військових службовців; ліквідатори та постраждалі внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС; багатодітні сім'ї; реабілітовані громадяни — жертви політичних репресій; постраждалі внаслідок професійної діяльності; ветерани праці, ветерани органів внутрішніх справ та військової служби; особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, у тому числі й трудові; почесні донори; сім'ї загиблих; інваліди; діти війни. За професійною ознакою — народні депутати України; депутати місцевих рад; працівники пожежної служби; військовослужбовці; працівники міліції й прокуратури; слідчі прокурори; працівники судів; службові особи митних органів; культурно-освітні працівники [46, с. 156; 483].

Установлення пільг особам, які мають право на пільги за професійною ознакою, зокрема тим, хто вийшов на пенсію, зумовлено специфікою їхньої службової діяльності і є засобом надання додаткових соціальних гарантій з урахуванням екстремальних умов праці та підвищеного ризику (військовослужбовці, працівники міліції, пожежної охорони тощо); роботи в сільській місцевості (працівники сфери охорони здоров'я, культури, освіти); суспільної значущості (народні депутати, працівники судів та прокуратури); шкідливого виробництва і загрози професійного захворювання (гірники). Водночас не враховуються доходи і матеріальний добробут пільговика та його сім'ї. Пільги цим категоріям надають без перевірки доходу чи засобів існування. Розмір пільг установлюється залежно від категорії отримувача. Кошти на покриття збитків підприєм-

ствам і установам, які надають товари і послуги за пільговими тарифами, надходять з державного та місцевого бюджетів [46, с. 157].

Значна кількість категорій осіб, які мають право на пільги, призвела до того, що суттєву частку населення України охоплено системою пільг. Крім того, одна особа може отримати кілька статусів, що дають їй право на пільги, доплати, преференції, допомоги тощо. Загалом сьогодні українська держава несе зобов'язання з надання 156 видів соціальних пільг, гарантій і компенсацій для 230 категорій населення. Систему пільг нині регулюють кілька десятків законів та інших нормативно-правових актів [46, с. 157].

Але збільшення кількості пільг і розширення кола пільговиків не підкріплено можливостями бюджетного фінансування. Фактично держава свідомо надає право на пільги, які не спроможна забезпечити фінансово. Очевидно, що жодна держава у світі не може витримати таке фінансове навантаження. Тому за всі роки незалежності України частина пільг у той чи інший спосіб була обмеженою [46, с. 157].

Реєстр є певною мірою відображенням у законах політичного попудізму (пільговики діти війни) [125].

Відсутність системного нормативного-правового забезпечення зумовлює виникнення суперечностей у процесі практичного застосування пільг, установлених законами. Недосконалість чинного механізму системи пільг зумовлена відсутністю єдиних нормативів на пільгове споживання послуг. Надмірне розширення кола отримувачів пільг кардинально змінило їхню сутність, призвело до знецінення самої ідеї соціального забезпечення — від пільг виграють ті, хто їх більше споживає, а не найбільш нужденні. Ефективною і справедливою може бути лише така система захисту малозабезпечених верств населення, за якої будуть ураховано доходи і матеріальний добробут пільговиків [46, с. 158].

Здійснювані державою заходи щодо реформування системи пільг в Україні мають дискретний, несистемний характер. Базова проблема недовіри реформи оптимізації надання пільг полягає в ціннісній свідомості українського суспільства. Переважна більшість осіб, які належать до пільгових категорій за професійною ознакою, жили і працювали в радянській адміністративно-командній системі управління. Особливість цієї системи полягає в тому, що громадяни отримували низьку заробітну

плату, яку компенсували за рахунок безкоштовних послуг та інших соціальних гарантій, а також через надання пільг за професійною ознакою як «стимулювання до продуктивної праці в умовах побудови соціалізму». Низька заробітна плата залишається й нині: майже третина громадян є бідними, відповідно пільги за професійною ознакою населення розглядає не тільки як компенсацію за незадовільний рівень оплати праці, але й свідчення про належність до соціальної верстви, яка має високий соціальний статус у суспільстві, хоча це й не підтверджено матеріально [46, с. 158].

Пропозиції щодо реєстру. Концептуального перегляду на рівні парламенту і уряду потребують підходи до пріоритетності соціального захисту найуразливіших верств населення — інвалідів, пенсіонерів і дітей, які окрім держави не мають інших джерел допомоги.

Перегляд і відміна більшості наявних пільг є одним із найважливіших завдань у реформуванні політики соціального захисту. Водночас реальність здійснення таких заходів стосується лише деяких пільг для певних категорій. Зокрема, позитивно сприймається скасування пільг для народних депутатів. Реформування системи пільг потребує активної позиції громадських організацій і профспілкових об'єднань. Оптимальне рішення буде залежати від компромісу між суспільним вибором і економічною стабільністю [46, с. 158].

Система пільг буде ефективною за умови, коли пільги будуть не привілеєм, а адресною допомогою для найнужденніших. Треба скасувати пільги, що не можна розцінювати як складові системи соціального захисту населення. Їх необхідно переорієнтувати на людину, якій ці пільги справді потрібні. У розвинених країнах ті, хто має високий дохід, втрачають право на пільги. А в Україні громадянин, отримавши пільговий статус, використовує його незалежно від свого доходу [46, с. 158—159].

Необхідність реформування і систематизації пільг в Україні обумовила розробку Міністерством праці та соціальної політики України системи упорядкування надання пільг окремим категоріям громадян. Їх метою є визначення напрямів реформування системи надання пільг, підвищення ефективності та посилення адресності системи надання пільг на основі оптимізації розгалуженої системи надання пільг та обліку реалізованих пільг, а також фактичних розмірів відповідних бюджетних витрат [46, с. 159].

Основними завданнями її реалізації є [46, с. 159]:

- упорядкування системи надання пільг шляхом внесення змін до законів України, відповідно до яких надаються пільги, та забезпечення державних гарантій окремим категоріям громадян;
- надання пільг, компенсацій і гарантій лише тим категоріям громадян, які найбільше їх потребують або мають заслуги перед Батьківщиною;
- уніфікація підходів щодо надання пільг з оплати всіх видів послуг особам, які мають на них право, у межах установлених норм споживання;
- запровадження процедури публічного обговорення з громадськими організаціями нових підходів до посилення адресності надання пільг;
- здійснення постійного моніторингу та інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення стосовно впорядкування системи надання пільг.

Упровадження цих підходів дає змогу удосконалювати спрямування бюджетних видатків на підтримку найменш захищених верств населення, для яких пільги, компенсації та гарантії є доповненням до основних джерел існування, необхідною складовою конституційного права на забезпечення життєвого рівня, який не може бути нижчим від прожиткового мінімуму, встановленого законом; створювати передумови для забезпечення цільового й ефективного використання бюджетних коштів; налагодження обліку фактично спожитих послуг та реалізованих пільг і визначення фактичних розмірів відповідних бюджетних витрат [46, с. 159].

Забезпечення ефективності надання пільг потребує вдосконалення формування та ведення реєстру осіб, які мають право на пільги, та адресних розрахунків з організаціями-постачальниками за фактично надані послуги; системи Єдиного державного автоматизованого реєстру пільгових категорій і соціального паспорта пільговика (електронної картки); створення системи моніторингу сумарних доходів кожного пільговика; складання переліку послуг, за якими надаються пільги, з урахуванням їх обґрунтовано визначеної вартості; запровадження точного обліку фактично наданих і спожитих соціальних послуг, що потребує розробки й затвердження єдиних соціально та економічно обґрунтованих норм

споживання послуг за видами пільг на одну особу; здійснення економічно обґрунтованих розрахунків норм споживання послуг та компенсаційних виплат за реально надані послуги [46, с. 160].

Завдання. Для реформування системи надання пільг потрібні такі кроки [46, с. 160—161]:

1. Виконати вартісну оцінку чинних пільг як виду соціальної допомоги, визначити роль пільги в сучасних умовах (які функції вона має виконувати, кому і за яким принципом бути надана), здійснити переведення деяких видів пільг із механізму бюджетного фінансування на механізми соціального страхування.

2. Визначити на стратегічному рівні не тільки послідовну процедуру реформування системи соціальних пільг, але й відповідні соціальні компенсатори, терміни тощо.

3. Установити законодавчим актом єдиний порядок надання пільг і визначення кола осіб, які мають на них право. Розмежувати в законодавстві поняття «пільга», «компенсація», «соціальна допомога».

4. За кожним видом соціальної пільги закріпити нормативно-правовий документ і джерело фінансування. Зокрема, кошти бюджетів різних рівнів, кошти соціального страхування, а також альтернативні джерела. Надати місцевій владі та суб'єктам господарювання право встановлювати пільги за рахунок власних коштів (прибутку), не претендуючи на трансфери з державного бюджету на покриття витрат на соціальні пільги окремим категоріям громадян.

5. Спростити систему пільг і скоротити кількість осіб, яких вона охоплює, з метою встановлення відповідності системи пільг державним зобов'язанням. У ході класифікації соціальних пільг, що підлягають реформуванню, слід керуватися такими критеріями: рівень доходу отримувача, ступінь дієздатності реципієнта, соціальний статус того, кому надається пільга.

6. Під час формування схеми та умов надання пільги враховувати не лише загальнодержавні критерії (контингент отримувачів, частота отримання послуги), але й специфічні умови певного регіону, зважаючи на те, що реалізація конкретних соціальних програм є сферою діяльності місцевої влади. У зв'язку з цим розробка адресних програм соціальної допомоги передбачає врахування регіональних відмінностей у доходах

та рівнях споживання населення для оптимізації процедури оцінювання потреб.

7. Запровадити інструменти забезпечення адресності надання пільг, а саме:

- здійснити «інвентаризацію» пільговиків;
- визначити чіткі та прозорі критерії адресності в наданні основних видів соціальних пільг та допомог;
- запровадити дохідний ценз, досягнення якого веде до позбавлення права на отримання пільги;
- упровадити адресне надання частини пільги у грошовій формі (наприклад, надання житлово-комунальних пільг у грошовій формі або гроші на проїзд у міському транспорті);
- виконати масштабну інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо переваг адресної соціальної допомоги, а не пільг;
- здійснити нормування пільг з метою виключення надмірного, не обумовленого нормальним споживанням, використання пільг, що надаються з урахуванням установлених норм споживання житлово-комунальних, транспортних, медичних та інших послуг, забезпечення лікарськими засобами тощо;
- визначити оптимальну форму соціальної допомоги (грошова, безготівкова, натуральна) для різних цілей, запровадити механізми контролю за цільовим використанням допомоги;
- запровадити, де це можливо, засоби відокремлення споживання пільги реципієнтом від споживання іншими членами його сім'ї.

Заходи [46, с. 162]:

- радикально зменшити кількість пільг, особливо за професійною ознакою, персоніфікацію їх і увідповіднення права на пільги з фінансовим та майновим станом, крім тих, що надаються підприємствами, установами за рахунок власних коштів;
- здійснити вартісне оцінювання наявних соціальних пільг, скорочення їхньої фінансово незабезпеченої частини, спрощення системи соціальних пільг, зменшення кількості осіб, яких вона охоплює, забезпечення адресності надання пільг за рахунок різкого спро-

щення механізмів отримання таких пільг категоріями населення, які їх потребують;

- реформувати систему надання соціальних пільг із забезпеченням їхнього адресного характеру та поетапним переходом до надання пільг у готівковій формі за добровільним вибором громадян, які мають відповідне право;
- установити одним законодавчим актом єдиний порядок надання соціальних пільг, обліку та визначення кола осіб, які мають право на їх отримання.

Основними перевагами електронної картки обліку соціальних пільг (яку також слід запровадити) має стати сприяння формуванню статистичної бази для опрацювання норм граничного споживання послуг. Уведення точного обліку фактично наданих і спожитих послуг створить умови для оптимізації розподілу бюджетних коштів, що спрямовуються на компенсаційні виплати, між різними видами пільг. Уніфікована (загальнодержавна) електронна соціальна картка забезпечить належну прозорість у сфері соціальних послуг. Нова технологія сприятиме створенню технічних та економічних передумов для запровадження механізму монетизації соціальних пільг [46, с. 162].

Існує перенасиченість реєстру категоріями і кількістю пільговиків, і, відповідно — перевантаження бюджету витратами. Урегулювання питання надання пільг певним категоріям громадян потребує єдиного законодавчого унормування та значного скорочення кількості пільгових категорій громадян, персоніфікації та монетизації всіх пільг та соціальних гарантій, надання пільг та гарантій лише тим особам, які дійсно потребують соціальної допомоги, та контролю за цільовим використанням коштів усіх видів соціальної допомоги [46, с. 162].

Необхідне реформування системи надання соціальних пільг шляхом диверсифікації постачальників послуг соціальної сфери та вдосконалення механізмів розміщення і реалізації замовлень на надання послуг. В умовах світової фінансово-економічної кризи та з урахуванням сучасних соціально-економічних реалій українського суспільства одним зі шляхів послаблення соціальних наслідків кризи, збереження якості життя населення вбачається необхідність забезпечення цільового характеру пільг соціального спрямування в разі різкого спрощення механізмів отриман-

ня таких пільг категоріями населення, які їх потребують. У середньостроковій перспективі варто передбачити створення цілісної системи надання пільг, компенсацій і державної допомоги малозабезпеченим верствам населення; забезпечення адресності надання пільг; удосконалення системи надання пільг за професійною ознакою, їх персоніфікацію, установлення зв'язку з фінансовим та майновим станом отримувачів пільг. Таким чином, спільними зусиллями органів державної влади, підприємств, громадських організацій і завдяки широкому суспільному обговоренню питання посилення адресності надання пільг вибудується справедлива адресна система [46, с. 163].

Доцільним є структурування інформації про осіб, які, згідно з міжнародною і національною класифікацією, мають високі доходи і є користувачами пільг, а також категорій населення, які потребують допомоги від держави, насамперед інваліди, але її не отримують. Це має стати дієвим кроком у подоланні соціальної несправедливості.

Ключовим завданням є розширення постачальників інформації до реєстру щодо зміни статусу пільговика, його місця проживання та посилення відповідальності і контролю за наданням своєчасної і достовірної інформації. Це пов'язано із планами реформування системи наповнення і доступу до реєстру у зв'язку із переданням функцій реалізації і контролю за соціальною політикою до Національної соціальної серверної служби України з 01.01.2021 [48, п. 1, 4, 10].

Модернізація реєстру має передбачати створення електронного кабінета пільговика. Крім цього необхідне його системне узгодження з іншими електронними реєстрами.

3.6. Єдиний державний реєстр ветеранів війни

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Розпорядником та держателем Єдиного державного реєстру ветеранів війни (Реєстр ВВ) є Міністерство у справах ветеранів України (Мінветеранів) [136, п. 8].

2. *Дата створення.* У тестовому режимі — лютий 2021 р. [8].

3. **Юридична основа створення та ведення.** Постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 700 «Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни» [236]; Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» [375, розд. I, ст. 31]; Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI «Про захист персональних даних» [315]; Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII «Про інформацію» [318].

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** Мінветеранів створює та забезпечує формування і ведення Реєстру ВВ, забезпечує захист персональних даних, отриманих відповідно до законодавства, захист інформації з обмеженим доступом, а також технічний захист інформації та здійснює контроль за її збереженням, забезпечує та координує обмін даними між державними реєстрами, інформаційно-аналітичними системами, а також між надавачами пільг і послуг [145, розд. 4, п. 25].

5. **Перелік реквізитів реєстру.** До Реєстру ВВ вносяться такі відомості: [136, п. 5]:

1) загальні відомості про особу (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), число, місяць, рік народження, стать, адреса місця проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання в установленому порядку відмовилася від реєстраційного номера облікової картки платника податків і має відповідну відмітку в паспорті));

2) серія та/або номер документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України), свідоцтво про народження (для дитини віком до 14 років), посвідка на постійне проживання в Україні, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту), найменування органу, що видав документ, дата видачі, строк дії;

3) відомості про смерть особи на підставі даних про смерть з Державного реєстру актів цивільного стану громадян, отриманих у порядку взаємодії інформаційних систем;

4) вид та реквізити документів, що підтверджують право на пільгу, та строк дії такої пільги;

5) відомості про: склад сім'ї; житло у разі перебування на квартирному обліку для поліпшення житлових умов; пільги, на які особа має право;

фактичне користування пільгами, строк та обсяг їх отримання особою; підстави та дату надання статусу ветерана війни, особи, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалого учасника Революції Гідності, особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; групу інвалідності; наявність кількох статусів згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; надання матеріальної допомоги, забезпечення реабілітаційними послугами, отримання земельної ділянки, забезпечення житлом або надання компенсації, отримання інших пільг згідно із законодавством; забезпечення осіб з інвалідністю технічними та іншими засобами реабілітації; перебування на обліку у Державному центрі зайнятості; рівень освіти особи; робочі навички та робочий досвід особи; майнові права особи.

Відомості про осіб вносяться до Реєстру ВВ із зазначенням пункту, частини та статті Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», згідно з яким надано відповідний статус (у разі його наявності).

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Загальні відомості про особу:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
- число, місяць, рік народження;
- стать;
- адреса місця проживання;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання в установленому порядку відмовилася від реєстраційного номера облікової картки платника податків і має відповідну відмітку в паспорті);
- серія та/або номер документа, що посвідчує особу, найменування органу, що видав документ, дата видачі, строк дії: паспорт громадянина України; тимчасове посвідчення громадянина України; реквізити свідоцтва про народження (для дитини віком до 14 років); унікальний номер запису в ЄДДР для посвідки на постійне проживання в Україні; посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту [136, п. 5 (1, 2)].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Нині триває формування Реєстру ВВ. Міністерство соціальної політики, обласні, Київська міська, районні, районні у м. Києві державні адміністрації зобов'язані подати Міністерству у справах ветеранів відомості про осіб, зазначених у [236, п. 2], які перебувають на обліку в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, та інформацію про потребу та/або отримання соціальної допомоги згідно з визначеними пільгами з відповідних баз даних.

Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство розвитку громад та територій, Міністерство юстиції, Офіс Генерального прокурора, Державна прикордонна служба, Державна спеціальна служба транспорту, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Державна фіскальна служба, Державна служба з питань праці, Державний центр зайнятості, Національна гвардія, Національна поліція, Пенсійний фонд України, Служба безпеки, Служба зовнішньої розвідки, Управління державної охорони зобов'язані надавати на запит Міністерства у справах ветеранів для внесення до Єдиного державного реєстру ветеранів війни відомості про осіб, зазначених у [236, п. 2], які перебувають на обліку у зазначених органах або закладах і установах, що належать до сфери їх управління, крім відомостей, що становлять державну таємницю [236, п. 3, 4].

8. Наявність відсканованих документів. Реєстр ВВ не містить відсканованих документів.

9. Наявність оцифрованої інформації. Реєстр ВВ не містить оцифрованої інформації.

10. Дата, з якої існують відомості. Немає інформації.

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. Немає інформації.

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. Немає інформації.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. Суб'єктами, що забезпечують у межах своїх повноважень надання відомостей до Реєстру ВВ, є центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, які виготовляють, по-

стачають і ремонтують технічні та інші засоби реабілітації, що призначені для безоплатного забезпечення осіб з інвалідністю внаслідок війни за рахунок коштів державного бюджету, та відповідають кваліфікаційним вимогам, установленим Мінсоцполітики (далі підприємства), реабілітаційні установи та інші установи, організації і суб'єкти, що згідно з законодавством надають соціальні послуги особам (далі уповноважені суб'єкти) [236, п. 6].

14. Актуалізація (оновлення) інформації. Взаємодія розпорядника та держателя Реєстру ВВ і уповноважених суб'єктів здійснюється відповідно до регламенту функціонування Реєстру ВВ, затвердженого розпорядником і держателем Реєстру ВВ за погодженням з уповноваженими суб'єктами.

Регламент функціонування Реєстру ВВ містить:

- перелік відомостей, які уповноважений суб'єкт надає для внесення до Реєстру ВВ, із зазначенням періодичності їх оновлення;
- перелік інформації, яку уповноважений суб'єкт отримує з Реєстру ВВ, із зазначенням періодичності її отримання;
- порядок формування, передачі (записування) наборів даних, прийняття (зчитування) файлів;
- порядок послідовності виконання функціональних завдань у процесі автоматизованої обробки конфіденційної інформації;
- специфікацію структури даних [136, п. 18].

Регламент функціонування Реєстру ВВ у вільному доступі відсутній.

15. Періодичність архівації реєстру. Не архівується.

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. Доступ до Реєстру ВВ здійснюється після ідентифікації та автентифікації користувача інформації з використанням засобів електронної ідентифікації за допомогою інтегрованої системи електронної взаємодії [136, п. 19].

17. Основні користувачі реєстру. Реєстр ВВ є централізованим офіційним джерелом верифікації інформації про наявність статусу ветерана війни, особи, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалого учасника Революції Гідності, особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Інші відомості відповідно до п. 5 Положення [136] можуть зберігатися в

Реєстрі для забезпечення швидкого доступу до них, їх аналітичного узагальнення, здійснення інших операцій, пов'язаних із виконанням Мінветеранів своїх повноважень, та не є джерелом верифікації [136, п. 10].

Основним користувачем реєстру є Мінветеранів.

18. *Доступ до даних реєстру.* Інформація з Реєстру ВВ надається у паперовій або електронній формі.

Доступ до персональних даних особи, що містяться у Реєстрі ВВ, надається державним органам з дотриманням вимог Законів України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про захист персональних даних», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про контррозвідувальну діяльність», Кримінального процесуального кодексу України та за наявності визначених законом підстав.

Оперативно-розшукову діяльність здійснюють оперативні підрозділи Національної поліції, Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, управління державної охорони, органів доходів і зборів, органів і установ виконання покарань і слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, розвідувального органу Міністерства оборони України — оперативними, оперативно-технічними, власної безпеки, Національного антикорупційного бюро України [330, Положення, розд. 3].

Спеціально уповноваженим органом державної влади у сфері контррозвідувальної діяльності є Служба безпеки України [319, Положення, розд. 3].

Державний орган і розпорядник й утримувач Реєстру ВВ підписують протокол щодо технічного доступу, в якому зазначають підстави для отримання відомостей про особу (відповідні норми закону та реквізити справи (провадження) тощо).

Згідно з Законом України «Про захист персональних даних», фізична особа має право на доступ до своїх персональних даних. Відомості про особу надаються такій особі безоплатно у вигляді довідки на її письмове звернення [136, п. 13—15].

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Немає інформації.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги.

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Єдиний державний реєстр ветеранів війни належить до «Переліку пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів».

Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (далі система) призначена для автоматизації та технологічного забезпечення обміну електронними даними між суб'єктами владних повноважень із державних електронних інформаційних ресурсів під час надання адміністративних послуг і здійснення інших повноважень відповідно до покладених на них завдань шляхом використання сервіс-орієнтованої архітектури, що є інтерфейсами прикладного програмування доступу до державних електронних інформаційних ресурсів, побудованими згідно з єдиними вимогами, а також шляхом використання єдиних форматів, протоколів, довідників, шаблонів та класифікаторів [40, Положення, розд. 3].

Неформалізований опис. Реєстр ВВ — єдина державна інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, захисту і знеособлення інформації про ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та інших осіб, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Реєстр ВВ функціонує з метою:

- 1) ведення обліку осіб;
- 2) реалізації особами пільг та інших соціальних гарантій, передбачених законодавчими актами;
- 3) адміністрування потреб осіб;
- 4) координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та у випадках, передбачених законом, органів місцевого самоврядування з питань соціального захисту осіб [136, п. 2, 3].

Висновки та пропозиції щодо реєстру. На момент ухвалення Закону України (лютий 2019 р.) про внесення змін до Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо Єдиного державно-

го реєстру ветеранів війни згідно із зібраною Комітетом Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю інформацією в Україні налічувалось близько 1,2 млн ветеранів війни [396]. Інформація про них була розпорошена і жодне відомство не могло назвати точну їх кількість.

Реєстр ВВ є важливим інформаційним ресурсом для розробки соціальної політики. Він придатний для централізованого постачання інформації про особу. Серед його переваг є такі: можливість отримання інформації у розрізі район, область, країна; інформація про особу має широкий спектр (склад сім'ї, рівень освіти, професійні навички, майнові права, пільги тощо); актуалізація інформації.

Серед недоліків — Реєстр ВВ ще не працює для потреб користувачів. Важко зараз визначити, наскільки він буде інформативним, зручним у використанні та придатним для забезпечення інформацією демографічних і соціальних досліджень.

3.7. Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Міністерство соціальної політики України (Мінсоцполітики).

Мінсоцполітики відповідно до покладених завдань здійснює в межах повноважень, передбачених положенням, забезпечення реалізації соціальної політики щодо пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню [320, п. 3, пп. 1].

2. *Дата створення.* Жовтень 2014 року [329].

3. *Юридична основа створення та ведення:* постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» [329], постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 505 «Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» [322], Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [244].

4. *Відповідальний виконавець за ведення реєстру.* Формування та ведення Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб (ВПО) покладено на Міністерство соціальної політики [355, п. 2].

5. *Перелік реквізитів реєстру.* Єдина інформаційна база даних про ВПО містить [355, п. 4; 351, п. 5]:

1) інформацію із письмової заяви, складеної у довільній формі, про надання грошової допомоги: прізвище, ім'я та по батькові; число, місяць, рік народження; громадянство; серія, номер (за наявності) паспорта громадянина України, ким і коли виданий або серія, номер документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, а для іноземців та осіб без громадянства — документа, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус; реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному територіальному органу ДФС і мають відмітку в паспорті);

2) інформацію про: номер довідки, дату видачі та найменування органу, що її видав; останнє зареєстроване та фактичне місце проживання / перебування ВПО на території, де виникли обставини, зазначені у ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»; фактичне місце проживання особи на дату звернення; адресу, за якою із ВПО може відбуватись офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції, та номер телефону;

3) відомості про: малолітніх, неповнолітніх дітей, які прибули разом із ВПО; малолітніх дітей, які прибули без супроводження законними представниками; осіб, які безпосередньо здійснюють догляд за малолітніми дітьми, недієздатними особами або особами, дієздатність яких обмежена; представника органу опіки та піклування; житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби ВПО, стан їх забезпечення; види соціальних виплат, які отримує особа; місце навчання / виховання дитини (найменування навчального закладу); освітній рівень, спеціалізацію за професійною освітою, професію; працевлаштування (посада, найменування підприємства, установи, організації); наявність в особі інвалідності із зазначенням причин настання, групи (підгрупи) інвалідності, нозологічних ознак і потреб у технічних та інших засобах реабілітації, санаторно-курортному лікуванні; наявність у будь-якого з членів сім'ї

на депозитному банківському рахунку коштів у розмірі, що перевищує 25-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб; наявність у будь-якого із членів сім'ї у власності житлового приміщення / частини житлового приміщення, розташованого в інших регіонах, ніж тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення; наявність житлового приміщення, яке зруйновано або стало непридатним для проживання внаслідок проведення антитерористичної операції, або заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації; проходження ВПО фізичної ідентифікації в установі публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України»; дату перевірки місця проживання / перебування ВПО; згоду на обробку персональних даних; смерть ВПО або визнання її безвісно відсутньою;

4) інші відомості, що сприяють захисту прав і законних інтересів ВПО (за необхідності).

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Облік ВПО ведеться у Єдиній інформаційній базі даних про ВПО за номером довідки про взяття її на облік. Особу в інформаційній базі можна ідентифікувати за такими полями:

- реєстраційний номер облікової картки платника податків;
- серія, номер (за наявності) паспорта громадянина України, ким і коли виданий або серія, номер документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, а для іноземців та осіб без громадянства — документа, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус;
- прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та адреса реєстрації місця проживання.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Інформацію до бази даних вносять структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі створення) рад (далі уповноважені органи) в електронній формі на підставі поданої ВПО заяви, форму якої затверджує Мінсоцполітики.

База даних дає змогу обробляти персональні дані зареєстрованих ВПО відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Якщо інформація про ВПО вноситься до бази даних уперше, автоматично формується унікальний номер запису, який відображається в довідці про взяття на облік ВПО (далі довідка), згідно з додатком до Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік ВПО, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України [329].

Інформація про особу вноситься до бази даних і довідки українською мовою та латинськими літерами відповідно до правил транслітерації. Інформація про іноземця або особу без громадянства вноситься українською мовою та латинськими літерами відповідно до записів у документах, що посвідчують особу, виданих компетентними органами іноземної держави [355, п. 3].

8. *Наявність відсканованих документів.* Реєстр не містить відсканованих документів.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Для ідентифікації у цій базі даних може міститися фотографічне зображення ВПО [329, п. 5].

10. *Дата, з якої існують відомості.* Жовтень 2014 року.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Немає. Вся інформація про ВПО, які отримали довідки до серпня 2016 року, внесена до електронної бази після оновлення програмного забезпечення.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Немає.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Єдина інформаційна база про ВПО ведеться децентралізовано. Постачальниками інформації є структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад, до якого для отримання довідки повнолітня або неповнолітня ВПО звертається особисто, а малолітня дитина, недієздатна особа або особа, дієздатність якої обмежена, — через законного представника із заявою про взяття на облік [329, п. 2].

14. **Актуалізація (оновлення) інформації.** Єдина інформаційна база даних про ВПО — складова всієї інформаційно-телекомунікаційної системи Мінсоцполітики, що забезпечує функціонування та щоденне оновлення єдиного реєстру ВПО.

15. **Періодичність архівації реєстру.** Дані про ВПО, знятих з обліку у разі смерті або через зміну місця проживання, потрапляють до постійного архіву.

16. **Способи реєстрації користувачів реєстру.** Мінсоцполітики забезпечує організацію контролю за доступом до бази даних і аналізує внесену до неї інформацію про ВПО [355, п. 8].

Обробка персональних даних відбувається з дотриманням вимог Законів України «Про інформацію» [318] і «Про захист персональних даних» [315].

Розголошення отриманих уповноваженими органами персональних даних про ВПО без її згоди заборонено, крім випадків, передбачених законом.

Інформація з реєстру надається у формі звітів у відповідь на офіційні листи користувачів, які мають право отримати інформацію з бази даних: Міністерства фінансів, Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, інших центральних органів виконавчої влади, Пенсійного фонду України та його територіальних органів.

Для інших користувачів доступ до інформації обмежений, оскільки доступ до реєстру мають лише уповноважені органи через електронні ключі для перегляду бази даних та її оновлення.

ВПО або її законний представник через особисте звернення до органів місцевого самоврядування може ознайомитися з [355, п. 11]:

- власною заявою про взяття на облік ВПО;
- інформацією про стан дії довідки (дійсна; дію скасовано);
- інформацією про стан надання відповідної допомоги;
- наданими громадськими об'єднаннями, волонтерськими, благодійними організаціями пропозиціями стосовно надання допомоги за кожною зазначеною потребою.

Громадські об'єднання, волонтерські, благодійні організації, які надають адресну допомогу ВПО, можуть отримати інформацію з бази даних (без доступу до персональних даних) у відповідь на звернення до районних структурних підрозділів з питань соціального захисту населення.

17. *Основні користувачі реєстру.* Одержувати інформацію з бази даних мають право Мінфін, Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, інші центральні органи виконавчої влади, Пенсійний фонд України та його територіальні органи з дотриманням вимог Законів України «Про інформацію» [318] і «Про захист персональних даних» [315; 355, п. 9].

Громадські об'єднання, волонтерські, благодійні організації, які надають адресну допомогу ВПО, є користувачами бази даних (без доступу до персональних даних) у частині задоволення потреб ВПО (житлових, соціальних, медичних, освітніх, потреб у технічних та інших засобах реабілітації).

ВПО або їх законні представники є користувачами бази даних у частині ознайомлення з інформацією, зазначеною в п. 11 Порядку [355].

Інформація про персональні дані ВПО може бути передана до агенції ООН та Міжнародного Комітету Червоного Хреста за згодою заявника або його законного представника для надання допомоги [329, п. 3].

18. *Доступ до даних реєстру.* Доступ до інформації, яка міститься в базі даних, здійснюється на безоплатній основі.

Громадські об'єднання, волонтерські, благодійні організації, які надають адресну допомогу ВПО, під час користування базою даних можуть:

- здійснювати пошук цільової групи ВПО для надання допомоги;
- отримувати інформацію щодо цільової групи ВПО, які потребують допомоги, з розподілом за регіонами;
- здійснювати перегляд складу цільової групи ВПО відповідно до потреби у допомозі та вибраних регіонів;
- розробляти пропозиції щодо надання допомоги з можливістю їх коригування [355, п. 10].

ВПО або її законний представник під час користування базою даних можуть ознайомитись із:

- власною заявою про взяття на облік ВПО;
- інформацією про стан дії довідки (дійсна, дію скасовано);
- інформацією про стан надання відповідної допомоги;
- наданими громадськими об'єднаннями, волонтерськими, благодійними організаціями пропозиціями стосовно надання допомоги за кожною зазначеною потребою.

ВПО, персональні дані якої обробляють, користується всіма правами суб'єкта персональних даних, визначеними частиною другою ст. 8 Закону України «Про захист персональних даних» [355, п. 11].

Для одержання актуальної та повної інформації про ВПО з бази даних формується звіт з використанням інформації, передбаченої п. 4 Порядку (далі звіт). Звіт призначений для посадових осіб Мінсоцполітики, Мінфіну, Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, уповноважених органів, інших центральних органів виконавчої влади, Пенсійного фонду України та його територіальних органів.

Мінсоцполітики надає доступ до отримання звіту зазначеними органами на підставі письмового запиту, в якому вказана необхідна інформація та прізвище посадової особи, яка матиме право доступу [355, п. 12].

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Пошук у Єдиній інформаційній базі даних про ВПО здійснюється за такою сукупністю відомостей: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), число, місяць та рік народження, місце народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та/або номер паспорта (для фізичних осіб, які мають право здійснювати будь-які платежі за серією та/або номером паспорта).

Доступ до інформації, яка міститься в базі даних, здійснюється на безоплатній основі і забезпечується за допомогою вебінтерфейсу з дотриманням вимог до обробки персональних даних, визначених Законом України «Про захист персональних даних» [355, п. 13].

Робота з персональними даними ВПО за допомогою вебінтерфейсу відбувається через захищений контур обміну даними з використанням сертифікованих засобів шифрування.

Адміністратором бази даних є Мінсоцполітики [355, п. 14].

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Мінсоцполітики під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами та організаціями [320, п. 7].

Для отримання інформації про періоди реєстрації працездатних членів сім'ї, яким призначено грошову допомогу, у Державній службі зайнятості, Мінсоцполітики щомісяця до 25 числа подає в електронному вигляді перелік таких осіб до Державної служби зайнятості, яка протягом 10 календарних днів подає до Мінсоцполітики інформацію про періоди реєстрації цих осіб як безробітних чи осіб, які шукають роботу.

Для контролю за фактом працевлаштування працездатних членів сім'ї, яким призначено грошову допомогу (зокрема за направленням державної служби зайнятості), Мінсоцполітики щомісяця до 25 числа подає в електронному вигляді перелік таких осіб до Пенсійного фонду України, який протягом 10 календарних днів подає до Мінсоцполітики інформацію з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування про сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [351, п. 7].

Для підтвердження даних про смерть ВПО використовуються відомості з Державного реєстру актів цивільного стану громадян, які надходять до Мінсоцполітики шляхом автоматизованого обміну електронними даними між інформаційними ресурсами Мін'юсту та Мінсоцполітики через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів у порядку, передбаченому законодавством [351, п. 12].

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Не вдалось з'ясувати.

Неформалізований опис. В Україні внаслідок агресії Російської Федерації, окупації Криму та війни на сході України, відбулося найбільше внутрішнє переміщення населення в Європі з часів Другої Світової війни.

Фактично, ВПО — особи, які підпадають під визначення «вимушені переселенці», але які, покинувши місце свого постійного проживання, залишаються в країні своєї громадянської належності та можуть користуватися її захистом.

Відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [244, ст. 1, п. 1], ВПО є громадянин України, який постійно проживає в Україні, якого змусили або який самостійно покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, масових порушень прав людини і надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Уряд врегульовує питання забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які є внутрішньо переміщеними. З цією метою постановою Кабінету Міністрів України № 646 впроваджено Порядок [355], який визначає умови створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про ВПО для центральних органів виконавчої влади, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення, ВПО або їх законних представників, громадських об'єднань, волонтерських, благодійних організацій, які надають адресну допомогу ВПО.

Єдина інформаційна база даних про ВПО — це автоматизований банк відомостей, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які є внутрішньо переміщеними [244, ст. 4, п. 1].

Метою створення Єдиної інформаційної баз даних про ВПО є їх облік та забезпечення їм соціальної підтримки.

Зареєстровані як ВПО громадяни пенсійного віку, особи з інвалідністю, діти з інвалідністю та інші особи, які перебувають у складних життєвих обставинах, мають право на отримання соціальних послуг відповідно до чинного законодавства України за фактичним місцем проживання чи перебування [19].

Уведення такої системи повинно покращити реалізацію соціальної політики держави щодо забезпечення прав і свобод ВПО, оптимізувати діяльність управлінь праці та соціального захисту населення, громадських об'єднань, волонтерських, благодійних організацій, що займаються проблемами переселенців, і створити умови для спрощення і прискорення процесів надання допомоги тим, хто її найбільше потребує.

Однак ця база даних функціонує неналежним чином, про що, зокрема, свідчать результати дослідження щодо дотримання прав ВПО, виконаного Українською Гельсінською спілкою з прав людини. У зв'язку із цим у ВПО та органів місцевого самоврядування виникають проблеми з приводу [2]:

- заборгованості по виплатах ВПО (пенсії, адресна допомога);
- допомоги у вирішенні житлових питань (забезпечення житлом, укладення договору оренди житла тощо);
- установлення фактичного місця проживання;
- оформлення субсидії;
- вартості оплати житла та комунальних послуг;
- скасування довідки ВПО у зв'язку із верифікацією.

Створення Єдиної інформаційної бази даних про ВПО має забезпечити:

- повний облік ВПО з однозначною їх ідентифікацією;
- організацію автоматизованої обробки інформації про ВПО в режимі комп'ютерної мережі;
- взаємодію ВПО, управлінь праці та соціального захисту населення, громадських об'єднань, волонтерських, благодійних організацій, що займаються проблемами переселенців, спрощення та прискорення процесів надання допомоги тим, хто її найбільше потребує;
- установлення щомісячної адресної допомоги ВПО для покриття витрат на проживання, зокрема на оплату житлово-комунальних послуг [322, п. 3];
- організацію нормативно-довідкової інформації для взаємодії структурних підрозділів з питань соціального захисту населення органів місцевого самоврядування та служб зайнятості;
- вирішення питання конкурентоспроможності ВПО на ринку праці на території місця фактичного проживання [386];
- розширення можливості працевлаштування ВПО, зареєстрованих в Єдиній інформаційній базі даних про ВПО, що сприятиме зниженню соціальної напруги у суспільстві, вирішенню питань матеріального забезпечення осіб відповідних категорій [386];

- розроблення механізму, який би гарантував реалізацію прав на отримання пенсійних та соціальних виплат для ВПО за місцем їх фактичного проживання / перебування та який би не передбачав обмежень у реалізації таких прав порівняно з іншими особами [386];
- проведення процедури обліку ВПО з метою повноцінного виявлення їхніх потреб і намірів, що допоможе ВПО повною мірою реалізувати власні права та свободи;
- забезпечення ефективного планування та контролю надання грошової допомоги, цільового використання бюджетних коштів.

Зберігання та знищення персональних даних. Персональні дані в базі даних зберігаються протягом десяти років після закінчення дії обставин, визначених ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [244].

Персональні дані видаляються або знищуються в порядку, встановленому відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» [315]. Персональні дані в базі даних підлягають знищенню у разі закінчення строку їх зберігання.

Знищення персональних даних здійснюється у спосіб, що виключає подальшу можливість поновлення таких даних [355, п. 3].

Персональні дані про особу, що зберігаються в Єдиній базі даних про ВПО можна розділити на: адміністративну інформацію, яка вноситься до Довідки про взяття на облік ВПО; та іншу персональну інформацію, потрібну для формування звітів для виконавчих органів влади, а також для поєднання інформації Єдиної бази даних про ВПО з іншими адміністративними реєстрами України.

До адміністративної інформації належать: загальні відомості про особу (прізвище, ім'я, по батькові, громадянство, дата і місце народження, стать); реквізити документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус або свідоцтво про народження дитини (назва документа, серія, номер (за наявності), дата видачі та суб'єкт, що видав документ); номер довідки, дата видачі та найменування органу, що її видав; дані про останнє зареєстроване та фактичне місце проживання / перебування ВПО на території, де виникли обставини, зазначені у ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

До інших персональних даних належать відомості про:

- працевлаштування (посада, найменування підприємства, установи, організації) — надання переліку осіб до Державної служби зайнятості;
- наявність в особи інвалідності із зазначенням причин настання, групи (підгрупи) інвалідності, нозологічних ознак і потреб у технічних та інших засобах реабілітації, санаторно-курортному лікуванні — зв'язок з Єдиним державним автоматизованим реєстром осіб, які мають право на пільги [234, п. 1];
- наявність у будь-якого із членів сім'ї у власності житлового приміщення / частини житлового приміщення, розташованого в інших регіонах, ніж тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення — можливий зв'язок із електронним Реєстром дозволів для переміщення осіб у районі проведення антитерористичної операції та інших даних СБУ, електронних реєстрів Держприкордонслужби, Державної митної служби [386], наприклад за комбінацією ПІБ, дати народження та останнього зареєстрованого місця проживання;
- наявність у будь-якого з членів сім'ї на депозитному банківському рахунку коштів у розмірі, що перевищує 25-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб — можливий зв'язок із спеціальними реєстрами по операціях клієнтів банків, наприклад за реєстраційним номером облікової картки платника податків;
- малолітніх, неповнолітніх дітей, які прибули разом із ВПО — можливий зв'язок з Державним реєстром актів цивільного стану громадян;
- соціальних виплат, які отримує особа;
- людей пенсійного віку, економічно активне населення — можливий зв'язок з реєстром застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Придатність для централізованого постачання та зручність зберігання інформації про особу. У зверненні Мінсоцполітики «Про забезпечення функціонування Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб і вжиття заходів для виконання рекомендацій Рахункової палати» наведена така інформація [245].

2015 року в межах проекту «Всебічна стабілізаційна підтримка для внутрішньо переміщених осіб та постраждалого населення України» за підтримки Європейського Союзу було розпочато розроблення Єдиної інформаційної бази даних про ВПО, яка з 22.08.2016 функціонує в дослідній експлуатації.

2018 року програмне забезпечення Єдиної інформаційної бази даних про ВПО було доопрацьовано в частині підтримки відповідності програмних засобів вимогам нормативно-методичних документів. У грудні 2018 року впроваджено єдину веборієнтовану інформаційну технологію формування сегмента «Облік ВПО». На сьогодні Єдина інформаційна база даних про ВПО працює в повноцінному режимі в складі єдиної веборієнтованої інформаційної технології.

У Рішенні Рахункової Палати України «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання» наведена інформація щодо Єдиної інформаційної бази даних про ВПО [365, п. 2.1]: наявне програмне забезпечення не вирішує завдань Міністерства як адміністратора щодо оновлення бази даних у зв'язку зі зміною нормативно-правової бази, а також формування звітів для одержання актуальних і повних відомостей про облік ВПО, що вносяться уповноваженими органами на місцях. Попри те, що в Єдиній базі зберігається інформація з обмеженим доступом, ця база не має комплексної системи захисту інформації підтвердженої відповідності.

Тому відомості Єдиної бази для обрання управлінських рішень Мінсоцполітики не використовує. Користувачами Єдиної бази для обліку ВПО є уповноважені органи. Для призначення всіх видів соціальних виплат використовується програмно-технічний комплекс «Автоматизована система обробки пенсійної документації», який підтримує Державне підприємство «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України». Ці бази не є інтегрованими і дають мож-

ливість формувати звіти про чисельність і призначення ВПО грошової допомоги лише на поточну дату.

Водночас дані щотижневої відомчої звітності уповноважених органів щодо обліку і стану призначення ВПО грошової допомоги, запроваджені з жовтня 2014 року Мінсоцполітики, як і раніше залишаються недостовірними (щодо обліку — завищеними, щодо стану призначення грошової допомоги — некоректними) і за аналогічними показниками не корелюють між собою.

Місце Єдиної інформаційної бази даних про ВПО у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. Одержувати інформацію з бази даних мають право Мінфін, Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, інші центральні органи виконавчої влади, Пенсійний фонд України та його територіальні органи з дотриманням вимог Законів України «Про інформацію» і «Про захист персональних даних» [355, п. 9].

З огляду на це, місце Єдиної інформаційної бази даних про ВПО у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб, можна відобразити так, як показано на рис. 3.2.

Висновки щодо реєстру. Єдина інформаційна база даних про ВПО — це автоматизований банк відомостей, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які є внутрішньо переміщеними.

Категорії суб'єктів у сфері щодо створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про ВПО такі:

1. Уповноважені органи, які вносять в електронному вигляді інформацію до бази даних на підставі поданої ВПО заяви, форму якої затверджує Міністерство соціальної політики України;

2. Органи, що мають право одержувати інформацію з бази даних. До таких органів належить Мінфін, Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, інші центральні органи виконавчої влади, Пенсійний фонд України та його територіальні органи;

3. Громадські об'єднання, волонтерські, благодійні організації, які надають адресну допомогу ВПО;

4. ВПО або їх законні представники.

Доступ до інформації, яка міститься в базі даних, здійснюється на безоплатній основі і забезпечується за допомогою вебінтерфейсу з дотриманням вимог до обробки персональних даних.

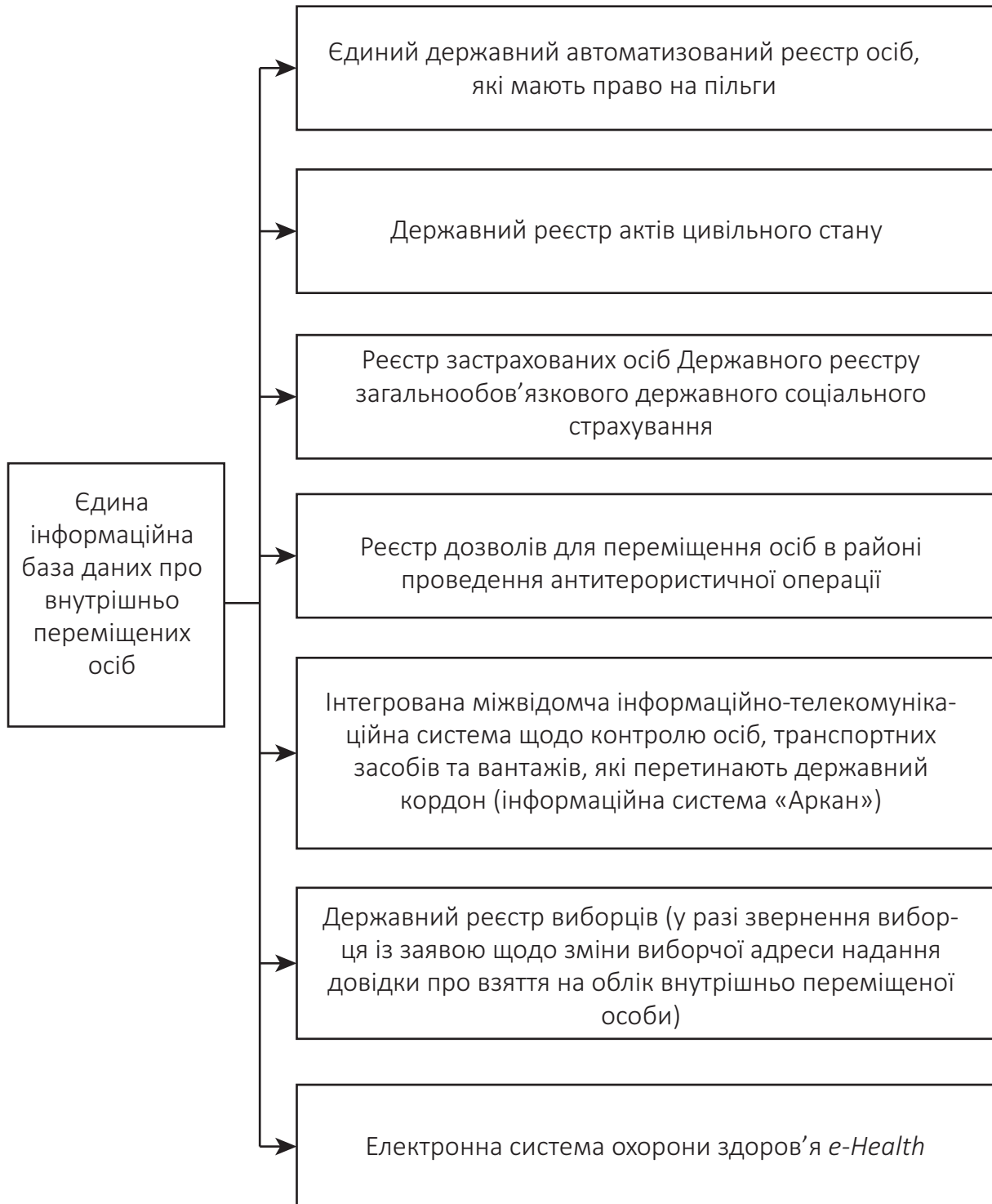

Рис. 3.2. Зв'язок Єдиної інформаційної бази даних про ВПО з іншими реєстрами, що містять інформацію про фізичних осіб

Джерело: складено автором.

2018 року програмне забезпечення Єдиної інформаційної бази даних про ВПО було доопрацьоване в частині підтримки відповідності програмних засобів вимогам нормативно-методичних документів. У грудні 2018 року впроваджено єдину веборієнтовану інформаційну технологію формування сегмента «Облік ВПО», у складі якої Єдина інформаційна база даних про ВПО працює нині в повноцінному режимі.

3.8. Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань

Нині доступно лише тимчасове положення про створення реєстру, затверджене постановою правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. Нещодавно цей фонд ліквідовано у зв'язку з реорганізацією соціальної сфери та створення Фонду соціального страхування України шляхом об'єднання Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності і Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Серед електронних джерел і в чинних нормативно-правових актах відсутня актуальна інформація про функціонування реєстру потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань і його оновлення. Проте на сайтах міністерств згадується електронний реєстр листків непрацездатності, який Міністерство охорони здоров'я спільно з Пенсійним фондом України запустило у тестовому режимі в дію 01.08.2020. Електронний реєстр листків непрацездатності згадано у Законі України від 23.08.1999 № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [248].

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Фонд соціального страхування України [248, ст 9].

2. *Дата створення.* Січень 2002 року [311].

3. *Юридична основа створення та ведення.* Закон України від 23.08.1999 № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [248]; постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2000

№ 74 «Про питання загальнообов’язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» [341]; постанова Правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 31.01.2002 № 14 «Про затвердження Тимчасового положення про реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань» [311]; Положення про порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2001 № 1094 [344]; Закон України від 01.04.2001 № 2272-III «Про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» [384].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Фонд соціального страхування України [248, ст. 9].

5. Перелік реквізитів реєстру. У реєстрі має міститись така інформація [311, п. 4, пп. 4.3; 408]:

1. База персонографічних даних про потерпілих: прізвище, ім’я та по батькові; число, місяць, рік народження; громадянство; серія, номер (за наявності) паспорта громадянина України, ким і коли виданий або серія, номер документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, а для іноземців та осіб без громадянства — документа, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус; реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному територіальному органу ДФС і мають відмітку в паспорті); місце останньої реєстрації.

2. База даних нещасних випадків та професійних захворювань: база даних з повідомлень про нещасний випадок (акт про нещасний випадок, пов’язаний з виробництвом, за встановленою формою (якщо стався нещасний випадок), висновок за формою Т-1 (якщо такий складався)); база даних з карток про професійне захворювання (акт розслідування хронічного професійного захворювання (отруєння) за встановленою формою); база даних з актів розслідування нещасного випадку (акт (спеціально-

го) розслідування нещасного випадку (аварії), що стався (сталася) за формою Н-5 (якщо такий складався)); бази даних з рішень медичної соціальної експертної комісії (МСЕК) (висновок МСЕК про ступінь втрати професійної працездатності); бази даних наслідків нещасних випадків.

3. База даних особових справ потерпілих в складі: база даних з трудових книжок (копія трудової книжки або витяг з неї, засвідчена страховальником або підписом працівника управління (відділення) Фонду при пред'явленні оригіналу); база даних з рішень суду (рішення суду про встановлення факту нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання (якщо було засідання суду з цього питання)); база даних з свідоцтв про смерть потерпілого; бази даних з довідок житлово-експлуатаційних організацій, база даних про утриманців потерпілого; бази даних з свідоцтв про народження, база даних про дітей-утриманців потерпілого; база даних з довідок навчальних закладів, база даних про учнів — утриманців потерпілого; база даних з свідоцтв про укладання шлюбу; база даних свідоцтв про розірвання шлюбу.

4. База даних страхових виплат у складі: база даних про допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю або встановленням інвалідності (довідка про розмір пенсії по інвалідності (якщо вона призначена) унаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання (зокрема про розмір одержуваних надбавок) у разі настання права на страхову виплату); база даних про одноразову допомогу в разі стійкої втрати професійної працездатності потерпілому (протокол засідання комісії з питань охорони праці підприємства, а якщо вона не створена на підприємстві — комісії з питань вирішення спорів при управлінні (відділенні) Фонду про відсоток зменшення розміру одноразової допомоги потерпілому на виробництві (у разі встановлення комісією з розслідування нещасного випадку, що ушкодження здоров'я настало не лише з причин, що залежать від роботодавця, а і внаслідок порушення потерпілим нормативних актів про охорону праці)).

6. **Ключові (ідентифікаційні) поля.** Особу в Реєстрі можна ідентифікувати за такими полями: реєстраційний номер облікової картки платника податків; серія, номер (за наявності) паспорта громадянина України, ким і коли виданий або серія, номер документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, а для іноземців та осіб без громадянства — документа, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний

статус; прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та адреса реєстрації місця проживання.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру: створення і ведення Реєстру здійснює виконавча дирекція Фонду, яка є його розпорядником. Реєстр створюється і ведеться на трьох рівнях — відділення в районах та містах обласного значення (далі відділення Фонду) управління в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (далі управління Фонду) виконавча дирекція Фонду [311, п. 3].

Збирання даних та їх введення до Реєстру потерпілих здійснюється відділенням Фонду. Відділення Фонду виконує також автоматизоване ведення і актуалізацію Реєстру потерпілих. Підставою для внесення даних, змін і доповнень до Реєстру є документально оформлене рішення начальника відділення Фонду.

До Реєстру потерпілих вноситься інформація тільки з офіційних документів, оригіналів або завірених в установленому порядку копій.

Управління Фонду на базі реєстрів потерпілих відділень Фонду створюють реєстри потерпілих в області.

Управління виконавчої дирекції Фонду, на який покладено наказом директора виконавчої дирекції Фонду ці обов'язки, на базі зведених обласних реєстрів потерпілих створює Реєстр потерпілих Фонду. Це управління також здійснює розробку: організаційних і методологічних принципів ведення Реєстру; інструктивних, нормативних документів на створення, ведення та користування даними Реєстру та його складовими для внутрішнього та зовнішнього користування.

8. Наявність відсканованих документів. До початку функціонування автоматизованого Реєстру потерпілих дані за формою актів Н-5 та Н-1 стосовно випадків, які трапились за поточний місяць з 1 до 31 числа включно, передаються відділенням Фонду до 3 числа наступного за звітним місяця до управління Фонду, які протягом двох днів надсилають зведені дані з цих форм у виконавчу дирекцію на магнітних носіях та електронній пошті у форматі Excel 97 [311, п. 3, пп. 3.7].

9. Наявність оцифрованої інформації. Інформація відсутня.

10. Дата, з якої існують відомості. Інформація відсутня.

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. Інформація відсутня.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Інформація відсутня.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Децентралізовано. Створення і ведення Реєстру здійснює виконавча дирекція Фонду, яка є його розпорядником. Реєстр створюється і ведеться на трьох рівнях — відділення в районах та містах обласного значення (далі відділення Фонду) управління в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (далі управління Фонду) виконавча дирекція Фонду [311, п. 3, пп. 3.1].

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Інформація відсутня.

15. *Періодичність архівації реєстру.* Інформація відсутня.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Інформація відсутня.

17. *Основні користувачі реєстру.* Інформація відсутня.

18. *Доступ до даних реєстру.* Інформація відсутня.

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Інформація відсутня.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* Фонд соціального страхування та його робочі органи відповідно до покладених на них завдань [248, ст. 9, п. 2]:

- забезпечують функціонування інформаційно-аналітичних систем;
- здійснюють обмін інформацією з центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері соціального захисту населення, реалізації державної податкової політики та з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Пенсійним фондом України для виконання Фондом покладених на нього функцій і завдань, визначених законодавством України.

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Організацію розробки й удосконалення програмних засобів та автоматизованого ведення Реєстру потерпілих на всіх рівнях здійснює управління аналізу інформації та впровадження інформаційних технологій виконавчої дирекції Фонду.

До введення в дію автоматизованого Реєстру потерпілих дозволено вести Реєстр у вигляді зброшурованих, прошнурованих і скріплених печаткою журналів у тих відділеннях Фонду, де немає комп'ютерної техніки. Форма журналу визначена [311, п. 3].

Фонд соціального страхування забезпечує технічний і криптографічний захист інформації в Реєстрі відповідно до чинного законодавства України [248, ст. 9, п. 2].

Неформалізований опис. Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань — це автоматизований список потерпілих, який містить дані про фізичних осіб, які мають право на страхові виплати відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [248].

Положення про реєстр потерпілих визначає основи створення та ведення Реєстру потерпілих для персонального обліку потерпілих на виробництві внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, здійснення обліку і систематизації нещасних випадків і професійних захворювань у страхувальників, оцінки достатності превентивних заходів, спрямованих на зниження ступеня професійного ризику та здійснення контролю усіх видів страхових виплат застрахованим та особам, які мають на це право, а також розробки профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, усунення загрози життю та здоров'ю працівників, спричинених умовами праці [311, п. 1, пп. 1.2].

Реєстр створюється на основі національної системи класифікації та кодування персонографічної, техніко-економічної, соціальної інформації з метою автоматизації [311, п. 2, пп. 2.1]:

- обліку потерпілих;
- подання необхідних даних про потерпілого для призначення, виплати (її припинення), перерахунків, індексації та оподаткування страхових виплат;
- обліку страхових виплат;
- розробки рекомендацій і профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві та професійним

захворюванням та іншим випадкам загрози здоров'ю застрахованих, спричинених умовами праці;

- аналізу роботи з соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань, де потрібні дані про потерпілого.

Реєстр використовують також з метою [311, п. 2, пп. 2.2]:

- контролю за своєчасною та в повному обсязі страховою виплатою потерпілому, членам їх сімей та особам, що мають на це право;
- контролю за своєчасним виконанням заходів щодо недопущення нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань за результатами їх розслідування;
- статистичного та багатофакторного аналізування нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань у регіонах, галузях економічної діяльності, формах власності, за причинами та подіями страхових випадків, станом машин, механізмів, устаткування, станом проходження потерпілими навчання та інструктажів з охорони праці, їхньою професією, загальним стажем роботи та стажем роботи за професією тощо;
- визначення важкості наслідків страхового випадку залежно від ступеня втрати працездатності та рівня професійного захворювання;
- визначення професійного ризику підприємств, галузей економіки;
- аналізу та узагальнення за результатами розслідування заходів щодо недопущення нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;
- виявлення осередків виробничих травм і професійних захворювань у складі устаткування, виробничих і трудових процесів у регіонах, галузях економічної діяльності, формах власності;
- аналізу, прогнозування та розроблення заходів щодо профілактики нещасного випадку та професійного захворювання, медичної, професійної та соціальної реабілітації потерпілих;
- аналізу ефективності профілактичних заходів залежно від фактичного стану виробничого травматизму і професійних захворювань у галузях економічної діяльності та регіонах України;

- узагальнення та аналізування страхових виплат потерпілим і членам їхніх сімей, прогнозування відшкодувань у розрізі областей, галузей економіки залежно від фактичного стану виробничого травматизму і професійних захворювань;
- підготовки аналітично-інформаційних матеріалів виконавчій дирекції та її робочим органам, засобам масової інформації, суб'єктам господарювання тощо.

Серед електронних джерел і в чинних нормативно-правових актах відсутня актуальна інформація про функціонування реєстру потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань і його оновлення. Міністерство охорони здоров'я спільно з Пенсійним фондом України запустило систему електронних листків непрацездатності в дію з 01.10.2021. Електронний реєстр листків непрацездатності також згадано у Законі України від 23.08.1999 «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

3.9. Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL)

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Міністерство соціальної політики України (Мінсоцполітики), яке розробляє організаційні та методологічні рекомендації функціонування Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України E-SOCIAL [157, п. 4].

2. *Дата створення.* 1 жовтня 2020 року [50].

3. *Юридична основа створення та ведення.* Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 676 «Про Єдину інформаційно-аналітичну систему управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL)» [50]; Положення про Єдину інформаційно-аналітичну систему управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL) [143]; Положення про Єдиний державний реєстр соціальної сфери [50]; Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII «Про соціальні послуги» [372].

Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII «Про інформацію» [318]; Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI «Про захист персональних даних» [315]; Закон України від 22.05.2003 № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» [232]; Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII «Про електронні довірчі послуги» [231].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Державне підприємство «Інформаційно-обчислювальний центр Мінсоцполітики України», що є уповноваженим суб'єктом, який забезпечує впровадження, підтримку (супроводження) та технічне обслуговування *E-SOCIAL* [231, п. 4].

5. Перелік реквізитів реєстру. Єдиний державний реєстр соціальної сфери містить [50, п. 2]: реєстр надавачів соціальної підтримки; реєстр отримувачів соціальної підтримки.

У табл. 3.4 представлено перелік основних видів інформації, яка вноситься до реєстру надавачів соціальної підтримки.

Таблиця 3.4. Реєстр надавачів соціальної підтримки

Розділ	Надавач соціальних послуг	Відомості, що вносяться до реєстру
Розділ I	Органи соціального захисту населення, які надають, призначають і виплачують соціальну допомогу, пільги, житлові субсидії	Відомості про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчі органи міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад і виконавчі органи сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та про ідентифікатор об'єкта реєстру [50, п. 4]
Розділ II	Надавачі соціальних послуг (крім фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності)	Вносять такі відомості [50, п. 5]: - ідентифікатор об'єкта реєстру; - найменування юридичної особи, зокрема скорочене (за наявності), для фізичних осіб — підприємців: прізвище, ім'я, по батькові;

Продовження табл. 3.4

Розділ	Надавач соціальних послуг	Відомості, що вносяться до реєстру
		- ідентифікаційний код юридичної особи чи фізичної особи — підприємця в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України; - організаційно-правова форма, вид громадського об'єднання, благодійної чи релігійної організації; - місцезнаходження; - контактний номер телефону; - перелік соціальних послуг, які має право надавати надавач соціальних послуг, їхній зміст та обсяг, умови і порядок отримання; - дата і результати здійснення уповноваженими органами контролю за дотриманням надавачем соціальних послуг вимог, установлених законодавством України про соціальні послуги
Розділ III	Надавачі соціальних послуг — фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності	Вносять такі відомості [50, п. 6]: - ідентифікатор об'єкта реєстру; - прізвище, ім'я, по батькові; - реєстраційний номер облікової картки платника податків (для осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків, — серія (за наявності) та номер паспорта, в якому поставлено відмітку про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта) або унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі; - число, місяць, рік народження; - стать; - громадянство;

Закінчення табл. 3.4

Розділ	Надавач соціальних послуг	Відомості, що вносяться до реєстру
		- місце проживання чи перебування; - контактний номер телефону; - місце (адреса) надання соціальної послуги з догляду, прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків (для осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків, серія (за наявності) та номер паспорта, в якому поставлено відмітку про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта) або унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі отримувача такої соціальної послуги

Джерело: складено автором на основі [50].

Реєстр отримувачів соціальної підтримки містить такі відомості [50, п. 8]:

- ідентифікатор особи реєстру;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (для осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків, серія (за наявності) та номер паспорта, в якому поставлено відмітку про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта);
- прізвище, ім'я, по батькові;
- серія (за наявності) та номер паспорта або унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі;
- дані зі свідоцтва про народження;
- відомості про місце проживання чи перебування;
- контактний номер телефону;

- вид соціальної підтримки;
- місце навчання та/або місце роботи;
- інформацію про види наданої соціальної підтримки, якими користується особа, а також історію надання соціальної підтримки особі та членам її сім'ї протягом життя;
- інформація про соціальну підтримку, яка відповідно до законодавства може бути надана особі та/або членам її сім'ї (домогосподарства);
- дата звернення за наданням соціальної підтримки;
- найменування юридичної особи (прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи), яка повідомила про осіб / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах або в ситуаціях, які загрожують життю та здоров'ю особи / сім'ї, та дата повідомлення;
- відомості про уповноважений орган у сфері надання соціальних послуг та/або надавача соціальних послуг, який розглянув заяву / повідомлення про надання соціальної послуги;
- дати і результати обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства / сім'ї та складення відповідного акта;
- дати і результати оцінювання потреб особи / сім'ї (чинники, які зумовили складні життєві обставини, короткий опис складних життєвих обставин, перелік та обсяг соціальних послуг, яких потребує особа);
- дата ухвали про надання / відмову у наданні соціальної послуги; відомості про надавача соціальної послуги; дата укладення договору про надання соціальної послуги; місце (адреса) надання соціальної послуги;
- вичерпний перелік заходів з виконання індивідуального плану надання соціальної послуги;
- дати і результати моніторингу надання соціальної послуги, оцінку її якості.

6. **Ключові (ідентифікаційні) поля.** Як ідентифікатор об'єкта реєстру, за яким пов'язуються інші дані з інших реєстрів, баз даних, використовується ідентифікаційний код юридичної особи чи фізичної особи —

підприємця в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України, або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серія (за наявності) та номер паспорта, або унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі [50, п. 10].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру: відомості Єдиного державного реєстру соціальної сфери формуються та надаються тільки за допомогою програмних засобів його ведення з обов'язковим наданням ідентифікатора особи реєстру, фіксацією дати і часу їх формування [50, п. 10].

Формування Реєстру здійснюється шляхом внесення до нього відповідної інформації уповноваженими органами системи надання соціальних послуг та надавачами соціальних послуг (крім фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» без здійснення підприємницької діяльності) [372, розд. II, ст. 15, п. 6].

До уповноважених органів належать [372, ст. 11]: Рада міністрів Автономної Республіки Крим; місцеві державні адміністрації; виконавчі органи міських рад міст обласного значення; ради об'єднаних територіальних громад.

Внесення даних до Реєстру здійснюється саме працівниками вищезазначених органів [372, розд. II, ст. 15, п. 7]. Для реєстрації в Реєстрі надавачі мають відповідати критеріям діяльності, встановленим КМУ [260, п. 4].

До реєстру отримувачів соціальної підтримки вносяться винятково ті відомості, які необхідні для отримання соціальної підтримки відповідно до законодавства [372, п. 9].

Інформація, яка має бути внесена до Реєстру про надавачів соціальних послуг: перелік соціальних послуг, які має право надавати надавач соціальних послуг, їхній зміст та обсяг, умови і порядок отримання; дати і результати здійснення уповноваженими органами контролю за дотриманням надавачем соціальних послуг вимог, установлених законодавством України про соціальні послуги.

Внесення відомостей до Реєстру здійснюється протягом однієї доби з моменту настання відповідної події [372, розд. II, ст. 15, п. 6].

8. *Наявність відсканованих документів.* Інформація відсутня, реєстр станом на 9 серпня 2020 р. не створено. Надавачі соціальних послуг (підрозділи з питань соціального захисту населення) ведуть Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги (ЄДАРП).

У разі технічної можливості посадова особа територіальної громади або центру надання адміністративних послуг, яка приймає заяву з необхідними документами, реєструє її та заповнює відповідні електронні форми з використанням інформаційних систем Мінсоцполітики і не пізніше, ніж наступного робочого дня, надсилає електронну справу органу соціального захисту населення засобами електронного зв'язку через інформаційні системи Мінсоцполітики.

З 1 березня 2021 р. заяви з необхідними документами посадові особи територіальної громади приймають виключно з формуванням електронної справи [37].

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Інформація відсутня, реєстр на стадії формування. Надавачі соціальних послуг (підрозділи з питань соціального захисту населення) ведуть Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги (ЄДАРП).

10. *Дата, з якої існують відомості.* Інформація відсутня, реєстр на стадії формування.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Інформація відсутня, реєстр на стадії формування.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Інформація відсутня, реєстр на стадії формування.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Реєстр є децентралізованим. Формування Реєстру здійснюється шляхом внесення до нього відповідної інформації уповноваженими органами системи надання соціальних послуг і надавачами соціальних послуг (крім фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» без здійснення підприємницької діяльності) [372, розд. II, ст. 15, п. 6].

14. **Актуалізація (оновлення) інформації.** Внесення відомостей до Реєстру здійснюється протягом однієї доби з моменту настання відповідної події (надходження звернення / повідомлення про надання соціальних послуг, здійснення оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах, ухвали про надання / відмову у наданні соціальних послуг, надання соціальних послуг, зокрема тих, що надаються одноразово, екстрено (кризово) тощо) [372, розд. II, ст. 15, п. 6].

15. **Періодичність архівації реєстру.** Дані про отримувачів соціальних послуг зберігаються у Реєстрі протягом трьох років після завершення отримання ними соціальних послуг, про надавачів соціальних послуг — фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» без здійснення підприємницької діяльності, — протягом трьох років після завершення надання ними соціальних послуг, про інших надавачів соціальних послуг — протягом трьох років після припинення їхньої діяльності з надання соціальних послуг відповідно до закону [372, розд. II, ст. 15, п. 10].

16. **Способи реєстрації користувачів реєстру.** Доступ до відомостей Єдиного державного реєстру соціальної сфери надається тільки після попередньої ідентифікації особи із застосуванням кваліфікованого електронного підпису [50, п. 12].

17. **Основні користувачі реєстру.** Користувачі *E-SOCIAL* — підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління Мінсоцполітики, районні, районні у містах Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчі органи міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, що забезпечують її функціонування та ведення в межах власних повноважень, соціальні служби, суб'єкти надання соціальних послуг, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад.

Користувачі *E-SOCIAL* забезпечують [50, п. 14]:

- наповнення *E-SOCIAL* інформацією про призначення, нарахування, здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, відносини надавачів та отримувачів соціальної підтримки, нарахування та проведення виплат;

- інформування держателя *E-SOCIAL* про повноваження користувачів під час здійснення призначень, соціальної підтримки, відносини надавачів та отримувачів соціальних послуг, а також інформації про нарахування, здійснення контролю за додержанням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та проведення виплат;
- підтримку в актуальному стані кваліфікованого сертифіката відкритого ключа;
- скасування, блокування та поновлення кваліфікованого сертифіката відкритого ключа;
- інформування держателя *E-SOCIAL* про зміну повноважень, скасування, блокування та поновлення кваліфікованого сертифіката відкритого ключа;
- захист інформації в *E-SOCIAL* відповідно до законодавства.

18. *Доступ до даних реєстру.* Доступ надається [372, розд. II, ст. 15, п. 7]:

1) працівникам надавача соціальних послуг, до посадових обов'язків яких належить внесення інформації до Реєстру; фізичним особам — підприємцям, які не використовують найману працю, — в частині внесення до Реєстру інформації, визначеної цим Законом, а також перегляду внесеної ними інформації;

2) працівникам уповноважених органів системи надання соціальних послуг, до посадових обов'язків яких належить формування / реалізація державної політики у сфері надання соціальних послуг, — в частині внесення до Реєстру інформації, визначеної цим Законом, а також перегляду всієї інформації, що міститься в Реєстрі.

Доступ цих працівників до Реєстру здійснюється з використанням електронного цифрового підпису, сумісного з програмним забезпеченням Реєстру.

Отримувач соціальних послуг має право на доступ до інформації, що міститься в його особовій справі як отримувача соціальних послуг за умови особистого звернення до відповідного підрозділу з питань соціального захисту населення [372, розд. II, ст. 12].

Інформація з Реєстру буде доступна лише її власнику. Інформація з Єдиного державного реєстру соціальної сфери, що містить відомості про реєстраційний номер облікової картки платника податків та/або реквізити документа, що посвідчує особу, яка отримує соціальну підтримку, надається тільки особі, якої вона стосується, крім випадків, передбачених законом [372, розд. II, ст. 11].

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. *E-SOCIAL* складається з підсистем, які працюють на різних рівнях і взаємодіють між собою. До основних підсистем *E-SOCIAL* належать: класифікатор соціальної підтримки, підсистема автоматизації процесів, підсистема аналітики та звітності, підсистема ідентифікації та авторизації, підсистема керування взаємодією з отримувачами соціальної підтримки, підсистема керування документами, підсистема керування класифікаторами та довідниками, підсистема керування наданням соціальної підтримки, підсистема фінансових розрахунків, портал послуг, шлюз обміну.

Система захисту інформації повинна забезпечувати розмежування доступу користувачів *E-SOCIAL* та унеможливлення порушення цілісності та доступності інформації, яка обробляється в *E-SOCIAL* [50, п. 5].

20. Зв'язок з іншими реєстрами. *E-SOCIAL* забезпечує інформаційну взаємодію з державними електронними інформаційними ресурсами, використовуючи шлюзи обміну та/або інші способи отримання інформації, надходження даних з яких необхідне для повноцінного функціонування *E-SOCIAL* відповідно до законодавства [50, п. 8].

Порядок та умови інформаційної взаємодії з державними електронними інформаційними ресурсами визначені спільними нормативно-правовими актами суб'єктів інформаційного обміну та/або договорами (угодами) про обмін інформацією та протоколами до них та/або нормативно-правовими актами [50, п. 9].

Передбачений взаємозв'язок із базами даних Податкової служби України (наприклад, для того, щоб особа могла не надавати оригінал ідентифікаційного коду платника податків). Також заплановано інтеграцію з системами Пенсійного фонду України та Міграційної служби [7].

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України (*E-SOCIAL*) створюється у рамках проєкту «Модернізація

системи соціальної підтримки населення України» за кошти позики Міжнародного банку реконструкції та розвитку № 8404-UA.

У рамках упровадження Системи передбачено створення централізованої інформаційної системи, яка базується на використанні прикладного програмного забезпечення рівня *Enterprise*, із забезпеченням доступу користувачів до прикладних завдань через вебінтерфейс [99].

На сьогодні триває доопрацювання уніфікованих засобів автоматизації діяльності органів соціального захисту населення з питань призначення та виплати державної допомоги, компенсацій, житлових субсидій, автоматизації обліку отримувачів державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та студентів (курсантів) закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії, ведення Єдиного державного реєстру осіб, які мають право на пільги (ЄДАРП), Єдиного державного реєстру отримувачів житлових субсидій, Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей, обліку осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, систем обміну даними з Міністерством фінансів України, Пенсійним фондом України, ПАТ «Державний ощадний банк України» на основі програмного забезпечення «Автоматизованої системи обробки документації отримувачів пенсій та допомоги на базі комп'ютерних технологій» (АСОПД / КОМТЕХ)) [57].

Неформалізований опис. *E-SOCIAL* — це автоматизована система для збору, перевірки достовірності відомостей та оброблення інформації, забезпечення доступу до даних шляхом автоматизації їх введення, зберігання, трансформації та відображення інформації про призначення, нарахування та отримання соціальних виплат, допомоги, пільг, соціальних послуг і житлових субсидій (далі соціальна підтримка), відносин надавачів та отримувачів соціальної підтримки, а також інформації про нарахування та проведення виплат [50, п. 2].

Єдиний державний реєстр соціальної сфери — автоматизована система обліку інформації про отримувачів і надавачів соціальних виплат, допомоги, пільг, соціальних послуг та житлових субсидій, інформації про відносини надавачів та отримувачів соціальної підтримки [50, п. 1].

Створення Єдиного державного реєстру соціальної сфери має на меті облік інформації про отримувачів і надавачів соціальних виплат, допо-

моги, пільг, соціальних послуг та житлових субсидій, інформації про відносини надавачів та отримувачів соціальної підтримки.

Єдиний державний реєстр соціальної сфери охоплює: реєстр надавачів соціальної підтримки; реєстр отримувачів соціальної підтримки.

Ці реєстри формуються на основі інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України (*E-SOCIAL*). Зasadничою метою впровадження та забезпечення функціонування *E-SOCIAL* є збирання, перевірка достовірності відомостей та оброблення інформації, забезпечення доступу до даних шляхом автоматизації їх введення, зберігання, трансформації та відображення інформації про призначення соціальної підтримки, відносин надавачів та отримувачів соціальної підтримки, а також інформації про нарахування та проведення виплат.

Серед завдань, які можуть бути вирішені на основі *E-SOCIAL* завдяки Єдиному державному реєстру соціальної сфери [50, п. 3; 372, розд. II, ст. 15, п. 1], можна виділити такі:

- підтримка та автоматизація процесів ведення, передання, аналізування, надання даних і доступу до них;
- контроль своєчасного та належного надання соціальної підтримки особам, що її потребують;
- виявлення помилок і порушень під час отримання соціальної підтримки;
- нарахування та підготовка даних для виплати соціальної допомоги й фінансування соціальних послуг;
- реалізація права особи / сім'ї на соціальні послуги;
- облік надавачів, отримувачів соціальних послуг і послуг, що їм надаються;
- координація діяльності у системі надання соціальних послуг;
- покращення доступності населення до суспільних послуг;
- упровадження нової системи адміністрування субсидій (адресної, без довідок);
- визначення пріоритетів соціального розвитку, аналізування рівня життя населення та підготовка пропозицій до проєктів державних цільових, галузевих та регіональних програм;

- забезпечення ефективної реалізації державної політики у сфері: соціально-трудових відносин, оплати і належних умов праці; соціальної підтримки населення, зокрема сімей з дітьми, малозабезпечених сімей, ветеранів, інвалідів, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інших категорій осіб, які згідно з чинним законодавством України мають право на пільги та надання житлових субсидій населенню, забезпечення ведення обліку осіб, що мають право на пільги згідно із законодавством України.

Особливістю функціонування та використання *E-SOCIAL* є власне архітектура інформаційно-аналітичної системи. Вона складається з підсистем, які працюють на різних рівнях і взаємодіють між собою. До основних підсистем належать [50, п. 5]:

- класифікатор соціальної підтримки — перелік видів соціальної підтримки, складений з метою уніфікації процесів надання соціальної підтримки;
- підсистема автоматизації процесів — підсистема, яка складається з набору модулів (алгоритмів) автоматизації процесів надання соціальної підтримки, контролю за додержанням вимог законодавства під час надання, які дають можливість формування, виконання та моніторингу процесів, що забезпечують надання соціальної підтримки;
- підсистема аналітики та звітності — підсистема, яка формує оперативну, статистичну, аналітичну, звітну інформацію про осіб, надану соціальну підтримку, виплати, здійснення контролю за додержанням вимог законодавства під час її надання та підходить до контролю, актуальний стан соціальної підтримки, яка надається, тощо;
- підсистема ідентифікації та авторизації — єдиний актуальний каталог облікових записів користувачів інформаційних систем для керування доступом (автентифікація та авторизація) до інформаційних систем Мінсоцполітики;
- підсистема керування взаємодією з отримувачами соціальної підтримки — підсистема, що використовується у межах процесів надання соціальної підтримки для забезпечення комунікації з от-

римувачами соціальної підтримки та поліпшення процесів обслуговування в частині надання соціальної підтримки;

- підсистема керування документами — підсистема, що забезпечує централізоване зберігання документів різних типів, їхній зв'язок із різним наповненням, а також індексацію документів, можливість їх пошуку за типом, назвою, наповненням і змістом;
- підсистема керування класифікаторами та довідниками — підсистема введення, оброблення та контролю довідкової інформації, що використовується Мінсоцполітики під час надання соціальної підтримки та забезпечує інші підсистеми та зовнішні системи актуальною довідковою інформацією;
- підсистема керування наданням соціальної підтримки — підсистема, що забезпечує логіку оброблення заявок отримувачів соціальної підтримки, включаючи створення, модифікацію, зміну алгоритму оброблення;
- підсистема фінансових розрахунків — підсистема, яка складається з групи сервісів, що забезпечують фінансову складову процесу на всіх етапах соціальної підтримки для централізованого оброблення всіх фінансових транзакцій, проведення розрахунків та соціальних платежів і зберігання їх результатів;
- портал послуг — вебпортал сфери соціального захисту населення для отримувачів соціальної підтримки із захищеними особистими кабінетами, доступом до електронних послуг, можливістю відстежувати стан розгляду особистих звернень, з адаптацією відображення контенту для осіб з вадами зору та слуху; доступ до порталу послуг надається після підтвердження особи на обробку своїх персональних даних відповідно до законодавства;
- шлюз обміну — єдина точка оброблення та обміну даними між внутрішніми системами Мінсоцполітики та зовнішніми системами інших установ, зокрема з використанням системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

Система захисту інформації визначає придатність для централізованого постачання інформації про особу до Єдиного державного реєстру соціальної сфери. Захист інформації в *E-SOCIAL* забезпечується з дотриманням вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персо-

нальних даних», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» за допомогою організаційних та інженерно-технічних заходів із використанням програмно-технічних засобів відповідно до законодавства [50, п. 6].

Система захисту інформації повинна забезпечувати розмежування доступу користувачів *E-SOCIAL* та унеможливлення порушення цілісності та доступності інформації, яка обробляється в *E-SOCIAL* (табл. 3.5).

Адміністрування та підтримка функціонування *E-SOCIAL* забезпечується за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Місце Єдиного державного реєстру соціальних послуг у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. *E-SOCIAL* забезпечує інформаційну взаємодію з державними електронними інформаційними ресурсами, використовуючи шлюзи обміну та/або інші способи отримання інформації, отримання даних із яких необхідне для повноцінного функціонування *E-SOCIAL* відповідно до законодавства.

Порядок та умови інформаційної взаємодії з державними електронними інформаційними ресурсами визначені спільними нормативно-правовими актами суб'єктів інформаційного обміну та/або договорами (угодами) про обмін інформацією та протоколами до них та/або нормативно-правовими актами.

У процесі інформаційної взаємодії суб'єкти інформаційного обміну впроваджують організаційно-технічні заходи, які забезпечують захист інформації, що передається відповідно до ступеня її конфіденційності.

Інформаційна взаємодія відбувається в електронній формі з дотриманням вимог Законів України «Про електронні довірчі послуги», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про захист персональних даних». У разі обміну електронними документами інформаційна взаємодія відбувається відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» з застосуванням єдиних форматів електронних повідомлень та обміну даними [50, п. 11].

Таблиця 3.5. Розмежування функцій між суб'єктами *E-SOCIAL*

Суб'єкт	Функції
Держатель <i>E-SOCIAL</i> — Мін-соцполітики [50, п. 12]	Розробляє організаційні та методологічні рекомендації функціонування системи; формує та підтримує в актуальному стані класифікатор соціальної підтримки з метою уніфікації процесів надання соціальної підтримки; визначає та підтримує в актуальному стані методологію формування модулів автоматизації ділових процесів уведення, зберігання, трансформації та відображення інформації про призначення, нарахування та отримання соціальної підтримки, відносин надавачів та отримувачів соціальних послуг, а також про нарахування та проведення виплат; створює та розвиває сервіси у сегменті соціальної підтримки для централізованого оброблення всіх фінансових транзакцій, проведення розрахунків та платежів; виконує моніторинг та аналіз якості функціонування <i>E-SOCIAL</i>; забезпечує інформаційну взаємодію з державними електронними інформаційними ресурсами шляхом укладання відповідних договорів (угод) про інформаційну взаємодію, використання єдиних форматів обміну електронними даними та з дотриманням єдиних вимог до розроблення та роботи інтерфейсів прикладного програмування; визначає порядок доступу до інформації, перелік користувачів та їх повноваження щодо інформації; визначає порядок, мету обробки та захисту персональних даних <i>E-SOCIAL</i> відповідно до вимог законодавства; забезпечує захист інформації від несанкціонованого доступу, знищення, модифікації та блокування доступу до неї за допомогою організаційних заходів, впровадження засобів і методів технічного та криптографічного захисту інформації

Продовження табл. 3.5

Суб'єкт	Функції
Адміністратор <i>E-SOCIAL</i> — ДП «Інформаційно-обчислювальний центр Мінсоцполітики України» [50, п. 13]	Забезпечує: - створення та функціонування <i>E-SOCIAL</i> для призначення, надання, нарахування та отримання соціальної підтримки; - технічну підтримку роботи апаратно-програмних ресурсів <i>E-SOCIAL</i>; - технічний супровід операцій інформаційного обміну із суб'єктами надання інформації; - можливість розміщення інформації в системі суб'єктами її надання для збирання, оброблення та забезпечення доступу до даних шляхом автоматизації їх уведення, зберігання, трансформації, оброблення та відображення у форматі, що дає змогу обробляти її автоматизовано електронними засобами з метою повторного використання; - підтримку в актуальному стані класифікаторів, довідників, реєстрів та ідентифікаторів у процесі забезпечення функціонування <i>E-SOCIAL</i>; - безперебійне технічне обслуговування усіх компонентів системи <i>E-SOCIAL</i>; - аналізування та діагностику збоїв або припинення роботи апаратно-програмних інформаційних ресурсів <i>E-SOCIAL</i>; - розмежування доступу суб'єктів надання інформації на рівні завдань та інформаційних масивів за погодженням з держателем (володільцем) <i>E-SOCIAL</i>; - супровід підсистеми ідентифікації й авторизації суб'єктів надання інформації та даних про отримувачів соціальної підтримки; - реєстрацію подій, пов'язаних із доступом до ресурсів <i>E-SOCIAL</i>, результатів ідентифікації та автентифікації суб'єктів надання інформації, фактів зміни повноважень таких суб'єктів, результатів перевірки цілісності засобів захисту інформації; - інформування держателя <i>E-SOCIAL</i> про виявлені факти несанкціонованих дій щодо інформації в системі;

Закінчення табл. 3.5

Суб'єкт	Функції
	функціонування <i>E-SOCIAL</i> шляхом дотримання вимог щодо цілісності програмного забезпечення, яке використовується для обробки інформації, а також щодо антивірусного захисту такої інформації та розв'язання проблем, які виникають у процесі функціонування <i>E-SOCIAL</i>; захист інформації в <i>E-SOCIAL</i> відповідно до законодавства і в порядку та на умовах, визначених володільцем інформації.
Користувачі <i>E-SOCIAL</i> [50, п. 14]	Забезпечують: наповнення <i>E-SOCIAL</i> інформацією про призначення, нарахування, здійснення контролю за додержанням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, відносини надавачів та отримувачів соціальної підтримки, нарахування й проведення виплат; інформування утримувача <i>E-SOCIAL</i> про повноваження користувачів під час здійснення призначень, соціальної підтримки, відносини надавачів та отримувачів соціальних послуг, а також інформації про нарахування, здійснення контролю за додержанням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та проведення виплат; підтримку в актуальному стані кваліфікованого сертифіката відкритого ключа; скасування, блокування та поновлення кваліфікованого сертифіката відкритого ключа; інформування утримувача <i>E-SOCIAL</i> про зміну повноважень, скасування, блокування та поновлення кваліфікованого сертифіката відкритого ключа; захист інформації в <i>E-SOCIAL</i> відповідно до законодавства.

Джерело: складено автором.

Передбачений взаємозв'язок із базами даних Податкової служби України (наприклад, для того, щоб особа могла не надавати оригінал

ідентифікаційного коду платника податків). Також заплановано інтеграцію з системами Пенсійного фонду України та Міграційної служби та іншими реєстрами соціальної сфери.

Рис. 3.3. Зв'язок Єдиного державного реєстру соціальної сфери з іншими реєстрами, що містять інформацію про фізичних осіб

Джерело: складено автором.

Визначене відповідно до викладеного вище місце Єдиного державного реєстру соціальних послуг у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб показано на рис. 3.3.

Висновки щодо реєстру. E-SOCIAL — це автоматизована система для збирання, перевірки достовірності відомостей та оброблення інформації, забезпечення доступу до даних шляхом автоматизації їх введення, зберігання, трансформації та відображення інформації про призначення, нарахування та отримання соціальних виплат, допомоги, пільг, соціальних послуг та житлових субсидій (далі соціальна підтримка), відносин надавачів та отримувачів соціальної підтримки, а також інформації про нарахування та проведення виплат.

E-SOCIAL підтримує та автоматизує процеси введення, передання, аналізу, надання даних та доступу до них, контроль своєчасного та належного надання соціальної підтримки особам, що її потребують, виявлення помилок та порушень під час отримання соціальної підтримки, нарахування та підготовки даних для виплати соціальної допомоги та фінансування соціальних послуг.

Система захисту інформації повинна забезпечувати розмежування доступу користувачів *E-SOCIAL* та унеможливлення порушення цілісності та доступності інформації, яка обробляється в *E-SOCIAL*.

E-SOCIAL забезпечує інформаційну взаємодію з державними електронними інформаційними ресурсами, використовуючи шлюзи обміну та/або інші способи отримання інформації, надходження даних з яких необхідне для повноцінного функціонування *E-SOCIAL* відповідно до законодавства.

Єдиний державний реєстр соціальної сфери — автоматизована система обліку інформації про отримувачів і надавачів соціальної підтримки, інформації про відносини її надавачів та отримувачів.

Єдиний державний реєстр соціальної сфери містить реєстри надавачів і отримувачів соціальної підтримки.

Відомості з Єдиного державного реєстру соціальної сфери формуються та надаються тільки за допомогою програмних засобів його ведення з обов'язковим наданням ідентифікатора особи реєстру, фіксацією дати і часу їх формування.

Як ідентифікатор об'єкта реєстру, за яким пов'язуються інші дані з інших реєстрів, баз даних, використовується ідентифікаційний код юридичної особи чи фізичної особи — підприємця в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України, або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серія (за наявності) та номер паспорта, або унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі.

Інформація з Єдиного державного реєстру соціальної сфери, що містить відомості про реєстраційний номер облікової картки платника податків та/або реквізити документа, що посвідчує особу, яка отримує соціальну підтримку, надається тільки особі, якої вона стосується, крім випадків, передбачених законом.

Доступ до відомостей Єдиного державного реєстру соціальної сфери надається тільки після попередньої ідентифікації особи із застосуванням кваліфікованого електронного підпису.

3.10. Електронний реєстр листків непрацездатності

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Реєстр формує та веде Пенсійний фонд України, який є володільцем даних Реєстру [167, п. 4].

2. *Дата створення.* Міністерство охорони здоров'я спільно з Пенсійним фондом України запровадили систему електронних листків непрацездатності в дію з 1 серпня 2020 року [58].

3. *Юридична основа створення та ведення.* Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 328 «Деякі питання організації ведення Електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього» [167]; постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 159 «Про особливості ведення Електронного реєстру листків непрацездатності до забезпечення інформаційної взаємодії електронної системи охорони здоров'я з Електронним реєстром листків непрацездатності» [335]; Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII «Про інформацію» [318]; Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI «Про захист персональ-

них даних» [315]; Закон України від 22.05.2003 № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» [232]; Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII «Про електронні довірчі послуги» [231].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Реєстр формує та веде Пенсійний фонд України, який є володільцем даних Реєстру [167, п. 4].

5. Перелік реквізитів реєстру. Запис про тимчасову непрацездатність містить відомості про [167, п. 13]:

1) пацієнта (у разі непрацездатності особи, зумовленої необхідністю догляду: за хворою дитиною; за хворим членом сім'ї; за дитиною віком до трьох років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за цією дитиною): прізвище, ім'я, по батькові (за наявності); дату народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; стать;

2) тимчасово непрацездатну особу: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності); дату народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків; стать; найменування страхувальника та його індивідуальний податковий номер в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;

3) випадок тимчасової непрацездатності: унікальний номер випадку непрацездатності за даними електронної системи охорони здоров'я; номер, дату (час) реєстрації медичного висновку в електронній системі охорони здоров'я; дату (час) надходження інформації до Реєстру, що фіксується автоматично і відповідає даті та часу збереження цих відомостей; єдиний реєстраційний номер листка непрацездатності; причину непрацездатності (тимчасова непрацездатність унаслідок захворювання або травми, що не пов'язані з нещасним випадком на виробництві; вагітність і пологи; необхідність догляду за хворою дитиною; необхідність догляду за хворим членом сім'ї; необхідність догляду за дитиною віком до трьох років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за цією дитиною; карантин, накладений відповідно до законодавства; тимчасове переведення застрахованої особи відповідно до медичного висновку на легшу, нижчеоплачувану роботу; протезування з розміщенням у стаціонарі протезно-ортопедичного підприємства; перебування в реабілітаційних

відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм; тимчасова непрацездатність унаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання); період тимчасової непрацездатності: період звільнення від роботи (з/по); період переведення тимчасово на іншу роботу (з/по). Період тимчасової непрацездатності визначається строками, вказаними у медичних висновках, які видано в межах одного випадку непрацездатності. Кінцева дата періоду непрацездатності може визначатись застрахованою особою самостійно шляхом подання до Реєстру звернення (повідомлення, заяви) про відновлення працездатності (крім випадків непрацездатності у зв'язку з карантинном) відповідно до законодавства; призначений режим лікування; порушення режиму лікування із зазначенням дат і видів порушень; відомості про направлення на огляд та дату надходження (реєстрації) документів до медико-соціальної експертної комісії, дату огляду та висновок медико-соціальної експертної комісії; відомості про направлення в реабілітаційне відділення санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм безпосередньо зі стаціонару закладу охорони здоров'я із зазначенням дат початку та закінчення путівки, її номера, назви санаторно-курортного закладу; результати перевірки обґрунтованості видачі та продовження листка непрацездатності;

4) особу, яка засвідчила відомості, зазначені у пп. 3 цього пункту, і зареєструвала медичний висновок в електронній системі охорони здоров'я: посаду; прізвище, ім'я, по батькові (за наявності); реєстраційний номер облікової картки платника податків;

5) заклад охорони здоров'я: найменування суб'єкта господарювання або прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи — підприємця, номер в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; адресу місця проведення медичної експертизи з тимчасової непрацездатності, електронну адресу, номер телефону;

6) дані для забезпечення збору статистичної інформації про показники середньої тривалості випадків тимчасової втрати працездатності за відповідним кодом діагнозу згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10) або Міжнародною класифікацією первинної медичної допомоги (ICPC-2-E);

7) суму допомоги, що нарахована на підставі листка непрацездатності, зокрема суму оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, та відомості про їх виплату;

8) відмову в наданні застрахованій особі допомоги з тимчасової непрацездатності та її причини: одержання застрахованою особою травм або захворювання під час вчинення нею злочину; навмисне заподіяння шкоди своєму здоров'ю з метою ухилення від роботи чи інших обов'язків або симуляції хвороби; перебування під арештом, виконання судово-медичної експертизи, примусове лікування, призначене за постановою суду; тимчасова непрацездатність у зв'язку із захворюванням або травмою, що стались унаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або дій, пов'язаних із таким сп'янінням; перебування застрахованої особи у відпустці без збереження заробітної плати, творчій відпустці, додатковій відпустці у зв'язку з навчанням; порушення режиму, встановленого для застрахованої особи лікарем; неявка без поважних причин у призначений строк на медичний огляд, зокрема на лікарсько-консультативну комісію чи медико-соціальну експертну комісію;

9) порушення встановленого порядку видачі та продовження листка непрацездатності за результатами перевірки обґрунтованості його видачі та продовження.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Пошук відомостей у Реєстрі здійснюється за прізвищем, ім'ям, по батькові (за наявності) та датою народження застрахованої особи, її реєстраційним номером облікової картки платника податків за принципом повного збігу всіх зазначених ідентифікаторів пошуку та/або кожного окремого із зазначених ідентифікаторів пошуку [167, п. 22].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Реєстр формується як система накопичення, зберігання та використання електронних даних з застосуванням інформаційної інфраструктури реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування відповідно до вимог Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», що надходять [167, п. 11]:

1) з електронної системи охорони здоров'я, — про медичні висновки, зареєстровані особами, що засвідчують тимчасову непрацездатність, або уповноваженими особами, зокрема медичні висновки, зареєстровані відповідно до направлень медико-соціальних експертних комісій, на підставі яких реєструються листки непрацездатності;

2) від застрахованих осіб та/або страхувальників, — звернення (повідомлення, заяви) про тимчасову втрату працездатності або відновлення працездатності застрахованих осіб у випадках, передбачених законодавством;

3) з Фонду соціального страхування, — про результати перевірки обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності застрахованим особам, суми допомоги, які нараховано та виплачено на підставі листків непрацездатності, відмову в наданні застрахованій особі допомоги з тимчасової непрацездатності у порядку, встановленому правлінням Фонду соціального страхування;

4) від страхувальників, — про суми допомоги, які нараховано та виплачено на підставі листків непрацездатності, суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, про відмову в наданні застрахованій особі допомоги у випадках, передбачених законодавством.

8. *Наявність відсканованих документів.* У реєстрі мають міститися електронні копії документів про непрацездатність [167, п. 20].

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Немає.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Електронний реєстр функціонує у тестовому режимі, початок наповнення — серпень 2020 р.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Електронний реєстр функціонує у тестовому режимі.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Електронний реєстр функціонує у тестовому режимі. Повний відхід від паперових лікарняних планується поступово, поки що роботодавцям рекомендовано підготуватись до впровадження електронного листка непрацездатності та зареєструватись на вебпорталі Пенсійного фонду України.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.

Централізований. Реєстр формується як система накопичення, зберігання та використання електронних даних із застосуванням інформаційної інфраструктури Реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування [167, п. 11].

14. Актуалізація (оновлення) інформації. Під час ведення Реєстру забезпечується виконання процедур і заходів контролю та верифікації даних, моніторингу змін індивідуальних відомостей, захисту інформації, технологічного і програмного забезпечення, зокрема від несанкціонованого доступу [167, п. 6].

Відомості з електронної системи охорони здоров'я надходять у режимі реального часу (онлайн) інформаційно-телекомунікаційними засобами в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису чи печатки, захищених носіїв особистих ключів і засобів криптографічного захисту інформації, які відповідають вимогам до форматів криптографічних повідомлень, форматів структури, протоколів, алгоритмів та інтерфейсів, установлених законодавством [167, п. 15].

15. Періодичність архівації реєстру. Інформація щодо архівації відсутня, оскільки електронний реєстр перебуває на початковому етапі функціонування.

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. Особи, які вносять відомості про тимчасову непрацездатність у Реєстр, ідентифікуються як користувачі веборієнтованого сервісу на підставі відомостей про заклади охорони здоров'я та фізичних осіб — підприємців, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, що передаються Пенсійному фонду України Міністерством охорони здоров'я у місячний строк з дня набуття чинності цією постановою та в подальшому щотижня, відомостей про їх працевлаштування (надання послуг за цивільно-правовими договорами), що обробляються в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також ідентифікаційних даних кваліфікованого сертифіката відкритого ключа кваліфікованого електронного підпису особи [58, п. 1].

Громадяни, користувачі вебпорталу, мають змогу не виходячи з дому отримати інформацію про себе з Електронного реєстру листків непрацездатності (ЕРЛН).

Страхувальники, користувачі вебпорталу, мають змогу не виходячи з офісу отримати інформацію з ЕРЛН про застрахованих осіб (ЗО), які працюють у страхувальника за трудовою книжкою, сформувані і роздрукувати заяву-розрахунок.

Сервіс надається для користувачів, які увійшли на вебпортал за електронним цифровим підписом [21].

17. Основні користувачі реєстру. Суб'єктами інформаційного обміну є Міністерство охорони здоров'я України, Національна служба здоров'я України, Пенсійний фонд України, Фонд соціального страхування [167, п. 5].

Під час обміну інформацією суб'єкти інформаційного обміну впроваджують організаційно-технічні заходи, які забезпечують захист інформації з обмеженим доступом, що передається, та побудову комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю згідно зі ст. 8 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».

Обмежений доступ до особистих даних мають громадяни — користувачі вебпорталу (застраховані особи) та юридичні особи (страхувальники).

18. Доступ до даних реєстру. Інформація з Реєстру надається до ризик-орієнтованої інформаційно-аналітичної системи Фонду соціального страхування та містить відомості в обсязі, необхідному для перевірки обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності застрахованим особам, надання матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг [167, п. 18].

Інформація з Реєстру, що надається Держпраці, містить відомості про посилення на нещасний випадок на виробництві, професійне захворювання в обсязі, необхідному для розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві [167, п. 19].

Інформація з Реєстру, що містить відомості про реєстраційний номер облікової картки платника податків, період і причину непрацездатності, надається тільки особі, якої ці відомості стосуються, її страхувальнику — за період перебування особи у трудових відносинах із ним відповідно через електронні кабінети застрахованої особи та страхувальника на

порталі послуг, а також особі, яка засвідчує тимчасову непрацездатність, уповноваженій особі — через електронну систему охорони здоров'я у формі електронних копій документів про непрацездатність [167, п. 20].

Інформація з Реєстру надається територіальними органами Пенсійного фонду України в паперовій формі як витяг з Реєстру за усним зверненням [167, п. 21]:

- застрахованій особі — особисто з пред'явленням паспорта громадянина України (іншого документа, що посвідчує особу), документа, який підтверджує реєстраційний номер облікової картки платника податків за серією та/або номером паспорта громадянина України, або свідоцтва про загальнообов'язкове соціальне страхування чи пенсійного посвідчення;
- батькам, опікуну, піклувальнику, іншому законному представнику, якщо застрахованою особою є неповнолітня або недієздатна особа чи особа, цивільна дієздатність якої обмежена, — з пред'явленням документів, що засвідчують право на представництво інтересів цієї застрахованої особи;
- представнику застрахованої особи чи страхувальника — з пред'явленням документів, що посвідчують особу представника та її повноваження діяти від імені особи, яку він представляє.

Інформація з Реєстру може бути надана застрахованим особам в електронній формі через термінали доступу, зокрема автоматизовані, суб'єктів, підключених до інформаційних сервісів на порталі послуг відповідно до укладених із Пенсійним фондом України договорів у порядку, встановленому законодавством.

Передавання інформації через зовнішніх користувачів масових прикладних сервісів порталу послуг, до яких можуть належати банки, національний оператор поштового зв'язку, страхувальники, інші підприємства, установи та організації (за згодою застрахованих осіб або у випадках та у порядку, встановлених законодавством у сфері захисту персональних даних) тощо, відбувається за наявності комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю згідно з вимогами законодавства у сфері захисту інформації.

Інформацією з Реєстру, що підлягає оприлюдненню, є [167, п. 24]:

1) номер листка непрацездатності, дата його відкриття, продовження, закриття, відомості щодо перевірки обґрунтованості його видачі (у разі проведення);

2) кількість, причини, середня тривалість зареєстрованих листків непрацездатності за місяць, квартал, рік, за регіонами, закладами охорони здоров'я, особами, що засвідчили тимчасову непрацездатність;

3) кількість необґрунтовано виданих і продовжених листків непрацездатності за місяць, квартал, рік, за регіонами, закладами охорони здоров'я, особами, що засвідчили тимчасову непрацездатність;

4) кількість днів тимчасової непрацездатності за місяць, квартал, рік, за регіонами, страхувальниками;

5) суми допомоги, що виплачені на підставі листків непрацездатності, за місяць, квартал, рік, за страхувальниками.

Оприлюднення інформації, що обробляється в Реєстрі, допускається тільки у знеособленому вигляді.

Доступ до інформації з Реєстру, зазначеної в цьому пункті, є вільним, не потребує авторизації чи ідентифікації користувача на порталі послуг.

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. На вебпорталі Пенсійного фонду України [155] громадянину надається інформація щодо його листків непрацездатності (пункт меню особистого кабінету громадянина «Мої листки непрацездатності») з таким переліком атрибутів [21]: номер; дата відкриття; дата закриття; причина непрацездатності.

Страхувальнику первинно надається можливість визначення параметрів пошуку переліку листків непрацездатності та за результатами пошуку надається інформація щодо листків непрацездатності ЗО, які працюють у страхувальника за трудовою книжкою (пункт меню особистого кабінету страхувальника «Листки непрацездатності»), з таким переліком атрибутів [21]: номер; дата відкриття; дата закриття; РНОКПП ЗО; ПІБ ЗО.

Страхувальнику також надається можливість перегляду, формування та друку заяв-розрахунків за листками непрацездатності (пункт меню особистого кабінету страхувальника «Заяви-розрахунки»).

Інформаційний обмін між суб'єктами інформаційного обміну (Міністерство охорони здоров'я України, Національна служба здоров'я України, Пенсійний фонд України, Фонд соціального страхування) відбувається в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису чи печатки, захищених носіїв особистих ключів і засобів криптографічного захисту інформації, які відповідають вимогам до форматів криптографічних повідомлень, структури, протоколів, алгоритмів та інтерфейсів, установлених законодавством [167, п. 5].

20. Зв'язок з іншими реєстрами. ЕРЛН пов'язаний із Державним реєстром загальнообов'язкового державного соціального страхування, оскільки інформація в електронний реєстр вноситься, насамперед, про осіб, які беруть участь у загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні.

У разі надходження до Реєстру повідомлення про реєстрацію тимчасової непрацездатності особи, яка не бере участі у загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні або щодо якої відсутні відомості в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, автоматично формуються та надсилаються в режимі реального часу (онлайн) відповідні повідомлення до електронної системи охорони здоров'я [167, п. 16].

Також реєстр пов'язаний із електронною системою охорони здоров'я [1]. Відомості щодо повноважень уповноваженої особи, яка зареєструвала медичний висновок, та особи, яка засвідчила тимчасову непрацездатність, містяться в електронній системі охорони здоров'я та надаються відповідно до законодавства про електронну систему охорони здоров'я [167, п. 14].

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Відомості з Реєстру формуються тільки за допомогою програмних засобів його ведення з обов'язковим наданням індексного номера, фіксацією дати і часу їх формування у вигляді витягу.

Інформація з Реєстру містить актуальні на дату і час її формування відомості, що обробляються, або відомості про відсутність інформації за визначеними ідентифікаторами пошуку [167, п. 23].

Технічні та програмні засоби ведення Електронного реєстру листків непрацездатності забезпечують: контроль за повнотою внесення за-

писів до реєстру; обробку, аналіз, накопичення та актуалізацію даних, що надходять до реєстру; захист інформації з обмеженим доступом, що передається; оброблення та аналіз обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності застрахованим особам на підставі інформації з Реєстру; побудову комплексної системи захисту інформації.

Неформалізований опис. Електронний реєстр листків непрацездатності (ЕРЛН) — система введення, накопичення, зберігання, передачі та використання інформації про видані, продовжені та обліковані листки непрацездатності.

Уряд урегулював питання організації ведення ЕРЛН та надання інформації з нього. Він формуватиметься як електронна база даних із використанням інформаційної інфраструктури Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, що оперуватиме масивами інформації із реєстру застрахованих осіб і наповнюватиметься даними із електронної системи охорони здоров'я *eHealth* про підтверджені лікарями факти тимчасової непрацездатності осіб через програмне забезпечення медичних інформаційних систем, установлених у закладах охорони здоров'я.

Наявні в Реєстрі дані автоматично передаватимуться інформаційно-телекомунікаційним системам Фонду соціального страхування України, який відповідно до законодавства виконує перевірку обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності [50].

Реєстр ведеться з метою накопичення, зберігання та використання інформації про видані, продовжені та обліковані листки непрацездатності для реалізації прав застрахованих осіб на отримання допомоги з тимчасової непрацездатності, вагітності та пологів, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, а також для перевірки обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності [167, пункт 1].

ЕРЛН має забезпечити виконання таких завдань:

- облік потерпілих на виробництві;
- реалізація прав застрахованих осіб на отримання лікарняних і допомоги у разі вагітності та пологів;

- подання необхідних даних про потерпілого для призначення, виплати (припинення) перерахунків, індексації та оподаткування страхових виплат;
- облік страхових виплат з тимчасової непрацездатності, вагітності та пологів, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності;
- спрощення документообігу в медичних закладах;
- зменшення фальсифікацій з документами;
- аналіз обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності застрахованим особам на підставі інформації з Реєстру;
- забезпечення контролю за видатками Фонду на матеріальне забезпечення, запобігання нецільовому використанню коштів і здійснення перевірок обґрунтованості видачі листків непрацездатності;
- спрощення отримання інформації про листки непрацездатності шляхом забезпечення безпосереднього доступу до реєстру застрахованих осіб і страхувальників через електронні кабінети на вебпорталі Пенсійного фонду України;
- розвиток і зміцнення інформаційно-аналітичного потенціалу закладів охорони здоров'я і Фонду соціального страхування України;
- отримання оперативної та достовірної інформації про видані листки непрацездатності;
- унеможливлення зловживання під час обігу листків непрацездатності [128];
- чітке дотримання Порядку видачі та оформлення документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян [128];
- оформлення листка тимчасової непрацездатності з першого дня звернення громадянина, яке унеможливить його відкриття заднім числом [128];
- ведення оперативного обліку і контроль виданих (оформлених) та продовжених електронних листків непрацездатності закладами охорони здоров'я усіх форм власності [128].

У табл. 3.6 представлено переваги ЕРЛН з погляду держави, медичних закладів, їхніх працівників і пацієнтів.

Таблиця 3.6. Переваги запровадження Електронного реєстру листків непрацездатності

Сфера інтересів	Переваги
Держава	Економія коштів, що витрачаються на закупівлю бланків лікарняних; можливість побудови ризик-орієнтованої системи аналізу видачі листків непрацездатності, що дасть змогу знизити корупційні ризики необґрунтованої видачі листків непрацездатності; можливість опрацювання статистики щодо виданих і оплачених листків непрацездатності для систематизації, накопичення та обробки статистичних даних
Заклад	Спрощення контролю за виданими та подовженими в межах конкретного закладу листками непрацездатності; відсутність необхідності зберігати та обліковувати бланки листків непрацездатності; можливість покласти обов'язки видачі електронних лікарняних на уповноважену особу закладу, звільнивши час лікаря для експертизи непрацездатності
Лікар	Не бере участі в обліку бланків листків непрацездатності; може бачити всі лікарняні, що видавав / продовжував у своєму електронному кабінеті
Пацієнт	Інформація щодо тимчасової непрацездатності автоматично передається роботодавцю та фіксується у реєстрі; не потрібні документи у паперовому вигляді

Джерело: [440].

Запровадження нового порядку видачі листків непрацездатності з застосуванням вебсервісу — тимчасове рішення. Згодом функціонал медичних висновків про тимчасову непрацездатність повноцінно реалізують у центральній базі даних електронної системи охорони здоров'я [440]. У табл. 3.7 представлено основні етапи запровадження електронних лікарняних листків непрацездатності.

Основними суб'єктами інформаційного обміну Реєстру є Фонд соціального страхування України, Національна служба здоров'я, Міністерство охорони здоров'я України та Пенсійний Фонд. У табл. 3.8 наведено їхні завдання.

Таблиця 3.7. Етапи запровадження електронних лікарняних

Етап	Опис етапу
Спрощена система	Дата запровадження: серпень 2020 року. Створено електронний реєстр листків непрацездатності та вебсервіс для нього. Лікарі зможуть вносити інформацію про тимчасову непрацездатність пацієнта на сайті Пенсійного фонду України. Згодом дані передаватимуть відповідним службам. Навчання персоналу, здійснення організаційних заходів. Видача листків непрацездатності із застосуванням вебпорталу електронних послуг Пенсійного фонду України
Повноцінна система	Дата запровадження: кінець 2020 — початок 2021 року. Повна відмова від паперових лікарняних. Спрощений документообіг у медичних закладах. Реалізація видачі медичних висновків про тимчасову непрацездатність повноцінно в центральній базі даних електронної системи охорони здоров'я

Джерело: [440].

Ведення Реєстру передбачає [167, п. 10]:

- 1) оброблення в Реєстрі інформації про листки непрацездатності;
- 2) формування єдиного реєстраційного номера листка непрацездатності;
- 3) пошук відомостей у Реєстрі;
- 4) внесення змін до записів Реєстру, зокрема про реєстрацію нового листка непрацездатності застрахованої особи, щодо якої обробляється інформація про листок непрацездатності, строк дії якого не закінчився;
- 5) передання інформації між суб'єктами інформаційного обміну, інформаційна взаємодія їхніх інформаційно-телекомунікаційних систем;
- 6) формування повідомлень суб'єктам інформаційного обміну, застрахованим особам, страхувальникам;
- 7) надання відомостей із Реєстру застрахованим особам, страхувальникам, особі, яка засвідчує тимчасову непрацездатність, уповноваженій особі, Держпраці;

Таблиця 3.8. Суб'єкти інформаційного обміну та їхні завдання

Суб'єкт інформаційного обміну	Завдання
Фонд соціального страхування України	Перевірка правомірності надання пацієнтам лікарняних листків. Робочі органи виконавчої дирекції Фонду зобов'язані своєчасно та в повному обсязі відшкодовувати шкоду, заподіяну працівникові внаслідок ушкодження його здоров'я або в разі його смерті, виплачуючи йому або особам, які мають на це право: 1) допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності; 2) одноразову допомогу в разі стійкої втрати професійної працездатності або смерті потерпілого; 3) щомісячну страхову виплату в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого (далі — щомісячна страхова виплата) (для цього у Фонді має бути реєстр інвалідів?); 4) страхову виплату потерпілому у розмірі його середньомісячного заробітку у разі тимчасового переведення його на легшу нижчеоплачувану роботу; 5) страхову виплату потерпілому під час його професійної реабілітації; 6) щомісячну страхову виплату особам, які мають на неї право в разі смерті потерпілого; 7) відшкодування вартості ритуальних послуг, пов'язаних із похованням померлого
Національна служба здоров'я	Реєстрація лікарняного листка на підставі створеного лікарем через вебінтерфейс медичного висновку, який засвідчує тимчасову непрацездатність
Пенсійний фонд України	Створення електронного реєстру листків непрацездатності та вебсервісу для нього (електронні кабінети закладів охорони здоров'я (лікарів), страхувальників (роботодавців) і застрахованих осіб).
	Використання інформаційної інфраструктури Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, що оперуватиме масивами інформації із реєстру застрахованих осіб і наповнюватиметься даними із електронної системи охорони здоров'я <i>eHealth</i> про підтверджені лікарями факти тимчасової непрацездатності осіб через програмне забезпечення медичних інформаційних систем, установлених у закладах охорони здоров'я

Джерело: складено автором на основі [50, 18].

8) використання довідників і класифікаторів державних реєстрів, а також Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10) і Міжнародної класифікації первинної медичної допомоги (ICPC-2-E);

9) функціонування порталу послуг для забезпечення доступу до інформації, що обробляється в Реєстрі, отримання відомостей з Реєстру, періодичне оприлюднення інформації з Реєстру.

Реєстр складається із записів про тимчасову непрацездатність, що створюються автоматично програмними засобами на підставі інформації, яка надходить із електронної системи охорони здоров'я, від застрахованих осіб та страхувальників, з Фонду соціального страхування [167, п. 12].

Інформацію в Електронному реєстрі листків непрацездатності можна поділити на інформацію, що перебуває у вільному доступі, та інформацію з обмеженим доступом.

Реєстр має різні рівні доступу, які обмежують відомості, доступні для користувача. Так, через електронні кабінети на порталі послуг до реєстру мають доступ роботодавці та самі працівники, застраховані особи. Однак інформація з реєстру, що містить відомості про реєстраційний номер облікової картки платника податків, період і причину непрацездатності, надається лише тій особі, якої вони стосуються, а також її роботодавцю, але виключно за період, коли особа перебувала з ним у трудових відносинах. При цьому причина непрацездатності — це не конкретний діагноз, а, наприклад, догляд за дитиною, непов'язана з виробництвом хвороба тощо [62].

Інформацією з Реєстру, що підлягає оприлюдненню, є [167, п. 24]:

1) номер листка непрацездатності, дата його відкриття, продовження, закриття, відомості щодо перевірки обґрунтованості його видачі (у разі проведення);

2) кількість, причини, середня тривалість зареєстрованих листків непрацездатності за місяць, квартал, рік, за регіонами, закладами охорони здоров'я, особами, що засвідчили тимчасову непрацездатність;

3) кількість необґрунтовано виданих і продовжених листків непрацездатності за місяць, квартал, рік, за регіонами, закладами охорони здоров'я, особами, що засвідчили тимчасову непрацездатність;

4) кількість днів тимчасової непрацездатності за місяць, квартал, рік, за регіонами, страхувальниками;

5) суми допомоги, виплачені на підставі листків непрацездатності, за місяць, квартал, рік, за страхувальниками.

Оприлюднення інформації, що обробляється в Реєстрі, допускається тільки у знеособленому вигляді.

Інформація з обмеженим доступом призначена для інформаційного обміну між суб'єктами інформаційного обміну, якими є: Міністерство охорони здоров'я України, Національна служба здоров'я України, Пенсійний фонд України, Фонд соціального страхування, а також для формування звітів для Міністерства соціальної політики, Кабінету Міністрів України, Державної служби України з питань праці тощо. Дані до реєстру надходять із використанням кваліфікованого електронного підпису і засобів криптографічного захисту інформації.

До інформації з обмеженим доступом належать, насамперед, персональні дані зареєстрованих осіб:

- ідентифікатори пошуку пацієнта або тимчасово непрацездатної особи: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження застрахованої особи, її реєстраційний номер облікової картки платника податків, за якими відбувається взаємозв'язок полів із іншими реєстрами, зокрема з Державним реєстром актів цивільного стану громадян;
- унікальний номер випадку непрацездатності за даними електронної системи охорони здоров'я, номер, дата (час) реєстрації медичного висновку в електронній системі охорони здоров'я, причина та період непрацездатності, призначений режим лікування, відомості про лікаря, заклад охорони здоров'я — взаємозв'язок з електронною системою охорони здоров'я;
- найменування суб'єкта господарювання або прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи — підприємця, номер в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань — взаємозв'язок з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;

- сума допомоги з тимчасової втрати працездатності від Фонду соціального страхування України — взаємозв'язок з Реєстром застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- причина непрацездатності (необхідність догляду за хворою дитиною; необхідність догляду за хворим членом сім'ї; необхідність догляду за дитиною віком до трьох років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років у разі хвороби матері тощо) — взаємозв'язок із Єдиним державним автоматизованим реєстром осіб, які мають право на пільги;
- відомості про нещасний випадок на виробництві, професійне захворювання — взаємозв'язок із Державним реєстром об'єктів підвищеної небезпеки, розпорядником якого є Державна служба України з питань праці.

Місце Електронного реєстру листків непрацездатності у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. Одержувати інформацію з реєстру мають право Пенсійний фонд України та його територіальні органи, Міністерство соціальної політики, Фонд соціального страхування України, Міністерство охорони здоров'я, Державна служба України з питань праці, Національна служба здоров'я з дотриманням вимог Законів України «Про інформацію» і «Про захист персональних даних».

Фонд соціального страхування України на підставі листків непрацездатності надає допомогу з тимчасової втрати працездатності, допомогу по догляду за дитиною або хворим членом родини, допомогу у разі вагітності та пологів.

З електронної системи охорони здоров'я до ЕРЛН надходять медичні висновки, зареєстровані особами, що засвідчують тимчасову непрацездатність. Також Міністерство охорони здоров'я України передає до Пенсійного фонду дані про суб'єктів господарювання, що надають медичні послуги.

Описане вище місце ЕРЛН у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб, показано на рис. 3.4.

Висновки щодо реєстру. Єдиний Електронний реєстр листків непрацездатності — система введення, накопичення, зберігання, передачі та

використання інформації (даних) про видані, продовжені та обліковані листки непрацездатності.

Уряд урегулював питання організації ведення ЕРЛН та надання інформації з нього. Він формуватиметься як електронна база даних із використанням інформаційної інфраструктури Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, що оперуватиме масивами інформації із реєстру застрахованих осіб та наповнюватиметься даними із електронної системи охорони здоров'я *eHealth* про підтверджені лікарями факти тимчасової непрацездатності осіб через програмне забезпечення медичних інформаційних систем, установлених у закладах охорони здоров'я.

Наявні в Реєстрі дані автоматично передаватимуться інформаційно-телекомунікаційним системам Фонду соціального страхування України, який відповідно до законодавства виконує перевірку обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності.

Рис. 3.4. Зв'язок Електронного реєстру листків непрацездатності з іншими реєстрами, що містять інформацію про фізичних осіб

Джерело: складено автором.

Запровадження Електронного реєстру листків непрацездатності:

- унеможливить зловживання під час обігу листків непрацездатності;
- забезпечить чітке дотримання Порядку видачі та оформлення документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян;
- забезпечить оформлення листка тимчасової непрацездатності з першого дня звернення громадянина та унеможливить його відкриття заднім числом;
- забезпечить ведення оперативного обліку та контроль виданих (оформлених) та продовжених електронних листків непрацездатності закладами охорони здоров'я усіх форм власності.

РОЗДІЛ 4

ПОДАТКОВІ РЕЄСТРИ

4.1. Державний реєстр фізичних осіб — платників податків

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Державна фіскальна служба України (ДФС).

ДФС відповідно до покладених на неї завдань здійснює в межах повноважень, передбачених законом, формування та ведення реєстрів, банків і баз даних, а також забезпечує ведення реєстру страхувальників єдиного внеску [223, п. 4, пп. 36].

Персональні дані фізичних осіб — платників податків обробляються у базі персональних даних — Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків (ДРФО).

Володільцем бази персональних даних ДРФО є ДФС [296, розд. I, п. 5, 6].

2. *Дата створення.* 1 січня 1996 р. [211].

3. *Юридична основа створення та ведення.* Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків» від 29.09.2017 № 822 [275]; Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-V [131, розд. II, гл. 6, ст. 70]; Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обробки персональних даних у базі персональних даних — Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків» від 24.02.2015 № 210 [296]; Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI [315].

4. *Відповідальний виконавець за ведення реєстру.* Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, формує та веде Державний реєстр фізичних осіб — платників податків (ДРФО) [131, розд. II, гл. 6, ст. 70 (70.1)].

5. *Перелік реквізитів реєстру.* ДРФО містить [275, розділ V, п. 1]:

1) інформацію з Облікових карток, Повідомлень, Заяв про внесення змін: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності); дата народження; місце народження (країна, область, район, населений пункт); місце проживання / місцеперебування; громадянство; для іноземців — податковий номер у країні громадянства (за наявності); реквізити документа, що посвідчує особу (назва документа, серія та/або номер, дата видачі та уповноважений суб'єкт, що видав документ) [275, розд. III, п. 5];

2) дані про фізичних осіб: джерела отримання доходів; об'єкти оподаткування; сума нарахованих та/або отриманих доходів; сума нарахованих та/або сплачених податків; інформація про податкову знижку та податкові пільги платника податків;

3) відомості про державну реєстрацію, реєстрацію і взяття на облік фізичних осіб — підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме: дати, номери записів, свідоцтв та інших документів, а також підстави державної реєстрації, реєстрації та взяття на облік, припинення підприємницької чи незалежної професійної діяльності, інші реєстраційні дані; інформація про державну реєстрацію, реєстрацію та взяття на облік змін у даних про особу, заміну чи продовження дії довідок про взяття на облік; місце провадження діяльності, телефони та інша додаткова інформація для зв'язку з фізичною особою — підприємцем чи особою, яка здійснює незалежну професійну діяльність; види діяльності; громадянство та номер, що використовується під час оподаткування в країні громадянства, — для іноземців; системи оподаткування із зазначенням періодів їхньої дії.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Облік фізичних осіб — платників податків ведеться у ДРФО за реєстраційними номерами облікової картки платника податків, а осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган, — в окремому реєстрі ДРФО за прізвищем, ім'ям, по батькові (за наявності), серією та/або номером діючого паспорта громадянина України без використання реєстраційного номера облікової картки платника податків (до паспортів зазначених осіб вноситься відмітка, яка свідчить про наявність права здійснювати будь-які платежі за серією та/або номером паспорта) [275, розд. II, п. 1].

Для ідентифікації особи можна використовувати:

- реєстраційний номер облікової картки платника податків (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), серію та/або номер діючого паспорта громадянина України з відміткою, яка свідчить про наявність права здійснювати будь-які платежі за серією та/або номером паспорта);
- комбінації реквізитів реєстру: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце народження (країна, область, район, населений пункт), місце проживання / місцеперебування, реквізити документа, що посвідчує особу.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. ДРФО формується з інформації, що надходить від територіальних органів ДФС та від інших державних органів відповідно до законодавства [275, розд. IV, п. 4].

Дані Облікової картки / Повідомлення. Фізична особа — платник податків зобов'язана подати до відповідного контролюючого органу Облікову картку / Повідомлення для реєстрації у ДРФО відповідно до вимог «Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків» [275].

Реєстрація фізичної особи у ДРФО здійснюється протягом трьох робочих днів від дня подання до контролюючого органу Облікової картки № 1ДР [275, розд. VII, п. 6].

Фізичні особи — платники податків зобов'язані подавати контролюючим органам відомості про зміну даних, які вносяться до Облікової картки / Повідомлення, протягом місяця з дня виникнення таких змін у порядку, визначеному цим Положенням [275, розд. VI, п. 1].

Органи державної реєстрації актів цивільного стану, органи внутрішніх справ, органи, що здійснюють реєстрацію фізичних осіб, зобов'язані подавати відповідним контролюючим органам інформацію щодо зміни даних, які включаються до облікової картки фізичної особи — платника податків, щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця [131, розд. II, гл. 6, ст. 70 (70.6)].

Інформація щодо оподаткування. Юридичні особи, фізичні особи — підприємці, громадські формування, податкові агенти, органи державної влади під час виконання владних управлінських функцій, зокре-

ма делегованих повноважень, та органи місцевого самоврядування зобов'язані подавати до контролюючих органів інформацію про платників податків, об'єкти оподаткування та об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, відповідно до «Порядку подання інформації про платників податків, об'єкти оподаткування та об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, для забезпечення ведення їх обліку, а також обчислення та справляння податків і зборів» [275, розд. VI, п. 2; 297].

Інформація подається щомісяця до 10 числа (є винятки).

8. Наявність відсканованих документів. Реєстр не містить відсканованих документів.

9. Наявність оцифрованої інформації. Реєстр не містить оцифрованої інформації.

10. Дата, з якої існують відомості. З 1996 року.

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. Немає.

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. Немає.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. Державний реєстр створюється Головною державною податковою інспекцією України і складається з інформаційного фонду, що міститься у базах даних Головної державної податкової інспекції України, державних податкових інспекцій по Автономній Республіці Крим, областях, районах, містах і районах у містах [211, розд. II, ст. 3].

14. Актуалізація (оновлення) інформації. Інформаційно-телекомунікаційна система (ІТС) ДРФО — складова інформаційно-телекомунікаційної системи ДФС, що забезпечує функціонування та щоденне оновлення ДРФО [296, розд. VI, п. 1].

У ІТС ДРФО виконується аудит дій користувачів та адміністраторів системи, який забезпечує облік операцій, пов'язаних із обробкою персональних даних та доступом до них. Аудит в ІТС ДРФО забезпечує фіксування таких даних, як дата, час, джерело, підстави, найменування програмного забезпечення, відомості про працівника, який здійснив дії щодо збирання персональних даних суб'єкта, внесення змін до персональних даних запит до бази персональних даних ДРФО (перегляд, копіювання) [296, розд. VIII, п. 6].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Дані про платників, які зняті з обліку у разі смерті або виїзду з країни назавжди, потрапляють до постійного архіву, а тих, що виїхали тимчасово — до тимчасового, звідки їх можна, за необхідністю, повернути до Реєстру [423, ч. II, розд. 2.9].

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Розмежування доступу користувачів [296, розд. VIII, п. 4, 5]:

- в ІТС ДРФО здійснюється розмежування доступу користувачів до інформації відповідно до їхніх повноважень шляхом створення облікового запису для кожного користувача (логін, пароль). Кожному користувачу надаються певні права на доступ до певних полів бази даних ДРФО. Крім адміністраторів бази даних жоден користувач не має доступу до всієї бази даних;
- користувачі ІТС ДРФО допускаються до роботи з персональними даними лише після авторизації. Доступ осіб, які не пройшли процедури ідентифікації та/або автентифікації, блокується;
- під час обробки персональних даних в ІТС ДРФО забезпечується їх захист від несанкціонованого та неконтрольованого ознайомлення, модифікації, знищення, копіювання, поширення шляхом надання користувачеві права на виконання однієї або кількох операцій з обробки інформації або позбавлення його такого права.

Категорії користувачів ІТС ДРФО. За рівнем повноважень щодо доступу до інформації та характером робіт, що виконуються у процесі функціонування ІТС ДРФО, особи, які мають доступ до її ресурсів, поділяються на такі категорії:

- адміністратор ДРФО — здійснює управління реєстраційними записами користувачів, забезпечує налаштування програмного забезпечення автоматизованої системи, адміністрування серверів та бази персональних даних ДРФО;
- користувачі системи, які мають певні повноваження щодо доступу до персональних даних (повноваження користувача встановлені відповідно до його службових обов'язків);
- технічний персонал, який забезпечує належні умови функціонування ІТС ДРФО, повсякденне підтримання життєдіяльності її фізичного середовища тощо.

17. *Основні користувачі реєстру.* ДФС України.

Дані ДРФО використовуються виключно для обліку одержаних доходів, об'єктів оподаткування, повноти та своєчасності сплати податків та інших обов'язкових платежів [211, розд. III, ст. 8].

Відомості з ДРФО:

- використовують органи контролю винятково для здійснення контролю за дотриманням податкового законодавства України;
- є інформацією з обмеженим доступом, окрім відомостей про взяття на облік фізичних осіб — підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність [131, розд. II, гл. 6, ст. 70 (70.15)].

ДФС визначає самостійний структурний підрозділ, що здійснює методологічний супровід, формування, інформаційне забезпечення, функціонування, контроль за достовірністю, повнотою та цілісністю бази персональних даних — ДРФО.

ДФС визначає структурний підрозділ, відповідальний за організацію роботи зі збирання, накопичення, зберігання, внесення змін, поновлення, використання та захисту персональних даних у ході обробки у ДРФО, з урахуванням вимог ст. 24 Закону України «Про захист персональних даних» № 2297 [296, розд. IV, п. 1, 2; 315].

18. *Доступ до даних реєстру.* Фізична особа — платник податків має право на одержання будь-яких відомостей про себе (безкоштовно), що містяться у базі персональних даних ДРФО [296, розд. VII, п. 5, 6].

Контролюючий орган протягом трьох робочих днів із дня звернення фізичної особи (представника) надає відомості з ДРФО [275, розд. X, п. 6], а також запит органів державної влади (можливо на платній основі).

Без згоди фізичної особи — платника податків її персональні дані можуть передаватися у таких випадках, зокрема [296, розд. VII, п. 2]:

1) за рішенням суду;

2) коли передання персональних даних прямо передбачено законом України і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини:

- органам прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Антимонопольного комітету Украї-

ни — на їхню письмову вимогу щодо персональних даних фізичної особи з ДРФО за конкретний проміжок часу;

- центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, на його запит щодо персональних даних з ДРФО;
- органам державної виконавчої служби на їхню письмову вимогу з питань виконання рішень судів і рішень, що підлягають примусовому виконанню відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» [186], щодо персональних даних фізичної особи з ДРФО;

3) отримання запиту від інших органів державної влади і місцевого самоврядування, що діють у межах повноважень, наданих законодавством України відповідно до нормативно-правових актів щодо взаємодії обміну або отримання інформації з ДРФО.

В інших випадках, ніж зазначені вище, доступ до персональних даних надається третім особам лише за письмової згоди фізичної особи — платника податків [296, розд. VII, п. 3].

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Пошук у Державному реєстрі здійснюється за такою сукупністю відомостей: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), число, місяць та рік народження, місце народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та/або номер паспорта (для фізичних осіб, які мають право здійснювати будь-які платежі за серією та/або номером паспорта) [275, розд. X, п. 3].

Доступ до персональних даних у ІТС ДРФО надається працівникам ДФС, на яких відповідно до їхніх функціональних обов'язків покладено функції зі здійснення обробки та/або яким надано доступ до персональних даних ДРФО, у посадових інструкціях яких передбачено функції обробки та/або доступу до персональних даних.

Пошук потрібного запису у реєстрі вони можуть здійснювати за будь-якими даними, передбаченими програмою.

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Дані Облікової картки / Повідомлення пов'язані з Державним реєстром актів цивільного стану грома-

дян; Єдиним державним демографічним реєстром; Єдиним реєстром внутрішньо переміщених осіб.

Інформація щодо оподаткування має зв'язок з іншими реєстрами, які передбачають уведення реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті).

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Технічні та програмні засоби ведення Державного реєстру повинні забезпечувати:

- контроль за повнотою внесення записів до Державного реєстру;
- обробку, аналіз, накопичення та актуалізацію даних, що надходять до Державного реєстру;
- зберігання відомостей про фізичних осіб протягом 75 років з дати внесення запису про їх смерть;
- цілісність, доступність і конфіденційність інформації;
- контроль за виконанням реєстраційних дій;
- формування довідок, відомостей з Державного реєстру та документа, що засвідчує реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі [275, розд. IV, п. 5].

Персональні дані у базі персональних даних — ДРФО обробляються за допомогою інформаційно-телекомунікаційної системи ДРФО.

Обробка персональних даних фізичної особи — платника податків — це будь-яка дія або сукупність дій, здійснюваних в ІТС ДРФО, які пов'язані зі збиранням, реєстрацією, накопиченням, зберіганням, адаптуванням, зміною, відновленням, використанням та поширенням, знеособленням, знищенням відомостей про фізичну особу [296, розд. I, п. 7, 8].

На сьогодні стан інформаційних технологій і ресурсів ДФС характеризується різноманітним програмним забезпеченням різних поколінь і різними за форматом базами даних (на районному та міському рівнях, на обласному рівні). Ресурси центральної бази даних об'єднують повномасштабні автоматизовані інформаційні системи, для яких виконання структурної перебудови бази даних, підвищення функціональності і

надійності є щоденними стратегіями. Принципово важливим елементом інформаційних ресурсів сучасної ДФС є Інтернет-технології та корпоративна мережа.

Неформалізований опис. Визначення Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов’язкових платежів. Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов’язкових платежів — це автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов’язані сплачувати податки, збори, інші обов’язкові платежі до бюджетів та внески до державних цільових фондів у порядку і на умовах, що визначені законодавчими актами України [211, розд. I, ст. 1].

Мета створення Державного реєстру фізичних осіб — платників податків. Створення Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов’язкових платежів забезпечує [211, розд. I, ст. 2]:

- повний облік фізичних осіб, які сплачують податки та інші обов’язкові платежі, з однозначною їх ідентифікацією;
- організацію автоматизованої обробки інформації про сплату податків та інших обов’язкових платежів фізичними особами в режимі комп’ютерної мережі;
- взаємодію державних податкових інспекцій з метою забезпечення контролю за правильністю і своєчасністю сплати податків та інших обов’язкових платежів фізичними особами;
- організацію нормативно-довідкової інформації для взаємодії державних податкових інспекцій з іншими державними органами;
- розвиток вітчизняного математичного забезпечення, засобів зв’язку та обчислювальної техніки.

Державний реєстр створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов’язані сплачувати податки, збори у порядку та на умовах, що визначені Податковим кодексом України та іншими нормативно-правовими актами України, з метою створення умов для здійснення відповідними органами контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотриманням податкового та іншого законодавства [275, розд. I, п. 2].

Інформація в ІТС ДРФО поділяється на персональні дані і технологічну інформацію.

Персональні дані фізичних осіб — платників податків із ДРФО є інформацією з обмеженим доступом і належать до даних, до яких висуваються підвищені вимоги із забезпечення конфіденційності, цілісності, доступності та спостережності.

Технологічна інформація складається з інформації щодо системних налаштувань компонентів ІТС ДРФО, облікових записів та атрибутів доступу користувачів ІТС ДРФО, журналів реєстрації подій в ІТС ДРФО тощо. Технологічна інформація призначена для використання тільки уповноваженими користувачами ІТС ДРФО та персоналом, який забезпечує функціонування ІТС ДРФО [296, розд. VI, п. 4—7].

Мета обробки персональних даних у базі персональних даних ДРФО. Обробку даних у базі персональних даних — ДРФО здійснюють з метою забезпечення реалізації податкових відносин відповідно до Податкового кодексу України щодо [296, розд. II, п. 1]:

- реєстрації та обліку фізичних осіб, які зобов'язані сплачувати податки;
- обліку джерел отриманих доходів, об'єктів оподаткування, сум нарахованих та/або отриманих доходів, сум нарахованих та/або сплачених податків, даних про податкову знижку та податкові пільги фізичної особи — платника податків;
- створення умов для здійснення відповідними органами контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового та іншого законодавства;
- забезпечення інших питань адміністрування податків і зборів та інших платежів відповідно до законодавства.

Особливості функціонування та використання. Організаційно-інформаційна структура ДФС України побудована за трирівневою ієрархічною системою — район, область, центр (табл. 4.1).

Таблиця 4.1. Організаційно-інформаційна структура ДФС України

Рівень	Управління	Інформація
Центральний	Апарат	Стратегічна
Регіональний	Головні управління (області, м. Київ, Офіс великих платників податків ДФС)	Тактична
Територіальний	Управління, утворені на правах відокремлених підрозділів ГУ ДФС (міські, районні ДПІ)	Оперативна

Джерело: складено автором.

На рівні районних і міської податкових інспекцій готується оперативна інформація, яка є первинною і часто поновлюється. Оперативна інформація — основа в інформаційній ієрархії автоматизованих систем. Оброблення оперативної інформації — це робота, пов'язана зі збором, контролем і первинною обробкою даних, формуванням нових документів, довідок, звітів. Тому найбільше інформаційне навантаження в роботі податкових органів покладено на нижній рівень — районні та міські ДПІ. Саме на цьому рівні з'являється первинна інформація, пов'язана з безпосередньою роботою з платниками податків (юридичними та фізичними особами). Автоматизація збирання та оброблення інформації на робочих місцях забезпечує повноту, точність та актуальність документів, прискорює їх підготовку, а використання спеціального програмного забезпечення сприяє росту продуктивності праці. У результаті з районних, міських ДПІ до регіональних Головних управлінь надходять файли, в яких міститься регламентована звітна інформація про платників, стан податкових платежів, дотримання платіжної дисципліни тощо, згідно з термінами її надання.

Особи, інформація про яких вноситься до ДРФО [275, розд. IV, п. 2]:

- громадяни України;
- іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні;
- іноземці та особи без громадянства, які не мають постійного місця проживання в Україні, але відповідно до законодавства зобов'язані сплачувати податки в Україні або є засновниками юридичних осіб, створених на території України.

Державний реєстр формується на основі Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов’язкових платежів.

Складовою частиною ДРФО є окремий реєстр, до якого вноситься інформація про фізичних осіб — громадян України, які через свої релігійні переконання відмовляються від реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та/або номером паспорта [275, розд. IV, п. 1].

Зберігання та знищення персональних даних. Персональні дані в ДРФО зберігаються протягом усього життя фізичної особи — платника податків та 75 років з дати внесення запису про її смерть [296, розд. VI, п. 3].

Приклади використання інформації з ДРФО. Тут йдеться не про зв’язок з реєстрами, а про отримання інформації з ДРФО на запит органів державної влади і місцевого самоврядування:

- за відомостями ЦБД ДРФО ДФС України за період з 01.01.2015 до 31.12.2018 р. фізична особа «А» отримала дохід від операцій з продажу (обміну) об’єктів нерухомого майна (об’єктів житлової та нежитлової нерухомості) у сумі 10 500 000 грн за ознакою доходу «104» [434];
- для внутрішніх перевірок у ДФС;
- надання ДФС інформації з Державного реєстру фізичних осіб — платників податків про доходи фізичних осіб, які звернулись за призначенням житлових субсидій.

Запит органів соціального захисту населення до ДФС містить такі відомості [293]:

- реєстраційні номери облікових карток платників податків з ДРФО або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку у паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта);
- прізвище, ім’я, по батькові (за наявності) фізичної особи;
- місце реєстрації (проживання) фізичної особи (область, район області, населений пункт, тип вулиці, назва вулиці, номер будинку, корпусу (за наявності) і квартири (за наявності));
- період, за який запитується інформація.

Висновки та пропозиції щодо реєстру. У загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб, Державний реєстр фізичних осіб — платників податків є одним із провідних. Цей реєстр придатний для централізованого постачання інформації про особу і має такі переваги: функціонування з 1996 року; актуалізація інформації (щоденне оновлення, зберігання інформації про особу протягом життя та 75 років після смерті); інформація про всіх осіб (за винятком дітей, хоча можливість внесення їх до реєстру передбачена); можливість отримання інформації у розрізі район, область, країна; отримання відомостей за ознакою доходу дає змогу визначати соціально-демографічні категорії населення, пільгові чи соціально не захищені категорії населення тощо.

4.2. Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування

Реєстр страхувальників — автоматизований банк відомостей, створений для ведення обліку платників єдиного внеску — страхувальників. Реєстр страхувальників формує та веде центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Утримувачем реєстру є Державна фіскальна служба України, яка формує та веде реєстр страхувальників [316].

2. *Дата створення.* 3 грудня 2014 р.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Наказ Міністерства фінансів України від 24.11.2014 № 1162 [148].

4. *Відповідальний виконавець за ведення реєстру.* Державна фіскальна служба України [59].

5. *Перелік реквізитів реєстру.* Реєстр має такі поля [316]:

- найменування (для юридичної особи) або прізвище, ім'я та по батькові (для фізичної особи);

- податковий номер або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку у паспорті про право здійснення платежів за серією та номером паспорта);
- місцезнаходження (для юридичної особи) та місце реєстрації місця проживання або місце фактичного проживання (для фізичної особи);
- основний вид економічної діяльності;
- клас професійного ризику виробництва (за період до 01.01.2016);
- код та назва категорії страхувальника;
- реєстраційний номер платника єдиного внеску;
- дата взяття на облік платника єдиного внеску;
- дані про наявність трудових відносин;
- дані договору про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- дата зняття з обліку;
- підстава зняття з обліку;
- інша інформація, необхідна для обліку платників єдиного внеску, їхніх зобов'язань та сплати єдиного внеску.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля:

- код ЄДРПОУ для підприємств;
- податковий номер або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку у паспорті про право здійснення платежів за серією та номером паспорта) для фізичної особи — підприємця або фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Обмін інформацією між Державною фіскальною службою України, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснюється на безоплатній основі за відповідними спільними рішеннями цих органів, які оформлюються протоколами обміну інформацією.

Порядок та строки подання відомостей установлює Пенсійний фонд за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення.

8. *Наявність відсканованих документів.* Не містить.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Не містить.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Відомості існують із 1998 р.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* У реєстрі може не бути інформації за 1998—2001 рр.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Частина інформації за 1998—2001 рр. може бути наявна на паперових носіях.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Централізований — ведеться тільки в одному місці. Резервний центр обробки даних обов'язково розташований в іншому приміщенні.

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Інформація оновлюється щодавно: до 1, 11, 21 числа кожного місяця [148].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Архівація реєстру відбувається 1 числа кожного місяця.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Користування реєстром можливе за наявності електронного цифрового підпису.

17. *Основні користувачі реєстру:* податкові органи, Пенсійний фонд, фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування.

18. *Доступ до даних реєстру.* Доступ до даних надається безоплатно через особистий (електронний) кабінет [130].

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Отримати необхідну інформацію можна на офіційному вебпорталі ДФС. Запит про отримання витягу з реєстру страхувальників (за ф. № 1-ЗРС) може бути поданий як до контролюючого органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску, так і до іншого органу контролю [59].

Витяг з реєстру страхувальників формується залежно від категорії платників і містить відомості з реєстру страхувальників, які є актуальними на дату формування витягу.

Якщо за критеріями пошуку, зазначеними у запиті, в реєстрі страхувальників відсутня інформація, то заявнику видається довідка з реєстру страхувальників за формою № 1-ДРС.

Пошук здійснюється за такими ключовими полями: код ЄДРПОУ для підприємств; податковий номер або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку у паспорті про право здійснення платежів за серією та номером паспорта) для фізичної особи — підприємця або фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність.

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування складається з Реєстру страхувальників і Реєстру застрахованих осіб. Відповідно, Реєстр страхувальників тісно пов'язаний із Реєстром застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування. Також відбувається обмін інформацією з: Державним реєстром фізичних осіб — платників податків, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, Електронним реєстром листків непрацездатності [50].

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Суперкластери ORACLE, які мають власну операційну систему.

Неформалізований опис. Мета створення реєстру — ведення обліку платників у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та їх ідентифікації; накопичення, зберігання та автоматизованої обробки інформації про сплату платниками єдиного внеску; нарахування та обліку виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Витяг з реєстру страхувальників формується за відповідними критеріями пошуку і містить відомості з реєстру страхувальників, які є актуальними на дату формування витягу.

Джерелами формування Державного реєстру є відомості, що надходять до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та Пенсійного фонду від: державних реєстраторів юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців; платників єдиного внеску; застрахованих осіб; фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування; централь-

ного органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, виконавчих органів сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад; податкових органів та уповноважених суб'єктів для обліку даних Єдиного державного демографічного реєстру; центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики; державної служби зайнятості; інших підприємств, установ, організацій і військових частин; центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів; територіальних органів Пенсійного фонду за результатами перевірок платників єдиного внеску; інших джерел, передбачених законодавством.

Якщо в реєстрі страхувальників відсутня інформація, то для заявника формується довідка з реєстру страхувальників (ф. № 1-ДРС) (J/F1403801) [16].

РОЗДІЛ 5

РЕЄСТРИ СИСТЕМИ ОСВІТИ

5.1. Єдина державна електронна база з питань освіти

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Власником Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) та виключних майнових прав на її програмне забезпечення є держава.

Розпорядником ЄДЕБО є Міністерство освіти і науки України. Розпорядник ЄДЕБО є володільцем інформації, що міститься в ЄДЕБО [141, розд. I, п. 5].

Технічним адміністратором є державне підприємство «Інфоресурс», що належить до сфери управління розпорядника ЄДЕБО [141, розд. I, п. 5; 55, п. 1].

2. *Дата створення.* 13 липня 2011 року [380, п. 1, 3].

3. *Юридична основа створення та ведення.* Юридичною основою створення ЄДЕБО була постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2011 № 752 [380], якою затверджена перша редакція Положення про ЄДЕБО, де, зокрема, вказано джерела формування цієї бази, а саме: відомості, що містились у базах даних, реєстрах, а також підготовлені у паперовій та електронній формі дані, які використовувались у сфері освіти до створення Єдиної бази [142, п. 3].

Це саме Положення в теперішній його редакції [141], розроблене і затверджене МОН України в червні 2018 року на виконання ст. 74 Закону України «Про освіту» [232, ст. 74], регламентує порядок ведення ЄДЕБО. Вимоги, прописані в Положенні щодо зберігання та надання інформації з ЄДЕБО, зокрема і щодо інформації про фізичних осіб, ґрунтуються на Законах України «Про інформацію» [318, ст. 11], «Про захист персональних даних» [315, ст. 16], «Про доступ до публічної інформації» [230, ст. 10], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [314].

Інші Закони України, постанови КМУ та накази МОН України, які стосуються ЄДЕБО, встановлюють порядок надання інформації до реєстру суб'єктами освітнього процесу, перелік даних, що містять документи про освіту та документи про наукові ступені, види інформації з обмеженим доступом та ін., зокрема:

- Закон України про «Про вищу освіту» [188, ст. 7] і постанови КМУ «Про документи про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка» [226] та «Про документи про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка і додатки до них» [227] затверджують перелік інформації, яка повинна міститися в відповідних документах;
- у наказах МОН України йдеться про внесення до ЄДЕБО відомостей закладами освітньої діяльності і відповідальність керівників закладів за їх повноту, достовірність і своєчасність внесення [438]; про забезпечення підключення органів управління освітою до ЄДЕБО та надання технічної можливості їх працівникам здійснювати пошук у базі випускників загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів за прізвищем, місцем навчання та/або номером документа про освіту [51]; про затвердження документів, що стосуються порядку надання доступу фізичним та юридичним особам до реєстрів ЄДЕБО [294], технічних вимог до апаратного і програмного забезпечення ЄДЕБО [424] та ін.

Неперсоналізовані та дозволені для подальшого вільного використання і поширення дані, зокрема дані з ЄДЕБО, МОН України оприлюднює на порталі відкритих даних [101]. Зберігання та забезпечення доступу до інформації на цьому порталі відповідає принципам, визначеним Міжнародною хартією відкритих даних і врегульовано українським законодавством, зокрема постановами КМУ «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» [270] та «Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних» [49].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Відповідальність за ведення ЄДЕБО несуть керівники уповноважених суб'єктів у ЄДЕБО.

Керівники уповноважених суб'єктів забезпечують достовірність, точність та повноту інформації, що міститься в ЄДЕБО, своєчасність її вне-

сення, якісне та своєчасне виконання в ЄДЕБО інших дій, визначених законодавством [141, розд. IV, п. 9].

Уповноваженими суб'єктами у ЄДЕБО є розпорядник ЄДЕБО, технічний адміністратор ЄДЕБО, державні органи, органи управління у сфері освіти, Державна служба якості освіти, Український центр оцінювання якості освіти, суб'єкти освітньої діяльності, підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління розпорядника ЄДЕБО, інші особи, яким надається доступ до ЄДЕБО у порядку та обсягах, визначених законодавством [141, розд. I, п. 2].

5. Перелік реквізитів реєстру. Інформація в ЄДЕБО структурована і поділяється на інформацію про фізичних осіб, документи про освіту, навчальні заклади, тощо. Деякі дані виділено в реєстри.

Зміст інформації про фізичну особу залежить від категорії, до якої вона належить. В ЄДЕБО передбачено п'ять категорій фізичних осіб [141, розд. III, п. 6]: вступники до закладів освіти; здобувачі освіти; власники документів про освіту; працівники уповноважених суб'єктів; користувачі ЄДЕБО.

Використані тут терміни вживаються у таких значеннях:

- здобувачі освіти — вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад'юнкти), докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти [332, розд. I, ст. 1, п. 1];
- користувачі ЄДЕБО — працівники уповноважених суб'єктів, яким наказом керівника уповноваженого суб'єкта надано право доступу до ЄДЕБО [141, розд. I, п. 2].

Для кожної фізичної особи в ЄДЕБО створюється одна Особова картка з унікальним номером (*ID* картки особи). Картка містить як загальну інформацію про особу, так і специфічну, зміст якої залежить від категорії особи. До загальної інформації (заноситься в Особову картку кожної категорії особи) належить [141, розд. III, п. 6]: прізвище, ім'я, по батькові; реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності).

Інша інформація, яка заноситься до Особової картки залежно від категорії фізичної особи, містить: дату народження; серію, номер, ким і коли виданий документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України; громадянство; стать; серію, номер, ким і коли виданий документ про освіту (науковий ступінь), вчене звання; серію, номер, ким і коли виданий студентський (учнівський) квиток; інформацію про сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання; дані про участь у вступних кампаніях до закладів освіти та про спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти; відомості про зарахування, відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, форму навчання, ступінь освіти, що здобувається; джерело фінансування здобуття освіти; назву факультету (відділення), структурного підрозділу; місце роботи, посаду; номер телефону (за наявності); адресу електронної пошти; цифрову фотографію.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Кожна зареєстрована персона в ЄДЕБО має одну особову картку з унікальним кодом — *ID* персони [394, п. 6.1]. Очевидно, цей код і є головним ідентифікаційним полем в ЄДЕБО. Крім того, особу можна знайти за комбінацією полів: номером документа (атестат, паспорт, диплом тощо) без серії; ПІБ персони; реєстраційним номером облікової картки платника податків (РНОКПП); *ID* картки фізичної особи; унікальним номером запису в Єдиному державному демографічному реєстрі.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Інформацію до реєстру постачають уповноважені суб'єкти ЄДЕБО та вступники до закладів освіти.

Користувачі ЄДЕБО вносять до неї інформацію протягом п'яти робочих днів з моменту її створення або отримання, якщо інший строк не встановлений законодавством [141, розд. III, п. 3]; у разі створення вступником електронного кабінету та поданні заяви на вступ в електронній формі до закладу освіти [394, п. 6.1];

До реєстру вноситься інформація: про вступників до закладів освіти, здобувачів освіти, переможців різних видів олімпіад і конкурсів, власників документів про освіту, працівників уповноважених суб'єктів, користувачів ЄДЕБО, уповноважених суб'єктів та їх відокремлені структурні підрозділи, ліцензування, акредитацію та результати перевірок суб'єктів освітньої діяльності, сертифікати і результати зовнішнього незалежного

оцінювання, прийом, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів освіти за спеціальностями, професіями, рівнями освіти тощо [141, розд. IV].

8. Наявність відсканованих документів. ЄДЕБО містить скановані копії лише тих документів про освіту, які потрібні для ліцензування освітньої діяльності [394, п. 6.3] в разі, якщо спосіб виготовлення таких документів — поліграфічний. Вони додаються до Особової картки працівника.

В ЄДЕБО є скановані копії таких документів [394, п. 6.3]: атестати доцента, професора, старшого наукового співробітника (старшого дослідника); дипломи доктора наук, доктора філософії, кандидата наук, спеціаліста; — сертифікат з англійської мови (на рівні не нижче B2); посвідчення про почесне звання.

ЄДЕБО також містить скановані копії звітів [395, п. 4] і документів вступників до закладів вищої (фахової передвищої) освіти України [394, п. 6.8; 80, п. 3.2], а саме копії: кольорової фотографії; додатка до свідоцтва / атестата про повну загальну середню освіту вступника; документа, що підтверджує реєстрацію у сільському населеному пункті; документа, що підтверджує право на пільги вступника, який має спеціальні умови вступу (пільги).

Файли завантажуються у форматі *JPG (JPEG, PNG)*, максимальний розмір файлу 1 Мб.

9. Наявність оцифрованої інформації. Реєстр містить цифрову фотографію.

10. Дата, з якої існують відомості. Несистемні відомості про сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання існують з 2007 р. [79], відомості про сертифікати педагогічних працівників — з 2019 р. [276, п. 2], відомості щодо документів про освіту за законом зберігаються 75 років, тобто існують з 1945 р., відомості про студентські (учнівські) квитки за законом зберігаються протягом п'яти років після закінчення навчання, тобто існують приблизно з 2010 р.

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. В ЄДЕБО відсутня інформація про сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання за 2007 р. та інформація щодо документів про освіту, виданих до 2000 р., а також інформація про ви-

пускників військових закладів вищої освіти та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти [398].

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Інформація про результати зовнішнього незалежного оцінювання за 2007 р. має зберігатись в Українському центрі оцінювання якості освіти відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2008 № 267 [331, дод. 2], згідно з яким електронна база персоніфікованих даних реєстрації учасників ЗНО зберігається 25 років, зведена база неперсоніфікованих результатів зовнішнього незалежного оцінювання — довічно, а відповідальним за їх збереження є Український центр оцінювання якості освіти. Інформація про випускників військових закладів вищої освіти та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти зберігається у цих закладах освіти або відповідних структурних підрозділах державних органів, яким підпорядковуються військові заклади вищої освіти або військові навчальні підрозділи [398]. Інформація щодо документів про освіту до 2000 р. зберігається в архівах відповідних закладів освіти.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* ЄДЕБО є централізованою системою з єдиною базою даних, що об'єднує Реєстри ЄДЕБО, зокрема і Реєстр сертифікатів ЗНО. ЄДЕБО є централізованою з точки зору концентрації її програмно-технічних елементів, засобів оброблення, збереження даних, і розподіленою з точки зору розташування її клієнтів (надавачів і отримувачів освітніх послуг) [424, п. 1.3].

Як визначено в Положенні про ЄДЕБО [141, розд. I, п. 3], це — інтегрована інформаційно-телекомунікаційна система, технічні засоби якої перебувають у межах території України, складається з комплексу автоматизованих робочих місць, об'єднаних в єдину інформаційну систему засобами зв'язку з використанням технології віддаленого доступу, має підключення до мереж зв'язку загального користування з розмежуванням прав доступу, забезпечує захист від порушень цілісності інформації, забезпечує різні рівні доступності відкритої інформації та інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом.

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* В ЄДЕБО передбачено ведення історії зміни інформації, зокрема, фіксація інформації станом на дату зміни та під час повної актуалізації даних в ЄДЕБО [424, п. 2.1].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Збереження інформації здійснюється через систему щоденного резервного копіювання та відновлення даних [424, п. 1.4.2].

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Доступ до ЄДЕБО уповноваженим суб'єктам надається технічним адміністратором ЄДЕБО на договірній основі за заявою уповноваженого суб'єкта, що обов'язково містить відомості про нього або його відокремлений структурний підрозділ, дані його працівників, яким забезпечується доступ до ЄДЕБО (прізвище, ім'я, по батькові; реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта; унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); номер телефону; адреса електронної пошти; місце роботи, посада).

Доступ до ЄДЕБО забезпечується користувачам ЄДЕБО з робочих станцій або локальних обчислювальних мереж (інформаційно-телекомунікаційних систем), що мають узгоджені з технічним адміністратором ЄДЕБО комплексні системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю, з дати, визначеної технічним адміністратором ЄДЕБО.

Для доступу до ЄДЕБО уповноваженому суб'єкту створюється обліковий запис уповноваженого суб'єкта.

Для кожного користувача ЄДЕБО в Акредитованому центрі сертифікації ключів генерується електронний цифровий підпис (ЕЦП) з відповідним сертифікатом [149, п. 2.3]. Користувач ЄДЕБО отримує право доступу до ЄДЕБО після проходження авторизації [141, розд. III, п. 1].

Режим аудиту дій користувача передбачає [424, п. 1.5]:

- ведення аудиту дій користувача — за кожною операцією в ЄДЕБО зберігається інформація про назву операції, ПІБ користувача, час виконання операції;
- за даними аудиту формується журнал аудиту — для перегляду та аналізу даних.

17. *Основні користувачі реєстру.* Основними користувачами ЄДЕБО є працівники уповноважених суб'єктів, таких як розпорядник ЄДЕБО, технічний адміністратор ЄДЕБО, державні органи, органи управління у сфері освіти, Державна служба якості освіти, Український центр оцінювання якості освіти, суб'єкти освітньої діяльності, підприємства,

установи та організації, що належать до сфери управління розпорядника ЄДЕБО, а також інші особи, яким надається доступ до ЄДЕБО у порядку та обсягах, визначених законодавством [141, розд. I, п. 2].

18. Доступ до даних реєстру. Безоплатний і вільний доступ осіб до інформації, що міститься в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, здійснюється через офіційний вебсайт центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки [332, ст. 74, п. 4].

Доступ до інформації у форматі відкритих даних забезпечується технічним адміністратором шляхом її розміщення на вебсайті ЄДЕБО за електронною адресою <https://info.edbo.gov.ua/>, зокрема через офіційний вебсайт розпорядника ЄДЕБО та з урахуванням потреб осіб з порушенням зору [141, розд. III, п. 9].

Фізична особа має повний доступ до всієї інформації про себе, що міститься в ЄДЕБО, на вебсайті ЄДЕБО, через офіційний вебсайт розпорядника ЄДЕБО, де формує запит із накладанням електронного цифрового підпису, у якому зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання і реквізити документа, що посвідчує фізичну особу, яка подає запит, а також в інших випадках та у порядку, передбачених законодавством [141, розд. III, п. 9].

Уповноважений суб'єкт має доступ до інформації, внесеної або сформованої ним в ЄДЕБО, а також до інформації, доступ до якої передбачений відповідно до законодавства розпорядником ЄДЕБО [141, розд. III, п. 10].

Державна служба якості освіти в межах своїх повноважень має доступ до інформації про заклади освіти, що містяться в ЄДЕБО [141, розд. III, п. 11].

Надання персональних даних, що містяться в ЄДЕБО, третім особам здійснюється уповноваженими суб'єктами виключно у випадках, передбачених законами, і лише у разі, якщо це необхідно в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини, або за згодою суб'єкта персональних даних. Запит на отримання з ЄДЕБО інформації про фізичну особу має відповідати вимогам, установленим ст. 16 Закону України «Про захист персональних даних» [141, розд. III, п. 12].

Розпорядник ЄДЕБО визначає вартість послуг з організації та підтримання доступу до ЄДЕБО, а також інших послуг, пов'язаних з ЄДЕБО та її реєстрами, що надаються технічним адміністратором ЄДЕБО.

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Вся інформація про особу, зокрема історія змін (зміни прізвища, форми навчання, переведення тощо) міститься в Особовій картці фізичної особи. Сервіси формування звітів в ЄДЕБО дають змогу переглядати цю інформацію. Так, звіт «Історія навчання» використовується для перегляду історії наявного навчання особи у всіх закладах освіти, в період з 2012 року донині, звіт «Надані рекомендації на бюджет» відображає всі рекомендації на бюджет для вступника поточної вступної кампанії, а звіт «Історія зміни ПІБ» дає можливість перегляду історії зміни ПІБ персони, що була проведена в картці фізичної особи, з зазначенням причини зміни та коду користувача, що проводив відповідні зміни [394, п. 6.6].

Пошук картки персони в ЄДЕБО здійснюється за одним із параметрів [394, п. 6.3]: номером документа (атестат, паспорт, диплом тощо) без серії; ПІБ персони; реєстраційним номером облікової картки платника податків (РНОКПП); ID картки фізичної особи.

20. Зв'язок з іншими реєстрами. З метою обміну інформацією у випадках та порядку, визначених законодавством, ЄДЕБО взаємодіє з [141, розд. III, п. 5]:

- Єдиним державним демографічним реєстром;
- Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;
- Державним реєстром речових прав на нерухоме майно;
- інформаційно-виробничою системою інформаційного та документарного забезпечення установ та громадян України в галузі освіти;
- інформаційно-телекомунікаційною системою Українського центру оцінювання якості освіти;
- Єдиним державним вебпорталом відкритих даних (можливість оприлюднення наборів даних з ЄДЕБО, зокрема відомостей з її реєстрів);
- іншими автоматизованими системами й інформаційними ресурсами як розпорядника ЄДЕБО, так і інших юридичних осіб.

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Системне програмне забезпечення ЄДЕБО складається з трьох головних

компонентів [424, п. 1.4.5]: операційних систем; систем керування базами даних; програмних засобів забезпечення комунікацій.

Базовим комунікаційним середовищем слугують методи та засоби мережі Інтернет.

Програмне забезпечення для ЄДЕБО побудоване за моделлю клієнт-серверної трирівневої архітектури: I рівень — СУБД; II рівень — вебсервіси; III рівень — вебклієнт.

I рівень виконує імплементацію бізнес-логіки роботи з даними, автентифікацію та авторизацію користувачів, зберігання історії зміни даних.

II рівень забезпечує доступ до всього функціоналу бізнес-логіки.

III рівень — вебінтерфейс користувачів для роботи з даними.

Технічна й експлуатаційна документація складається з документів для таких програмних систем [97, п. 3.3]: *MS Windows* Сервер (*Windows 2008 server R2 x64* і вище); *MS SQL* Сервер 2008 *R2* і вище; *Windows 7* і вище; антивірусне ПЗ; *LINUX* x64.

Неформалізований опис. У системі освіти діє Єдина державна електронна база з питань освіти — автоматизована система, функціями якої є збір, верифікація, оброблення, зберігання та захист інформації про систему освіти [332, ст. 74, п. 1].

Обов'язковими складовими Єдиної державної електронної бази з питань освіти є [332, ст. 74, п. 2]:

- Реєстр суб'єктів освітньої діяльності;
- Реєстр здобувачів освіти;
- Реєстр документів про освіту;
- Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання;
- Реєстр студентських (учнівських) квитків;
- Реєстр педагогічних працівників;
- Реєстр сертифікатів педагогічних працівників.

З перелічених реєстрів ще не задіяні Реєстр здобувачів освіти та Реєстр педагогічних працівників, а Реєстр сертифікатів педагогічних працівників запрацював з 2019 р. як пілотний проєкт, у рамках якого

2019 року планували сертифікувати не більше однієї тисячі вчителів початкових класів, а у 2020 та 2021 роках — відповідно до рішення Міністерства освіти і науки [276, п. 2].

Перелік та обсяг відомостей, що містять реєстри, та порядок їх ведення установлює центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Головним призначенням ЄДЕБО є забезпечення фізичних та юридичних осіб інформацією в галузі освіти [141, розд. II, п. 1].

ЄДЕБО функціонує з метою забезпечення [141, розд. II, п. 2]:

- електронного ліцензування освітньої діяльності;
- акредитації освітніх програм, спеціальностей, напрямів підготовки;
- супроводження прийому на навчання до закладів освіти, зокрема: можливості подання вступниками заяв про допуск до участі в конкурсному відборі до закладів освіти в електронній формі через Інтернет (електронний вступ); формування рейтингових списків вступників і списків вступників, рекомендованих до зарахування до закладів освіти; забезпечення адресного розміщення державного та регіонального замовлення;
- інформування громадськості про перебіг вступних кампаній до закладів освіти через вебсайт ЄДЕБО та відкриті інформаційні системи;
- формування, реєстрації та обліку інформації для видачі суб'єктами освітньої діяльності документів про освіту та наукові ступені і вчені звання, студентських (учнівських) квитків, ліцензій на провадження освітньої діяльності, сертифікатів про акредитацію спеціальностей (освітніх програм, напрямів підготовки), свідоцтв про атестацію суб'єктів освітньої діяльності;
- перевірки достовірності документів про освіту (наукові ступені і вчені звання), студентських (учнівських) квитків державного зразка;
- інформування громадськості про видані, анульовані суб'єктам освітньої діяльності ліцензії на провадження освітньої діяльності, сертифікати про акредитацію спеціальностей (освітніх програм, напрямів підготовки), а також свідоцтва про атестацію суб'єктів освітньої діяльності, інституційну акредитацію закладів вищої освіти, інституційний аудит закладів освіти, інформація про які міститься в ЄДЕБО;

- формування статистичних звітів у сферах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти;
- інших потреб у галузі освіти, визначених законодавством.

Станом на 1 січня 2020 року до ЄДЕБО підключено [233]:

- 789 закладів вищої освіти, що є юридичними особами, та 686 їхніх відокремлених структурних підрозділів;
- 1064 заклади професійної (професійно-технічної) освіти, що є юридичними особами, та 93 їхні відокремлені структурні підрозділи;
- 323 інші заклади, що є юридичними особами і надають професійну (професійно-технічну) освіту або здійснюють професійно-технічне навчання, та 25 їхніх відокремлених структурних підрозділів;
- 777 обласних, районних, місцевих органів управління у сфері освіти.

Інформація про особу в ЄДЕБО зберігається у вигляді Особової картки. Зміст інформації про особу залежить від категорії особи, що ілюструє табл. 5.1. До Особової картки під'єднується інформація про документи, які належать цій особі, з відповідних реєстрів.

Діючі реєстри ЄДЕБО містять знеособлену інформацію. Доступ до них реалізується через офіційний вебсайт МОН України [404], де реалізовано формування та виконання запитів на перевірку даних, отримання витягів з інформацією, що включена до відповідного реєстру, з накладанням кваліфікованого електронного підпису. Знеособлені дані реєстрів розміщені також на порталі відкритих даних у форматах *Excel* (.xlsx, .csv) [98].

Основою для створення ЄДЕБО стали первинні дані, що містились у трьох її основних складових частинах, а саме:

- державній інформаційно-виробничій системі для інформаційного та документарного забезпечення фізичних і юридичних осіб інформацією з питань освіти (база створена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2004 № 841 «Про створення та впровадження державної інформаційно-виробничої системи в галузі освіти» [383], мала забезпечувати повний цикл виготовлення документів про здобуття освіти, присвоєння вчених звань і наукових ступенів, а також виготовлення студентських та учнівських квитків і взаємодію з автоматизованими системами

«Експрес» з метою упорядкування надання студентам та учням пільг для проїзду залізницею);

- Державному реєстрі закладів вищої освіти (створений відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 № 329 «Питання державної реєстрації закладів вищої освіти» [122], якою було також затверджено Положення про Державний реєстр закладів вищої освіти);
- електронній базі персональних даних і результатів зовнішнього незалежного оцінювання Українського центру оцінювання якості освіти (УЦОЯО).

Таблиця 5.1. Інформація, яка вноситься до Особової картки фізичної особи ЄДЕБО, залежно від категорії особи

Зміст інформації	Категорія осіб				
	вступники до закладів освіти	здобувачі освіти	власники документів про освіту	працівники уповноважених суб'єктів	користувачі ЄДЕБО
Прізвище, ім'я, по батькові	+	+	+	+	+
Дата народження	+	+	+	—	—
Серія, номер, ким і коли виданий документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України	+	+	+	—	—
Реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності)	+	+	+	+	+
Унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності)	+	+	+	+	+
Громадянство	+	+	—	—	—
Стать	+	+	+	—	—
Номер телефону (за наявності)	+	—	—		+
Адреса електронної пошти	+	—	—		+
Інформація про сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання, результати зовнішнього незалежного оцінювання	+	—	—	—	—

Продовження табл. 5.1

Зміст інформації	Категорія осіб				
	вступники до закладів освіти	здобувачі освіти	власники документів про освіту	працівники уповноважених суб'єктів	користувачі ЄДЕБО
Участь у вступних кампаніях до закладів освіти (коли, до яких закладів освіти, на які професії, спеціальності, спеціалізації, рівні, форми навчання особа подавала заяви)	+	—	—	—	—
Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти, визначені умовами прийому до закладів освіти	+	—	—	—	—
Серія, номер, ким і коли виданий документ про освіту (науковий ступінь) особи з інформацією про здобуті нею рівень (освітньо-кваліфікаційний (кваліфікаційний) рівень), ступінь освіти, професію, спеціальність та спеціалізацію (у деяких випадках зазначаються напрям підготовки, освітня програма, професійна кваліфікація)	+	+	+	+	—
Цифрова фотографія	+	—	—	—	—
Відомості про зарахування, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення за спеціальністю, спеціалізацією, професією	—	+	—	—	—
Рівень (освітньо-кваліфікаційний (кваліфікаційний) рівень), ступінь освіти, що здобувається, освітня програма	—	+	—	—	—
Джерело фінансування здобуття освіти	—	+	—	—	—
Назва факультету (відділення), структурного підрозділу	—	+	—	—	—
Форма навчання	—	+	—	—	—

Закінчення табл. 5.1

Зміст інформації	Категорія осіб				
	вступники до закладів освіти	здобувачі освіти	власники документів про освіту	працівники уповноважених суб'єктів	користувачі ЄДЕБО
Серія, номер, ким і коли виданий студентський (учнівський) квиток державного зразка особи з інформацією про назву факультету (відділення), структурного підрозділу, номер групи, форму навчання, дату видачі та строк дії квитка, індивідуальний штрих-код квитка та цифрова фотографія (за наявності)	—	+	—	—	—
Серія, номер, ким і коли виданий документ про вчене звання з інформацією про повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи), рішенням вченої ради якого (якої) і яке саме присвоєно вчене звання	—	—	+	+	—
Місце роботи з інформацією про найменування посади, факультет (відділення, інститут), кафедру (науковий підрозділ), кваліфікаційну категорію за посадою, навчальні дисципліни, відомості про підвищення кваліфікації, державні нагороди та почесні звання, наукову діяльність, дати прийняття та звільнення з роботи	—	—	—	+	—
Місце роботи, посада	—	—	—	—	+

Джерело: розроблено автором на основі Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти [141, розд. III, п. 6].

Обсяги і зміст інформації в ЄДЕБО постійно розширюються. Інформація в ЄДЕБО постачається уповноваженими суб'єктами, зміст цієї інформації ілюструє табл. 5.2.

Уповноважені суб'єкти у ЄДЕБО виконують такі основні функції.

Розпорядник ЄДЕБО здійснює організаційні заходи, пов'язані із забезпеченням функціонування ЄДЕБО, захистом інформації в ЄДЕБО та її верифікацією [141, розд. IV, п. 1].

Технічний адміністратор ЄДЕБО забезпечує структурну систематизацію даних, що містяться в ЄДЕБО, відповідно до державних та/або галузевих класифікаторів; оброблення в ЄДЕБО інформації про прийом, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти; ведення обліку операцій, пов'язаних з обробкою персональних даних суб'єкта та доступом до них, зберігаючи інформацію про дату, час та джерело збирання персональних даних суб'єкта, зміну персональних даних, перегляд персональних даних, будь-яку передачу (копіювання персональних даних) суб'єкта, дату та час видалення або знищення персональних даних, користувача ЄДЕБО, який здійснив одну з указаних операцій, мету та підстави зміни, перегляду передачі та видалення або знищення персональних даних [141, розд. IV, п. 2].

Органи управління у сфері освіти в межах компетенції вносять до ЄДЕБО та підтримують у повному, актуальному та достовірному стані: інформацію про підпорядковані їм заклади загальної середньої освіти, що не мають доступу до ЄДЕБО; облікові дані про рух бланків документів про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка, що видають підпорядкованим суб'єктам освітньої діяльності; контролюють своєчасність внесення підпорядкованими суб'єктами освітньої діяльності до ЄДЕБО повної, актуальної та достовірної інформації про здобувачів освіти, іншої інформації, визначеної законодавством.

Державна служба якості освіти вносить до ЄДЕБО інформацію про результати заходів державного нагляду (контролю) за закладами освіти щодо дотримання ними законодавства.

Український центр оцінювання якості освіти здійснює внесення до ЄДЕБО та підтримання в повному, актуальному та достовірному стані інформації про сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання, результати зовнішнього незалежного оцінювання та іншої інформації, пов'язаної з проведенням зовнішнього незалежного оцінювання, у порядку, визначеному відповідно до законодавства розпорядником ЄДЕБО.

Таблиця 5.2. Інформація, яку вносять до ЄДЕБО уповноважені суб'єкти

Суб'єкт подання	Зміст інформації, що вноситься
Розпорядник ЄДЕБО	Інформація щодо: ліцензування суб'єктів освітньої діяльності відповідно до ліцензійних умов на провадження освітньої діяльності; результатів перевірок, ініційованих розпорядником ЄДЕБО, про дотримання суб'єктами освітньої діяльності — ліцензіатами ліцензійних умов на провадження освітньої діяльності; акредитації закладів вищої освіти, спеціальностей (освітніх програм, напрямів підготовки)
Технічний адміністратор ЄДЕБО	Відомості, визначені відповідно до законодавства розпорядником ЄДЕБО
Органи управління у сфері освіти	Відомості про: підпорядковані цим органам заклади загальної середньої освіти, що не мають доступу до ЄДЕБО; облікові дані щодо руху бланків документів про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка, що видають підпорядкованим суб'єктам освітньої діяльності
Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації	Про ліцензування (рішення про видачу, анулювання ліцензій на провадження освітньої діяльності, звуження, розширення освітньої діяльності) суб'єктів освітньої діяльності та результатів перевірок дотримання суб'єктами освітньої діяльності — ліцензіатами ліцензійних умов
Державна служба якості освіти	Про результати заходів державного нагляду (контролю) за закладами освіти щодо дотримання ними законодавства
Український центр оцінювання якості освіти	Про сертифікати і результати зовнішнього незалежного оцінювання та іншу інформацію, пов'язану з проведенням зовнішнього незалежного оцінювання
Суб'єкти освітньої діяльності та їхні відокремлені структурні підрозділи, що надають освітні послуги	Дані Особової картки фізичної особи ЄДЕБО, звіти, передбачені законодавством, а також відомості про: тип закладу освіти і форму власності; найменування органу, до сфери управління якого належить суб'єкт освітньої державної чи комунальної форми власності; перелік засновників суб'єкта освітньої діяльності приватної форми власності; доведений обсяг державного та регіонального замовлення на підготовку фахівців;

Закінчення табл. 5.2

Суб'єкт подання	Зміст інформації, що вноситься
	правила прийому до закладу освіти; контактні дані (номер телефону, адреси місцезнаходження, електронної пошти) приймальних комісій закладів освіти; матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності; прийом, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів освіти за спеціальностями, професіями, рівнями освіти, роками навчання, за окремими категоріями, визначеними розпорядником ЄДЕБО

Джерело: розроблено автором на основі Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти [141, розд. IV].

Суб'єкти освітньої діяльності та їхні відокремлені структурні підрозділи, що надають освітні послуги, крім внесення в ЄДЕБО належної їм інформації підтверджують зазначену в ЄДЕБО інформацію про себе один раз на рік, якщо інше не визначено розпорядником ЄДЕБО.

5.2. Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання (далі Реєстр) як обов'язковий елемент входить до складу Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) [141, розд. I, п. 4]. Розпорядником ЄДЕБО є Міністерство освіти і науки України. Розпорядник ЄДЕБО є володільцем інформації, що міститься в ЄДЕБО.

Власником ЄДЕБО та виключних майнових прав на її програмне забезпечення є держава [141, розд. I, п. 5].

Технічним адміністратором є державне підприємство «Інфоресурс», що належить до сфери управління розпорядника ЄДЕБО [141, розд. I, п. 5; 236, п. 1].

2. *Дата створення.* Жовтень 2018 року [11]. Реєстр містить дані від 2008 року [400] (портал відкритих даних). В офіційних документах перша згадка про Реєстр з'явилась у липні 2015 р. («Порядок проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» редакція від 08.07.2015 [171, п. 68]), де сказано, що відомості про сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання вносяться до Реєстру сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання, які є доступними для перевірки їхньої достовірності під час прийому до закладів вищої освіти. Щоправда, про Реєстр сертифікатів у цьому документі згадано побіжно, не уточнено, де саме він ведеться, — в Українському центрі оцінювання якості освіти чи є складовою ЄДЕБО.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Першим законодавчим документом про зовнішнє незалежне оцінювання (далі ЗНО) була Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» [42]. Цим документом було затверджено «Порядок проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» [171], а також передбачалось:

- провести у 2006 році випробовування технологій ЗНО навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти;
- у 2007—2008 роках здійснити запровадження ЗНО навчальних досягнень випускників, які виявили бажання вступити до закладів вищої освіти.

Подальшому впровадженню проведення вступних випробувань до закладів вищої освіти шляхом ЗНО сприяли Указ Президента України від 04.07.2005 № 1013/2005 [326], в якому вказувалось Кабінету Міністрів на необхідність забезпечення реалізації заходів щодо переходу до ЗНО, та постанова Кабінету Міністрів України від 31.12.2005 № 1312 [327], спрямована на виконання цього Указу. Останньою, зокрема, було затверджено «Положення про Український центр оцінювання якості освіти», відповідно до якого вказаний Центр [152, п. 5] оформлює і видає особам, які пройшли ЗНО, сертифікат із його результатами та веде реєстр обліку цих осіб.

2006 року Український центр оцінювання якості освіти (УЦОЯО) розпочав свою діяльність. З 2008 року проходження ЗНО стало обов'язковою умовою вступу до закладу вищої освіти («Умови прийому до вищих навчальних закладів України» [430, п. 16]).

У березні 2008 р. Міністерство освіти і науки України видало наказ «Про оприлюднення результатів зовнішнього незалежного оцінювання» [331] (втратив чинність 06.04.2009), яким затвердило Порядок оприлюднення результатів ЗНО, зразок Сертифіката ЗНО і його Технічний опис та установило терміни зберігання інформації про результати проведення ЗНО.

Внесення відомостей про сертифікат ЗНО до Реєстру сертифікатів ЗНО, які були б доступними для перевірки їхньої достовірності під час прийому до закладів вищої освіти, передбачено у новій редакції «Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання» [171, п. 68].

У зв'язку із запровадженням Реєстру в 2018 р. постановою КМУ затверджена і нова редакція «Положення про Український центр оцінювання якості освіти». Згідно з цим Положенням Центр, відповідно до покладених на нього завдань, окрім видачі сертифікатів ЗНО, ведення бази даних учасників і результатів ЗНО, підготовки узагальнених матеріалів за результатами ЗНО, передає в установленому законодавством порядку результати ЗНО до відповідного реєстру ЄДЕБО [152, п. 5], а також, згідно з «Положенням про ЄДЕБО» [141, розд. IV, п. 6], здійснює підтримання переданої інформації у повному, актуальному та достовірному стані.

Ще одним важливим документом є «Положення про Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання». На жаль, цей документ досі не затверджений міністерством і існує у вигляді проєкту, який був запропонований до обговорення ще у жовтні 2018 року [103].

У Законі України «Про освіту» названо сім обов'язкових складових (реєстрів) ЄДЕБО, зокрема і Реєстр сертифікатів ЗНО [332, ст. 74, п. 2], та регламентовано умови доступу до інформації у цих реєстрах [332, ст. 74, п. 3, 4].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Відповідальним за ведення Реєстру є Український центр оцінювання якості освіти [418].

У Положенні про ЄДЕБО зазначено, що керівники уповноважених суб'єктів забезпечують достовірність, точність і повноту інформації, що мі-

ститься в ЄДЕБО, своєчасність її внесення, якісне та своєчасне виконання в ЄДЕБО інших дій, визначених законодавством [141, розд. IV, п. 9].

5. Перелік реквізитів реєстру. Реєстр містить відомості про сертифікати та результати ЗНО [103, розд. III, п. 1]:

1) сертифікати ЗНО: номер сертифіката; рік проходження ЗНО; ПІН-код;

2) результати ЗНО: назва предмета 1; бал з предмета 1; назва предмета 2; бал з предмета 2; ...; назва предмета 6; бал з предмета 6.

У Реєстр також вносяться відомості про результати ЗНО після оскарження процедури проведення та результатів ЗНО (апеляції) [103, розд. III, п. 2].

Кількість предметів у сертифікаті з року в рік змінюється: 2008 року був один предмет, 2020 учасники могли пройти тестування не більш, як з чотирьох навчальних предметів, а 2021 року — з п'яти навчальних предметів [77].

6. Ключові (ідентифікаційні) поля: номер сертифіката; рік проходження зовнішнього незалежного оцінювання; ПІН-код.

Ці реквізити треба вказати в процесі створення особистого кабінету для подання заяви в електронній формі на участь у конкурсному відборі до закладів вищої (фахової передвищої) освіти України [170, розд. II, п. 3].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Інформацію для реєстру постачає УЦОЯО, здійснюючи внесення інформації до ЄДЕБО та підтримання її в повному, актуальному та достовірному стані [141, розд. IV, п. 6; 78];

Інформація вноситься до ЄДЕБО користувачами ЄДЕБО протягом п'яти робочих днів з моменту її створення або отримання, якщо інший термін не встановлений законодавством [141, розд. III, п. 3] (відповідно до Положення про ЄДЕБО, користувачами ЄДЕБО є працівники уповноважених суб'єктів, яким наказом керівника уповноваженого суб'єкта надано право доступу до ЄДЕБО, уповноваженим суб'єктом у даному випадку є УЦОЯО [141, розд. I, п. 2]);

Вноситься інформація про сертифікати ЗНО, результати ЗНО, відомості про результати ЗНО після розгляду апеляції та інша інформація, пов'язана з проведенням ЗНО, у порядку, визначеному розпорядником

ЄДЕБО відповідно до законодавства [141, розд. IV, п. 6]; результати ЗНО передаються у вигляді рейтингових оцінок за шкалою 100—200 балів [78, Офіційне оголошення результатів].

8. *Наявність відсканованих документів.* Реєстр не містить відсканованих документів.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Реєстр не містить оцифрованої інформації.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Відомості існують з 2007 року, коли ЗНО відбулось у формі тестування з української мови, математики, історії. ЗНО з хімії, біології, фізики проводилось лише для випускників шкіл Харківської області. Першого червня 2007 р. усі учасники тестування отримали в індивідуальних конвертах сертифікати з результатами. Участь у ЗНО взяли 116 327 випускників загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв, що становить 26 % від їх загальної кількості. У місті Києві, Харківській і Львівській областях ЗНО було охоплено від 64 до 94 % випускників [79].

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Інформація про сертифікати ЗНО за 2007 р. в Реєстрі відсутня.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* На сайті УЦОЯО також відсутня будь-яка інформація про результати ЗНО 2007 року. Однак вона мала би зберігатись там відповідно до наказу МОН України від 28.03.2008 № 267, згідно з яким електронна база персоніфікованих даних реєстрації учасників ЗНО зберігається 25 років, зведена база неперсоніфікованих результатів ЗНО — довічно, а відповідальним за їх збереження є УЦОЯО [331, дод. 2].

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* ЄДЕБО є централізованою системою з єдиною базою даних, що охоплює Реєстри ЄДЕБО, зокрема і Реєстр сертифікатів ЗНО. ЄДЕБО є централізованою з точки зору концентрації її програмно-технічних елементів, засобів обробки, збереження даних, і розподіленою з точки зору розташування її клієнтів (надавачів і отримувачів освітніх послуг) [424, п. 1.3].

Як визначено в Положенні про ЄДЕБО [141, розд. I, п. 3], ЄДЕБО — це інтегрована інформаційно-телекомунікаційна система, технічні засоби якої перебувають у межах території України, складається з комплексу

автоматизованих робочих місць, об'єднаних в єдину інформаційну систему засобами зв'язку з використанням технології віддаленого доступу, має підключення до мереж зв'язку загального користування з розмежуванням прав доступу, забезпечує захист від порушень цілісності інформації, забезпечує різні рівні доступності відкритої інформації та інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом.

14. Актуалізація (оновлення) інформації. Інформація в Реєстрі оновлюється за даними ЄДЕБО регулярно не рідше одного разу на тиждень [103, розд. II, п. 1]. Підставами для внесення змін є результати апеляції, виявлені невідповідності, а також верифікація у визначених розпорядником ЄДЕБО випадках і порядку.

В ЄДЕБО передбачено ведення історії зміни інформації, зокрема, фіксація інформації станом на дату зміни та під час повної актуалізації даних щодо відомостей про фізичних осіб в ЄДЕБО [424, п. 2.1].

15. Періодичність архівації реєстру. Збереження інформації здійснюється через систему щоденного резервного копіювання та відновлення даних [424, п. 1.4.2]. Як довго зберігаються архіви бази даних (ЄДЕБО) у доступних для перегляду джерелах не вказано, але відомо, що в 2016 р. об'єм дискового сховища для архівів бази даних становив 40 Тб, а об'єм дискового сховища для бази даних — 16 Тб [424, п. 3.3].

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. Для доступу до Реєстру реєстрація користувача не використовується. Особи мають доступ до Реєстру в обсязі, достатньому для перевірки достовірності відомостей про сертифікат ЗНО, наданих для участі у конкурсному відборі на вступ до закладів вищої освіти.

Достовірність відомостей про сертифікат ЗНО встановлюється під час вступної кампанії до закладів вищої освіти. У ході реєстрації (створення) електронного кабінету для подання заяв на участь у конкурсному відборі на вступ до закладів вищої освіти вступник зазначає інформацію про власний сертифікат ЗНО. Якщо інформація про сертифікат ЗНО, зазначена вступником під час реєстрації електронного кабінету, не збігається з інформацією, що міститься у Реєстрі, вступник не може завершити реєстрацію (створення) електронного кабінету.

Інформація, що надається з Реєстру, є актуальною на дату та час реєстрації (створення) електронного кабінету [103, розд. IV].

17. Основні користувачі реєстру. Основними користувачами Реєстру є фізичні особи і працівники уповноважених суб'єктів (у даному випадку закладів вищої (фахової передвищої) освіти України, системи загальної середньої освіти, а також органів управління у сфері освіти), які використовують результати ЗНО для прийому на навчання до навчальних закладів на наступний освітній рівень або вивчення стану функціонування системи освіти та прогнозування її подальшого розвитку [171, п. 54; 141, розд. I, п. 2].

18. Доступ до даних реєстру. Безоплатний і вільний доступ осіб до інформації, що міститься в ЄДЕБО, здійснюється через офіційний вебсайт центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки [332, ст. 74, п. 4]. Доступу до даних Реєстру на цьому сайті не передбачено, оскільки призначенням Реєстру є лише підтвердження достовірності введеної вступником інформації про сертифікат ЗНО.

Заздалегідь, до реєстрації свого електронного кабінету, перевірити інформацію про свій сертифікат особа може на офіційному вебсайті УЦОЯО [85]. Сервіс для перевірки сертифіката ЗНО на цьому сайті подібний до сервісів перевірки документів про освіту на офіційному вебсайті МОН України. Для входу на інформаційну сторінку учасника ЗНО необхідно вказати номер сертифіката, його ПІН-код та рік отримання.

Інформацію з Реєстру можна отримати на загальних підставах за запитом до розпорядника цієї інформації [61]. Відповідно до «Порядку відшкодування фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є Міністерство освіти і науки України» [159], документи за запитом на інформацію надаються безкоштовно:

- у разі надання особі інформації про неї;
- щодо інформації, яка становить суспільний інтерес;
- якщо задоволення запиту передбачає виготовлення копій документів обсягом, що не перевищує 10 сторінок.

Відшкодування запитувачами інформації фактичних витрат на копіювання або друк документів здійснюється у разі потреби у виготовленні

більш як 10 сторінок запитуваних документів. Плата за виготовлені копії, починаючи з першої їх сторінки, вноситься відповідно до «Розміру фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є МОН України», затвердженого наказом МОН України від 04.09.2014 № 982 [410], в установленому законодавством порядку.

Слід також зазначити, що публічна інформація про сферу освіти і науки доступна на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних. Оприлюднені на порталі дані є неперсоналізованими та дозволеними для подальшого вільного використання і поширення. Зберігання та забезпечення доступу до інформації portalу відповідає принципам, визначеним Міжнародною хартією відкритих даних, які детально розроблені у «Порядку ведення Єдиного державного вебпорталу відкритих даних» [157] і «Положенні про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» [146]. Серед оприлюднених реєстрів — Реєстр сертифікатів ЗНО [405, 400]. Крім того, на цьому вебпорталі є також детальна деперсоніфікована інформація про учасників ЗНО [23]. Вказана інформація подана за увесь період, за який вона є у Реєстрі, тобто з 2008 р., у вигляді архівованих електронних таблиць формату .xls/x.

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Кожна зареєстрована персону в ЄДЕБО має одну особову картку з унікальним кодом — *ID* персони. У картці міститься загальна інформація про персональні дані особи — ПІБ, дата народження, дані документа, що посвідчує особу, дані документів про освіту, сертифіката ЗНО, реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) [394, п. 6.1].

Особову картку фізичної особи створює адміністратор закладу освіти (установи), який першим вносить відомості про особу до ЄДЕБО, або ж картка створюється автоматично у разі створення вступником електронного кабінету та подання заяви на вступ в електронній формі до закладу освіти.

Пошук картки персони здійснюється за одним із параметрів [394, п. 6.3]: номером документа (сертифікат ЗНО, атестат, паспорт, диплом тощо) без серії; ПІБ персони; реєстраційним номером облікової картки платника податків (РНОКПП); *ID* картки фізичної особи.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* З метою обміну інформацією у випадках та порядку, визначених законодавством, ЄДЕБО взаємодіє [141, розд. 3, п. 5] з:

- Інформаційно-телекомунікаційною системою УЦОЯО (можливість внесення до ЄДЕБО даних сертифікатів ЗНО щодо усіх осіб, які пройшли ЗНО, зокрема: прізвище, ім'я, по батькові особи, її фото, номер сертифіката, предмети, що обрала особа для проходження ЗНО, та результати ЗНО; можливість внесення до Реєстру даних про зміну кількості балів (їх збільшення чи зменшення) та підстави такої зміни; можливість внесення до ЄДЕБО іншої інформації в порядку та обсязі, визначених законодавством) [405, п. 2.9];
- Єдиним державним вебпорталом відкритих даних (можливість оприлюднення відомостей Реєстру);
- Єдиним державним демографічним реєстром;
- Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;
- Державним реєстром речових прав на нерухоме майно;
- інформаційно-виробничою системою інформаційного та документального забезпечення установ та громадян України в галузі освіти;
- іншими автоматизованими системами й інформаційними ресурсами як розпорядника ЄДЕБО, так і інших юридичних осіб.

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Технічна та експлуатаційна документація ЄДЕБО складається з документів для таких програмних систем [38, п. 3.3]: *MS Windows* Сервер (*Windows 2008 server R2* x64 і вище); *MS SQL* Сервер 2008 *R2* і вище; *Windows 7* і вище; антивірусне ПЗ; *LINUX* x64.

Неформалізований опис. Реєстр сертифікатів ЗНО — це одна з обов'язкових складових ЄДЕБО, функціями якої є збір, верифікація, оброблення, зберігання та захист інформації про систему освіти [332, ст. 74, п. 1].

Реєстр забезпечує оприлюднення результатів ЗНО і перевірку відомостей про сертифікати ЗНО під час вступної кампанії до закладів вищої освіти.

Перелік та обсяг відомостей, що містить Реєстр, та порядок його ведення встановлені центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки [332, ст. 74, п. 2].

Реєстр застосовується під час вступної кампанії до закладів вищої освіти. Зокрема, під час реєстрації електронного кабінету для подання заяв на участь у конкурсному відборі надана вступником інформація про власний сертифікат перевіряється у Реєстрі. Це і є основним застосунком Реєстру і метою його створення.

В ЄДЕБО інформація про особу і документи, що їй належать, розділена. Інформація про особу заноситься в Особову картку фізичної особи, де зазначено і номери усіх документів, які цій особі належать. Номер документа і вся інформація, що є в документі, містяться у відповідних реєстрах. Знайти картку особи в ЄДЕБО і отримати всю інформацію про дану особу користувач може за номером одного з документів, що їй належить, зокрема за номером сертифіката ЗНО.

Реєстр може бути використаний для отримання і аналізу статистичної інформації про освітній рівень вступників і порівнянь цього рівня за різні роки. Детальніша інформація з цього приводу є на офіційному вебсайті УЦОЯО, де розміщено деперсоніфіковану інформацію про учасників ЗНО у відповідних файлах за кожен рік проведення ЗНО з 2016 до 2020 р. [416]. Дані подано у форматі .csv, а назви файлів мають вигляд *OpenDataZNOXXXX.7z*, інформація розміщена на сайті <https://zno.testportal.com.ua/stat/XXXX/>, де XXXX — рік проведення ЗНО. Деперсоніфікована інформація про учасників ЗНО містить такі дані учасників: унікальний код *ID* особи; рік народження; стать; регіон реєстрації / проживання учасника; район / місто реєстрації / проживання учасника; населений пункт реєстрації / проживання учасника; статус учасника; тип території; профіль навчання учасника; мова навчання учасника; заклад освіти учасника; тип закладу освіти; регіон, де розташований заклад освіти; район / місто, де розташований заклад освіти; населений пункт, де розташований заклад освіти; орган, якому підпорядковується заклад освіти; назва навчального предмета; мова складання тесту; результат складання тесту; рівень складності завдань для державної підсумкової атестації (ДПА); оцінка за шкалою 100—200; оцінка за шкалою ДПА; тестовий бал; пункт проведення ЗНО; регіон, де розташований пункт проведення ЗНО; район / місто, де розташований пункт проведення ЗНО; населений пункт, де розташований пункт проведення ЗНО.

Вказана сторінка сайту також містить сервіси для всебічного статистичного аналізу даних ЗНО.

На вебсайті УЦОЯО є також тексти звітів із аналізом результатів ЗНО, розподіл учасників ЗНО за різними параметрами, дані в динаміці і з можливістю порівнянь за регіонами результатів ЗНО за кожним з предметів протягом 2008—2020 рр.

Результати ЗНО УЦОЯО формує у вигляді зведеної електронної бази даних, до структури якої входить електронна база реєстрації учасників зовнішнього незалежного оцінювання, база даних із результатами обробки бланків відповідей та інтерпретації кількісних характеристик вирішення тестів у шкалах оцінювання 100—200 та/або 1—12 балів [165].

5.3. Реєстр сертифікатів педагогічних працівників

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Реєстр сертифікатів педагогічних працівників (далі Реєстр) як обов'язковий елемент входить до складу Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) [332, ст. 74, п. 2].

Розпорядником ЄДЕБО є Міністерство освіти і науки України. Розпорядник ЄДЕБО є володільцем інформації, що міститься в ЄДЕБО.

Власником ЄДЕБО та виключних майнових прав на її програмне забезпечення є держава [141, розд. I, п. 5].

Технічним адміністратором є державне підприємство «Інфоресурс», що належить до сфери управління розпорядника ЄДЕБО [141, розд. I, п. 5; 55, п. 1].

2. *Дата створення.* 28 грудня 2019 року [401].

3. *Юридична основа створення та ведення.* У Законі України «Про освіту» визначені основні засади сертифікації педагогічних працівників [332, ст. 51], названо сім обов'язкових складових (реєстрів) ЄДЕБО, зокрема і Реєстр сертифікатів педагогічних працівників [332, ст. 74, п. 2] та регламентовано умови доступу до інформації у цих реєстрах [332, ст. 74, п. 3, 4]. Про права педагогічних працівників щодо проходження

ними сертифікації йдеться в Законі України «Про повну загальну середню освіту» [343, ст. 49].

Реалізацію пілотного проєкту з сертифікації педагогічних працівників розпочато 2019 року, відповідно до постанови КМУ від 27.12.2018 № 1190 [276], із сертифікації вчителів початкових класів. Цією Постановою було затверджено «Положення про сертифікацію педагогічних працівників» і визначено граничне число вчителів для проходження сертифікації у 2019 р. — одна тисяча. У грудні 2019 р. до «Положення про сертифікацію педагогічних працівників» були внесені зміни і затверджена нова редакція цього Положення [150] (постанова КМУ від 24.12.2019 № 1094 [202]), а наказом МОН України від 26.12.2019 № 1634 [225] визначено граничну чисельність учителів початкових класів, яким надано можливість зареєструватись у 2020 році для проходження сертифікації у кожній області. Загалом в Україні ця цифра дорівнювала двом тисячам.

Ще одним важливим документом є «Положення про Реєстр сертифікатів педагогічних працівників», яке визначає процедуру ведення Реєстру сертифікатів педагогічних працівників ЄДЕБО. На жаль, цей документ досі не затверджений міністерством і існує у вигляді проєкту, запропонованого до обговорення 16 липня 2019 року [102].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Український центр оцінювання якості освіти передає до ЄДЕБО інформацію про видані учасникам сертифікації сертифікати [150, п. 39]. Згідно з Положенням про ЄДЕБО, керівник уповноваженого суб'єкта, яким у цьому випадку є УЦОЯО [141, розд. I, п. 2], забезпечує достовірність, точність і повноту інформації, що міститься в ЄДЕБО, своєчасність її внесення, якісне та своєчасне виконання в ЄДЕБО інших дій, визначених законодавством [141, розд. IV, п. 9]. Отже, відповідальність за ведення Реєстру несе керівник УЦОЯО [102].

5. Перелік реквізитів реєстру. У Реєстрі міститься така інформація про кожний сертифікат [225, п. 4]: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності); посада власника сертифіката; номер сертифіката; дата видачі; кінцевий строк дії.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Для пошуку у реєстрі використовуються поля [402]: рік видачі; номер сертифіката; прізвище; ім'я.

Визначення ключового поля немає в жодному з документів, що стосуються ЄДЕБО і реєстрів. Взагалі стосовно реєстрів ЄДЕБО є дуже мало інформації, часто вона не узгоджена в різних документах. Наприклад, у Положенні про ЄДЕБО [141, розд. I, п. 4] обов'язковими складовими ЄДЕБО названо чотири реєстри, а в Законі «Про освіту» [332, ст. 74, п. 2] — сім. Проект «Положення про Реєстр сертифікатів педагогічних працівників ЄДЕБО» ще детально не розроблено, і він містить тільки «рамкову» інформацію на двох сторінках (до речі, це стосується й інших реєстрів ЄДЕБО).

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Інформацію для реєстру постачає Український центр оцінювання якості освіти [102, п. 3].

Інформація вноситься до ЄДЕБО протягом п'яти робочих днів з моменту її створення або отримання, якщо інший термін не встановлений законодавством [141, розд. III, п. 3].

Постачається інформація про видані учасникам сертифікати з інформацією, визначеною у п. 5 цього опису [150, п. 39; 102, п. 3].

8. Наявність відсканованих документів. Реєстр не містить відсканованих документів.

9. Наявність оцифрованої інформації. Реєстр не містить оцифрованої інформації.

10. Дата, з якої існують відомості. Відомості про сертифікати педагогічних працівників існують з 2019 р. [276, п. 2]

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. Вся наявна інформація про видані сертифікати знаходиться в Реєстрі.

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. Немає.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. ЄДЕБО є централізованою системою з єдиною базою даних, що містить Реєстри ЄДЕБО, зокрема і Реєстр сертифікатів педагогічних працівників. ЄДЕБО є централізованою з точки зору концентрації її програмно-технічних елементів, засобів обробки, збереження даних, і розподіленою з точки зору розташування її клієнтів (надавачів і отримувачів освітніх послуг) [424, п. 1.3].

Як визначено в Положенні про ЄДЕБО [141, розд. I, п. 3], це — інтегрована інформаційно-телекомунікаційна система, технічні засоби якої перебувають у межах території України. Вона складається з комплексу автоматизованих робочих місць, об'єднаних в єдину інформаційну систему засобами зв'язку з використанням технології віддаленого доступу, має підключення до мереж зв'язку загального користування з розмежуванням прав доступу, забезпечує захист від порушень цілісності інформації, забезпечує різні рівні доступності відкритої інформації та інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом.

14. Актуалізація (оновлення) інформації. Законодавством не передбачено коригування інформації, яка вже передана до Реєстру, щодо виданих сертифікатів [150, 225]. Тому підставами для внесення змін до Реєстру є дані про видані та анульовані, у зв'язку із закінченням їхнього терміну дії, сертифікати. Оскільки сертифікація педагогічних працівників відбувається один раз на рік, сертифікати видаються наприкінці року проходження сертифікації [150, п. 34—39], а термін дії сертифіката становить три роки [332, ст. 51, п. 4], то і інформація в Реєстрі оновлюється не рідше ніж один раз на рік.

В ЄДЕБО передбачено ведення історії зміни інформації, зокрема, фіксація інформації станом на дату зміни та під час повної актуалізації даних [424, п. 2.1].

15. Періодичність архівації реєстру. Збереження інформації здійснюється через систему щоденного резервного копіювання та відновлення даних [424, п. 1.4.2]. Як довго зберігаються архіви бази даних (ЄДЕБО), у доступних для перегляду джерелах не вказано, але відомо, що в 2016 р. об'єм дискового сховища для архівів бази даних становив 40 ТБ, а сховища для бази даних — 16 ТБ [424, п. 3.3].

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. Для доступу до Реєстру реєстрація користувача не передбачена. Будь-яка особа має доступ до Реєстру за посиланням <https://info.edbo.gov.ua/pedagog-certs/> в обсязі, достатньому для перевірки достовірності відомостей про видані педагогічним працівникам сертифікати, дані про які зберігаються в ЄДЕБО.

17. Основні користувачі реєстру. Керівники закладів у системі освіти, а також фізичні та юридичні особи, об'єднання громадян без ста-

тусу юридичної особи мають доступ до Реєстру в обсязі, достатньому для перевірки достовірності поданого сертифіката педагогічного працівника [102, п. 5].

18. Доступ до даних реєстру. Безоплатний і вільний доступ осіб до інформації, що міститься в ЄДЕБО, здійснюється через офіційний вебсайт центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки [332, ст. 74, п. 4].

Інформацію з Реєстру можна отримати на загальних підставах за запитом до розпорядника цієї інформації [61]. Відповідно до «Порядку відшкодування фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є Міністерство освіти і науки України» [159], документи за запитом на інформацію надаються безкоштовно:

- у випадку надання особі інформації про неї;
- щодо інформації, яка становить суспільний інтерес;
- якщо задоволення запиту передбачає виготовлення копій документів у обсязі, що не перевищує 10 сторінок.

Відшкодування запитувачами інформації фактичних витрат на копіювання або друк документів здійснюється у разі потреби у виготовленні більш як 10 сторінок запитуваних документів. Плата за виготовлені копії, починаючи з першої їх сторінки, вноситься відповідно до «Розміру фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є МОН України», затвердженого наказом МОН України від 04.09.2014 № 982 [159], у встановленому законодавством порядку.

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Доступ до Реєстру здійснюється через офіційний вебсайт ЄДЕБО [404]. Перевірити достовірність сертифіката педагогічного працівника можна за допомогою онлайн сервісу у розділі «Реєстр сертифікатів педагогічних працівників». Для цього необхідно у вказаному розділі сайту заповнити необхідні поля (сформувати запит). У запиті зазначається прізвище, ім'я, по батькові (за наявності останнього), номер сертифіката та рік його видачі [402].

Якщо інформація, зазначена у запиті, збігається з інформацією, що міститься у Реєстрі, на інтернет-сторінці відображаються дані про сер-

тифікат, які зберігаються в ЄДЕБО та є актуальними на момент перевірки його достовірності.

Якщо інформація, зазначена у запиті, не збігається з інформацією, що міститься в ЄДЕБО, на інтернет-сторінці відображається повідомлення про відсутність в ЄДЕБО даних про сертифікат, достовірність якого перевіряється [401].

Уповноважені суб'єкти ЄДЕБО мають доступ до Реєстру через власний обліковий запис у базі. Автоматизований доступ до Реєстру з використанням програмних засобів ведення інформаційних (інформаційно-телекомунікаційних) систем за допомогою прикладного програмного інтерфейсу Реєстру забезпечується на підставі договорів, укладених з технічним адміністратором ЄДЕБО [102, п. 10, 11].

20. Зв'язок з іншими реєстрами. З метою обміну інформацією у випадках та порядку, визначених законодавством, ЄДЕБО взаємодіє [141, розд. 3, п. 5] з:

- Інформаційно-телекомунікаційною системою Українського центру оцінювання якості освіти [424, п. 2.9];
- Єдиним державним вебпорталом відкритих даних (можливість оприлюднення відомостей реєстрів та інших наборів даних);
- Єдиним державним демографічним реєстром;
- Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;
- Державним реєстром речових прав на нерухоме майно;
- інформаційно-виробничою системою інформаційного та документального забезпечення установ та громадян України в галузі освіти [144];
- іншими автоматизованими системами й інформаційними ресурсами як розпорядника ЄДЕБО, так і інших юридичних осіб.

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Технічна та експлуатаційна документація ЄДЕБО складається з документів для таких програмних систем [38, п. 3.3]: *MS Windows* Сервер (*Windows 2008 server R2* x64 і вище); *MS SQL* Сервер 2008 *R2* і вище; *Windows 7* і вище; антивірусне ПЗ; *LINUX* x64.

Неформалізований опис. Реєстр сертифікатів педагогічних працівників — складова ЄДЕБО, в якій міститься інформація про сертифікати педагогічних працівників, видані за результатами успішного проходження ними сертифікації [102, п. 2; 150, п. 1].

Сертифікацією педагогічних працівників є зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (зокрема: з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою [332, ст. 51, п. 1, 2].

За результатами успішного проходження сертифікації педагогічному працівнику видається сертифікат, який є дійсним упродовж трьох років. Успішне проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником [332, ст. 51, п. 4].

Метою сертифікації є виявлення та стимулювання педагогічних працівників з високим рівнем професійної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню [343, ст. 49, п. 1; 24].

Сертифікація складається з трьох етапів, що відбуваються послідовно один за одним [150, п. 6]: незалежного тестування учасників сертифікації; самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності; вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації.

Результати сертифікації визначаються на підставі кількості балів, набраних учасників сертифікації за результатами вивчення його практичного досвіду роботи. Сертифікат видається учасникам сертифікації, які набрали кількість балів, що дорівнює або перевищує кількість балів, мінімально достатню для видачі сертифіката, — пороговий бал [150, п. 36, 37].

Інформація про видані учасникам сертифікації сертифікати передається Українським центром оцінювання якості освіти до ЄДЕБО.

Підтвердженням видачі сертифіката педагогічному працівникові є наявність відповідної інформації в ЄДЕБО, яка може бути перевірена з використанням офіційного вебсайту технічного адміністратора зазначеної бази [150, п. 39; 24], тобто Державного підприємства «Інфоре-

сурс», з сайту якого є вихід на офіційний вебсайт ЄДЕБО. Технічний адміністратор ЄДЕБО забезпечує [102, п. 13]: створення та функціонування Реєстру; обробку та структурну систематизацію, захист відомостей і даних Реєстру; доступ осіб до Реєстру.

Перевірити наявність інформації в ЄДЕБО про виданий сертифікат можна і через офіційний вебсайт розпорядника ЄДЕБО, з якого також є вихід на офіційний вебсайт ЄДЕБО.

Перевірка достовірності сертифіката здійснюється у розділі «Реєстр сертифікатів педагогічних працівників» офіційного вебсайту ЄДЕБО. Для цього заповнюються всі необхідні поля у формі для запиту, наданій на вказаній сторінці сайту. На рис. 5.1 показаний скріншот сторінки сайту із зображенням форми для запиту. Обов'язкові для заповнення поля відмічені астериском [402]. Якщо введена інформація не збігається повністю з даними, які є в базі, на екрані з'явиться повідомлення, що такий сертифікат у базі відсутній.

Пілотну сертифікацію 2019 року успішно пройшли 705 учителів початкової школи [9]. На сьогодні у Реєстрі є відомості про ці сертифікати. На сайті УЦОЯО виставлено детальний аналітичний звіт про результати сертифікації вчителів за 2019 рік [412].

Слід зазначити, що це поки що єдиний реєстр в ЄДЕБО, інформація в якому не є знеособленою, а педагогічним працівникам, які пройшли сертифікацію, Особову картку в ЄДЕБО не відкривають, оскільки Реєстр педагогічних працівників ще не запрацював. Реєстр педагогічних працівників також є обов'язковою складовою ЄДЕБО [332, ст. 74, п. 2].

Педагогічний працівник, який реєструється для проходження сертифікації, користуючись вебсервісом, розміщеним на офіційному вебсайті УЦОЯО, формує бланк реєстраційної картки-заяви, де зазначає такі відомості [150, п. 9]:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
- число, місяць і рік народження;
- серію (за наявності) та номер паспорта громадянина України (у разі його відсутності — іншого документа, що посвідчує особу), на підставі якого здійснюється реєстрація;

РЕЕСТР СЕРТИФІКАТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

ДАНІ СЕРТИФІКАТА

Рік *

Номер *

Прізвище *

Ім'я *

По батькові

info.edbo.gov.ua

Для зміни символів натисніть на зображення

Введіть символи, що зображені вище

Надіслати запит

Для пошуку сертифіката в реєстрі заповніть необхідні поля. Поле, що відмічено зірочкою є обов'язковим.
Поля «Прізвище», «Ім'я», «По батькові», та «Номер» документа заповнюються згідно з їх написанням у документі.
Поля «Прізвище», «Ім'я», «По батькові» заповнюються українською мовою.
Поле «По батькові» не заповнюється тільки у разі його відсутності у паспорті.
Дані, вказані при перевірці, передаються до пошукової системи в захищеному вигляді.

Рис. 5.1. Скріншот екрана сторінки «Реєстр сертифікатів педагогічних працівників» вебсайту ЄДЕБО

Джерело: вебсайт ЄДЕБО [402].

- реєстраційний номер облікової картки платника податків (для особи, яка через свої релігійні переконання відмовляється від реєстраційного номера облікової картки платника податків, — серію (за наявності) та номер паспорта громадянина України, в якому проставлена відмітка про наявність права здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта громадянина України (крім особи, яка отримала паспорт громадянина України у формі картки));
- номери контактних телефонів;

- поштову адресу, за якою йому може бути надіслано офіційну кореспонденцію;
- адресу електронної пошти;
- найменування закладу освіти, в якому працює;
- мову, якою здійснює освітній процес;
- назву посади з уточненням фаху, за яким працює;
- загальний стаж педагогічної роботи;
- стаж роботи на займаній посаді;
- кваліфікаційну категорію;
- педагогічне звання (за наявності).

Ця інформація зберігається в Українському центрі оцінювання якості освіти і з часом може бути оприлюднена на порталі відкритих даних у знеособленому вигляді. Також УЦОЯО використовує її для підготовки аналітичних звітів.

РОЗДІЛ 6

РЕЄСТРИ ДЕМОГРАФІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

6.1. Державний реєстр актів цивільного стану громадян

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Міністерство юстиції України [280, п. 2].

Держателем Державного реєстру актів цивільного стану громадян є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

2. *Дата створення.* Травень 2008 року [280, п. 5].

3. *Юридична основа створення та ведення:* постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 № 1064 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян» [280];

Наказ Міністерства юстиції України від 24.07.2008 № 1269/2 «Про затвердження Інструкції ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян» [259];

Закон України від 01.07.2010 № 38 «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» [215, ст. 509];

Постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2010 № 1025 «Про затвердження зразків актових записів цивільного стану, описів та зразків бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану» [258];

Наказ Міністерства юстиції України від 12.01.2011 № 96/5 «Про затвердження Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання» [306];

Наказ Міністерства юстиції України від 18.11.2000 № 52/5 «Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні» [307];

Постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 № 1168 «Перелік платних послуг, які можуть надаватися відділами державної реєстрації актів цивільного стану» [118];

Наказ Міністерства юстиції України від 13.07.2015 № 1215/5 «Про запровадження пілотного проекту щодо подання заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет» [252].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Департамент державної реєстрації та нотаріату є адміністратором Реєстру, це — державне підприємство, що належить до сфери управління Міністерства юстиції України, яке здійснює заходи зі створення і супроводження програмного забезпечення Реєстру, збереження та захисту бази даних Реєстру, відповідає за його функціонування, надає доступ до нього реєстраторам, а також у випадку, передбаченому законом, — посадовим особам органів державної влади, органів місцевого самоврядування, нотаріусам [280, п. 2].

5. Перелік реквізитів реєстру. Записи в Реєстрі про народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть, усиновлення містять такі загальні відомості [259, розд. II, п. 2.2, пп. 2.2.1]:

а) реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення відомостей про акт цивільного стану;

б) відомості щодо актового запису: дата внесення до Реєстру; відомості про реєстратора;

в) відомості про видані свідоцтва: серія та номер свідоцтва; дата видачі свідоцтва; серія та номер повторно виданих свідоцтв, дата їх видачі; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, який видав свідоцтво; відомості про посадову особу органу державної реєстрації актів цивільного стану, яка видала свідоцтво (прізвище, власне ім'я, по батькові та посада); відомості про особу, яка отримала повторне свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану (прізвище, власне ім'я, по батькові).

У табл. 6.1 представлено атрибути реєстру, що відповідають кожній реєстраційній події.

**Таблиця 6.1. Перелік полів у Державному реєстрі актів
цивільного стану громадян**

Подія	Перелік реквізитів, що містить запис у Реєстрі
Народження особи та її по- ходження [259, розд. II, п. 2.2, пп. 2.2.2]	Відомості щодо актового запису про народження: номер ак- тового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; відомості про державну реєстрацію з пропуском строку; відомості про поновлення актового запису; найменування органу держав- ної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану; прізвище, ім'я, по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада; відмітки. Номер статті Сімейного кодексу України, відповідно до якої проведена державна реєстрація народження (ст. 126, 133, 135 Сімейного кодексу України). Відомості про дитину: прізвище, ім'я, по батькові; стать; дата народження; унікальний номер запису в Єдиному державно- му демографічному реєстрі (за наявності); реєстраційний но- мер облікової картки платника податків (за наявності); місце народження (державна, область, район, місто / селище (село)); кількість народжених дітей від одних пологів (числове зна- чення словами); живо- чи мертвонароджена (зазначається словами); яка за рахунком дитина народилась у матері, вклю- чаючи новонародженого (враховуючи померлих і не врахову- ючи мертвонароджених: невідомо або перша, друга, третя і так далі — числове значення словами); відомості про доку- менти, що підтверджують факт народження дитини (назва документа, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про батьків: прізвище, ім'я, по батькові; дата на- родження; громадянство (зазначається словами, що є грома- дянином(кою) відповідної держави або особою без грома- дянства); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності); місце про- живання (державна, область, район, місто / селище (село), ву- лиця, будинок, квартира). Підстава запису відомостей про батька (зазначається одна з наведених підстав): державна реєстрація шлюбу (місце та дата державної реєстрації, номер актового запису про шлюб у книзі державної реєстрації актів цивільного стану); спільна заява батьків чи заява батька про визнання батьківства (дата подання заяви);

Продовження табл. 6.1

Подія	Перелік реквізитів, що містить запис у Реєстрі
	рішення суду про визнання батьківства чи про встановлення факту батьківства (материнства) (найменування суду, дата винесення та номер рішення суду); за відсутності вищезазначених документів, а також у разі встановлення режиму окремого проживання за рішенням суду — заява матері дитини (дата подання заяви). Відомості про стосунок до військової служби (де перебуває на військовому обліку, назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де він служить, військове звання (категорія) (призовник); серія та номер військового квитка (тимчасового посвідчення) або посвідчення про приписку, не перебуває на військовому обліку) (у разі визнання батьківства) (за наявності). Відомості про заявника: прізвище, ім'я, по батькові; адреса (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); відомості про паспорт або паспортний документ заявника (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі)
Смерть особи [259, розд. II, п. 2.2, пп. 2.2.3]	Відомості щодо актового запису про смерть: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; відомості про поновлення актового запису; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану; прізвище, ім'я, по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада; відмітки. Відомості про померлу особу: прізвище, ім'я, по батькові; стать; громадянство (зазначається словами, що є громадянином / громадянкою відповідної держави або особою без громадянства); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); дата смерті (число, місяць, рік); вік (зазначаються роки; у випадках, якщо це дитина віком до одного року, необхідно вказувати кількість місяців і днів); місце смерті (держава, область, район, місто / селище (село)); причина смерті (обирається код Класифікатора хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 13.12.2019 № 677); дата народження; місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)); місце проживання (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); відомості про документи, що підтверджують факт смерті (назва документа, номер, ким виданий, дата видачі).

Продовження табл. 6.1

Подія	Перелік реквізитів, що містить запис у Реєстрі
	Відомості про заявника: прізвище, ім'я, по батькові; адреса (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); відомості про паспорт або паспортний документ заявника (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про вилучені документи у зв'язку з державною реєстрацією смерті особи: найменування документа, серія, номер, дата видачі, ким виданий; військове звання (категорія) (призовник)
Шлюб [259, розд. II, п. 2.2, пп. 2.2.4]	Відомості щодо актового запису про шлюб: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; відомості про поновлення актового запису; дата державної реєстрації шлюбу; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану; прізвище, ім'я, по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада; відмітки; Відомості про нареченого та наречену: прізвище до державної реєстрації шлюбу; прізвище після державної реєстрації шлюбу; ім'я; по батькові; дата народження; місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)); громадянство (зазначається словами, що є громадянином(кою) відповідної держави або особою без громадянства); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); національність (за наявності відомостей у паперових носіях актових записів цивільного стану); відомості про стосунок до військової служби (де перебуває на військовому обліку, назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де він служить, військове звання (категорія) (призовник); серія та номер військового квитка (тимчасового посвідчення) або посвідчення про приписку, не перебуває на військовому обліку) (за наявності); місце проживання (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); відомості про сімейний стан (у шлюбі не перебував(ла), удівець (удова) або розлучений(а)); відомості про паспорт або паспортний документ (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про розірвання шлюбу: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації; дата складання; назва органу, що склав актовий запис; реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення до Реєстру відомостей про акт цивільного стану; дата і номер рішення суду, повне

Продовження табл. 6.1

Подія	Перелік реквізитів, що містить запис у Реєстрі
	найменування суду, яким ухвалено рішення, найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що реєстрував шлюб, який розірвано, номер актового запису та дата державної реєстрації шлюбу
Розірвання шлюбу [259, розд. II, п. 2.2, пп. 2.2.5]	Відомості щодо актового запису про розірвання шлюбу: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; відомості про поновлення актового запису; відомості щодо актового запису про шлюб, який розривається (назва органу державної реєстрації актів цивільного стану, який зареєстрував шлюб, дата складання, номер актового запису у книзі державної реєстрації актів цивільного стану, реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення до Реєстру відомостей про акт цивільного стану); підстава державної реєстрації розірвання шлюбу; кількість спільних неповнолітніх дітей (немає, одне, двоє, троє і так далі — числове значення словами); найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану; прізвище, ім'я, по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада; відмітки. Відомості про осіб, які розривають шлюб (чоловіка та дружину): прізвище до розірвання шлюбу; прізвище після розірвання шлюбу; ім'я; по батькові; дата народження; місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)) зазначається у відмітках; громадянство (зазначається словами, що є громадянином(кою) відповідної держави або особою без громадянства); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); відомості про стосунок до військової служби (де перебуває на військовому обліку, назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де він служить, військове звання (категорія) (призовник); серія та номер військового квитка (тимчасового посвідчення) або посвідчення про приписку, не перебуває на військовому обліку) (за наявності); місце проживання (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); перебували у шлюбі (першому, другому, третьому і так далі — числове значення словами); відомості про паспорт або паспортний документ (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про суму державного мита, що підлягає стягненню, та її сплату

Продовження табл. 6.1

Подія	Перелік реквізитів, що містить запис у Реєстрі
Зміна імені [259, розд. II, п. 2.2, пп. 2.2.6]	Відомості щодо актового запису про зміну імені: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; відомості про поновлення актового запису; відомості щодо актового запису про народження (назва органу державної реєстрації актів цивільного стану, який зареєстрував народження, дата складання, номер актового запису у книзі державної реєстрації актів цивільного стану, реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення до Реєстру відомостей про акт цивільного стану); найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану; прізвище, ім'я, по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада; відмітки. Відомості про фізичну особу, яка змінює прізвище, ім'я, по батькові: прізвище до зміни; ім'я до зміни; по батькові до зміни; прізвище після зміни; ім'я після зміни; по батькові після зміни; дата народження; місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)); громадянство (зазначається словами, що є громадянином(кою) України); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); відомості про стосунок до військової служби (де перебуває на військовому обліку, назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де він служить, військове звання (категорія) (призовник); серія та номер військового квитка (тимчасового посвідчення) або посвідчення про приписку, не перебуває на військовому обліку); місце проживання (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); відомості про паспорт або паспортний документ (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про суму державного мита, що підлягає стягненню, та її сплату
Усиновлення [259, розд. II, п. 2.2, пп. 2.2.7]	У випадку внесення змін до паперового носія актового запису про народження усиновленої особи одночасно до його відомостей у Реєстрі вносяться дані, зазначені у рішенні суду: про усиновлену особу: прізвище, ім'я, по батькові після усиновлення; дата і місце народження після усиновлення; відомості про стосунок до військової служби (де перебуває на військовому обліку, назва міста та номер поштової скриньки

Продовження табл. 6.1

Подія	Перелік реквізитів, що містить запис у Реєстрі
	військової частини, де він служить, військове звання (категорія) (призовник); серія та номер військового квитка (тимчасового посвідчення) або посвідчення про приписку, не перебуває на військовому обліку) (за наявності); про усиновителя (усиновителів): прізвище, ім'я, по батькові; дата і місце народження; громадянство (зазначається словами, що є громадянином(кою) відповідної держави або особою без громадянства); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); повне найменування суду, яким ухвалено рішення, його дата і номер; запис усиновителів батьками дитини (зазначається словами); відомості щодо дати державної реєстрації народження після усиновлення у разі їх зміни під час зміни дати народження. Якщо рішення суду про усиновлення не передбачає будь-яких змін щодо усиновленої особи, її батьків, на паперовому носії актового запису про народження проставляється відмітка про те, що дитина усиновлена, із зазначенням повного найменування суду, яким ухвалене рішення, його дати і номера. Аналогічні відомості вносяться до Реєстру. За наявності паперового носія актового запису про усиновлення запис у Реєстрі про усиновлення містить відомості: про актовий запис: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; відомості про поновлення актового запису; відомості про скасування усиновлення, визнання усиновлення недійсним; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану; прізвище, ім'я, по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, та її посада; відомості щодо актового запису про народження усиновленої особи (дата складання та номер актового запису в книзі державної реєстрації актів цивільного стану (до та після усиновлення), назва органу державної реєстрації актів цивільного стану, який зареєстрував народження); найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану; відмітки;

Закінчення табл. 6.1

Подія	Перелік реквізитів, що містить запис у Реєстрі
	відомості про усиновлену особу: прізвище, ім'я, по батькові до і після усиновлення; дата і місце народження до і після усиновлення; відомості про батьків дитини: прізвище матері та батька; ім'я матері та батька; по батькові матері та батька; національність матері та батька (за наявності відомостей у паперових носіях актових записів цивільного стану); відомості про усиновителя (усиновителів): прізвище, ім'я, по батькові; національність (за наявності відомостей у паперових носіях актових записів цивільного стану); місце проживання (державна, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); запис усиновителів батьками дитини (зазначається словами); підстава запису про усиновлення: повне найменування виконавчого комітету, державної адміністрації, якими ухвалено рішення, його дата і номер

Джерело: складено автором на підставі [259].

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Ідентифікаційні поля визначено на основі розглянутих матеріалів (табл. 6.2). У методологічних поясненнях щодо ведення та користування електронним Реєстром викладено технічну інформацію, узагальнено описано дані, що використовують для формування звітів. У нормативно-правових актах вказані усі поля, що заповнюються відповідно до специфіки поданої заяви на формування потрібного витягу чи видачу свідоцтва.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Внесення до Реєстру відомостей про народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть здійснюється реєстратором одночасно зі складанням відповідного актового запису цивільного стану.

Відомості, зазначені в актових записах про народження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть, складених дипломатичними представництвами та консульськими установами України, вносяться до Реєстру реєстратором, визначеним Мін'юстом, протягом семи робочих днів з моменту надходження першого примірника актового запису.

Таблиця 6.2. Ідентифікаційні поля в Державному реєстрі актів цивільного стану громадян

Подія	Ідентифікаційне поле
Народження особи та її походження	Відомості щодо актового запису про народження: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану. Номер статті Сімейного кодексу України, відповідно до якої проведена державна реєстрація. Відомості про дитину: прізвище, ім'я, по батькові; стать; дата народження; унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності); місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)); відомості про документи, що підтверджують факт народження дитини (назва документа, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про батьків: прізвище, ім'я, по батькові; дата народження; унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності); місце проживання (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира)
Смерть особи	Відомості щодо актового запису про смерть: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису. Відомості про померлу особу: прізвище, ім'я, по батькові; стать; громадянство (зазначається словами, що є громадянином / громадянкою відповідної держави або особою без громадянства); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); дата смерті (число, місяць, рік); місце смерті (держава, область, район, місто / селище (село)); причина смерті (обирається код Класифікатора хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України від 13.12.2019 № 677); дата народження; місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)); місце проживання (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок,

Продовження табл. 6.2

Подія	Ідентифікаційне поле
	квартира); відомості про документи, що підтверджують факт смерті (назва документа, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про заявника: прізвище, ім'я, по батькові; адреса (державна, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); відомості про паспорт або паспортний документ заявника (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про вилучені документи у зв'язку з державною реєстрацією смерті особи: найменування документа, серія, номер, дата видачі, ким виданий
Шлюб	Відомості щодо актового запису про шлюб: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; дата державної реєстрації шлюбу. Відомості про нареченого та наречену: прізвище до державної реєстрації шлюбу; прізвище після державної реєстрації шлюбу; ім'я; по батькові; дата народження; місце народження (державна, область, район, місто / селище (село)); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); місце проживання (державна, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); відомості про паспорт або паспортний документ (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі). Відомості про розірвання шлюбу: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації; дата складання; реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення до Реєстру відомостей про акт цивільного стану; дата і номер рішення суду, повне найменування суду, яким ухвалено рішення, найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що реєстрував шлюб, який розірвано, номер актового запису та дата державної реєстрації шлюбу
Розірвання шлюбу	Відомості щодо актового запису про розірвання шлюбу: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; відомості щодо актового запису про шлюб, який розривається (назва органу державної реєстрації

Продовження табл. 6.2

Подія	Ідентифікаційне поле
	актів цивільного стану, який зареєстрував шлюб, дата складання, номер актового запису у книзі державної реєстрації актів цивільного стану, реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення до Реєстру відомостей про акт цивільного стану). Відомості про осіб, які розривають шлюб (чоловіка та дружину): прізвище до розірвання шлюбу; прізвище після розірвання шлюбу; ім'я; по батькові; дата народження; місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)) зазначається у відмітках; унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); місце проживання (держава, область, район, місто / село(селище), вулиця, будинок, квартира); відомості про паспорт або паспортний документ (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі)
Зміна імені	Відомості щодо актового запису про зміну імені: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; дата складання актового запису; відомості щодо актового запису про народження (назва органу державної реєстрації актів цивільного стану, який зареєстрував народження, дата складання, номер актового запису у книзі державної реєстрації актів цивільного стану, реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення до Реєстру відомостей про акт цивільного стану). Відомості про фізичну особу, яка змінює прізвище, ім'я, по батькові: прізвище до зміни; ім'я до зміни; по батькові до зміни; прізвище після зміни; ім'я після зміни; по батькові після зміни; дата народження; місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); місце проживання (держава, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира); відомості про паспорт або паспортний документ (назва документа, серія, номер, ким виданий, дата видачі)
Усиновлення	У випадку внесення змін до паперового носія актового запису про народження усиновленої особи одночасно до його відомостей в Реєстрі вносяться дані, зазначені в рішенні суду:

Закінчення табл. 6.2

Подія	Ідентифікаційне поле
	про усиновлену особу: прізвище, ім'я, по батькові після усиновлення; дата і місце народження після усиновлення; відомості про стосунок до військової служби (де перебуває на військовому обліку, назва міста та номер поштової скриньки військової частини, де він служить, військове звання (категорія) (призовник); серія та номер військового квитка (тимчасового посвідчення) або посвідчення про приписку, не перебуває на військовому обліку) (за наявності); про усиновителя (усиновителів): прізвище, ім'я, по батькові; дата і місце народження; унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності). За наявності паперового носія актового запису про усиновлення запис у Реєстрі про усиновлення містить відомості: відомості про актовий запис: номер актового запису у відповідній книзі державної реєстрації актів цивільного стану; відомості щодо актового запису про народження усиновленої особи (дата складання та номер актового запису в книзі державної реєстрації актів цивільного стану (до та після усиновлення), назва органу державної реєстрації актів цивільного стану, який зареєстрував народження); відомості про усиновлену особу: прізвище, ім'я, по батькові до і після усиновлення; дата і місце народження до і після усиновлення; відомості про батьків дитини: прізвище матері та батька; ім'я матері та батька; по батькові матері та батька; відомості про усиновителя (усиновителів): прізвище, ім'я, по батькові; місце проживання (державна, область, район, місто / селище (село), вулиця, будинок, квартира)

Джерело: складено автором на підставі [259].

Відомості, зазначені в актових записах про народження, шлюб, смерть, складених виконавчими органами сільських, селищних та міських рад

(крім міст обласного значення), вносяться до Реєстру протягом трьох робочих днів з моменту надходження до реєстратора актового запису.

Відомості про усиновлення, скасування усиновлення, визнання усиновлення недійсним, позбавлення та поновлення батьківських прав вносяться до Реєстру на підставі відповідного рішення суду в день надходження копії такого рішення до реєстратора або в день пред'явлення особою, зазначеною в рішенні суду, або уповноваженою нею особою копії такого рішення [280, п. 6].

Інформація про особу, яка міститься в Реєстрі, конфіденційна [280, п. 4].

Запис у Реєстрі здійснюється шляхом внесення до нього відомостей [280, п. 7]:

1) у разі державної реєстрації народження дитини з одночасним визначенням її походження:

- про дитину — прізвище, ім'я та по батькові, стать, дата і місце народження, кількість новонароджених дітей, живо- чи мертвонароджена дитина, яка за рахунком дитина народилася у матері, включаючи новонароджену (враховуючи померлих і не враховуючи мертвонароджених), найменування документа, що підтверджує факт народження дитини;
- про батьків — прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, громадянство, місце проживання батька, матері; підстава запису відомостей про батька; прізвище, ім'я та по батькові, адреса особи, що звернулася по державну реєстрацію народження дитини, серія і номер, яким органом видано паспорт або паспортний документ, дата його видачі;
- про видачу свідоцтва — серія і номер свідоцтва про народження; дата і номер актового запису в книзі державної реєстрації народжень; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію народження дитини; прізвище, ім'я та по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада, дата і номер внесення відомостей до Реєстру;

2) у разі усиновлення: прізвище, ім'я та по батькові, дата і місце народження до і після усиновлення; про усиновителя (усиновителів) — прізвище, ім'я та по батькові, дата і місце народження, громадянство,

повне найменування суду, яким ухвалено рішення, його дата і номер, номер актового запису про народження та дата його складення, найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що реєстрував народження усиновленої дитини, серія і номер свідоцтва про народження, серія і номер свідоцтва про усиновлення; прізвище, ім'я та по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада, дата і номер внесення відомостей до Реєстру;

3) у разі позбавлення та поновлення батьківських прав: прізвище, ім'я та по батькові дитини, батька, матері, усиновлювача, які позбавлені батьківських прав; прізвище, ім'я та по батькові батька, матері, усиновлювача, які поновлені у батьківських правах, місце державної реєстрації народження дитини, номер актового запису і дата державної реєстрації народження, повне найменування суду, яким ухвалено рішення, його дата і номер; прізвище, ім'я та по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, та її посада, дата і номер внесення відомостей до Реєстру;

4) у разі державної реєстрації шлюбу: про осіб, що реєструють шлюб — прізвище до і після державної реєстрації шлюбу, ім'я та по батькові, дата і місце народження, громадянство, місце проживання, сімейний стан; серія і номер, яким органом видано паспорт або паспортний документ особам, що реєструють шлюб, дата його видачі; серія і номер свідоцтва про шлюб; дата і номер актового запису в книзі державної реєстрації шлюбів; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію шлюбу; прізвище, ім'я та по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, та її посада, дата і номер внесення відомостей до Реєстру;

5) у разі державної реєстрації розірвання шлюбу: про осіб, що розривають шлюб — прізвище до і після розірвання шлюбу, ім'я та по батькові, дата народження, громадянство, місце проживання, у якому перебувають шлюбні (першому, другому, третьому, четвертому); найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що реєстрував шлюб, який розривається, номер актового запису та дата державної реєстрації шлюбу; підстава державної реєстрації розірвання шлюбу; кількість спільних неповнолітніх дітей; сума державного мита, яка підлягає стягненню; серія і номер, яким органом видано паспорт або паспортний документ особам, що розривають шлюб, дата його видачі, серія і номер

свідоцтва про розірвання шлюбу, дата і номер актового запису в книзі державної реєстрації розірвання шлюбу; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію розірвання шлюбу; прізвище, ім'я та по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада, дата і номер внесення відомостей до Реєстру.

У разі розірвання шлюбу судом до Реєстру вносяться відомості із зазначенням повного найменування суду, яким ухвалено рішення, його дати та номери; прізвища, імені, по батькові осіб, які розірвали шлюб; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що реєстрував шлюб, який розірвано, номери актового запису та дати державної реєстрації шлюбу; прізвища, імені та по батькові особи, що внесла відомості, та її посади;

6) у разі державної реєстрації зміни імені: прізвище, ім'я та по батькові до і після зміни імені, дата і місце народження, номер і дата актового запису про народження, громадянство, місце проживання; сума державного мита, яка підлягає стягненню, серія і номер, яким органом видано паспорт або паспортний документ та дата його видачі; серія і номер свідоцтва про зміну імені, дата і номер актового запису в книзі державної реєстрації зміни імені; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію зміни імені; прізвище, ім'я та по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, її посада, дата і номер внесення відомостей до Реєстру;

7) у разі державної реєстрації смерті: прізвище, ім'я та по батькові, стать, громадянство, дата смерті, у якому віці померла особа, місце смерті та її причина, дата і місце народження (для дітей віком до одного року — кількість місяців і днів), місце проживання, документ, що підтверджує факт смерті; прізвище, ім'я та по батькові особи, що звернулась по державну реєстрацію смерті, серія і номер, яким органом видано паспорт або паспортний документ, дата його видачі; серія і номер свідоцтва про смерть; дата і номер актового запису в книзі державної реєстрації смертей; найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію смерті; прізвище, ім'я та по батькові особи, що здійснила державну реєстрацію, та її посада, дата і номер внесення відомостей до Реєстру.

8. *Наявність відсканованих документів.* Реєстр не містить відсканованих документів.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Реєстр не містить оцифрованої інформації.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Відомості в Реєстрі мають міститися починаючи з 1945 року.

Унесення до Реєстру відомостей здійснюється з моменту впровадження Реєстру в такій послідовності [259, розд. IV, п. 4.3]: 1 — актових записів про народження; 2 — актових записів про шлюб та зміну імені; 3 — актових записів про смерть; 4 — актових записів про розірвання шлюбу; 5 — актових записів про усиновлення та встановлення батьківства (усі ці відомості необхідно вносити починаючи з 1995 року у зворотному хронологічному порядку, повертаючись у минуле до 1950 року включно); 6 — усіх інших актових записів цивільного стану в тому самому порядку, починаючи з 1996 року до моменту впровадження Реєстру; 7 — усіх інших актових записів цивільного стану в тому самому порядку починаючи з 1949 року, у зворотному хронологічному порядку до 1945 року включно.

Відповідно до строків внесення до Державного реєстру актів цивільного стану громадян відомостей, що містяться в книгах державної реєстрації актів цивільного стану, які зберігаються в архівах відділів державної реєстрації актів цивільного стану Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, районних, районних у містах, міських [259], усі дані мають бути внесені до Реєстру. Інформації щодо невиконання плану чи недотримання строків не знайдено.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Невідомо, за який період вже внесено інформацію.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* На паперових носіях інформація існує, але невідомо, за який період вже внесена до електронного реєстру.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Децентралізований. Внесення до Реєстру відомостей про народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені,

смерть здійснюється реєстратором (відділом реєстрації актів цивільного стану Головного управління юстиції Мін'юсту в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, районних, районних у містах, міських (міст обласного значення), районних управлінь юстиції) одночасно зі складанням відповідного актового запису цивільного стану [29].

14. Актуалізація (оновлення) інформації. Реєстратор одночасно вносить до Реєстру протягом п'яти робочих днів з моменту надходження до реєстратора першого примірника актового запису відомості, зазначені в актових записах про народження, шлюб, смерть, складених виконавчими органами сільських, селищних та міських рад (крім міст обласного значення).

Також реєстратор на підставі відповідного рішення суду вносить відомості про усиновлення, позбавлення та поновлення батьківських прав.

Крім того, відділ реєстрації актів цивільного стану Головного управління юстиції в м. Києві протягом десяти робочих днів з моменту надходження першого примірника актового запису вносить відомості, зазначені в актових записах про народження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть, складених дипломатичними представництвами та консульськими установами України [29].

15. Періодичність архівації реєстру. Відділи державної реєстрації актів цивільного стану здійснюють державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті, вносять зміни до актових записів цивільного стану, поновлюють та анулюють їх; формують Державний реєстр актів цивільного стану громадян, ведуть його, зберігають архівний фонд; здійснюють відповідно до законодавства інші повноваження [215, ст. 6, п. 1].

Книги державної реєстрації актів цивільного стану та метричні книги зберігаються у районних, районних у містах, міських (міст обласного значення), районних, міжрайонних відділах державної реєстрації актів цивільного стану міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України (далі відділ державної реєстрації актів цивільного стану міжрегіонального управління), а також у відділах державної реєстрації актів цивільного стану управлінь державної реєстрації міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України (далі відділ державної реєстрації актів

цивільного стану управління державної реєстрації міжрегіонального управління) протягом 75 років з часу складання актових записів цивільного стану, метричних записів, включених до цих книг [256, розд. II, п. 1].

Відома лише інформація про паперові носії, інформацію про архівування електронного реєстру не знайдено.

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. Фізична особа по досягненні 16-річного віку має право на отримання витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян стосовно відомостей про себе та про своїх родичів за умови пред'явлення паспорта або паспортного документа і документів, що підтверджують родинні стосунки.

Особа має право звернутися по витяг з Реєстру незалежно від місця її проживання та місця реєстрації акту цивільного стану [280, п. 5].

Для отримання витягу з Реєстру реєстраторові подається заява, у якій зазначається одна з таких відомостей про фізичну особу, щодо відомостей про яку видається витяг з Реєстру [168]:

- прізвище, ім'я та по батькові, дата та місце народження особи, щодо відомостей про яку отримано запит;
- серія і номер свідоцтва про державну реєстрацію відповідного акта цивільного стану, дата його видачі;
- реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення відомостей про акт цивільного стану (п. 15 Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян).

Іншими суб'єктами, які мають право отримати витяг з Реєстру, є суди (судді), органи досудового розслідування, нотаріуси та інші органи державної влади (посадові особи), органи місцевого самоврядування (посадові особи), якщо запит зроблено у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених актами законодавства; реєстратори, дипломатичні представництва та консульські установи України; адміністрації закладів охорони здоров'я, навчальних або інших дитячих закладів щодо державної реєстрації народження дітей; особи, що проживають за кордоном, кредитори спадкодавця, власники або користувачі земельних ділянок, суміжних із земельною ділянкою сільськогосподарського призначення спадкодавця [280, п. 16].

17. *Основні користувачі реєстру.* Фізична особа по досягненні 16-річного віку має право на отримання витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян, стосовно відомостей про себе та про своїх родичів за умови пред'явлення паспорта або паспортного документа і документів, що підтверджують родинні стосунки.

Витяг з Реєстру про державну реєстрацію народження дитини може видаватися її батькам та усиновлювачам (незалежно від віку дитини), а також опікунам, піклувальникам, адміністрації закладу охорони здоров'я, навчального або іншого дитячого закладу, де постійно перебуває дитина. У цьому разі зазначений витяг представникові відповідного закладу видається за умови пред'явлення ним довіреності, паспорта або паспортного документа.

Батькові, матері, усиновлювачеві дитини, які позбавлені батьківських прав, витяг про державну реєстрацію народження дитини не видається (п. 13 Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян).

Право на отримання витягу з Реєстру мають представники фізичної особи.

Витяг з Реєстру про державну реєстрацію смерті видається [168]:

- другому з подружжя, а також батькам, дітям, братам, сестрам, онукам, дідові, бабі та іншим родичам померлої особи за умови пред'явлення ними паспорта або паспортного документа і документів, що підтверджують родинні чи сімейні стосунки;
- спадкоємцям померлої особи, якщо родинні стосунки та/або право на спадкування підтверджуються документально, за умови пред'явлення паспорта або паспортного документа;
- особі, яка згідно з договором особистого страхування життя, укладеним у фінансовій установі, утвореній відповідно до Закону України «Про страхування», є вигодонабувачем, за умови пред'явлення договору, паспорта або паспортного документа;
- особі, яка згідно із спадковим договором є вигодонабувачем, за умови пред'явлення договору, паспорта або паспортного документа; особі, яка згідно з кредитним договором є кредитором, за умови пред'явлення договору, паспорта або паспортного документа;

- особі, яка є власником або користувачем земельної ділянки, суміжної із земельною ділянкою сільськогосподарського призначення спадкодавця, за умови пред'явлення відомостей про кадастрові номери земельної ділянки спадкодавця та суміжної земельної ділянки, паспорта або паспортного документа (п. 14 Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян).

Для фізичної особи встановлена плата за отримання витягу з Реєстру.

На безоплатне отримання витягу з Реєстру мають право [168]:

- суди (судді), органи досудового розслідування, нотаріуси та інші органи державної влади (посадові особи), органи місцевого самоврядування (посадові особи), якщо запит зроблено у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених актами законодавства;
- реєстратори, дипломатичні представництва та консульські установи України у зв'язку з виконанням ними функцій, визначених актами законодавства;
- адміністрації закладів охорони здоров'я, навчальних або інших дитячих закладів щодо державної реєстрації народження дітей, які перебувають у зазначених закладах;
- особи, які проживають за кордоном, стосовно яких державна реєстрація актів цивільного стану здійснена відповідними органами державної реєстрації, у разі надходження письмових запитів і надіслання витягу до компетентних органів іноземних держав для вручення його заявникові;
- особи, які звернулися по витяг про те, що державна реєстрація народження виконана відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України;
- особи, які звернулися по витяг для отримання допомоги у зв'язку з народженням дитини, а також для отримання допомоги на поховання;
- кредитори спадкодавця, власники або користувачі земельних ділянок, суміжних із земельною ділянкою сільськогосподарського призначення спадкодавця, у зв'язку з поданням заяви про визнання спадщини відумерлою (п. 16 Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян).

18. Доступ до даних реєстру. Для отримання витягу з Реєстру шляхом безпосереднього доступу до нього у випадках, передбачених законом, зазначається одна з таких відомостей про фізичну особу, щодо відомостей про яку видається витяг з Реєстру: прізвище, ім'я та по батькові, дата та місце народження особи, щодо відомостей про яку отримано запит; серія і номер свідоцтва про державну реєстрацію відповідного акта цивільного стану, дата його видачі; реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення відомостей про акт цивільного стану.

Для отримання витягу з Реєстру шляхом безпосереднього доступу у випадках, передбачених законом, до Реєстру обов'язково вносяться відомості про підставу отримання витягу (відповідні норми закону та реквізити справи (провадження)).

Доступ до Реєстру надається на підставі договору, укладеного між органом державної влади, органом місцевого самоврядування, посадовій особі якого надається такий доступ, та адміністратором Реєстру.

Якщо доступ до Реєстру надається державному нотаріусу, договір укладається між державною нотаріальною конторою, державним нотаріальним архівом, де працює такий нотаріус, та адміністратором Реєстру.

Якщо доступ до Реєстру надається приватному нотаріусу, договір укладається між приватним нотаріусом та адміністратором Реєстру [280, п. 19-1].

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Видача витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян фізичним особам здійснюється на Єдиному державному порталі адміністративних послуг [14].

Строк надання послуги: витяг видається у день звернення заявника до відділу державної реєстрації актів цивільного стану; направляється заявнику наступного робочого дня у разі надсилання поштовим зв'язком заяви, на якій справжність підпису заявника, а також вірність копій паспорта громадянина України або паспортного документа та документів, що підтверджують родинні чи сімейні стосунки, відповідним чином засвідчені, додано платіжний документ.

Способи отримання результату: витяг з Реєстру видається у відділі незалежно від місця державної реєстрації акту цивільного стану та місця проживання заявника; у разі надсилання поштовим зв'язком заяви,

на якій справжність підпису заявника, а також вірність копій паспорта громадянина України або паспортного документа та документів, що підтверджують родинні чи сімейні стосунки, відповідним чином засвідчені, витяг з Реєстру надсилається заявникові поштовим зв'язком.

Також витяг можна отримати в електронному вигляді на сайті Он-лайн будинок Юстиції [129] за таким алгоритмом. На першому етапі обирається витяг або свідоцтво, яке хоче отримати фізична особа. На другому етапі на сайті формується електронна заява після реєстрації через електронну пошту та заповнення усіх ідентифікаційних полів. Безпосереднього доступу до бази даних фізична особа не має. Цей сайт є однією з форм реалізації електронного уряду та надання адміністративних послуг онлайн.

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Державний реєстр актів цивільного стану громадян пов'язаний з Єдиним державним реєстром соціальної сфери. Єдиний державний реєстр соціальної сфери — автоматизована система обліку інформації про отримувачів і надавачів соціальних виплат, допомоги, пільг, соціальних послуг та житлових субсидій (далі соціальна підтримка), інформації про відносини надавачів та отримувачів соціальної підтримки [138, п. 1].

Єдиний державний реєстр соціальної сфери охоплює [138, п. 2]: реєстр надавачів соціальної підтримки; реєстр отримувачів соціальної підтримки.

Взаємозв'язок між реєстрами відбувається за певними ключами залежно від специфіки інформації, що надається:

- списки народжених (ПІБ, дата народження, номер свідоцтва про народження, місце народження);
- списки померлих (ПІБ, дата смерті, код та серія паспорту, місце останньої реєстрації);
- для нарахування субсидії та реалізацію права на пільги надається інформація про шлюб та розлучення (відомості щодо актового запису про шлюб / розірвання шлюбу, ПІБ, код та серія паспорту, місце останньої реєстрації).

Записи про смерть у державному реєстрі актів цивільного стану громадян пов'язані з базою даних і методологічними поясненнями до неї

Центру медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України, створеного наказом Міністерства охорони здоров'я в 1992 році.

Ідентифікатором об'єкта реєстру, за яким пов'язуються інші дані з Єдиним державним демографічним реєстром, є реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серія (за наявності) та номер паспорта.

Ідентифікаторами об'єкта реєстру, за якими відомості пов'язують з Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, є ідентифікаційні дані фізичної особи та місце її останньої реєстрації.

Також інформацію з Реєстру використовують для оновлення бази даних Реєстру виборців України.

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Комп'ютерна Програма «Державний реєстр актів цивільного стану» призначена для ведення Державного реєстру актів цивільного стану.

Програма призначена для вирішення таких завдань [30, розд. 1, п. 1.1]: реєстрація заяв; виправлення помилок у заявах усіх видів; видалення помилкових заяв; складання актових записів (внесення відомостей про актові записи) про народження, смерть, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, становлення батьківства, усиновлення.

Перегляд зареєстрованих актових записів (АЗ) та заяв: друк АЗ та заяв; внесення змін до відомостей АЗ, внесення відомостей про анулювання АЗ; виправлення помилок в АЗ усіх видів; видалення помилкових АЗ; формування свідоцтв про реєстрацію актів цивільного стану; формування витягів; отримання користувачем відомостей щодо виконаних ним у Реєстрі дій; формування звітної інформації.

Для забезпечення коректної роботи АРМ ПК повинен відповідати таким вимогам [30, розділ 1, п. 1.2]: комп'ютер — процесор не нижче за *Celeron 2.0 GHz*, *RAM 512 Mb*, *HDD* не менш *4,3 Gb*; модем (для *dial-up* з'єднання) *33,6 кбіт/с* та вище; принтер лазерний або струменевий, формату *A4*, швидкість друку не менш *6 стор./хв.*; операційна система *MS Windows XP* (або *Windows 2000*, або *Windows Vista*) з підтримкою кирилиці.

Для коректного відображення вікон у налаштуванні монітора рекомендовано встановити параметр *DPI setting = 96*.

На ПК також повинно бути встановлено таке програмне забезпечення: *MS Internet Explorer 6.0* та вище; *NET Framework 2.0* або *3.5*; *NeoClient_2.18.1.0*; налаштування принтера в операційній системі.

Неформалізований опис. Державний реєстр актів цивільного стану громадян — державна електронна інформаційна система, яка містить відомості про акти цивільного стану, зміни, що вносяться до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання і відомості про видачу свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану і про видачу витягів із нього.

Державний реєстр актів цивільного стану громадян ведуть відділи державної реєстрації актів цивільного стану [215, розд. 3, ст. 11, п. 1].

Адміністратором Державного реєстру актів цивільного стану громадян є державне підприємство, яке належить до сфери управління Міністерства юстиції України.

Адміністратор Державного реєстру актів цивільного стану громадян здійснює заходи зі створення і супроводження програмного забезпечення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, збереження та захисту бази даних, відповідає за його функціонування, надає безоплатний доступ до нього відділам державної реєстрації актів цивільного стану, забезпечує реєстрацію такого доступу та збереження відомостей про кожний доступ [215, розд. 3, ст. 11, п. 4].

Відомості про фізичних осіб, що містяться в Державному реєстрі актів цивільного стану громадян, використовує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну фінансову та бюджетну політику, під час здійснення верифікації та моніторингу державних виплат.

Для зазначених цілей передається інформація в електронній формі з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про народження фізичної особи та її походження, про шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені чи смерть фізичної особи [215, розд. 3, ст. 11, п. 6].

Витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян надається на запит банку або іншої фінансової установи, що має ліцензію на надання коштів у позику, зокрема на умовах фінансового кредиту, відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», або бюро кредитних історій у поряд-

ку та обсязі, встановлених Міністерством юстиції України, за наявності письмової згоди фізичної особи, якої стосуються відомості, зазначені в актових записах цивільного стану [215, розд. 3, ст. 11, п. 7].

Створення державного реєстру актів цивільного стану громадян забезпечує:

- повний облік відомостей про народження фізичної особи та її походження, усиновлення, позбавлення та поновлення батьківських прав, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть;
- організацію автоматизованої обробки інформації даних реєстру в режимі комп'ютерної мережі;
- безперервний доступ реєстраторам, а також у випадку, передбаченому законом, посадовим особам органів державної влади, органів місцевого самоврядування, нотаріусам, доступу до даних реєстру;
- збереження та захист бази даних реєстру;
- внесення інформації до Єдиного демографічного реєстру на підставі реєстру актів цивільного стану громадян [235, розд. II, ст. 10, п. 1];
- формування та реалізацію державної фінансової та бюджетної політики (соціальна політика та соціальний захист населення);
- забезпечення ефективного планування та контролю надання грошової допомоги, цільового використання бюджетних коштів;
- здійснення верифікації та моніторингу державних виплат.

Внесення, обробка та зберігання даних у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян здійснюється за підсистемами: «Заяви», «АЗ про народження», «АЗ про смерть», «АЗ про шлюб», «АЗ про розірвання шлюбу», «АЗ про зміну імені», «АЗ про встановлення батьківства», «АЗ про усиновлення», «Свідоцтва», «Витяги», «Звіти» [30, розд. 1, п. 1.1].

Підсистема «Заяви» призначена для внесення, виправлення, перегляду та видалення відомостей про заяви, що є підставою для реєстрації АЦС. Також підсистема «Заяви» дає змогу виконати друк заяв.

Підсистеми актових записів («АЗ про народження», «АЗ про смерть», «АЗ про шлюб», «АЗ про розірвання шлюбу», «АЗ про зміну імені», «АЗ про встановлення батьківства», «АЗ про усиновлення») призначені для внесення відомостей про такі записи, внесення змін, доповнень, ви-

правлень до відомостей у них, внесення відомостей про їх анулювання, їх перегляд та друк. Також існує можливість формування свідоцтв і витягів із Реєстру.

Підсистема «Свідоцтва» призначена для обліку свідоцтв про реєстрацію актів цивільного стану.

Підсистема «Витяги» призначена для обліку витягів.

Підсистема «Звіти» призначена для формування та друку звітів. Наприклад, у реєстрі формуються сукупності відомостей про виборців та способи усунення помилок у разі їх виникнення. У Реєстрі формуються такі сукупності відомостей за формами, встановленими Центральною виборчою комісією України, про виборців, які: померли; змінили прізвище, ім'я та по батькові; змінили дату або місце народження.

Придатність для централізованого постачання і зручність зберігання інформації про особу. Відомості актових записів про народження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть, складених органами державної реєстрації актів цивільного стану, а також дипломатичними представництвами та консульськими установами України, підлягають обов'язковому внесенню до Реєстру.

Формування та реєстрація заяв про державну реєстрацію актів цивільного стану здійснюються посадовою особою відділу державної реєстрації актів цивільного стану, адміністратором центру надання адміністративних послуг за допомогою програмних засобів ведення Реєстру.

Для зручного користування та ефективного управління базою даних програмне забезпечення постійно оновлюється. Так, 25.10.2019 здійснено чергове оновлення програмного забезпечення Державного реєстру актів цивільного стану громадян (далі Реєстр).

Для адміністраторів Центру надання адміністративних послуг (далі Користувач ЦНАП — посадова особа органу місцевого самоврядування, що приймає заяву, надає адміністративні послуги та веде реєстр) розроблено звіт «Відомість виконаних дій (заяви, подані через центри надання адміністративних послуг)». Користувач ЦНАП може обрати цей звіт та отримати інформацію про всі заяви за певний період, що були подані до відділів державної реєстрації актів цивільного стану співробітниками відповідного Центру надання адміністративних послуг або конкретним Користувачем ЦНАП (зазначивши ПІБ у параметрах).

При цьому наголошено, що після встановлення будь-яких оновлень системи перед початком роботи з Реєстром користувачам необхідно обов'язково здійснювати очистку локального сховища та сховища форм (у реєстрі), а також історії пошуків браузера (кеш) [76].

Законом України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану громадян» визначено таку компетенцію органів державної реєстрації актів цивільного стану [215, розд. II, ст. 6]:

- відділи державної реєстрації актів цивільного стану виконують державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті, вносять зміни до актових записів цивільного стану, поновлюють та анулюють їх; формують Державний реєстр актів цивільного стану громадян, ведуть його, зберігають архівний фонд; здійснюють відповідно до законодавства інші повноваження;
- виконавчі органи сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад здійснюють державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюбу, смерті;
- дипломатичні представництва і консульські установи України виконують державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті щодо громадян України, приймають і розглядають заяви про внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання;
- державна реєстрація зміни імені та розірвання шлюбу здійснюється дипломатичними представництвами і консульськими установами України лише щодо громадян України, які постійно проживають за кордоном;
- органи державної реєстрації актів цивільного стану видають відповідні свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану;
- Органи державної реєстрації актів цивільного стану повідомляють компетентні органи іноземних держав, з якими Україна уклала договори про правову допомогу і правові відносини у цивільних і сімейних справах, про державну реєстрацію актів цивільного стану громадян таких держав, якщо правилами договорів передбачено надання зазначених відомостей.

Перехід до Реєстру розділено на дві інформаційні системи залежно від категорії користувачів Реєстру: вебпортал звернень громадян і доступ для уповноважених осіб.

На порталі «Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану» користувачі можуть записатись на прийом до відділу ДРАЦС у зручний час, поставити питання в режимі онлайн, подати заяви на реєстрацію актів цивільного стану.

Витяг з Реєстру формується автоматично за допомогою програмного забезпечення Реєстру.

У випадку отримання витягу з Реєстру шляхом безпосереднього доступу такий витяг видається без засвідчення підписом та скріплення печаткою.

До внесення в Реєстр відомостей, що містяться в книгах державної реєстрації актів цивільного стану і метричних книгах, які зберігаються в архіві відділу державної реєстрації актів цивільного стану, перевірку державної реєстрації акта цивільного стану виконують за даними метричних книг із дотриманням вимог законодавства.

Місце Державного реєстру актів цивільного стану громадян у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. Записи в Реєстрі про народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть, усиновлення містять загальні відомості та персональні дані осіб.

Відомості про фізичну особу (дитину, батьків, померлу особу, нареченого чи наречену, чоловіка та дружину, фізичну особу, що змінює прізвище, ім'я, по батькові, усиновлену особу, усиновителів): прізвище, ім'я, по батькові; стать; дата народження; місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)) — взаємозв'язок за унікальним номером запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності), реєстраційним номером облікової картки платника податків (за наявності); за номером свідоцтва про народження, ПІБ, датою народження, місцем народження — з Єдиним державним демографічним реєстром, Єдиним державним автоматизованим реєстром осіб, які мають право на пільги, державним реєстром виборців, Реєстром речових прав на нерухоме майно, Реєстром застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, Електронною системою охорони здоров'я *e-Health*.

Відомості про померлу особу: прізвище, ім'я, по батькові; стать; громадянство (зазначається словами, що є громадянином / громадянкою відповідної держави або особою без громадянства); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); дата смерті; вік; місце смерті; причина смерті; дата народження; місце проживання; відомості про документи, що підтверджують факт смерті, — взаємозв'язок з базою даних центру медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України, Єдиним державним демографічним реєстром, Єдиним державним автоматизованим реєстром осіб, які мають право на пільги, Державни реєстром виборців.

Відомості про наречену та нареченого: відомості про стосунок до військової служби; серія та номер військового квитка (тимчасового посвідчення) або посвідчення про приписку, не перебуває на військовому обліку) (за наявності) — взаємозв'язок з Єдиним електронним реєстром військовозобов'язаних.

Відомості про фізичних осіб: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта — взаємозв'язок з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань у разі державної реєстрації фізичних осіб — підприємців, юридичних осіб чи громадських формувань.

З огляду на викладене, місце Державного реєстру актів цивільного стану громадян у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб, можна відобразити таким чином (рис. 6.1).

Отже, Державний реєстр актів цивільного стану громадян слугує важливою інформаційною базою для інших реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб.

Висновки щодо реєстру. Державний реєстр актів цивільного стану громадян — державна електронна інформаційна система, яка містить відомості про акти цивільного стану, зміни, що вносяться до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання, відомості про видачу свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану і про видачу витягів з нього.

Рис. 6.1. Зв'язок Державного реєстру актів цивільного стану громадян з іншими реєстрами, що містять інформацію про фізичних осіб

Джерело: складено автором.

Реєстр ведуть відділи державної реєстрації актів цивільного стану. Адміністратором Державного реєстру актів цивільного стану громадян є державне підприємство, яке належить до сфери управління Міністерства юстиції України.

Адміністратор Державного реєстру актів цивільного стану громадян здійснює заходи зі створення і супроводження програмного забезпечення реєстру, збереження та захисту бази даних, відповідає за його функціонування, надає безоплатний доступ до нього відділам держав-

ної реєстрації актів цивільного стану, забезпечує реєстрацію такого доступу та збереження відомостей про кожний доступ.

Відомості про фізичних осіб, що містяться в Державному реєстрі актів цивільного стану громадян, використовуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну фінансову та бюджетну політику, під час здійснення верифікації та моніторингу державних виплат.

Державний реєстр актів цивільного стану громадян слугує важливою інформаційною базою для інших реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб: Єдиного державного демографічного реєстру, Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, Державного реєстру виборців, Реєстру речових прав на нерухоме майно, Реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, Електронної системи охорони здоров'я *e-Health*, Єдиного електронного реєстру військовозобов'язаних.

6.2. Державний реєстр виборців

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Утримувачем і розпорядником Державного реєстру виборців (далі Реєстр) є Центральна виборча комісія (ЦВК) [209, ст. 14, ч. 2]. З метою забезпечення виконання ЦВК функцій розпорядника Реєстру утворена Служба розпорядника Державного реєстру виборців (ч. 4 ст. 33 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» [392]).

Розпорядник Реєстру і відділи ведення Реєстру є органами Державного реєстру виборців [209, ст. 14, ч. 1].

Повноваження органу ведення Реєстру здійснюють територіальні представництва Центральної виборчої комісії (Закон України «Про Державний реєстр виборців» [209] у редакції від 01.07.2020, ст. 14, ч. 5), утворені відповідно до Закону України «Про Центральну виборчу комісію» [392, ст. 35, ч. 1]. Організація діяльності цих представництв та межі їхніх повноважень повинні бути урегульовані положенням про такі представництва, яке затверджується ЦВК (поки ще не затверджено).

2. **Дата створення.** 29 вересня 2009 року [179].

3. **Юридична основа створення та ведення.** Законодавчою базою створення та ведення Реєстру є низка (близько 70 найменувань) нормативно-правових актів, перелік яких наведено на офіційному вебсайті ЦВК [33].

Основним у цьому переліку є Закон України «Про Державний реєстр виборців» [209]. Решта нормативно-правових актів: один Указ Президента України, дві постанови і три розпорядження КМУ та постанови ЦВК. Однак наведений перелік є неповним. Як зазначено в навчально-методичному посібнику [31], станом на 2015 рік нормативна база Державного реєстру виборців складалась з 503 актів законодавства. Кожного року з'являються нові законодавчі акти, а деякі старі втрачають силу.

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** У документах законодавчої бази Реєстру не названо єдиного органу чи посадової особи, відповідальної за ведення Реєстру. Кожен із органів Реєстру, якими є Служба розпорядника Державного реєстру виборців та відділи ведення Реєстру, — має своє коло обов'язків і несе відповідальність за ведення Реєстру на своєму рівні.

З непрямих вказівок на відповідального виконавця [15; 209, ст. 15, ч. 3; 348] можна зробити висновок, що саме розпорядник Реєстру, тобто ЦВК в особі керівника Служби розпорядника Державного реєстру виборців, є відповідальним виконавцем за ведення Реєстру.

5. **Перелік реквізитів реєстру.** База даних Реєстру сформована як набір записів. Кожен запис стосується лише одного виборця і містить три види полів [209, ст. 5—9]: ідентифікаційні персональні дані виборця; персональні дані, які визначають місце та умови голосування виборця; службові персональні дані.

Персональними даними, які визначають місце та умови голосування виборця, є:

- виборча адреса виборця, тобто зареєстроване місце його проживання;
- номер виборчої дільниці, до якої віднесений виборець;
- відомості про постійну нездатність виборця пересуватися самостійно (за наявності підстав).

До службових персональних даних належать:

- дата набуття виборцем громадянства України;
- дата припинення виборцем громадянства України (для осіб, включених до Реєстру, громадянство України яких припинено);
- дата визнання особи недієздатною (для осіб, включених до Реєстру та визнаних судом недієздатними);
- дата поновлення дієздатності особи (для осіб, включених до Реєстру, дієздатність яких поновлена);
- дата смерті виборця або дата оголошення його померлим (для померлих осіб, включених до Реєстру);
- дата скасування рішення суду про оголошення особи, включеної до Реєстру, померлою;
- службова відмітка про вибуття виборця із зареєстрованого місця проживання (без внесення змін до його виборчої адреси);
- службова відмітка про проходження виборцем строкової військової служби;
- посилання на документи (із зазначенням їхніх реквізитів), які є у розпорядженні органу ведення Реєстру та стали підставою для внесення запису або персональних даних до бази даних Реєстру, зміни (уточнення) цих персональних даних або знищення запису.

У разі відсутності деяких персональних даних до Реєстру вноситься відмітка про їх відсутність.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Реєстр не має одного унікального коду запису. До ідентифікаційних персональних даних виборця, які однозначно визначають особу (Закон України «Про Державний реєстр виборців» [392, ст. 6]), належать: прізвище; ім'я (усі власні імена); по батькові; дата народження; місце народження; унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (з 29.12.2015), якщо така інформація внесена до документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Відомості подаються відповідному органу ведення Реєстру або розпоряднику Реєстру органами, закладами, установами та організаціями, зазначеними в ст. 22

Закону України «Про Державний реєстр виборців» [209], а також безпосередньо самими громадянами.

Відомості подаються: до відповідного органу ведення Реєстру — щомісяця до 5 числа; до розпорядника Реєстру — у визначеному розпорядником Реєстру порядку [209, ст. 22, ч. 2].

До реєстру подається інформація щодо осіб, які отримали паспорт уперше або у зв'язку зі змінами своїх персональних даних, набули чи втратили громадянство України, померли, були визнані недієздатними або щодо яких скасовано рішення про визнання їх недієздатними, які прибули для проходження служби або вибули з території дислокації військової частини, прибули для відбування покарання або вибули з місця відбування покарання, яким протягом наступного місяця виповниться 18 років, які протягом попереднього місяця зареєстрували своє місце проживання у відповідній адміністративно-територіальній одиниці чи були зняті з реєстрації, виборців, щодо яких встановлено постійну нездатність пересуватися самотійно, а також щодо найменування нових і перейменування вулиць (проспектів, бульварів, площ, провулків, кварталів, кутків тощо), присвоєння номерів новим будинкам і зміну нумерації наявних будинків у відповідному населеному пункті [209, ст. 22].

8. Наявність відсканованих документів. Реєстр не містить відсканованих документів.

9. Наявність оцифрованої інформації. Оцифрованої інформації про виборця Реєстр не містить.

10. Дата, з якої існують відомості. Відомості до Реєстру внесені зі списків виборців, сформованих станом на 1 лютого 2006 року. З цієї ж дати і існують відомості. 17 березня 2009 року було завершено первинне формування бази даних Реєстру [95, Дод. Хронологія запровадження та становлення Державного реєстру виборців].

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. З 2014 р. дотепер у Реєстрі відсутня інформація про виборців на окупованих територіях України. Інформація про виборців, які померли або втратили громадянство України з 2006 року до липня 2015 року включно, станом на початок серпня 2020 р. у Реєстрі знищена відповідно до законодавства [209, ст. 17, ч. 6].

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. Вся наявна інформація про виборців знаходиться у Реєстрі. Списки вибор-

ців, які складались до дати, з якої існують відомості в Реєстрі, для проведення виборів та референдумів, були знищені відповідно до законодавства [183, ст. 86, ч. 4] після закінчення трирічного терміну їх зберігання в місцевих архівних установах.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. Реєстр існує в електронній формі з єдиною централізованою базою даних, яка містить персональні дані усіх виборців України [209, ст. 13, ч. 1]. Ведення Реєстру відбувається на двох рівнях:

- перший — центральний, рівень розпорядника Державного реєстру виборців — функції щодо ведення Реєстру виконує Служба розпорядника Державного реєстру виборців;
- другий — рівень територіальних представництв ЦВК — функції щодо ведення Реєстру виконують органи ведення Реєстру.

14. Актуалізація (оновлення) інформації. Крім щомісячного оновлення бази даних Реєстру на підставі відомостей, які подають органи, заклади, установи та організації, регулярного внесення правок за результатами візуального та автоматизованого контролю повноти і коректності персональних даних Реєстру, органи ведення Реєстру постійно вилучають записи, строк зберігання в базі яких закінчився, оскільки запис, що міститься у базі даних Реєстру, стосовно особи, яка померла або громадянство України якої припинено, зберігається з відповідною службовою відміткою протягом п'яти років після настання зазначених обставин [209, ст. 17, ч. 6] і знищується не пізніше як у триденний термін з дня закінчення строку його збереження [347].

За ствердженням авторів навчально-методичного посібника [31], процес актуалізації бази даних триває постійно і органи Реєстру, які з 2009 року цим професійно займаються, ставлять собі за мету досягти її достовірності на 99,8—99,9 %.

Підстави для внесення змін до Реєстру регламентує ст. 17 Закону «Про Державний реєстр виборців» [209]:

- подані в установленому порядку до відповідного органу ведення Реєстру документи, які підтверджують набуття особою права голосу, зміни в особистих даних виборця;
- звернення, передане засобами автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи Реєстру іншим органом ведення

Реєстру, до якого подано в установленому порядку документи, що підтверджують відповідні зміни;

- відомості, передані розпоряднику Реєстру;
- закінчення встановленого строку збереження запису про виборця, який помер або громадянство України якого припинено;
- виявлення в базі даних Реєстру запису про особу, яка не є виборцем;
- виявлення в базі даних Реєстру зайвого запису про виборця (кратне включення виборця до Реєстру).

Усі зміни бази даних Реєстру здійснюються виключно на підставі наказу керівника органу ведення уповноваженим працівником органу ведення, який в установленому порядку має доступ до бази даних Реєстру [350, Дод.].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Інформацію щодо архівації Реєстру у доступних джерелах не виявлено.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Способи реєстрації користувачів залежать від типу доступу до Реєстру, а саме, чи це доступ до Автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи «Державний реєстр виборців» (далі Системи, або АІТС Реєстру, або АІТС «ДРВ»), чи тільки отримання відомостей з Реєстру про особові дані виборців.

Згідно з постановою ЦВК від 25.06.2020 № 120 «Про Порядок доступу до бази даних Державного реєстру виборців» [348] особи, яким надано доступ до бази даних Реєстру, зокрема і працівники органів Реєстру, є користувачами Системи.

Вхід користувача Системи до бази даних Реєстру фіксується відповідними програмними засобами [348], які реєструють:

- особу користувача Системи;
- дату та час доступу до бази даних Реєстру;
- значення параметрів запитів до бази даних Реєстру (коли доступ надається в режимі читання) або зміст дії щодо ведення Реєстру та системних класифікаторів (в разі надання доступу в режимі записування).

Доступ до бази даних Реєстру користувачу Системи надається після його ідентифікації шляхом використання індивідуальних засобів доступу до бази даних Реєстру. Індивідуальними засобами доступу користувача Системи до бази даних Реєстру є: індивідуальне системне ім'я; індивідуальний системний пароль; програмно-апаратний засіб ідентифікації (ПАЗІ); індивідуальний пароль доступу до ПАЗІ (ПІН-код).

Служба розпорядника Реєстру створює обліковий запис користувача Системи та здійснює авторизацію в Системі засобів доступу до бази даних Реєстру користувача Системи.

Статус користувача Системи, крім органів ведення Реєстру, можуть отримати також представник політичної партії, представники органу виконавчої влади та представники державних органів, яким законом надано право доступу до автоматизованих інформаційних систем, утримувачами яких є державні органи.

Представнику політичної партії доступ до відомостей Реєстру надається за письмовим зверненням політичної партії, що подається до Центральної виборчої комісії під час виборчого процесу [349, Дод.].

Державні органи та органи виконавчої влади отримують доступ до бази даних Реєстру в режимі читання на підставі відповідної постанови ЦВК, яка врегульовує такий доступ, наприклад постанова ЦВК «Про забезпечення доступу Національного антикорупційного бюро України до бази даних Державного реєстру виборців» [241].

Виборчим комісіям відомості з Реєстру надає орган ведення Державного реєстру виборців у вигляді списків виборців на паперових носіях на підставі акту про передачу списку [390].

Служба розпорядника Реєстру здійснює облік користувачів Системи.

17. Основні користувачі реєстру. Основними користувачами Реєстру є уповноважені працівники відділів ведення Реєстру, виборчі комісії, політичні партії, центральні органи виконавчої влади та державні органи, яким законом надано право доступу до автоматизованих інформаційних систем, реєстрів і банків даних, утримувачами (адміністраторами) яких є державні органи [209, ст. 26; 348; 390].

18. Доступ до даних реєстру. Доступ до даних Реєстру є безкоштовним і для обмеженого переліку цілей використання персональних да-

них Реєстру. Цей перелік і порядок доступу до даних регламентується ст. 26 Закону України «Про Державний реєстр виборців» [209]. Зокрема, цілі використання відомостей Реєстру передбачають такі випадки:

- під час підготовки до виборів для складання списків виборців, перевірка відомостей про виборців, які поставили свої підписи у підписних листах, кандидатів, уповноважених і довірених осіб, кандидатур до складу виборчих комісій;
- здійснення публічного контролю за веденням Реєстру;
- первинне наповнення бази даних державної системи обліку фізичних осіб після її створення, а також створення реєстрів територіальних громад;
- використання державними органами, яким законом надано право доступу до автоматизованих інформаційних систем, реєстрів і банків даних, утримувачами (адміністраторами) яких є державні органи;
- здійснення повноважень центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері громадянства;
- здійснення повноважень центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну фінансову та бюджетну політику, щодо верифікації та моніторингу державних виплат;
- верифікація та встановлення тотожності між наборами ідентифікаційних даних фізичних осіб, які оброблюються в національних електронних інформаційних ресурсах.

Використання персональних даних Реєстру для інших цілей можливе виключно за рішенням суду.

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Функції програмного забезпечення АІТС Реєстру дають можливість користувачу [241]: здійснювати пошук у базі за прізвищем, ім'ям, по батькові, датою народження та виборчою адресою; отримувати відображення результатів пошуку з можливістю експорту у формати, встановлені технічним протоколом; переглядати інформацію про особу (ідентифікаційні персональні дані, виборчу адресу, службові персональні дані).

Сервіси роботи з Реєстром залежать від категорії користувача та його рівня доступу.

Виборець може особисто звернутися до будь-якого органу ведення Реєстру, пред'явивши паспорт громадянина України або тимчасове посвідчення громадянина України, з письмовим запитом або направити запит з використанням мережі Інтернет до органу ведення Реєстру в електронній формі за підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги», щодо:

- змісту своїх персональних даних у Реєстрі (ідентифікаційних персональних даних і персональних даних, що визначають місце і умови голосування);
- виправлення неправильних відомостей у Реєстрі стосовно іншої особи;
- прізвищ, імен, по батькові, дати народження усіх виборців, внесених до Реєстру за його власною виборчою адресою.

Орган ведення Реєстру надає відповідь на запит у письмовій або електронній формі не пізніше ніж на п'ятий робочий день після отримання запиту [209, ст. 21, ч. 1].

Виборець також має можливість перевірити своє включення до Реєстру через кабінет виборця на офіційному вебсайті ЦВК «Державний реєстр виборців» [32], вказавши свої персональні дані, адресу електронної пошти та назву населеного пункту.

Представник політичної партії отримує доступ у режимі читання до відомостей Реєстру в приміщенні Центральної виборчої комісії, де Службою розпорядника Реєстру забезпечено автоматизоване робоче місце для такого доступу [349, 133]. При цьому доступ надається до обмеженого переліку персональних даних виборця. Цей перелік включає: прізвище, ім'я (усі власні імена), по батькові, дата народження, персональні дані, що визначають місце та умови голосування виборця [349, Дод. 1, п. 1.3].

Державному органу за спеціальною постановою ЦВК у разі забезпечення усіх технічних вимог, передбачених цією постановою, Служба розпорядника ДВР надає доступ у режимі читання до бази даних ДВР через захищений канал і автоматизоване робоче місце в приміщенні з обмеженим доступом на території цього органу. Такий доступ, наприклад, має Національне антикорупційне бюро України [241] та Національне агентство з питань запобігання корупції [240].

20. **Зв'язок з іншими реєстрами.** За твердженням науковців Н. Піроженко та Ю. Хромової, дані Реєстру можуть бути одноразово використані для первинного наповнення бази даних державної системи обліку фізичних осіб після її створення, а також для створення реєстрів територіальних громад і первинного формування Єдиного державного демографічного реєстру, хоча світова практика використовує протилежний підхід [126].

Порядок одноразової передачі відомостей Державного реєстру виборців для створення Реєстру територіальної громади був визначений постановою Центральної виборчої комісії від 17.02.2016 № 55 [352].

Для формування бази даних Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних, ЦВК, згідно з власною постановою від 31.05.2017 № 114 [353], одноразово передала Міністерству оборони України відомості стосовно усіх громадян України віком від 18 до 60 років. Відомості про громадян України, які не є військовозобов'язаними (призовниками), підлягали знищенню суб'єктами Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних [237, ст. 13, ч. 2].

Крім того, Законом України «Про Державний реєстр виборців» [209, ст. 22, ч. 23] передбачена можливість отримання відомостей для періодичного поновлення бази даних Реєстру розпорядником Реєстру в електронному вигляді з державних інформаційних систем, що містять відповідну інформацію, зокрема з Єдиного державного демографічного реєстру, у порядку, встановленому розпорядником Реєстру та органом, що забезпечує функціонування відповідної інформаційної системи.

21. **Середовище функціонування програмного забезпечення.** Програмний комплекс Державного реєстру виборців функціонує як дворівнева інформаційна система, що забезпечує взаємодію розпорядника Реєстру та органів ведення Реєстру в окремо створеній інформаційно-обчислювальній телекомунікаційній мережі з використанням захищених комунікаційних мереж передачі даних [358]. Для підсистеми «верхнього рівня» використовується СУБД *Oracle Enterprise Edition*, а із засобів розробки прикладного програмного забезпечення — *Borland Delphi Client / Server suite* [113, 112].

Операційними системами, згідно з бюджетним запитом ЦВК на 2019—2021 роки [6, с. 29—30], є загальносистемне програмне забез-

печення *SuSE Enterprise Linux 3 Year Standard Subscription* та системне програмне забезпечення ОС *Windows 10*.

Крім зазначених вище операційних систем у згаданому бюджетному запиті вказані також такі програмно-апаратні засоби та послуги: програмно-апаратні засоби ідентифікації користувачів АІТС «ДРВ»; послуги з технічної підтримки від виробника СУБД *ORACLE*; послуги сервісного обслуговування серверного обладнання *ORACLE* центру обробки даних Реєстру; послуги сервісного обслуговування серверного обладнання *DELL* та *HP* центру обробки даних Реєстру; ліцензії на технічну підтримку програмного забезпечення системи управління базами даних *ORACLE*; програмно-апаратний засіб захисту корпоративної мережі від шкідливого програмного забезпечення типу *SANDBOX McAfee*; програмно-апаратний засіб вебзахисту прямий проксі *McAfee*; програмно-апаратний засіб вебзахисту зворотній проксі *McAfee*; програмні засоби інтегрованого захисту даних на кінцевих точках мережі *DLP*; комплекс програмно-апаратних засобів *Cisco* для захисту телекомунікаційної мережі; комплекс телекомунікаційних засобів *Cisco* для забезпечення функціонування мережі Державного реєстру виборців; серверний комплекс обробки та зберігання даних *HP*; сервер резервної бази даних *ORACLE*; програмне забезпечення віртуалізації *VMWARE*; підтримка мобільних (супутникових) каналів передачі даних у місцях, де відсутній зв'язок Укртелекому; підтримка каналу передачі даних Національної системи конфіденційного зв'язку між центром оброблення даних АІТС «ДРВ» та зовнішнім сховищем; послуги сервісного обслуговування телекомунікаційного обладнання та обладнання технічного захисту інформації.

Неформалізований опис. Державний реєстр виборців — автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система (банк даних), призначена для зберігання, обробки даних, які містять передбачені Законом України «Про Державний реєстр виборців» [209, ст. 1] відомості, та користування ними, створена Центральною виборчою комісією для забезпечення державного обліку громадян України, які мають право голосу відповідно до ст. 70 Конституції України.

АІТС Реєстру використовується для обліку виборців у масштабах всієї країни. Ця система дає можливість здійснювати оновлення бази даних про виборців у режимі реального часу, включення до Реєстру всіх виборців незалежно від їх місцезнаходження, забезпечує цілісність даних

і однократне включення виборців до Реєстру. У проєкті використані найсучасніші засоби захисту від несанкціонованого доступу, зловживання доступом і незаконним використанням персональних даних, діє комплексна система захисту інформації на рівні кожного органу Реєстру [31].

Реєстр є цінним напрацюванням Центральної виборчої комісії, яке містить масштабну інформацію не тільки щодо персональних даних виборців, а й реєстру геонімів (узагальнене поняття для назв вулиць, проспектів, площ тощо), в якому акумульовано інформацію про майже 350 тис. вулиць та понад 9 млн будинків [126].

Реєстр є унікальним інструментом автоматизованого збереження інформації про громадян України та об'єкти, за якими здійснюється реєстрація їх місця проживання.

Основними завданнями Реєстру є [209, ст. 2]: ведення персоніфікованого обліку виборців; складання списків виборців для проведення виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад, сільських, селищних, міських голів, всеукраїнських і місцевих референдумів.

Ведення Реєстру ґрунтується на таких основних засадах [209, ст. 3]:

- законність і пріоритет прав людини;
- загальний характер (включення до Реєстру усіх виборців);
- повнота відомостей (забезпечується внесенням до бази даних Реєстру повного обсягу відомостей про виборця);
- достовірність відомостей (наявність в органах Реєстру документального підтвердження персональних даних Реєстру);
- однократність включення до нього виборця;
- постійність (відсутність установленого законодавством строку функціонування Реєстру, а також постійне, у межах певного періоду, зберігання персональних даних Реєстру);
- публічний характер;
- поновлювальність відомостей (періодичну або ініціативну актуалізацію бази даних Реєстру);
- захищеність.

За роки функціонування Реєстру відпрацьована чітка система постачання інформації про особу всіма причетними до отримання такої інформації державними органами. Інформація постачається щомісячно. Варто зазначити, що українські стандарти періодичного поновлення даних Державного реєстру виборців вищі за європейські, де вказано, що дані реєстру виборців мають оновлюватись принаймні щороку [95, с. 29]. Записи про осіб, які втратили громадянство чи померли, зберігаються в Реєстрі протягом п'яти років, тобто достатньо тривалий період, щоб можна оцінювати масштаби змін у Реєстрі за певний термін. Все це свідчить, що він є зручним для отримання та зберігання інформації про особу. Єдиний недолік для статистичних досліджень — те, що Реєстр є актуальною базою даних, тобто інформація про осіб, які померли чи втратили право бути виборцями, через п'ять років після настання вказаних подій у Реєстрі знищується.

Реєстр є придатним для централізованого постачання інформації про особу. Сервіси роботи з Реєстром дають змогу здійснювати пошук запису про виборця в базі даних за його прізвищем, ім'ям, по батькові, датою народження та виборчою адресою, вивантажувати відібрані записи в заданому форматі та переглядати всі дані записів, зокрема службові.

Указані відомості для пошуку однозначно визначають запис про виборця. Тому, очевидно, є можливість на їх підставі згенерувати унікальний код запису, за яким, по-перше, можна зв'язувати записи про особу з різних реєстрів (у багатьох реєстрах є такі самі ідентифікаційні персональні дані), по-друге, з Реєстру можна отримувати знеособлену інформацію про осіб для статистичних досліджень та аналізу демосоціо-економічного стану країни. Правило побудови унікального коду запису має бути стандартним чи спільним для різних реєстрів. Знеособлена інформація про людину зазвичай обмежена, і для цього Реєстру це може бути: код запису, дата народження, стать, місце реєстрації особи (регіон, район і населений пункт, якщо він достатньо великий) і службові персональні дані (відомості про службу в армії, судимості, постійну нездатність самотійно пересуватись тощо).

Слід зазначити, що в Реєстрі в даних про особу відсутня така важлива для статистичних досліджень ознака як стать, тому перед вивантаженням знеособлених даних ця ознака має бути згенерована на підставі наявних

ідентифікаційних даних. Крім того, для позначення осіб, які проживають за однією адресою, також має бути згенерований відповідний код.

Реєстр є джерелом первинного наповнення баз даних інших реєстрів про осіб, зокрема Єдиного державного демографічного реєстру, Єдиного державного реєстру військовозовов'язаних і реєстрів територіальних громад.

Порівняння бази даних Реєстру з базами інших реєстрів про осіб, таких як Державний реєстр фізичних осіб — платників податків, чи Реєстр застрахованих осіб Пенсійного фонду України, може бути корисним для оцінки числа осіб, які працюють в тіньовому секторі.

Оскільки в Реєстрі є інформація про адресу виборця, то можна отримати інформацію про кількість дорослих осіб, які проживають за даною адресою, тобто про приблизний (оскільки, не враховані діти до 18 років) склад домогосподарства та уточнити цю інформацію за Єдиним державним реєстром отримувачів житлових субсидій.

Реєстр функціонував вже більше десяти років як трирівнева система (район, регіон, держава), яку підтримували: на рівні районів — органи ведення Реєстру, на рівні регіонів — регіональні органи адміністрування, на рівні держави — Служба розпорядника Реєстру. Оскільки основне завдання органів адміністрування полягало в організаційній підтримці, забезпеченні взаємодії різних державних органів з питань ведення Реєстру та здійсненні контролю за виконанням рішень розпорядника Реєстру, і безпосередньо органи адміністрування веденням Реєстру не займалися, то з липня 2020 року ці органи вже не є органами Реєстру [209, ст. 14, ч. 1], а займаються вирішенням питань, пов'язаних із виконанням повноважень ЦВК і називаються тепер її регіональними представництвами.

Отже, з липня 2020 року Реєстр функціонує як дворівнева система: на рівні районів — органи ведення Реєстру, повноваження яких здійснюють територіальні представництва ЦВК, і на центральному рівні (рівні держави) — Служба розпорядника Реєстру.

За весь час функціонування Реєстру розроблена і постійно удосконалюється нормативно-правова база взаємодії органів влади та органів Реєстру щодо забезпечення державного обліку громадян, які мають право голосу. Завдяки цьому база даних Реєстру найбільш повно, порівняно

з іншими реєстрами, охоплює громадян України, старших за 18 років. Реєстр є актуальною базою виборців України, яка регулярно оновлюється, тому в будь-який час, у будь-якому відділі ведення реєстру можна отримати списки виборців.

З 1 липня 2020 року виборці мають можливість надіслати до органу ведення Реєстру з використанням мережі Інтернет такі звернення:

- заяву щодо свого включення до Реєстру виборців — до органу ведення Реєстру за місцем свого проживання на території України (для виборців, які проживають на території України) або до органу ведення Реєстру в Міністерстві закордонних справ України (для виборців, які проживають чи перебувають за межами України);
- заяву про внесення змін до власних ідентифікаційних персональних даних у Реєстрі — до органу ведення Реєстру відповідно до своєї виборчої адреси (для виборців, які проживають на території України) або до органу ведення Реєстру в Міністерстві закордонних справ України (для виборців, які проживають чи перебувають за межами України);
- заяву щодо зміни своєї виборчої адреси — до органу ведення Реєстру за новою виборчою адресою;
- заяву про внесення змін до відомостей про постійну нездатність виборця пересуватися самотійно — до органу ведення Реєстру відповідно до своєї виборчої адреси;
- заяву щодо виправлення неправильних відомостей у Реєстрі стосовно іншої особи — до органу ведення Реєстру за виборчою адресою такої особи або до відповідної закордонної дипломатичної установи України, якщо виборча адреса особи знаходиться за межами України;
- запит щодо змісту своїх персональних даних — до будь-якого органу ведення Реєстру;
- запит щодо прізвищ, імен, по батькові, дати народження усіх виборців, внесених до Реєстру за своєю власною виборчою адресою — до будь-якого органу ведення Реєстру.

Вказані заяви тепер можна подати і через щойно створені сервіси в кабінеті виборця на офіційному вебсайті ЦВК [32].

Спрощення для виборців доступу до Реєстру сприятиме подальшому удосконаленню інформаційної бази Реєстру.

До органів Державного реєстру виборців належать [209, ст. 14, ч. 1]: розпорядник Державного реєстру виборців; 2) органи ведення Державного реєстру виборців.

Розпорядник Реєстру (ЦВК) виконує такі функції [209, ст. 14, ч. 2]:

- забезпечує та контролює дотримання вимог Закону України «Про Державний реєстр виборців» у процесі створення та ведення Реєстру;
- забезпечує організаційне і технологічне функціонування Реєстру;
- забезпечує закупівлю товарів, робіт та послуг для функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи Реєстру;
- має доступ у режимі читання до всієї бази даних Реєстру;
- забезпечує контроль за цілісністю бази даних Реєстру, його апаратного та програмного забезпечення, повнотою і коректністю персональних даних Реєстру та ініціює проведення органами ведення Реєстру перевірки виявлених некоректних відомостей Реєстру;
- надає доступ до бази даних Реєстру (користувачам АІТС Реєстру, якими є: органи ведення Реєстру, представники політичних партій, державні органи, яким відповідною постановою ЦВК надана можливість доступу до бази даних Реєстру) та встановлює порядок такого доступу;
- здійснює ведення системних класифікаторів;
- здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Рішення розпорядника Реєстру в межах його повноважень є обов'язковим для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, політичними партіями, підприємствами, закладами, установами, організаціями усіх форм власності.

Розпорядник Реєстру не уповноважений вносити записи до Реєстру, зміни до персональних даних Реєстру та знищувати записи Реєстру.

Як зазначено вище, функції розпорядника Реєстру виконує Служба розпорядника Державного реєстру виборців [392, ст. 33, ч. 4]. Служба є

самостійним структурним утворенням (апаратом) ЦВК, діяльність якого спрямовується на забезпечення організаційного та технологічного функціонування Реєстру.

Служба розпорядника Реєстру має керівника служби, його заступника і чотири управління, а саме:

- юридичного супроводження реєстру, до якого входять два відділи — відділ підготовки нормативно-правових актів і відділ забезпечення розгляду звернень;
- забезпечення та контролю функціонування Реєстру — має відділ з питань забезпечення функціонування Реєстру і відділ взаємодії з регіональними органами адміністрування Реєстру та контролю за виконанням рішень розпорядника Реєстру;
- технологічного та програмного забезпечення функціонування реєстру — з відділом технологічного забезпечення функціонування Реєстру та відділом прикладного програмного забезпечення Реєстру;
- захисту інформації та адміністрування систем реєстру, до якого входять відділ телекомунікаційних мереж та системного адміністрування Реєстру і відділ комплексної системи захисту інформації Реєстру.

Основні завдання і функції Служби викладені в постанові ЦВК від 26.05.2007 № 34 [368] і фактично повторюють функції розпорядника Реєстру.

Повноваження органу ведення Реєстру згідно з Законом України «Про Центральну виборчу комісію» [392, ст. 35, ч. 1] здійснюють територіальні представництва Центральної виборчої комісії.

За рішенням ЦВК територіальні представництва можуть утворюватися як юридичні особи публічного права або структурні підрозділи Секретаріату ЦВК. Керівники і заступники керівників територіальних представництв призначаються на посади і звільняються з посад Головою ЦВК [392, ст. 35].

На сьогодні територіальні представництва ще не створені. До їх утворення (за Законом України «Про Державний реєстр виборців» [209] у редакції від 21.12.2019) органом ведення Реєстру є:

- у районі, районі в містах Києві, Севастополі — структурний підрозділ апарату відповідно районної, районної у містах Києві, Севастополі державної адміністрації;
- у місті обласного (республіканського в Автономній Республіці Крим) значення без районного поділу — виконавчий орган міської ради;
- у районі в місті обласного значення з районним поділом — виконавчий орган районної в місті ради (або структурний підрозділ створеного у районі виконавчого органу міської ради).

У цьому визначенні органу ведення Реєстру немає вказівки на його підпорядкування, яка раніше ньому була, як і в Типовому положенні про орган (відділ) ведення реєстру [123].

Очевидно, протягом перехідного періоду органи ведення Реєстру ще перебувають у структурі виконавчих органів місцевих рад, але вже їм не підпорядковані.

Повноваження органу ведення Реєстру поширюються на територію відповідного району, міста, району в місті та сіл, селищ, міст, що входять до його складу.

Функції органу ведення Реєстру стосовно виборців, які проживають або перебувають за межами України, здійснює відповідний структурний підрозділ Міністерства закордонних справ України [209, ст. 14, ч. 12].

Органи ведення Реєстру забезпечують ведення Реєстру в порядку, встановленому Законом України «Про Державний реєстр виборців» [209, ст. 16, 17] та розпорядником Реєстру, зокрема Типовим положенням про орган (відділ) ведення Державного реєстру виборців [123, Дод. 1].

Основними завданнями органу ведення Реєстру є: ведення Державного реєстру виборців; складання та уточнення списків виборців для проведення виборів і референдумів.

У Типовому положенні про орган (відділ) ведення Державного реєстру виборців [123, Дод. 1] наведено перелік зобов'язань даного органу. Ці зобов'язання стосовно ведення Реєстру передбачають:

- ведення Реєстру, тобто здійснення організаційно-правової підготовки та виконання в режимі записування таких дій: внесен-

ня запису про виборця до бази даних Реєстру, внесення змін до персональних даних Реєстру, знищення запису Реєстру з підстав та в порядку, встановлених Законом та рішеннями розпорядника Реєстру;

- визначення на підставі відомостей про виборчу адресу виборця номера виборчої ділянки, до якої належить виборець;
- здійснення періодичного поновлення, а також уточнення персональних даних Реєстру;
- внесення змін щодо виборчої адреси виборця або місця його народження на підставі поданих у порядку періодичного поновлення персональних даних відомостей про перейменування геонімів;
- ведення обліку усіх дій щодо змін бази даних Реєстру в порядку та за формою, встановленими розпорядником Реєстру;
- здійснення постійного візуального та автоматизованого контролю повноти і коректності персональних даних Реєстру;
- виконання перевірок некоректних відомостей Реєстру, виявлених розпорядником Реєстру;
- здійснення налаштування та супроводження програмного і технічного забезпечення Реєстру;
- забезпечення захисту Реєстру під час його ведення, зокрема дотримання вимог функціонування комплексної системи захисту інформації в АІТС Реєстру.

Внесення до бази даних Реєстру нових записів, внесення змін до бази даних Реєстру, знищення записів бази даних Реєстру на підставах та в порядку, встановлених Законом [209, ст. 16], згідно з ухваленими відповідно до цього Закону рішеннями розпорядника Реєстру здійснюються органом ведення Реєстру в режимі реального часу.

Список усіх відділів ведення Реєстру з адресами, номерами телефонів, прізвищами керівників, наведено на відповідній сторінці офіційного вебсайту ЦВК «Державний реєстр виборців» [17]. Наприклад, декілька назв його відділів:

- Відділ ведення ДРВ виконавчого комітету Бориспільської міської ради;
- Відділ ведення ДРВ Бучанської міської ради;

- Відділ ведення ДРВ апарату Білоцерківської РДА;
- Відділ ведення ДРВ Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації;
- Відділ ведення та адміністрування ДРВ Управління консульської діяльності Департаменту консульської служби Міністерства закордонних справ України.

До липня 2020 р. до органів Реєстру входили регіональні органи адміністрування. Зараз вони не є органами Реєстру, але Типове положення про регіональний орган (відділ) адміністрування Державного реєстру виборців з відповідними правками за новим законодавством залишилось у додатку до постанови ЦВК [123]. Очевидно, упродовж перехідного періоду ці органи ще будуть функціонувати, доки не будуть створені регіональні представництва ЦВК.

Як впливає з переліку функцій органів Реєстру (Служби розпорядника Реєстру та відділів ведення Реєстру), кожен із цих органів несе відповідальність за ведення Реєстру на своєму рівні. З непрямих вказівок на відповідального виконавця за ведення Реєстру можна назвати такі.

На Єдиному вебпорталі органів виконавчої влади України в розділі «Витяг з Державного реєстру виборців» (вхід через: Головна — Електронні послуги — Паспортні документи) [15], де громадянин може дізнатися, чи включено його до Реєстру та перевірити, чи правильно вказано у Реєстрі прізвище, ім'я, по батькові та виборча адреса, — відповідальним органом за надану інформацію вказано ЦВК. На даний час згаданий сервіс цього порталу ще не має зв'язку з Реєстром.

Крім того, відповідно до Закону про Реєстр [209, ст. 15, ч. 3] і Постанови ЦВК від 09.04.2013 № 73 [348], розпорядник Реєстру надає органам ведення Реєстру як його користувачам програмні та інші засоби доступу до бази даних Реєстру та встановлює порядок такого доступу.

Отже, саме ЦВК в особі керівника Служби розпорядника ДРВ, і є відповідальним виконавцем за ведення Реєстру.

Дати створення Реєстру, які наводяться в різних джерелах, дещо різні, що пов'язано, очевидно, з поетапним і тривалим вводом в експлуатацію АІТС Реєстру. Так, стаття в Вікіпедії [66] повідомляє, що він як єдина база даних, доступ до якої здійснюється через закриту мережу, почав діяти з

березня 2009 року (насправді це дата завершення первинного формування бази даних) і став найкращим ІТ проєктом України 2009 року (про це повідомлялось на сайті УНІАН 23.10.2009 в статті «*Cisco Systems Inc.* назвала кращий ІТ-проєкт 2009 року» [447]).

У статтях І.М. Олійченка [112, 113] зазначається, що у відділах ведення Реєстру (відділ ведення ДРВ апарату Городнянської РДА Чернігівської області та відділ ведення ДРВ Деснянської районної у м. Чернігові ради) АІТС «Державний реєстр виборців» було запущено в лютому 2009 року. До цього виконано підготовчі роботи: опрацювання та відправка до ЦВК баз даних списків виборців за минулі періоди; створення локальної комп'ютерної мережі відділу ведення Державного реєстру виборців та під'єднання її до мережі Інтернет; налаштування мережевого обладнання для захисту інформації від несанкціонованого доступу; приєднання робочих станцій відділу до домену *drv.gov.ua*; створення єдиної комплексної системи захисту інформації; навчання працівників відділу тощо.

У навчально-методичному посібнику [31], виданому Центром підтримки громадських ініціатив у рамках проєкту «Підвищення рівня прозорості державного реєстру виборців України» за фінансової підтримки уряду Канади вказано, що база даних АІТС Реєстру формувалась від лютого до червня 2009 р. на основі списків виборців, які використовувались під час виборів 2006 та 2007 рр., і що Реєстр успішно функціонує з 29.09.2009, коли він був уведений у промислову експлуатацію.

За офіційною інформацією, АІТС Реєстру введено в дослідну експлуатацію постановою ЦВК від 17.04.2009 № 32 [180].

29 вересня 2009 року складено акт про приймання АІТС Реєстру у постійну (промислову) експлуатацію, що відображено у відповідній Постанові ЦВК [179].

До Реєстру заносяться та зберігаються лише ті відомості про виборця (персональні дані), які встановлені Законом України «Про Державний реєстр виборців». Органам ведення Реєстру заборонено збирати, вносити до Реєстру та зберігати в базі даних Реєстру відомості (персональні дані виборців), не передбачені Законом [209, ст. 5, ч. 3]. Структура запису бази даних — відомостей про виборця подана на рис. 6.2.

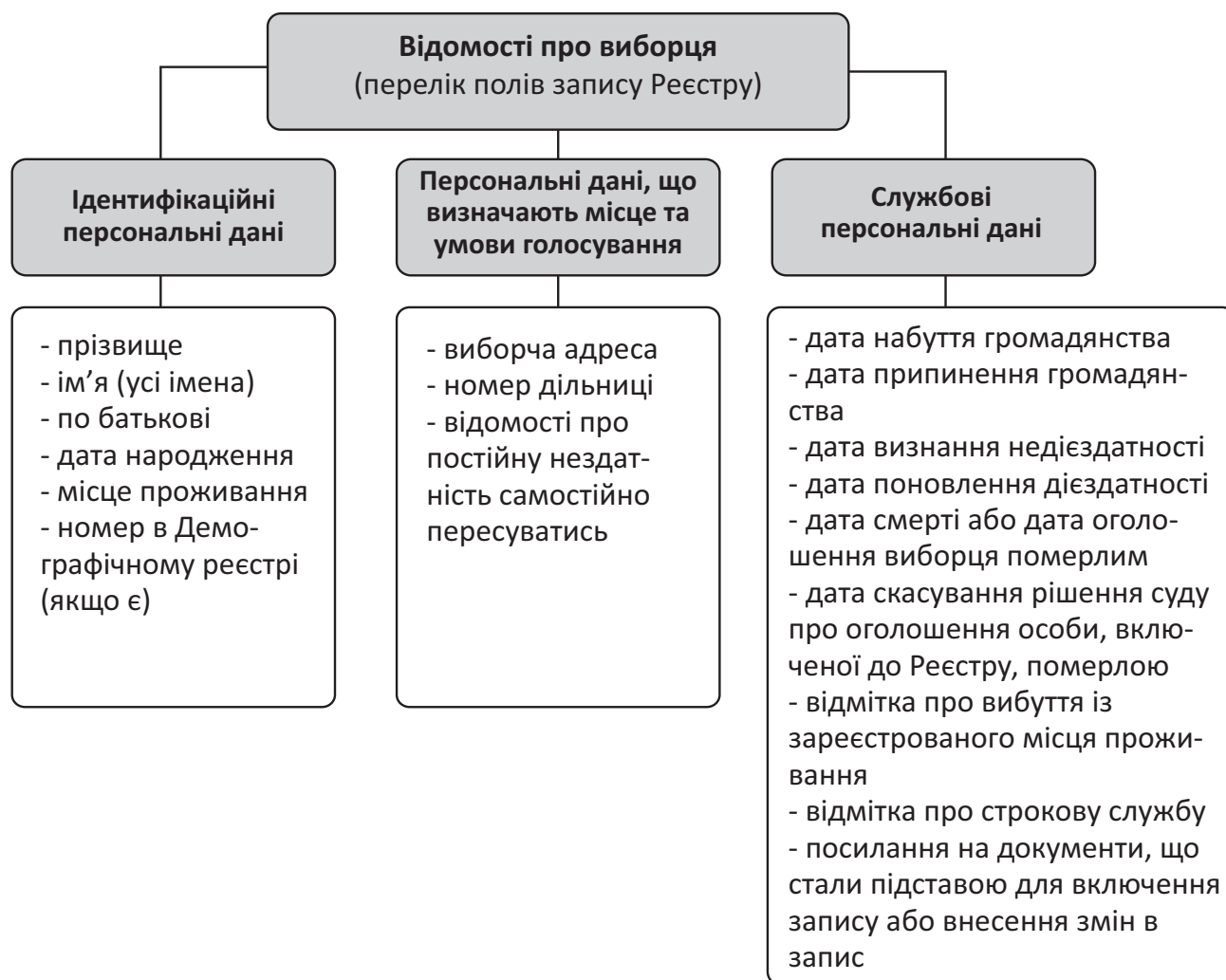

Рис. 6.2. Відомості (персональні дані), які зберігаються в базі даних Реєстру виборців

Джерело: розроблено автором на основі тексту Закону України «Про Державний реєстр виборців» [209].

Варто наголосити, що з 1 липня 2020 року номер виборчого округу або зазначення закордонного виборчого округу більше не входитимуть до складу персональних даних, які визначають місце та умови голосування виборця [209, ст. 7].

Виборчою адресою виборця є адреса, за якою зареєстровано його місце проживання, для виборців, які перебувають за кордоном — поштова адреса. За мотивованим зверненням виборця орган ведення Реєстру може визначити іншу виборчу адресу. Виборча адреса є підставою для віднесення виборця до відповідної виборчої дільниці.

Виборча адреса виборця містить такі відомості [209, ст. 8, ч. 8]:

- країна проживання (перебування);
- регіон України, або субнаціональна адміністративно-територіальна одиниця іноземної країни проживання чи перебування;
- район або місто обласного (республіканського в Автономній Республіці Крим) значення, до складу якого входить населений пункт;
- населений пункт (місто, селище, село);
- вулиця (проспект, бульвар, площа, провулок, квартал, куток тощо);
- номер будинку;
- номер корпусу (крило будинку, блок, секція тощо);
- номер квартири (кімнати);
- поштовий індекс;
- поштова адреса виборця за правилами країни проживання чи перебування (для виборців, які проживають або перебувають за межами України);
- інші відомості, які визначають виборчу адресу.

Поля Реєстру корисно було б доповнити відомостями про адресу електронної пошти виборця і номер його телефону, якщо такі поля не включені в Демографічний реєстр чи Реєстр фізичних осіб, з якими передбачено обмін інформацією. Це спростило б зворотній зв'язок органів ведення Реєстру з виборцем.

Періодичне оновлення бази даних Реєстру здійснюється органами (відділами) ведення реєстру. Дані відділ отримує від розташованих на території, на яку поширюються повноваження цього відділу ведення Реєстру, суб'єктів надання відомостей, а саме [209, ст. 22]:

- центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері громадянства (паспортного столу);
- відділу державної реєстрації актів цивільного стану;
- військової частини (формування), дислокованої в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці;
- районного (районного у місті, міського, міськрайонного) суду;

- установи виконання покарань, розташованої в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці;
- центру обліку, який відповідно до закону веде облік бездомних осіб, або соціальної служби, у складі якої утворено структурний підрозділ для ведення обліку бездомних осіб;
- районного (районного у місті, міського) органу охорони здоров'я або відповідного закладу охорони здоров'я, установи соціального захисту;
- органу реєстрації (наприклад, виконавчого комітету міськради);
- закордонної дипломатичної установи України;
- Міністерства оборони України;
- сільського, селищного, міського голови або іншої посадової особи.

З 1 липня 2020 року Закон України «Про Державний реєстр виборців» доповнено положенням [209, ст. 201] про те, що виборець, який виявив невключення чи неправомірне включення до Реєстру іншої особи, недостовірні відомості Реєстру стосовно іншої особи, може за власною ініціативою звернутися з письмовою заявою до органу ведення Реєстру за виборчою адресою такої особи щодо виправлення помилок у Реєстрі.

У табл. 6.3 представлено перелік суб'єктів подання інформації про осіб та відомостей, які вони передають до відділу ведення Державного реєстру виборців.

Відомості подаються на паперовому носії у вигляді списку, який має наскрізну нумерацію записів і аркушів. Достовірність відомостей подання засвідчується на кожному аркуші підписом керівника відповідного державного органу, закладу, установи, командира військової частини (формування), який скріплюється печаткою [209, ст. 22, ч. 14]. Форми подання встановлює розпорядник Реєстру, вони вміщені у додатках до постанови ЦВК від 13.01.2011 № 6 [389]. До паперового носія додається файл, сформований програмними засобами *Microsoft Excel*, з копією подання.

Таблиця 6.3. Відомості, що передаються до Реєстру суб'єктами подання

Суб'єкт подання	Предмет подання відомостей
<i>До органу ведення Реєстру на території відповідного району, міста, району в місті</i>	
Особа, яка набула права голосу / має право голосу	Включення до Реєстру себе чи іншої особи; внесення змін до персональних даних у Реєстрі своїх чи іншої особи
Уповноважена центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері громадянства, посадова особа	Особи, які протягом попереднього місяця набули громадянства України та отримали тимчасове посвідчення громадянина України або паспорт громадянина України; виборці, які протягом попереднього місяця отримали паспорт громадянина України у зв'язку зі зміною прізвища, імені, по батькові, дати або місця народження; особи, громадянство України яких припинено протягом попереднього місяця; особи, яким протягом наступного місяця виповниться 18 років та яким оформлено паспорт громадянина України; виборці, яким протягом попереднього місяця оформлено паспорт громадянина України вперше після досягнення 18-річного віку
Керівник відділу державної реєстрації актів цивільного стану	Виборці, смерть яких зареєстровано протягом попереднього місяця
Командир військової частини (формування), дислокованої у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці	Виборці — військовослужбовці строкової служби, які протягом попереднього місяця прибули для проходження служби у цій військовій частині (формуванні); виборці — військовослужбовці строкової служби, які протягом попереднього місяця вибули з території дислокації цієї військової частини (формування)
Голова районного (районного у місті, міського, міськрайонного) суду	Виборці, які протягом попереднього місяця були визнані недієздатними, із зазначенням строку дії рішення про визнання фізичної особи недієздатною; особи, щодо яких протягом попереднього місяця було скасовано рішення про визнання їх недієздатними;

Продовження табл. 6.3

Суб'єкт подання	Предмет подання відомостей
	особи, стосовно яких протягом попереднього місяця ухвалено рішення про продовження строку дії рішення про визнання фізичної особи недієздатною, із зазначенням цього строку
Керівник установи виконання покарань	Виборці, які протягом попереднього місяця прибули для відбування покарання до цієї установи; виборці, які відбували покарання і протягом попереднього місяця вибули з цієї установи; громадяни України, які відбувають покарання та яким протягом наступного місяця виповниться 18 років
Керівник центру обліку, який відповідно до закону веде облік бездомних осіб, або соціальної служби, у складі якої утворено структурний підрозділ для ведення обліку бездомних осіб	Виборці, місце проживання яких протягом попереднього місяця зареєстровано за юридичною адресою закладу; виборці, місце проживання яких протягом попереднього місяця знято з реєстрації за юридичною адресою закладу
Керівник відповідного районного (районного у місті, міського) органу охорони здоров'я або відповідного закладу охорони здоров'я, установи соціального захисту, сільський, селищний, міський голова	Виборці, щодо яких протягом попереднього місяця встановлено постійну нездатність пересуватися самостійно
Уповноважена посадова особа органу реєстрації	Громадяни України, зареєстровані за місцем проживання у відповідній адміністративно-територіальній одиниці, яким протягом наступного місяця виповниться 18 років; виборці, які протягом попереднього місяця зареєстрували своє місце проживання у відповідній адміністративно-територіальній одиниці; виборці, які протягом попереднього місяця зняті з реєстрації за місцем проживання у відповідній адміністративно-територіальній одиниці

Продовження табл. 6.3

Суб'єкт подання	Предмет подання відомостей
Сільський, селищний, міський голова або інша посадова особа, яка відповідно до закону здійснює його повноваження	Найменування нових і перейменування вулиць (проспектів, бульварів, площ, провулків, кварталів, кутків тощо), надання номерів новим будинкам і зміну нумерації наявних будинків у відповідному населеному пункті
<i>До органу ведення Реєстру в Міністерстві закордонних справ України</i>	
Керівник закордонної дипломатичної установи України	Громадяни України, які перебувають на консульському обліку або звернулися до відповідної дипломатичної установи, і яким протягом наступного місяця виповниться 18 років; особи, які перебувають на консульському обліку або звернулись до відповідної дипломатичної установи, і які протягом попереднього місяця набули громадянства України та отримали тимчасове посвідчення громадянина України або паспорт громадянина України; особи, громадянство України яких припинено протягом попереднього місяця; громадяни України — виборці, які протягом попереднього місяця стали на консульський облік на території відповідного консульського округу; громадяни України — виборці, які протягом попереднього місяця зняті з консульського обліку на території відповідного консульського округу; громадяни України, які перебувають на консульському обліку і протягом попереднього місяця змінили прізвище, ім'я, по батькові, дату або місце народження; померлі виборці, стосовно яких протягом попереднього місяця на відповідній території компетентним органом відповідної держави видано свідоцтво про смерть або інший документ

Закінчення табл. 6.3

Суб'єкт подання	Предмет подання відомостей
Міністр оборони України або інша уповноважена особа Міністерства оборони України	Виборці, які протягом попереднього місяця прибули для проходження служби у військових формуваннях України, що дислокуються за межами України на відповідній території; виборці, які протягом попереднього місяця вибули з військових формувань України, що дислокуються за межами України на відповідній території

Джерело: розроблено автором на основі тексту Закону України «Про Державний реєстр виборців» [209, ст. 22].

Суб'єкти подання можуть подавати органу ведення Реєстру відповідні відомості в електронній формі за підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги» [231]. У цьому випадку подання на паперовому носії непотрібні.

Зазначені відомості можуть бути подані розпоряднику Реєстру в електронному вигляді з державних інформаційних систем, що містять відповідну інформацію, зокрема з Єдиного державного демографічного реєстру, у порядку, встановленому розпорядником Реєстру та органом, що забезпечує функціонування відповідної інформаційної системи. У такому разі ці відомості органам ведення Реєстру не подаються. Розпорядник Реєстру засобами АІТС Реєстру передає отримані відомості відповідним органам ведення Реєстру [209, ст. 22, ч. 23].

Формування бази даних Реєстру виконано шляхом перенесення даних про виборців станом на 1 лютого 2006 року з Інформаційно-аналітичної підсистеми (ІАП) «Списки виборців» Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Вибори» на CD-R диски у відділах ведення Реєстру, створених 2007 року [54], які працювали з цією підсистемою. Формат запису був заданий Службою розпорядника Реєстру. CD-R диски передавали до Служби розпорядника Реєстру, яка здійснювала наповнення бази даних Реєстру. Порядок перенесення даних з ІАП «Списки виборців» до Реєстру урегульовано постановою ЦВК від 12.12.2008 № 69 «Про Порядок первинного формування бази даних Державного реєстру виборців» [354].

На момент створення Реєстру вся наявна інформація про виборців була повністю перенесена з ІАП «Списки виборців» до бази даних Реєстру. Нині в Реєстрі зберігається інформація, яка є актуальною на поточний період часу (зараз це один місяць, оскільки оновлення відомостей Реєстру відбувається щомісяця).

Стосовно списків виборців, складених до введення в дію Реєстру, є така інформація. У виданій 2003 року монографії за редакцією Є.В. Радченка [12] (розділ «Висновки і рекомендації») щодо формування списків виборців зазначено, що українська практика і законодавство суттєво не відрізнялись від відповідних практик і законодавства країн Центральної та Східної Європи. Однак в Україні цей документ був тимчасовим і пристосованим до проведення конкретних виборів (списки складали до 1 вересня року, що передував рокові чергових виборів), а у цих країнах була встановлена жорсткіша схема формування списків.

Порядок формування і збереження списків виборців нині регламентує Виборчий кодекс України, за яким списки виборців зберігаються у місцевих державних архівних установах протягом п'яти років з дня офіційного оголошення результатів відповідних виборів, після чого знищуються в установленому порядку [13, ст. 73, ч. 4]. До набуття чинності Виборчим кодексом цей порядок установлював Закон України «Про вибори народних депутатів України», [182, ст. 115, ч. 4]. У більш ранніх редакціях цього Закону терміни зберігання списків виборців були ще меншими, а саме: до 2004 р. — три роки, до 2011 р. — чотири. При цьому списки виборців до 2005 р. існували лише на паперових носіях, а з серпня 2005 р. до паперових носіїв стали долучати й електронні.

Відсутність на сьогодні інформації у реєстрі щодо виборців на окупованих територіях є однією з причин, яка унеможливорює проведення там виборів за українськими законами, оскільки необхідно попередньо скласти списки виборців на вказаних територіях. Для цього потрібно відновити функціонування 51 органу ведення Реєстру, які відповідають за ведення записів про майже 2,85 млн виборців [95, с. 33].

У процесі ведення Реєстру як дворівневої системи з єдиною централізованою базою даних, яка містить персональні дані усіх виборців України, чітко розмежовані функції між органами Реєстру, кожен з яких відповідає за ведення реєстру на своєму рівні, а саме: Служба розпорядника Реєстру — на центральному рівні, органи ведення — на рівні

Таблиця 6.4. Дворівнева система ведення Державного реєстру виборців

Рівень і відповідний орган забезпечення ведення Реєстру	Основні функції щодо ведення Реєстру
I Розпорядник Державного реєстру виборців (Центральна виборча комісія та її виконавчий орган — Служба розпорядника Державного реєстру виборців). Повноваження поширюються на територію України	Забезпечує та контролює дотримання вимог Закону про Реєстр у процесі створення та ведення Реєстру; забезпечує організаційне і технологічне функціонування Реєстру; забезпечує контроль за цілісністю бази даних Реєстру, його апаратного та програмного забезпечення; забезпечує достовірність даних Реєстру, їх захист від знищення, несанкціонованого доступу, незаконного використання та копіювання в процесі зберігання, обробки та передачі каналами зв'язку; ініціює проведення органами ведення Реєстру перевірки виявлених некоректних відомостей Реєстру; надає доступ до бази даних Реєстру та встановлює порядок такого доступу; забезпечує надання особам, які мають доступ до бази даних Реєстру, програмних та інших засобів доступу; здійснює ведення системних класифікаторів; забезпечує контроль діяльності органів ведення Реєстру; забезпечує розробку та реалізацію заходів щодо експлуатації, розвитку і вдосконалення АІТС Реєстру; забезпечує закупівлю товарів, робіт та послуг для функціонування АІТС Реєстру
II Територіальні представництва ЦВК (Органи ведення Державного реєстру виборців). Повноваження поширюються на територію відповідного району, міста, району в місті	Вносять до бази даних Реєстру нові записи персональних даних; вносять зміни до персональних даних Реєстру; знищують записи бази даних Реєстру з підстав та в порядку, встановлених Законом та рішеннями розпорядника Реєстру; визначають на підставі відомостей про виборчу адресу виборця номер виборчої ділянки, до якої належить виборець; здійснюють періодичне поновлення, а також уточнення персональних даних Реєстру;

Закінчення табл. 6.4

Рівень і відповідний орган забезпечення ведення Реєстру	Основні функції щодо ведення Реєстру
	вносять зміни щодо виборчої адреси виборця або місця його народження на підставі поданих у порядку періодичного поновлення персональних даних відомостей про перейменування геонімів; ведуть облік усіх дій щодо змін бази даних Реєстру в порядку та за формою, встановленими розпорядником Реєстру; здійснюють постійний візуальний та автоматизований контроль повноти і коректності персональних даних Реєстру; проводять перевірку некоректних відомостей Реєстру, виявлених розпорядником Реєстру; здійснюють налаштування та супроводження програмного і технічного забезпечення Реєстру; забезпечують захист Реєстру під час його ведення, зокрема дотримання вимог функціонування комплексної системи захисту інформації в АІТС Реєстру

Джерело: розроблено автором на основі тексту Закону України «Про Державний реєстр виборців» [209, ст. 14 і ст. 22, ч. 19, 20], Додатку до постанови ЦВК від 26.05.2007 № 34 [368] та Додатку 1 до постанови ЦВК від 26.02.2016 № 58 [123].

територіальних представництв ЦВК. Основні функції органів Реєстру, які забезпечують його ведення на кожному з двох рівнів, зазначено в табл. 6.4.

Доступ до бази даних Реєстру на кожному з двох рівнів є неоднаковим [348].

Працівники Служби розпорядника Реєстру мають доступ у режимі читання до всієї бази даних Реєстру, включаючи усі записи Реєстру, статистичні відомості Реєстру, а також доступ у режимі записування до системних класифікаторів, необхідних для функціонування Реєстру.

Працівники органів ведення Реєстру мають доступ до всіх записів Реєстру в режимі читання, а також у режимі записування стосовно персональних даних виборців, виборча адреса яких знаходиться в межах території, на яку поширюються повноваження цих органів.

Як дворівнева система побудований і програмний комплекс Реєстру. Функціонування програмного комплексу Державного реєстру виборців як дворівневої інформаційної системи описано в технічному завданні на створення комплексної системи захисту інформації в АІТС Реєстру [358]. Так, на рівні розпорядника реєстру діє Центральний вузол (Служба розпорядника Державного реєстру виборців), який охоплює: централізовану систему зберігання і обробки даних; спеціалізоване програмне забезпечення; ядро комутації та маршрутизації мережі; мережу централізованого управління та контролю стану безпеки АІТС Реєстру; локальну мережу користувачів центрального рівня; інтерфейси для обміну інформацією з іншими автоматизованими системами.

На другому рівні — органи ведення Реєстру.

Зв'язок між рівнями забезпечується за допомогою транспортної мережі державного рівня.

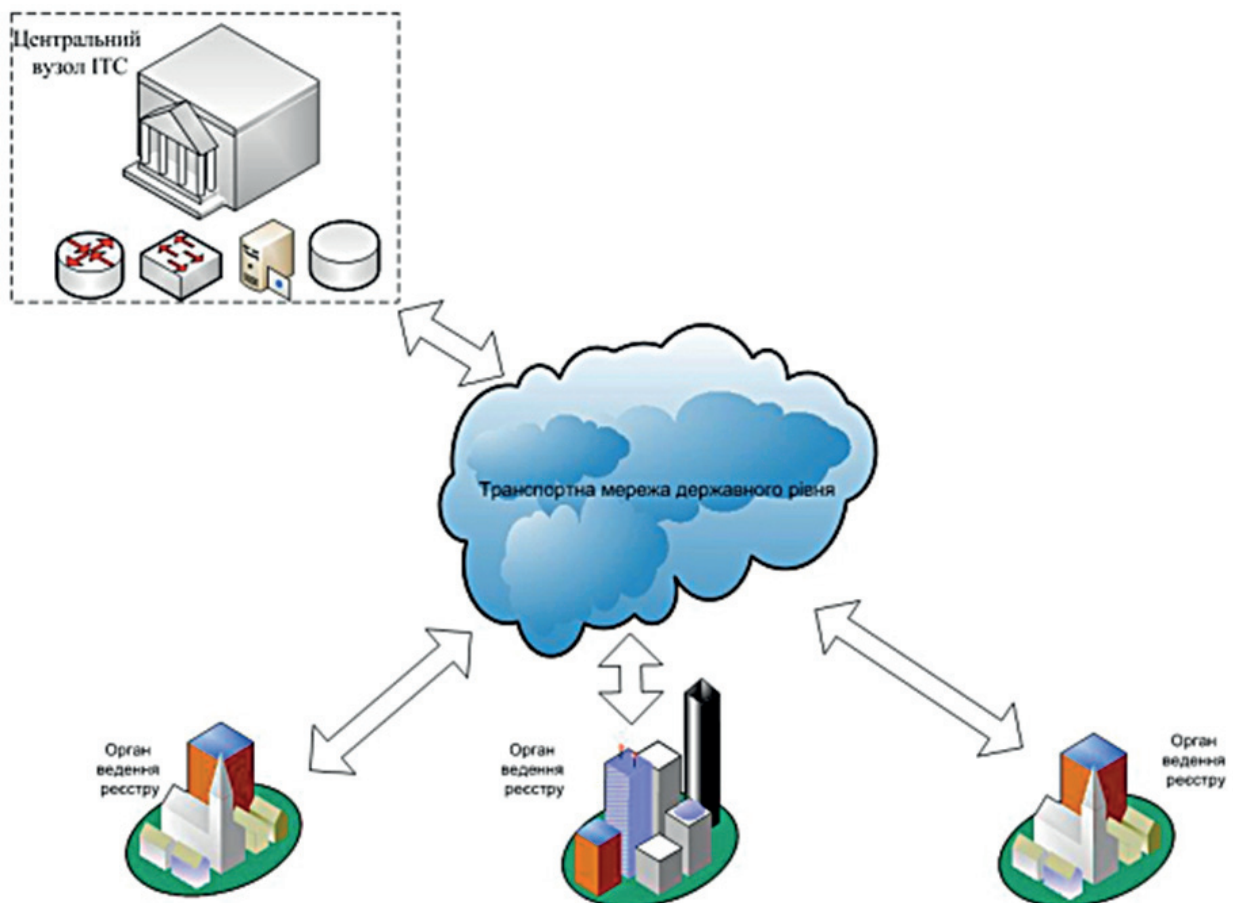

Рис. 6.3. Загальна структура автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи «Державний реєстр виборців»

Джерело: [358].

Загальну структуру функціонування АІТС Реєстру на двох рівнях — центральному і територіальному ілюструє рис. 6.3.

З метою забезпечення постійної підтримки бази даних Реєстру в актуальному стані, ст. 22 Закону України «Про Державний реєстр виборців» [209] передбачає щомісячне поновлення бази даних Реєстру на підставі відомостей, які подаються органи, заклади, установи та організації, зазначені в цій статті Закону, а також безпосередньо виборці.

Діями щодо зміни бази даних Реєстру є: внесення до бази даних Реєстру нового запису; внесення змін до персональних даних Реєстру; знищення запису бази даних Реєстру.

З метою забезпечення захищеності ДРВ, дотримання законності у процесі ведення Реєстру та достовірності відомостей Реєстру розпорядником Реєстру встановлено порядок і форми обліку дій щодо зміни бази даних Реєстру [350, Дод.]. Згідно з цим порядком керівник органу ведення Реєстру на підставі поданих до органу ведення Реєстру документів ухвалює рішення стосовно того, які зміни мають бути внесені, і видає наказ з переліком змін. На підставі цього наказу уповноважений працівник органу ведення, який в установленому порядку має доступ до бази даних Реєстру, вносить відповідні зміни. Водночас здійснюється автоматизований облік дій шляхом їх протоколювання в електронному журналі системних подій (будь-яких дій, виконаних у базі даних Реєстру) з фіксацією дати та часу виконання [350, Дод., пп. 2.1—2.5, 3.1]. Електронний журнал системних подій заповнюється автоматично програмними засобами АІТС Реєстру рівня розпорядника Реєстру. Персоніфікований облік дій щодо зміни бази даних Реєстру здійснюється шляхом фіксації даних про уповноваженого працівника органу ведення — виконавця наказу.

Доступ до журналу системних подій мають виключно уповноважені працівники Служби розпорядника Реєстру, які відповідно до посадових інструкцій виконують функції системного адміністратора. Журнал підлягає постійному зберіганню Службою розпорядника Реєстру. Дані журналу є недоступними для внесення до них змін і знищення.

Про проведення архівації Реєстру у доступних джерелах не повідомляється. Можна припустити, що якщо копії бази даних Реєстру в архівованому вигляді на *CD*-дисках передавали користувачам, то і щомісячні копії бази даних могла робити і зберігати Служба розпорядника з

дотриманням усіх вимог щодо конфіденційності персональних даних Реєстру. Тим більше, що потреба ЦВК в інформації з Реєстру за минулі періоди обумовлена необхідністю перевіряння кандидатів на виборні посади органів влади різних рівнів, а також голів і членів виборчих комісій. А Реєстр є для ЦВК одним із основних джерел такої інформації [95, підрозд. 3.1, с. 43].

Доступ до бази даних Реєстру користувача Системи здійснюється відповідно до інструкції та надається після ідентифікації користувача Системи шляхом використання індивідуальних засобів доступу до бази даних Реєстру [348].

Зміст індивідуального системного імені, індивідуального системного пароля та ПІН-коду користувача Системи є конфіденційним.

Представник політичної партії отримує доступ до відомостей Реєстру в робочий час протягом узгодженого зі Службою розпорядника Реєстру періоду у приміщенні ЦВК, де Служба розпорядника Реєстру забезпечує автоматизоване робоче місце для доступу. Як користувач Реєстру в режимі читання представник політичної партії отримує відповідні засоби доступу до бази даних, а його вхід фіксується програмними засобами Системи.

У постановах ЦВК (наприклад [241, 240]), які регламентують доступ до Реєстру державних органів та органів виконавчої влади, передбачена організація автоматизованого робочого місця для доступу на території відповідного органу. Доступ надається тільки після виконання всіх необхідних вимог щодо облаштування такого робочого місця. Згідно з цими вимогами державний орган, якому надається доступ, забезпечує:

- організацію, обслуговування та підтримку захищеного каналу зв'язку для доступу до бази даних Реєстру відповідно до законодавства України про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах;
- необхідні технічні засоби для організації автоматизованого робочого місця в приміщенні з обмеженим доступом, що облаштоване охоронною системою сигналізації;
- створення комплексної системи захисту інформації для забезпечення захисту інформації, яка оброблятиметься на автоматизованому робочому місці.

Працівники Служби розпорядника Реєстру, на яких покладено завдання щодо захисту інформації в Реєстрі, за погодженням із державним органом, якому надано доступ до Реєстру, можуть мати доступ до приміщення, в якому організовано відповідне автоматизоване робоче місце, зокрема для надання допомоги в налаштуванні необхідного обладнання.

Доступ до бази даних Реєстру відповідальним працівникам цих органів з автоматизованого робочого місця надається за письмовим зверненням керівника такого органу. Наприклад, згідно з постановою ЦВК від 14.03.2016 № 74 «Про забезпечення доступу Національного антикорупційного бюро України до бази даних Державного реєстру виборців» [241], доступ до бази даних Реєстру працівникам цього бюро надається за письмовим зверненням директора Національного бюро до ЦВК і забезпечується Службою розпорядника Реєстру. Працівники Національного бюро, яким надано доступ до бази даних Реєстру, є користувачами Системи і отримують всі засоби доступу, передбачені для таких користувачів.

Виборчим комісіям списки виборців надаються на підставі акту про передачу списку, де вказані кількість виборців, внесених до списку, та кількість сторінок списку. Акт підписують керівник органу ведення реєстру, з одного боку, і голова виборчої комісії та всі її члени, — з іншого [390, Дод. 15—20].

У разі використання даних Реєстру для наповнення бази даних будь-якого іншого реєстру треба мати на увазі такі обставини. Оскільки орган реєстру отримує відомості про громадян в електронному вигляді, то передбачається організація їх автоматизованої обробки. Перед завантаженням персональних даних до автоматизованої системи має бути створена комплексна система захисту інформації та здійснена її державна експертиза. Передчасне використання органом реєстру отриманих відомостей в електронному вигляді слід розглядати як порушення вимог законодавства, за що встановлено кримінальну відповідальність (ст. 363 Кримінального кодексу України) [89].

Досвід роботи відділів ведення Реєстру в м. Чернігові та Чернігівській області [113, 112] свідчить, що використання системного програмного забезпечення СУБД *Oracle Enterprise Edition* вимагає від технічного персоналу АІТС ДРВ наявності специфічних знань, що обмежує його

можливості на рівні окружних, територіальних виборчих комісій. Тому для поліпшення роботи системи було застосовано два рівні — «верхній» та «нижній». Система «верхнього» рівня — рівня ЦВК застосовувала одне системне програмне забезпечення, а «нижнього» (окружних, територіальних виборчих комісій) — інше. ЦВК перед кожною черговою виборчою кампанією була змушена удосконалювати технічне і програмне забезпечення, що призвело до його невпорядкованості і морального старіння засобів, які втратили актуальність.

Для удосконалення системи було запропоновано застосовувати як базове системне програмне забезпечення АІТС ДРВ СУБД *Microsoft SQL Server 2000 Enterprise Edition* для центральної бази даних та СУБД *Microsoft SQL Server Desktop Edition* для робочих станцій. Такі СУБД дають можливість усунути наслідки застосування в інформаційній системі СУБД *Oracle Enterprise Edition* та побудувати автоматизовану систему, яка забезпечить економію бюджетних коштів.

6.3. Реєстри територіальних громад

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Реєстр територіальної громади (РТГ) створює, веде та адмініструє орган реєстрації — виконавчий орган сільської, селищної або міської ради, сільський голова (якщо відповідно до закону виконавчий орган сільської ради не утворено), що здійснює реєстрацію, зняття з реєстрації місця проживання особи на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюються повноваження відповідної сільської, селищної або міської ради [366, ст. 3; 321, ст. 371].

2. *Дата створення.* Починаючи з 2016 року.

Згідно із Законом України, яким внесено зміни до ряду законодавчих актів [193, розд. II, п. 2], для створення реєстрів територіальних громад за запитами органів реєстрації органи ведення Державного реєстру виборців (ДРВ) одноразово передають на електронному носії протягом 10 днів з дня надходження такого запиту відомості ДРВ про громадян України — жителів відповідних сіл, селищ, міст, виборчі адреси яких включають дані, зазначені у п. 1—9, 11 частини сьомої ст. 8 Закону Украї-

ни «Про Державний реєстр виборців» [209]. Постановою ЦВК встановлено, що затверджений нею Порядок одноразової передачі відомостей ДРВ для створення реєстру територіальної громади набирає чинності з 4 квітня 2016 року [352, п. 4]. Згідно із цим Порядком, орган ведення ДРВ передає відомості з реєстру виборців до РТГ протягом десяти днів з дня надходження запиту органу реєстрації [164, п. 4].

Житлово-експлуатаційні організації, інші підприємства, установи та організації, що забезпечували ведення картотек з питань реєстрації фізичних осіб, мали передати їх відповідним виконавчим органам сільських, селищних, міських рад до 4 квітня 2016 року [193, розд. II, п. 3].

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері реєстрації фізичних осіб, передає відповідним виконавчим органам сільських, селищних, міських рад картотеки з питань реєстрації фізичних осіб, наявні в його територіальних органах [193, розд. II, п. 3].

3. Юридична основа створення та ведення. Закони України: «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» [366], «Про місцеве самоврядування в Україні» [321], «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» [321], «Про адміністративні послуги» [177].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Орган реєстрації, створений при сільській, селищній або міській раді, або сільський голова (якщо відповідно до закону виконавчий орган сільської ради не утворено) [366, ст. 3; 792, п. 4]. Орган реєстрації для потреб реєстрації місця проживання / перебування формує та веде реєстр територіальної громади. Орган реєстрації є розпорядником відповідного реєстру територіальної громади [173, п. 30].

5. Перелік реквізитів реєстру. Згідно з Порядком, до реєстру територіальної громади з ДРВ потрібно передавати такі відомості [164, п. 6]:

- прізвище, ім'я (усі власні імена), по батькові;
- дата народження;
- місце народження;
- адреса, за якою зареєстровано місце проживання особи відповідно до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір

місця проживання в Україні» [366], що включає: країну проживання (Україна); регіон України, зазначений у частині другій статті 133 Конституції України [93]; район або місто обласного (республіканського в Автономній Республіці Крим) значення, до складу якого входить населений пункт; населений пункт (місто, селище, село); вулицю (проспект, бульвар, площу, провулок, квартал, куток тощо); номер будинку; номер корпусу (крило будинку, блок, секцію тощо); номер квартири (кімнати); поштовий індекс.

У випадку додавання інформації про особу орган реєстрації має заповнювати поля [81, с. 28]: прізвище (обов'язкове), ім'я (обов'язкове), по батькові, дата народження (обов'язкове), стать, місце народження, громадянство, тип документа, серія та номер, ким виданий, дата видачі та термін дії, службова інформація.

Крім того, запис про особу містить три блоки полів [81, с. 31]:

- залежні особи (наприклад, діти): ПІБ, дата народження, номер картки (Унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (УНЗР), якщо є);
- поточний стан — Реєстрація місця проживання, територіальна громада (номер та назва ТГ): дата реєстрації, область / населений пункт, район / населений пункт, населений пункт, тип помешкання, вулиця, номер будинку / корпус, квартира / кімната, тип документа, серія та номер, ким виданий, дати видачі та термін дії;
- попередні записи у реєстрі (усі записи та зміни, які вносилися до особистої картки громадянина): тип запису (реєстрація місця проживання, реєстрація місця перебування, скасування реєстрації), дата запису, останній, хто змінював (реєстратор), ТГ (номер та назва територіальної громади), дії (друк або збереження заяви чи довідки про реєстрацію / зняття місця проживання / перебування).

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Для пошуку фізичної особи у реєстрі необхідно ввести УНЗР (якщо є) або комбінацію полів: прізвище, ім'я, дата народження.

Пошук здійснюється не лише серед даних територіального реєстру, але й за повним змістом Єдиного державного демографічного реєстру, тобто, у всіх зареєстрованих у Автоматизованій системі «Реєстр територіальних громад» територіальних реєстрах.

Для пошуку в межах однієї територіальної громади можуть бути введені неповні дані (тобто не всі ключові поля), а також адреса особи з переліку адрес підпорядкованих населених пунктів [81, с. 27—28].

Сортування списку громадян у реєстрі може бути здійснено за прізвищем [81, с. 30].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру: у 2016 році інформацію до РТГ щодо виборців мали передавати з Державного реєстру виборців [352], житлово-експлуатаційних організацій, інших підприємств, установ та організацій, що забезпечували ведення картотек з питань реєстрації фізичних осіб [193, розд. II, п. 3]. Також центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері реєстрації фізичних осіб, мав передавати інформацію з картотек, що стосуються реєстрації фізичних осіб, наявних у його територіальних органах [193, розд. II, п. 3].

Після завершення цього процесу інформація вводиться до РТГ органами реєстрації [366, ст. 3; 321, ст. 371] й оновлюється постійно (в момент реєстрації події) про фізичну особу за атрибутами (змінними), що наведені у п. 5.

8. Наявність відсканованих документів. До запису про особу до РТГ додаються скановані документи, які підтверджують введену інформацію (паспорт, свідоцтво про народження, військовий квиток тощо), у вигляді файлів у форматах *.jpg* або *.jpeg* [81, с. 37].

9. Наявність оцифрованої інформації. РТГ може містити відцифрований образ обличчя особи та/або відцифрований підпис особи [169, п. 8].

10. Дата, з якої існують відомості. Із 2016 року, коли мали бути передані дані на електронних носіях із ДРВ. Чи введена до реєстрів інформація з картотек, переданих на паперових носіях, невідомо.

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. Невідомо.

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. Невідомо, хоча може бути не введена інформація з паперових картотек.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. Централізований: ведеться на рівні ТГ, але уся інформація знаходиться у АС «Реєстр територіальних громад», яка є вебпорталом у складі офіційного сайту Державної міграційної служби (ДМС) України [81, с. 5].

14. **Актуалізація (оновлення) інформації.** Інформація оновлюється постійно у разі надходження до органу реєстрації заяв або іншої інформації щодо реєстрації / зняття з реєстрації [173, п. 23].

Строк зберігання заяв про реєстрацію місця проживання / перебування та зняття з реєстрації місця проживання осіб і, за необхідності, відповідних копій документів, які подаються для здійснення реєстрації місця проживання / перебування або зняття з реєстрації місця проживання в паперовому вигляді, становить три роки [173, п. 14].

У разі ухвалення рішення про зміну нумерації будинків, перейменування вулиць (проспектів, бульварів, площ, провулків, кварталів тощо), населених пунктів, адміністративно-територіальних одиниць, зміни в адміністративно-територіальному устрої на підставі відповідних актів вносяться зміни до реєстру територіальної громади зі збереженням попередніх даних [173, п. 16].

Інформація про усі події, пов'язані із реєстрацією / зняттям із реєстрації особи, зміною її персональних даних, зберігається у реєстрі постійно [81, с. 51]. Але під час перегляду користувачем системи (від органу реєстрації) картки особи, яка зареєстрована в іншій територіальній громаді, попередні записи не відображаються [81, с. 52].

15. **Періодичність архівації реєстру.** Інформація відносно усіх реєстрів не знайдена, але для окремих РТГ архівація здійснюється.

16. **Способи реєстрації користувачів реєстру.** Доступ до РТГ здійснюється виключно авторизовано, зі збереженням інформації про службу або посадову особу, яка здійснювала запит, та час такого запиту [366, ст. 113; 173, п. 32].

Для входу у систему треба мати приватний ключ (ЕЦП), виданий центром сертифікації ключів, увести його пароль, логін та пароль для входу у систему [81, с. 16].

17. **Основні користувачі реєстру.** Згідно із [81, с. 6], користувачем РТГ від органу реєстрації має бути уповноважена посадова особа територіальної громади, зареєстрованої відповідним чином згідно з Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні» [321], «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» [218], Положенням «Про державну реєстрацію статутів територіальних громад» [135].

Також користувачами реєстру є Державна міграційна служба як утримувач ЄДДР, куди передається інформація із РТГ, інші органи державної влади та комунальні служби органів місцевого самоврядування у випадках, передбачених законодавством України [173, п. 32].

18. *Доступ до даних реєстру.* Згідно із Правилами реєстрації місця проживання [173, п. 32], доступ до інформації, що міститься у реєстрах територіальних громад, здійснюється з дотриманням вимог Законів України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» [366], «Про інформацію» [318], «Про захист персональних даних» [315] і «Про Державний реєстр виборців» [209].

Службовим та посадовим особам розпорядників реєстрів та інших органів державної влади, що обробляють персональні дані, внесені до реєстрів, забороняється розголошувати персональні дані, що стали їм відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків.

Кожна особа має право на доступ до своїх персональних даних, внесених до реєстрів, а також інші права щодо своїх персональних даних, передбачені Законом України «Про захист персональних даних» [366, 315].

Фізичні особи, персональні дані щодо яких містяться у РТГ, мають право отримувати інформацію про себе через органи реєстрації або Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП).

Органу реєстрації заборонено передавати дані з РТГ третім особам з метою, не передбаченою Законом України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» [366].

Обмін інформацією між органами реєстрації та іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування здійснюється за письмовою згодою особи з метою надання їй адміністративних послуг.

Передача персональних даних, внесених до реєстрів територіальних громад, органам державної влади, органам місцевого самоврядування без письмової згоди особи може здійснюватися лише у випадках, передбачених законодавством щодо захисту персональних даних лише (якщо це необхідно) в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини [315, ст. 14].

Територіальні громади визначають коло державних і комунальних органів та служб, які мають доступ до РТГ. Наприклад, до реєстру м. Києва на теперішній час мають доступ відділи з питань обліку житлової площі, відділи приватизації, служби у справах дітей, районні управління соціального захисту і праці та Департамент соціальної політики, а також Головне Управління Пенсійного фонду України в м. Києві, ПАТ «Київенерго», ПрАТ «АК «Київводоканал»» та ПАТ «Київгаз». Окрім того, до Реєстру підключені всі районні суди та нотаріуси Києва, що дає можливість під час оформлення зміни власника житла отримати достовірну інформацію щодо реєстрації у приміщенні неповнолітніх дітей для захисту їхніх прав у разі оформлення угоди купівлі-продажу житла [72].

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Для роботи із реєстрами територіальних громад створено Автоматизовану систему «Реєстри територіальних громад». Автоматизована система «Реєстр територіальних громад» — це вебпортал у складі офіційного сайту ДМС України. Зареєстровані користувачі, що є уповноваженими посадовими особами органу реєстрації, отримують доступ до модуля «Особистий кабінет», інформаційним змістом якого є територіальний демографічний реєстр, створений для певної територіальної громади. Основними інформаційними одиницями територіального реєстру є картки громадян, що мешкають або тимчасово перебувають на території громади, а також документи з реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання та реєстрація місця перебування.

Уповноважені особи територіальної громади отримують можливість внесення змін у реєстраційні дані та ведення переліків довірених осіб територіальної громади [81, с. 8].

Пошук особи у реєстрі здійснюється за Унікальним номером запису в ЄДДР, полем «Прізвище» або комбінацією полів: прізвище, ім'я та дата народження. Для пошуку в межах певної ТГ можуть бути введені неповні дані, а також адреса особи з переліку адрес підпорядкованих населених пунктів [81, с. 28].

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Державна реєстрація місця проживання новонародженої дитини відповідно до Порядку надання комплексної послуги «єМалятко» [359], здійснюється виключно на підставі відомостей, отриманих у порядку інформаційної взаємодії з Державним реєстром актів цивільного стану громадян [173, п. 181].

Згідно з Правилами реєстрації місця проживання [173, п. 19], працівник органу реєстрації з метою перевірки належності особі, що подала заяву для реєстрації місця проживання, відповідного житла на праві власності чи належності власнику / співвласникам, що надали згоду особі для реєстрації місця проживання, відповідного житла на праві власності, а також з метою перевірки перебування такого житла в іпотеці або довірчій власності як способу забезпечення виконання зобов'язань, використовує відомості Державного реєстру речових прав на нерухоме майно відповідно до Порядку доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно [161].

РТГ взаємодіє із Державним земельним кадастром [193, розд. I, п. 4; 321, ст. 33, ч. 1, п. б, пп. 13].

РТГ може взаємодіяти із реєстрами комунальних підприємств і служб відповідної територіальної громади. Органи місцевого самоврядування також можуть створювати та забезпечувати функціонування і взаємодію місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем, які є складовою мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації [321, ст. 33, ч. 1, п. б, пп. 11].

У межах АС «Реєстри територіальних громад» усі територіальні громади можуть обмінюватися інформацією між собою [81].

Органи місцевого самоврядування можуть надавати податковим органам інформацію щодо власників і користувачів, зокрема на правах оренди (суборенди), емфітевзису, земельних ділянок сільськогосподарського призначення, розташованих на території відповідної сільської, селищної, міської ради, ради об'єднаної територіальної громади, створеної згідно з законом та перспективним планом формування територій громад [321, ст. 33, ч. 1, п. б, пп. 15]. Це також може бути здійснено за допомогою відповідних електронних ресурсів.

Через те, що законодавством органам місцевого самоврядування делеговано повноваження щодо державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців [321, ст. 38, ч. 1, п. б, пп. 7] та державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень [321, ст. 38, ч. 1, п. б, пп. 8], за наявності РТГ реєстрація має відбуватися із залученням відповідних реєстрів.

Знеособлені дані РТГ використовуються зі статистичною метою. Такі дані щомісяця до 5 числа місяця, наступного за звітним, органи реєстрації подають до відповідних територіальних органів Держстату. Дані РТГ також можуть бути використані з науковою метою за умови їх знеособлення [173, п. 32].

Орган реєстрації передає інформацію до відомчої інформаційної системи ДМС ЄДДР у день реєстрації [169, п. 1—2].

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Для функціонування РТГ необхідне системне програмне забезпечення, що відповідає таким мінімальним вимогам [81, с. 7—8].

Для роботи на стаціонарних комп'ютерах: операційна система *Windows 10*, *Linux* або *MacOS* та веббраузер *Chrome* або *Mozilla Firefox* (обов'язкова підтримка *JavaScript*).

Для віддаленої роботи на планшетах: операційна система *Android* або *IOS* та веббраузер *Chrome*, *Safari* або *Mozilla Firefox* (обов'язкова підтримка *JavaScript*).

Для користування програмою необхідна наявність каналу передачі даних до мережі Інтернет пропускною здатністю не менш ніж 1 Мбіт / с.

Неформалізований опис. Метою створення реєстрів територіальних громад є інформаційно-довідкове та організаційно-технологічне забезпечення процесів реєстрації та зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичної особи, що здійснюється органами реєстрації відповідної територіальної громади, обмін відомостями між реєстрами територіальних громад України у частині реєстрації та зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичної особи у разі її вибуття з однієї адміністративно-територіальної одиниці та прибуття до іншої. Через те, що саме органи реєстрації територіальних громад мають найточнішу інформацію щодо фізичних осіб, зареєстрованих на їхній території, це дає змогу своєчасно актуалізувати інформацію у Єдиному державному демографічному реєстрі.

Як визначено у Законі України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» [366, ст. 3, абз. 11—13], РТГ — база даних, призначена для зберігання, обробки, використання визначеної цим Законом інформації, що створюється, ведеться та адмініструється органом реєстрації для обліку осіб, які проживають на території відповідної

адміністративно-територіальної одиниці. Органи реєстрації здійснюють дії щодо реєстрації та зняття з реєстрації місця проживання або перебування на визначеній території. Реєстрація — це внесення інформації до РТГ і документів, до яких вносяться відомості про місце проживання / перебування особи, із зазначенням адреси житла / місця перебування із подальшим внесенням відповідної інформації до ЄДДР в установленому КМУ порядку. Зняття з реєстрації — внесення інформації про зняття з реєстрації до РТГ і документів, до яких вносяться відомості про місце проживання / перебування особи, із зазначенням адреси житла / місця перебування із подальшим внесенням відповідної інформації до ЄДДР в установленому КМУ порядку.

Згідно зі ст. 6 цього Закону [366], громадянин України, а також іноземець чи особа без громадянства, які постійно або тимчасово проживають в Україні, зобов'язані протягом 30 календарних днів після зняття з реєстрації місця проживання та прибуття до нового місця проживання зареєструвати своє місце проживання. Батьки або інші законні представники зобов'язані зареєструвати місце проживання новонародженої дитини протягом трьох місяців з дня державної реєстрації її народження. Реєстрація місця проживання особи здійснюється в день подання особою документів. Реєстрація місця проживання за заявою особи може бути здійснена органом реєстрації з одночасним зняттям з попереднього місця проживання.

У разі якщо особа не може самотійно звернутися до органу реєстрації, реєстрація може бути здійснена за зверненням її законного представника або представника на підставі довіреності, посвідченої в установленому законом порядку.

Для реєстрації особа або її представник подає органу реєстрації (зокрема через ЦНАП) [366, ст. 6]: письмову заяву; документ, до якого вносяться відомості про місце проживання (якщо дитина не досягла 16-річного віку, подається свідоцтво про народження); квитанцію про сплату адміністративного збору; документи, що підтверджують право на проживання в житлі, перебування або взяття на облік у спеціалізованій соціальній установі, закладі соціального обслуговування та соціального захисту, проходження служби у військовій частині, адреса яких зазначається під час реєстрації; військовий квиток або посвідчення про приписку (для громадян, які підлягають взяттю на військовий облік або перебувають на військовому обліку).

За бажанням батьків чи одного з них документи, передбачені цією статтею для реєстрації місця проживання дитини, можуть бути подані органам державної реєстрації актів цивільного стану під час державної реєстрації народження дитини. Органи державної реєстрації актів цивільного стану в порядку, встановленому КМУ, направляють зазначені документи органам реєстрації для реєстрації місця проживання новонародженої дитини.

Реєстрація місця проживання новонародженої дитини може здійснюватись і на підставі направлених органами соціального захисту населення даних, що зазначив законний представник, з яким постійно проживає дитина, у заяві про призначення допомоги у разі народження дитини.

Заборонено вимагати для реєстрації місця проживання подання особою інших, ніж передбачених цією статтею, документів.

Особа може доручити в установленому законодавством порядку подати заяву про реєстрацію місця проживання відповідній посадовій особі виконавців послуг з управління (утримання) багатоквартирного будинку (гуртожитку), об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельного кооперативу, управителя багатоквартирного будинку за місцем її проживання.

Реєстрація місця проживання здійснюється тільки за однією адресою. Якщо особа проживає у двох і більше місцях, вона здійснює реєстрацію місця проживання за однією з цих адрес за власним вибором. За адресою зареєстрованого місця проживання з особою ведеться офіційне листування та вручення офіційної кореспонденції.

Якщо нове місце проживання особи знаходиться в іншій адміністративно-територіальній одиниці, орган реєстрації після реєстрації такого місця проживання надсилає повідомлення про зняття особи з реєстрації відповідному органу реєстрації за попереднім місцем проживання особи в порядку, встановленому КМУ.

У разі внесення під час реєстрації помилкових відомостей про особу орган реєстрації зобов'язаний на підставі поданих особою або її представником достовірних відомостей у день звернення внести необхідні зміни до документів, до яких вносяться відомості про місце проживання / перебування, реєстру відповідної територіальної громади із подаль-

шим внесенням відповідної інформації до ЄДДР в установленому КМУ порядку.

На підставі ст. 7 цього Закону [366] здійснюється зняття з реєстрації місця проживання особи за такими документами:

- заяви особи або її представника, що подається до органу реєстрації;
- судового рішення, яке набрало законної сили, про позбавлення права власності на житлове приміщення або права користування житловим приміщенням, про виселення, про визнання особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою;
- свідоцтва про смерть;
- паспорта або паспортного документа, що надійшов з органу державної реєстрації актів цивільного стану, або документа про смерть, виданого компетентним органом іноземної держави, легалізованого в установленому порядку;
- інших документів, які свідчать про припинення підстав: для перебування на території України іноземців та осіб без громадянства; для проживання або перебування особи у спеціалізованій соціальній установі, закладі соціального обслуговування та соціального захисту; на право користування житловим приміщенням.

Зняття з реєстрації здійснюється в день звернення особи. За заявою особи зняття з реєстрації може бути здійснено одночасно з реєстрацією нового місця проживання з урахуванням вимог, визначених частиною одинадцятою ст. 6 цього Закону.

Зняття з реєстрації місця проживання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб, стосовно яких встановлено опіку чи піклування, здійснюється за погодженням з органами опіки і піклування.

Як зазначено вище, одним із джерел первинного наповнення РТГ був Державний реєстр виборців, але згідно із порядком, затвердженим ЦВК [164, п. 7], до відомостей, що передаються органу реєстрації, не входять дані про осіб, записи стосовно яких містяться у ДРВ, однак які померли чи вибули із зареєстрованого місця проживання (без внесення змін до їхніх виборчих адрес), військовослужбовців строкової служби, осіб, які відбувають покарання в установах виконання покарань, а також осіб, які

не мають зареєстрованого місця проживання та виборчу адресу яких визначено органом ведення ДРВ за мотивованим зверненням виборця (частина третя ст. 8 Закону України «Про Державний реєстр виборців» [209]).

До повноважень органів реєстрації та державних органів у сфері реєстрації фізичних осіб, відповідно до ст. 11 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» [366] належать:

- формування та ведення Реєстру територіальних громад;
- реєстрація та зняття з реєстрації місця проживання / перебування осіб у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці;
- передача інформації та/або внесення у встановленому законом порядку відомостей про реєстрацію та зняття з реєстрації місця проживання / перебування до Єдиного державного демографічного реєстру.

Одними із завдань центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері реєстрації фізичних осіб, є [366, ст. 11]:

- узагальнення практики застосування нормативно-правових актів з питань реєстрації місця проживання, виявлення проблемних питань у сфері реєстрації місця проживання та розроблення шляхів їх вирішення;
- установлення у межах своїх повноважень вимог до програмного забезпечення РТГ та стандарти обміну даними між такими реєстрами.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері реєстрації фізичних осіб, має контролювати дотримання органами реєстрації законодавства з питань реєстрації місця проживання; надавати методологічну та технічну допомогу у забезпеченні взаємодії між РТГ; вносити пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері реєстрації фізичних осіб [366, ст. 11].

Зрозуміло, що одне з головних завдань РТГ — передавання інформації щодо осіб, до яких здійснювалися реєстраційні дії, до ЄДДР. В ідеалі ЄДДР має містити необхідну персоніфіковану інформацію про усіх жи-

телів країни, тобто має отримати статус центрального демографічного реєстру і стати одним із базових реєстрів у системі електронних ресурсів. І це завдання неможливо вирішити без якісних реєстрів територіальних громад.

На базі інформації РТГ мають вирішуватися питання, що стосуються різних сфер функціонування як суспільства, так і жителів країни, що потребують даних про склад сім'ї, соціальні умови життя людей, допомагають здійснювати моніторинг розвитку територіальних громад тощо.

Ці питання, що стосуються не тільки реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання / перебування пересічних громадян, але й реєстрації новонароджених і безхатків (зокрема органами соціального захисту із подальшим передаванням цієї інформації до РТГ), іноземців, осіб, які мають посвідки на проживання.

За інформацією територіальних громад різних адміністративно-територіальних одиниць, дані щодо сімей (домогосподарств) використовуються комунальними службами цих громад під час надання відповідних послуг населенню.

Також до даних РТГ мають доступ суди і державні та приватні нотаріуси.

Виходячи із зазначеного вище, слід уточнити: до якого обсягу інформації мають доступ державні, комунальні та приватні органи чи особи? Можливою відповіддю на це запитання є роз'яснення Омбудсмена з прав людини [407], який зазначає, що ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [91] встановлено, що кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб. Відповідно до ст. 19 Конституції України [93] органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Статтею 32 Конституції України [93] передбачено, що ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім

випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. В Україні правові відносини, пов'язані із захистом і обробленням персональних даних, регулює Закон України «Про захист персональних даних» [315], спрямований на захист основоположних прав і свобод людини і громадянина. Лише оброблення, що відповідає його положенням, розглядатиметься як таке, що відповідає принципу законності. Статтею 14 Закону передбачено, що поширення персональних даних без згоди суб'єкта персональних даних або уповноваженої ним особи дозволено у випадках, визначених законом, і лише (якщо це необхідно) в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Таким чином, доступ до персональних даних третіх осіб (зокрема, державних органів) залежить від наявності у них законних підстав для цього. Відповідно до ст. 16 цього Закону, запит щодо доступу до персональних даних має містити інформацію, яка підтверджує, що зміст запиту відповідає повноваженням певного державного органу відповідно до законодавства. Також має бути вказано конкретну мету запиту та/або зазначено правові підстави для отримання запитуваної інформації.

Як вказано в Інструкції користувача, Автоматизована система «Реєстр територіальних громад» призначена для забезпечення вимог постанови Кабінету Міністрів України [308], у тому числі:

- реєстрації територіальних громад, авторизації відповідальних і уповноважених осіб для роботи з РТГ та ЄДДР;
- виконання дій з реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання / перебування осіб в Україні, відповідно до Правил реєстрації [308];
- автоматичного передання даних, внесених органами реєстрації, до ЄДДР;
- адміністрування програмних засобів РТГ і забезпечення технічного захисту інформації [81, с. 5].

Виходячи із цих завдань, автоматизована система надає користувачеві (особі, представникові органу реєстрації територіальної громади, якій надано доступ до системи) такі можливості роботи [81, с. 25]:

- отримати список громадян, які зареєстровані на території ТГ, додати новий запис до реєстру, здійснити пошук особи за реквізитами, сортувати записи, переглядати та редагувати картку особи, підписувати дані за допомогою особистого приватного ключа;
- налаштувати ТГ та продивитись останні записи ТГ; система дає змогу [81, с. 60]: об'єднання, редагування відомостей про територіальні громади, приєднання населених пунктів до них, додання уповноважених осіб поточної ТГ, перегляд і редагування даних уповноваженої особи органу реєстрації;
- отримати список уповноважених осіб;
- роздрукувати звітність ТГ;
- роздрукувати звітність ЦВК, яка може подаватися за певний період (вказується місяць та рік) та визначеною адресою. Це один із трьох можливих звітів [81, с. 62]: «Відомості про громадян України, зареєстрованих за місцем проживання, яким виповниться 18 років»; «Відомості про виборців, які зареєстрували своє місце проживання у відповідній адміністративно-територіальній одиниці»; «Відомості про виборців, які зняті з реєстрації за місцем проживання у відповідній адміністративно-територіальній одиниці»;
- отримати список ТГ;
- отримати сповіщення від інших ТГ;
- отримати інформацію про останні документи, які вносились у систему;
- переглянути Інструкцію користувача;
- ознайомитись із законодавством щодо питань, які стосуються функціонування ТГ;
- звернутися до служби підтримки системи.

Зручність отримання та зберігання інформації про особу. Залежно від того, в якій територіальній громаді (в своїй чи в іншій) відбуваються дії над картою особи, для реєстратора, який працює в автоматизованій системі, доступні різні можливості (табл. 6.5).

Таблиця 6.5. Доступні дії реєстратора територіальної громади

Попередній запис у реєстрі	Поточна територіальна громада	Інша територіальна громада
Відсутній	Реєстрація місця проживання Реєстрація місця перебування	Реєстрація місця проживання Реєстрація місця перебування
Реєстрація місця проживання	Зняття з реєстрації місця проживання Реєстрація місця перебування	Одноразове зняття та реєстрація місця проживання Реєстрація місця перебування
Зняття з реєстрації місця проживання	Реєстрація місця проживання Реєстрація місця перебування	Реєстрація місця проживання Реєстрація місця перебування
Реєстрація місця перебування	Реєстрація місця проживання (у разі, якщо у попередніх записах є зняття з реєстрації місця проживання) Реєстрація місця перебування	Реєстрація місця проживання (у разі, якщо у попередніх записах є зняття з реєстрації місця проживання) Реєстрація місця перебування

Джерело: [81, с. 32].

Місце цього реєстру у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. Реєстри територіальних громад є основою для усієї системи інформації щодо жителів країни. Через те, що вони постачають дані для ЄДДР, взаємодіють із Державним реєстром виборців, реєстрами соціального забезпечення, речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень й іншими, за умови закінчення процесів формування територіальних громад у країні та створення РТГ у них може бути побудована основа для повноцінної системи інформації про населення.

У більшості достатньо великих ТГ робота із персональними даними жителів здійснюється через центри надання адміністративних послуг, що закріплено Законом України «Про адміністративні послуги» [177,

ст. 9, п. 1]. Це спрощує взаємодію реєстраційних та інших органів самоврядування та державних служб. Крім того, жителі ТГ легше й швидше можуть отримати різноманітну інформацію у разі звернення до відповідних органів і служб.

Згідно із Законом України «Про адміністративні послуги», для отримання адміністративних послуг в електронній формі фізичні особи можуть звертатись до Єдиного державного порталу адміністративних послуг. Це може відбуватись через інтегровані з ним інформаційні системи державних органів та органів місцевого самоврядування. Порядок та вимоги інтеграції інформаційних систем державних органів та органів місцевого самоврядування з Єдиним державним порталом адміністративних послуг затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері надання адміністративних послуг, спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку електронного урядування [177, ст. 9, п. 1].

Крім того, взаємодія державних і комунальних органів має відбуватися без залучення особи, а тільки через «доступ до інформаційних систем або баз даних інших суб'єктів надання адміністративних послуг, підприємств, установ або організацій, що належать до сфери їх управління, або через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» [177, ст. 9, п. 8].

Згідно із цим Законом, Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП) — це постійно діючий робочий орган або структурний підрозділ місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, в якому надаються адміністративні послуги через адміністратора шляхом його взаємодії із суб'єктами надання адміністративних послуг [177, ст. 12, п. 1].

ЦНАПи утворюють при: Київській міській державній адміністрації; Севастопольській міській державній адміністрації; районній державній адміністрації; районній у місті Києві державній адміністрації; районній у місті Севастополі державній адміністрації; виконавчому органі міської ради міста обласного, республіканського Автономної Республіки Крим значення [177, ст. 12, п. 2].

Також вони можуть бути утворені при виконавчому органі міської адміністрації міста районного значення, селищної, сільської ради у разі ухвалення нею такого рішення. У містах і селищах, які є адміністративними центрами Автономної Республіки Крим, областей чи районів, а також у містах Києві та Севастополі ЦНАПи можуть забезпечувати надання адміністративних послуг обласних, районних і відповідних міських державних адміністрацій на основі їхніх узгоджених рішень. У разі утворення ЦНАП районними державними адміністраціями вони можуть забезпечувати надання адміністративних послуг обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування на основі їхніх узгоджених рішень [177, ст. 12, п. 3].

Відповідно до Закону, перелік адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП, визначає орган, який ухвалив рішення про його утворення [177, ст. 12, п. 6]. Згідно з [177, ст. 12, п. 10], такий орган має затвердити положення та регламент ЦНАП. Примірні положення та регламент затверджено постановами Кабінету Міністрів України 2013 року [309, 310].

У Примірному положенні про ЦНАП зазначено, що рішення щодо утворення, ліквідації або реорганізації центру як постійно діючого робочого органу або структурного підрозділу місцевої держадміністрації або виконавчого органу місцевої ради ухвалює голова відповідної держадміністрації, міська, селищна або сільська рада, а у містах Києві та Севастополі — Київська та Севастопольська міська рада відповідно. ЦНАПи звільнені від плати за підключення, обслуговування та використання реєстрів та інших інформаційних баз, потрібних для надання адміністративних послуг. Це стосується і плати за обов'язкове навчання роботі з такими електронними ресурсами [174, п. 2, п. 20].

Крім того, у Примірному регламенті ЦНАП підкреслено, що територіальний підрозділ центру, утворений в ОТГ, або адміністратор центру, який працює на віддаленому робочому місці, можуть обслуговувати населення одного або декількох старостинських округів. За рішенням сільської, селищної, міської ради, що утворила центр, деякі функції адміністратора, пов'язані з отриманням заяви та вхідного пакета документів, видачею результатів надання адміністративних послуг або наданням адміністративних послуг, може здійснювати староста [175, п. 55—56].

Аналіз положень щодо створення та функціонування РТГ певних територіальних громад. Для порівняння та аналізу взято реєстри двох різних за розміром територіальних громад: м. Києва та м. Оріхів Запорізької області.

Реєстр територіальної громади м. Києва. Рішення щодо створення РТГ Київської міської громади (РТГК) ухвалено Київською міською радою 2016 року [381], а 2017 затверджено Положення про РТГК [269], згідно з яким Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) було доручено забезпечити створення та адміністрування РТГК та його інтеграцію з ЄДДР й інформаційною системою «Міський вебпортал адміністративних послуг у місті Києві» [269, п. 2.1—2.2], а Департаменту з питань реєстрації виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) — здійснювати організаційне та методологічне забезпечення ведення РТГК [269, п. 3].

Згідно із цим рішенням, Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) для забезпечення ведення актуальної бази даних РТГК має надавати інформацію до комунального підприємства «Головний інформаційно-обчислювальний центр» (КП «ГІОЦ») як розробника програмного забезпечення цього реєстру протягом одного робочого дня після присвоєння будівельної та/або поштової адреси об'єктів нерухомого майна Києва та щодо існування / підтвердження адресної інформації об'єктів нерухомого майна Києва [368, п. 4].

У положенні про РТГК визначено його функції [269, п. 2.3]:

- зберігання персональних даних, що внесені до РТГК, та їх відображення за встановленою формою;
- формування та друк заяви-анкети про реєстрацію / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичної особи;
- формування та друк відмови у здійсненні реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичної особи;
- перевірку персональних даних особи за базами даних, які сформовані з використанням персональних даних Державного реєстру виборців;

- формування та друк заяви-анкети для внесення інформації до ЄДДР;
- взаємопов'язаний пошук за атрибутами, відображення в інтерфейсі результатів, друк списку чи картки;
- коригування даних, перереєстрацію місця проживання / перебування фізичних осіб та скасування реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичних осіб;
- збирання, підготовку, введення інформації (даних) із первинних і сканованих документів;
- перевірку факту реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичної особи за іншою адресою в межах обслуговування реєстру;
- пошук інформації про фізичну особу за базою даних РТГК;
- формування та друк за встановленими формами звітів, довідок, карток, повідомлень тощо;
- формування єдиної бази даних для зберігання, оброблення та використання інформації щодо обліку осіб, які проживають / перебувають на території міста Києва;
- автоматизацію процесів реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичних осіб;
- взаємодію з ЄДДР, реєстрами інших територіальних громад;
- пошук та обробку даних за будь-якими критеріями та фільтрами, автоматизоване формування довідок та інформаційно-аналітичних звітів;
- інтеграцію з інформаційною системою «Міський вебпортал адміністративних послуг міста Києва» та іншими пов'язаними системами в установленому порядку.

У положенні визначені суб'єкти РТГК [269, п. 4.1—4.6]: власник, розпорядник, адміністратор, адміністратор безпеки, користувачі.

Власником є територіальна громада міста Києва; розпорядником — Департамент з питань реєстрації виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), який вирішує організаційні питання щодо забезпечення формування та ведення бази даних

РТГК, надання доступу до інформації, що обробляється в реєстрі, ухвалення управлінських рішень стосовно розвитку і вдосконалення РТГК, а також інші завдання, передбачені законодавством; адміністратором — Департамент інформаційно-комунікаційних технологій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), який відповідає за функціонування та експлуатацію РТГК та здійснює організацію виконання функцій контролю за дотриманням правил, процедур, технології обробки інформації в РТГК, розгортання та налаштування робочих місць користувачів, адміністрування облікових записів користувачів згідно із заявками розпорядника РТГК (у форматі прізвище, ім'я, по батькові, посада, індивідуальний податковий номер), надання консультацій та технічної підтримки користувачам РТГК; адміністратором безпеки є КП «ГІОЦ», яке відповідає за захист інформаційних ресурсів і дотримання вимог політики безпеки в РТГК, забезпечує функціонування апаратного та програмного забезпечення реєстру; користувачами — службові / посадові особи розпорядника РТГК, державні органи, підприємства та установи, які в установленому порядку отримали відповідне право доступу до інформації РТГК у зв'язку з виконанням службових / посадових обов'язків.

Через відсутність у Києві районних рад, формування, ведення і підтримання в актуальному стані РТГК здійснюють органи реєстрації районних в місті Києві державних адміністрацій.

Складовими РТГК є [269, п. 6.2—6.3]: центральна підсистема; програмно-апаратні комплекси; телекомунікаційна мережа; комплексна система захисту інформації.

Центральна підсистема РТГК — це сукупність програмно-технічних засобів, призначених для обробки та збереження інформації, які забезпечують:

- обробку (введення, записування, зберігання, знищення, приймання та передавання) інформації та формування бази даних;
- створення, накопичення і зберігання реєстраційних карток документів та їх електронних копій;
- коригування інформації, що міститься в РТГК, з можливістю її друку;
- пошук відомостей у РТГК за даними про фізичну особу;

- надання користувачам відповідно до їхніх повноважень доступу до інформації, що зберігається в РТГК;
- архівування даних;
- обмін інформацією між розпорядниками РТГК із використанням захищеної технології;
- моніторинг стану інформаційного обміну між складовими РТГК, а також системних журналів аудиту роботи користувачів, програмних і технічних засобів;
- захист інформації під час її обробки в РТГК.

У положенні про РТГК зазначено, що доступ до реєстру мають комунальні служби, підприємства та організації, які потребують персональної інформації про жителів ТГ. За погодженням з Департаментом з питань реєстрації виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) створюються відповідні групи користувачів РТГК із наданням їм різних прав доступу до інформації РТГК [269, пп. 7.3—7.5]. Групи користувачів, що безпосередньо не формують РТГК, можуть переглядати інформацію про особу за умови внесення до пошукової форми її ідентифікаційних даних. Користувачі РТГК використовують інформацію, що обробляється у реєстрі, тільки зі службовою метою відповідно до покладених службових / посадових обов'язків і в установленому порядку. Така інформація не підлягає поширенню та передаванню іншим особам, крім випадків, передбачених законодавством. Крім того, користувачі відповідають за достовірність інформації, введеної ними до РТГК, та зобов'язані дотримуватись законодавства про інформацію.

Фінансування створення, забезпечення функціонування та розвитку РТГК здійснюється відповідно до комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на відповідні роки, затвердженої рішенням Київської міської ради [269, п. 8.1].

РТГК зареєстрований у Національному реєстрі електронних інформаційних ресурсів (НРЕІР), створеному Державним агентством з питань електронного урядування України [109], метою якого є зареєструвати усі електронні інформаційні ресурси, що існують в органах державної влади та місцевого самоврядування. Згідно з інформацією, розміщеною на сайті, у НРЕІР зареєстровано РТГ м. Києва і представлено такі

майстер-дані (тобто поля або атрибути із найважливішою інформацією) цього реєстру: ідентифікатор документа, ідентифікатор картки особи, ідентифікатор типу документа, ім'я особи, по батькові особи, прізвище особи, серія та номер документа, дата видачі документа, ким виданий документ, дата, до якої документ дійсний, ознака блокування, дата та час створення, дата та час зміни, номер версії, ознака активності.

Цікаво, що утримувачем (розпорядником) РТГК у НРЕІР вказано Департамент інформаційно-комунікаційних технологій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), хоча у положенні про РТГК розпорядником визначено Департамент з питань реєстрації виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) [269, п. 4.3], а Департамент інформаційно-комунікаційних технологій — адміністратором [269, п. 4.4]. Тобто тут є робіжність у термінології.

Реєстр територіальної громади м. Оріхів Запорізької області. Рішення про створення РТГ ухвалено на початку 2019 року Оріхівською міською радою [382]. У Положенні про реєстр зазначено, що власником інформації, яка обробляється в реєстрі, є Оріхівська міська рада — вона визначає мету обробки персональних даних, встановлює склад цих даних і процедуру їх оброблення.

У Положенні про реєстр зазначено, що програмні засоби реєстру мають забезпечувати [382, розд. I, п. 8]:

- зберігання персональних даних, внесених до реєстру, та їх відображення за встановленою формою;
- збирання, підготовку, введення інформації (даних) із первинних і сканованих документів;
- формування єдиної бази даних для зберігання, оброблення та використання інформації щодо обліку осіб, які проживають / перебувають на території територіальної громади;
- формування та перегляд електронних карток реєстраційного обліку фізичних осіб;
- пошук електронної реєстраційної картки за персональними даними особи (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, адреса);
- виконання реєстраційних дій;

- автоматизоване заповнення, формування та друк бланків документів, необхідних для реєстраційних дій, довідок і повідомлень;
- підключення до Єдиного державного демографічного реєстру;
- автоматизоване формування інформації про реєстрацію / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичних осіб за встановлений період часу для її передачі відповідному підрозділу Державної міграційної служби України з метою внесення такої інформації до ЄДДР;
- після підключення органу реєстрації до ЄДДР автоматизоване формування та передавання інформації про реєстрацію / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичних осіб на підставі заяви-анкети особи для внесення інформації до ЄДДР, зразок якої затверджено наказом МВС;
- автоматизоване формування та друк інформації за встановлений період часу для її передавання відповідному відділу ведення Державного реєстру виборців про: громадян України, зареєстрованих за місцем проживання, яким протягом наступного місяця виповниться 18 років; виборців, які протягом попереднього місяця зареєстрували своє місце проживання; виборців, які протягом попереднього місяця зняті з реєстрації за місцем проживання;
- скасування певних реєстраційних дій у реєстрі з підстав, визначених законодавством;
- внесення змін (коригування) до електронної реєстраційної картки, які пов'язані зі зміною особистих даних особи (прізвище, ім'я, по батькові, реквізити паспортного документа, свідоцтва про народження тощо);
- ідентифікацію адміністратора, який здійснив реєстраційну дію в РТГ, коригування електронної реєстраційної картки або сформував довідкову інформацію, із фіксацією дати та часу такої дії, формування довідкової інформації;
- формування звітної інформації;
- внесення інформації до реєстру про зміну нумерації будинків, перейменування вулиць (проспектів, бульварів, площ, провулків, кварталів тощо), населених пунктів, адміністративно-територіаль-

них одиниць, зміни в адміністративно-територіальному устрої на підставі відповідних нормативних актів зі збереженням попередніх даних.

Положенням визначено суб'єктів реєстру [382, розд. I, п. 9]: власник, розпорядник, адміністратор, користувачі. Вони дещо відрізняються від тих, що зазначені у положенні про РТГ м. Києва.

Власником реєстру є територіальна громада Оріхівської міської ради.

Розпорядником реєстру є відділ ЦНАП виконавчого комітету Оріхівської міської ради (зокрема його віддалені робочі місця), який здійснює його наповнення та ведення від імені Оріхівської міської ради.

Розпорядник забезпечує: формування та ведення реєстру з дотриманням вимог щодо збирання, зберігання, обробки, використання і захисту інформації, визначеної законом; надання уповноваженим особам доступу до відомостей РТГ; ухвалення управлінських рішень стосовно розвитку і вдосконалення реєстру; навчання для уповноважених осіб щодо користування реєстром.

Адміністратор реєстру — загальний відділ з питань організації роботи, звернень громадян та забезпечення діяльності виконавчого комітету Оріхівської міської ради, який відповідає за функціонування та експлуатацію реєстру. Завдання адміністратора — організація виконання функцій контролю за дотриманням правил, процедур, технології оброблення інформації, розгортання та налаштування робочих місць користувачів, адміністрування облікових записів користувачів, надання консультацій та технічної підтримки користувачам РТГ.

Користувачі — службові / посадові особи розпорядника реєстру, державні органи, підприємства та установи, які у визначеному порядку отримали відповідне право доступу до інформації реєстру у зв'язку з виконанням службових / посадових обов'язків.

Дещо відрізняється від написаного у положенні про РТГК можливість доступу до інформації реєстру Оріхівської ТГ. В останній доступ до відомостей надає розпорядник реєстру за розпорядженням міського голови уповноваженим особам виключно для здійснення покладених на них повноважень щодо надання адміністративних послуг, вирішення питань соціального захисту, взяття на квартирний облік громадян, приватизації житла та інших питань, пов'язаних з реалізацією конституційних прав та

обов'язків громадян. Розпорядник Реєстру веде облік посадових осіб, які мають доступ до Реєстру, і визначає рівень їх доступу до нього [382, розд. III, п. 3—4]. Проект розпорядження міського голови щодо надання, скасування доступу до відомостей РТГ готує розпорядник реєстру за відповідними письмовими поданнями керівників структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради (керівників органів виконавчої влади) з обґрунтуванням підстав для надання або скасування доступу.

Отже, РТГ різних за розміром громад створюються на приблизно однакових засадах, хоча деякі позиції прописані у положеннях із різним ступенем докладності. Це стосується, наприклад, структури реєстру або комплексу технічного захисту інформації: у положенні про РТГ м. Києва визначено адміністратора безпеки і вказано, що захист інформаційних ресурсів РТГК здійснюється шляхом створення та забезпечення функціонування комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю [109, п. 5.5]. У положенні про РТГ Оріхівської громади, хоча і згадано про комплексну систему захисту інформації, але функції її формування покладено на відділ ЦНАП, про який із документу невідомо, чи може він здійснювати такі функції.

Докладніший аналіз РТГ різних громад варто було б виконати за наявності інформації про їх створення і функціонування.

Додаткові коментарі, зауваження, висновки та пропозиції щодо реєстру. У результаті розгляду та порівняння різних документів стосовно створення та функціонування реєстрів територіальних громад постають питання і зауваження щодо узгодженості цих процесів на територіальному та центральному рівні.

З одного боку, на вебплатформі Державної міграційної служби—Автоматизована система (АС) «Реєстри територіальних громад» існують можливості для створення та ведення реєстрів ТГ і відбувається «адміністрування програмних засобів РТГ та забезпечення технічного захисту інформації» [81, с. 4—5], з іншого, — ТГ самі здійснюють розроблення програмного забезпечення (найчастіше виконавцями є обчислювальні центри, які обробляють інформацію щодо житлово-комунальних послуг для цих громад, наприклад, для РТГ м. Києва це КП «Головний інформаційно-обчислювальний центр» [269, пп. 6.6], для м. Миколаєва — КП «Міський інформаційно-обчислювальний центр» [403]).

Згідно із законодавством [193, розд. II, п. 4], «орган реєстрації місця проживання визначає можливість здійснення ним реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання за допомогою засобів ЄДДР з урахуванням організаційного та технічного забезпечення його реалізації».

Отже, не зрозуміло:

1) який зміст вкладено у поняття «адміністрування РТГ» у рамках АС «Реєстри територіальних громад» і яким чином воно відбувається;

2) як відбувається наповнення РТГ на місцях: чи створюється копія реєстру для використання інформації для потреб ТГ (комунальних служб, нотаріусів тощо) і одночасно передається інформація до АС «Реєстри територіальних громад»;

3) чи є РТГ, створені на місцях рішеннями територіальних громад, та РТГ на платформі ДМС єдиною або пов'язаною системою;

4) якщо це пов'язані системи, то яким чином і на якому рівні існує зв'язок;

5) чому програмне забезпечення не створено централізовано з метою економії фінансових ресурсів держави та органів місцевого самоврядування?

Усе це, на нашу думку, спричиняє необхідність розробляти та погоджувати правила (протоколи) обміну даними між реєстрами.

Як вказано вище, державою створено Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів, у якому вже зареєструвалась частина реєстрів різних ТГ: міст Маріуполь, Кривий Ріг, Рівне, Запоріжжя, Миколаїв, Чортків, Вінниця, Луцьк, Одеса, Львів, Харків, Мукачівська ОТГ [109]. Не зовсім зрозуміло, чому реєстрація РТГ відбувається так повільно, хоча можна назвати принаймні дві причини.

Першою є те, що не усі територіальні громади створили свої реєстри в електронному вигляді, хоча така можливість передбачена Постановою КМУ [308, п. 2]: передавання в електронному вигляді інформації про реєстрацію / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичних осіб з реєстрів територіальних громад до ЄДДР здійснюється після введення в експлуатацію відповідних технічних і програмних засобів; інформація від виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, їх посадових осіб, сільських голів, що здійснюють реєстрацію / знят-

тя з реєстрації місця проживання / перебування фізичних осіб, до ЄДДР може до введення в експлуатацію відповідних технічних і програмних засобів бути надана в паперовому та електронному вигляді.

Дати ухвалення положень про реєстри ТГ свідчать, що цей процес триває: законодавством не визначено граничні терміни створення РТГ, процеси реорганізації ТГ у державі тривають, і це уповільнює створення та змінення створених РТГ.

Друга причина полягає в тому, що не усі РТГ встигли зареєструватись. Слід зауважити, що і велика частина електронних державних ресурсів ще не зареєстрована у НРЕР, про це свідчить статистика сайту: наразі їх тільки 48 [109].

Також треба зазначити, що державою створено систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта», яка є оновленим аналогом естонської електронної платформи *X-Road* [446]. У системі «Трембіта» також реєструються РТГ окремих міст. Як підкреслено на її сайті: «... до Трембіти приєднуються українські міста. Наразі це Харків, Луцьк, Кривий Ріг. На черзі — Львів, Одеса, Вінниця. Цей процес прискорила робота Мінцифри щодо запуску послуги «Малює, адже взаємодія електронних ресурсів на рівні міст необхідна для впровадження цього проєкту».

6.4. Єдиний державний демографічний реєстр

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру* — Державна міграційна служба України [282, п. 2].

2. *Дата створення.* Єдиний державний демографічний реєстр (ЄДДР) мав бути створений після набуття чинності Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», тобто після 6 грудня 2012 року [5]. Точної дати створення реєстру не знайдено, проте зазначено, що з 1 січня 2016 року паспорт громадянина України обов'язково повинен бути оформлений засобами Реєстру. Водночас було встановлено, що до завершення робіт із забезпечення

в повному обсязі територіальних підрозділів ДМС матеріально-технічними ресурсами, необхідними для оформлення і видачі паспорта громадянина України, зразки бланків якого затверджено постановою КМУ від 25.03.2015 № 302 [257], але не довше ніж до 01.11.2016, дозволено використання бланка паспорта громадянина України у формі книжечки зразка 1994 року з урахуванням п. 2 Положення про паспорт [419].

3. Юридична основа створення та ведення: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [235];

Постанова Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 784 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного демографічного реєстру та надання з нього інформації, взаємодії між уповноваженими суб'єктами, а також здійснення ідентифікації та верифікації» [282];

Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII «Про інформацію» [318];

Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI «Про захист персональних даних» [315];

Закон України від 22.05.2003 № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» [232];

Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [314].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. Розпорядник Реєстру — центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів [257, розд. I, ст. 2, п. 1]. А саме: Державна міграційна служба, яка повинна «вжити заходів до забезпечення адміністрування Реєстру, в тому числі технічного і програмно-технологічного супроводження бази даних, обслуговування спеціального обладнання головного та резервного обчислювальних центрів Реєстру, технічної підтримки спеціального програмного забезпечення (обслуговування, розроблення, модернізації (оновлення) програмного забезпечення), інформаційної і технічної підтримки користувачів та інформаційного забезпечення уповноважених суб'єктів Реєстру, шляхом укладення відповідних угод (договорів) з Дер-

жавним підприємством «Документ» [282, п. 2], яке є адміністратором реєстру [66].

5. **Перелік реквізитів реєстру.** До Реєстру вноситься така інформація про особу [235, розд. II, ст. 7, п. 1]:

- ім'я особи;
- дата народження / смерті;
- місце народження;
- стать;
- дата внесення інформації про особу до Реєстру;
- відомості про батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників та інших представників;
- відомості про громадянство або його відсутність і підстави набуття громадянства України;
- реквізити документів, виданих особі засобами Реєстру, а також документів, на підставі яких видані такі документи (тип, назва документа, серія, номер, дата видачі та уповноважений суб'єкт, що видав документ, строк дії документа);
- реквізити документів, що підтверджують смерть особи або визнання особи померлою чи безвісно відсутньою;
- відцифрований зразок підпису особи;
- відцифрований образ обличчя особи;
- відцифровані відбитки пальців рук особи (у разі оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичного паспорта України, службового паспорта України, посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу, посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон, посвідки на постійне проживання, посвідки на тимчасове проживання, посвідчення біженця, проїзного документа біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, проїзного документа особи, якій надано додатковий захист, картки мігранта);
- за згодою особи — відцифровані відбитки пальців рук особи (у разі оформлення паспорта громадянина України);

- додаткова змінна інформація про місце проживання, про народження дітей, про шлюб і розірвання шлюбу, про зміну імені, за наявності — інформація про податковий номер (реєстраційний номер облікової картки платників податків з Державного реєстру фізичних осіб — платників податків) або повідомлення про відмову від реєстраційного номера облікової картки платника податків (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган), а також про місце роботи та посаду (у разі оформлення посвідчення члена екіпажу).

Документи, оформлення яких передбачено Законом із застосуванням засобів Реєстру, відповідно до їх функціонального призначення поділяються на [318, розд. III, ст. 13, п. 1]:

1) документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України: паспорт громадянина України; паспорт громадянина України для виїзду за кордон; дипломатичний паспорт України; службовий паспорт України; посвідчення особи моряка; посвідчення члена екіпажу; посвідчення особи на повернення в Україну; тимчасове посвідчення громадянина України;

2) документи, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус: посвідчення водія; посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон; посвідка на постійне проживання; посвідка на тимчасове проживання; картка мігранта; посвідчення біженця; проїзний документ біженця; посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту; проїзний документ особи, якій надано додатковий захист.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля — дані про фізичну особу:

- ім'я особи;
- дата народження / смерті;
- місце народження;
- реквізити документів, виданих особі засобами Реєстру, а також документів, на підставі яких видані такі документи (тип, назва документа, серія, номер, дата видачі та уповноважений суб'єкт, що видав документ, строк дії документа);

- унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (УНЗР) — складається із 13 цифр, може бути розділений рисою після восьмої позиції. Перші вісім цифр — дата народження (YYYYMMDD), решта п'ять — номер запису на цей день (з них остання є контрольною) [66].

7. *Джерела інформації для заповнення реєстру.* Внесення до Реєстру інформації про особу та видані їй документи здійснюється уповноваженими суб'єктами у разі [282, п. 8]:

- оформлення документів, якщо на цей час зазначена інформація не внесена до Реєстру або змінилася;
- реєстрації місця проживання чи місця перебування;
- реєстрації актів цивільного стану;
- за бажанням особи, якщо інформація про неї не внесена до Реєстру.

Інформація про набуття громадянства України, припинення громадянства України, реєстрацію місця проживання, реєстрацію актів цивільного стану, недійсні документи вноситься до відомчої інформаційної системи розпорядника Реєстру.

Якщо інформація про особу вноситься до Реєстру вперше, здійснюється ідентифікація особи, після завершення якої автоматично формується унікальний номер запису в Реєстрі та фіксуються час, дата та відомості про особу, яка оформила заяву-анкету (в електронній формі) [282, п. 8].

Унікальний номер запису в Реєстрі є незмінним.

У відомчих інформаційних системах уповноважених суб'єктів фіксуються відомості про посадову особу, яка внесла інформацію про особу до Реєстру, час і дата внесення такої інформації.

Заявник для внесення інформації до Реєстру за власним бажанням звертається до територіального органу / територіального підрозділу розпорядника Реєстру за зареєстрованим місцем проживання.

Інформація про особу, зміни і доповнення вносяться до Реєстру в хронологічному порядку окремими записами за унікальним номером запису в Реєстрі [282, п. 10].

Інформація про особу, що зазнавала змін, зберігається з відповідною приміткою.

Зміна інформації про особу в Реєстрі здійснюється уповноваженим суб'єктом у межах повноважень на підставі та відповідно до Закону.

У внесенні інформації до Реєстру може бути відмовлено у випадках, визначених Законом.

Відмова у внесенні інформації до Реєстру, зокрема у виправленні, поновленні та анулюванні внесеної інформації, може бути оскаржена в порядку, встановленому законом [282, п. 11].

Суб'єктами взаємодії щодо внесення інформації до Реєстру є [282, п. 34]:

- у разі оформлення паспорта громадянина України — розпорядник Реєстру, його територіальні органи / територіальні підрозділи; державне підприємство, що належить до сфери управління розпорядника Реєстру; центри надання адміністративних послуг; акредитований центр сертифікації ключів; головний і резервний обчислювальні центри Реєстру; Державний центр персоналізації документів;
- у разі оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон — розпорядник Реєстру, його територіальні органи / територіальні підрозділи; державне підприємство, що належить до сфери управління розпорядника Реєстру; центри надання адміністративних послуг; закордонні дипломатичні установи; головний і резервний обчислювальні центри Реєстру; Державний центр персоналізації документів;
- у разі оформлення дипломатичного паспорта України, службового паспорта України — МЗС, головний і резервний обчислювальні центри Реєстру, Державний центр персоналізації документів;
- у разі оформлення посвідчення особи моряка — державне підприємство, що належить до сфери управління Мінінфраструктури, головний і резервний обчислювальні центри Реєстру, Державний центр персоналізації документів;
- у разі оформлення посвідчення члена екіпажу — Державіаслужба, головний і резервний обчислювальні центри Реєстру, Державний центр персоналізації документів;

- у разі оформлення посвідчення особи на повернення в Україну — закордонні дипломатичні установи, головний і резервний обчислювальні центри Реєстру;
- у разі оформлення тимчасового посвідчення громадянина України — розпорядник Реєстру, закордонні дипломатичні установи, головний та резервний обчислювальні центри Реєстру, Державний центр персоналізації документів;
- у разі оформлення посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон, посвідки на постійне проживання, посвідки на тимчасове проживання, картки мігранта, посвідчення біженця, проїзного документа біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, проїзного документа особи, якій надано додатковий захист, — розпорядник Реєстру, його територіальні органи / територіальні підрозділи; головний і резервний обчислювальні центри Реєстру, Державний центр персоналізації документів.

8. *Наявність відсканованих документів.* Немає.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Реєстр містить таку відцифровану інформацію особи: зразок підпису; образ обличчя; відбитки пальців рук.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Інформація відсутня.

11. *Відсутність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Інформація відсутня.

12. *Наявність відсутньої інформації в реєстрі на інших носіях.* Інформація відсутня.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Реєстр ведеться централізовано.

Метою ведення Реєстру є ідентифікація особи для оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсними та знищення документів, а також у межах, визначених законодавством про свободу пересування та вільний вибір місця проживання, ведення обліку інформації про реєстрацію місця проживання чи місця перебування особи [373, п. 3].

Реєстр складається з головного та резервного обчислювальних центрів і вузлів уповноважених суб'єктів.

Уповноважені суб'єкти є розпорядниками відомчих інформаційних систем у межах, визначених Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [282, п. 4].

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Головний обчислювальний центр Реєстру забезпечує накопичення змін інформації у хронологічному порядку [235, розд. II, ст. 6, п. 6].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Резервний обчислювальний центр Реєстру забезпечує надійність збереження інформації центральної бази даних Реєстру шляхом дублювання інформації [235, розд. II, ст. 6, п. 6].

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Державний орган для отримання даних із Реєстру має оформити запит. Запит на отримання інформації з Реєстру повинен відповідати вимогам, установленим ст. 16 Закону України «Про захист персональних даних» [282, п. 17].

Фізична особа для отримання інформації з Реєстру має подати заяву на отримання персональних даних. Заява може бути подана особою в паперовій або в електронній формі із застосуванням власного електронного цифрового підпису через Єдиний державний портал адміністративних послуг [282, п. 28].

Інформація з Реєстру надається у паперовій або електронній формі, а також шляхом надання доступу до Реєстру чи надання відповіді на запит програмними засобами Реєстру [282, п. 18].

Державний орган і розпорядник Реєстру підписують регламент технічного доступу.

У регламенті з технічного доступу зазначено підстави для отримання інформації (відповідні норми закону та реквізити справи (провадження) тощо). Державний орган під час пошуку за відповідними критеріями інформації у Реєстрі зобов'язаний надавати достовірну інформацію [282, п. 19].

Державні органи вживають заходів до забезпечення зберігання, запобігання несанкціонованому доступу та поширенню інформації з Реєстру, отриманої згідно з затвердженим Порядком [282, п. 21].

Механізм взаємодії між уповноваженими суб'єктами щодо внесення інформації до Реєстру та отримання інформації з нього також визначений Порядком. Керівник уповноваженого суб'єкта та керівник розпорядника Реєстру затверджують регламент технічної взаємодії, який містить [282, п. 29]:

- перелік інформації, яка вноситься уповноваженим суб'єктом до Реєстру, із зазначенням періодичності її внесення;
- перелік інформації, яку отримує уповноважений суб'єкт з Реєстру, із зазначенням періодичності її отримання;
- порядок формування, передачі (записування) наборів даних, прийняття (зчитування) файлів;
- порядок послідовності виконання функціональних завдань у процесі автоматизованої обробки конфіденційної інформації;
- порядок захисту інформації під час електронної взаємодії;
- специфікацію структури даних, що визначає правила формування назви та структури записів файлів, які формуються й обробляються в процесі електронної взаємодії;
- назви каталогів файлових серверів для обміну даними в процесі електронної взаємодії, формати супровідних листів, форму переліку паролів для взаємодії.

17. **Основні користувачі реєстру** — уповноважені суб'єкти, якими є [235, розд. I, ст. 2, п. 1]:

1) розпорядник Реєстру — центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

2) Міністерство закордонних справ України, закордонні дипломатичні установи України (далі ЗДУ);

3) органи виконавчої влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, органи влади Автономної Республіки Крим;

4) центри надання адміністративних послуг, державне підприємство, що належить до сфери управління розпорядника Реєстру;

5) державне підприємство, яке належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і річкового транспорту, до складу якого входить капітан морського порту, або центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпеки на морському і річковому транспорті, до складу якого входить капітан морського порту;

6) уповноважений орган з питань цивільної авіації;

7) установи, що належать до сфери управління розпорядника Реєстру;

8) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

18. *Доступ до даних реєстру.* Надання інформації, відомостей або інших персональних даних про особу, що містяться у Реєстрі, здійснюється виключно у випадках, передбачених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини або за згодою самої особи [282, п. 16].

Внесена до Реєстру інформація є конфіденційною. Нерозголошення конфіденційної інформації гарантується державою. Збирання, зберігання, використання та захист інформації, що міститься у Реєстрі, здійснюються відповідно до законодавства [282, п. 15].

Доступ до інформації про відцифровані відбитки пальців рук особи та їх шаблонів має тільки розпорядник Реєстру [282, п. 19].

Розголошення наданих персональних даних про особу заборонено, крім випадків, передбачених законодавством [282, п. 23].

Кожна особа, персональні дані якої (інформація про яку) внесені до Реєстру, має право на безоплатне отримання довідки про внесення інформації до Реєстру та видані документи (далі довідка), а також від уповноважених суб'єктів повідомлення про кожен випадок звернення щодо передачі інформації про неї з Реєстру [282, п. 24].

Довідка формується засобами Реєстру у формі витягу з Реєстру.

Видача довідки здійснюється в паперовій формі на аркушах паперу формату А4 (210—297 міліметрів) без використання спеціальних бланків або в електронній формі.

Довідка видається розпорядником Реєстру, його територіальними органами / територіальними підрозділами або через уповноваженого суб'єкта незалежно від реєстрації місця проживання особи за її заявою, в якій зазначається прізвище, ім'я та по батькові особи, унікальний номер запису в Реєстрі, реквізити документа, протягом трьох робочих днів із дня подання заяви.

Особа або її законний представник під час подання заяви про видачу довідки у паперовій формі особисто пред'являє посадовій особі уповноваженого суб'єкта документ.

Довідку, яка видається через уповноваженого суб'єкта, формує розпорядник Реєстру, його територіальні органи / територіальні підрозділи як комп'ютерний файл, що містить запитувану інформацію або, у разі її відсутності, відмітку про її відсутність, і надсилають уповноваженому суб'єкту із застосуванням електронного цифрового підпису посадової особи, яка її сформувала. Довідка відтворюється на паперовому носії та належним чином засвідчується посадовою особою уповноваженого суб'єкта [282, п. 25].

Довідка у паперовій формі видається особі або її законному представнику після пред'явлення посадовій особі уповноваженого суб'єкта документа та після підпису особи або її законного представника на заяві про видачу довідки, яка зберігається в уповноваженого суб'єкта, що її видав. Заява про видачу довідки зберігається протягом одного року, після чого знищується [282, п. 27].

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Для отримання інформації з ЄДДР громадяни можуть скористатися послугами Єдиного державного порталу адміністративних послуг. Портал створено на виконання Закону України «Про адміністративні послуги» [177].

Цілі порталу [345]: упорядкування та надання вичерпної інформації про адміністративні послуги; надання адміністративних та інших публічних послуг в електронному вигляді.

Функціональні елементи порталу:

- персональний кабінет — створюється для одержувачів послуг та використовується як механізм спілкування між заявником і надавачем послуг;
- ідентифікація — процедура розпізнавання особи; на даному етапі буде використовуватись електронний цифровий підпис, згодом доступними стануть різні методи ідентифікації, у міру технічної та юридичної готовності;
- подання документів — форми заяв і документи подаються в електронному вигляді, електронний підпис засвідчує автентичність документів;
- отримання послуги відбуватиметься в персональному кабінеті шляхом надання результату послуги в електронному вигляді;
- зворотній зв'язок здійснюється через електронну пошту заявника.

Під час реєстрації та ідентифікації в персональному кабінеті та замовлення адміністративних послуг на Порталі користувач має надати свої персональні дані, які обробляються, зберігаються та можуть бути передані третім особам, задіяним у процесі надання адміністративної послуги в електронному вигляді. Володільцем зібраних персональних даних є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України як утримувач Порталу.

Дані та інформація, які можуть бути необхідними для реєстрації, ідентифікації в персональному кабінеті та отримання адміністративної послуги в електронному вигляді [345]: прізвище, ім'я, по-батькові; електронна адреса; регіон; адреса (поштова, фактична, юридична); телефон; паспортні дані (або сканкопія паспорту); реєстраційний номер облікової картки платника податків (або сканкопія картки); інші дані та копії документів, необхідні для отримання послуги.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* ЄДДР пов'язаний із Єдиним державним реєстром декларацій. З 1 січня 2020 року суб'єктам декларування під час заповнення декларації необхідно зазначати відомості про свій унікальний номер запису в ЄДДР і вказувати відповідні номери членів сім'ї. Такі зміни до ст. 46 Закону України «Про запобігання корупції» набули чинності 18.10.2019 (Закон України від 02.10.2019 № 140-IX) [428].

Записи про смерть у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян пов'язані з ЄДДР. Як ідентифікатор об'єкта реєстру, за яким пов'язуються інші дані з ЄДДР, використовується реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серія (за наявності) та номер паспорта.

Із застосуванням засобів Реєстру видають посвідчення особи моряка. В Україні існує Реєстр посвідчень особи моряка України. Реєстр посвідчень особи моряка є сукупністю даних про всі видані на території України посвідчення особи моряка України, що зберігаються на паперових та електронних носіях [266]. Взаємозв'язок між реєстрами відбувається за зв'язкою ключів: код та тип посвідчення і ПІБ.

Записи про фізичних осіб у ЄДДР пов'язані із записами у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків за зв'язкою ключів: серія та номер паспорту громадянина України і ПІБ.

Також записи про фізичних осіб у ЄДДР пов'язані із інформацією, що міститься в Електронній системі охорони здоров'я. Ідентифікатором фізичної особи є унікальний номер запису в ЄДДР (за наявності) [172].

До ЄДДР із Інформаційно-аналітичної платформи електронної верифікації та моніторингу, розпорядником якої є Міністерство фінансів України, передається інформація, зокрема персональні дані, про відкриті рахунки (поточні, кредитні, депозитні тощо), операції, залишок коштів на рахунках громадян України [20].

Заплановано, що інформація з Єдиного державного реєстру соціальної сфери, що містить відомості про реєстраційний номер облікової картки платника податків та/або реквізити документа, що посвідчує особу, яка отримує соціальну підтримку, буде пов'язана із записами у ЄДДР для автоматичної ідентифікації та верифікації інформації, що надає пільговик про місце реєстрації, склад домогосподарства тощо [10].

Єдиний державний реєстр пов'язаний із записами у реєстрі територіальних громад. Інформація про реєстрацію / зняття з реєстрації місця проживання / перебування від виконавчих органів сільської, селищної або міської ради, їх посадових осіб, сільських голів (якщо відповідно до законодавства виконавчий орган сільської ради не утворено), що здійснюють реєстрацію / зняття з реєстрації місця проживання / перебування фізичних осіб на території відповідної адміністративно-територіальної

одиниці, на яку поширюються повноваження відповідної сільської, селищної або міської ради, до територіальних органів і підрозділів ДМС вносять до відомчої інформаційної системи ДМС ЄДДР. [169, п. 1].

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Реєстр є функціонально єдиною системою, що складається з головного та резервного обчислювальних центрів і вузлів уповноважених суб'єктів [235, розд. II, ст. 5, п. 1].

Для забезпечення виконання адміністратором Реєстру функцій, визначених Законом, розпорядник Реєстру [282, п. 37]:

1) надає адміністратору Реєстру у користування примірник проектної документації на створення Реєстру, відомчих інформаційних систем ДМС і національної системи біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства (далі національна система), а також вихідні коди на спеціальне програмне забезпечення та інші документи, які регламентують питання функціонування Реєстру, відомчої інформаційної системи ДМС та національної системи;

2) передає логіни та паролі для входу до Реєстру, відомчої інформаційної системи ДМС та національної системи з правами адміністратора;

3) контролює розроблення та затверджує розроблені адміністратором Реєстру методичні рекомендації щодо дій уповноважених суб'єктів Реєстру з питань функціонування Реєстру, відомчої інформаційної системи ДМС та національної системи, забезпечує підтримку в актуальному стані наявних методичних рекомендацій і внесення у разі потреби відповідних змін до них;

4) затверджує структуру баз даних Реєстру, відомчої інформаційної системи ДМС та національної системи, класифікатори, довідники, які застосовуються в них;

5) погоджує технічні рішення, типи технічних засобів, вид загального програмного забезпечення, а також пропозиції щодо розроблення та модернізації спеціального програмного забезпечення, що пропонується адміністратором Реєстру для запровадження в Реєстрі, відомчій інформаційній системі ДМС та національній системі;

6) уповноважує адміністратора Реєстру на здійснення окремих замовлень товарів, робіт і послуг для забезпечення функціонування Реєстру, відомчої інформаційної системи ДМС та національної системи;

7) укладає відповідно до законодавства з адміністратором Реєстру договори;

8) контролює та координує роботу адміністратора Реєстру.

Неформалізований опис. Єдиний державний демографічний реєстр — електронна інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для зберігання, захисту, обробки, використання і поширення законодавчо визначеної інформації про особу і документи, що оформлюються із застосуванням засобів Реєстру, із забезпеченням дотримання гарантованих Конституцією України свободи пересування і вільного вибору місця проживання, заборони втручання в особисте та сімейне життя, інших прав і свобод людини та громадянина.

Реєстр і майнові права інтелектуальної власності на створені на замовлення уповноважених суб'єктів для функціонування Реєстру об'єкти інтелектуальної власності належать державі. Відчуження, передача чи інше використання, ніж визначено відповідним Законом, Реєстру, його структурних складових і майнових прав інтелектуальної власності заборонені.

ЄДДР ведеться з метою ідентифікації особи для оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсними та знищення документів [257]. ЄДДР у межах, визначених законодавством про свободу пересування та вільний вибір місця проживання, використовується також для обліку інформації про реєстрацію місця проживання чи місця перебування [257, розд. II, ст. 4, п. 1].

Основні принципи функціонування ЄДДР такі [257, розд. II, с. 6]:

1. Функціонування Реєстру забезпечується розпорядником Реєстру;

2. Розпорядник Реєстру:

- організовує і контролює надання доступу до інформації Реєстру;
- контролює роботу зі збереження та захисту інформації Реєстру від випадкової втрати або знищення, незаконної обробки, зокрема незаконного знищення чи несанкціонованого доступу, зокрема третіх осіб;
- координує роботу із внесення до Реєстру інформації;
- здійснює накопичення, актуалізацію, перевірку інформації;

- надає інформацію про функціонування Реєстру;
- надає відповіді на запити уповноважених суб'єктів із дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних;
- веде облік уповноважених суб'єктів;
- виконує інформаційну взаємодію з відомчими інформаційними системами уповноважених суб'єктів;
- здійснює організацію розроблення, оформлення та подання на затвердження технічного опису і зразків документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України або спеціальний статус особи;
- здійснює організацію виготовлення, обліку документів та обігу бланків документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи;
- надає послуги з видачі засобів електронного цифрового підпису в установленому законодавством порядку;
- виконує інші функції, необхідні для цілей, визначених цим Законом.

3. Кабінет Міністрів України визначає державне підприємство, що належить до сфери управління розпорядника Реєстру, адміністратором Реєстру.

4. Адміністратор Реєстру:

- здійснює заходи з інформаційного, технічного і програмно-технологічного забезпечення функціонування Реєстру;
- забезпечує збереження і захист інформації Реєстру від випадкової втрати або знищення, незаконної обробки, зокрема незаконного знищення чи несанкціонованого доступу, у тому числі третіх осіб;
- за погодженням з розпорядником Реєстру здійснює інформаційне забезпечення відомчих інформаційних систем уповноважених суб'єктів і заявників (їхніх представників);
- виконує інші завдання, покладені на нього розпорядником Реєстру, необхідні для цілей, визначених Законом [257].

Замовником товарів, робіт і послуг для забезпечення створення та функціонування Реєстру є розпорядник Реєстру або адміністратор

Реєстру. Для виконання функцій, визначених Законом, адміністратор Реєстру [282, п. 38]:

- розробляє та подає на затвердження план заходів із забезпечення функціонування Реєстру, відомчої інформаційної системи ДМС та національної системи;
- готує та подає на розгляд розпорядника Реєстру технічні рішення, типи технічних засобів, вид загального програмного забезпечення, а також пропозиції щодо розроблення та модернізації спеціального програмного забезпечення, що пропонується адміністратором Реєстру для запровадження в Реєстрі, відомчій інформаційній системі ДМС та національній системі;
- розробляє методичні рекомендації й інструкції з питань функціонування Реєстру, відомчої інформаційної системи ДМС та національної системи;
- розробляє структуру баз даних Реєстру, відомчої інформаційної системи ДМС та національної системи, розробляє та надає пропозиції розпоряднику Реєстру щодо запровадження відповідних класифікаторів і довідників;
- організовує та проводить роботи із захисту інформації в Реєстрі відповідно до законодавства;
- здійснює згідно з договорами, укладеними відповідно до законодавства, адміністрування Реєстру (технічне обслуговування програмно-технічних комплексів головного та резервного обчислювального центру Реєстру, робочих станцій для оформлення та видачі документів з комплектом обладнання для зняття біометричних даних (параметрів) і реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання чи місця перебування громадян України, іноземців та осіб без громадянства; оброблення даних, розміщення інформації на вебвузлах щодо програмного застосування та інші послуги щодо забезпечення інформаційно-технологічною інфраструктурою; керування мережами даних і підтримку мереж даних; створення на замовлення розпорядника Реєстру програмного продукту, модернізацію (розроблення) спеціального програмного забезпечення Реєстру; технічну підтримку програмного продукту; розроблення прикладного програмного забезпечення).

Створено та запроваджено ЄДДР для вирішення таких завдань:

- ідентифікація особи для оформлення, видачі, обміну, визнання недійсними та знищення передбачених Законом [235] документів;
- поєднання інформації про громадян з наявних державних та єдиних реєстрів, інших інформаційних баз, що перебувають у власності держави або підприємств, установ та організацій, в обсязі інформації про особу, встановленому частиною першою ст. 7 Закону [235].

Інформація, що міститься в Реєстрі, належить до інформації з обмеженим доступом, яка призначена для інформаційного обміну між суб'єктами інформаційного обміну.

Розпорядник Реєстру веде облік уповноважених суб'єктів Реєстру [282, п. 30].

Доступ до інформації, що міститься в Реєстрі, в установленому порядку здійснюється уповноваженими суб'єктами після відповідної авторизації зі збереженням інформації про особу, яка здійснила такий доступ, уведені запити, витяги, час, дату, підстави для зміни, перегляду, передачі та видалення або знищення персональних даних та іншої технологічної інформації [282, п. 31].

Обмін інформацією між уповноваженими суб'єктами та Реєстром здійснюється [282, п. 32]:

- в автоматичному режимі шляхом формування відомчою інформаційною системою уповноважених суб'єктів наборів даних і передачі їх захищеними каналами зв'язку або відкритими каналами зв'язку із застосуванням засобів криптографічного захисту для конфіденційної інформації;
- в автоматизованому режимі шляхом формування посадовими особами уповноважених суб'єктів засобами Реєстру наборів даних (електронних запитів, повідомлень) і передачі їх із визначеною періодичністю захищеними каналами зв'язку або відкритими каналами зв'язку із застосуванням засобів криптографічного захисту для конфіденційної інформації;
- шляхом формування посадовими особами уповноважених суб'єктів засобами Реєстру наборів даних, записування їх із застосуван-

ням засобів криптографічного захисту для конфіденційної інформації на електронні носії інформації, передачі електронних носіїв інформації з використанням кур'єрського зв'язку та зчитування засобами Реєстру із застосуванням засобів криптографічного захисту для конфіденційних наборів даних з електронних носіїв інформації;

- шляхом надсилання уповноваженими суб'єктами у визначених законодавством випадках письмового запиту уповноваженого суб'єкта за підписом його керівника, засвідченим печаткою, або із застосуванням електронного цифрового підпису.

Місце Єдиного державного демографічного реєстру у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. З огляду на викладене вище, місце ЄДДР у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб, проілюстровано рис. 6.4.

Висновки щодо реєстру. ЄДДР — електронна інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для зберігання, захисту, обробки, використання і поширення визначеної Законом інформації про особу та про документи, що оформлюються із застосуванням засобів Реєстру, із забезпеченням дотримання гарантованих Конституцією України свободи пересування і вільного вибору місця проживання, заборони втручання в особисте та сімейне життя, інших прав і свобод людини та громадянина.

Під час першого внесення інформації до Реєстру формується унікальний номер запису в реєстрі та фіксуються час, дата та відомості про особу, яка оформила заяву-анкету (в електронній формі). Унікальний номер запису в реєстрі є незмінним.

УНЗР розташований внизу праворуч і складається з послідовностей восьми та п'яти цифр. Перші вісім цифр — дата народження особи у форматі «рік народження, місяць і дата». Далі йде чотиризначний код від 0001 до 9999 (для чоловіків код непарний і розпочинається з цифр 0001, для жінок парний, з 0002), п'ята цифра контрольна й унікальна. Для її обчислення використовують метод розрахунку контрольних цифр у машинозчитуваній зоні паспортів за спеціальною формулою.

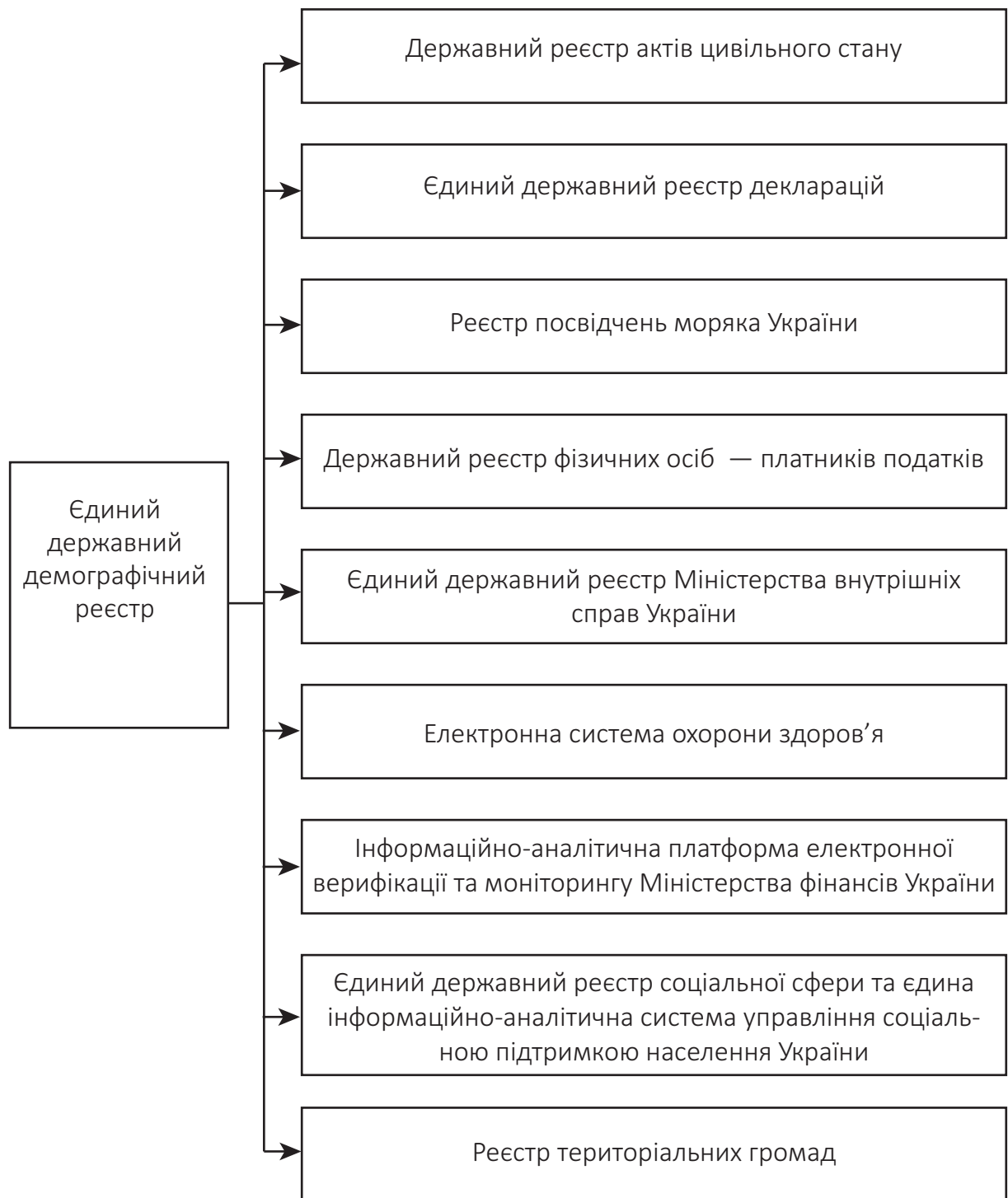

Рис. 6.4. Зв'язок Єдиного державного демографічного реєстру з іншими реєстрами, що містять інформацію про фізичних осіб

Джерело: складено автором.

Створення та запровадження ЄДДР здійснено з метою забезпечення:

- ідентифікації особи для оформлення, видачі, обміну, визнання недійсними та знищення документів, що посвідчують особу;

- поєднання інформації про громадян із наявних державних та єдиних реєстрів, інших інформаційних баз, що перебувають у власності держави або підприємств, установ та організацій, в обсязі інформації про особу;
- автоматичної верифікації персональних даних про фізичну особу, що міститься в інших державних реєстрах, електронних базах даних міністерств і відомств.

РОЗДІЛ 7

РЕЄСТРИ РІЗНОГО СПРЯМУВАННЯ

7.1. Єдиний реєстр боржників

Формалізований опис. Основне джерело: Сайт Міністерства юстиції України <https://erb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>

1. **Утримувач реєстру.** Міністерство юстиції України.

2. **Дата створення.** Наказ про створення — 28.03.2016, оприлюднення 05.01.2018, з набранням чинності відповідного положення Закону «Про виконавче провадження».

3. **Юридична основа створення та ведення.** Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 №1404-VIII, остання редакція від 13.02.2020 [185]; наказ Мін'юсту від 28.03.2016 № 897/5 «Про затвердження Переліку інформації, що підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України» [263] та розділ 10 Положення «Про автоматизовану систему виконавчого провадження», затвердженого наказом Мін'юсту від 05.08.2016 № 2432/5 [134].

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** Державне підприємство «Національні інформаційні системи» (ДП «НАІС») [27], засноване Міністерством юстиції України у травні 2015 року.

Відповідальна особа з питань доступу до публічної інформації розпорядника інформації, яка відповідає за оприлюднення інформації згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації», за формулюванням, що фігурує у наказі Мін'юсту від 28.03.2016 № 897/5 — Керівник державного підприємства «Національні інформаційні системи»; директор Департаменту державної виконавчої служби; на сайті визначена конкретна особа (електронна адреса: reestry@nais.gov.ua).

5. *Перелік реквізитів реєстру.* Реєстр містить такі дані:

- 1) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) боржника — фізичної особи або найменування, ідентифікаційний код юридичної особи у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань боржника — юридичної особи;
- 2) найменування органу або прізвище, ім'я, по батькові та посада посадової особи, яка видала виконавчий документ;
- 3) найменування органу державної виконавчої служби або прізвище, ім'я, по батькові приватного виконавця, номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти виконавця;
- 4) номер виконавчого провадження;
- 5) категорія стягнення (аліменти, штраф тощо).

У результаті пошуку за ідентифікатором система видає загальну суму заборгованості, наприклад, за категорією стягнення «заборгованість по заробітній платі» і кількість відкритих виконавчих проваджень. Щоб отримати інформацію за категорією «стягнення коштів», треба ввести дані реального боржника, тоді система надасть інформацію залежно від рівня доступу певного користувача. Законодавство не встановлює мінімальної суми боргу для внесення до реєстру. За наявності заборгованості та права вимоги її повернення, підтверджених відповідними документами, відкривається виконавче провадження. Одночасно відомості з'являються у реєстрі боржників, навіть якщо сума боргу невелика.

6. *Ключові (ідентифікаційні) поля:*

- тип заборгованості: заборгованість по аліментах, заборгованість по заробітній платі, боржники, що перешкоджають у побаченні з дитиною;
- категорія стягнення (за представленим переліком);
- тип боржника (юридична, фізична особа);
- реєстраційний номер облікової картки платника податків: ПІБ та дата народження.

7. *Джерела інформації для заповнення реєстру.* Інформацію до реєстру постачають Державні органи, органи місцевого самоврядування, нотаріуси, інші суб'єкти під час здійснення ними владних управлін-

ських функцій відповідно до законодавства, зокрема на виконання делегованих повноважень, у разі звернення особи за вчиненням певної дії щодо майна, що належить боржникові, мають повідомити про це зазначений у ЄРБ орган державної виконавчої служби або приватного виконавця із зазначенням відомостей про майно, щодо якого звернулася така особа. Банки у разі відкриття рахунку на ім'я фізичної особи, внесеної до ЄРБ, або закриття рахунку такою особою зобов'язані повідомити про це зазначений у ЄРБ орган державної виконавчої служби або приватного виконавця.

Інформація надходить не пізніше п'яти робочих днів з моменту вчинення виконавчих дій (або банком — у день відкриття чи закриття рахунку).

8. *Наявність відсканованих документів.* Немає.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Немає.

10. *Дата, з якої існують відомості.* 2017 рік.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Невідомо.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Немає.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Централізований.

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Інформація вноситься виконавцем після виникнення заборгованості з внесення платежів, віднесених до категорії періодичних, більш ніж за три місяці. Відомості про боржника виключають з ЄРБ одночасно з винесенням постанови про закінчення виконавчого провадження, повернення виконавчого документа стягувачу, повернення виконавчого документа до суду, чи в день установлення виконавцем факту відсутності заборгованості за виконавчими документами про стягнення періодичних платежів.

15. *Періодичність архівації реєстру.* Один раз на півроку.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Відповідно до договору між ДП «Національні інформаційні системи» і користувачем / представником органу державної влади, органу місцевого самоврядування зазначається у заяві про приєднання до цього Договору про

надання ідентифікаторів доступу до Єдиних і Державних реєстрів [60] здійснюється надання співробітникам користувача, які відповідно до законодавства мають право доступу до Єдиних і Державних реєстрів (далі Системи), ідентифікаторів (логіну та пароля) доступу до Систем, з метою здійснення ними повноважень, передбачених чинним законодавством України. Доступ до Систем надається користувачеві з використанням кваліфікованого електронного підпису, сумісного з програмним забезпеченням Систем. Користувач самостійно здійснює дії, пов'язані з отриманням кваліфікованих електронних довірчих послуг у кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг, причому для цілей здійснення користувачем реєстраційних дій у Системах НІС може запроваджувати механізми додаткової автентифікації користувача.

17. Основні користувачі реєстру [134]:

- Міністерство юстиції України;
- структурні підрозділи територіальних органів Міністерства юстиції України, що забезпечують здійснення повноважень у сфері організації примусового виконання рішень;
- посадові особи Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, визначені Міністерством юстиції України, до повноважень яких належать виконання рішень Європейського суду з прав людини та представництво держави у справах щодо невиконання рішень національних судів;
- сторони виконавчого провадження.

18. Доступ до даних реєстру. Відомості про боржників, включені до ЄРБ, є відкритими (Ст. 9 Закону України «Про виконавче провадження»).

Міністерство юстиції України забезпечує вільний і безоплатний доступ до інформації Системи у мережі Інтернет на своєму офіційному вебсайті з можливістю перегляду, пошуку, копіювання та роздрукування інформації (на основі поширених вебоглядачів і редакторів) без обмежень та цілодобово, а саме:

- прізвище, ім'я, по батькові (за його наявності), число, місяць, рік народження боржника — фізичної особи та прізвище, ім'я, по батькові (за його наявності) стягувача — фізичної особи;

- найменування, ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань для юридичної особи — боржника та стягувача;
- номер, дата відкриття та стан виконавчого провадження;
- найменування органу державної виконавчої служби (приватного виконавця), у якого перебуває на виконанні виконавче провадження.

Для користувачів доступ на платній основі згідно із укладеним договором між ДП «НІС» і користувачем / представником органу державної влади, органу місцевого самоврядування. У Договорі зазначено «для забезпечення належної реалізації положень законодавства, у зв'язку із реалізацією яких співробітники Користувача мають право доступу до Єдиних та Державних реєстрів». Різні користувачі пишуть замовлення про надання ідентифікаторів доступу до Єдиних і Державних реєстрів, створення та забезпечення функціонування яких належить до компетенції Міністерства юстиції України, адміністратором яких є ДП «НІС», і вказують потрібний перелік Єдиних та Державних реєстрів, до яких потрібно отримати доступ і тип прав доступу до відповідного реєстру; на технічне обслуговування автоматизованого робочого місця користувача (зокрема виконання робіт, пов'язаних із поновленням роботи Систем, установа програмного забезпечення Систем на додатковий комп'ютер, інформаційно-консультативні послуги з навчання роботі з Системами тощо). Розмір плати за надання послуг Підприємства з супроводження роботи Єдиних та Державних реєстрів регламентований.

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Для пошуку інформації у ЄРБ необхідно ввести такі реквізити:

- прізвище, ім'я, по батькові (за його наявності), число, місяць, рік народження боржника — фізичної особи, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);
- найменування, ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань боржника — юридичної особи.

Згідно з укладеним договором між ДП «НІС» і користувачем передбачено ознайомлення співробітників, які будуть працювати з Системами, з Регламентом роботи кваліфікованого надавача електронних довірчих

послуг і з технічними вимогами, що пред'являються до комп'ютерного робочого місця.

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Система забезпечує інформаційну взаємодію з іншими реєстрами та базами даних державних органів, що містять дані про майно, доходи боржника. Порядок доступу до такої інформації з баз даних і реєстрів встановлює Міністерство юстиції України разом із державними органами, які забезпечують їх ведення.

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Формат, в якому доступний набір даних: CSV, формат стиснення набору даних: zip.

Гіперпосилання на набір даних (електронний документ для завантаження або інтерфейс прикладного програмування): 31-ex_csv_erb.zip; гіперпосилання на структуру набору даних (електронний документ для завантаження або інтерфейс прикладного програмування): 31-ex_csv_erb_struct.zip.

Неформалізований опис. Основне джерело: вебресурс <https://erb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>

Єдиний реєстр боржників — систематизована база даних про боржників, що є складовою автоматизованої системи виконавчого провадження України та ведеться з метою оприлюднення в режимі реального часу інформації про невиконані майнові зобов'язання боржників і запобігання відчуженню боржниками майна.

Реєстр боржників призначений, зокрема, для припинення отримання недобросовісними позичальниками нових кредитів і забезпечення виконання ними зобов'язань шляхом блокування продажу цінної власності. Раніше в Україні існували тільки приватні бюро кредитних історій, які мали власні (неповні) бази даних. Держава зацікавлена в припиненні кризи неплатежів по заборгованостях.

Боржником є визначена виконавчим документом фізична або юридична особа (держава), на яких покладається обов'язок щодо виконання рішення [436].

Упродовж 2019 року, за повідомленням Опендатабот із посиланням на реєстр Міністерства юстиції України, до ЄРД потрапило понад 1,7 млн українців [153]. І лише 8 % з них становлять компанії-боржники, а 92 % — фізичні особи.

Найчастіше до ЄРД потрапляють через невиконання рішень суду, несплату адмінштрафів, неоплату комунальних послуг, невиконання аліментів, кредиту банків. Відносно новою є позиція щодо стягнення немайнового характеру (забезпечення побачень з дитиною).

Започаткування реєстру з подібним наповненням, утримувачем якого є Міністерство юстиції України, було визначено ще 2016 року відповідно до наказу Мін'юсту «Про затвердження Переліку інформації, що підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України» [185]. Оприлюднення даних ЄРБ припало на початок 2018 року, коли 5 січня набули чинності положення Закону України від 02.06.2016 № 1404-VIII «Про виконавче провадження», якими передбачено запуск зазначеного реєстру з цієї дати. Юридичною основою створення та ведення ЄРБ є насамперед цей Закон, зокрема ст. 9 [185].

Остання редакція Закону від 13.02.2020 р. декларує, що відомості про боржників, включені до цього реєстру, є відкритими та розміщуються на офіційному вебсайті Міністерства юстиції України. Закон трактує факт реєстрації боржника в ЄРБ як дію, що визначає його оперативний статус, але не звільняє його від виконання рішення.

Статтею 9 затверджено термін передачі інформації стосовно звернень за вчиненням будь-якої дії щодо майна зареєстрованих боржників, який є різним у певних випадках. Так, державні органи, органи місцевого самоврядування, нотаріуси, інші суб'єкти у ході здійснення ними владних управлінських функцій відповідно до законодавства, зокрема на виконання делегованих повноважень, у разі звернення особи за вчиненням певної дії щодо майна, що належить боржнику, який внесений до ЄРБ, зобов'язані не пізніше наступного робочого дня повідомити про це зазначений у реєстрі орган державної виконавчої служби або приватного виконавця із наданням відомостей про майно, щодо якого звернулася така особа.

Також визначено зобов'язання банківських структур. Банки у разі відкриття рахунку на ім'я фізичної особи, внесеної до ЄРБ (зокрема через підрозділи банку), або закриття рахунку такою особою зобов'язані у день відкриття / закриття рахунку повідомити про це вказаний у реєстрі орган державної виконавчої служби або приватного виконавця.

Відповідно виконавець не пізніше наступного робочого дня з дня отримання повідомлення зобов'язаний ухвалити рішення про накладення арешту на майно та/або на кошти на рахунках боржника в банках у порядку, визначеному ст. 56 цього Закону, крім випадку, коли на таке майно арешт уже накладено з тих самих підстав.

Важливо, що укладення протягом строку, зазначеного в частині третій цієї статті, правочину щодо майна боржника, який призвів до неможливості задовольнити вимоги стягувача за рахунок такого майна, є підставою для визнання такого правочину недійсним.

Визначено, що відомості про боржника вносяться до ЄРБ (крім відомостей щодо боржників, якими є державні органи, органи місцевого самоврядування, а також боржників, які не мають заборгованості за виконавчим документом про стягнення періодичних платежів більше трьох місяців, та боржників за рішенням немайнового характеру) одночасно з винесенням постанови про відкриття виконавчого провадження.

Відомості про боржника за рішенням про встановлення побачення з дитиною та про усунення перешкод у побаченні з дитиною вносяться до ЄРБ одночасно з винесенням постанови про накладення штрафу на боржника (доповнено згідно з [194]).

Одночасно з винесенням постанови про закінчення виконавчого провадження, повернення виконавчого документа стягувачу на підставі пунктів 1, 3, 11 частини першої ст. 37 зазначеного Закону або повернення виконавчого документа до суду на підставі ст. 38 цього Закону чи в день установлення виконавцем факту відсутності заборгованості за виконавчими документами про стягнення періодичних платежів, відомості про боржника виключають з ЄРБ.

Розділ 10 Положення «Про автоматизовану систему виконавчого провадження», розробленого відповідно до вимог Закону України «Про виконавче провадження», визначає механізм функціонування цієї системи в частині ведення ЄРБ [134].

Відповідальним виконавцем за ведення реєстру призначено ДП «НІС», до організаційної структури якого входять головне підприємство та 22 регіональні філії, розташовані в обласних центрах України. Підприємство, яке працює виключно на госпрозрахунковій основі, надає технічне і технологічне забезпечення створення та супроводження

програмного забезпечення ведення автоматизованих систем Єдиних і Державних реєстрів (не лише ЄРБ), започаткованих відповідно до наказів Мін'юсту, а також інших електронних баз даних, що створюються відповідно до законодавства України, надання доступу фізичним та юридичним особам до автоматизованих систем Єдиних і Державних реєстрів, забезпечення збереження та захисту даних, що містяться в автоматизованих системах Єдиних і Державних реєстрів.

Закон визначає і вміст відомостей, що вносяться до реєстру. До переліку показників реєстру входять ідентифікаційні дані боржника (ПІБ, найменування, ідентифікаційний код юридичної особи у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців і громадських формувань тощо); органу або посадової особи, яка видала виконавчий документ; виконавця (органу державної виконавчої служби або приватного виконавця); номер виконавчого провадження; категорія стягнення.

У пошуковій формі на сайті доступний пошук за типом заборгованості; категорією стягнення; типом боржника; реєстраційним номером облікової картки платника податків; ПІБ та датою народження.

Інформація вноситься виконавцем після виникнення заборгованості з внесення платежів, віднесених до категорії періодичних, більш ніж за три місяці. Відомості про боржника виключають з Єдиного реєстру боржників одночасно з винесенням постанови про закінчення виконавчого провадження, повернення виконавчого документа стягувачу, повернення виконавчого документа до суду, чи в день установлення виконавцем факту відсутності заборгованості за виконавчими документами про стягнення періодичних платежів.

Періодично реєстр архівується. Електронний архів — це частина Системи, що містить інформацію про завершені виконавчі провадження, паперові справи яких передані до архіву. До електронного архіву органу державної виконавчої служби, приватного виконавця передаються усі матеріали щодо завершених, повернутих без ухвали до виконання відповідно до вимог Закону України «Про виконавче провадження» виконавчих проваджень, які внесені до бази даних Системи. Передача завершених, повернутих без ухвали до виконання відповідно до вимог цього Закону України виконавчих проваджень на зберігання до електронного архіву здійснюється системою один раз на півроку, про що формується здавальний опис.

За інформацією електронного архіву щороку формується акт вилучення виконавчих проваджень для знищення, якщо передбачений для них строк зберігання закінчився, у якому зазначено:

- номер виконавчого провадження;
- відомості про виконавчий документ (номер, коли та ким виданий);
- категорія стягнення за виконавчим документом;
- відомості про стягувача та боржника;
- початкова та кінцева дати виконавчого провадження (дата відкриття, дата та підстави завершення виконавчого провадження);
- дата передачі до електронного архіву;
- дата знищення виконавчого провадження.

Відповідно до договору між ДП «НІС» і користувачем / представником органу державної влади, органу місцевого самоврядування, як зазначено у заяві про приєднання до цього Договору про надання ідентифікаторів доступу до Єдиних та Державних реєстрів (редакція від 24.02.2020) [26], відбувається надання співробітникам користувача, які відповідно до законодавства мають право доступу до Єдиних та Державних реєстрів (Системи), ідентифікаторів (логіну та пароля) доступу до Систем, з метою здійснення ними повноважень, передбачених чинним законодавством України. Ідентифікатор доступу — це логін (реєстраційне ім'я, що складається з буквених та цифрових символів і використовується для ідентифікації під час отримання доступу до Систем) і пароль (секретний набір символів, який використовується для аутентифікації).

Доступ до Систем надається користувачеві з використанням кваліфікованого електронного підпису (КЕП), сумісного з програмним забезпеченням Систем. Користувач самостійно здійснює дії, пов'язані з отриманням кваліфікованих електронних довірчих послуг у кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг (для здійснення користувачем реєстраційних дій у Системах НІС може запроваджувати механізми додаткової його автентифікації).

Основними користувачами реєстру є як органи управління, так і визначені особи, зокрема: Міністерство юстиції України і структурні підрозділи його територіальних органів, що забезпечують здійснення повноважень у сфері організації примусового виконання рішень; поса-

дові особи Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, визначені Міністерством юстиції України, до повноважень яких належать виконання рішень Європейського суду з прав людини та представництво держави у справах щодо невиконання рішень національних судів; сторони виконавчого провадження.

Відомості про боржників, включені до ЄРБ, є відкритими (ст. 9 Закону України «Про виконавче провадження»), через що Міністерство юстиції України забезпечує вільний і безоплатний доступ до інформації Системи у мережі Інтернет на своєму офіційному вебсайті з можливістю перегляду, пошуку, копіювання та роздруковування інформації (на основі поширених вебоглядачів і редакторів) без обмежень та цілодобово [153].

Усі громадяни безкоштовно можуть ознайомитись із переліком фізичних осіб, наприклад тих, хто має заборгованість по аліментах.

Для користувачів існує доступ на платній основі згідно із укладеним договором між ДП «НІС» і користувачем / представником органу державної влади, органу місцевого самоврядування. Розмір плати за користування Системою встановлює Мініюст. Кошти за користування Системою спрямовуються насамперед на витрати, пов'язані зі створенням, підтримкою, супроводженням, удосконаленням та технічним супроводженням програмного забезпечення Системи.

Система забезпечує можливість здійснювати пошук інформації за визначеними критеріями та формувати відповідну звітність за певний період.

Для фахового використання реєстру ДП «НІС» і користувачем здійснюється ознайомлення співробітників, які будуть працювати з Системами, з Регламентом роботи кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг і з технічними вимогами до комп'ютерного робочого місця.

Слід зазначити, що реєстр був створений з метою запобігання відчуження боржниками майна. Відповідно до законодавства, нотаріуси та інші державні реєстратори перед здійсненням будь-якої угоди з відчуження майна зобов'язані перевірити інформацію з реєстру боржників. Якщо в ході перевірки реєстру буде встановлено, що особа, яка звернулась по відчуження нерухомого майна, є у реєстрі боржників, нотаріус або реєстратор зобов'язаний відмовити у здійсненні реєстраційних дій і повідомити органу державної виконавчої служби або приватному виконавцю про майно, з питань відчуження якого звернувся боржник.

Виконавець, не пізніше наступного робочого дня з дня отримання такого повідомлення, зобов'язаний ухвалити рішення про накладення арешту на майно.

Крім проблемних питань, які можуть виникнути у випадку спроби відчуження майна, не варто забувати, що інформація, внесена до реєстру, є відкритою, і може бути перевірена кредитором за необхідності отримання кредиту або роботодавцем під час найму на роботу.

Недоліком є те, що в реєстр внесена інформація про боржників, заборгованість яких виникла після введення реєстру, тобто не всіх можна перевірити й знайти.

На сьогодні в Україні існують фірми на кшталт «ПІК», які працюють над захистом прав боржників. Вони пропонують варіанти погашення або скасування боргу за певну плату. На їхніх сайтах можна натрапити на пропозицію «З'ясування підстав внесення в реєстр» або «Виключити дані з реєстру» [441].

Таким чином, ЄРБ посідає досить важливе місце (зважаючи на загальне число громадян країни, що у ньому фігурують) у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб, даючи змогу, наприклад, оцінювати доцільність і правомочність надання певним особам соціальних пільг і субсидій, оцінювати фінансову відповідальність у випадку їх претендування на державну службу.

7.2. Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру і його володілець* — Міністерство оборони України. Розпорядник Реєстру — Генеральний штаб Збройних Сил України [237].

2. *Дата створення.* Закон України від 16.03.2017 № 1951-VIII «Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних». Дата початку функціонування реєстру — 24 червня 2019 року.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Закон України від 16.03.2017 № 1951-VIII «Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних» [237].

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** Володілець Реєстру затверджує Порядок ведення реєстру, в якому встановлює процедури збирання, зберігання, оброблення та використання відомостей про військовозобов'язаних (призовників) [158]. Розпорядник Реєстру обробляє відомості про військовозобов'язаних (призовників) від імені володільця Реєстру. Для цього зі складу підпорядкованих йому органів визначаються органи адміністрування Реєстру та органи ведення Реєстру. Органами адміністрування Реєстру є обласні військові комісаріати та оперативні командування (у межах повноважень за військово-адміністративним поділом території України). Органами ведення Реєстру в районі, в містах Києві та Севастополі, у містах обласного (республіканського в Автономній Республіці Крим) підпорядкування є районні (міські) військові комісаріати.

5. **Перелік реквізитів реєстру.** Реєстр ведеться в електронній формі і є єдиною базою даних, яка містить дані про всіх військовозобов'язаних (призовників). До Реєстру заносяться та зберігаються дві категорії відомостей: персональні дані і службові дані [158]. Для ведення Реєстру застосовуються системні класифікатори, розроблені розпорядником Реєстру.

До персональних даних військовозобов'язаного (призовника) належать: прізвище; ім'я; по батькові; дата народження; місце народження; стать; місце проживання та місце перебування; відомості про батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників та інших представників (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження); реквізити паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон (серія, номер, дата видачі, орган, що видав, строк дії); відомості про документи, що підтверджують смерть особи або визнання особи померлою чи безвісно відсутньою; відомості щодо визнання особи недієздатною (поновлення дієздатності); відомості про зайнятість (код підприємства, місце роботи, посада); реєстраційний номер облікової картки платника податків; відцифрований образ обличчя особи; відомості про дату виїзду за межі України та дату повернення на територію України; відомості про освіту та спеціальність.

До службових даних військовозобов'язаного (призовника) належать відомості про виконання ним військового обов'язку та військово-облікові ознаки, перелік яких визначено Порядком ведення Реєстру, за-

твердженням володільцем Реєстру [158]. Зокрема, до відомостей про виконання військовозобов'язаним (призовником) військового обов'язку належать дані про: проходження військової служби; участь у бойових діях, міжнародних операціях з підтримки миру і безпеки; виконання військового обов'язку в запасі.

Військово-обліковими ознаками військовозобов'язаного (призовника) є: військове звання; військово-облікова спеціальність; рівень військової освіти; категорія запасу; склад обліку військовозобов'язаного; група обліку; розряд обліку; профіль; державні нагороди; знання іноземної мови; спортивні розряди; сімейний стан і склад сім'ї (прізвище, ім'я, по батькові дружини, ім'я та дата народження дитини (дітей)); ступінь придатності до військової служби за станом здоров'я; антропометричні дані; група крові та резус фактор; наявність чи відсутність судимості; відомості про притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил військового обліку.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Під час внесення відомостей про особу до Реєстру вперше автоматично формується індивідуальний номер запису в Реєстрі, а також фіксуються час, дата та відомості про особу, яка здійснила запис (в електронній формі). Інформація в Реєстрі зберігається у вигляді електронних облікових карток військовозобов'язаних (призовників) з можливістю формування необхідних відомостей. Для ведення Реєстру застосовують системні класифікатори, розроблені розпорядником Реєстру. Ключовими полями є: прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання (місце перебування) і паспортні дані [158].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Суб'єктами Реєстру є розпорядник Реєстру, органи адміністрування Реєстру та органи ведення Реєстру. Розпорядник Реєстру з метою виконання завдань і функцій Реєстру визначає відповідних посадових осіб (адміністратор центрального серверу Реєстру, адміністратор розпорядника Реєстру).

Адміністратор центрального серверу Реєстру надає органам ведення Реєстру доступ до бази даних Реєстру та встановлює порядок такого доступу (у межах повноважень за військово-адміністративним та адміністративно-територіальним поділом); а також здійснює внесення, редагування відомостей щодо довідників, класифікаторів, які використовують оператори Реєстру, забезпечує організаційне і технологічне функціонування Реєстру, резервування бази даних Реєстру; контроль за цілісністю бази даних Реєстру, видалення запису з Реєстру.

Адміністратор розпорядника Реєстру забезпечує контроль за повнотою і коректністю відомостей Реєстру, формування статистичних відомостей Реєстру, та ініціює перевірки виявлених некоректних відомостей Реєстру органами ведення Реєстру.

Органами адміністрування Реєстру є обласні військові комісаріати та оперативні командування (у межах повноважень за військово-адміністративним поділом території України). Орган адміністрування Реєстру для виконання функцій адміністрування призначає адміністраторів Реєстру, які забезпечують взаємодію операторів Реєстру щодо ведення Реєстру; контролюють повноту та відповідність інформації, наданої органами державної влади; а також своєчасність і достовірність внесення інформації до Реєстру шляхом проведення систематичних перевірок роботи операторів реєстру, здійснюють формування статистичних відомостей Реєстру за своїм військово-адміністративним та адміністративно-територіальним поділом.

Органами ведення Реєстру в районі, в містах Києві та Севастополі, у містах обласного (республіканського в Автономній Республіці Крим) підпорядкування є районні (міські) військові комісаріати. Органи ведення Реєстру збирають персональні та службові відомості про військовозобов'язаних (призовників). Зокрема, вони призначають операторів Реєстру у районних (міських) військових комісаріатах, які вносять відомості про військовозобов'язаних (призовників) до електронних форм облікових карток для взяття на військовий облік і зняття з нього, для відновлення на військовому обліку з перевіркою відповідності персональних та службових даних військовозобов'язаних (призовників) існуючим обліковим даним.

Облікова картка формується на основі даних, поданих особисто військовозобов'язаними (призовниками), центральними і місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, виконавчими комітетами сільських, селищних та міських рад, військовими комісаріатами, військовими частинами, підприємствами, установами, організаціями та навчальними закладами незалежно від їх підпорядкування та форми власності. Згода військовозобов'язаних (призовників) на обробку їхніх персональних даних для цілей Реєстру не потрібна. Оператори реєстру також можуть вносити зміни до персональних та службових даних військовозобов'язаних (призовників) на підставі відомостей органів

виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій; переглядати статистичні відомості Реєстру свого районного (міського) військового комісаріату та знищувати повторний запис у Реєстрі.

Таким чином, органи адміністрування виконують завдання з ведення військового обліку військовозобов'язаних (призовників) з доступом до відомостей Реєстру без права внесення, коригування та видалення відомостей про них, тоді як збирання та постійне оновлення відомостей здійснюють органи ведення Реєстру.

8. *Наявність відсканованих документів.* Інформація відсутня.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Реєстр містить відцифрований образ обличчя особи.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Дані про військовозобов'язаних у вигляді особистих справ на паперових носіях існують з часів СРСР. Формування єдиної та уніфікованої електронної бази даних розпочалось з 2017 року. З цією метою Центральна виборча комісія одноразово передала володільцю Реєстру відомості стосовно усіх громадян України віком від 18 до 60 років [353].

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Після ухвалення Закону України «Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних» у 2017 р. розпочалася робота з перенесення інформації із паперових особистих справ в електронний формат, яка триває дотепер.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Інформація про військовозобов'язаних (призовників) до 2017 року існує у паперовому форматі.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Оператори Реєстру у районних (міських) військових комісаріатах вносять відомості про військовозобов'язаних (призовників) до електронних форм облікових карток. Інформація про дії оператора Реєстру фіксується автоматично на центральному сервері та доступна для контролю адміністратору розпорядника Реєстру. Розпорядник Реєстру забезпечує обслуговування спеціального, загального програмного забезпечення та бази даних центрального (резервного) сервера Реєстру, контроль за діями та запобігання спробам несанкціонованого доступу користувача Реєстру до відомостей, які не належать до їх компетенції.

14. **Актуалізація (оновлення) інформації.** Інформація в Реєстрі зберігається у вигляді електронних облікових карток військовозобов'язаних (призовників) із можливістю формування необхідних відомостей. Відомості оновлюються періодично або на вимогу Міністерства оборони України; внесення або знищення записів і уточнення даних (у разі їх зміни) відбувається в терміни, встановлені Законом. Наприклад, видалення відомостей про особу — після проходження 105 років з дати її народження, з відповідним записом та особистим підписом у журналі знищення відомостей, та з дозволу посадової особи Розпорядника Реєстру, яка відповідає за захист інформації. виправлення недостовірних відомостей Реєстру, а також виключення (включення) до Реєстру військовозобов'язаних (призовників) здійснюється за результатами розгляду мотивованої заяви військовозобов'язаного (призовника) із зазначенням підстав, передбачених законодавством, яка подається до органів ведення Реєстру. Знищення відомостей про військовозобов'язаного (призовника) у разі виявлення повторного запису про нього здійснюється з відповідним записом та особистим підписом у журналі знищення відомостей.

15. **Періодичність архівації реєстру.** Адміністратор центрального серверу Реєстру відповідно до покладених на нього обов'язків здійснює резервування бази даних Реєстру, з якою періодичністю — невідомо.

16. **Способи реєстрації користувачів реєстру.** Публічного доступу до реєстру немає. Всі дії з ведення Реєстру здійснюються із застосуванням електронного цифрового підпису з посиленням сертифікатом відкритого ключа, який видається кожній посадовій особі, яка відповідає за ведення (здійснення контролю за веденням) Реєстру.

17. **Основні користувачі реєстру.** Міністерство оборони України, обласні та районні (міські) військові комісаріати, органи військового управління.

18. **Доступ до даних реєстру.** Публічного доступу до реєстру немає. Військовозобов'язаний (призовник) може отримати інформацію лише про себе, про своє включення (не включення) до Реєстру та ті відомості, які внесені до Реєстру, на основі письмового запиту (в якому вказується прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання (місце перебування) і реквізити документа, що посвідчує фізичну особу, яка подає запит) до органу ведення Реєстру. Цей запит задовольняється протягом тридцяти

календарних днів з дня його надходження, якщо інше не передбачено законом.

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Користувачами реєстру є лише військові комісаріати (у межах повноважень за військово-адміністративним поділом території України) та визначені органи військового управління. Військовозобов'язаний (призовник) може отримати інформацію про себе лише на основі письмового запиту (в якому вказується прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання (місце перебування) і реквізити документа, що посвідчує фізичну особу, яка подає запит) до органу ведення Реєстру.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* Загалом інформація відсутня. Є медичний підреєстр осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та за інших обставин від радіаційного опромінення, що є складовою Реєстру військовозобов'язаних і одночасно складовою Державного реєстру осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи [271, 272].

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Інформація відсутня.

Неформалізований опис. Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних — це автоматизована інформаційна система, призначена для збирання, зберігання, оброблення та використання даних про військовозобов'язаних (призовників), створена для забезпечення військового обліку громадян України віком від 18 до 60 років [158]. Потреба у створенні такої бази даних назріла давно.

До ухвалення відповідного Закону України «Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних» інформація про військовозобов'язаних (призовників) існувала лише у вигляді особових справ в паперовому форматі і зберігалась в архіві. Це не давало можливості швидкого доступу та своєчасної актуалізації поточних даних, а також комплексного аналізу зведених даних, що зберігаються у військоматах. Інформацію у військоматах часто не оновлювали роками, а дані уточнювали лише тоді, коли призовник з'являвся до військомату по повістку.

Відсутність єдиної автоматизованої інформаційної системи спрощувала ухиляння осіб від військового призову та вирішення цього питання корупційним шляхом.

Гостра потреба у такому реєстрі постала з початком збройного конфлікту на сході України у 2014 р., коли розпочалися часткові мобілізації, а їх виконання нерідко опинялося під загрозою зриву. Формування єдиного реєстру військовозобов'язаних покликано вирішити ці питання з тим, щоб не допустити саботажу та ухиляння призовників від військового обов'язку.

Основні завдання Реєстру:

- ведення військового обліку громадян — військовозобов'язаних (призовників);
- планування та виконання заходів з мобілізації, призову на строкову військову службу, прийняття на військову службу за контрактом;
- інформаційне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, які мають право на пенсію, та членів сімей загиблих військовослужбовців відомостями військового обліку.

Серед головних принципів Реєстру є:

- обов'язковість держреєстрації: відомості про військовозобов'язаних і призовників підлягають внесенню до Реєстру незалежно від місця їх проживання або перебування;
- повнота інформації: держава гарантує повноту відомостей про військовозобов'язаних і призовників, їхню коректність, а також ведення бази даних в єдиному форматі;
- однократність внесення відомостей: військовозобов'язаний (призовник) може бути включений до Реєстру тільки один раз;
- оновлення відомостей: база даних Реєстру оновлюється періодично, або на вимогу Міністерства оборони України; внесення або знищення записів і уточнення даних (у разі їх зміни) здійснюється в терміни, встановлені Законом;
- захищеність інформації: держава гарантує захист бази даних від несанкціонованого доступу, незаконного використання відомостей і порушення цілісності Реєстру, його апаратного та програмного забезпечення.

Громадяни України, які підлягають внесенню до Реєстру, повинні подавати в районні (міські) військкомати достовірну інформацію про свої

персональні і службові дані (за порушення — кримінальна відповідальність). Згідно з ч. 2 ст. 6 Закону України «Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних», згода на використання і обробку відомостей не потрібна.

Військовий обов'язок устанавлюється з метою підготовки громадян України до захисту Вітчизни та забезпечення особовим складом Збройних Сил України. Щодо військового обов'язку громадяни України поділяються на такі категорії: допризовники — особи, які підлягають приписці до призовних дільниць; призовники — особи, приписані до призовних дільниць; військовослужбовці — особи, які проходять військову службу; військовозобов'язані — особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави; резервісти — особи, які проходять службу у військовому резерві Збройних Сил України, інших військових формувань і призначені для їх комплектування у мирний і воєнний час [189].

Реєстр військовозобов'язаних включає не лише чоловіків, а й жінок. Йдеться про жінок, які мають фах, споріднений із відповідною військово-обліковою спеціальністю, визначеною в переліку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та придатні до проходження військової служби за станом здоров'я, віком та сімейним станом. Вони також беруться на військовий облік військовозобов'язаних і можуть бути призвані на військову службу чи залучені для виконання робіт із забезпечення оборони держави у воєнний час. У мирний час жінки можуть бути прийняті на військову службу та службу у військовому резерві тільки в добровільному порядку (за контрактом) [189].

Згідно з чинним порядком перебування на військовому обліку, військовозобов'язані і призовники повинні повідомляти у військкомати про зміну місця проживання і роботи, нову адресу (навіть без зміни прописки) протягом семи днів. Зокрема, ч. 10 ст. 38 Закону України від 25.03.1992 № 2232-XII «Про військовий обов'язок і військову службу» говорить про те, що призовники та військовозобов'язані в разі зміни їх сімейного стану, стану здоров'я, адреси місця проживання (перебування), освіти, місця роботи і посади зобов'язані особисто в семиденний строк повідомити про це орган, де вони перебувають на військовому обліку. Це досить стара норма, яка не була змінена у нових редакціях

Закону і яка на практиці майже не виконується у повному обсязі. Це положення включає дуже широкий перелік вимог, які можна трактувати по-різному. Наприклад, про які саме хвороби варто повідомляти відповідні органи військового обліку тощо. Недотримання цієї вимоги є поширеним, адже більшість військовозобов'язаних навіть не знають про цей перелік. Через відсутність чіткого й зрозумілого формулювання цієї частини статті на практиці досить легко звинуватити призовника в адміністративному правопорушенні. Фактично, результат розгляду правопорушення буде залежати від конкретних обставин та стану відносин між призовником і військкоматом. Якщо йдеться про адміністративне порушення, то покарання передбачає досить мізерний штраф, обсяг якого не змінювався з 2010 року. Однак у разі зміни місця проживання і ухиляння від виконання військового обов'язку може йтися і про кримінальну відповідальність.

Закон України № 1951-VIII «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів» існує від 16.03.2017 і було передбачено, що робота з його створення займе два роки. Реєстр офіційно почав функціонувати 24 червня 2019 року, однак робота продовжується дотепер, оскільки передбачає формування масиву даних із різних джерел: Центральної виборчої комісії (ЦВК), окремих міністерств та відомств, а також перенесення даних військовозобов'язаних (призовників) із паперових облікових карток та особових справ військкоматами в електронний формат. Первинне формування реєстру здійснено на підставі відомостей з ЦВК. Зокрема, ЦВК одноразово передала володільцю Реєстру відомості стосовно усіх громадян України віком від 18 до 60 років [353]. Згодом для актуалізації даних і поповнення Реєстру доцільно забезпечити чіткий зв'язок між Реєстром військовозобов'язаних і Єдиним державним демографічним реєстром.

7.3. Державний земельний кадастр

Державний земельний кадастр — єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташовані в межах державного кордону України, їхнє цільове призначення, обмеження у використанні, а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їхню оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами [208].

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру* — Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр). Порядок адміністрування Державного земельного кадастру встановлює Мінекономіки.

2. *Дата створення.* 1 січня 2013 р.

Постанова КМУ від 02.12.1997 № 1355 «Про Програму створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру» втратила чинність 23.07.2013, але на її виконання 1998 року були створені земельно-кадастрові центри при Держкомземі та місцевих державних органах земельних ресурсів.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Закон України від 07.07.2011 № 3613-17 «Про Державний земельний кадастр» [208].

4. *Відповідальний виконавець за ведення реєстру:* Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру.

5. *Перелік реквізитів реєстру.* Реєстр має такі поля [279]:

- інформація про версію електронного документа;
- повне найменування територіального органу Держгеокадастру, який перевіряє дані електронного документа;
- код територіального органу Держгеокадастру;
- повна назва комп'ютерної програми, за допомогою якої формуються дані електронного документа;
- версія комп'ютерної програми, за допомогою якої формуються дані електронного документа.
- інформація про осіб, які сформували електронний документ та/або здійснили його коригування;

- опис коригувань даних електронного документа;
- тип дій особи щодо коригування даних електронного документа;
- опис дій особи щодо коригування даних електронного документа;
- прізвище, ім'я, по батькові особи, яка здійснила коригування даних електронного документа посада;
- посада особи;
- дата коригування;
- метрична інформація, яка складається з:
 - даних про систему геодезичних координат (переважно це державна геодезична референсна система координат УСК-2000 (*USC2000*), але можуть бути й інші);
 - спосіб розрахунку висот, який використовується під час геодезичних вимірів;
 - інформація про одиниці вимірювання, які використовуються під час геодезичних вимірів та/або складання планово-картографічних матеріалів (метри (*M*), кілометри (*Km*), інші одиниці);
 - інформація про координати вузлів полігону об'єкта Державного земельного кадастру (ДЗК);
 - опис усіх вузлів полілінії;
 - унікальний номер полілінії межі полігону об'єкта ДЗК;
 - довжина лінії;
 - перелік вузлів полілінії, які встановлені в натурі (на місцевості);
- інформація про територіальну зону:
 - обліковий номер об'єкта ДЗК;
 - тризначний код територіальної зони згідно з переліком територіальних зон;
 - шестизначний ідентифікатор територіальної зони для використання у пошуковій системі ДЗК;
 - десятизначний порядковий номер територіальної зони, який визначено за результатами робіт із землеустрою, оцінки земель чи кадастрових зйомок, складення містобудівної документації;

- інформація про виконавця робіт із встановлення меж територіальної зони:
 - прізвище, ім'я та по батькові особи, яка підготувала документацію із землеустрою щодо встановлення меж територіальної зони;
 - номер телефону (факсу), електронна адреса;
 - кваліфікаційний сертифікат інженера-землевпорядника; номер кваліфікаційного сертифіката;
 - дата видачі кваліфікаційного сертифіката;
- опис режимоутворювального об'єкта;
- технічна документація:
 - вид документації, назва документації із землеустрою та її код;
 - номер документації, наданий виконавцем робіт;
 - перелік документів, з яких складається документація із землеустрою;
 - дата складення документації із землеустрою;
 - дата складання акта приймання-передачі робіт із землеустрою між виконавцем робіт і їх замовником;
 - кошторисна вартість документації;
 - відомості щодо проходження державної експертизи (не заповнюють, якщо документація із землеустрою не проходила державної експертизи):
 - відомості про обов'язкову державну експертизу документації із землеустрою,
 - найменування структурного підрозділу Держгеокадастру або його територіального органу, який виконав державну експертизу землевпорядної документації, дата затвердження і номер висновку державної експертизи землевпорядної документації;
 - номер висновку державної експертизи землевпорядної документації;
- затвердження документації містить:

- найменування органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документацію із землеустрою;
- дата затвердження документації із землеустрою;
- номер документа, яким затверджено документацію із землеустрою.
- відомості про зовнішні межі територіальної зони;
- відомості про внутрішні межі територіальної зони.
- поле для швидкого доступу до інформації про кадастровий квартал і надання кадастрових номерів земельним ділянкам, містить:
 - дванадцятизначний номер кадастрової зони;
 - описову інформацію про кадастрову зону, дані про кожний кадастровий квартал, з яких складається кадастрова зона;
- опис земельної ділянки, складається з таких елементів:
 - місцезнаходження земельної ділянки, категорія земель / цільове призначення земельної ділянки / вид її використання в межах певної категорії земель, форма власності на земельну ділянку, державний акт на земельну ділянку;
 - грошова оцінка земельної ділянки;
- блок опису оренди земельної ділянки, блок опису суборенди земельної ділянки;
- блок опису всіх обмежень земельної ділянки;
- блок опису всіх угідь земельної ділянки блок опису всіх суміжників земельної ділянки;
- інформація про місцезнаходження містить:
 - назву адміністративно-територіальної одиниці;
 - назву міста, селища, села без урахування належності земельної ділянки до земель населеного пункту чи її розташування за межами населеного пункту;
 - назву району, в якому розташовано населений пункт;
 - належність земельної ділянки до земель у межах населеного пункту або інформацію про те, що земельна ділянка розташована за межами населеного пункту);

- місцезнаходження земельної ділянки; якщо вона розташована в межах населеного пункту, опис доповнюється такою інформацією: тип (вулиця, проспект, провулок), назва вулиці, номер будинку, номер корпусу;
- додаткова інформація про місцезнаходження земельної ділянки;
- інформація про категорію містить:
 - назва категорії земель за їх основним цільовим призначенням,
 - цільове призначення земельної ділянки згідно з Класифікацією видів цільового призначення земель,
 - вид використання земельної ділянки, форма власності на земельну ділянку;
- інформація про метрику містить:
 - унікальний чотиризначний номер земельної ділянки в межах кварталу, довільний опис земельної ділянки,
 - одиниці виміру площі земельної ділянки,
 - значення площі,
 - метод визначення площі,
 - обчислення площі за значеннями координат точок повороту меж земельної ділянки, зазначених в електронному документі,
 - значення площі, наведене у правовстановному документі,
 - переобчислення із зазначенням системи координат, в якій відбувалося переобчислення,
 - середня квадратична похибка обчислення площі земельної ділянки;
- інформація щодо власників складається з:
 - частка кожного із співвласників земельної ділянки у відсотках,
 - інформація про власника земельної ділянки: фізична особа або юридична особа, якщо земельна ділянка перебуває у спільній власності, співвласники зазначаються послідовно в алфавітному порядку,
 - шифр рядка відповідного власника земельної ділянки;

- інформація про пільги, які має особа щодо земельної ділянки, зокрема:
 - стаття закону, що передбачає пільгу,
 - дата виникнення права на пільгу,
 - реквізити документа, що є підставою для набуття права власності на земельну ділянку;
- інформація про юридичний режим складається з:
 - відомості про права користування земельною ділянкою,
 - строки, з якими пов'язані початок та закінчення дії права на земельну ділянку,
 - інформація про особу, яка набула або набуває право на земельну ділянку,
 - інформація про особу, яка надає в користування земельну ділянку;
- інформація про технічну документацію складається з:
 - коду виду документації;
 - дати складання документації виконавцем робіт;
- дані щодо реєстрації містять:
 - номер документації, який надає її розробник або територіальний орган Держгеокадастру;
 - дата реєстрації документації;
 - найменування органу, який зареєстрував документацію;
- відомості про агровиробничі групи ґрунтів на території населеного пункту:
 - шифр агровиробничої групи ґрунтів;
 - дані про площу агровиробничої групи ґрунтів;
 - бал бонітету агровиробничої групи ґрунтів у розрізі сільськогосподарських угідь: рілля та перелоги, багаторічні насадження (сади та виноградники), коли відсутній поділ багаторічних насаджень на такі види, як сади та виноградники, сіножаті, пасовища);

- дані про нормативну грошову оцінку гектара відповідних угідь у сільськогосподарського підприємства (у гривнях);
- дані про норматив капіталізованого рентного доходу відповідно несільськогосподарських угідь на землях сільськогосподарського призначення;
- дані про норматив капіталізованого рентного доходу відповідного сільськогосподарського угіддя природно-сільськогосподарського району;
- дані про фізичну особу:
 - прізвище, ім'я та по батькові;
 - податковий номер;
 - документ, що посвідчує особу (назва документа, серія, номер, дата видачі та орган, який видав документ);
 - громадянство;
- дані про юридичну особу:
 - найменування;
 - податковий номер;
 - місцезнаходження: (код країни згідно з Класифікатором країн світу ДК007-96, поштовий індекс, назва адміністративно-територіальної одиниці, назва міста, селища чи села, вулиця, номер будинку, номер корпусу, номер квартири (офісу)).

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Кадастровий номер земельної ділянки є її ідентифікатором у ДЗК. Кадастровий номер земельної ділянки не відображає її належність до будь-якої адміністративно-територіальної одиниці в межах державного кордону.

Кадастровий номер земельної ділянки — індивідуальна, що не повторюється на всій території України, послідовність цифр і знаків, яка присвоюється земельній ділянці під час її державної реєстрації і зберігається за нею протягом усього часу існування.

Ідентифікація електронного документа (*FileID*) містить дату його формування (*FileDate*) та його унікальний ідентифікатор (*FileGUID*).

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Органи державної влади (крім Верховної Ради України) та органи місцевого самоврядування у строк не пізніше п'яти робочих днів після ухвалення рішень про затвердження документації із землеустрою і технічної документації з оцінки земель, яка є підставою для внесення відомостей до ДЗК, надають центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, відповідно до їхньої компетенції засвідчені копії вказаних рішень для внесення відповідної інформації до ДЗК [208].

Державна реєстрація земельної ділянки здійснюється у процесі її формування шляхом відкриття Поземельної книги на таку ділянку.

Заяву з доданими документами надає заявник особисто чи уповноважена ним особа або надіслає поштою цінним листом з описом вкладення та повідомленням про вручення, а в разі подання заяви в електронній формі — засобами телекомунікаційного зв'язку.

8. Наявність відсканованих документів. Не містить.

9. Наявність оцифрованої інформації. Не містить.

10. Дата, з якої існують відомості. 1991 рік.

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. Всі державні акти на право власності чи користування, видані з 1991 року, є чинними і натеper і заміни не потребують, достатньо просто отримати кадастровий номер земельної ділянки [356].

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. ДЗК ведеться на електронних та паперових носіях. У разі виявлення розбіжностей між відомостями на них пріоритет мають відомості на паперових носіях.

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. Екстериторіальний.

Рівні децентралізації: державний кадастровий реєстратор — держава. А саме: з 10 червня 2020 року запроваджено принцип екстериторіальності для реєстрації земельних ділянок [52]. Відтепер рішення про реєстрацію земельної ділянки може бути ухвалено будь-яким державним кадастровим реєстратором, обраним за принципом випадковості системою ДЗК. Наприклад, ділянку в Києві реєструватиме реєстратор із Запоріжжя.

14. **Актуалізація (оновлення) інформації.** Певної періодичності немає. Інформація оновлюється у визначений законодавством термін (від 5 до 14 робочих днів) після подання відповідної заяви.

Історія змін: інформація про скасовані кадастрові номери земельних ділянок зберігається у ДЗК постійно.

Кадастровий номер скасовується лише у разі скасування державної реєстрації земельної ділянки. Зміна власника чи користувача земельної ділянки, зміна відомостей про неї не є підставою для скасування кадастрового номера.

Скасований кадастровий номер земельної ділянки не може бути наданий іншій земельній ділянці.

У разі поділу або об'єднання земельних ділянок запис про державну реєстрацію земельної ділянки та кадастровий номер земельної ділянки скасовуються, а Поземельна книга на таку земельну ділянку закривається.

У Поземельній книзі на земельні ділянки, сформовані в результаті поділу або об'єднання земельних ділянок, здійснюється запис про такий поділ чи об'єднання із зазначенням скасованих кадастрових номерів земельних ділянок.

Підставами внесення змін до відповідної документації із землеустрою щодо формування земельних ділянок є:

- до технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) — встановлення (відновлення) меж земельної ділянки за її фактичним використанням та у разі зміни меж суміжних земельних ділянок їх власниками;
- до технічної документації із землеустрою щодо проведення інвентаризації земель — результати інвентаризації земель;
- до проєктів землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв) — виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв);
- до проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки — зміна її цільового призначення; письмова заява власника (користувача);

- у економічну оцінку земель — затверджена технічна документація з такої оцінки;
- у обмеження у використанні земель — схеми землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць, проєктів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення тощо;
- у межі частини земельної ділянки, на яку поширюється право суборенди, сервітуту — технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки, на яку поширюється право суборенди, сервітуту;
- у нормативну грошову оцінку земель — технічна документація з такої оцінки;
- у межі адміністративно-територіальних одиниць — проєкти землеустрою щодо встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних одиниць;
- у документацію про масив земель сільськогосподарського призначення — технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель;
- у відомості про бонітування ґрунтів — затверджена технічна документація з бонітування ґрунтів;
- у інформацію про державний кордон України — технічна документація із землеустрою щодо визначення та встановлення в натурі (на місцевості) державного кордону України, розроблена відповідно до актів (міжнародних договорів) щодо демаркації та делімітації державного кордону України.

Внесення відомостей до ДЗК здійснюється у строк, що не перевищує чотирнадцяти робочих днів з дня отримання відповідних документів.

Заява про внесення відомостей до ДЗК може бути подана за бажанням заявника в паперовій або електронній формі.

15. Періодичність архівації реєстру. Архівація реєстру здійснюється у режимі реального часу. Резервна копія Поземельної книги створюється в електронній (цифровій) формі за допомогою програмного забезпечення ДЗК.

16. **Способи реєстрації користувачів реєстру.** Реєстрація користувачів реєстру відбувається за допомогою: ключа ЕЦП або токена; МобайлІД (для отримання його необхідно попередньо прийти до свого оператора особисто з документами); БанкІД (номер банківської картки, перелік доступних банків додається), *GovID*.

17. **Основні користувачі реєстру:** Державний кадастровий реєстратор, нотаріус, землевпорядник, адміністратор центру надання адміністративних послуг, власники земельних ділянок.

18. **Доступ до даних реєстру.** Технологічні та програмні засоби, необхідні для оприлюднення відомостей ДЗК, мають забезпечувати юридичним та фізичним особам можливість анонімного перегляду, копіювання та роздруковування інформації, що надається безоплатно, на основі поширених вебоглядачів і редакторів, без необхідності застосування спеціально створених для цього технологічних та програмних засобів, цілодобово, без обмежень.

Перегляд, копіювання та роздруковування інформації про персональні дані власників і користувачів земельних ділянок здійснюються за умови ідентифікації особи (фізичної або юридичної), яка отримує доступ до інформації, з використанням кваліфікованого електронного цифрового підпису чи іншого альтернативного засобу ідентифікації особи.

Безкоштовно можна отримати таку інформацію:

- відомості про ділянку — кадастровий номер земельної ділянки, цільове призначення (житлова забудова, садівництво, дослідження і розробки тощо), категорія земель (для забудови, с/г), вид використання (будівництво, с/г призначення), форма власності (державна, приватна, комунальна), площа земельної ділянки (в гектарах), місце розташування (поштова адреса), нормативно грошову оцінку ділянки (у гривнях), дату оцінки ділянки;
- відомості про суб'єктів права власності — найменування юридичної особи (наприклад, КМДА), код ЄДРПОУ юридичної особи, дата державної реєстрації права, номер запису про право, орган, що здійснив державну реєстрацію права;
- відомості про суб'єкта речового права на земельну ділянку — вид речового права (цифровий код), найменування юридичної особи (наприклад, ІДСД), код ЄДРПОУ, дата державної реєстрації пра-

ва (в державному реєстрі прав), номер запису про право (в державному реєстрі прав), орган, що здійснив державну реєстрацію права (в державному реєстрі прав); якщо власником є приватна особа, то прізвище, ім'я та по батькові.

19. **Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.** Щоб отримати необхідну інформацію про ділянку, слід у браузері [28] навести курсор на зображення ділянки та натиснути на ліву кнопку маніпулятора. З'явиться віконце (кадастровий номер, тип власності, цільове призначення, площа) —> замовити витяг про земельну ділянку, інформація про право власності —> пройти ідентифікацію (див. п. 2.16) —> отримати витяг (див. п. 2.18) у форматі *pdf*.

20. **Зв'язок з іншими реєстрами.** Взаємодія інформаційних систем ДЗК та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно здійснюється в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері земельних відносин, спільно з Міністерством юстиції України.

Пов'язані реєстри: Містобудівний кадастр, Кадастри інших природних ресурсів та інших інформаційних систем, Державний реєстр географічних назв, Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників, Державний реєстр сертифікованих інженерів-геодезистів.

21. **Середовище функціонування програмного забезпечення.** Використовується спеціальне програмне забезпечення. Електронний документ створюється у вигляді файлу формату *XML* у кодуванні *Unicode (UTF-8)*. Вимоги до автоматизованого робочого місця користувача Державного земельного кадастру:

- операційна система *Microsoft Windows 7 Enterprise SP1* (або аналогічна за умови наявності експертного висновку у сфері технічного захисту інформації);
- антивірусне програмне забезпечення *Eset NOD 32* (або аналогічне за умови наявності експертного висновку у сфері технічного захисту інформації).

Неформалізований опис. Державний земельний кадастр ведеться з метою інформаційного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб для: регулювання земельних відносин; управління земельними ресурсами;

організації раціонального використання та охорони земель; здійснення землеустрою; оцінювання землі; формування та ведення містобудівного кадастру, кадастрів інших природних ресурсів; справляння плати за землю.

Для забезпечення ведення ДЗК, містобудівного кадастру, кадастрів інших природних ресурсів та інших інформаційних систем Кабінет Міністрів України затвердив «Порядок інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами», а також перелік відомостей, обмін якими може здійснюватися в порядку такої взаємодії.

Внесення відомостей до ДЗК і надання таких відомостей здійснюються державними кадастровими реєстраторами Держгеокадастру. Надання відомостей з ДЗК можуть здійснювати також адміністратори ЦНАП або уповноважені посадові особи виконавчих органів місцевого самоврядування, які успішно пройшли стажування у сфері земельних відносин і відповідають кваліфікаційним вимогам.

Право на отримання відомостей з ДЗК мають нотаріуси для вчинення нотаріальних дій, пов'язаних з об'єктами нерухомості, та/або під час здійснення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, а також особи, які відповідно до закону здійснюють державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень під час такої реєстрації.

Зміна вимог державних стандартів, норм і правил, технічних регламентів щодо показників точності або способів її визначення, зміна геодезичної або картографічної основи ДЗК (зокрема систем координат), що використовувалися для його ведення, не є підставою для визнання відомостей ДЗК такими, що підлягають уточненню, якщо на момент їх внесення вони відповідали державним стандартам, нормам та правилам, технічним регламентам.

Під час ведення ДЗК створюються такі документи: індексні кадастрові карти (плани) України, Автономної Республіки Крим, областей, районів, сіл, селищ, міст; індексні кадастрові карти (плани) кадастрової зони, кадастрового кварталу; кадастрові карти (плани) Автономної Республіки Крим, областей, районів, сіл, селищ, міст; інші тематичні карти (плани); поземельні книги.

Попри те, що у Порядку ведення Земельного кадастру зазначено, що «Кадастровий номер земельної ділянки не відображає її приналежність до будь-якої адміністративно-територіальної одиниці в межах державного кордону», принаймні частково перші цифри кадастрових номерів відповідають КОАТУУ.

7.4. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Утримувачем Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (далі ДРРП) згідно з Законом України від 01.07.2004 № 1952-VI «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [412, ст. 7 п. 1 п.п. 3] є Міністерство юстиції України.

2. *Дата створення.* Нова система реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, передбачена викладеним у новій редакції Законом України [216], діє з 01.01.2013 [156].

3. *Юридична основа створення та ведення.* За інформацією Міністерства юстиції України, сфера державної реєстрації нерухомості [422, с. 2—3] регулюється кодексами, законами, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами Мін'юсту, Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України, Міністерства фінансів:

- Земельний кодекс України;
- Цивільний кодекс України;
- Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV «Про оренду землі»;
- Закон України від 05.06.2003 № 898-IV «Про іпотеку»;
- Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»;
- Закон України від 06.10.2016 № 1666-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності»;

- постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.1999 № 1272 «Деякі питання адміністрування Державних та Єдиних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1141 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1127 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1128 «Про затвердження Порядку розгляду скарг у сфері державної реєстрації»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1131 «Про затвердження Порядку виплати винагороди державним реєстраторам, працівникам відділів державної реєстрації актів цивільного стану»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 806 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань державної реєстрації»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 21.12.2016 № 990 «Про затвердження Порядку здійснення Міністерством юстиції контролю за діяльністю у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1395-р «Деякі питання надання адміністративних послуг у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб, фізичних осіб- підприємців та громадських формувань».
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 789-р «Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо інформування у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»;

- розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 918-р «Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні»;
- наказ Міністерства юстиції України від 06.07.2012 № 1014/5 «Про словники Державного реєстру речових прав на нерухоме майно»;
- наказ Міністерства юстиції України від 25.06.2015 № 1059/5 «Деякі питання щодо визначення адміністратора Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України»;
- наказ Міністерства юстиції України від 15.12.2015 № 2586/5 «Про впорядкування відносин з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців»;
- наказ Міністерства юстиції України від 29.12.2015 № 2790/5 «Про врегулювання відносин, пов'язаних зі статусом державного реєстратора»;
- наказ Міністерства юстиції України від 28.03.2016 № 468/28598 «Про врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно, що розташоване на тимчасово окупованій території України»;
- наказ Міністерства юстиції України від 21.11.2016 № 1504/29634 «Про затвердження Вимог до оформлення заяв та рішень у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»;
- наказ Міністерства юстиції України від 18.11.2016 № 3267/5 «Про затвердження Порядку формування та зберігання реєстраційних справ»;
- наказ Міністерства юстиції України та Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.02.2017 № 675/5/37 «Про затвердження Порядку інформаційної взаємодії між Державним реєстром речових прав на нерухоме майно та Єдиним реєстром документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів,

відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів»;

- наказ Міністерства фінансів України від 03.09.2013 № 787 «Про затвердження Порядку повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів»;
- наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.05.2001 № 127 «Про затвердження Інструкції про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна»;
- Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері державної реєстрації, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 12.08.2016 № 2473/5 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері державної реєстрації»;

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** Державне підприємство «Національні інформаційні системи» (ДП «НАІС») відповідно до наказу Міністерства юстиції України [56, п. 1] є адміністратором ДРРП.

5. **Перелік реквізитів реєстру.** У Законі України [216, ст. ст. 27, 31] та постановах КМУ [281, п. 26—29; 217, п. 6—12] визначені показники реєстру.

Стосовно всіх об'єктів до реєстру внесено таку інформацію: підстава для внесення запису про нерухоме майно; назва рішення; дата формування рішення; індексний номер рішення; прізвище, ім'я та по батькові державного реєстратора; найменування органу державної реєстрації прав або найменування нотаріальної контори, назва нотаріального округу.

Додатково щодо земельної ділянки вноситься: дата державної реєстрації земельної ділянки; найменування органу, що здійснив державну реєстрацію земельної ділянки; кадастровий номер земельної ділянки; площа земельної ділянки; цільове призначення земельної ділянки.

Якщо на земельній ділянці розташований об'єкт нерухомого майна, право власності на який зареєстровано в установленому законодав-

ством порядку, державний реєстратор додатково вносить відомості про реєстраційний номер такого об'єкта.

Стосовно об'єкта нерухомого майна зазначається: тип об'єкта нерухомого майна (житловий будинок, будівля, споруда, квартира, житлове приміщення, нежитлове приміщення тощо); його призначення (житловий або нежитловий); площа (загальна та (за наявності) житлова); відомості про складові частини; найменування та/або присвоєна літера; загальна та (за наявності) житлова площа об'єкта нерухомого майна, який є складовою частиною складної об'єкта та призначений для обслуговування іншого (головного) об'єкта, пов'язаний з ним спільним призначенням та є йому належним); адреса об'єкта нерухомого майна.

Якщо право власності на земельну ділянку, на якій розташований такий об'єкт нерухомого майна, зареєстровано в установленому законодавством порядку, державний реєстратор додатково вносить відомості про реєстраційний номер такої земельної ділянки.

Щодо підприємства як єдиного майнового комплексу: найменування підприємства; його місцезнаходження; дата державної реєстрації підприємства; код ЄДРПОУ; склад підприємства (перелік нерухомого майна, що входить до єдиного майнового комплексу (земельні ділянки, будівлі, споруди), із зазначенням їхніх реєстраційних номерів);

Щодо об'єкта незавершеного будівництва: технічна характеристика об'єкта незавершеного будівництва; місце розташування об'єкта незавершеного будівництва; реєстраційний номер земельної ділянки, на якій він розташований.

Щодо фізичних осіб: прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові; номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі; номер та (за наявності) серія документа, що посвідчує особу; реєстраційний номер облікової картки платника податків; реквізити документа, що посвідчують особу: серія, номер, дата видачі документа; уповноважений суб'єкт, що видав документ; строк дії документа (за наявності); додаткові відомості про документ (за наявності);

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Відповідно до Закону України [216, ст. 13], Державний реєстр прав складається з розділів, спеціального розділу, бази даних заяв і реєстраційних справ в електронній формі. Невід'ємною архівною складовою частиною Державного реєстру

прав є Реєстр прав власності на нерухоме майно, Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна та Державний реєстр іпотек. Реєстраційний номер, дата і час реєстрації заяви (судового рішення) є ідентифікатором відповідної заяви (судового рішення) у Державному реєстрі прав.

Ключовими полями, за якими можна ідентифікувати записи у ДРРП, є відомості щодо суб'єктів речового права, обтяження фізичної та юридичної особи і щодо об'єкту нерухомого майна. Необхідна інформація про особу за ідентифікатором чи комбінацією ідентифікаторів надається [281, п. 8; 217, п. 5]:

- щодо суб'єкта речового права, обтяження — фізичної особи за: прізвищем, ім'ям та (за наявності) по батькові; номером запису в ЄДДР; номером та (за наявності) серії документа, що посвідчує особу; реєстраційним номером облікової картки платника податків; реквізитами документа, що посвідчує особу) серія документа, номер документа; дата видачі документа; уповноважений суб'єкт, що видав документ; строк дії документа (за наявності); додаткові відомості про документ (за наявності));
- щодо суб'єкта речового права, обтяження — юридичної особи за: повним найменуванням юридичної особи; ідентифікаційним кодом згідно з ЄДРПОУ;
- щодо об'єкта нерухомого майна за: реєстраційним номером об'єкта нерухомого майна; кадастровим номером земельної ділянки; адресою об'єкта нерухомого майна.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру: постачання інформації для заповнення реєстру здійснює державний реєстратор [216, ст. 10]. Ним може бути:

- громадянин України, який має вищу освіту за спеціальністю правознавство, відповідає кваліфікаційним вимогам, установленим Міністерством юстиції України, та перебуває у трудових відносинах із суб'єктом державної реєстрації прав;
- нотаріус (державний або приватний);
- виконавець з накладання / зняття арешту на нерухоме майно (державний чи приватний).

Реєстр заповнюють у режимі реального часу реєстратори у разі відповідності наданих для реєстрації документів вимогам закону [216, ст. 3 п. 2; ст. 19].

Державний реєстр прав містить записи про зареєстровані речові права на нерухоме майно, об'єкти незавершеного будівництва, їх обтяження, про об'єкти та суб'єктів цих прав, відомості та електронні копії документів, поданих у паперовій формі, або документи в електронній формі, на підставі яких здійснено реєстраційні дії, а також документи, сформовані за допомогою програмних засобів ведення ДРРП під час таких реєстраційних дій. У ДРРП вносяться відомості про зареєстровані права і обтяження, суб'єктів прав, об'єкти нерухомого майна, документи, на підставі яких здійснено державну реєстрацію прав, і картографічні (графічні) дані. Невід'ємною складовою частиною ДРРП на нерухоме майно є база даних про реєстрацію заяв і запитів та реєстраційні справи [216, ст. 5 п. 1—2; ст. 12 п. 1; ст. 27—29]. Алгоритм дій державного реєстратора визначено відповідною постановою КМУ [281, п. 5, 29—32, 36].

8. Наявність відсканованих документів. У випадку подання заяв у паперовій формі обов'язково виготовляються електронні копії документів, поданих заявником для реєстраційних дій. Електронні копії документів виготовляють шляхом сканування з подальшим їх розміщенням у ДРРП. Документи, на підставі яких виконано реєстраційні дії та які підлягають поверненню заявнику, зберігаються у реєстраційній справі у формі електронних копій документів, виготовлених шляхом сканування під час реєстраційних дій.

Виготовлення електронних копій документів може відбуватись як під час подання заяви для державної реєстрації прав, так і під час безпосереднього розгляду документів у ході відповідної реєстрації [216, ст. 16—17].

Ураховуючи непоодинокі випадки відсутності у ДРРП електронних копій документів, на підставі яких відбулась державна реєстрація, у листі Міністерства юстиції України [437] державним реєстраторам після завершення процедури державної реєстрації прав рекомендовано перевіряти наявність «завантажених» до ДРРП електронних копій документів, та, у разі їх відсутності, виготовляти такі копії та додавати їх до вказаного реєстру.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* У реєстрі не передбачена наявність оцифрованої інформації [216].

10. *Дата, з якої існують відомості* — 01.01.2013 р. Процедура його ведення затверджена постановою КМУ [281, п. 1—15], згідно з якою можливе перенесення відомостей із інформаційних систем, у яких здійснювалась державна реєстрація прав, до ДРРП. Так, реєстратор вносить до записів ДРРП відомості про перенесення записів про нерухоме майно, про право власності та суб'єкта цього права, про інші речові права та суб'єкта цих прав, про обтяження прав на нерухоме майно та суб'єкта цих прав із розділів, які закриваються, або спеціального розділу Державного реєстру прав, інформаційних систем, у яких до 01.01.2013 відповідно до законодавства здійснювалась державна реєстрація прав.

До 01.01.2013 відомості про речові права на земельні ділянки вносились до державного земельного кадастру. Нині вказаний реєстр містить частину даних, які, відповідно, відсутні у ДРРП [439].

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Інформації немає. Законодавство не зобов'язує перереєстровувати в ДРРП речові права і обтяження, які виникли до 01.01.2013, проте на практиці це необхідно [216].

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Відсутня в реєстрі інформація наявна на паперових носіях з 01.01.2013 [216, ст. 16—17].

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* ДРРП децентралізований. Суб'єктами державної реєстрації є:

- на рівні громад — виконавчі органи сільських, селищних та міських рад, Київська, Севастопольська міські, у містах Києві та Севастополі державні адміністрації;
- на рівні районів — районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації;
- на рівні областей — обласні та у містах Києві та Севастополі територіальні органи Міністерства юстиції України;
- на центральному рівні — Міністерство юстиції України.
- На підставі рішення Мінюсту державна реєстрація права власності та інших речових прав у визначених випадках може бути здійс-

нена в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць, визначених абзацом першим цієї частини, або незалежно від місцезнаходження нерухомого майна.

Державна реєстрація обтяжень речових прав відбувається незалежно від місцезнаходження нерухомого майна [216, ст. 6; 439, ст. 7—10].

14. Актуалізація (оновлення) інформації: періодичність, зберігання історії змін (наприклад, зберігання як системи реляційних таблиць, пов'язаних із датами внесення змін у активний реєстр), підстави для внесення змін.

Оновлення інформації у реєстрі здійснюється у разі звернення осіб у випадку наявності підстав на основі змін у правах власності та відповідності наданих документів [216, ст. 4—5]. Нове звернення реєструється за новим номером і поточною датою. У ДРРП зберігаються поточні і попередні записи.

15. Періодичність архівації реєстру. За інформацією ДП «НАІС», архівація ДРРП здійснюється щотижня на різні надійні сервери та носії. Щоденно впроваджуються заходи зі збереження інформації.

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. Способи реєстрації користувачів реєстру встановлені Мін'юстом [162, п. 1—6]. Доступ до реєстрів надається користувачеві на безоплатній основі на підставі договору, укладеного відповідно до загальних засад цивільного законодавства.

Користувачами є особи, уповноважені відповідно до законодавства на здійснення реєстраційних дій у певних реєстрах, створення та забезпечення функціонування яких належить до компетенції Міністерства юстиції України.

Ідентифікатори доступу до реєстрів надаються користувачеві після встановлення його особи за паспортом громадянина України та здійснення інших заходів, необхідних для його ідентифікації, навчання його роботі з відповідними реєстрами (крім випадку, коли користувачем є особа, яка вже мала доступ до відповідного реєстру) та за умови використання ним кваліфікованого електронного підпису, для створення якого використовуються виключно засоби кваліфікованого електронного підпису, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу,

від безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання, відповідають вимогам, визначеним Законом України «Про електронні довірчі послуги» [231, ст. 25—28], та є сумісним з програмним забезпеченням реєстрів.

Доступ до реєстрів надається користувачеві виключно за умови відсутності щодо такого користувача діючих рішень про тимчасове блокування чи анулювання доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та/або Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, а також у випадках, передбачених законодавством, за умови успішного проходження ним спеціальної перевірки діяльності державного реєстратора в ДРРП на нерухоме майно та/або Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань чи успішного проходження тестування на знання законодавства у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень та/або державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань. Результати спеціальної перевірки та тестування доводяться до адміністратора реєстрів Мін'юстом із зазначенням відомостей, що дають змогу однозначно ідентифікувати особу, яка пройшла спеціальну перевірку або тестування, зокрема з використанням системи електронного документообігу. При цьому зміна прізвища, імені та по батькові (за наявності) користувача, інших відомостей, зокрема про паспорт громадянина України, займану посаду чи виконання певних функцій, не впливають на дію рішень про тимчасове блокування чи анулювання доступу до ДРРП на нерухоме майно та/або Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань.

Користувач самостійно вживає заходи, пов'язані з отриманням кваліфікованого електронного підпису у кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг.

Адміністратор реєстрів для доступу користувача до реєстрів реалізує механізм багатофакторної автентифікації шляхом логічного зв'язку між ідентифікаторами доступу та кваліфікованим сертифікатом відкритого ключа користувача із контролем використання кваліфікованого електронного підпису та кваліфікованої електронної довірчої послуги формування, перевірки та підтвердження кваліфікованої електронної по-

значки часу. Кваліфікований сертифікат відкритого ключа користувача має містити відомості про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису, який має вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, від безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання. За відсутності таких відомостей у кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа доступ до реєстрів не надається.

Доступ користувача до реєстрів може здійснюватись із закріпленням персонального комп'ютера такого користувача, за допомогою якого здійснюється вхід до реєстрів, до його ідентифікаторів доступу та/або прив'язкою до ідентифікаторів доступу фіксованої IP-адреси користувача за відповідним зверненням суб'єкта.

Адміністратор реєстрів для здійснення користувачем реєстраційних дій може запроваджувати механізми додаткової його автентифікації в реєстрах.

17. **Основні користувачі реєстру** [216, ст. 10; 217, п. 4]: державний реєстратор; посадова особа державного органу та місцевого самоврядування; консульська посадова особа.

18. **Доступ до даних реєстру** для фізичних та юридичних осіб є загальнодоступним до інформації щодо себе, відкритим і платним. Інформація за об'єктом нерухомого майна та суб'єктом речового права надається в електронній формі через офіційний вебсайт Міністерства юстиції України за умови ідентифікації такої особи (фізичної або юридичної) з використанням електронного цифрового підпису чи іншого альтернативного засобу ідентифікації особи. Інформація про зареєстровані права та їх обтяження, отримана в електронній чи паперовій формі за допомогою програмного забезпечення ДРРП, має однакову юридичну силу та використовується відповідно до законодавства [216, ст. 32; 217, п. 3—7].

19. **Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.** Необхідна інформація про особу щодо кожного із об'єктів нерухомого майна або в цілому зареєстрованих речових прав за визначений період отримується за означеними цією особою параметрами пошуку, які актуальні на дату і час її надання для реєстрації. Інформація про особу за ідентифікатором

або комбінацією ідентифікаторів надається щодо суб'єкта речового права, обтяження — фізичної або юридичної особи [217, п. 5—16]. У ДРРП містяться відомості про всіх осіб, що отримували інформацію з нього.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* ДРРП підтримує безкоштовний і захищений зв'язок із шістьма реєстрами — Реєстром прав власності на нерухоме майно, Єдиним реєстром заборон відчуження об'єктів нерухомого майна, Державним реєстром іпотек, Державним земельним кадастром, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань і Єдиним державним реєстром судових рішень [216, ст. 12; 163, п. 2].

У процесі роботи з ДРРП можливе системне використання цих шести реєстрів на підставі загального ідентифікатора з комбінацією реквізитів, які стосуються фізичної особи за прізвищем, ім'ям та (за наявності) по батькові, номером запису в ЄДДР, номером та (за наявності) серії документа, що посвідчує особу, реєстраційним номером облікової картки платника податків, реквізитами документа, що посвідчує особу (серія, номер, дата видачі документа, уповноважений суб'єкт, що видав документ, строк дії документа (за наявності)); додаткові відомості про документ (за наявності) [281, п. 8; 217, п. 5].

За умови спільного використання відомостей цих реєстрів з іншими для вирішення завдань соціальної політики щодо тих чи інших виплат населенню стане можливим урахування реального майнового стану осіб для зменшення обсягу нецільових витрат бюджету.

Якість і повнота аналізу соціальної політики для вирішення цільових завдань надання допомоги населенню, яке того потребує, покращиться у випадку доповнення відомостей ДРРП до реквізитів фізичних осіб та місць їх проживання (реєстрації).

Загальна схема спільного використання ДРРП із шістьма реєстрами [216, ст. 12, п. 2] має базуватись на переведенні шляхом сканування у електронний формат паперової інформації з Реєстру прав власності на нерухоме майно, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна, Державного реєстру іпотек, Державного земельного кадастру (до 01.01.2013). Це допоможе отримувати інформацію про фізичну особу в режимі реального часу.

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення* являє собою складну автоматичну систему, що працює в захищеному режимі з обмеженим доступом (надалі периметр). Доступ до даних із системи в будь-якому вигляді є можливим тільки в порядку, передбаченому законодавством та регламентами роботи ДРРП [216, ст. 12].

Система управління даними та базами даних реалізована у вигляді набору модулів, частина з яких розгорнута і працює за периметром ДРРП. Інші модулі працюють у режимі публічного доступу з мережі Інтернет [426, с. 4—5].

За периметром це блок хешування даних зі ДРРП та АПІ для перевірки актуальності даних у ДРРП за запитом. У публічному доступі це веб-система для перевірки актуальності даних в ДРРП. Програма підтримує стандартний інтерфейс *Windows* [83, с. 8].

Користувач для роботи в операційній системі *Windows* ДРРП повинен вміти: запускати програму; працювати з вікнами та стандартними елементами вікон: меню, вкладками, кнопками, списками, полями вводу тощо; працювати з гіперпосиланнями; працювати з текстовим редактором.

Прикладне програмне забезпечення для ведення ДРРП базується на технічних і програмних засобах, які здійснюють автоматичне формування та надання реєстраційного номера об'єкта нерухомого майна і присвоєння заяві реєстраційного номера, номера запису, індексного номера рішення, інформації та витягів з нього, прав тощо; формування заяв, рішень, інформації та витягу з ДРРП з накладенням у випадках, передбачених законодавством, кваліфікованого електронного підпису державним реєстратором чи уповноваженою особою суб'єкта державної реєстрації прав; захист відомостей, що містяться у ДРРП, від несанкціонованих дій; оновлення, архівування та відновлення відомостей, внесених до ДРРП, їх пошук; документальне відтворення процедури державної реєстрації прав.

Номери, що автоматично формуються та надаються за допомогою програмних засобів ведення Державного реєстру прав, складаються з цифр, що утворюють числа натурального ряду, та не повторюються на всій території України у межах нумерації об'єктів нерухомого майна, заяв, записів, документів, які формуються за допомогою Державного

реєстру прав (рішень, і інформації та витягів з Державного реєстру прав тощо) [83, с. 5—7].

Неформалізований опис. Метою створення ДРРП є офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до нього [216, ст. 2, п. 1].

ДРРП як єдина державна інформаційна система забезпечує обробку, збереження та надання відомостей про зареєстровані речові права на нерухоме майно і їх обтяження та заборону або обмеження розпорядження та/або користування нерухомим майном. У ньому також реєструються речові права та їх обтяження на земельні ділянки, а також на об'єкти нерухомого майна, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких неможливе без їх знецінення та зміни призначення, а саме: житлові будинки, будівлі, споруди, а також їх окремі споруди, квартири, житлові та нежитлові приміщення [216, ст. 2, п. 2, 5].

Реєстр придатний для централізованого постачання інформації про особу [216]. Актуальним є введення функції, яка уможливить статистичний аналіз шляхом виключення дублювання інформації у випадку неодноразових реєстраційних дій відносно однієї особи. Система отримання та зберігання інформації про особу доволі зручна.

Під час проведення державної реєстрації ДРРП є одним із системотвірних, адже підтримує обмін із шістьма реєстрами [216, п. 20].

Технічним адміністратором ДРРП є державне унітарне підприємство «НАІС», яке визначено Мінюстом та віднесено до сфери його управління. Воно здійснює заходи зі створення, впровадження та супроводження програмного забезпечення ДРРП, відповідає за його технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних цього реєстру, здійснює технічні та технологічні заходи з надання, блокування та анулювання доступу до нього, організовує та проводить навчання для роботи з цим реєстром [56, п. 1].

Суттєвим недоліком вказаного реєстру є невідповідність (неповнота) реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень з реальними правами, які були набуті до 01.01.2013 і зареєстровані у інших реєстрах, нерідко в паперовій формі. Це стосується Державного реєстру іпотек, Реєстру прав власності на нерухоме майно, Єдиного реєстру заборон

відчуження об'єктів нерухомого майна, Державного реєстру обтяжень рухомого майна. Інформація про те, з якого періоду у цих реєстрах зберігаються паперові документи, відсутня. Ключова проблема полягає у потребі переведення у електронний формат (шляхом сканування) даних Бюро технічної інвентаризації (БТІ), яке реєструвало права власності на нерухомість у паперовому вигляді. У зв'язку з цим актуальним є забезпечення надійного зберігання архівних даних у названих чотирьох архівних реєстрах. Це стосується і збереження архівних відомостей у господарських книгах громад, де до 05.08.1992 відбувалася державна реєстрація прав власності.

З метою використання цього реєстру у системі реєстрів населення для інформаційного забезпечення соціальної політики необхідно ввести додаткову функцію для виключення кількарязового обліку особи. Для цього треба забезпечити збереження лише одного облікового запису за: прізвищем, ім'ям та по батькові, реєстраційним номером облікової картки платника податків (РНОКПП). Доцільно увести до запису дату народження особи.

Для аналізу юридичних осіб і неурядових організацій доцільно застосувати аналогічний метод.

7.5. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

Формалізований опис. Основне джерело: сайт Національного агентства з питань запобігання корупції <https://public.nazk.gov.ua/>

1. *Утримувач реєстру.* Національне агентство з питань запобігання корупції.

2. *Дата створення.* 2016 рік.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Указ Президента України від 16.04.2015 № 217 «Про утворення Національного антикорупційного бюро України» [388], а також рішення Національного агентства з питань запобігання корупції щодо декларування, роз'яснення, порядку тощо [391, 406, 69]:

Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затверджений рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.06.2016 № 3;

Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю, затверджене рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 11.08.2016 № 3;

Загальні рекомендації при роботі з Єдиним державним реєстром декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (на сайті НАЗК є відповідна відеоінструкція).

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру: Національне агентство з питань запобігання корупції, Департамент фінансового контролю та моніторингу способу життя разом із відділом правового забезпечення.

5. Перелік реквізитів реєстру:

- ідентифікатор документа;
- ім'я, по батькові;
- прізвище;
- посада;
- місце роботи;
- посилання на PDF-версію документа.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля:

- ПІБ (має бути українською);
- РНОКПП, тип декларації (див. нижче);
- рік;
- тип документа;
- тип посади (державна служба, органи місцевого самоврядування, посадова особа юридичної особи публічного права);
- категорія (від I до VII) та А, Б, В; період публікації (від ... до);

- ступінь ризику (чи належить посада до посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків, перелік яких затверджено Національним агентством [264]);
- відповідальне становище (за визначеним переліком посад).

7. *Джерела інформації для заповнення реєстру.* Інформацію до реєстру надають публічні службовці або особи, що претендують на такі посади.

Декларація може бути: щорічна (з 01 січня до 01 квітня року, наступного за звітним роком); перед звільненням; після звільнення; кандидата на посаду.

Три типи документів, які подаються: Декларація, Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, Виправлена декларація.

8. *Наявність відсканованих документів.* Немає.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Немає.

10. *Дата, з якої існують відомості.* 2015 рік.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Немає.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Реєстр ведеться в електронному вигляді, однак є посилання на PDF-версію документів.

До прав НАЗК належить «мати безпосередній автоматизований доступ до інформаційно-телекомунікаційних і довідкових систем, реєстрів, банків даних, зокрема тих, що містять інформацію з обмеженим доступом, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, користуватися державними, зокрема урядовими, засобами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами» [250].

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Централізований.

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Суб'єкти декларування, що є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єкти декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків, відповідно до

ст. 50 Закону «Про запобігання корупції» повідомляють Національне агентство про суттєві зміни у своєму майновому стані відповідно до частини другої ст. 52 шляхом подання відповідного електронного повідомлення до Реєстру через власний персональний електронний кабінет у десятиденний строк з моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку.

15. *Періодичність архівації реєстру.* Документи, які суб'єкт декларування подав до Реєстру, зберігаються у Реєстрі упродовж всього часу виконання цією особою функцій держави або місцевого самоврядування, або іншої визначеної діяльності, а також упродовж п'яти років після припинення виконання нею зазначених функцій, крім останньої поданої такою особою декларації, яка зберігається безстроково.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру:* шляхом автентифікації (автентифікація — електронна процедура, яка дає можливість підтвердити електронну ідентифікацію фізичної особи та/або походження і цілісність електронних даних).

Функціональні можливості Реєстру забезпечують моніторинг відвідувань та дій з даними Реєстру його користувачів (тобто суб'єктів декларування; працівників Національного агентства, уповноважених мати доступ до повних даних Реєстру та адміністраторів системи Реєстру; а також уповноважених службових осіб інших державних органів, яким доступ до Реєстру надано відповідно до закону, та які отримали кваліфікований електронний підпис); крім осіб, які здійснюють доступ до публічної частини Реєстру.

Для користувачів групи «уповноважені службові особи інших державних органів, яким відповідно до закону надано доступ до Реєстру» доступ згідно із укладеним договором між ДП «НАІС» і користувачем / представником органу державної влади, органу місцевого самоврядування. Відповідно до договору між ДП «НАІС» і користувачем / представником органу державної влади чи місцевого самоврядування, у заяві зазначається інформація про приєднання до Договору про надання ідентифікаторів доступу до Єдиних та Державних реєстрів (редакція від 24.02.2020) [26] і здійснюється надання співробітникам користувача, які відповідно до законодавства мають право доступу до Єдиних та Державних реєстрів (далі — Системи), ідентифікаторів (логіну та пароля)

доступу до Систем, для здійснення ними повноважень, передбачених чинним законодавством України. Доступ до Систем надається користувачеві з використанням кваліфікованого електронного підпису, сумісного з програмним забезпеченням Систем. Користувач самостійно здійснює дії, пов'язані з отриманням кваліфікованих електронних довірчих послуг у кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг, причому для цілей здійснення Користувачем реєстраційних дій у Системах ДП «НАІС» може запроваджувати механізми додаткової автентифікації користувача у Системі. Відповідно реєстрація таких дій може здійснюватись автоматично за допомогою факту і частоти використання певних КЕД.

17. Основні користувачі реєстру. Користувачі поділяються на декілька груп:

- суб'єкти декларування, які зареєструвалися в Реєстрі через мережу Інтернет відповідно до Порядку [391];
- працівники Національного агентства, уповноважені мати доступ до повних даних Реєстру для реалізації Національним агентством повноважень та прав, передбачених законодавством, надсилати повідомлення суб'єктам декларування;
- адміністратори системи Реєстру, що здійснюють керування обліковими записами працівників Національного агентства, налаштування параметрів роботи Реєстру;
- уповноважені службові особи інших державних органів, яким надано доступ до Реєстру;
- фізичні та юридичні особи, які мають вільний доступ через мережу Інтернет до публічної частини Реєстру та можуть здійснювати пошук, перегляд та збереження електронних копій документів Реєстру, зокрема у формі відкритих даних, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

18. Доступ до даних реєстру. Для всіх — відкритий цілодобовий доступ до публічної частини Реєстру (рис. 7.1) передбачає можливість пошуку, перегляду, копіювання та роздруковування інформації, отримання (завантаження) документів у різних найпоширеніших форматах даних, зокрема *PDF, HTML*.

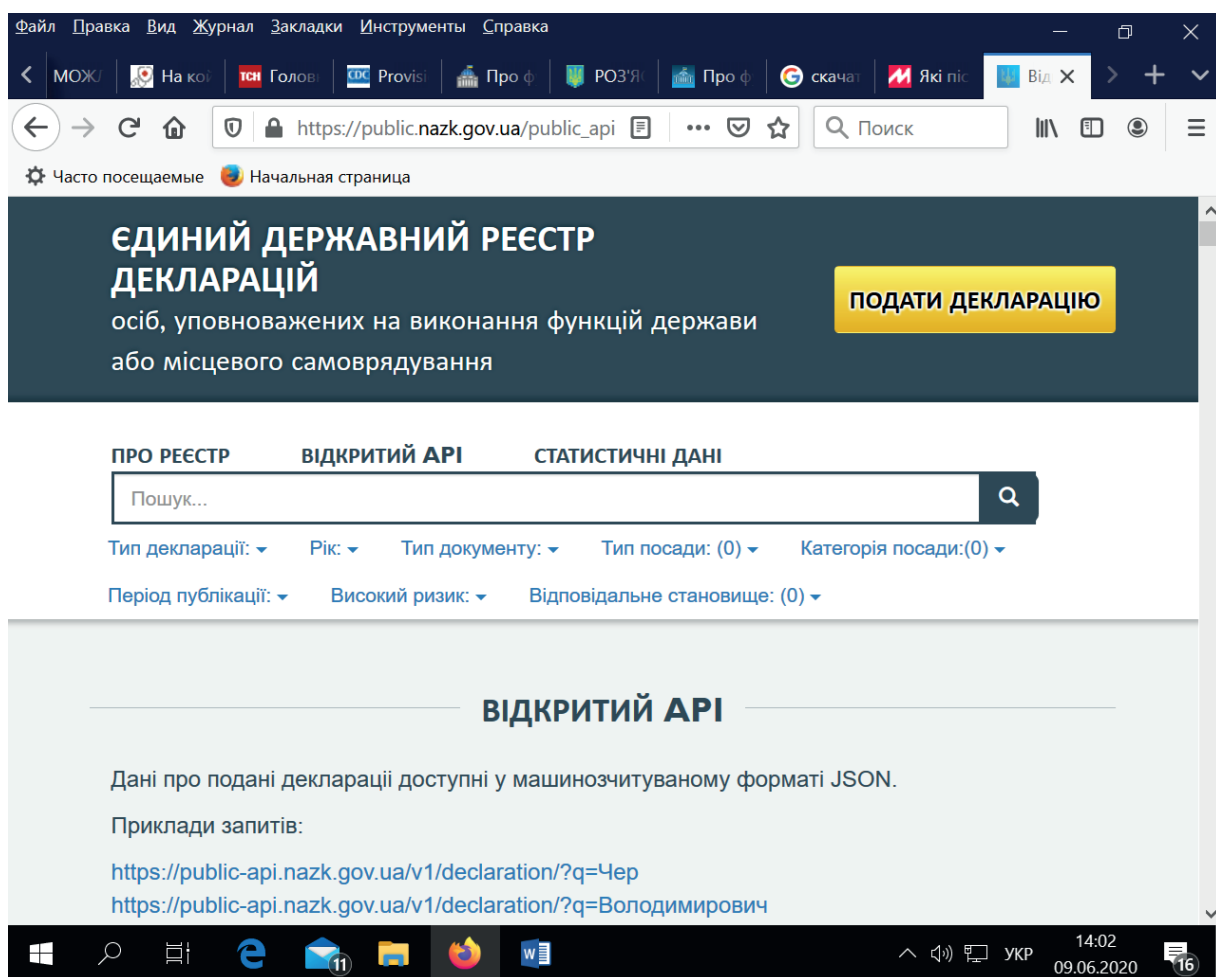

Рис. 7.1. Екран офіційного сайту НАЗК з відображенням можливостей відкритого запиту про наявні документи, 01.06.2020

Джерело: [69].

Для декларантів ДП «НАІС» через персональний електронний кабінет — індивідуальну персоніфіковану вебсторінку суб'єкта декларування у Реєстрі, за допомогою якої здійснюється подання електронних документів, обмін повідомленнями тощо.

Відкритий для громадян, запит на <https://public-api.nazk.gov.ua/v1/declaration/{id}>, де *id* — ідентифікатор документа, окрім конфіденційної інформації.

Найпростішим є оформлення відкритого запиту за прізвищем (і навіть за частиною прізвища, ім'я і по батькові особи декларанта), доданого до <https://public-api.nazk.gov.ua/v1/declaration/>. Наприклад, за запитом <https://public-api.nazk.gov.ua/v1/declaration/?q=Чер> Система у відповідь видає відомості про всіх наявних у Реєстрі Черненко, Червоненко, Чер-

навських тощо. У кожному записі є позиція *id* — унікальний ідентифікатор документів (наприклад, d1417237-8a22-46f6-ae4e-1cbf39a655b2), який Реєстр надає автоматично.

Для отримання детальної інформації про декларацію слід виконати запит на <https://public-api.nazk.gov.ua/v1/declaration/{id}>, де: d1417237-8a22-46f6-ae4e-1cbf39a655b2 і є {id}.

Конфіденційна інформація — інформація Реєстру, доступ до якої обмежено відповідно до абз. 4 ч. 1 ст. 47 Закону України «Про запобігання корупції» та ст. 60, 61 Закону України «Про банки і банківську діяльність».

19. Сервіси роботи з реєстрами для користувачів. Подати запит на <https://public-api.nazk.gov.ua/v1/declaration/{id}>, де *id* — ідентифікатор документа.

20. Зв'язок з іншими реєстрами. Функціональні можливості Реєстру забезпечують інтеграцію та обмін даними з інформаційно-телекомунікаційними і довідковими системами, реєстрами, банками даних, зокрема тими, що містять інформацію з обмеженим доступом, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування.

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Дані про подані декларації доступні як у машинозчитуваному форматі *JSON* для завантаження, так і за допомогою інтерфейсу прикладного програмування (*API*).

Неформалізований опис. Основне джерело: сайт Національного агентства з питань запобігання корупції <https://public.nazk.gov.ua/>

Утримувачем реєстру, що функціонує з 2016 року, є Національне агентство з питань запобігання корупції.

Метою створення реєстру є спрощення подання публічними службовцями їх декларацій майнового стану, доступу до них та їх перевірки. Для цього система електронного декларування передбачає виконання таких завдань:

- спрощення введення даних суб'єктом декларування;
- забезпечення захищеного протоколу автентифікації для входу в систему електронного декларування;

- запобігання помилкам з боку суб'єкта декларування під час введення даних;
- забезпечення захищеного зберігання введених даних;
- надання відкритого онлайн доступу та засобів пошуку за відкритими даними, що містяться в деклараціях, і можливості їх завантаження;
- API для розробників для забезпечення захищеного доступу до відкритих даних із декларацій майнового стану та їх завантаження в різних форматах;
- оптимізація процедур обробки декларацій майнового стану персоналом Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) і створення ефективного бізнес-процесу перевірки декларацій.

Перед початком роботи з Реєстром потрібно отримати кваліфікований електронний підпис (КЕП) в одного із кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг (КНЕДП), перелік яких представлено за посиланням <https://czo.gov.ua/ca-registry>; мати персональну електронну поштову скриньку. Симптоматично, що НАЗК спеціально наголошує, звертаючись до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування в країні зі збройним конфліктом з визнаною країною-агресором Російською Федерацією, який триває з 2014 року [336], що не слід використовувати поштові скриньки, розташовані у домені RU (наприклад: x@mail.ru, x@yandex.ru).

НАЗК для коректної роботи з Реєстром рекомендує використовувати інтернет-браузер *Google Chrome* останньої версії, та пропонує у разі необхідності звернутись до служби технічної підтримки за адресою support@nazk.gov.ua, акцентуючи увагу на тому, що треба направляти електронний лист з персональної електронної поштової скриньки, зазначеної під час реєстрації; у темі листа вказати суть питання; а у листі навести ПІБ, реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) та викласти суть питання, за необхідності до листа додавати скріншоти (зображення екрана).

Реєстр базується на Законах України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про

запобігання корупції», інших законах та відповідних нормативно-правових актах. Юридичною основою створення та ведення є низка нормативно-правових актів, насамперед, Указ Президента України «Про утворення Національного антикорупційного бюро України» [388]; а також декілька Рішень Національного агентства з питань запобігання корупції щодо електронного декларування і рекомендацій у роботі з Єдиним державним реєстром декларацій [69], роз'яснення стосовно заходів фінансового контролю [406], порядків формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування [391] тощо.

Вся інформація, що міститься в Реєстрі, надається відповідно до Законів України «Про захист персональних даних», «Про доступ до публічної інформації».

У реєстрі представлено такі позиції інформації про декларанта як ідентифікатор документа; прізвище, ім'я, по батькові; посада; місце роботи та наявне посилання на *PDF*-версію документа (одного з трьох типів документа, що декларується, а саме: декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, або декларації виправленої). Визначено, що декларація може бути щорічною (тобто охоплювати період звітного року і подаватися з 01 січня до 01 квітня року наступного за звітним роком); перед звільненням і після нього, а також декларація кандидата на посаду. Окрім ідентифікації за названими характеристиками існує поділ залежно від типу посади (посада державної служби, посада в органах місцевого самоврядування та посадова особа юридичної особи публічного права; з категорією (від I до VII) та А, Б, В; терміном (період публікації з і до певного часу); ступенем відповідальності.

Інформацію для заповнення реєстру постачають публічні службовці або особи, що претендують на такі посади. Суб'єкти декларування подають декларації з додержанням таких вимог:

- щорічна декларація — декларація, яка подається у період з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня року, наступного за звітним роком, і охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація, та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року;

- декларація перед звільненням — декларація, яка подається відповідно не пізніше двадцяти робочих днів з дня припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або іншої діяльності, зазначеної у підпунктах «а», «в» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону «Про запобігання корупції», і охоплює період, який не був охоплений деклараціями, раніше поданими суб'єктом декларування, та містить інформацію станом на останній день такого періоду. Останнім днем такого періоду є день припинення діяльності. Під раніше поданими деклараціями розуміють декларації, що були подані до Реєстру відповідно до чинного законодавства;
- декларація після звільнення — декларація, яка подається до 00 годин 00 хвилин 01 квітня року, наступного за звітним роком, у якому було припинено діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування. Інформація про місце роботи (проходження служби) та займану посаду суб'єкта декларування у такій декларації зазначається відповідно до місця роботи (проходження служби) та займаної посади, перебування (проходження) на яких зумовили обов'язок подання такої декларації;
- декларація кандидата на посаду — декларація, яка подається до призначення або обрання особи на посаду. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому особа подала заяву на зайняття посади, якщо інше не передбачено законодавством, та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

Також подається інформація у вигляді Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, або ж варіант виправленої декларації.

Централізований реєстр містить дані від 2015 року. Службові особи, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єкти декларування, які обіймають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків, повідомляють Національне агентство про суттєві зміни у своєму майновому стані відповідно до ч. 2 ст. 52 Закону «Про запобігання корупції» шляхом подання відповідного електронного повідомлення до Реєстру через власний персональний електронний кабінет у десятиденний строк з моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку. Зазначене електронне повідомлення подається шляхом заповнення відповідної електронної форми.

Документи, які суб'єкт декларування подав до Реєстру, зберігаються у Реєстрі упродовж усього часу виконання цією особою функцій держави або місцевого самоврядування або іншої діяльності, зазначеної у підпунктах «а», «в» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону «Про запобігання корупції», а також упродовж п'яти років після припинення виконання нею зазначених функцій, крім останньої поданої такою особою декларації, яка зберігається безстроково.

Реєстр поділяється на дві частини: для уповноважених користувачів та публічну (загальнодоступну). Функціональні можливості Реєстру забезпечують моніторинг відвідувань і дій з даними Реєстру його користувачами, крім осіб, які здійснюють доступ до публічної частини Реєстру.

Статус користувача підтверджується за рахунок автентифікації (у даному контексті автентифікація — електронна процедура, яка дає можливість підтвердити електронну ідентифікацію фізичної особи та/або походження і цілісність електронних даних); відповідно електронна ідентифікація є процедурою використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну особу. Загальні рекомендації для роботи з Єдиним державним реєстром декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, на початку роботи з Реєстром вимагають для реєстрації обов'язково перевірити правильність своїх даних, а саме ПІБ (українською) та РНОКПП.

Використовується також електронна печатка — електронні дані, які додає створювач електронної печатки до інших електронних даних або які логічно з ними пов'язуються і використовуються для визначення походження та перевірки цілісності пов'язаних електронних даних.

Після заповнення усіх необхідних полів форми документа суб'єкт декларування підписує документ шляхом накладання на нього особистого кваліфікованого електронного підпису, а перед тим підтверджує ознайомлення з попередженням про настання відповідальності за подання недостовірних відомостей та про згоду на обробку персональних даних шляхом проставлення відповідної відмітки.

Інші повідомлення, які суб'єкт декларування направляє за допомогою персонального електронного кабінету, він також підписує, накладаючи на них особистий кваліфікований електронний підпис.

Серед основних користувачів реєстру виділяють власне суб'єктів декларування, зареєстрованих в Реєстрі; працівників Національного агентства, уповноважених мати доступ до повних даних Реєстру для реалізації Національним агентством повноважень та прав, передбачених законодавством, та надсилати повідомлення суб'єктам декларування; адміністраторів системи Реєстру, що здійснюють керування обліковими записами працівників Національного агентства, налаштування параметрів роботи Реєстру; уповноважених службових осіб інших державних органів, яким надано доступ до Реєстру; і, нарешті, фізичних та юридичних осіб, які мають вільний доступ через мережу Інтернет виключно до публічної частини Реєстру та можуть здійснювати пошук, перегляд та збереження електронних копій документів Реєстру, зокрема у формі відкритих даних, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Доступ до даних реєстру безкоштовний у відкритому доступі. Для декларантів доступ здійснюється через персональний електронний кабінет — індивідуальну персоніфіковану вебсторінку суб'єкта декларування у Реєстрі, за допомогою якої здійснюється подання електронних документів або обмін повідомленнями. Реєстр відкритий для пересічних громадян, окрім конфіденційної інформації (тобто інформації Реєстру, доступ до якої обмежено відповідно до абзацу четвертого ч. 1 ст. 47 Закону «Про запобігання корупції» та ст. 60, 61 Закону України «Про банки і банківську діяльність»).

Кожному поданому документу Реєстр автоматично надає унікальний ідентифікатор документа та накладає на нього електронну печатку Реєстру, що унеможливорює внесення несанкціонованих змін до поданого документа (забезпечує цілісність документа). Для того, щоб отримати необхідну інформацію про особу за визначений період, за визначеним критерієм чи комбінацією критеріїв, слід надати відповідний запит.

Національне агентство рекомендує під час заповнення декларації звіряти інформацію з даними державних реєстрів, зокрема:

- дані, які необхідно зазначити у розділах 3 «Об'єкти нерухомості» та 4 «Об'єкти незавершеного будівництва» декларації, можна перевірити в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно;

- інформацію до розділів 8 «Корпоративні права» та 9 «Юридичні особи, кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є суб'єкт декларування або члени його сім'ї» декларації можна звірити з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань;
- онлайн-сервіс Електронний кабінет водія надасть всю інформацію про транспортні засоби, які перебувають в особи на праві власності, отримана інформація знадобиться для заповнення розділу 6 «Цінне рухоме майно — транспортні засоби»;
- портал електронних послуг Пенсійного фонду України допоможе знайти інформацію про отримані протягом року доходи; крім того, відомості про доходи можна отримати, сформувавши запит в електронному кабінеті на сайті Державної податкової служби України за посиланням. Інформацію про доходи за попередній рік можна отримати після 10 лютого;
- власникам повітряних суден радять перевірити інформацію у Реєстрі цивільних повітряних суден України;
- власники морського та річкового транспорту можуть отримати інформацію в Судновій книзі України та Державному судновому реєстрі;
- інформацію щодо зареєстрованих патентів на винаходи, корисні моделі, промислові знаки тощо, яка необхідна для заповнення розділу 6 «Нематеріальні активи», можна знайти на сайті Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент) за посиланням <https://ukrpatent.org/uk/articles/bases2>.

З правилами користування зазначеними реєстрами можна ознайомитись на сайтах відповідних органів (важливо, що вхід до реєстрів здійснюється за допомогою кваліфікованого електронного підпису). Інформація, яка міститься у реєстрах, може бути неповною та періодично оновлюватись.

Особливістю цього Реєстру є функціонування у неоднорідному часовому режимі, з прив'язкою до активності більшості користувачів з числа декларантів упродовж першого кварталу кожного року з піком у березні. Додаткове навантаження на ресурси Реєстру дає збільшен-

ня в рази кількості користувачів Реєстру, коли декларанти усвідомлюють, що строк подання декларацій завершується, і прагнуть подати їх до 1 квітня. Також це відбувається у зв'язку з активізацією ЗМІ та громадськості стосовно ознайомлення з опублікованими е-деклараціями. Існує зв'язок з іншими, недержавними реєстрами, є можливість інтеграції та обміну даними з інформаційно-телекомунікаційними і довідковими системами, банками даних, зокрема тими, що містять інформацію з обмеженим доступом, утримувачем або адміністратором яких є державні органи або органи місцевого самоврядування.

Наприклад, використовує дані реєстру Громадська організація «Канцелярська Сотня» (*Kantseliarska sotnia / The White Collar Hundred*), що з метою боротьби з корупцією створила найбільшу базу декларацій українських чиновників, з адаптованим повнотекстовим пошуком та аналітичною системою, яка за кількістю відвідувань переважає офіційний реєстр НАЗК. Цікавим аспектом доступного аналізу є, наприклад, те, що можна дослідити, яким чином і наскільки зростали статки службовця за період перебування на державній службі. Створена так звана система «червоних прапорців», що підсвічує «підозрілі» декларації.

Проект «Декларації» [22] виник у грудні 2014 року, коли на сайті Міністерства юстиції були вперше опубліковані декларації чиновників, які проходили люстраційну перевірку. Утримувач реєстру «Декларації» — ГО «Канцелярська Сотня». Спочатку це була реалізація Порядку проведення перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами 3 і 4 статті 1 Закону України «Про очищення влади» (постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 № 563 «Деякі питання реалізації Закону України «Про очищення влади»), зокрема, п. 21 Порядку — Керівник органу в день надіслання запитів органам перевірки надсилає Мін'юсту повідомлення про початок проходження перевірки особою за формою згідно з додатком 4 у паперовій та електронній формі (скановану копію у форматі *pdf* та відповідну інформацію у форматі *Microsoft Word*), а також для осіб, які обіймають посади, віднесені до 1—3 категорій посад державної служби, та посади керівного та начальницького складу правоохоронних органів — копію декларації (крім відомостей, що віднесені законом до інформації з обмеженим доступом) в паперовій та електронній формі (скановану копію у форматі *pdf*), які не пізніше ніж на п'ятий день з дня їх надходження до Мін'юсту

розміщуються на його офіційному вебсайті із зазначенням дня початку проходження перевірки. Це повідомлення розміщується на офіційному вебсайті Мін'юсту на період перевірки, а дані вносяться до Єдиного державного реєстру осіб, щодо яких застосовано положення Закону «Про очищення влади» (утримувачем якого, очевидно, був Мін'юст), у якому і накопичувались паперові декларації до створення реєстру в електронному вигляді.

До того оприлюднення мало здійснюватися за старими правилами (ст. 12 Закону України від 07.04.2011 № 3206-IV «Про засади запобігання і протидії корупції») за певним переліком посад, у 30-денний термін з моменту надання на сайті відповідного органу державної влади або органу місцевого врядування, та бути доступним на строк упродовж року (а якщо таких сайтів не було, — бути опублікованим у місцевій пресі). З початком другого етапу е-декларування 1 січня 2017 року цей Закон, який передбачав подання паперових декларацій, остаточно втратив чинність, нині реалізується новий (Закон України «Про запобігання корупції») [26].

До того моменту більшість декларацій чиновників не публікувались взагалі, тож викладений на сайті Міністерства юстиції масив даних спричинив неабиякий інтерес серед журналістів та аналітиків. Але декларації публікувались у дуже незручній формі, у вигляді архівів, що містили відскановані паперові декларації. Головна ідея проекту полягала в тому, щоб перевести заповнені вручну скани до справжнього електронного вигляду, для чого за допомогою соціальних мереж було залучено понад 3 тисячі волонтерів. Першим кроком стала гугл-форма та поштова розсилка. Усе працювало приблизно так: волонтер залишав свою поштову адресу, отримував листа з посиланням на скан декларації, передруковував декларацію в гугл-форму. Кожну декларацію розшифровували три волонтери, після чого дані автоматично порівнювали та публікували у зручному для аналізу вигляді. Для розшифрування 3,5 тисяч декларацій волонтерам знадобилось близько тижня, однак дані містили таку кількість помилок, що редактору знадобилось кілька місяців для їх «чистки». Перший пакет даних проекту «Декларації» був опублікований 1 квітня 2015 року, і упродовж першого року в рамках цього проекту були розшифровані та оприлюднені майже 19 тисяч декларацій, тобто в електронну форму були переведені усі паперові декларації, що перебу-

вали у відкритому доступі. Проєкт «Декларації» став одним із рушіїв запуску державного електронного декларування, напрацювання проєкту, зокрема дизайн форми, були використані у побудові державної платформи, а співзасновник проєкту Д. Чаплінський був консультантом Світового банку зі створення платформи.

Після старту е-декларування восени 2016 р. розробники «Декларацій» інтегрували дані державної системи та впровадили в рамках підпроєкту «Драгнет» низку корисних аналітичних та пошукових інструментів. Сьогодні проєкт «Декларації» є найбільшою в Україні базою декларацій чиновників за 2011—2016 роки, доступні документи з масивом у десятки тисяч декларацій, оцифрованих з паперових носіїв. Також у рамках проєкту була сформована власна редакція з журналістів та аналітиків, які обробляють масив даних, займаються розробкою аналітичних моделей, виконують власні розслідування, складають добірки матеріалів інших редакцій, що користуються проєктом. Проєкт «Декларації» продовжує внесення до масиву даних з паперових декларацій за попередні роки.

На спільному сайті Bihus.info за посиланням [63] окрім спільних із сайтом НАЗК можливостей пошуку за типом посади, типом документу тощо, додано такий зручний фільтр як «регіон», а також показано кількість документів за певним фільтром, наприклад за 2011 рік — лише 556, тоді як за 2018 — 1 282 599.

Є навіть можливість пошуку за такими позиціями як Ризик-фактори (напевно, аналогічно з Переліком посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків), наприклад:

- активи в 10+ разів перевищують доходи;
- зобов'язання в 2+ разів перевищують активи і доходи;
- не вказано вартість нерухомості, права на яку набуті в поточному році;
- не вказано вартість транспортного засобу (ТЗ), право на який набуто в поточному році;
- готівка > 5 млн грн;
- видатки в 3+ разів перевищують активи і доходи;
- подарунки, призи, благодійна допомога складають >75 % доходу;

- є будинок / дача, немає землі;
- є гараж, немає авто;
- є «люксові» авто;
- призи / лотереї більше 10 тис.;
- є нерухомість за кордоном;
- має фінансові зобов'язання по відношенню не до банків, страхових чи лізингових компаній або пенсійних фондів;
- має повітряний транспортний засіб;
- має нерухомість площею більше 300 м²;
- член сім'ї не надав інформацію.

Проект реалізується за підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та громадської організації «Інтерньюз-Україна». ГО «Канцелярська Сотня» визнана кращою у сфері використання відкритих даних в журналістиці в рамках першого загальноукраїнського форуму розвитку та застосування відкритих даних *Open Data Forum 2017* (Київ).

17 березня 2020 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)». Серед іншого, внесено зміни до Закону України «Про запобігання корупції», згідно з якими у 2020 році термін подання щорічних декларацій і декларацій після звільнення було продовжено до 1 червня. Крім того, суб'єкти декларування, які у період до 01.06.2020 не мали можливості подати декларацію перед звільненням або повідомлення про суттєві зміни у майновому стані у зв'язку із установами на території їх проживання карантинно-обмежувальних заходів, звільняються від відповідальності за несвоєчасне подання такої декларації чи повідомлення у зазначений період.

Висновок. Ураховуючи велику кількість населення, яке виконує в певний період своєї трудової активності функції публічних службовців і, відповідно, значну частку таких осіб серед усього населення країни (надмірну, на думку багатьох експертів), та курс на подолання корупції, проголошений в Україні, реєстр, що дає змогу оцінити не лише майновий стан, а і проаналізувати прозорість і чесність його декларування, зокрема за рахунок громадського контролю, висуває державний реєстр де-

кларацій на важливе місце у загальній системі функціонування реєстрів, що містять інформацію про фізичних осіб. Його можна використовувати як джерело індикації відповідальності державних службовців перед народом у частині віддзеркалення моральних чеснот, намірів, з якими декларанти приходять на посади, і результатів у вигляді масштабів особистого збагачення після звільнення з посади. Також аналіз даних цього реєстру має впливати на розподіл соціальних пільг серед публічних службовців і членів їхніх родин.

7.6. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Утримувачем єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (далі Реєстр) згідно з Законом України від 14.10.2014 № 1700-VII «Про запобігання корупції» [250, ст. 11, п. 9] та «Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» [137, розд. I, п. 4] є Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК).

За період із січня 2012 р. до лютого 2019 р. утримувачем попереднього реєстру — «Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення» було Міністерство юстиції України, відповідно до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» [254, ст. 21, п. 2], постанови КМУ від 14.07.1999 № 1272 «Деякі питання адміністрування Державних та Єдиних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції» [34, п. 1] і наказу Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5 «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення» [267, п. 4]. Згідно з Законом України [250], постановою КМУ від 29.04.2015 № 265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015—2017 роки» [255, п. 5] та наказом Міністерства юстиції України від 27.02.2019 № 610/5 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства юстиції України від 11 січня 2012 року № 39/5» [184, п. 1] ведення реєстру припинено у зв'язку зі створенням НАЗК.

2. *Дата створення*. Нова система реєстру діє від 04.02.2019 р. [71, 178].

3. *Юридична основа створення та ведення*. Сфера запобігання та протидії корупції регулюється Конституцією України, міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, Законом України [250, ст. 2, п. 1], а також відповідними нормативно-правовими актами — Указами Президента України, постановами КМУ, наказами НАЗК, міністерств юстиції та фінансів, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) [111, с. 1] та інших.

Нормативно-правова база щодо запобігання проявам корупції [111, с. 1]:

- Конституція України;
- Міжнародні акти: Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS-191) ратифікований Законом України від 18.10.2006 № 253-V; Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 01.01.2006 № 2476-IV; Конвенція Організації Об'єднаних націй проти корупції від 01.01.2010 № 251-V; Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 01.03.2010 № 252-V;
- Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- Кримінальний кодекс України;
- Кодекс законів про працю України [70, с. 1];
- Кодекс адміністративного судочинства України [70, с. 1];
- Цивільний процесуальний кодекс України [70, с. 1];
- Закони України: від 07.04.2011 № 3207-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення»; від 16.09.2014 № 1682-VII «Про очищення влади»; від 14.10.2014 № 1700-VII «Про запобігання корупції»; від 14.10.2014 № 1699-VII «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014—2017 роки»; від 14.10.2014 № 1698-VII «Про Національне антикорупційне бюро України»; від 10.12.2015 № 889-VIII «Про державну службу»; від 15.03.2016 № 1022-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей подан-

- ня службовими особами декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру у 2016 році»; від 23.12.1993 № 3782-XII «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»; від 13.01.2011 № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації»; від 07.04.2011 № 3206-VI «Про засади запобігання і протидії корупції» [254];
- Укази Президента України: від 14.10.2014 № 808/2014 «Про Національну раду з питань антикорупційної політики»; від 15.05.2015 № 272/2015 «Питання Ради громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України»;
 - постанови Кабінету Міністрів України: від 04.09.2013 № 706 «Питання запобігання та виявлення корупції» та «Типове положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції»; від 16.10.2014 № 563 «Деякі питання реалізації Закону України «Про очищення влади»; від 18.03.2015 № 118 «Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції»; від 14.05.2015 № 301 «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність деякі постанови Кабінету Міністрів України «Про запобігання корупції»; від 14.07.1999 №1272 «Деякі питання адміністрування Державних та Єдиних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції» [34]; від 29.04.2015 № 265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015—2017 роки» [255];
 - розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 № 1025 «Про затвердження плану проведення перевірок відповідно до Закону України «Про очищення влади»;
 - накази міністерств: Міністерства фінансів України від 13.03.2015 № 333 «Про затвердження Порядку здійснення перевірки достовірності відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру»; спільний Міністерства юстиції України і НАЗК від 16.01.2019 № 140/5/4/19 «Про передачу нематеріального активу-бази даних». Підписано акт приймання-передачі нематеріального активу-бази даних «Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення». [399, с. 1]; Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5

- «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення» (втратив чинність на підставі Наказу Міністерства юстиції України від 27.02.2019 № 610/5 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства юстиції України від 11 січня 2012 року № 39/5») [267];
- рішення Національного агентства з питань запобігання корупції: від 10.06.2016 № 2 «Про початок роботи системи подання та оприлюднення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування»; від 10.06.2016 № 3 «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» (порядок формування, ведення та оприлюднення єдиного державного реєстру декларацій); від 17.06.2016 № 2 «Про затвердження переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків»; від 11.08.2016 № 3 «Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю»; від 09.02.2018 № 166 «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні, або пов'язані з корупцією правопорушення» (замість Наказу Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5 «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення» [137]; від 01.02.2019 № 367 «Про введення 04 лютого 2019 року у постійну (промислову) експлуатацію інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», адміністратором якої є Національне агентство» [178];
 - наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 30.01.2020 № 20/20 «Про внесення змін до Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» [200].
 - наказ Голови Національного агентства з питань запобігання корупції від 01.08.2019 № 97/19 «Антикорупційна програма Національного агентства з питань запобігання корупції на 2019 рік» [4, с. 1];
 - спільний наказ Державної судової адміністрації України та Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.04.2018

№ 167/54/18 «Про затвердження Порядку надсилання електронних копій судових рішень щодо осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та щодо юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення» [295];

- Накази НКРЕКП: від 31.01.2019 № 4 «Щодо проведення оцінки корупційних ризиків у НКРЕКП»; від 10.06.2019 № 19 «Про затвердження Антикорупційної програми Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг на 2019—2020».

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. НАЗК відповідно до Закону України [250, ст. 11, п. 9] є адміністратором реєстру.

5. Перелік реквізитів реєстру. Відповідно до Положення про реєстр, внесенню до нього підлягають відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, та про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення [137, розд. II, п. 1].

До переліку показників реєстру про особу, яку притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення належать [137, розд. II, п. 6]: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності останнього); число, місяць, рік народження; місце народження; паспортні дані (серія (за наявності) та номер паспорта, ким і коли виданий); реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності); місце проживання (для іноземців, осіб без громадянства — місце проживання за межами України); місце роботи, посада на час вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення; стаття (частина статті) Кримінального кодексу України або Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідно до якої особу притягнуто до відповідальності; склад корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення; дата набрання законної сили судовим рішенням про притягнення особи до відповідальності за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення; дата, номер судового рішення, номер судової справи, найменування суду, який ухвалив (постановив) судові рішення про притягнення особи до відповідальності за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення; вид покарання (стяг-

нення), суть задоволення позовних вимог; підстава та дата зняття, погашення судимості; реквізити розпорядного документа про накладення дисциплінарного стягнення; спосіб вчинення дисциплінарного переступу; вид дисциплінарного стягнення; підстава та дата скасування розпорядного документа про накладення дисциплінарного стягнення.

На підставі [137, розд. II, п. 10] до реєстру вносять такі показники щодо юридичних осіб:

- належність до резидентів України;
- найменування юридичної особи (повне та скорочене);
- ідентифікаційний код юридичної особи, наданий та внесений до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, або ідентифікаційний код юридичної особи іншої країни (для нерезидентів);
- організаційно-правова форма юридичної особи;
- місцезнаходження юридичної особи на час скоєння правопорушення;
- стаття (частина статті) Кримінального кодексу України, згідно з якою до юридичної особи застосовано заходи кримінально-правового характеру;
- склад корупційного правопорушення;
- дата набуття законної сили судовим рішенням про застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи за вчинення корупційних правопорушень;
- дата, номер судового рішення, номер судової справи, найменування суду, який ухвалив (постановив) судове рішення про застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи за вчинення корупційних правопорушень;
- вид заходу кримінально-правового характеру, застосованого до юридичної особи, суть задоволення позовних вимог;
- підстава та дата звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру.

6. *Ключові (ідентифікаційні) поля.* Ключовими полями, за якими можна ідентифікувати окремі записи в реєстрі, є відомості про фізич-

ну та юридичну особу, яку притягнуто до відповідальності за корупційні правопорушення.

Пошук у реєстрі фізичної особи здійснюється за одним або сукупністю ідентифікаторів, якими є прізвище, ім'я, по батькові (за наявності останнього), реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), місце, число, місяць та рік народження [137, розд. III, п. 5]. На підставі [250, ст. 59, п. 3; 137, розд. III, п. 14, пп. 1] у реєстрі у відкритому доступі є такі ідентифікаційні відомості про фізичну особу — прізвище, ім'я та по батькові, місце роботи.

Згідно з Законом України [250, ст. 59, п. 3; 137, розд. III, п. 14, пп. 2], на безоплатній основі у цілодобовому режимі пошук інформації щодо юридичної особи, до якої застосовані заходи кримінально-правового характеру, здійснюється за такими показниками — назва; юридична адреса, код в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб — підприємців [250, ст. 59, п. 3].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Відомості вносить до реєстру або вилучає з реєстру реєстратор, який входить до самостійного структурного підрозділу апарату НАЗК [137, розд. I, п. 7].

Реєстратор вносить до реєстру протягом трьох робочих днів з дня їх надходження відомості, які надійшли із Державної судової адміністрації України або засвідчені в установленому порядку паперовою копією розпорядчого документа відомості про накладання чи скасування дисциплінарного стягнення [137, розд. II, п. 5].

У Законі України [250, ст. 59, п. 1] визначено, що до реєстру вносяться відомості про фізичних осіб, яких притягнуто до кримінальної, адміністративної, дисциплінарної або цивільно-правової відповідальності за вчинення корупційного правопорушення та про юридичних осіб, до яких застосовані заходи кримінально-правового характеру. Відомості про вчинення корупційних правопорушень представниками правоохоронних органів, належність до яких становить державну таємницю, вносяться до розділу з обмеженим доступом.

8. Наявність відсканованих документів. Реєстр не містить відсканованих документів [137, розд. II, п. 3—4].

9. Наявність оцифрованої інформації. У реєстрі не передбачена наявність оцифрованої інформації [250, 254].

10. *Дата, з якої існують відомості.* Відомості у реєстрі наявні з 04.02.2019 [137, 71, 178]. За період із січня 2012 р. до лютого 2019 р. утримувачем реєстру було Міністерство юстиції України, яке передало його НАЗК.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Інформації немає [137, розд. I, п. 2].

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Вся інформація наявна на електронних носіях [137, розд. I, п. 2]

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Реєстр централізований [137, розд. I, п. 7].

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Як оновлення, так і виключення інформації з реєстру здійснюється за наявності підстав [137, розд. II, п. 8, 11, 12; розд. III, п. 16], якими є ухвали суду про скасування вироку чи винесення виправдувального, скасування постанови про накладання адміністративного стягнення [137, розд. I, п. 8]. Це ж стосується і юридичної особи [137, розд. II, п. 11]. Відомості про осіб, виключених із реєстру з вищезазначених підстав, не підлягають розміщенню на вебсайті [137, розд. III, п. 16]. У випадку виявлення фізичними та юридичними особами помилок у відомостях стосовно себе, вони можуть письмово звернутись до реєстратора, який, у разі підтвердження, усуває помилки і письмово повідомляє про це особам [137, розд. II, п. 12]. Відповідні зміни оприлюднюються протягом трьох робочих днів після внесення у реєстр [137, розд. III, п. 15].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Інформація про періодичність архівації реєстру відсутня. НАЗК відповідальне за втрату інформації з його вини [137, розд. IV, п. 1, 4].

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру встановлені НАЗК* [137, розд. III, п. 10—12]. Доступ до реєстрів надається користувачу — фізичній або юридичній особі на безоплатній основі з метою отримання ними інформаційної довідки про наявність або відсутність інформації в реєстрі. Довідка формується програмно-апаратними засобами реєстру. Реєстрація користувача як фізичної особи здійснюється на основі персональних даних, вказаних у його кваліфікованому електронному підписі [137, розд. III, п. 11]. Для юридичної особи реєстрація здійснюється на основі відомостей, вказаних у кваліфікованій електронній печатці. Це

допомагає здійснити пошук за найменуванням юридичної особи, кодом ЄРДПОУ, ідентифікаційним кодом юридичної особи іншої країни (для нерезидентів) [137, розд. III, п. 12].

Таким чином, фізичні та юридичні особи для отримання інформаційної довідки про себе здійснюють доступ на основі персональних даних, вказаних або у кваліфікованому електронному підписі, або в електронній печатці юридичної особи [137, розд. III, п. 10—12].

Користувачами реєстру для отримання витягів з нього про наявність чи відсутність відомостей про особу є державні та комунальні органи, що використовують цю інформацію під час спеціальної перевірки осіб на заняття відповідальних посад або з корупційним ризиком; правоохоронці у рамках кримінального чи адміністративного впровадження; фізичні особи та уповноважені ними особи для отримання інформації про себе. Витяги із реєстру надаються протягом семи робочих днів і готуються з питань спеціальної перевірки відповідальними за її проведення підрозділами НАЗК. У решті випадків їх опрацьовують реєстратори у письмовому або в електронному вигляді [137, розд. III, п. 2, 3, 9].

17. Основні користувачі реєстру. Основними користувачами реєстру є [137, розд. III, п. 3, п. 1—3]:

- державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування для спеціальної перевірки відомостей стосовно осіб, що претендують на посади, пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування (посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком, перелік яких затверджено Національним агентством);
- реєстратор як самостійний підрозділ НАЗК;
- структурний підрозділ апарату НАЗК зі спеціальної перевірки осіб, що претендують на відповідальні посади;
- фізичні та юридичні особи для отримання інформації про себе;
- правоохоронці — у рамках кримінального чи адміністративного провадження.

18. *Доступ до даних реєстру* для фізичних та юридичних осіб є загальнодоступним до інформації про себе, відкритим і безкоштовним. Для органів державної влади, правоохоронців та фізичних осіб (про себе) за письмовим запитом до НАЗК — реєстратором або структурним підрозділом зі спеціальної перевірки надається інформація про причетність тієї чи іншої особи до порушення правопорядку [137, розд. III, п. 12]. Ця інформація є відкритою для безкоштовного цілодобового доступу до відомостей реєстру про фізичну особу — прізвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада; час, склад вчиненого правопорушення та вид стягнення. Для юридичної особи — найменування, юридична адреса, код ЄРДПОУ, склад правопорушення [137, розд. III, п. 14, 15].

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів*. Необхідна інформація про фізичну чи юридичну особу за визначений період отримується за означеними цією особою параметрами пошуку на безкоштовному вебсайті НАЗК. Інформацію про особу можна одержати за ідентифікатором або комбінацією ідентифікаторів, якими є прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків, місце, число, місяць та рік народження [137, розд. III, п. 5].

20. *Зв'язок з іншими реєстрами*. НАЗК має безпосередній автоматизований доступ до інформаційно-телекомунікаційних і довідкових систем, реєстрів, банків даних, зокрема тих, що містять інформацію з обмеженим доступом, утримувачем яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, у тому числі Єдиний реєстр досудових розслідувань [250, ст. 12, п. 2].

Під час роботи з реєстром можна використовувати реєстри державних і місцевих органів влади на підставі загального ідентифікатора з комбінацією реквізитів, які стосуються фізичної особи, за прізвищем, ім'ям та (за наявності) по батькові, реєстраційним номером облікової картки платника податків (за наявності), місця, числа, місяця та року народження [137, розд. III, п. 5]. Щодо юридичної особи — за такими реквізитами, як її назва, юридична адреса та код в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб — підприємців [137, розд. III, п. 14, п. 2]. Можливості НАЗК з автоматичного входження до державних і місцевих реєстрів можна вважати доступом до системи реєстрів. Це доцільно використати для аналізу корупційних ризиків у соціальній політиці держави [250, ст. 12, п. 2].

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* НАЗК забезпечує програмно-технічне супроводження програмного забезпечення реєстру, надання реєстраторам доступу до нього, збереження і захист даних, навчання реєстраторів щодо користування ним [137, розд. I, п. 6].

Інформації щодо середовища функціонування програмного забезпечення немає.

Право доступу до інформації, яка міститься в реєстрі, надає голова НАЗК [137, розд. I, п. 10], який вживає заходів із запобігання несанкціонованого доступу до інформації з обмеженим доступом з дотриманням законів про захист персональних даних, володільцем яких є НАЗК [250, ст. 7, п. 1, пп. 9].

Неформалізований опис. Метою реєстру є забезпечення єдиного обліку фізичних осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення; здійснення спеціальної перевірки відомостей стосовно осіб, які претендують на відповідальні або особливо відповідальні посади та з підвищеним корупційним ризиком, а також аналіз відомостей щодо фізичних осіб у зв'язку із вчиненням корупційного правопорушення та юридичних осіб, до яких застосовані заходи кримінально-правового характеру для визначення сфер і посад з найбільшими ризиками для формування і реалізації антикорупційної політики [137, розд. I, п. 3, пп. 1—4].

Реєстр як електронна база даних виконує завдання з формування та ведення відомостей про осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, і про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення, та надання інформації у вигляді інформаційної довідки із вебсайту НАЗК та витягу із реєстру на основі письмових запитів органів влади та установ, правоохоронної системи і фізичних осіб [137, розд. I, п. 2].

Реєстр придатний для централізованого постачання інформації про особу [250, 137]. Система отримання та зберігання інформації про особу доволі зручна.

Автоматизований доступ реєстру до реєстрів державних органів і органів місцевого самоврядування, зокрема до інформації з обмеженим доступом, включаючи Єдиний реєстр досудових розслідувань, надає йому системні можливості доступу до інформації про фізичних та юридичних осіб [250, ст. 12, п. 1, пп. 2].

Адміністратором реєстру є НАЗК [137, розд. I, п. 4], яке забезпечує програмно-технічне супроводження реєстру, збереження та захист його даних, організовує і здійснює навчання реєстраторів щодо наповнення і користування реєстром, підтримує ведення розділу з обмеженим доступом особового складу правоохоронних органів, які вчинили корупційні дії [137, розд. I, п. 6].

Вилучення відомостей про особу із реєстру здійснюється на підставі ухвали суду або скасування накладення дисциплінарного стягнення [137, розд. II, п. 8].

Порівняльним аналізом в двох законах України [250, ст. 59, п. 3; 34, ст. 21, п. 4] ключових ідентифікаторів для пошуку фізичних осіб, які притягнуті до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень встановлено, що вони ідентичні. Це дає змогу використовувати базу Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення [254, ст. 21, п. 2], яку вів Мін'юст з липня 2012 р.

Висновки. Реєстр забезпечує можливість дослідити особливості корупційних правопорушень з боку державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування з метою розробки заходів соціальної політики зі зниження з їх боку корупційного навантаження, насамперед на бюджетний процес.

Пропозиції. Варто організувати робочу зустріч з керівництвом НАЗК для залучення можливостей реєстру для дослідження корупційних аспектів у процесі напрацювання соціальної політики. Також актуальним є опрацювання технологій використання можливостей НАЗК для дослідження майнового стану представників органів влади і можливих зловживань у отриманні соціальних виплат.

За оцінками деяких фахівців, чисельність держслужбовців і посадових осіб місцевого самоврядування становить близько 300 тисяч [87, с. 708], із них 100 тисяч — керівники різних рівнів.

Актуальним є галузевий і регіональний аналіз особливостей соціальної політики щодо зазначеної категорії осіб та її вплив на забезпечення соціальної справедливості в суспільстві і подолання нерівності.

7.7. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Утримувачем Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань відповідно до Закону України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» є Міністерство юстиції України [218, розд. II, ст. 5, п. 2, пп. 5].

2. *Дата створення.* Єдиний державний реєстр (ЄДР) діє з 1 липня 2004 року. До 03.05.2007 працював у режимі «синхронізації», коли в обраний користувачем момент система передавала через мережу Інтернет накопичені реєстраційні дані до центрального серверу ЄДР. З 03.05.2007 функціонує в режимі реального часу передачі відомостей до бази даних одразу у момент скоєння будь-якої дії [25].

Портал електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань впроваджено з 01.05.2016 [305].

3. *Юридична основа створення та ведення* [421]:

- Закон України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» (в редакції Закону України від 26.11.2015 № 835-VIII) [218];
- постанови Кабінету Міністрів України: від 25.12.2015 № 1128 «Про затвердження Порядку розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції»; від 25.12.2015 № 1131 «Про затвердження Порядку виплати винагороди державним реєстраторам, працівникам відділів державної реєстрації актів цивільного стану»; від 25.12.2015 № 1133 «Про надання по-

слуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань у скорочені строки»; від 08.09.2016 № 593 «Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» [44]; від 27.03.2019 № 367 «Деякі питання дерегуляції господарської діяльності» [39];

- розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1395 «Деякі питання надання адміністративних послуг у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» [43];
- накази Міністерства юстиції України: від 12.08.2016 № 2473/5 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері державної реєстрації»; від 05.03.2012 № 368/5 «Про затвердження Вимог до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації профспілки»; від 29.12.2015 № 2790/5 «Про врегулювання відносин, пов'язаних зі статусом державного реєстратора»; від 18.11.2016 № 3268/5 «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань»; від 23.03.2016 № 784/5 «Про затвердження Порядку функціонування порталу електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи» [305]; від 19.03.2020 № 1040/5 «Про затвердження типових інформаційних карток адміністративних послуг у сфері державної реєстрації статутів територіальних громад, юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб — підприємців» [312]; від 25.11.2016 № 3359/5 «Про врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією юридичних осіб та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць» [205]; від 25.06.2015 № 1059/5 «Деякі питання щодо визначення адміністратора Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України» [56]; від 31.05.2016 № 1565/5 «Пи-

тання адміністрування Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» [121]; від 10.06.2016 № 1657/5 «Про затвердження Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» [291]; від 18.11.2016 № 3267/5 «Про затвердження Порядку формування та зберігання реєстраційних справ» [304]; від 09.02.2016 № 359/5 «Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи» [290]; від 15.12.2015 № 2586/5 «Про впорядкування відносин з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців» [204]; від 03.02.2020 № 340/5 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України» [195]; від 14.07.2020 № 2409/5 «Про деякі питання впровадження оновленого програмного забезпечення Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» [224].

4. **Відповідальний виконавець за ведення реєстру.** Згідно з [218, розд. II, ст. 5, п. 2, пп. 6; 25, розд. I, ст. 1, п. 1, пп. 16], Міністерство юстиції України [56, п. 1] визначило державне унітарне підприємство «Національні інформаційні системи» (ДП «НАІС»), яке входить до сфери його управління, технічним адміністратором ЄДР з 01.07.2016 [27].

З 2005 до 2016 рр. адміністратором ЄДР був «Інформаційно-ресурсний центр» [25, 121].

5. **Перелік реквізитів реєстру.** У ЄДР містяться такі відомості про юридичну особу (окрім державних органів і органів місцевого самоврядування) [218, розд. III, ст. 9, п. 2, пп. 1—48]:

1) найменування юридичної особи, зокрема скорочене (за наявності);

2) ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (код ЄДРПОУ);

3) організаційно-правова форма (для релігійних організацій: вид і віросповідна приналежність релігійної організації);

4) вид громадського формування (політична партія, структурне утворення політичної партії; громадське об'єднання, місцевий осередок громадського об'єднання із статусом юридичної особи; професійна спілка, об'єднання професійних спілок, організація профспілки, передбачена статутом профспілки, об'єднання організацій профспілок, організація роботодавців, об'єднання організацій роботодавців; творча спілка, місцевий осередок творчої спілки);

5) дані про статус громадського формування;

6) центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить юридична особа публічного права;

7) мета діяльності громадського формування;

8) перелік засновників та учасників (крім учасників громадських організацій, акціонерних товариств, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, благодійних фондів та політичних партій) юридичної особи: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, країна громадянства, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), серія та номер паспорта, якщо засновник — фізична особа; найменування, країна резидентства, місцезнаходження та ідентифікаційний код, якщо засновник — юридична особа; відмітка про закінчення повноважень засновника громадського формування у зв'язку з державною реєстрацією;

9) інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, зокрема кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник — юридична особа (з виключеннями, обумовленими цим законом): прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, країна громадянства, серія та номер паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), а також повне найменування та ідентифікаційний код (для резидента) засновника юридичної особи, в якому ця особа є кінцевим бенефіціарним власником, характер та міра (рівень, ступінь, частка) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу). У разі відсутності в юридичної особи кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, зокрема кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник — юридична особа, вноситься обґрунтована причина його відсутності;

10) місцезнаходження юридичної особи;

11) види діяльності;

12) відомості про органи управління юридичної особи;

13) відомості про керівника юридичної особи та про інших осіб (за наявності), які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, зокрема підписувати договори, подавати документи для державної реєстрації тощо: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи;

14) відомості про членів керівних органів: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, посада, контактний номер телефону та інші засоби зв'язку — для громадського формування;

15) розмір статутного (складеного) капіталу (пайового фонду) та розмір частки кожного із засновників (учасників);

16) вид установчого документа (установчий акт, статут, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо) та установчий документ, а також цифровий код модельного статуту (якщо модельний статут є багатоваріантним);

17) відомості про установчий документ, на підставі якого діє громадське формування, у разі створення юридичної особи на підставі установчого документа іншого громадського формування;

18) інформація для здійснення зв'язку з юридичною особою: телефон, адреса електронної пошти;

19) дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;

20) дані про відокремлені підрозділи юридичної особи: ідентифікаційний код відокремленого підрозділу; найменування відокремленого підрозділу; місцезнаходження відокремленого підрозділу; види діяльності відокремленого підрозділу; відомості про керівника відокремленого підрозділу: прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата народження, дата призначення та реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером

паспорта), наявність обмежень щодо представництва від імені юридичної особи; відомості про членів керівних органів: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, посада, контактний номер телефону та інші засоби зв'язку — для відокремленого підрозділу громадського формування; відомості про належність відокремленого підрозділу юридичної особи, що припиняється шляхом злиття, приєднання, поділу або перетворення, до юридичної особи — правонаступника; інформація для здійснення зв'язку з відокремленим підрозділом: телефон та адреса електронної пошти;

21) дані про підрозділ громадського формування, що має статус юридичної особи (місцевий осередок громадського об'єднання, місцевий осередок творчої спілки, організація профспілки);

22) дані про те, що юридична особа є відокремленим підрозділом громадського формування;

23) дані про те, що юридична особа є структурним утворенням політичної партії;

24) відомості про структурні утворення політичної партії: відомості про керівника структурного утворення: прізвище, ім'я, по батькові, відомості про склад керівних органів, місцезнаходження, номер телефону, відомості про припинення діяльності структурного утворення політичної партії: місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі, дані про надання відомостей з ЄДР, інформація про виправлення помилок, допущених у відомостях ЄДР;

25) дата легалізації (реєстрації) та реєстраційний номер у паперовому Реєстрі політичних партій, Реєстрі об'єднань громадян, Реєстрі творчих спілок — для громадських формувань;

26) дані про перебування юридичної особи у процесі припинення;

27) дані про скасування рішення засновників (учасників) або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи;

28) дані про перебування юридичної особи у процесі провадження у справі про банкрутство, санації, зокрема відомості про розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора;

29) дані про юридичних осіб, правонаступником яких є зареєстрована юридична особа;

30) дані про юридичних осіб — правонаступників;

31) дата прийняття, дата набуття законної сили та номер судового рішення, на підставі якого вчинено реєстраційну дію;

32) відомості про заборону діяльності громадського формування: анулювання реєстрації або заборона діяльності політичної партії, заборона діяльності громадського об'єднання;

33) підстави для зупинення розгляду документів;

34) інформація про направлення повідомлення правоохоронним органам у разі виникнення сумнівів щодо справжності поданих документів;

35) підстави для відмови в державній реєстрації;

36) відомості про скасування реєстраційних дій;

37) відомості про суб'єкта державної реєстрації та державного реєстратора;

38) дані про оприлюднення результатів розгляду документів, поданих для державної реєстрації;

39) місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі;

40) дані про надання відомостей з Єдиного державного реєстру;

41) фінансова звітність про господарську діяльність юридичної особи (крім бюджетних установ) у складі балансу і звіту про фінансові результати в електронній формі, отримана з інформаційної системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики;

42) відомості, отримані в порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів;

43) відомості про смерть засновника (учасника) юридичної особи, визнання його безвісно відсутнім чи оголошення померлим, відомості про смерть керівника юридичної особи та особи, яка може вчиняти дії від імені юридичної особи;

44) дані про символіку;

45) відомості про ліцензування виду господарської діяльності суб'єкта господарювання;

46) відомості про видачу документів дозвільного характеру;

47) інформація про виправлення помилок, допущених у відомостях ЄДР;

48) для акціонерних товариств (крім корпоративних інвестиційних фондів) додатково зазначаються відомості про: тип акціонерного товариства; номінальну вартість і кількість розміщених акцій, оплачених в інший спосіб, ніж у грошовій формі, із зазначенням виду майна, що внесено в рахунок оплати акцій, що розміщуються; особу, яка сплатила за розміщені акції іншим способом, ніж у грошовій формі, із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові фізичної особи або найменування юридичної особи (із зазначенням для юридичної особи — резидента — коду згідно з Єдиним державним реєстром, для юридичної особи — нерезидента — коду / номера з торговельного, банківського чи судового реєстру, реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи); прізвища, імена, по батькові фізичних осіб або найменування юридичних осіб (із зазначенням для юридичної особи — резидента — коду згідно з Єдиним державним реєстром, для юридичної особи — нерезидента — коду / номера з торговельного, банківського чи судового реєстру, реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи), якими або від імені яких підписаний статут при заснуванні товариства.

Відповідно до [218, розд. III, ст. 9, п. 3, пп. 1—26], у ЄДР містяться відомості про державні органи і органи місцевого самоврядування:

- найменування юридичної особи, зокрема скорочене (за наявності);
- ідентифікаційний код;
- організаційно-правова форма;
- місцезнаходження юридичної особи;
- види діяльності;
- дані про розпорядчий акт, на підставі якого створено юридичну особу (крім місцевих рад та їхніх виконавчих комітетів);
- відомості про керівника юридичної особи: прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата призначення або набуття повноважень, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та но-

- мер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи;
- відомості про осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, зокрема підписувати договори, подавати документи для державної реєстрації тощо: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи;
 - інформація для здійснення зв'язку з юридичною особою: телефон та адреса електронної пошти;
 - дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;
 - дані про відокремлені підрозділи юридичної особи: ідентифікаційний код відокремленого підрозділу; його найменування і місце знаходження;
 - види діяльності; відомості про керівника: прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата призначення та реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), наявність обмежень щодо представництва юридичної особи; інформація для здійснення зв'язку з відокремленим підрозділом: телефон та адреса електронної пошти;
 - дані про перебування юридичної особи у процесі припинення, зокрема дані про рішення щодо припинення юридичної особи, відомості про комісію з припинення (ліквідатора, ліквідаційну комісію тощо) та про строк, визначений органом, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, для заявлення кредиторами своїх вимог;
 - дані про скасування рішення органу, що ухвалив рішення про припинення юридичної особи;

- дані про юридичних осіб, правонаступником яких є зареєстрована юридична особа;
- дані про юридичних осіб — правонаступників;
- дата прийняття, дата набуття законної сили та номер судового рішення, на підставі якого проведено реєстраційну дію;
- підстави для зупинення розгляду документів;
- інформація про направлення повідомлення правоохоронним органам у разі виникнення сумнівів щодо справжності поданих документів;
- підстави для відмови у державній реєстрації;
- відомості про скасування реєстраційних дій;
- відомості про суб'єкта державної реєстрації та державного реєстратора;
- дані про оприлюднення результатів розгляду документів, поданих для державної реєстрації;
- місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі;
- дані про надання відомостей з Єдиного державного реєстру;
- відомості, отримані в порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів;
- інформація про виправлення помилок, допущених у відомостях ЄДР.

Також у ЄДР містяться відомості про фізичних осіб — підприємців [218, розд. III, ст. 9, п. 4, пп. 1—24]:

- прізвище, ім'я, по батькові;
- дата народження;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);
- країна громадянства;

- місцезнаходження (адреса місця проживання, за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою — підприємцем);
- види діяльності;
- дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;
- інформація для здійснення зв'язку з фізичною особою — підприємцем: телефон та адреса електронної пошти;
- підстави для зупинення розгляду документів;
- інформація про направлення повідомлення правоохоронним органам у разі виникнення сумнівів щодо справжності поданих документів;
- підстави для відмови у державній реєстрації;
- дата прийняття, дата набуття законної сили та номер судового рішення, на підставі якого вчинено реєстраційну дію;
- прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків особи або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), яка призначена управителем майна фізичної особи — підприємця;
- відомості про осіб, які можуть вчиняти дії від імені фізичної особи — підприємця, зокрема підписувати договори, подавати документи для державної реєстрації тощо: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва від імені фізичної особи — підприємця;
- дані про оприлюднення результатів розгляду документів, поданих для державної реєстрації;
- місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі;
- відомості про суб'єкта державної реєстрації та державного реєстратора;
- дані про надання відомостей з Єдиного державного реєстру;

- відомості, отримані в порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів;
- відомості про ліцензування виду господарської діяльності суб'єкта господарювання; відомості щодо створення фізичною особою — підприємцем сімейного фермерського господарства;
- відомості про смерть фізичної особи — підприємця, визнання її безвісно відсутньою або оголошення її померлою;
- інформація про виправлення помилок, допущених у відомостях Єдиного державного реєстру;
- дані про перебування фізичної особи — підприємця у процесі провадження у справі про неплатоспроможність.

У ЄДР також містяться відомості:

1) про громадські об'єднання, організації профспілки, що не мають статусу юридичної особи [218, розд. III, ст. 9, п. 5, пп. 1]: найменування, зокрема скорочене (за наявності); дата утворення громадського об'єднання, організації профспілки; дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі; перелік засновників громадського об'єднання: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, країна громадянства, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), серія та номер паспорта, якщо засновник — фізична особа; найменування, країна резидентства, місцезнаходження та ідентифікаційний код, якщо засновник — юридична особа; відмітка про закінчення повноважень засновника громадського формування у зв'язку з державною реєстрацією; відомості про керівника громадського об'єднання; відомості про особу (осіб), уповноважену (уповноважених) представляти громадське об'єднання: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, посада, дата призначення — для керівника, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта); інформація для здійснення зв'язку: телефон та адреса електронної пошти; дані про наявність обмежень щодо представництва громадського об'єднання; статус організації профспілки; мета (цілі) діяльності; місцезнаходження громадського об'єднання, організації профспілки; інформація для здійснення

зв'язку: телефон та адреса електронної пошти; відомості про припинення діяльності: дата та підстави для ухвалення рішення про припинення діяльності; дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі; вид установчого документа (за наявності); підстави для зупинення розгляду документів; підстави для відмови в державній реєстрації; відомості про скасування реєстраційних дій; відомості про суб'єкта державної реєстрації та державного реєстратора; дані про оприлюднення результатів розгляду документів, поданих для державної реєстрації; місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі; дані про надання відомостей з Єдиного державного реєстру; інформація про виправлення помилок, допущених у відомостях Єдиного державного реєстру; дата ухвалення, дата набуття законної сили та номер судового рішення, на підставі якого проведено реєстраційну дію;

2) про відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій, представництва, філії іноземних благодійних організацій [218, розд. III, ст. 9, п. 5, пп. 2]: повне найменування відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації; ідентифікаційний код; вид (відокремлений підрозділ, філія, представництво тощо); мета (цілі) діяльності; прізвище, ім'я, по батькові керівника; місцезнаходження відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації; відомості про іноземну неурядову (благодійну) організацію: повне найменування, місцезнаходження, країна реєстрації; дата видачі довіреності на ім'я керівника відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації та дата закінчення строку дії довіреності; дата реєстрації та номер у Реєстрі об'єднань громадян (для відокремлених підрозділів, зареєстрованих до 01.01.2013); дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі; вид установчого документа (за наявності); підстави для зупинення розгляду документів; підстави для відмови в державній реєстрації; відомості про скасування реєстраційних дій; відомості про суб'єкта державної реєстрації та державного реєстратора; дані про оприлюднення результатів розгляду документів, поданих для державної реєстрації; місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі; відомості, отримані в порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів; дані про надання відомостей

з Єдиного державного реєстру; інформація про виправлення помилок, допущених у відомостях Єдиного державного реєстру; відомості про припинення діяльності: дата та підстава рішення (рішення державного органу, рішення керівного органу іноземної неурядової організації, судове рішення) про припинення діяльності; дата ухвалення, дата набуття законної сили та номер судового рішення, на підставі якого проведено реєстраційну дію.

Перелік показників про постійно діючі третейські суди визначено [218, розд. III, ст. 9, п. 5, пп. 3], а про арбітражних керуючих України [218, розд. III, ст. 9, п. 6, пп. 1—16].

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Відомості, що містяться в Реєстрі, використовуються для ідентифікації юридичної особи або її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, фізичної особи — підприємця, зокрема під час провадження ними господарської діяльності та відкриття рахунків у банках та інших фінансових установах [218, розд. III, ст. 10, п. 4].

Пошук в ЄДР юридичної особи здійснюється за сукупністю основних ідентифікаторів [218, розд. III, ст. 9, п. 2, пп. 1—4, 8—11, 13—14, 16, 18—20, 30]:

- найменування юридичної особи, зокрема скорочене (за наявності);
- ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України;
- організаційно-правова форма (для релігійних організацій — вид і віросповідна приналежність);
- вид громадського формування;
- перелік засновників та учасників юридичної особи: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, країна громадянства, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), серія та номер паспорта, якщо засновник — фізична особа; найменування, країна резидентства, місцезнаходження та ідентифікаційний код, якщо засновник — юридична особа;

- інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, країна громадянства, серія та номер паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), а також повне найменування та ідентифікаційний код (для резидента) засновника юридичної особи, в якому ця особа є кінцевим бенефіціарним власником;
- місцезнаходження юридичної особи;
- види діяльності;
- відомості про керівника юридичної особи та про інших осіб (за наявності), які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи;
- відомості про членів керівних органів: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, посада, контактний номер телефону та інші засоби зв'язку — для громадського формування;
- цифровий код модельного статуту (якщо модельний статут є багатоваріантним);
- інформація для здійснення зв'язку з юридичною особою: телефон, адреса електронної пошти;
- дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;
- дані про відокремлені підрозділи юридичної особи: ідентифікаційний код; найменування; місцезнаходження; види діяльності; відомості про керівника: прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата народження, дата призначення та реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта); відомості про членів керівних органів: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, посада, контактний номер телефону та інші засоби зв'язку — для

відокремленого підрозділу громадського формування; інформація для здійснення зв'язку з відокремленим підрозділом: телефон та адреса електронної пошти;

- дані про юридичних осіб — правонаступників.

Пошук у ЄДР відомостей про державні органи і органи місцевого самоврядування здійснюється за сукупністю основних ідентифікаторів [218, розд. III, ст. 9, п. 3, пп. 1—11, 15, 22, 23]:

- найменування юридичної особи, зокрема скорочене (за наявності);
- ідентифікаційний код;
- організаційно-правова форма;
- місцезнаходження юридичної особи;
- види діяльності;
- дані про розпорядчий акт, на підставі якого створено юридичну особу (крім місцевих рад та їхніх виконавчих комітетів);
- відомості про керівника юридичної особи: прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата призначення або набуття повноважень, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи;
- відомості про осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, зокрема підписувати договори, подавати документи для державної реєстрації тощо: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи;
- інформація для здійснення зв'язку з юридичною особою: телефон та адреса електронної пошти;
- дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;

- дані про відокремлені підрозділи юридичної особи: ідентифікаційний код відокремленого підрозділу; його найменування і місце знаходження;
- види діяльності; відомості про керівника: прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата призначення та реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), наявність обмежень щодо представництва юридичної особи; інформація для здійснення зв'язку з відокремленим підрозділом: телефон та адреса електронної пошти;
- дані про юридичних осіб — правонаступників;
- дані про оприлюднення результатів розгляду документів, поданих для державної реєстрації;
- місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі.

Портал електронних сервісів забезпечує формування за визначеним алгоритмом цифрового коду модельного статуту, що дає змогу ідентифікувати автоматичними засобами редакцію модельного статуту, на підставі якого діє юридична особа [218, розд. III, ст. 8, п. 1, пп. 6].

Пошук в ЄДР фізичної особи — підприємця здійснюється за сукупністю основних ідентифікаторів [218, розд. III, ст. 9, п. 4, пп. 1—4, 5—8, 13—14, 21—22]:

- прізвище, ім'я, по батькові;
- дата народження;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);
- країна громадянства;
- місцезнаходження (адреса місця проживання за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою — підприємцем);
- види діяльності;
- дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;

- інформація для здійснення зв'язку з фізичною особою — підприємцем: телефон та адреса електронної пошти;
- прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків особи або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), яка призначена управителем майна фізичної особи — підприємця;
- відомості про осіб, які можуть вчиняти дії від імені фізичної особи — підприємця: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва від імені фізичної особи — підприємця; відомості щодо створення фізичною особою — підприємцем сімейного фермерського господарства;
- відомості про смерть фізичної особи — підприємця, визнання її безвісно відсутньою або оголошення її померлою.

Пошук в ЄДР громадського об'єднання, організації профспілки, що не мають статусу юридичної особи, здійснюється за сукупністю основних ідентифікаторів [218, розд. III, ст. 9, п. 5, пп. 1]:

- найменування, зокрема скорочене (за наявності);
- дата утворення громадського об'єднання, організації профспілки;
- дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;
- перелік засновників громадського об'єднання: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, країна громадянства, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), серія та номер паспорта, якщо засновник — фізична особа;
- найменування, країна резидентства, місцезнаходження та ідентифікаційний код, якщо засновник — юридична особа, відмітка про закінчення повноважень засновника громадського формування у зв'язку з державною реєстрацією;
- відомості про керівника громадського об'єднання;

- відомості про особу (осіб), уповноважену (уповноважених) представляти громадське об'єднання: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, посада, дата призначення — для керівника, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);
- інформація для здійснення зв'язку: телефон та адреса електронної пошти;
- статус організації профспілки;
- мета (цілі) діяльності;
- місцезнаходження громадського об'єднання, організації профспілки;
- інформація для здійснення зв'язку: телефон та адреса електронної пошти;
- відомості про припинення діяльності: дата та підстави для ухвалення рішення про припинення діяльності;
- дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;
- місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі.

Пошук у ЄДР відокремленого підрозділу іноземних неурядових організацій, представництва, філії іноземних благодійних організацій здійснюється за сукупністю основних ідентифікаторів [218, розд. III, ст. 9, п. 5, пп. 2]:

- повне найменування відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації;
- ідентифікаційний код;
- вид (відокремлений підрозділ, філія, представництво тощо);
- прізвище, ім'я, по батькові керівника;
- місцезнаходження відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації;

- відомості про іноземну неурядову (благодійну) організацію: повне найменування, місцезнаходження, країна реєстрації;
- дата реєстрації та номер у Реєстрі об'єднань громадян (для відокремлених підрозділів, зареєстрованих до 01.01.2013);
- дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі;
- місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі.

Пошук в ЄДР постійно діючих третейських судів здійснюється за сукупністю основних ідентифікаторів [218, розд. III, ст. 9, п. 5, пп. 3, абз. 1—7], арбітражних керуючих України відповідно до [218, розд. III, ст. 9, п. 6, пп. 1—3, 5, 7, 16].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Інформацію до реєстру постачає:

- державний реєстратор [218, розд. II, ст. 6, п. 2, пп. 1];
- нотаріус [218, розд. II, ст. 6, п. 1];
- виконавчі органи міських рад міст обласного значення, Київської міської, районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, які реалізують повноваження у сфері державної реєстрації з квітня 2016 р. [43, п. 1, пп. 1, 3; 312, п. 4];
- інформаційні системи державних органів у результаті взаємодії з ЄДР щодо судових рішень, які набули законної сили та тягнуть за собою зміну відомостей в ЄДР, а також що надійшли в електронній формі від суду або державної виконавчої служби відповідно до Закону України «Про виконавче провадження», і рішень, ухвалених за результатами оскарження в адміністративному порядку [218, розд. IV, ст. 25, п. 1, пп. 1—3].

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, забезпечує передання впродовж 30 календарних днів до ЄДР відомостей щодо спрощеної процедури припинення юридичної особи в результаті її ліквідації, про відсутність (наявність) заборгованості зі сплати податків і зборів і відсутність (наявність) заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [218, розд. III, ст. 13, п. 6].

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері організації примусового виконання судових рішень, забезпечує передання до ЄДР відомостей про відкриття та завершення виконавчих проваджень у день внесення до ЄДР виконавчих проваджень відомостей про відкриття та завершення виконавчого провадження [218, розд. III, ст. 13, п. 8].

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку забезпечує передання до ЄДР відомостей про відсутність (наявність) нескасованих випусків цінних паперів юридичної особи — емітента протягом 30 календарних днів з дати отримання відомостей про проведення реєстраційної дії щодо початку спрощеної процедури державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації [218, розд. III, ст. 13, п. 9].

Державна судова адміністрація України забезпечує передання до ЄДР примірника судового рішення у день набуття ним законної сили [218, розд. III, ст. 13, п. 10].

Протягом 20 днів з дня ухвалення відповідного рішення іноземною неурядовою організацією або уповноваженою нею особою для реєстрації змін до відомостей про відокремлений її підрозділ, представництво, філію благодійної організації та змін до установчих документів [218, розд. IV, ст. 22, п. 3].

До ЄДР вносяться відомості про юридичну особу, громадське формування, що не має статусу юридичної особи, та фізичну особу — підприємця; дані про юридичних осіб — правонаступників; дату набуття законної сили та номер судового рішення, на підставі якого вчинено реєстраційну дію; відомості про заборону діяльності громадського формування; анулювання реєстрації або заборону діяльності політичної партії, заборону діяльності громадського об'єднання; відомості про ліцензування виду господарської діяльності суб'єкта господарювання; відомості про видачу документів дозвільного характеру; про виправлення помилок [218, розд. III, ст. 9, п. 2, пп. 29—32, 45—47]. Уведено облік сімейних фермерських господарств та додаткова ознака їх створення; блок для внесення відомостей про кінцевих бенефіціарних власників [114]. Визначено перелік відомостей для державної реєстрації створення: юридичної особи [218, розд. IV, ст. 17], фізичної особи — підприємця [218, розд. IV, ст. 18], громадського формування [218, розд. IV, ст. 19,

24], постійно діючого третейського суду [218, розд. IV, ст. 20], структурних утворень політичної партії, що не мають статусу юридичної особи [218, розд. IV, ст. 21], відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації [218, розд. IV, ст. 22].

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, забезпечує передання ЄДР відомостей щодо підтвердження надання фізичній особі реєстраційного номера облікової картки платника податків із зазначенням цього номера або права здійснювати платежі за серією та номером паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта) із зазначенням серії та номера паспорта; дату та номер запису про взяття на облік як платника податків та зборів, а також у день взяття на облік податковим органом — у разі зміни їх місця знаходження; дата взяття на облік як платника єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; клас професійного ризику виробництва платника єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за основним видом його економічної діяльності [218, розд. III, ст. 13, п. 6].

Пенсійний фонд України забезпечує передання до реєстру відомостей про відсутність (наявність) заборгованості зі сплати страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування [218, розд. III, ст. 13, п. 7].

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері організації примусового виконання судових рішень та інших органів (посадових осіб), забезпечує передання до Єдиного державного реєстру відомостей про відкриття та завершення виконавчих проваджень [218, розд. III, ст. 13, п. 8].

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку забезпечує передачу до Єдиного державного реєстру відомостей про відсутність (наявність) нескасованих випусків цінних паперів юридичної особи — емітента [218, розд. III, ст. 13, п. 9].

Державна судова адміністрація України забезпечує передання до ЄДР примірника судового рішення, яке тягне за собою зміну відомостей в ЄДР, судового рішення про арешт корпоративних прав та про заборо-

ну (скасування заборони) вчинення реєстраційних дій — у день набуття судовим рішенням законної сили [218, розд. III, ст. 13, п. 10].

До ЄДР не вносяться відомості, що становлять державну таємницю [218, розд. III, ст. 7, п. 4].

8. *Наявність відсканованих документів.* Не містить [218, 453].

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Не містить [218, 453].

10. *Дата, з якої існують відомості.* Єдиний державний реєстр діє з 01.07.2004 [25]. З цього ж року здійснюється передавання кодів ЄДРПОУ до Єдиного державного реєстру. Порядок інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців та інформаційними системами Державної служби статистики України визначено наказом Міністерства юстиції України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 28.09.2015 [317, розд. I, п. 9; 317, розд. II, п. 1]. Так, передавання відомостей з реєстрів Державної служби статистики України до ЄДР здійснюється автоматично програмними засобами ведення реєстрів Державної служби статистики України невідкладно після завершення опрацювання відомостей у цих реєстрах. Формування ідентифікаційних кодів Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України та передача їх Міністерству юстиції України здійснюються автоматизованою системою ведення цього реєстру за відповідною заявкою, у якій зазначається необхідна кількість кодів.

Відповідно до положень про Державний реєстр звітних (статистичних) одиниць України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.1993 [210, п. 4], до нього вносили відомості про:

- всіх юридичних осіб на території України, а також юридичних осіб України, що перебувають за її межами;
- всі розташовані на території України структурні одиниці, що не є юридичними особами і головні організації яких розташовані за її межами;
- всіх фізичних осіб, які займаються підприємницькою діяльністю і проживають на території України, незалежно від їх громадянства.

1996 року « правонаступником » Державного реєстру звітних (статистичних) одиниць України став Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), що був створений відповідно до поста-

нови Кабінету Міністрів України [379]. Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України затверджено цією постановою у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.06.2005 [201, п. 6]. Так, ідентифікаційний код зберігається за суб'єктом, якому він наданий, протягом усього періоду його існування і є єдиним. У разі перетворення юридичної особи (крім центральних органів виконавчої влади) за правонаступником зберігається її ідентифікаційний код.

З 1 січня 2004 року, згідно із Цивільним кодексом України [432, ст. 91], цивільна правоздатність юридичної особи виникає з моменту її створення і припиняється з дня внесення до ЄДР запису про її припинення. Юридична особа вважається створеною з дня її державної реєстрації. Вона підлягає державній реєстрації у порядку, встановленому цим законом [432, ст. 87, ч. 4; ст. 89, ч. 1].

Отже, уся інформація, що зберігалась у ЄДРПОУ до створення ЄДР (1993—2004 рр.), також міститься у ЄДР, інакше юридичні особи не вважаються зареєстрованими. Таким чином, відомості у реєстрі існують із 1993 року.

Відповідно до порядку взаємодії Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, державних реєстраторів та органів державної податкової служби з питань надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб і фізичних осіб — підприємців, затвердженого наказом Державної податкової адміністрації України, Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва 27.07.2004 [284, п. 2.3], з 2004 року здійснюється обмін інформацією між податковими органами та ЄДР і щодо фізичних осіб — підприємців в електронному вигляді.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Інформація відсутня [218, 305].

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Вся інформація наявна на електронних носіях [218, 305].

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Програмне забезпечення Єдиного державного реєстру забезпечує державну реєстрацію за принципом екстериторіальності [218, розд. III, ст. 7, п. 3, пп. 4].

14. **Актуалізація (оновлення) інформації.** Оновлення інформації відбувається на підставі [218, розд. IV, ст. 25, п. 1, пп. 1—3]:

- документів, що надає заявник для державної реєстрації;
- судових рішень, що набули законної сили та тягнуть за собою зміну відомостей в ЄДР, а також надійшли в електронній формі від суду або державної виконавчої служби;
- рішень, ухвалених за результатами оскарження в адміністративному порядку;
- відомостей, отриманих у результаті інформаційної взаємодії між ЄДР та інформаційними системами державних органів [218, розд. III, ст. 9, п. 1, пп. 1—3].

Розгляд документів, поданих для державної реєстрації та проведення інших реєстраційних дій, здійснюється у такі строки [218, розд. IV, ст. 26, п. 1, пп. 1—10]:

- щодо юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців — протягом 24 годин після надходження документів, крім вихідних та святкових днів;
- щодо політичної партії, творчої спілки, місцевого осередку творчої спілки — не пізніше 30 робочих днів з дати подання документів;
- щодо постійно діючого третейського суду — не пізніше 15 робочих днів;
- щодо структурного утворення політичної партії — не пізніше 10 робочих днів;
- щодо первинного осередку політичної партії — протягом одного робочого дня;
- щодо професійної спілки, її організації або об'єднання, організації роботодавців, її об'єднання — не пізніше 15 робочих днів;
- щодо громадського об'єднання, місцевого осередку громадського об'єднання із статусом юридичної особи — не пізніше трьох робочих днів;
- щодо громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи, — не пізніше трьох робочих днів;

- щодо акредитації в Україні відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, філії та представництва іноземної благодійної організації, символіки громадських формувань у випадках, передбачених законом, — не пізніше 20 робочих днів;
- щодо документів, поданих для державної реєстрації у результаті вчинення нотаріальних дій, — відразу після вчинення нотаріусом посвідчувального напису на документі або підписання ним документа. У разі нотаріального посвідчення правочину, правовий наслідок якого пов'язується з настанням певної обставини, державна реєстрація прав проводиться після настання певної обставини.

Строк розгляду документів, встановлений пунктами 2, 6 і 7 частини першої цієї статті, може бути продовжений суб'єктом державної реєстрації за необхідності, але не більше ніж на 15 робочих днів.

Заявник може отримати відомості про хронологію реєстраційних дій шляхом отримання витягів з Єдиного державного реєстру [291, розд. VII, п. 8]. Запропонована автоматична актуалізація даних [27].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Програмне забезпечення ЄДР повинно забезпечувати ведення реєстраційних справ в електронній формі та створення їх електронного архіву [218, розд. III, ст. 7, п. 3, пп. 7].

Реєстраційна справа в електронній формі зберігається протягом 75 років з дати внесення до ЄДР запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, або державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи — підприємця [218, розд. IV, ст. 29, п. 5].

У паперовій формі вона зберігається протягом п'яти років з дати внесення до ЄДР запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, підприємницької діяльності фізичної особи — підприємця. Після закінчення цього строку реєстраційні справи в паперовій формі, не внесені за результатами експертизи їх цінності до Національного архівного фонду, знищуються в установленому законодавством порядку [218, розд. IV, ст. 29, п. 4].

Для державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації подаються такі документи [218, розд. IV, ст. 17, п. 13]: заява про державну реєстрацію припинення юридичної особи в результаті її

ліквідації; довідка архівної установи про прийняття документів, що відповідно до закону підлягають довгостроковому зберіганню.

Схвалені експертною комісією суб'єкта, що забезпечує зберігання реєстраційних справ, описи справ постійного зберігання, акт про вилучення для знищення документів подаються на розгляд експертно-перевірної комісії відповідного державного архіву для узгодження рішення [304, розд. IX, п. 8].

Невід'ємною архівною складовою частиною ЄДР є Реєстр документів дозвільного характеру, Єдиний реєстр громадських формувань, Реєстр громадських об'єднань та Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство [218, розд. III, ст. 7, п. 1].

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. Документи для державної реєстрації можуть подаватися у паперовій або електронній формі [218, розд. IV, ст. 14, п. 1].

В електронній формі документи подаються через портал електронних сервісів за умови підписання заявником заяви з використанням засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри [218, розд. IV, ст. 14, п. 3].

У паперовій формі документи подаються особисто заявником або як поштове відправлення. Пред'являється паспорт громадянина України або інший документ, що посвідчує особу. Якщо це іноземець або особа без громадянства, то документом, що посвідчує особу, є національний, дипломатичний чи службовий паспорт іноземця або інший документ, що посвідчує особу. У разі подання документів представником додатково подається примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) документа, що засвідчує його повноваження (крім випадку, якщо відомості про повноваження цього представника містяться в Єдиному державному реєстрі). Документи в паперовій формі приймаються за описом, примірник якого в день їх надходження видається заявнику з відміткою про дату їх отримання та кодом доступу в той спосіб, яким були подані документи [218, розд. IV, ст. 14, п. 2, 4].

Направлення судових рішень, які тягнуть за собою зміну відомостей в ЄДР, та про заборону (скасування заборони) вчинення реєстраційних дій здійснюється у порядку інформаційної взаємодії між ЄДР та Єдиним державним реєстром судових рішень [218, розд. IV, ст. 14, п. 2, 4].

Державний реєстратор, уповноважена особа суб'єкта державної реєстрації або уповноважена особа ЦНАП за допомогою програмних засобів ведення ЄДР формують і роздруковують запит, на якому заявник ставить власний підпис. Після цього його реєструють в ЄДР з наданням йому за допомогою програмних засобів реєстраційного номера, що є відповідним кодом доступу та фіксацією дати й часу його реєстрації [291, п. 2].

Під час прийняття запиту встановлюється особа заявника за документом, що її посвідчує.

Реєстрація користувача — фізичної особи на порталі електронних сервісів здійснюється з використанням кваліфікованого електронного підпису. Під час реєстрації обов'язково використовуються відомості про прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності). Якщо користувачем є фізична особа, яка діє в інтересах юридичної особи, крім вищевказаних відомостей, використовуються відомості про повне найменування відповідної юридичної особи, її ідентифікаційний код за ЄДРПОУ [305, розд. I, п. 5].

Реєстрація користувачів державних інституцій [305, розд. I, п. 6] зокрема центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері релігії, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, судів, Національної поліції, прокуратури, Служби безпеки України, Міністерства юстиції України та його територіальних органів, а також місцевого самоврядування, державного реєстратора, нотаріуса, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, районних, зокрема у м. Києві, державних адміністрацій, які реалізують повноваження у сфері державної реєстрації до відомостей з ЄДР здійснюється за допомогою програмних засобів ведення порталу електронних сервісів на підставі договору, укладеного з технічним адміністратором, шляхом генерування особистого логіна та пароля або з використанням кваліфікованого електронного підпису.

Суб'єкти приватного права, банки, бюро кредитних історій, приватні виконавці також реєструються в ЄДР в електронному вигляді у режимі реального часу на платній основі на підставі договорів, укладених з технічним адміністратором [218, розд. III, ст. 11, п. 2, пп. 7; п. 3] з використанням логіна та пароля або кваліфікованого електронного підпису.

Якщо користувачем є посадова особа державного органу чи органу місцевого самоврядування, договір укладається між суб'єктом, у трудових відносинах з яким перебуває такий користувач, та адміністратором реєстрів. Якщо користувачем є державний нотаріус, договір укладається між державною нотаріальною конторою, у якій працює такий користувач, та адміністратором реєстрів. Якщо користувачем є приватний нотаріус, його помічник, приватний виконавець, його помічник чи відповідальна особа, договір укладається між приватним нотаріусом, приватним виконавцем та адміністратором реєстрів [195, п. 2].

Користувачу надаються ідентифікатори доступу до реєстрів після встановлення його особи за паспортом громадянина України та здійснення інших заходів, необхідних для його ідентифікації, навчання роботи з ними та за умови використання ним кваліфікованого електронного підпису [195, п. 4].

Для отримання доступу до реєстрів користувач надає відповідне замовлення адміністратору, вказуючи такі відомості:

- прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) користувача (зокрема у разі зміни таких відомостей, прізвище, ім'я та по батькові до змін);
- дата народження;
- серія (за наявності) та номер паспорта громадянина України, відомості про дату та орган, що здійснив видачу паспорта громадянина України;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім випадку відсутності у фізичної особи реєстраційного номера облікової картки платника податків через релігійні переконання, про що офіційно повідомлено відповідний контролюючий орган) [195, п. 3].

Витяг з ЄДР у паперовій формі (крім виписки за результатом державної реєстрації) надаються за запитом заявника шляхом звернення

до уповноваженого суб'єкта державної реєстрації, центру надання адміністративних послуг або нотаріуса [291, розд. II, п. 1].

Державні органи, органи місцевого самоврядування зобов'язані негайно, не пізніше двох робочих днів з дня припинення виконання користувачем своїх повноважень, на реалізацію яких йому надавався доступ до відомостей з ЄДР, письмово повідомити технічного адміністратора ЄДР про необхідність анулювання доступу до відповідного реєстру шляхом скасування логіна та пароля такого користувача. Технічний адміністратор ЄДР у день надходження відповідного повідомлення невідкладно анулює доступ до Єдиного державного реєстру шляхом скасування логіна та пароля користувача [305, розд. I, п. 6].

Витяги в електронній формі надаються в режимі реального часу [305, розд. III, ст. 11, п. 4].

Розгляд документів, поданих для державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань до періоду впровадження оновленого програмного забезпечення ЄДР 5—17 серпня 2020 р., після завершення такого періоду здійснювався за допомогою оновленого програмного забезпечення ЄДР шляхом прийняття відмови в державній реєстрації з технічних причин і повторного надання документів для відповідної реєстраційної дії без додаткового справляння адміністративного збору. Перебіг строку розгляду документів, поданих для державної реєстрації, продовжується з моменту нового надання документів з урахуванням часу, що минув до періоду впровадження оновленого програмного забезпечення ЄДР [224, п. 2, пп. 3]. Його впровадження дає змогу припиняти ФОП в один етап, створювати нові реєстраційні дії, вносити та знімати заборони на вчинення реєстраційних дій [469, 468]. Створено нові реєстраційні дії по переходу на діяльність на підставі власного установчого документа або модельного статуту [100].

17. Основні користувачі реєстру:

- державний реєстратор [218, розд. II, ст. 6, п. 2, пп. 1];
- нотаріус [451, розд. II, ст. 6, п. 1]; приватний виконавець [195, п. 2];
- юридична особа, громадське формування, що не має статусу юридичної особи, та фізична особа — підприємець на підставі заяв про державну реєстрацію [218, розд. III, ст. 9, п. 1, пп. 1—3];

- виконавчі органи міських рад міст обласного значення, Київської міської, районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, які реалізують повноваження у сфері державної реєстрації з квітня 2016 р. [43, п. 1, пп. 1, 3; 465, п. 4; 195, п. 2];
- державні органи, зокрема суди, Національна поліція, прокуратура, Служба безпеки України, а також місцеве самоврядування та його посадові особи [218, розд. III, ст. 8, п. 1, пп. 12; 291, розд. VI, п. 1];
- Міністерство юстиції України та його територіальні органи [218, розд. I, ст. 1, п. 1, пп. 14];
- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації [218, розд. I, ст. 1, п. 1, пп. 14];
- суб'єкти приватного права з прямим доступом до ЄДР в електронному вигляді у режимі реального часу на платній основі [218, розд. III, ст. 11, п. 2, пп. 7];
- банки, бюро кредитних історій на свій електронний запит отримують інформацію з ЄДР в електронному вигляді у форматі бази даних, витягу та/або в іншій формі у режимі реального часу на платній основі [218, розд. III, ст. 11, п. 3].

18. *Доступ до даних реєстру.* Відомості, що містяться в ЄДР, є відкритими і загальнодоступними (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних) та у випадках, передбачених цим Законом, за їх надання стягується плата [218, розд. III, ст. 11, п. 1].

Безоплатний доступ через портал електронних сервісів без реєстрації користувача надається до відомостей з ЄДР [218, розд. III, ст. 11, п. 2, пп. 1—3; 305, розд. I, п. 4, пп. 1—6]:

- необхідних для видачі документів дозвільного характеру та ліцензій і укладення цивільно-правових договорів шляхом їх пошуку за повним чи скороченим найменуванням, іменем, ідентифікаційним кодом, реєстраційним номером облікової картки платника податків, серією та номером паспорта (для фізичних осіб, які ма-

ють відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), перегляду, копіювання та роздрукування;

- про громадські формування, що не мають статусу юридичної особи шляхом їх пошуку за найменуванням та видом громадського формування, перегляду, копіювання та роздрукування;
- про результати надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації, зокрема виписок та установчих документів, шляхом їх пошуку за кодом доступу, перегляду, копіювання та роздрукування;
- щодо оприлюдненої публічної інформації у формі відкритих даних.

За умови реєстрації користувача на порталі електронних сервісів через персональний кабінет отримується доступ до документів, поданих для реєстраційних дій, відомостей про результати їх розгляду, документів, що містяться в реєстраційній справі в електронній формі, та відомостей шляхом їх перегляду, копіювання та роздрукування, інформування заявника в обраний ним спосіб про проходження етапів розгляду відповідних документів [305, розд. I, п. 4, пп. 2]. Персональний кабінет юридичної особи, іншої організації та фізичної особи — підприємця — особиста сторінка в мережі Інтернет на порталі електронних сервісів, призначена для подання документів в електронній формі для реєстраційних дій, безоплатного доступу цих осіб до відомостей про результати розгляду цих документів [218, розд. I, ст. 1, п. 1, пп. 10].

Безоплатний доступ до відомостей з ЄДР в електронній формі надається через портал електронних сервісів з метою перегляду, копіювання та друкування відомостей щодо: юридичної особи; відокремленого підрозділу юридичної особи; фізичної особи — підприємця; громадського формування, що не має статусу юридичної особи; виданих витягів з ЄДР [291, розд. V, п. 1, пп. 1—5].

Для вільного доступу надаються повідомлення про рішення щодо припинення юридичної особи на підставі внесених до ЄДР даних про перебування юридичної особи у процесі припинення, відомостей про комісію з припинення (ліквідатора, ліквідаційну комісію тощо) та про строк, визначений засновниками (учасниками) юридичної особи, судом або органом, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, для заявлення кредиторами своїх вимог [305, розд. I, п. 4, пп. 4].

Здійснюється взаємодія із заявником у форматі «запитання — відповідь», формується цифровий код модельного статуту, на підставі якого діє юридична особа [218, розд. III, ст. 8, п. 1, пп. 1, 6; 305, розд. I, п. 4, пп. 5—6].

Учасник, керівник юридичної особи має право на безоплатній основі в режимі реального часу засобами телекомунікаційного зв'язку отримувати інформацію про факт подання або прийняття документів, поданих для реєстраційних дій [218, розд. IV, ст. 14, п. 7].

Доступ до реєстрів надається користувачеві на безоплатній основі на підставі договору, укладеного відповідно до загальних засад цивільного законодавства [195, п. 2].

Результати надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації, зокрема виписки (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків і паспортних даних), підлягають обов'язковому безоплатному оприлюдненню на порталі електронних сервісів [218, розд. III, ст. 12, п. 1].

Здійснення державної реєстрації передбачає оприлюднення на порталі електронних сервісів виписки, результатів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації та установчих документів та видачу, за бажанням заявника, виписки з ЄДР у паперовій формі (у разі подання заяви про державну реєстрацію у цій формі) [218, розд. IV, ст. 25, п. 9—10].

За надання відомостей з ЄДР справляється плата. Разом із запитом заявник подає документ, що підтверджує внесення плати за надання виписки, витягу з ЄДР або документів, що містяться в реєстраційній справі. У разі подання запиту на отримання виписки з ЄДР заявник також подає документ про оплату послуги з проставленням апостилю [291, розд. I, п. 4].

12—16 серпня 2020 р. суб'єкти державної реєстрації в умовах впровадження оновленого програмного забезпечення здійснювали прийом документів для державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань у паперовій формі, з видачею опису, складеного без використання засобів реєстру та без зазначення коду доступу до результатів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації. Дії за такими документами здійснюються за до-

помогою оновленого програмного забезпечення ЄДР [224, п. 2, пп. 4]. Його застосування дало змогу [27]:

- не встановлювати спеціальний застосунок на персональні комп'ютери користувачів;
- здійснювати безоплатний пошук відомостей за даними відокремленого підрозділу юридичної особи; вносити зміни до відомостей про юридичну особу в один етап (без виконання технічних дій); створити нові друковані форми документів (заяв, рішень про відмову), оновити і стандартизувати наявні (витяги, виписки тощо); використовувати *PDF*-формат для сканкопій документів (раніше програмне забезпечення ЄДР підтримувало тільки формат зображення *TIFF*), електронний адресний довідник, який допомагає обирати назви вулиць з автоматичного переліку; вносити відомості щодо заяв про отримання копій документів із реєстраційної справи, формуючи відповідні запити.

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Відповідно до [291, розд. V, п. 2, пп. 1—5], пошук відомостей в ЄДР через портал електронних сервісів здійснюється за такими критеріями:

- щодо юридичної особи — її найменування або ідентифікаційний код;
- щодо відокремленого підрозділу юридичної особи — його найменування або ідентифікаційний код;
- щодо фізичної особи — підприємця — його прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) або реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);
- щодо громадського формування, що не має статусу юридичної особи, — його найменування та вид (громадське об'єднання, постійно діючий третейський суд, відокремлений підрозділ іноземної неурядової організації, представництво, філія іноземної благодійної організації);
- щодо виданих витягів з ЄДР — номер та дата формування відповідного витягу.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* Під час реєстраційних дій використовуються відомості реєстрів, автоматизованих інформаційних систем, утримувачами яких є державні органи, шляхом безпосереднього доступу до них, зокрема відомості, що містять персональні дані особи, а також відомості, отримані у порядку інформаційної взаємодії між ЄДР та інформаційними системами державних органів. До них належать:

- Єдиний реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів [218, розд. II, ст. 6, п. 2, пп. 3; 453];
- Єдиний реєстр довіреностей [87, розд. II, ст. 6, п. 2, пп. 3; 452];
- Державний реєстр актів цивільного стану громадян [218, розд. II, ст. 6, п. 3];
- Єдиний державний демографічний реєстр [218, розд. II, ст. 6, п. 3, абз. 2];
- Державний реєстр фізичних осіб — платників податків [218, розд. II, ст. 6, п. 3, абз. 2];
- Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ України щодо розшуку осіб, зниклих безвісти, та викрадених (втрачених) документів за зверненнями громадян [218, розд. II, ст. 6, п. 3, абз. 2];
- Єдиний державний реєстр судових рішень [218, розд. II, ст. 6, п. 3, абз. 4];
- Єдиний державний реєстр про особу, яка уповноважена діяти від імені особи [218, розд. II, ст. 6, п. 5, абз. 5];
- Реєстр неприбуткових установ та організацій [218, розд. III, ст. 13, п. 2];
- Інформаційні системи [218, розд. III, ст. 13, п. 2, 6—10]: центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики; центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом; центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику; Пенсійного фонду України; Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку; органів ліцензування; Державної судової адміністрації України.

21. Середовище функціонування програмного забезпечення. Єдиний державний реєстр ведеться державною мовою з використанням програмного забезпечення, розробленого відповідно до державних стандартів, що забезпечує його сумісність і взаємодію з іншими інформаційними системами та мережами, що становлять інформаційний ресурс держави [218, розд. III, ст. 7, п. 2].

Доступ до ЄДР за допомогою прикладного програмного інтерфейсу надається виключно посадовим особам державних органів. Він забезпечується технічним адміністратором Реєстру у режимі реального часу в електронному вигляді інформаційно-телекомунікаційними засобами із використанням засобів технічного та криптографічного захисту інформації. Для цього застосовуються засоби криптографічного захисту інформації, що мають сертифікат відповідності або позитивний експертний висновок за результатами державної експертизи у сфері криптографічного захисту інформації.

Єдина структура та формат інформаційних файлів, що передаються та приймаються в порядку доступу до ЄДР за допомогою прикладного програмного інтерфейсу, процедури взаємодії інформаційних систем та зміни до них визначають Міністерство юстиції України та відповідний державний орган шляхом ухвалення спільних рішень, які оформлюються окремими протоколами [291, розд. VI, п. 1].

Відповідно до [224, п. 1], 5—17 серпня 2020 р. технічним адміністратором вжиті організаційно-технічні заходи з упровадження оновленого програмного забезпечення ЄДР в промислову експлуатацію, виконано перенесення інформації з діючого програмного забезпечення до оновленого [224, п. 3, пп. 2].

Інформації щодо середовища функціонування програмного забезпечення не має.

Неформалізований опис. Єдиний державний реєстр створюється з метою забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування, а також учасників цивільного обороту достовірною інформацією про юридичних осіб, громадські формування, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб — підприємців [218, розд. III, ст. 7, п. 1].

Реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань як єдина державна інформаційна система виконує завдан-

ня з забезпечення збирання, накопичення, обробки, захисту, обліку та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи [218, розд. I, ст. 1, п. 1, п. 7].

Придатність для централізованого постачання інформації про особу програмно забезпечується державною реєстрацією за принципом екстериторіальності [218, розд. III, ст. 7, п. 3, пп. 4]. Портал електронних сервісів забезпечує функціонування персонального кабінету [218, розд. III, ст. 8, п. 1, пп. 11].

У новому ЄДР створено додаткові механізми контролю та модулі безпеки. Це стосується відслідковування наявності сканованої копії поданого документа, підтвердження операцій у системі та ідентифікація користувача під час отримання витягу на порталі з використанням кваліфікованого електронного підпису, автоматичний *LOG-OFF* за наявності віддаленого керування та неактивності користувача в системі. Це сприятиме протидії рейдерству [100].

Інформаційна взаємодія між ЄДР та інформаційними системами державних органів здійснюється інформаційно-телекомунікаційними засобами в електронній формі [218, розд. III, ст. 13, п. 1], що надає йому певний системотвірний статус.

Відомості з ЄДР про державну реєстрацію створення юридичної особи та її відокремленого підрозділу, відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації, державну реєстрацію фізичної особи — підприємця, скасування державної реєстрації їх припинення є підставою для взяття їх на облік в органах державної статистики, податкових органах та/або вчинення інших дій відповідно до законодавства [218, розд. III, ст. 13, п. 3].

Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань надає можливість отримати інформацію про бенефіціарних власників, місцезнаходження і види діяльності, відомості про внесення реєстраційних змін тощо. Ця інформація може стати у пригоді для запобігання махінаціям і шахрайству. Окрім стандартних критеріїв пошуку за назвою юридичної особи або прізвищем, іменем та по батькові фізичної особи — підприємця, витяг можна сформулювати за розширеними критеріями пошуку: відомостями про

відокремлений підрозділ і відомостями про керівника або засновника юридичної особи. До витягу додатково можна включити відомості про перелік реєстраційних дій щодо знайдених суб'єктів [104].

Державне агентство з питань електронного урядування впроваджує проєкт «Трембіта» як систему електронної взаємодії різних реєстрів, включаючи ймовірно ЄДР, і баз даних для забезпечення швидкого і ефективного обміну даними органами державної влади та місцевого самоврядування. Її основу становить удосконалена естонська платформа обміну даними *X-Road*, адаптована до українських умов, яка має високий рівень захисту.

Після її впровадження населенню більше не доведеться надавати представнику влади якісь додаткові довідки. Орган, який надає послугу, зможе сам оперативно отримати інформацію, яку він раніше вимагав від людей на папірцях. Крім того, система має інше призначення — підвищення технічної ефективності самих органів влади, адже для виконання владних повноважень потрібна інформація з різних установ. Якщо органи влади будуть ефективно працювати в цій системі, вони отримуватимуть інформацію автоматично за запитом. Тобто потреба надсилати запити паперовими листами просто зникне. А це значна економія державних коштів на закупівлі паперу, фарби для принтерів, конвертів, оплату поштових послуг, вже не говорячи про колосальну економію сотень тисяч годин, які на все це витрачають працівники органів влади щороку. Усе має відбуватися онлайн [84].

Відсутність електронної взаємодії між державними реєстрами, включаючи ЄДР, призводить до необхідності дублювати інформацію, особливо ту, що стосується даних про особу. Це перешкоджає побудові ефективних прозорих державних сервісів для населення та бізнесу [415].

Першоджерелами найбільш дубльованих полів у більшості випадків є Єдиний державний демографічний реєстр, Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців і громадських формувань [84, с. 11]. Тому важливою є оцінка інтеоперабельності ЄДР як здатності взаємодіяти з іншими реєстрами через відповідні інтерфейси [84, с. 3].

Велика кількість тотожних нетехнологічних полів зумовлена тим, що досі нормативно не визначено перелік базових державних реєстрів,

поля яких повинні бути першоджерелами для інших інформаційних ресурсів і забезпечення взаємодії між державними реєстрами. Відсутність поняття базових державних реєстрів призводить до того, що поля з тою ж інформацією дублюються в різних реєстрах, а також мають рівнозначний пріоритет. Як наслідок, державні органи вимушені зберігати у себе велику кількість інформації, яка збирається кожним державним реєстром окремо, що спричиняє значне підвищення трудомісткості і собівартості обслуговування державних реєстрів; а також істотно збільшується ймовірність занесення в державні реєстри некоректної інформації через великий вплив людського фактору на процес їх обслуговування [84, с. 11, 13]. Кількість повторень у зовнішніх ресурсах полів першоджерел з Реєстру юридичних осіб становить: за найменуванням державного органу — 39, ідентифікаційним кодом юридичної особи — 64, найменуванням юридичної особи — 64, адресою (місцем знаходження) — 38 [84, с. 12].

Упровадження електронних послуг має зменшити кількість звернень осіб з 24 до 9, а ЄДР надаватиме послуги на етапах працевлаштування та професійної діяльності населення [84, с. 18—21]. Згідно з Концепцією розвитку електронних послуг в Україні було визначено 45 пріоритетних послуг, що мають бути трансформовані в електронний формат. Найбільше запитів на отримання державних послуг зазвичай спрямовано до таких державних реєстрів:

- Єдиний державний демографічний реєстр;
- Державний реєстр фізичних осіб — платників податків;
- Державний електронний інформаційний ресурс для обробки інформації за втраченими паспортами;
- Єдиний реєстр довіреностей;
- Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Найбільш затребувані реєстри відповідають за встановлення справжності фізичної або юридичної особи та їхніх прав на отримання послуги, при цьому 30 послуг потребують звернення до ЄДР [84, с. 27—29]. В екосистемі державних електронних інформаційних ресурсів до базових віднесені три реєстри — ЄДР, ЄДДР, Державний земельний кадастр [84, с. 40].

Дія законодавства поширюється на відносини, що виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, їхньої символіки (у випадках, передбачених законом), громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб — підприємців [218, розд. I, ст. 3, п. 1].

Портал електронних сервісів забезпечує взаємодію із заявником у форматі «запитання — відповідь»; подання документів у електронній формі для державної реєстрації, ліцензування видів господарської діяльності, видачі документів дозвільного характеру; контроль за повнотою та достовірністю відомостей, що заповнюються заявником для державної реєстрації; перегляд стану розгляду поданих документів та інформування заявника в обраний ним спосіб про проходження етапів розгляду відповідних документів; доступ до відомостей і документів; формування за визначеним алгоритмом цифрового коду модельного статуту, що дає змогу ідентифікувати автоматичними засобами редакцію модельного статуту, на підставі якого діє юридична особа; оприлюднення результатів надання адміністративних послуг; формування та подання запитів в електронній формі про надання витягів; перегляд, копіювання та роздруковування виписки, витягу, інших документів та відомостей з ЄДР, а також редакції модельного статуту, на підставі якого діє юридична особа; сплату адміністративного збору та оплату надання відомостей з ЄДР з використанням платіжних систем через мережу Інтернет у режимі реального часу; функціонування персонального кабінету; доступ державних органів, зокрема судів, органів Національної поліції, органів прокуратури, органів Служби безпеки України, а також органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб до відомостей з Єдиного державного реєстру [218, розд. III, ст. 8, п. 1, пп. 1—12].

Станом на 1 липня 2020 р. Єдиний державний реєстр містить понад 7 млн суб'єктів, зокрема діючих 1,4 млн юридичних осіб та близько 2 млн фізичних осіб — підприємців. 2020 року середня кількість реєстрацій складала 201 юридичну особу та 1040 ФОП на день [27].

На момент проголошення незалежності України централізованої системи єдиних державних реєстрів не існувало. Юридичні особи реєстрували місцеві органи виконавчої влади, які фактично і вели самостійний облік відомостей про власників і керівників юридичних осіб.

Централізованою була лише система статистичної звітності, на базі якої і почали створювати єдиний державний реєстр юридичних осіб. З 1994 року статистичний код ЗКПО (загального класифікатора підприємств та організацій) став обов'язковим елементом для ідентифікації юридичних осіб, а 2003 року він трансформувався у звичний зараз код ЄДРПОУ (Єдиного державного реєстру підприємств, установ та організацій України) [445].

Державна реєстрація базується на принципах обов'язковості, публічності; урегулювання відносин, пов'язаних із державною реєстрацією; за заявницьким принципом; єдності методології; об'єктивності, достовірності та повноти відомостей; внесення відомостей відповідно до закону; відкритості та доступності [218, розд. I, ст. 4, п. 1, пп. 1—9].

У сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців і громадських формувань поширеними є порушення [154]:

- вимог щодо обов'язку долучення електронних копій документів (сканкопій), виготовлення сканкопій до завершення реєстраційної дії, долучення чітких сканкопій;
- строку державної реєстрації;
- здійснення державної реєстрації без відповідної оплати адміністративного збору;
- здійснення державної реєстрації за наявності підстав для зупинення розгляду документів та для відмови у державній реєстрації;
- припинення юридичних осіб за наявності заборон, зокрема наявності заборгованості зі сплати податків, страхових зборів тощо;
- здійснення державної реєстрації на підставі судового рішення за відсутності його електронної копії у ЄДРСР та відповіді на запит державного реєстратора;
- подання документів особою без підтвердження відповідних повноважень та/або зміст яких суперечить вимогам Конституції та законам України.

На практиці у користувачів реєстру виникають складнощі із захистом власних прав. Відомості про дії, вчинені щодо юридичної особи, фіксуються в електронній формі у відповідному державному реєстрі. Крім того, до його баз даних включаються сканкопії документів, на підставі

яких вчинено відповідні реєстраційні дії. До 2015 р. доступ до відомостей реєстру був обмеженим і в більшості випадків особи отримували інформацію про вчинені стосовно них незаконні дії лише неофіційно — через знайомих нотаріусів чи реєстраторів. З 2015 р. було передбачено теоретичну можливість публічного доступу до інформації реєстру через кабінет електронних сервісів.

Для захисту порушених прав населення необхідно надати адвокатам і слідчим офіційний доступ до сканкопій документів, на підставі яких здійснювалися реєстраційні дії, і встановити процедури посвідчення скриншотів відповідних електронних документів [415].

На даний час реєстратори під час реєстраційних дій, пов'язаних із відчуженням корпоративних прав, не перевіряють наявності обтяжень щодо цих прав. У зв'язку з цим необхідно встановити взаємодію між Єдиним державним реєстром, в якому реєструються операції з корпоративними правами юридичних осіб, і реєстром обтяжень рухомого майна, в якому міститься інформація про податкову заставу та заставу об'єктів рухомого майна, до яких належать і корпоративні права [415].

До ключових проблем, які, ймовірно, стосуються і ЄДР, слід віднести:

- нормативну невизначеність поняття «Державного» або «Національного» реєстру [84, с. 7];
- розміщення переважної більшості державних реєстрів на власних технологічних майданчиках органів державної влади, що відповідають за їхнє ведення. Через високу вартість модернізації центрів обробки даних (ЦОД) та швидкий розвиток інформаційних технологій більшість державних ЦОД використовують застаріле обладнання та потребуватимуть комплексної технологічної модернізації протягом найближчих років;
- ризики стосовно конфіденційності даних, що зберігаються у недостатньо захищеному середовищі: лише 60 % державних реєстрів мають атестовані комплексні системи захисту інформації [84, с. 9];
- брак електронних взаємодій між державними реєстрами зумовлює низку проблем, що призводить до погіршення якості надання державних послуг, особливо в електронній формі. Відсутність оперативного доступу одного органу влади до інформації іншого створює передумови для узурпації державної інформації, що руй-

нує довіру до державних інституцій і створює ризики для виникнення корупції [84, с. 11];

- відсутність поняття базових державних реєстрів призводить до того, що поля з тотожною інформацією дублюються в різних реєстрах, а також мають рівнозначний статус [84, с. 13];
- державні реєстри неповною мірою використовують дійсні державні класифікатори і довідники, що призводить до спотворення даних під час їх уведення до реєстрів. Унаслідок цього виникають проблеми як під час локального пошуку даних, так і під час обміну інформацією із зовнішніми ресурсами [84, с. 23];
- використання деяких класифікаторів та реєстрів сьогодні неможливе через їхню відсутність на національному рівні. Так, окремо можна виділити питання відсутності національного адресного класифікатора / реєстру, який би був першоджерелом інформації про місце реєстрації особи та об'єктів нерухомості [84, с. 25].

Підходи щодо покращення якості послуг ЄДР [84, с. 15, 17]. Ефективна система взаємодії між державними реєстрами, як і будь-яка інша державна політика, повинна базуватися на «людиноцентристській» ідеології, згідно з якою держава має служити інтересам громадян через усебічне забезпечення пріоритету їхніх прав, свобод та інтересів. У галузі електронного урядування основною передумовою для запровадження такого підходу є кардинальна зміна порядку збирання, зберігання та обробки даних про особу. Передовсім, інформація про особу повинна потрапляти в один базовий державний реєстр, а потім вже доповнюватись в інших реєстрах інформацією про власність, права, обов'язки, обмеження людини тощо. Тобто потрібно реалізувати модель, в якій держава отримує дані про особу самостійно з використанням цифрового ідентифікатора людини, а не примушує людину збирати цю інформацію власноруч, бігаючи по державних установах. Сьогодні основною перешкодою для реалізації такої моделі є відсутність поширеного єдиного національного цифрового ідентифікатора особи. Силами Державної міграційної служби України 2015 року було створено Єдиний державний демографічний реєстр, через який почалося поширення унікального номера запису реєстру (УНЗР). Цей номер є єдиним ідентифікатором особи, від якого не можна відмовитись та який надається людині один раз після народження (під час реєстрації народження) і не змінюється

протягом всього життя. УНЗР — це 14 значний номер, в якому зашифрована інформація про стать та дату народження людини. На сьогодні в Україні цей номер мають близько п'яти мільйонів громадян. Складність поширення УНЗР полягає нині в обмеженому ресурсі ДМС щодо видачі паспортів нового зразка (*ID* карт та біометричних паспортів для виїзду за кордон), адже УНЗР присвоюється тільки під час видачі одного з цих документів. Середня швидкість надання паспортів сьогодні складає близько 10—12 тис. на день. Можна спрогнозувати, що на охоплення УНЗР всього населення України потрібно буде витратити не менше 12 років. Звісно, що такий строк є неприйнятним і Державна міграційна служба України докладає зусиль для його скорочення шляхом збільшення потужностей видачі ідентифікаційних документів. Важливість УНЗР полягає в тому, що саме цей номер повинен стати фундаментом для розбудови якісно нової системи державних інформаційних ресурсів. З його допомогою можна побудувати інформаційні зв'язки, які допоможуть розповсюджувати інформацію про особу між державними реєстрами без необхідності отримання різноманітних довідок самою особою. Тобто людині від народження буде надано унікальний номер, який автоматично потраплятиме до інших реєстрів в міру того, як людина буде дорослішати.

Рекомендації з удосконалення ЄДР [84, с. 35—39].

1. Підготувати ЄДР до інтеграції в національну систему електронної взаємодії шляхом виконання технічного і семантичного аналізу. За результатами виробити рекомендації щодо його удосконалення з нормалізації даних, забезпечення достовірності, доступності та захисту інформації, а також розробки стандартизованого *API* (*Application Programming Interface* — програмних інтерфейсів доступу).
2. Прискорити поширення єдиного національного ідентифікатора особи (унікального номера запису в реєстрі).
3. Розробити та ухвалити закон, що впроваджує загальну термінологію та регулює порядок, принципи створення та ведення державних реєстрів.
4. Посилити координацію та контроль за процесом створення державних електронних інформаційних ресурсів, а також запровадження єдиного загального державного реєстру з інформацією про всі державні реєстри.

5. Розробити технічні та семантичні вимоги до створення державних реєстрів, які б визначали рекомендовані найменування полів баз даних, їхній тип, довжину та інше.

6. Створити *API* для актуалізації державних класифікаторів та довідників у форматі відкритих даних.

7. Створити національний адресний реєстр з прив'язкою до геопросторових координат.

8. Виконувати вимоги законодавства у сферах державної реєстрації, що сприятиме втіленню основних засад державної реєстрації, зокрема гарантування державою об'єктивності, достовірності та повноти відомостей у реєстрі, внесення відомостей до нього виключно на підставах та в порядку, визначених законами [445].

Висновки. Запровадження системи електронної взаємодії державних реєстрів, зокрема ЄДР, повинно супроводжуватися процесами реформування всієї системи державних інформаційних ресурсів.

Створення екосистеми державних реєстрів сьогодні є найважливішим завданням держави в напрямі розвитку е-урядування. Необхідно зупинити хаотичне поширення, дублювання даних і створення нових державних ресурсів, які не відповідають єдиним технічним і семантичним вимогам.

Побудова чіткої ієрархічної моделі державних реєстрів дасть можливість ефективно управляти інформацією та витратами на її створення, обробку та захист, що значно зменшить навантаження на державний бюджет.

Упорядкування державних даних і надання доступу до них оптимізує роботу органів влади, спростить життя громадянам і надасть додаткові інструменти для розвитку бізнесу, що призведе до економічного зростання, прозорості державного управління та зниження рівня корупції.

Електронні взаємодії між органами влади допомагають побудувати стійкий фундамент для запровадження якісних електронних державних послуг, що позбавляє людей необхідності звертатись до органів влади для отримання численних довідок.

Розвиток національної системи інтероперабельності є обов'язковим кроком для побудови ефективної держави, де розвивається цифрова

економіка, успішно долається корупція, а якісне обслуговування громадян є одним із головних пріоритетів [84, с. 43].

Ураховуючи відмови на надання послуг ЄДР начебто у зв'язку з великою кількістю запитів, необхідно удосконалити функціонування реєстру з боку адміністратора для забезпечення ефективного і результативного користування ним [420].

Доцільним є залучення науковців для опрацювання безосібної інформації ЄДР з метою дослідження змін підприємницької активності, включаючи іноземців, у функціонуванні громадських формувань та інфраструктури органів влади.

7.8. Єдиний державний реєстр транспортних засобів

Положення про Єдиний державний реєстр транспортних засобів, утримувачем якого є МВС, не затверджено (запит на доступ до публічної інформації, відповідь Головного сервісного центру МВС [139]).

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру.* Міністерство внутрішніх справ України [229, ст. 34].

2. *Дата створення.* Не створений.

3. *Юридична основа створення та ведення.* Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII «Про дорожній рух» [229, ст. 34, 341]; постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 № 1388 «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів» [288, п. 3]; постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 1024 «Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів» [268].

4. *Відповідальний виконавець за ведення реєстру:* Міністерство внутрішніх справ України [229, ст. 34, част. 6, 7].

5. Перелік реквізитів реєстру. Транспортні засоби реєструються за юридичними та фізичними особами, щодо яких у реєстрі зазначені:

- повне найменування юридичної особи, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (код згідно з ЄДРПОУ);
- прізвище, ім'я, по батькові, дата народження власника, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта.
- Єдиний державний реєстр транспортних засобів (ЄДР ТЗ) містить інформацію про зареєстрований транспортний засіб — ідентифікаційний номер транспортного засобу (*VIN*), марка, модель, рік випуску, об'єм (потужність) двигуна, колір, тип пального тощо.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Для ідентифікації особи можна використовувати такі відомості: прізвище, ім'я, по батькові; дата народження; реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта.

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Державну реєстрацію транспортних засобів здійснюють територіальні органи з надання сервісних послуг МВС [288, п. 3].

Органи, які здійснюють відомчу реєстрацію транспортних засобів Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, житлово-комунального господарства, а також тих, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування після реєстрації (внесення змін у відомості про реєстрацію) транспортного засобу невідкладно подають відомості про нього до Міністерства внутрішніх справ України для внесення їх до Єдиного державного реєстру [229, ст. 34, част. 7,8].

До реєстру вноситься інформація про транспортні засоби та відомості про їх власників і належних користувачів.

8. Наявність відсканованих документів. Реєстр не містить відсканованих документів.

9. *Наявність оцифрованої інформації.* Реєстр не містить оцифрованої інформації.

10. *Дата, з якої існують відомості.* Нині МВС переходить на Єдину інформаційну систему МВС (багатофункціональна інтегрована автоматизована система): відбувається формування функціональних підсистем, однією з яких є ЄДР ТЗ.

11. *Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості.* Невідомо.

12. *Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі.* Невідомо.

13. *Централізований / децентралізований; рівні децентралізації.* Державний облік зареєстрованих транспортних засобів передбачає реєстрацію, накопичення, узагальнення, зберігання і передачу інформації про такі засоби та відомостей про їх власників, які вносяться до Єдиного державного реєстру транспортних засобів, утримувачем якого є МВС.

Порядок ведення Єдиного державного реєстру затверджує МВС [288, п. 3].

14. *Актуалізація (оновлення) інформації.* Автоматизація та верифікація процесів інформаційної діяльності суб'єктів єдиної інформаційної системи МВС відбувається в інтерактивному режимі реального часу [268, п. 8].

15. *Періодичність архівації реєстру.* Не архівується.

16. *Способи реєстрації користувачів реєстру.* Адміністратор єдиної інформаційної системи МВС здійснює:

- упровадження механізмів електронної ідентифікації особи, зокрема для доступу до інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи МВС;
- надання доступу користувачам єдиної інформаційної системи МВС до інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи МВС;
- надання / позбавлення доступу користувачам єдиної інформаційної системи МВС до центральної підсистеми відповідно до законодавства;

- ведення обліку користувачів єдиної інформаційної системи МВС, яким надано доступ до інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи МВС з використанням засобів електронної ідентифікації особи, з фіксуванням відомостей про дату і час отримання доступу, обсяг інформації, до якої отримано доступ;
- технічну та інформаційну підтримку користувачів єдиної інформаційної системи МВС, зокрема за допомогою відкритих вебресурсів, телефонного інформаційного центру тощо [268, п. 25].

17. *Основні користувачі реєстру.* Посадові особи органів державної влади, зокрема органів МВС, органів Національної поліції, органів місцевого самоврядування, судів, органів прокуратури, органів СБУ, адвокатів, нотаріусів, інспекторів з паркування у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 260 [47], якою затверджено «Порядок доступу посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, адвокатів, нотаріусів до ЄДР ТЗ стосовно зареєстрованих транспортних засобів, їх власників та належних користувачів».

Фізичні та юридичні особи — інформація з ЄДР ТЗ стосовно зареєстрованих транспортних засобів, належних користувачів, як передбачено «Порядком надання фізичним та юридичним особам інформації з ЄДР ТЗ стосовно зареєстрованих транспортних засобів, належних користувачів» [47].

18. *Доступ до даних реєстру.* Інформація про зареєстровані ТЗ та їх власників, належних користувачів, що міститься у ЄДР ТЗ, утримувачем якого є Міністерство внутрішніх справ України, є відкритою та загальнодоступною [229, ст. 341, част. 1].

Надання відомостей з ЄДР ТЗ відбувається на безоплатній і платній основі [105].

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Доступ посадовим особам органів державної влади, органів місцевого самоврядування, адвокатам, нотаріусам до ЄДР ТЗ стосовно зареєстрованих транспортних засобів, їх власників і належних користувачів надається / припиняється на підставі договору, укладеного між ним та адміністратором Реєстру, і за документами, які надають користувачеві право на отримання такої інформації у зв'язку із здійсненням ним повноважень, визначених законом [47].

Фізичні та юридичні особи можуть отримати безоплатні витяги з ЄДР ТЗ [105]: у паперовій формі, звернувшись до одного з регіональних сервісних центрів МВС; в електронній формі, скориставшись функціональністю сайту Головного сервісного центру МВС, або через електронний кабінет водія.

Платний витяг з ЄДР ТЗ надається за умови здійснення пошуку за ідентифікаційним номером (VIN) транспортного засобу.

20. *Зв'язок з іншими реєстрами.* Єдиний реєстр боржників [229, ст. 34, част. 5].

21. *Середовище функціонування програмного забезпечення.* Не вдалось з'ясувати.

Неформалізований опис. Єдиний державний реєстр транспортних засобів — це реєстр автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів. У Реєстрі накопичується, узагальнюється, зберігається інформація про такі засоби та відомості про їх власників.

Історію змін у Законі України «Про дорожній рух» щодо Єдиного державного реєстру транспортних засобів ілюструє табл. 7.1.

Наприклад, 2012 року ухвалено Закон України від 05.07.2012 № 5085-VI «Про внесення змін до Закону України «Про дорожній рух», який набув чинності 01.01.2013 [198]. У ньому ст. 34 після частини четвертої була доповнена двома новими частинами такого змісту:

«Для автоматизованого обліку транспортних засобів, що використовуються на вулично-дорожній мережі загального користування і підлягають державній або відомчій реєстрації, та відомостей про їх власників ведеться Єдиний державний реєстр, держателем якого є Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України.

Органи, які здійснюють відомчу реєстрацію транспортних засобів, що використовуються на вулично-дорожній мережі загального користування, після реєстрації (внесення змін у відомості про реєстрацію) транспортного засобу невідкладно подають відомості про нього до Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України для внесення їх до Єдиного державного реєстру»;

Таблиця 7.1. Історія змін Єдиного державного реєстру транспортних засобів

Рік	Назва реєстру	Держатель реєстру	Установчі документи
2013	Єдиний державний реєстр Державтоінспекції	Державтоінспекція МВС України	У вільному доступі відсутні
2015	Єдиний державний реєстр МВС	Міністерство внутрішніх справ України	Порядок ведення Єдиного державного реєстру затверджується МВС [288, п. 3] — у вільному доступі відсутній
2017	Єдиний державний реєстр транспортних засобів		У вільному доступі відсутні
2018	Єдиний державний реєстр транспортних засобів — інформаційний ресурс Єдиної інформаційної системи МВС		У вільному доступі відсутні

Джерело: складено автором.

- частина восьма доповнена реченням такого змісту: «Відомості відомчого обліку щодо зазначених транспортних засобів є складовою частиною Єдиного державного реєстру».
- 2015 року було внесено чергові зміни [190]: у ст. 34 у частинах п'ятій і шостій слова «Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України» у всіх відмінках замінені словами «Міністерство внутрішніх справ України» у відповідному відмінку.

Чергові зміни внесено 2017 року [192, част. I, п. 2]: у частинах п'ятій, шостій і восьмій ст. 34 слова «ведеться Єдиний державний реєстр» замінити словами «та належних користувачів ведеться Єдиний державний реєстр транспортних засобів».

Коментар до викладеного. Цей реєстр як державний реєстр у сьогоденні розумінні не створювали. Це була відомча картотека, яку згодом автоматизували, потім забезпечили взаємодоступ між територіальними підрозділами тощо. І лише після кількох змін назви зрештою отримали ЄДР ТЗ.

Зараз Єдиний державний реєстр транспортних засобів — це лише автоматизований облік транспортних засобів, який в Україні ведеться з 2013 року. З даного реєстру отримати відомості про фізичну особу можна лише у випадку, коли ця особа володіє транспортним засобом (і яким саме) або якщо вона є належним користувачем (особа, яка на законних підставах користується транспортним засобом, що їй не належить). Тобто за запитом інформації щодо фізичної особи (прізвище, ім'я, по батькові, рік народження або реєстраційний номер облікової картки платника податків) переглядається реєстр транспортних засобів і надається інформація про те, чи належить цій особі ТЗ. У реєстрі міститься інформація лише про тих фізичних осіб, які на момент запиту є власниками ТЗ або належними користувачами.

Для нашого дослідження цікавими є відомості про належного користувача транспортного засобу (далі належний користувач), що вносяться до ЄДР ТЗ [287, п. 39].

На підставі інформації, що міститься в заяві та документах, що додаються до неї, до Реєстру вносяться такі відомості:

- дата і час внесення відомостей;
- спосіб внесення відомостей (через вебсайт або шляхом звернення до сервісних центрів МВС із зазначенням номера сервісного центру МВС);
- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) належного користувача, його дата народження;
- повне найменування та код згідно з ЄДРПОУ (для юридичних осіб);
- адреса місця проживання (перебування) фізичної особи або адреса місцезнаходження юридичної особи;
- назва, серія (за наявності), номер, дата видачі документа, що посвідчує особу, підтверджує громадянство України чи спеціальний статус особи, та найменування органу, який його видав;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

- марка, модель, номерний знак, свідоцтво про реєстрацію та ідентифікаційний номер ТЗ (VIN). У разі відсутності такого номера вноситься номер однієї зі складових частин ТЗ (кузова, шасі, рами);
- відомості про абонентський номер засобу рухомого (мобільного) зв'язку власника ТЗ та належного користувача;
- адреси електронної пошти власника ТЗ та належного користувача;
- строк, на який вносяться відомості про належного користувача до Реєстру;
- посада працівника (якщо до Реєстру вносяться відомості про працівників юридичної особи).

Коментар. Відомості про належного користувача дійсно містять дуже багато інформації щодо фізичної особи. Якщо за такими ж параметрами будуть вноситись дані про власників ТЗ (логічно, що існує одна схема), тоді цей реєстр стає дуже цікавим, бо містить необхідну інформацію.

Нині МВС переходить на Єдину інформаційну систему МВС — це багатофункціональна інтегрована автоматизована система. І якщо у наявний ЄДР ТЗ буде інтегрована інформація з інших реєстрів і баз даних МВС, то він буде розглядатись як один із провідних у системі комплексного використання даних реєстрів для інформаційного забезпечення соціальної політики.

Проте відкритими залишаються важливі питання:

- положення про створення, порядок ведення тощо ЄДР ТЗ;
- час, з якого користувачі зможуть повноцінно працювати з ним для виконання соціальних досліджень;
- чи буде він функціонувати лише як реєстр ТЗ, чи виконуватиме і функції особового реєстру.

7.9. Спадковий реєстр

Формалізований опис. 1. *Утримувач реєстру*: Міністерство юстиції України [160, п. 2].

Адміністратором Спадкового реєстру є Державне підприємство «Національні інформаційні системи» (ДП «НАІС») [56, п. 1; 160, п. 3; 342].

Реєстраторами Спадкового реєстру є [151, п. 1.3]:

- державні нотаріальні контори;
- державні нотаріальні архіви;
- приватні нотаріуси;
- Державне підприємство «Національні інформаційні системи» Міністерства юстиції України та його регіональні філії;
- посадові особи органу місцевого самоврядування, що мають доступ до Спадкового реєстру через інформаційну мережу Мін'юсту;
- помічник (консультант) приватного нотаріуса за письмовою заявою цього нотаріуса.

2. *Дата створення*: 01.12.2000 р. [373, п. 3].

3. *Юридична основа створення та ведення*. Спадковий реєстр (далі Реєстр) створено за наказом Мін'юсту від 17.10.2000 № 51/5 «Про Спадковий реєстр» [373]. Цим же наказом затверджено Положення про Реєстр [373, п. 1]. У редакціях до 18.04.2005 р. цей наказ, як і сам Реєстр, мав трохи іншу назву: «Про Єдиний реєстр заповітів та спадкових справ».

Зміна назви Реєстру обумовлена впровадженням низки новацій у його веденні, пов'язаних із необхідністю увідповіднення нормативно-правових актів Мінюсту, що регламентують функціонування Реєстру з Цивільним кодексом України [432]. Зокрема, перелік документів для обов'язкового внесення до Реєстру доповнено спадковими справами, а також заповітами, посвідченими консульськими установами України та посадовими і службовими особами (в селищах, лікарнях, на кораблях, у військових формуваннях, в місцях позбавлення волі, тобто там, де немає нотаріусів) [253, п. 7.8, 13, 15—17; 328, ст. 38, п. 1; 253, ст. 1251, 1252]. Це спричинило розробку і впровадження нового програмного забезпечення Реєстру за збереження наявної бази даних і, відповідно, вне-

сення змін в Положення про Реєстр, що відображено в наказі Мін'юсту від 07.04.2005 № 33/5 [253, п. 1, 2, 4].

У зв'язку з ратифікацією [361] Верховною Радою України 10 липня 2010 року Конвенції Ради Європи про запровадження системи реєстрації заповітів (далі Конвенція) [90] та набрання нею чинності для України 31 грудня 2010 року [90] ухвалено ряд законодавчих актів, якими:

- національним органом для виконання в Україні функцій, передбачених Конвенцією, призначено Міністерство юстиції України [361], яке, відповідно до ст. 3 Конвенції, без будь-якого посередника організовує реєстрацію заповітів в інших договірних державах та отримує запити від національних органів інших договірних держав і відповідає на них [90, ст. 3, п. 1];
- внесено зміни у Цивільний кодекс України та у Закон України «Про нотаріат» стосовно обов'язковості реєстрації заповітів, спадкових договорів та спадкових справ у Реєстрі (Закон України від 21.09.2010 № 2527-VI [191, п. 1, 2]);
- затверджено Порядок державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі відповідно до Конвенції, а також наказано Мін'юсту організувати в установленому порядку реєстрацію в іноземних державах заповітів, зареєстрованих в Україні, та забезпечити надання необхідної інформації на запити національних органів іноземних держав (постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 491 [289, п. 1, 2]);
- затверджено Положення про Спадковий реєстр [151], узгоджене з ратифікованою Конвенцією, вказано на необхідність збереження наявної бази даних Реєстру (наказ Мін'юсту від 07.07.2011 № 1810/5 [277, п. 1, 2]).

Ще декілька законодавчих документів стосуються адміністрування Реєстру і порядку надання доступу до нього Реєстратору.

Постановою КМУ від 14.07.1999 № 1272 [207] уперше було визначено Адміністратором реєстрів інформаційної мережі Мін'юсту, до якої пізніше увійшов і Спадковий реєстр, Державне підприємство «Інформаційний центр». У травні 2015 року Мін'юстом засноване нове ДП «Національні інформаційні системи», яке на підставі розпорядження КМУ [53, п. 1] і наказу Мін'юсту [56, п. 1] стало Адміністратором Єдиних та Державних реєстрів.

Доступ до Реєстру здійснюється відповідно до Порядку забезпечення доступу осіб, уповноважених на здійснення реєстраційних дій, до Єдиних та Державних реєстрів [162], затвердженого наказом Мін'юсту від 15.12.2015 № 2586/5 [204].

4. Відповідальний виконавець за ведення реєстру. До 07.04.2005 в Положенні про Єдиний реєстр заповітів та спадкових справ [140, п. 1] було зазначено, що Адміністратор має повний прямий доступ до комп'ютерної бази даних і відповідає за її створення та ведення, тобто відповідальним виконавцем названо Адміністратора. У подальших редакціях Положення це твердження вилучено і більше в жодному з документів не вказується на відповідального виконавця за ведення Реєстру.

Виходячи з того, що утримувач Реєстру забезпечує його функціонування і виконує функції національного органу, які впливають із Конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів [160, п. 2; 361; 90, ст. 2, ст. 3, п. 1], можна припустити, що Мін'юст і є відповідальним виконавцем.

5. Перелік реквізитів реєстру. Кожному документу, який реєструється в Спадковому реєстрі, система автоматично надає номер, який має назву «номер в системі» [82, с. 29, 61, 75, 84].

Для кожного з чотирьох видів документів (заповіт, спадковий договір, заведена спадкова справа та видане свідоцтво про право на спадщину), які підлягають обов'язковому внесенню до Реєстру, є свій набір показників — відомостей про документ.

Стосовно заповіту та спадкового договору до Реєстру вносяться такі відомості [151, п. 2.1]: про заповідача / заповідачів (для заповіту), про відчужувача / відчужувачів (для спадкового договору); про заповіт (спадковий договір) як документ; про видачу дубліката заповіту (спадкового договору); про документ, який змінює або скасовує заповіт (змінює або на підставі якого розірвано спадковий договір); про визнання заповіту (спадкового договору) недійсним; про реєстрацію заповіту в іноземних державах; про Реєстратора; додаткові відомості, необхідні для належного виконання Реєстратором своїх повноважень (у разі потреби).

Відомості, які заносяться до Реєстру стосовно спадкової справи (видача свідоцтва про право на спадщину є частиною спадкової справи) [151, п. 2.2]: про спадкодавця; про реквізити спадкової справи; про

видачу свідоцтва про право на спадщину; про визнання свідоцтва про право на спадщину недійсним; додаткові відомості; про Реєстратора.

Відомості, які заносяться до Реєстру стосовно видачі свідоцтва про право на спадщину [151, п. 2.2.3]: про спадкоємця / спадкоємців (фізичних або юридичних осіб); про отримане у спадщину майно (його найменування, опис, вартість, частка тощо); про свідоцтво про право на спадщину як документ; про видачу дубліката свідоцтва про право на спадщину.

6. Ключові (ідентифікаційні) поля. Пошук інформації у Спадковому реєстрі про наявність або відсутність посвідченого заповіту, спадкового договору, заведеної спадкової справи та виданого свідоцтва про право на спадщину здійснюється за даними про [151, п. 3.5, абз. 2, п. 3.6]:

- заповідача (пошук заповіту);
- відчужувача (пошук спадкового договору);
- спадкодавця (пошук заведеної спадкової справи чи виданого свідоцтва про право на спадщину).

Даними про вказаних осіб є: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності); рік народження (для заповідача або відчужувача); реєстраційний номер облікової картки платника податків згідно з Державним реєстром фізичних осіб — платників податків (за наявності); дата смерті (для спадкодавця).

Очевидно, що ці дані і є ідентифікаційними. За їх відсутності інформація з Реєстру не надається [151, п. 3.7, абз. 3].

Система АРМ Реєстру дає також змогу здійснювати пошук у Реєстрі за серією та номером бланку документа і його реєстраційним номером (номером в системі). Останній вказувати не обов'язково, проте якщо він заданий, то система здійснює пошук тільки за реєстраційним номером [82, с. 32].

7. Джерела інформації для заповнення реєстру. Інформацію до реєстру постачають: державні нотаріальні контори, приватні нотаріуси, державні нотаріальні архіви, посадові особи органів місцевого самоврядування, Міністерство закордонних справ та його представництва на території України, Міністерство юстиції, посадові та службові особи, які можуть вчиняти нотаріальні дії згідно з Цивільним кодексом України

(головний (черговий) лікар лікарні (госпіталю), капітан судна, командир військової частини, начальник установи виконання покарань та інші в ситуаціях, коли немає нотаріуса), а також безпосередньо заповідач або відчужувач [151, п. 1.3, 2.3—2.5].

Реєстратор вносить відомості до Реєстру у такі строки: у день вчинення відповідної нотаріальної дії; протягом п'яти робочих днів після зміни місця зберігання заповіту, спадкового договору, спадкової справи; протягом двох робочих днів після надходження на зберігання заповітів від посадових і службових осіб, які можуть вчиняти нотаріальні дії згідно з Цивільним кодексом України; у день отримання заяви про реєстрацію документа [151, п. 2.9].

У реєстр вноситься інформація про посвідчені заповіти, спадкові договори, зміни до них, скасування заповітів, розірвання спадкових договорів, заведені спадкові справи, видані свідоцтва про право на спадщину, а також заповіти (спадкові договори), посвідчені (складені та/або прийняті на зберігання) і зареєстровані в іноземних державах, зміни до них або їх скасування, щодо яких надійшов запит про реєстрацію в Україні на підставі Конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів [151, п. 1.3, 2.3—2.5].

8. Наявність відсканованих документів. Реєстр не містить відсканованих документів.

9. Наявність оцифрованої інформації. Реєстр не містить оцифрованої інформації.

10. Дата, з якої існують відомості. З 1963 р., коли законодавчо встановлено, що заповіт під загрозою недійсності мав бути укладений у нотаріальній формі (ст. 541 Цивільного Кодексу УРСР) [94, 433].

11. Відсутність у реєстрі інформації за період після першої дати, з якої існують відомості. Законодавством встановлено [160, п. 12], що заповіти, посвідчені нотаріусами, консульськими установами, посадовими і службовими особами до створення та введення в дію програмного забезпечення Реєстру, підлягають безоплатній державній реєстрації в цьому Реєстрі шляхом подання зазначеними посадовими та службовими особами, установами Реєстраторові заяв про реєстрацію архівних заповітів. Однак, як зазначено в блозі луцького юриста в 2011 р. [110], на практиці багато нотаріусів, посадових і службових осіб, які мають право

посвідчувати заповіти (голови сілрад, головні лікарі, капітани суден і та ін.), інформацію до Реєстру не подавали.

Очевидно, що для даного Реєстру проблемою є відсутність деякої інформації.

12. Наявність на інших носіях інформації, відсутньої в реєстрі. Про всі нотаріальні дії, вчинені нотаріусами або посадовими особами органів місцевого самоврядування, робиться запис у реєстрах для реєстрації нотаріальних дій після того, як нотаріус зробить посвідчувальний напис на документі або підпише документ, що ним видається.

Кожна нотаріальна дія реєструється під окремим порядковим номером. Номер, під яким нотаріальна дія зареєстрована, зазначається на документі, який видає нотаріус, чи в посвідчувальному написі [328, ст. 52].

На паперових носіях інформація існує з 1963 року [94, 433].

13. Централізований / децентралізований; рівні децентралізації. Реєстр ведеться тільки в одному місці. Адміністратор Реєстру, ДП «НАІС», забезпечує технічне та технологічне супроводження його програмного забезпечення, збереження та захист даних Реєстру, надає доступ користувачам [342].

14. Актуалізація (оновлення) інформації. Зміни в заповіт (спадковий договір) вносяться з ініціативи заповідача (відчужувача). У разі внесення змін старий варіант документа система зберігає, тому коли з'ясовується, що зміни помилково внесено не в той документ, для його відновлення необхідно просто вилучити змінений [82, с. 30].

15. Періодичність архівації реєстру. Щодо архівації Реєстру інформація відсутня, відомо лише, що виконується резервне копіювання бази даних [409], але з якою періодичністю — не вказано.

16. Способи реєстрації користувачів реєстру. Доступ до Реєстру надається користувачеві на підставі договору, укладеного відповідно до загальних засад цивільного законодавства [162, п. 2].

Якщо користувачем є посадова особа державного органу чи органу місцевого самоврядування, договір укладається між суб'єктом, у трудових відносинах з яким перебуває такий користувач, та Адміністратором реєстрів, тобто ДП «НАІС». Якщо користувачем є державний нотаріус, договір укладається між державною нотаріальною конторою, у якій пра-

цює такий користувач, та Адміністратором реєстрів, а якщо приватний нотаріус — то між ним і Адміністратором. Якщо користувачем є консульська посадова особа дипломатичного представництва або консульської установи України, договір укладається між Міністерством закордонних справ України та Адміністратором.

17. *Основні користувачі реєстру.* Особи, уповноважені відповідно до законодавства на здійснення реєстраційних дій у Реєстрі, тобто Реєстратори, а саме державні і приватні нотаріуси, державні нотаріальні архіви, посадові особи органів місцевого самоврядування. Крім того, доступ до Реєстру в 2019 р. отримало Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) [106].

18. *Доступ до даних реєстру.* Доступ до всієї бази даних Реєстру надається користувачу на безоплатній основі [162, п. 2].

19. *Сервіси роботи з реєстрами для користувачів.* Доступ користувачів до Реєстру здійснюється через програмний модуль АРМ «Спадковий реєстр» (далі АРМ) [82], призначений для автоматизації діяльності державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів і приватних нотаріусів, пов'язаної з реєстрацією посвідчення заповітів, іноземних заповітів, спадкових договорів, заведенням спадкових справ та видачі свідоцтв про право на спадщину. Тому звичайний користувач Реєстру може виконувати лише ті дії в Реєстрі, які дозволяє цей модуль. Перелік усіх можливих дій користувача, які передбачені розробниками АРМ, наведено в неформалізованому описі. АРМ дає змогу здійснювати пошук документів за одним із чотирьох критеріїв:

- за заповідачем / спадкодавцем (відчужувачем);
- за серією та номером бланка;
- за номером у системі;
- за реєстратором.

2020 року оголошено відкритий конкурс [92] на розробку прикладного програмного інтерфейсу для підключення Спадкового реєстру до Системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів («Трембіта»). Технічним завданням на розробку цього інтерфейсу передбачено [425], що від Запитувача (інформаційна система юридичної особи, що має право отримувати дані з Реєстру) повинні

формуватись запити щодо наявних відомостей у Реєстрі за прізвищем, ім'ям, по батькові та реєстраційним номером облікової картки платника податків згідно з Державним реєстром фізичних осіб — платників податків. А з Реєстру повинні формуватися відповіді на ці запити, які містять відомості про: спадкоємця; спадкову справу; нотаріальну контору та її співробітників, що посвідчила, зберігає спадкову справу; спадкодавця; свідоцтво про право на спадщину; успадковане майно.

20. **Зв'язок з іншими реєстрами.** Спадковий реєстр входить до переліку Єдиних та Державних реєстрів інформаційної мережі Мін'юсту. Обмін даними Спадкового реєстру з будь-яким іншим реєстром мережі поки не розглядали.

Під час надання доступу НАЗК до Реєстру [106] було впроваджено автоматизований доступ до нього у промисловому середовищі із використанням захищених каналів зв'язку Національної системи конфіденційного зв'язку. Раніше НАЗК затвердило з Мін'юстом порядок автоматизованого доступу Системи логічного та арифметичного контролю декларацій до Єдиного реєстру довіреностей, Спадкового реєстру та Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

21. **Середовище функціонування програмного забезпечення.** АРМ «Спадковий реєстр» підтримує стандартний інтерфейс *Windows* [82, с. 6].

Також відомо [346, с. 10], що для забезпечення надійного збереження даних, які містяться в Єдиних та Державних реєстрах, було придбане обладнання: система збереження даних та модульний сервер; система збереження даних *Hewlett Packard Enterprise 3PAR StorServ 8200*.

Неформалізований опис. Спадковим реєстром є електронна база даних, яка містить відомості про посвідчені (складені та/або прийняті на зберігання) заповіти і спадкові договори (зокрема засвідчені і зареєстровані за кордоном), заведені спадкові справи та видані на їх підставі свідоцтва про право на спадщину [160, п. 1].

Реєстр створений із метою захисту майнових прав та інтересів громадян і юридичних осіб, профілактики злочинів проти власності, заведення єдиної системи обліку заповітів та спадкових справ.

Основними завданнями Реєстру є:

- реєстрація та внесення відомостей про заповіти, свідоцтва та інші документи;
- внесення відомостей про зміну місця зберігання засвідчених спадкових документів;
- пошук інформації, отримання інформаційних довідок та витягів з реєстру;
- отримання звітів;
- адміністрування документів.

Порядок внесення до Спадкового реєстру відомостей про посвідчені (складені та/або прийняті на зберігання) заповіти і спадкові договори визначено Мін'юстом [160, п. 1].

Інформація, що міститься в Спадковому реєстрі, є закритою. Тому право на отримання витягу з реєстру, відповідно до Положення про Спадковий реєстр, належить [151, п. 3.2]:

- нотаріусам, уповноваженій особі консульської установи (витяги про заповіти та спадкові договори, спадкові справи);
- фізичним особам — заповідачам та сторонам спадкового договору (витяги про заповіти та спадкові договори);
- спадкоємцям померлого у разі пред'явлення свідоцтва про смерть останнього (витяги про заповіти та спадкові договори, спадкові справи);
- суду, прокуратурі, органам дізнання і досудового слідства у зв'язку з цивільними, господарськими, адміністративними або кримінальними справами, що перебувають у провадженні цих органів, з обов'язковим зазначенням номера справи та прикладенням гербової печатки відповідного органу та у разі пред'явлення свідоцтва про смерть заповідача / спадкодавця (витяги про заповіти та спадкові договори, спадкові справи);
- Міністерству юстиції України, головним управлінням юстиції в областях, містах Києві та Севастополі у зв'язку зі здійсненням ними власних повноважень.

Витяги зі Спадкового реєстру щодо посвідчених заповітів, за винятком заповідача, видаються тільки після смерті заповідача.

Відомості про отримане у спадщину майно (його найменування, опис, вартість, частку тощо) заносяться до Реєстру під час видачі свідоцтва про право на спадщину [151, п. 2.2.3], тобто після смерті заповідача (відчужувача).

Отже, з усієї інформації, яка є в Реєстрі, для соціальних досліджень можуть бути корисними лише дані про спадкоємця (дата народження, місце проживання або перебування, його реєстраційний номер облікової картки платника податків) та дані про отримане у спадок майно, а також, можливо, ще й дані про спадкодавця. І це все лише після смерті останнього.

Але головна проблема — в отриманні з Реєстру масиву інформації за заданим критерієм, оскільки така операція не передбачена в програмному забезпеченні. Тим не менше, ситуація змінюється, програмне забезпечення підлаштовують під потреби, особливо останнім часом [425].

Утримувачем Спадкового реєстру є Мін'юст [160, п. 2], він забезпечує функціонування Реєстру і виконує функції національного органу, які впливають із Конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів, зокрема: організовує в установленому порядку реєстрацію в іноземних державах заповітів, що зареєстровані в Україні; забезпечує відповідно до Конвенції надання необхідної інформації на запити національних органів іноземних держав.

Адмініструванням усіх реєстрів (Єдиних та Державних реєстрів) інформаційної мережі Мін'юсту України, яка охоплює два десятки реєстрів, зокрема і Спадковий, опікується одне державне підприємство (ДП «НАІС»), що належить до сфери управління цього міністерства.

На момент заснування Спадкового реєстру (на той час Єдиного реєстру заповітів та спадкових справ) його Адміністратором було державне підприємство «Інформаційний центр» Міністерства юстиції України, на яке з 1999 року було покладено адміністрування усіх реєстрів Мін'юсту [34]. Воно мало повний прямий доступ до комп'ютерної бази даних Спадкового Реєстру, відповідало за її створення та ведення, матеріально-технічне та технологічне забезпечення, а також за збереження і захист даних Реєстру. У червні 2015 року вказане підприємство перейшло

в стан припинення діяльності і єдиним Адміністратором Державних та Єдиних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, було визначено новостворене ДП «НАІС».

Державне підприємство «Національні інформаційні системи» засноване Міністерством юстиції України в травні 2015 року [342]. Його організаційна структура натеper складається з головного підприємства та 22 регіональних філій в обласних центрах України. Підприємство працює виключно на госпрозрахунковій основі. Основною метою його діяльності є адміністрування автоматизованих систем Єдиних та Державних реєстрів, що створюються відповідно до наказів Мін'юсту, а також інших електронних баз даних, що створюються відповідно до законодавства України. Детально про діяльність підприємства йдеться в його статуті [417].

Адміністратор Єдиних та Державних реєстрів, до яких входить Спадковий реєстр [56, п. 1]:

- здійснює заходи зі створення, впровадження та супроводження програмного забезпечення реєстрів;
- відповідає за технічне і технологічне забезпечення реєстрів, збереження та захист даних;
- здійснює технічні та технологічні заходи з надання, блокування та анулювання доступу до цих реєстрів фізичним та юридичним особам, а також інші заходи (дії), передбачені законодавством.
- відповідає за створення, впровадження та супроводження, інформаційне та технічне обслуговування, модернізацію вебресурсів та вебсервісів Мін'юсту;
- надає у випадках, визначених законодавством, послуги у сфері функціонування Єдиних та Державних реєстрів;
- здійснює технічне та технологічне супроводження інформаційної взаємодії Міністерства юстиції України та адміністратора Єдиних та Державних реєстрів з метою оперативного вирішення питань, що стосуються функціонування реєстрів.

Реєстратори вносять відомості до Спадкового реєстру, перевіряють за даними Спадкового реєстру інформацію про наявність або відсутність посвідчених заповітів, спадкових договорів, заведених спадкових справ та виданих свідоцтв про право на спадщину і видають (виготовляють) відповідні витяги та інформаційні довідки.

Таблиця 7.2. Постачання інформації до Спадкового реєстру

Джерело інформації	Зміст інформації	Внесення до Реєстру
Державна нотаріальна контора	Посвідчені заповіти, спадкові договори, зміни до них, скасування заповітів, розірвання спадкових договорів, заведені спадкові справи, видані свідоцтва про право на спадщину	Самостійно
Приватний нотаріус*	Те саме	Те саме
Державний нотаріальний архів	» »	» »
Посадова особа органів місцевого самоврядування, у якої є доступ до Реєстру	Посвідчені заповіти	» »
МЗС та представництва МЗС на території України	Посвідчені консульськими установами України заповіти, спадкові договори, зміни до них, скасування заповітів, розірвання спадкових договорів, заведені спадкові справи, видані свідоцтва про право на спадщину	ДП «Національні інформаційні системи» або його філії
Мін'юст	Заповіти (спадкові договори), посвідчені (складені та/або прийняті на зберігання) і зареєстровані в іноземних державах, зміни до них або їх скасування, щодо яких надійшов запит про їх реєстрацію в Україні на підставі Конвенції	Те саме
Посадова особа органів місцевого самоврядування	Посвідчені заповіти	» »
Посадова та службова особа, яка може вчиняти нотаріальні дії згідно з Цивільним кодексом України	Те саме	Державні нотаріальні архіви у разі прийняття на зберігання
Заповідач, відчужувач	Заповіт, спадковий договір, посвідчений консульськими установами України; заповіт, посвідчений посадовими та службовими	Державна нотаріальна контора, державний нотаріальний

Закінчення табл. 7.2

Джерело інформації	Зміст інформації	Внесення до Реєстру
	особами, які можуть вчиняти нотаріальні дії згідно з Цивільним кодексом України; заповіт, спадковий договір, посвідчений (складений та/або прийнятий на зберігання) і зареєстрований в іноземній державі, а також зміни до них, скасування заповітів та розірвання спадкових договорів	архів, приватний нотаріус

Примітка: * нотаріуси, які не мають безпосереднього доступу до реєстру, вносять до нього відомості шляхом подання заяв будь-кому з Реєстраторів.

Джерело: розроблено автором на основі Положення про Спадковий реєстр [373, пп. 1.3, 2.3—2.5].

Реєстратори є основними постачальниками інформації до Реєстру, оскільки лише вони мають до нього доступ. Інші суб'єкти нотаріальної діяльності, які не мають безпосереднього доступу до Реєстру, вносять до нього відомості через Реєстраторів (табл. 7.2).

Реєстратори Спадкового реєстру мають різні повноваження щодо дій у Реєстрі [151, п. 1.3]:

- державні нотаріальні контори, державні нотаріальні архіви, приватні нотаріуси, що мають доступ до Спадкового реєстру через інформаційну мережу Мін'юсту до посвідчених заповітів, спадкових договорів, а також змін до них, скасування заповітів і розірвання спадкових договорів, заведених спадкових справ та виданих свідоцтв про право на спадщину;
- ДП «НАІС» та його регіональні філії щодо: заповітів, посвідчених посадовими особами органів місцевого самоврядування; заповітів, спадкових договорів, посвідчених консульськими установами України, а також змін до них, скасування заповітів і розірвання спадкових договорів, заведених такими установами спадкових справ та виданих ними свідоцтв про право на спадщину; заповітів, посвідчених (складених та/або прийнятих на зберігання) і за-

реєстрованих в іноземних державах згідно з Конвенцією, запити про реєстрацію яких в Україні на прохання заповідача подані Мін'юсту, а також змін до них, скасування заповітів та розірвання спадкових договорів;

- посадові особи органу місцевого самоврядування, що мають доступ до Спадкового реєстру через інформаційну мережу Мін'юсту щодо заведених спадкових справ та виданих свідоцтв про право на спадщину;
- помічник (консультант) нотаріуса — за письмовою заявою приватного нотаріуса — Реєстратора з метою виконання функцій Реєстратора [199].

Для автоматизації діяльності державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів і приватних нотаріусів, пов'язаної з реєстрацією посвідчення заповітів, іноземних заповітів, спадкових договорів, заведенням спадкових справ та видачі свідоцтв про право на спадщину призначений програмно-апаратний комплекс АРМ «Спадковий реєстр», який може бути використаний для вирішення таких завдань:

- реєстрація посвідчення, зміни / скасування, видачі дубліката, зміни місця зберігання заповіту, секретного заповіту, заповіту подружжя;
- реєстрація заповіту в інших договірних державах;
- реєстрація посвідчення, зміни / скасування / відкликання, іноземного заповіту, секретного іноземного заповіту, іноземного заповіту подружжя;
- реєстрація іноземного заповіту в інших договірних державах;
- реєстрація заяв про зміну / скасування заповіту, секретного заповіту, заповіту подружжя;
- реєстрація документа-підстави про зміну / скасування заповіту, секретного заповіту, заповіту подружжя;
- реєстрація посвідчення, розірвання, видачі дубліката, зміни місця зберігання спадкового договору, спадкового договору подружжя;
- відкриття спадкових справ та реєстрація зміни місця зберігання спадкових справ;

- реєстрація видачі свідоцтв про право на спадщину;
- реєстрація документа-підстави про визнання свідоцтва про право на спадщину недійсним;
- реєстрація видачі дубліката, визнання недійсним свідоцтв про право на спадщину;
- пошук документів за заповідачем / спадкодавцем;
- пошук документів за номером у системі та реєстратором;
- формування та друк витягів / інформаційних довідок з Реєстру.
- формування та друк витягів про реєстрацію операцій з документами;
- отримання відомостей про власні дії, виконані у Реєстрі.

Стосовно кожного з документів, які зберігаються в Реєстрі, Реєстратор має надати обов'язкову для заповнення інформацію. Нижче наведено перелік полів (реквізитів), які заповнюються залежно від того, який документ вводиться до Реєстру.

Відомості, які вносяться до Реєстру про заповіти та спадкові договори наведено в табл. 7.3 [151, п. 2.1].

Стосовно спадкової справи і видачі свідоцтва про право на спадщину (видача свідоцтва про право на спадщину є частиною спадкової справи) до Реєстру вносять такі відомості [151, п. 2.2]:

- про спадкодавця: прізвище та ім'я (імена), по батькові (за наявності); реєстраційний номер облікової картки платника податків згідно з Державним реєстром фізичних осіб — платників податків або причина його відсутності; дата народження; місце (у разі коли воно невідоме — назва країни) народження; дата смерті;
- про реквізити спадкової справи: номер справи; дата та місце її заведення; місце зберігання;
- про видачу свідоцтва про право на спадщину (детальний опис цих відомостей наведено окремо в кінці даного переліку);
- про визнання свідоцтва про право на спадщину недійсним: вид, дата та номер документа, на підставі якого свідоцтво про право на спадщину визнане недійсним; найменування суду (видавець);
- додаткові відомості;

**Таблиця 7.3. Відомості, які вносяться до Спадкового реєстру
щодо заповітів та спадкових договорів**

Об'єкт, стосовно якого вносяться дані	Відомості, що вносяться до Спадкового реєстру
Про заповідача / за- повідачів*. Про відчужувача / від- чужувачів**	Прізвища та імена, по батькові (за наявності); прізвище та ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка склала заповіт від імені заповідача (заповідачів) в іно- земній державі (за наявності)*; реєстраційний номер облікової картки платника подат- ків згідно з Державним реєстром фізичних осіб — плат- ників податків або причина його відсутності; місце проживання або місце перебування; дата народження; місце (якщо воно невідоме — назва країни) народження
Про заповіт як доку- мент. Про спадковий договір як документ	Вид: а) заповіт, заповіт подружжя, секретний заповіт*; б) спадковий договір, спадковий договір з участю под- ружжя**; серії та номери спеціальних бланків нотаріальних доку- ментів (за наявності), на яких викладено текст докумен- та; номер у реєстрі для реєстрації нотаріальних дій (за на- явності); відомості про особу, яка посвідчила документ; дата посвідчення; місце посвідчення; місце зберігання документа
Про видачу дубліката заповіту. Про видачу дубліката спадкового договору	Серії та номери спеціальних бланків нотаріальних доку- ментів (за наявності), на яких викладено текст дубліката; номер у реєстрі для реєстрації нотаріальних дій; дата видачі дубліката; відомості про особу, яка видала дублікат; місце видачі дубліката
Про документ, який змінює або скасовує заповіт	Вид: заповіт, заповіт подружжя, спадковий договір, за- ява, інший документ; серії та номери спеціальних бланків нотаріальних доку- ментів (за наявності), на яких викладено текст докумен- та;

Закінчення табл. 7.3

Об'єкт, стосовно якого вносяться дані	Відомості, що вносяться до Спадкового реєстру
	номер у реєстрі для реєстрації нотаріальних дій; дата посвідчення документа; місце посвідчення документа; відомості про особу, яка посвідчила документ; місце зберігання (за наявності)
Про документ, який змінює або на підставі якого розірвано спадковий договір	Вид: документ-підстава; дата; номер документа-підстави; назва органу (установи), який посвідчив або видав документ-підставу (видавець)
Про визнання заповіту недійсним. Про визнання спадкового договору недійсним	Формат відомостей не регламентовано в законодавчих документах
Про реєстрацію заповіту в іноземних державах	Те саме
Про Реєстратора	« «
Додаткові відомості, необхідні для належного виконання Реєстратором своїх повноважень (у разі потреби)	« «

Примітка: *стосується лише заповітів; ** стосується лише спадкових договорів.

Джерело: розроблено автором на основі Положення про Спадковий реєстр [497, п. 2.1].

- про Реєстратора.

Далі наведено детальний опис відомостей, які заносяться до Реєстру стосовно видачі свідоцтва про право на спадщину [151, п. 2.2.3]:

- про спадкоємця (спадкоємців): спадкоємцями можуть бути як фізичні особи, так і юридичні; перелік відомостей стосовно кожної з них містить рис. 7.2;

- про отримане у спадщину майно (його найменування, опис, вартість, частка тощо);
- про свідоцтво про право на спадщину як документ: серії та номери спеціальних бланків нотаріальних документів, на яких викладено текст свідоцтва (для консульських установ України — за наявності); номер у реєстрі для реєстрації нотаріальних дій; дата видачі; відомості про особу, яка видала свідоцтво про право на спадщину (видавця);
- про видачу дубліката свідоцтва про право на спадщину: серії та номери спеціальних бланків нотаріальних документів, на яких викладено текст дубліката (за наявності); номер у реєстрі для реєстрації нотаріальних дій; дата видачі дубліката; відомості про особу, яка видала дублікат; місце його видачі.

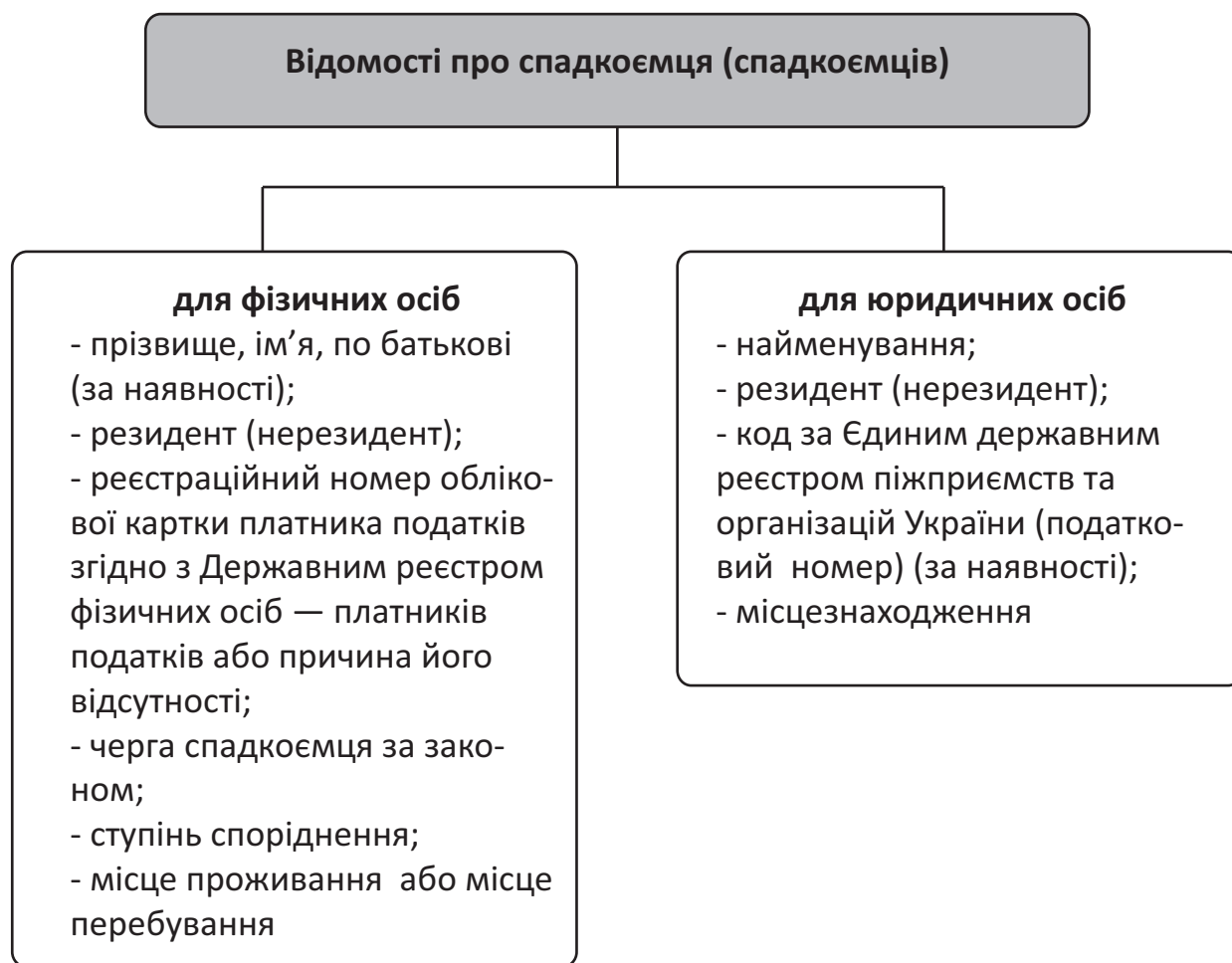

Рис. 7.2. Схема внесення до Спадкового Реєстру відомостей про спадкоємця (спадкоємців) стосовно фізичних і юридичних осіб

Джерело: розроблено автором на основі Положення про Спадковий реєстр [373, п. 2.2.3].

**Таблиця 7.4. Хронологія запровадження та становлення
Спадкового реєстру**

Рік	Документ	Впровадження
1999	Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.1999 № 1272 «Деякі питання адміністрування Державних та Єдиних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції» [34]	Підтримано пропозицію Мін'юсту про визначення ним державного підприємства, яке належить до сфери його управління, адміністратором реєстрів, створення та забезпечення функціонування яких належить до компетенції Мін'юсту. На той час ним було ДП «Інформаційний центр», або Держінформ'юст, а з червня 2015 р. — ДП «Національні інформаційні системи»
2000	Наказ Міністерства юстиції України від 17.10.2000 № 51/5 «Про Єдиний реєстр заповітів та спадкових справ» [373] (ред. 17.10.2000)	Цим наказом: затверджено Положення про Єдиний реєстр заповітів та спадкових справ; на ДП «НАІС» Мін'юсту покладено створення, ведення, а також матеріально-технічне та організаційне забезпечення функціонування Реєстру, та наказано йому до 01.12.2000 р. забезпечити впровадження Реєстру; у зв'язку з запровадженням Реєстру внесено відповідні зміни до Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженої наказом Мін'юсту від 14.06.1994 № 18/5; установлено, що заповіти, складені та посвідчені, змінені або скасовані, заведені спадкові справи та видані свідоцтва про право на спадщину нотаріусами з 01.12.2000 р. підлягають обов'язковій реєстрації в Реєстрі; раніше, до 01.12.2000 р., складені та посвідчені, змінені заповіти, заведені спадкові справи та видані свідоцтва про право на спадщину підлягали внесенню в Реєстр до 01.05.2001 р.

Продовження табл. 7.4

Рік	Документ	Впровадження
		01.12.2000 запроваджено Єдиний реєстр заповітів та спадкових справ [373]
2005	Наказ Мін'юсту від 07.04.2005 № 33/5 «Про запровадження Спадкового реєстру та внесення змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України» [253]	Цим наказом: увідповіднено нормативно-правові акти Мін'юсту, що регламентують функціонування Реєстру, з Цивільним та Сімейним кодексами України; змінено назву Реєстру на Спадковий реєстр і внесено відповідні зміни в пов'язані нормативно-правові акти Мін'юсту; положення про Спадковий реєстр викладено у новій редакції, зокрема з п. 1 вилучено твердження про те, що адміністратор має повний прямий доступ до комп'ютерної бази даних і відповідає за її створення та ведення; доручено ДП «Інформаційний центр» Мін'юсту: створити програмне забезпечення нового Спадкового реєстру, яке відповідало б сучасним стандартам збереження та захисту інформації, а також змінам в наповненні Реєстру; забезпечити належне перенесення електронної бази даних раніше створеного Єдиного реєстру заповітів та спадкових справ до нової бази даних Спадкового реєстру; до документів, що підлягають обов'язковому внесенню у Реєстр, додано: відомості про спадкові договори; відомості про заповіти, посвідчені консульськими установами України, заповіти, прирівнювані до нотаріально посвідчених і посвідчені посадовими та службовими особами, які зберігаються в державних нотаріальних конторах, державних нотаріальних архівах або у приватних

Продовження табл. 7.4

Рік	Документ	Впровадження
		нотаріусів, а також посадовими та службовими особами (в селищах, лікарнях, на кораблях, у військових формуваннях, в місцях позбавлення волі, тобто там, де немає нотаріусів); державним нотаріальним конторам, державним нотаріальним архівам та приватним нотаріусам протягом двох місяців з дати набрання чинності цим наказом належало забезпечити: унесення до Спадкового реєстру відомостей про спадкові договори, які посвідчені до створення та введення в дію нового програмного забезпечення зазначеного реєстру; подання інформації до ДП «Інформаційний центр» для внесення у Реєстр про
2009	Наказ Мін'юсту від 15.07.2009 № 1263/5 «Про внесення змін до нормативно-правових актів щодо Спадкового реєстру» [199]	Внесено зміни до Положення про Спадковий реєстр, зокрема коло реєстраторів доповнено помічником (консультантом) приватного нотаріуса за клопотанням цього нотаріуса
2010	Закон України від 10.07.2010 № 2490-VI «Про ратифікацію Конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів» [361]	Визнано за необхідне: ратифікувати без жодних застережень Конвенцію, вчинену 16 травня 1972 р. в місті Базелі; національним органом для виконання в Україні функцій, передбачених Конвенцією, призначити Міністерство юстиції України. Відповідно до ст. 3 Конвенції, призначений національний орган без будь-якого посередника: організовує реєстрацію заповітів в інших договірних державах; отримує запити про надання інформації, які надходять
		від національних органів інших договірних держав, і відповідає на них з дотриманням умов, передбачених Конвенцією

Продовження табл. 7.4

Рік	Документ	Впровадження
	Закон України від 21.09.2010 № 2527-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів» [191]	Зміни стосувались Цивільного кодексу України та Закону України «Про нотаріат» стосовно необхідності реєстрації посвідчених заповітів у Спадковому реєстрі незалежно від того, чи посвідчені вони нотаріусами, службовими та посадовими особами. Також за цим законом Кабінету Міністрів України належало забезпечити: розробку і затвердження порядку державної реєстрації заповітів у Спадковому реєстрі; приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом
2011	Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 491 «Про затвердження Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі» [289]	Постановою на виконання Закону України від 21.09.2010 № 2527-VI: затверджено Порядок державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі у відповідності до Конвенції; Мін'юсту наказано: організовувати в установленому порядку реєстрацію в іноземних державах заповітів, що зареєстровані в Україні; забезпечити відповідно до Конвенції надання необхідної інформації на запити національних органів іноземних держав; привести протягом двох місяців власні акти у відповідність з цією постановою
2011	Наказ Мін'юсту від 07.07.2011 № 1810/5 «Про затвердження Положення про Спадковий реєстр» [277]	Наказом затверджено нове Положення про Спадковий реєстр, яке було узгоджене з ратифікованою Конвенцією, а всі реєстраційні записи про заповіти, спадкові договори, заведені спадкові справи та видані свідоцтва про право на спадщину, що були зареєстровані до набрання чинності цим наказом, підлягали збереженню у Спадковому реєстрі

Закінчення табл. 7.4

Рік	Документ	Впровадження
2015	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.06.2015 № 628 «Деякі питання удосконалення системи ідентифікації особи і функціонування державних та єдиних реєстрів» [53]	Підтримано пропозицію Мін'юсту щодо визначення єдиним адміністратором Єдиних та Державних реєстрів, утримувачем яких є Міністерство юстиції, новоствореного державного підприємства, що належить до сфери управління Міністерства
2015	Наказ Міністерства юстиції України від 25.06.2015 № 1059/5 «Деякі питання щодо визначення адміністратора Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України» [56]	Державне підприємство «Національні інформаційні системи» визначено адміністратором Єдиних та Державних реєстрів, створення та забезпечення функціонування яких належить до компетенції Міністерства юстиції України
2019		27.12.2019 у процесі надання доступу НАЗК до Реєстру було впроваджено автоматизований доступ до нього Системи логічного та арифметичного контролю декларацій у промисловому середовищі із використанням захищених каналів зв'язку Національної системи конфіденційного зв'язку [106]

Джерело: розроблено автором.

Коли запроваджували Реєстр, його призначали для зберігання інформації лише про заповіти і спадкові справи, зареєстровані в Україні. З часом перелік документів розширювався: спочатку додано спадкові договори, пізніше — документи, зареєстровані за межами України. Відповідно змінювалось і програмне забезпечення Реєстру. Зміни, які відбувались з Реєстром, врегульовано законодавчо. Хронологію запровадження та становлення Спадкового реєстру ілюструє табл. 7.4.

РОЗДІЛ 8

МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕЄСТРІВ ЯК СИСТЕМИ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ

Для того, щоб увесь набір необхідних для дослідження електронних інформаційних ресурсів перетворити на повноцінну систему, необхідно встановити взаємозв'язок між реєстрами, що передбачає визначення ключів, які можуть складатись як з одного поля реєстру, так і з ланцюжка полів. Зрозуміло, що для встановлення зв'язку пари реєстрів кожен із них повинен мати відповідні ключі.

На жаль, як зазначено вище, не всю необхідну для аналізу інформацію вдалося отримати з відкритих джерел. Тобто не усі важливі питання, що стосуються взаємозв'язків реєстрів, автентифікації фізичної особи у певному реєстрі та ключових полів, за якими реєстри / бази даних можуть бути пов'язані, повністю досліджені. До того ж не завжди зрозуміло, чи пов'язані на практиці окремі електронні ресурси, навіть якщо теоретично можливість для цього існує.

У табл. 8.1 представлено перелік ключових полів для кожного з досліджених реєстрів / баз даних, які ідентифікують фізичну особу та придатні для зв'язування інформації щодо неї у різних джерелах. Аналізуючи табл. 8.1 можна дійти таких висновків.

1. З 32 наведених електронних ресурсів унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (ЄДДР) можуть містити тільки 14. Але, як відомо, не усі жителі України мають цей номер. Його мають тільки ті, хто отримував нові документи в останні роки: внутрішній або закордонний паспорт чи свідоцтво про народження. Отже, навіть якщо можна було би пов'язувати ці 14 реєстрів за номером у ЄДДР, зв'язок не вдалося би встановити для усіх фізичних осіб, інформація щодо яких міститься в окремих реєстрах.

2. Тим не менш, на теперішній час конче необхідно ввести унікальний номер запису в ЄДДР для фізичних осіб до усіх реєстрів, що містять інформацію про населення.

3. Поле «прізвище, ім'я, по батькові» (ПІБ) наявне майже у всіх реєстрах, але зрозуміло, що використовувати його відокремлено від інших полів неможливо через існування людей з однаковими іменами (повних тезок) і через наявну за законодавством України можливість для будь-якої особи змінити власне ім'я / по батькові / прізвище.

4. Атрибут «дата народження» наявний у 21 реєстрі. Його можна використати разом із ПІБ, що достатньо точно може ідентифікувати фізичну особу та зв'язати різні реєстри. Виняток може становити тільки казус, коли близнюків називають на одне й те саме ім'я.

5. Поля, що стосуються реквізитів документа, що посвідчує особу, на жаль, зафіксовані тільки у 27 реєстрах. Тобто не весь перелік реєстрів можна пов'язати навіть за цими полями. На нашу думку, це питання потребує глибшого та прискіпливішого дослідження через відсутність повної інформації.

6. Поле «індивідуальний податковий номер» (ІПН) наявне тільки у 25 реєстрах. До того ж, не усі жителі країни мають ІПН. Отже, його теж неможливо використати як єдиний ідентифікатор фізичної особи.

Таким чином, для одночасного зв'язування усіх обраних реєстрів на сьогодні неможливо запропонувати єдиний ключ, який би складався навіть із певного переліку полів. Для попарного зв'язування реєстрів можна використовувати, наприклад, такі ключі: ПІБ — реквізити документа — ІПН; ПІБ — дата народження — ІПН; ЄДДР — ПІБ — ІПН.

У табл. 8.2 представлена матриця, що відображає попарний зв'язок проаналізованих 32 електронних інформаційних ресурсів. Тільки клітинки, що мають позначку «Х», відображають зв'язок, який вдалось установити на підставі наявної у відкритих джерелах інформації. Ці зв'язки описано у попередньому підрозділі. Позначеннями «U» відмічено «дзеркальну інформацію», тобто мається на увазі, що якщо є зв'язок в один бік, то має бути і у зворотній. Табл. 8.2 також містить і багато пропозицій («Р») щодо встановлення зв'язків між реєстрами / базами даних. Насправді можна припустити, що частина цих зв'язків існує на практиці, але ми не змогли установити це у ході дослідження («N»).

Слід зауважити, що деяку частину електронних інформаційних ресурсів, що пов'язані або мають бути пов'язані з аналізованими у роботі, залишено поза межами дослідження і не включено до цієї матриці. Вони потребують окремого вивчення.

До таких ресурсів віднесено, наприклад, для Електронної системи охорони здоров'я *eHealth* зв'язок з:

- Єдиним державним реєстром Міністерства внутрішніх справ;
- Інформаційно-аналітичною платформою електронної верифікації та моніторингу.

Для Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, це Реєстр цивільних повітряних суден України.

Для Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, це відповідні пов'язані електронні ресурси щодо органів, закладів і установ Міністерства внутрішніх справ, Державного департаменту з питань виконання покарань, Міністерства оборони, Міністерства освіти і науки, Служби безпеки, Міністерства культури і туризму, Міністерства аграрної політики, Міністерства палива та енергетики, Міністерства охорони здоров'я, до уповноважених органів яких передають інформацію про осіб, що мають право на пільги за соціальною ознакою, перебувають або перебували на обліку у зазначених органах, закладах і установах.

Для Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань це Єдиний державний реєстр судових рішень.

Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб має бути пов'язаний з:

- Реєстром дозволів для переміщення осіб в районі проведення антитерористичної операції та інших даних СБУ;
- базою даних Держприкордонслужби щодо перетинання лінії розмежування.

Більшість електронних ресурсів має бути пов'язана з інформаційно-аналітичною платформою електронної верифікації та моніторингу Міністерства фінансів; реєстрами з операцій клієнтів банків, а також бути зареєстрована на платформі Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів, у Системі електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів («Трембіта») та на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.

Таблиця 8.1. Ключові поля для автентифікації фізичної особи у реєстрах

Реєстр / база даних	Ключові поля										Стать
	УНЗ у ЄДПР	ПІБ	Дата народження	Місце народження	Реквізити документа, що посвідчує особу	ПІН	Адреса фактичного проживання або перебування	Регіон за КОАТУУ	Номер облікової картки застрахованої особи	Для іноземців — податковий номер у країні громадянства (за наявності)	
Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i>	×	×	×		×	×	×				
Реєстр пацієнтів	×	×			×		×				
Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії		×	×		×						
Національний канцер-реєстр України		×	×					×			
Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи		×			×	×					
База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних	×	×			×	×					
Реєстр застрахованих осіб	×	×			×	×			×		
Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування											
Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій		×	×		×	×					
Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги		×	×		×	×	×				

Продовження табл. 8.1

Реєстр / база даних	Ключові поля										Стать
	УНЗ у ЄДДР	ПІБ	Дата народження	Місце народження	Місце народження	Реквізити документа, що посвідчує особу	ІПН	Адреса фактичного проживання або нового місця проживання	Регіон за КОАТУУ	Номер облікової картки застрахованої особи	Для іноземців — податковий номер у країні громадянства (за наявності)
Єдиний державний реєстр ветеранів війни		X	X			X	X	X			
Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб	X	X	X			X	X	X			
Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань		X	X			X	X	X			
Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL)	X					X	X				
Електронний реєстр листків непрацездатності		X	X			X	X	X			
Державний реєстр фізичних осіб — платників податків		X				X	X				X
Реєстр страховальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування		X				X	X				

Продовження табл. 8.1

Реєстр / база даних	Ключові поля										Стать
	УНЗ у ЄДДР	ПІБ	Дата народження	Місце народження	Реквізити документа, що посвідчує особу	ПІН	Адреса фактичного проживання або перебування	Регіон за КОАТУУ	Номер облікової картки застрахованої особи	Для іноземців — податковий номер у країні громадянства (за наявності)	
Єдина державна електронна база з питань освіти	×	×	×		×	×					×
Реєстр сертифікатів ЗНО	×	×	×		×	×					×
Реєстр сертифікатів педагогічних працівників	×	×	×		×	×					×
Єдиний реєстр боржників		×	×			×					
Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних		×			×	×	×				
Державний земельний кадастр		×			×	×					
Державний реєстр речових прав на нерухоме майно	×	×			×	×					
Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування		×				×					
Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення		×	×	×	×	×					

Закінчення табл. 8.1

Реєстр / база даних	Ключові поля										Стать
	УНЗ у ЄДР	ПІБ	Дата народження	Місце народження	Реквізити документа, що посвідчує особу	ПІН	Адреса фактичного проживання або перебування	Регіон за КОАТУУ	Номер облікової картки засрахованої особи	Для іноземців — податковий номер у країні громадянства (за наявності)	
Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань		X	X		X	X					
Єдиний державний реєстр транспортних засобів		X	X		X	X					
Спадковий реєстр		X	X			X					
Державний реєстр актів цивільного стану громадян	X	X	X	X	X						X
Реєстр виборців	X	X	X	X							
Реєстри територіальних громад	X	X	X		X						
Єдиний державний демографічний реєстр	X	X	X	X	X						

Джерело: розроблено автором на підставі інформації підрозд. 2.2.

Таблиця 8.2. Попарний зв'язок електронних інформаційних ресурсів

№ з/п	Реєстр / база даних	Номер реєстру або бази даних																																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
1.	Електронна система охорони здоров'я eHealth		X	X	X					N/P		N/P		U	X	X		X										X						X
2.	Реєстр пацієнтів	X		X											X															X				X
3.	Реєстр пацієнтів, що потребують інсуліно-терапії	X	X																								X							
4.	Національний канцерреєстр України	X	X																															
5.	Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи							X		X					N/P		N/P				X													
6.	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних							X		X		N/P				X																		X
7.	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування					U	U		X	N/P	N/P			U	X	X	N/P										X				X	N		X
8.	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій							U		N/P						X														X				X
9.	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги	N/P						N/P	N/P		U	N/P		N/P	X	X	N/P					N/P								X				
10.	Єдиний державний реєстр ветеранів війни (запланований)							N/P		X		N/P			N/P	N/P	N/P					N/P								N/P			N/P	N/P
11.	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб						N/P	N/P		N/P	N/P					U	N/P														X			N/P
12.	Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	N/P														N/P																		

Продовження табл. 8.2

№ з/п	Реєстр / база даних	Номер реєстру або бази даних																																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
13.	Єдиний державний реєстр соціальної сфери (E-SOCIAL) (запланований)						X		N/P							X		N/P												U				X
14.	Електронний реєстр листків непрацездатності	X					X									N/P	U											X						
15.	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків	U			N/P	U	U	U	N/P	N/P	X	N/P	U	N/P	U		U	U	U		U	U	N/P	N/P	U	N/P	U	U	U	X		U	X	
16.	Реєстр страховальників Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального страхування						X								X													X						
17.	Єдина державна електронна база з питань освіти	U			N/P		N/P		N/P	N/P	N/P	N/P		N/P		X			X		X	N/P		X			X							X
18.	Реєстр сертифікатів ЗНО																	X																
19.	Реєстр сертифікатів педагогічних працівників																	X																
20.	Єдиний реєстр боржників															X								X				X	U					
21.	Єдиний державний реєстр військовозовов’язаних				X				N/P	N/P						X	X	N/P												X	U			X
22.	Державний земельний кадастр																X						U									U		
23.	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно															N/P		U			U		X		U	N/P	X			U		U		N
24.	Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування															X							X					X	X	X				U

Закінчення табл. 8.2

№ з/п	Реєстр / база даних	Номер реєстру або бази даних																																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
25.	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення															N/P								N/P					N/P			N/P		N/P
26.	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань	U		U			U								U	X	U				U		U		U				U	X		U		X
27.	Єдиний державний реєстр транспортних засобів															X				X					U	N/P								X
28.	Спадковий реєстр															X									X	N/P	X					X		
29.	Державний реєстр актів цивільного стану громадян	X	U				X	U	U	N/P	U		X	U	U	U						U			U	N/P	U					X	X	X
30.	Реєстр виборців																				X										U		X	X
31.	Реєстри територіальних громад						N			N/P	N/P					X							X			N/P	X		U	X	U	X	X	X
32.	Єдиний державний демографічний реєстр	X	U				U	U	U	N/P				U		X		U			U		N	X	N/P	X	N/P	U	U	X	U	X		

Примітка. Позначення: X — реєстри пов'язані або зв'язок запланований; N — про зв'язок невідомо; P — пропонується встановити зв'язок; U — встановлено, що існує зв'язок з іншого реєстру в бік цього (позначено X), тому відмічено «дзеркальний» зв'язок.

Джерело: розроблено автором з використанням наведеної раніше інформації.

У табл. 8.3 наведено узагальнений перелік показників, що містяться в усіх досліджених ресурсах. Щодо кожного з 477 показників вказані реєстри, до яких вони входять.

Табл. 8.1—8.3 являють собою узагальнені відомості, які є підґрунтям для подальшого дослідження можливостей спільного використання даних різних реєстрів для створення інформаційної бази розроблення соціальної політики.

Таблиця 8.3. Наявність полів (показників) у реєстрах

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
1.	Унікальний номер запису в ЄДДР	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Реєстр пацієнтів; Національний канцер-реєстр України; База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Єдина державна електронна база з питань освіти; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Єдиний державний реєстр транспортних засобів; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстр виборців; Єдиний державний демографічний реєстр; Реєстри територіальних громад
2.	ІПН	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Реєстр пацієнтів; Національний канцер-реєстр України; Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій;

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
		Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Електронний реєстр листків непрацездатності; Державний реєстр фізичних осіб — платників податків (для іноземців — у країні громадянства); Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального страхування; Єдина державна електронна база з питань освіти; Єдиний реєстр боржників; Єдиний державний реєстр військовозобов’язаних; Державний земельний кадастр; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Спадковий реєстр; Єдиний державний реєстр транспортних засобів; Державний реєстр актів цивільного стану громадян
3.	Код підприємства (організації, компанії, установи) за ЄДРПОУ	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Єдиний державний реєстр транспортних засобів

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
4.	Дата проведення державної реєстрації підприємства	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
5.	Код підприємства (організації, компанії, установи або ФОП) за ЄДР	Електронний реєстр листків непрацездатності; Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Єдиний реєстр боржників; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Державний земельний кадастр; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
6.	Найменування підприємства (організації, компанії, установи) за ЄДР	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Електронний реєстр листків непрацездатності; Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний реєстр боржників; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Державний земельний кадастр; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Єдиний державний реєстр транспортних засобів
7.	Місцезнаходження юридичної особи	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Державний земельний кадастр; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
8.	Належність юридичної особи до резидентів України	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
9.	Ідентифікаційний код юридичної особи іншої країни (для нерезидентів)	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
10.	Організаційно-правова форма юридичної особи	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
11.	Види діяльності юридичної особи (ФОП)	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Державний реєстр фізичних осіб — платників податків
12.	ПІБ	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Реєстр пацієнтів; Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України; Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій; Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Електронний реєстр листків непрацездатності; Державний реєстр фізичних осіб — платників податків; Реєстр страхувальників Державного реєстру загаль-

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
		нообов'язкового державного соціального страхування; Єдина державна електронна база з питань освіти; Реєстр сертифікатів педагогічних працівників; Єдиний реєстр боржників; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Державний земельний кадастр; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Спадковий реєстр; Єдиний державний реєстр транспортних засобів; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстр виборців; Реєстри територіальних громад; Єдиний державний демографічний реєстр
13.	Адреса фактичного місця проживання або перебування	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Реєстр пацієнтів; Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України; Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій; Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстри територіальних громад

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
14.	Адреса зареєстрованого місця проживання	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; Державний реєстр фізичних осіб — платників податків; Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Державний земельний кадастр; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстр виборців; Реєстри територіальних громад
15.	Дата народження	Реєстр пацієнтів; Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України; Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій; Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; Електронний реєстр листків непрацездатності; Державний реєстр фізичних осіб — платників податків; Єдина державна електронна база з питань освіти; Єдиний реєстр боржників; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
		Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Спадковий реєстр; Єдиний державний реєстр транспортних засобів; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстр виборців; Реєстри територіальних громад; Єдиний державний демографічний реєстр
16.	Місце народження	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій; Державний реєстр фізичних осіб — платників податків; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстр виборців; Реєстри територіальних громад; Єдиний державний демографічний реєстр
17.	Стать	Реєстр пацієнтів; Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України; Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Електронний реєстр листків непрацездатності; Єдина державна електронна база з питань освіти; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстри територіальних громад; Єдиний державний демографічний реєстр
18.	Реквізити документа, що посвідчує особу	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Реєстр пацієнтів; Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України; Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
		Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій; Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Електронний реєстр листків непрацездатності; Державний реєстр фізичних осіб — платників податків; Єдина державна електронна база з питань освіти; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Державний земельний кадастр; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Єдиний державний реєстр транспортних засобів; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстри територіальних громад; Єдиний державний демографічний реєстр
19.	Контактні дані (номер телефону, адреса електронної пошти (у разі надання))	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Реєстр пацієнтів; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Єдина державна електронна база з питань освіти; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
20.	Громадянство	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
		захворювань; Державний реєстр фізичних осіб — платників податків; Єдина державна електронна база з питань освіти; Державний земельний кадастр; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстри територіальних громад; Єдиний державний демографічний реєстр
21.	Інформація про законного представника особи (за наявності, ПІБ, контактні дані)	Реєстр пацієнтів; Єдиний державний демографічний реєстр
22.	Довірена особа для повідомлення у разі настання екстреного випадку з пацієнтом (ПІБ, контактні дані)	Реєстр пацієнтів
23.	Обраний метод(и) автентифікації	Реєстр пацієнтів
24.	Унікальний номер випадку непрацездатності	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Електронний реєстр листків непрацездатності
25.	Номер, дата (час) реєстрації медичного висновку	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Електронний реєстр листків непрацездатності
26.	Дата (час) надходження інформації до Електронного реєстру листків непрацездатності, що відповідає даті та часу збереження цих відомостей	Електронний реєстр листків непрацездатності
27.	Відмітка про те, чи пацієнт є учнем або студентом	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії
28.	Дата внесення інформації про пацієнта до Реєстру	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
29.	Клінічний діагноз та дата його встановлення	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України
30.	Дані медичних оглядів пацієнта	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України
31.	Дані щодо виписки рецептів пацієнтові (усієї інформації з рецепта)	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії
32.	Відмітка про вагітність та її завершення (для жінок)	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії
33.	Дані щодо хронічних ускладнень (у разі їх виявлення)	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України
34.	Дані щодо гострих ускладнень (діабетичних ком), що вказували на необхідність госпіталізації пацієнта	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії
35.	Дані щодо супутніх захворювань (інфаркт міокарда та інсульт) в анамнезі (у разі їх виявлення) із зазначенням дати	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України
36.	Госпіталізація пацієнта (причина, тривалість)	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України
37.	Відмітка про наявність у пацієнта засобу самоконтролю (із назвою глюкометра), кількість отриманих тест-смужок (для дітей та вагітних)	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії
38.	Відмітка про смерть (дата та причина)	Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії; Національний канцер-реєстр України; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Єдиний державний реєстр військовозобов'яз-

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
		них; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань (для фізособи-підприємця); Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Реєстр виборців; Єдиний державний демографічний реєстр
39.	Інформація про стан здоров'я, зібрана під час цільових диспансеризацій постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи осіб	Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи
40.	Календарні строки роботи постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи осіб	Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи
41.	Період проживання на радіоактивно забруднених територіях	Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи
42.	Місце роботи	Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Єдина державна електронна база з питань освіти; Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
43.	Дози зовнішнього та внутрішнього опромінення	Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи
44.	Освіта	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
45.	Професійний досвід	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
46.	Інформація про останній вид зайнятості	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
47.	Віднесення до категорій громадян, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
48.	Інформація про попередню реєстрацію безробітного	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
49.	Дата надання статусу безробітного	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
50.	Підстава надання статусу безробітного	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
51.	Працевлаштування, припинення реєстрації / обліку безробітного	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
52.	Періоди зайнятості	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
53.	Страховий стаж особи	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
54.	Нарахування допомоги по безробіттю	База обліку осіб, що шукають роботу, та зареєстрованих безробітних
55.	Унікальний номер електронної облікової картки (запису в реєстрі)	Електронна система охорони здоров'я <i>eHealth</i> ; Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України; Єдина державна електронна база з питань освіти;

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
		Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; Спадковий реєстр; Державний реєстр актів цивільного стану громадян
56.	Дата внесення відомостей до реєстру	Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Єдиний державний демографічний реєстр
57.	Номер посвідчення застрахованої особи	Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
58.	ПІБ на момент створення електронної облікової картки	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
59.	Рік, за який внесено відомості щодо застрахованої особи	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
60.	Розмір єдиного страхового внеску за відповідний місяць	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
61.	Сума сплаченого єдиного страхового внеску за відповідний місяць	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
62.	Професійна назва роботи зареєстрованої особи	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
63.	Посада	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Єдина державна електронна база з питань освіти; Реєстр сертифікатів педагогічних працівників; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних; Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
64.	Дані про особливі умови праці, що дають право на пільги із загальнообов'язкового державного соціального страхування	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
65.	Сума виплат (доходу), з якої сплачено страхові внески за відповідний місяць	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
66.	Сума призначеної пенсії	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
67.	Кількість відпрацьованих застрахованою особою календарних днів (годин) за відповідний місяць	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
68.	Інша інформація, необхідна для обчислення та призначення страхових виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
69.	Дата страхового випадку	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
70.	Вид страхового випадку	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
71.	Вид страхової виплати	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
72.	Вид соціальної пільги	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
73.	Вид соціальної виплати	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
74.	Дата, з якої призначено виплату	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
75.	Дата початку та закінчення виплати (пільги)	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
76.	Сума виплати (помісячні суми виплати)	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
77.	Індексація страхової виплати	Реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
78.	Характеристика домогосподарства	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
79.	Відомості про осіб, з урахуванням яких призначається субсидія (щодо кожної особи: ПІБ, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта громадянина України)	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
80.	Доходи кожної особи, з урахуванням яких призначається субсидія	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
81.	Статус субсидії	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
82.	Період, на який призначено субсидію	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
83.	Послуги, на оплату яких призначено субсидію	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
84.	Вартість послуг, на оплату яких призначено субсидію	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
85.	Сума обов'язкового платежу при призначенні субсидії	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
86.	Сума нарахованої субсидії (на місяць, на період — опалювальний чи неопалювальний, на рік)	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
87.	Дата першого призначення субсидії	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
88.	Дата закінчення останнього призначення субсидії	Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій
89.	Склад сім'ї	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни
90.	Характеристика житла	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
91.	Категорія пільговика	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни
92.	Перелік пільг, на які пільговик має право	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни
93.	Інформація про те, якими пільгами фактично користується пільговик	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни
94.	Для студентів, курсантів невійськових закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії — підстави для отримання соціальної стипендії	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
95.	Для студентів, курсантів невійськових закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії — розмір місячної стипендії (разом із сумою індексації)	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
96.	Для студентів, курсантів невійськових закладів вищої освіти, які отримують соціальні стипендії — та строк, на який призначена соціальна стипендія	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
97.	Належність особи до відповідної підкатегорії для осіб, які мають право на пільги відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
98.	Для осіб, які отримують державну допомогу у зв'язку з нанесенням тілесних ушкоджень, побоїв, мордувань учаснику масових акцій громадського протесту порядковий номер, зазначений у відповідному переліку, який формується МОЗ за результатами судово-медичної експертизи	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
99.	Для осіб, які отримують державну допомогу у зв'язку з нанесенням тілесних ушкоджень, побоїв, мордувань;	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
	учаснику масових акцій громадського протесту дата і номер прийняття та реєстрації наказу МОЗ	
100.	Про осіб, які отримують державну допомогу у зв'язку із смертю члена сім'ї, який брав участь у масових акціях громадського протесту: до Реєстру додатково вносяться ПІБ загиблого; реквізити свідоцтва про смерть особи; реквізити документів, що підтверджують родинний зв'язок (свідоцтво про одруження, свідоцтво про народження)	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
101.	Військове (спеціальне) звання	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги; Єдиний державний реєстр ветеранів війни; Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
102.	Підстава позбавлення статусу пільговика	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
103.	Дата і номер рішення про позбавлення статусу пільговика	Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги
104.	Строк дії пільги	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
105.	Відомості про житло у разі перебування на квартирному обліку для поліпшення житлових умов	Єдиний державний реєстр ветеранів війни

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
106.	Відомості про фактичне користування пільгами, строк та обсяг їх отримання особою	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
107.	Підстава та дата надання статусу ветерана війни, особи, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалого учасника Революції Гідності, особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
108.	Група інвалідності	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
109.	Наявність кількох статусів згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
110.	Надання матеріальної допомоги, забезпечення реабілітаційними послугами, отримання земельної ділянки, забезпечення житлом або надання компенсації, отримання інших пільг згідно із законодавством	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
111.	Забезпечення осіб з інвалідністю технічними та іншими засобами реабілітації	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
112.	Перебування на обліку у Державному центрі зайнятості	Єдиний державний реєстр ветеранів війни

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
113.	Відомості про майнові права особи	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
114.	Пункт, частина та стаття Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», згідно з яким надано відповідний статус	Єдиний державний реєстр ветеранів війни
115.	Номер довідки, дата видачі та найменування органу, що її видав	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
116.	Дані про останнє зареєстроване та фактичне місце проживання / перебування внутрішньо переміщеної особи на території, де виникли обставини, зазначені у ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
117.	Відомості про малолітніх, неповнолітніх дітей, які прибули разом із внутрішньо переміщеною особою	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
118.	Відомості про малолітніх дітей, які прибули без супроводження законними представниками	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
119.	Відомості про осіб, які безпосередньо здійснюють догляд за малолітніми дітьми, недієздатними особами або особами, дієздатність яких обмежена	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
120.	Відомості про представника органу опіки та піклування	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
121.	Відомості про житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби внутрішньо переміщених осіб, стан їх забезпечення	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
122.	Відомості про види соціальних виплат, які отримує особа	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
123.	Відомості про місце навчання / виховання дитини (найменування навчального закладу)	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб; Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
124.	Відомості про наявність у переміщеної особи інвалідності із зазначенням причин настання, групи (підгрупи) інвалідності, нозологічних ознак і потреб у технічних та інших засобах реабілітації, санаторно-курортному лікуванні	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
125.	Відомості про наявність у будь-якого з членів сім'ї на депозитному банківському рахунку коштів у розмірі, що перевищує 25-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
126.	Відомості про наявність у будь-якого із членів сім'ї у власності житлового приміщення / частини житлового приміщення, розташованого в інших регіонах, ніж тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, населені пункти, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населені пункти, що розташовані на лінії зіткнення	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
127.	Відомості про наявність житлового приміщення, яке зруйновано або стало непридатним для проживання внаслідок проведення антитерористичної операції, або заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
128.	Відомості про проходження внутрішньо переміщеною особою фізичної ідентифікації в установі публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України»	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
129.	Відомості про дату проведення перевірки місця проживання / перебування внутрішньо переміщеної особи	Єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб
130.	Вид соціальної підтримки	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
131.	Історія надання соціальної підтримки особі та членам її сім'ї протягом життя	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
132.	Інформація про соціальну підтримку, яка відповідно до законодавства може надаватися особі та/або членам її сім'ї (домогосподарства)	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
133.	Дата звернення за наданням соціальної підтримки	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
134.	Найменування юридичної особи (ПІБ фізичної особи), яка повідомила про осіб / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах або в ситуаціях, які загрожують життю та здоров'ю особи / сім'ї, та дата повідомлення	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
135.	Відомості про уповноважений орган у сфері надання соціальних послуг та/або надавача соціальних послуг, який розглянув заяву / повідомлення про надання соціальної послуги	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
136.	Дата і результати обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства / сім'ї та складення відповідного акту	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
137.	Дата і результати проведення оцінювання потреб особи / сім'ї (чинники, які зумовили складні життєві обставини, короткий опис складних життєвих обставин, перелік та обсяг соціальних послуг, яких потребує особа)	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
138.	Дата ухвалення рішення про надання / відмову у наданні соціальної послуги	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
139.	Відомості про надавача соціальної послуги	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
140.	Дата укладення договору про надання соціальної послуги; місце (адреса) надання соціальної послуги	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
141.	Перелік заходів з виконання індивідуального плану надання соціальної послуги	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
142.	Дата і результати проведення моніторингу надання соціальної послуги, оцінка її якості	Єдиний державний реєстр соціальної сфери та Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
143.	Єдиний реєстраційний номер листка непрацездатності	Електронний реєстр листків непрацездатності

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
144.	Причина непрацездатності	Електронний реєстр листків непрацездатності
145.	Період тимчасової непрацездатності	Електронний реєстр листків непрацездатності
146.	Призначений режим лікування	Електронний реєстр листків непрацездатності
147.	Порушення режиму лікування (дати порушень)	Електронний реєстр листків непрацездатності
148.	Порушення режиму лікування (види порушень)	Електронний реєстр листків непрацездатності
149.	Відомості про направлення на огляд та дату надходження (реєстрації) документів до медико-соціальної експертної комісії, дату огляду та висновок медико-соціальної експертної комісії	Електронний реєстр листків непрацездатності
150.	Відомості про направлення в реабілітаційне відділення санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм безпосередньо зі стаціонару закладу охорони здоров'я із зазначенням дат початку та закінчення путівки, її номера, назви санаторно-курортного закладу	Електронний реєстр листків непрацездатності
151.	Результати перевірки обґрунтованості видачі та продовження листка непрацездатності	Електронний реєстр листків непрацездатності

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
152.	Дані про особу, яка засвідчила відомості у лікарняному листку, і зареєструвала медичний висновок в електронній системі охорони здоров'я: посада; ПІБ; ІПН	Електронний реєстр листків непрацездатності
153.	Адреса місця проведення медичної експертизи з тимчасової непрацездатності, електронна адреса, номер телефону	Електронний реєстр листків непрацездатності
154.	Код діагнозу згідно з МКХ-10 або Міжнародною класифікацією первинної медичної допомоги (ICPC-2-E)	Електронний реєстр листків непрацездатності
155.	Сума допомоги, що нарахована на підставі листка непрацездатності	Електронний реєстр листків непрацездатності
156.	Відмова в наданні застрахованій особі допомоги з тимчасової непрацездатності та її причини	Електронний реєстр листків непрацездатності
157.	Порушення встановленого порядку видачі та продовження листка непрацездатності за результатами перевірки обґрунтованості його видачі та продовження	Електронний реєстр листків непрацездатності
158.	Джерела отримання доходів	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
159.	Об'єкти оподаткування	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків
160.	Сума нарахованих та/або отриманих доходів	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків
161.	Сума нарахованих та/або сплачених податків	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків
162.	Інформація про податкову знижку та податкові пільги платника податків	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків
163.	Дати, номери записів, свідоцтв та інших документів, а також підстави державної реєстрації, реєстрації та взяття на облік, припинення підприємницької чи незалежної професійної діяльності, інші реєстраційні дані	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків
164.	Інформація про державну реєстрацію, реєстрацію та взяття на облік змін у даних про особу, заміну чи продовження дії довідок про взяття на облік	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків
165.	Місце провадження діяльності, телефони та інша додаткова інформація для зв'язку з фізичною особою — підприємцем чи особою, яка здійснює незалежну професійну діяльність	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків
166.	Системи оподаткування із зазначенням періодів її дії	Державний реєстр фізичних осіб — платників податків

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
167.	Основний вид економічної діяльності	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
168.	Клас професійного ризику виробництва	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
169.	Код та назва категорії страхувальника	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
170.	Реєстраційний номер платника єдиного внеску	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
171.	Дата взяття на облік платника єдиного внеску	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
172.	Дані про наявність трудових відносин	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
173.	Дані договору про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
174.	Дата зняття страхувальника з обліку	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
175.	Підстава зняття страхувальника з обліку	Реєстр страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
176.	Реквізити документа про освіту	Єдина державна електронна база з питань освіти
177.	Реквізити документа про науковий ступінь	Єдина державна електронна база з питань освіти
178.	Реквізити документа про вчене звання	Єдина державна електронна база з питань освіти
179.	Реквізити студентського (учнівського) квитка	Єдина державна електронна база з питань освіти

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
180.	Інформація про сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання	Єдина державна електронна база з питань освіти; Реєстр сертифікатів ЗНО
181.	Дані про участь у вступних кампаніях до закладів освіти та про спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти	Єдина державна електронна база з питань освіти
182.	Відомості про зарахування, відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, форму навчання, ступінь освіти, що здобувається	Єдина державна електронна база з питань освіти
183.	Джерело фінансування здобуття освіти	Єдина державна електронна база з питань освіти
184.	Назва факультету (відділення), структурного підрозділу	Єдина державна електронна база з питань освіти
185.	Результати ЗНО за предметами (назва та бал)	Реєстр сертифікатів ЗНО
186.	Реквізити сертифікату педагогічних працівників	Реєстр сертифікатів педагогічних працівників
187.	Найменування органу або ПІБ та посада посадової особи, яка видала виконавчий документ	Єдиний реєстр боржників
188.	Найменування органу державної виконавчої служби або ПІБ приватного виконавця, номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти виконавця	Єдиний реєстр боржників

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
189.	Номер виконавчого провадження	Єдиний реєстр боржників
190.	Категорія стягнення (аліменти, штраф тощо) з боржника	Єдиний реєстр боржників
191.	Відомості про батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників та інших представників (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження);	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
192.	Реквізити паспорта громадянина України для виїзду за кордон	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
193.	Відомості щодо визнання особи недієздатною (поновлення дієздатності)	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
194.	Відомості про дату виїзду за межі України та дату повернення на територію України	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
195.	Військова спеціальність	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
196.	Дані про проходження військової служби	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
197.	Дані про участь у бойових діях, міжнародних операціях з підтримки миру і безпеки	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
198.	Дані про виконання військового обов'язку в запасі	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
199.	Рівень військової освіти	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
200.	Категорія запасу	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
201.	Склад обліку військово-зобов'язаного	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
202.	Група обліку	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
203.	Профіль	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
204.	Державні нагороди	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
205.	Знання іноземної мови	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
206.	Спортивні розряди	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
207.	Сімейний стан та склад сім'ї (ПІБ дружини / чоловіка, ім'я та дата народження дитини (дітей))	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
208.	Ступінь придатності до військової служби за станом здоров'я	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
209.	Антропометричні дані	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
210.	Група крові та резус-фактор	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
211.	Наявність чи відсутність судимості	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
212.	Відомості про притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил військового обліку	Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних
213.	Інформація про версію електронного документа у разі її присвоєння	Державний земельний кадастр
214.	Повне найменування територіального органу Держгеокадастру, який перевіряє дані електронного документа	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
215.	Код територіального органу Держгео-кадастру	Державний земельний кадастр
216.	Повна назва комп'ютерної програми, за допомогою якої формуються дані електронного документа	Державний земельний кадастр
217.	Версія комп'ютерної програми, за допомогою якої формуються дані електронного документа	Державний земельний кадастр
218.	інформація про осіб, які сформували, здійснили коригування даних електронного документа	Державний земельний кадастр
219.	Опис коригувань даних електронного документа	Державний земельний кадастр
220.	Тип дії особи щодо коригування даних електронного документа	Державний земельний кадастр
221.	Опис дій особи щодо коригування даних електронного документа	Державний земельний кадастр
222.	ПІБ особи, яка здійснила коригування даних електронного документа	Державний земельний кадастр
223.	Посада особи	Державний земельний кадастр
224.	Дата коригування	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
225.	Дані про одну із систем геодезичних координат (переважно система координат УСК-2000 (USC2000) — державна геодезична референц-на система координат УСК-2000	Державний земельний кадастр
226.	Спосіб розрахунку висот, який використо-вується під час про-ведення геодезичних вимірів	Державний земельний кадастр
227.	Інформація про одини-ці виміру, які викори-стовуються під час про-ведення геодезичних вимірів та/або скла-дення планово-карто-графічних матеріалів (метри, кілометри або інші одиниці вимірю-вання)	Державний земельний кадастр
228.	Інформація про коор-динати вузлів полігона об'єкта Державного земельного кадастру	Державний земельний кадастр
229.	Опис усіх вузлів полілінії	Державний земельний кадастр
230.	Унікальний номер полілінії межі полігона об'єкта Державного земельного кадастру	Державний земельний кадастр
231.	Довжина лінії	Державний земельний кадастр
232.	Перелік вузлів полілінії, які встановлені в натурі (на місцевості)	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
233.	Обліковий номер об'єкта Державного земельного кадастру	Державний земельний кадастр
234.	Код (тризначний) територіальної зони згідно з переліком територіальних зон	Державний земельний кадастр
235.	Ідентифікатор (шестизначний) територіальної зони для використання у пошуковій системі Державного земельного кадастру	Державний земельний кадастр
236.	Порядковий номер (десятизначний) територіальної зони, який визначено за результатами робіт із землеустрою, оцінки земель чи кадастрових зйомок, складення містобудівної документації	Державний земельний кадастр
237.	ПІБ особи, яка підготувала документацію із землеустрою щодо встановлення меж територіальної зони	Державний земельний кадастр
238.	Номер телефону, факсу, електронної адреси	Державний земельний кадастр
239.	Номер кваліфікаційного сертифіката	Державний земельний кадастр
240.	Дата видачі кваліфікаційного сертифіката	Державний земельний кадастр
241.	Опис режимотвірного об'єкта	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
242.	Вид документації із землеустрою (назва документації із землеустрою та її код)	Державний земельний кадастр
243.	Номер документації із землеустрою, який присвоюється виконавцем робіт	Державний земельний кадастр
244.	Перелік документів, з яких складається документація із землеустрою	Державний земельний кадастр
245.	Дата складення документації із землеустрою	Державний земельний кадастр
246.	Дата складення акта приймання-передачі робіт із землеустрою між виконавцем робіт і їх замовником	Державний земельний кадастр
247.	Кошторисна вартість документації	Державний земельний кадастр
248.	Відомості про обов'язкову державну експертизу документації із землеустрою	Державний земельний кадастр
249.	Найменування структурного підрозділу Держгеокадастру або його територіального органу, який виконав державну експертизу землевпорядної документації	Державний земельний кадастр
250.	Дата затвердження висновку державної експертизи землевпорядної документації	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
251.	Номер висновку державної експертизи землевпорядної документації	Державний земельний кадастр
252.	Найменування органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документацію із землеустрою	Державний земельний кадастр
253.	Дата документа, яким затверджено документацію із землеустрою	Державний земельний кадастр
254.	Номер документа, яким затверджено документацію із землеустрою	Державний земельний кадастр
255.	Відомості про зовнішні межі територіальної зони	Державний земельний кадастр
256.	Відомості про внутрішні межі територіальної зони	Державний земельний кадастр
257.	Поле для швидкого доступу до інформації про кадастровий квартал та присвоєння кадастрових номерів земельним ділянкам	Державний земельний кадастр
258.	Дванадцятизначний номер кадастрової зони	Державний земельний кадастр; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
259.	Описова інформація про кадастрову зону	Державний земельний кадастр
260.	Дані про кожний кадастровий квартал, з яких складається кадастрова зона	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
261.	Місцезнаходження земельної ділянки	Державний земельний кадастр
262.	Категорія земель / цільове призначення земельної ділянки / вид використання земельної ділянки в межах певної категорії земель	Державний земельний кадастр
263.	Форма власності на земельну ділянку	Державний земельний кадастр
264.	Державний акт на земельну ділянку	Державний земельний кадастр
265.	Грошова оцінка земельної ділянки	Державний земельний кадастр
266.	Блок опису оренди земельної ділянки	Державний земельний кадастр
267.	Блок опису суборенди земельної ділянки	Державний земельний кадастр
268.	Блок опису всіх обмежень земельної ділянки	Державний земельний кадастр
269.	Блок опису всіх угідь земельної ділянки	Державний земельний кадастр
270.	Блок опису всіх суміжників земельної ділянки	Державний земельний кадастр
271.	Назва адміністративно-територіальної одиниці	Державний земельний кадастр
272.	Назва міста, селища, села без урахування належності земельної ділянки до земель населеного пункту чи її розташування за межами населеного пункту	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
273.	Назва району, в якому розташовано населений пункт	Державний земельний кадастр
274.	Належність земельної ділянки до земель у межах населеного пункту або інформація про те, що земельна ділянка розташована за межами населеного пункту	Державний земельний кадастр
275.	Місцезнаходження земельної ділянки, якщо земельна ділянка розташована в межах населеного пункту, зазначений елемент складається з елементів, зазначених у рядках 276—280	Державний земельний кадастр
276.	Тип (вулиця, проспект, провулок)	Державний земельний кадастр
277.	Назва вулиці	Державний земельний кадастр
278.	Номер будинку	Державний земельний кадастр
279.	Номер корпусу	Державний земельний кадастр
280.	Додаткова інформація про місцезнаходження земельної ділянки	Державний земельний кадастр
281.	Назва категорії земель за їх основним цільовим призначенням	Державний земельний кадастр
282.	Цільове призначення земельної ділянки згідно з Класифікацією видів цільового призначення земель	Державний земельний кадастр
283.	Вид використання земельної ділянки	Державний земельний кадастр
284.	Форма власності на земельну ділянку	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
285.	Унікальний чотиризначний номер земельної ділянки в межах кварталу	Державний земельний кадастр
286.	Довільний опис земельної ділянки	Державний земельний кадастр
287.	Одиниці виміру площі земельної ділянки	Державний земельний кадастр
288.	Значення площі	Державний земельний кадастр
289.	Метод визначення площі	Державний земельний кадастр
290.	Обчислення площі за значеннями координат точок повороту меж земельної ділянки, зазначених в електронному документі	Державний земельний кадастр
291.	Значення площі, наведене у правовстановочному документі	Державний земельний кадастр
292.	Переобчислення із зазначенням системи координат, в якій відбувалося переобчислення	Державний земельний кадастр
293.	Середня квадратична похибка обчислення площі земельної ділянки	Державний земельний кадастр
294.	Частка кожного із співвласників земельної ділянки у відсотках	Державний земельний кадастр
295.	Інформація про власника земельної ділянки: фізична або юридична особа. Якщо земельна ділянка перебуває у спільній власності, співвласники зазначаються послідовно в алфавітному порядку	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
296.	Шифр рядка відповідного власника земельної ділянки	Державний земельний кадастр
297.	Стаття закону, що передбачає пільгу	Державний земельний кадастр
298.	Дата виникнення права на пільгу	Державний земельний кадастр
299.	Реквізити документа, що є підставою для набуття права власності на земельну ділянку	Державний земельний кадастр
300.	Відомості про права користування земельною ділянкою	Державний земельний кадастр
301.	Строки, з якими пов'язані початок та закінчення строку дії права на земельну ділянку	Державний земельний кадастр
302.	Інформація про особу, яка набула або набуває права на земельну ділянку	Державний земельний кадастр
303.	Інформація про особу, яка надає в користування земельну ділянку	Державний земельний кадастр
304.	Код виду документації	Державний земельний кадастр
305.	Дата складення документації виконавцем робіт	Державний земельний кадастр
306.	Номер документації, який присвоюється її розробником або територіальним органом Держгеокадастру	Державний земельний кадастр
307.	Дата реєстрації документації	Державний земельний кадастр
308.	Найменування органу, який зареєстрував документацію	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
309.	Дані про агровиробничі групи ґрунтів на території населеного пункту	Державний земельний кадастр
310.	Дані про шифр агровиробничої групи ґрунтів	Державний земельний кадастр
311.	Дані про площу агровиробничої групи ґрунтів	Державний земельний кадастр
312.	Дані про бал бонітету агровиробничої групи ґрунтів у розрізі сільськогосподарських угідь	Державний земельний кадастр
313.	Для ріллі та перелогів	Державний земельний кадастр
314.	Для багаторічних насаджень (садів та виноградників)	Державний земельний кадастр
315.	Коли відсутній поділ багаторічних насаджень на такі види, як сади та виноградники	Державний земельний кадастр
316.	Сіножаті	Державний земельний кадастр
317.	Пасовища	Державний земельний кадастр
318.	Дані про нормативну грошову оцінку гектара відповідних угідь у сільськогосподарського підприємства (у гривнях)	Державний земельний кадастр
319.	Дані про норматив капіталізованого рентного доходу несільськогосподарських угідь на землях сільськогосподарського призначення	Державний земельний кадастр
320.	Дані про норматив капіталізованого рентного доходу відповідного сільськогосподарського угіддя природно-сільськогосподарського району	Державний земельний кадастр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
321.	Дані про шифр агрови-робничої групи ґрунтів	Державний земельний кадастр
322.	Дані про площу агрови-робничої групи ґрунтів	Державний земельний кадастр
323.	Підстава для внесення запису про нерухоме майно	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
324.	Назва рішення	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
325.	Дата формування рі-шення	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
326.	Індексний номер рі-шення	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
327.	ПІБ державного реєстратора	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
328.	Найменування органу державної реєстрації прав або найменуван-ня нотаріальної конто-ри, назва нотаріально-го округу	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
329.	Дата державної реєстрації земельної ділянки	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
330.	Найменування органу, що провів державну реєстрацію земельної ділянки	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
331.	Кадастровий номер земельної ділянки	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
332.	Площа земельної ділянки	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
333.	Цільове призначення земельної ділянки	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
334.	Тип об'єкта нерухомого майна (житловий будинок, будівля, споруда, квартира, житлове приміщення, нежитлове приміщення тощо)	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
335.	Призначення об'єкта нерухомого майна (житловий або нежитловий)	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
336.	Площа об'єкта нерухомого майна (загальна та (за наявності) житлова)	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
337.	Тип об'єкта нерухомого майна (житловий будинок, будівля, споруда, квартира, житлове приміщення, нежитлове приміщення тощо)	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
338.	Відомості про складові частини об'єкта нерухомого майна: найменування та/або літера	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
339.	Загальна та (за наявності) житлова площа об'єкта нерухомого майна, який є складовою частиною складного об'єкта та призначений для обслуговування іншого (головного) об'єкта, пов'язаний з ним спільним призначенням та є до нього належним)	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
340.	Адреса об'єкта нерухомого майна	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
341.	Склад підприємства (перелік нерухомого майна, що входить до єдиного майнового комплексу (земельні ділянки, будівлі, споруди), із зазначенням їх реєстраційних номерів)	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
342.	Технічна характеристика об'єкта незавершеного будівництва	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
343.	Місце розташування об'єкта незавершеного будівництва	Державний реєстр речових прав на нерухоме майно
344.	Стаття (частина статті) Кримінального кодексу України або Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідно до якої особу притягнуто до відповідальності	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
345.	Склад корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
346.	Дата набуття законної сили судовим рішенням про притягнення особи до відповідальності за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
347.	Дата, номер судового рішення, номер судової справи, найменування суду, який ухвалив судові рішення про притягнення особи до відповідальності за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
348.	Вид покарання (стягнення), суть задоволення позовних вимог	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
349.	Підстава та дата зняття, погашення судимості	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
350.	Реквізити розпорядного документа про накладення дисциплінарного стягнення	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
351.	Спосіб вчинення дисциплінарного переступу	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
352.	Вид дисциплінарного стягнення	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
353.	Підстава та дата скасування розпорядного документа про накладення дисциплінарного стягнення	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
354.	Стаття (частина статті) Кримінального кодексу України, згідно з якою до юридичної особи застосовано заходи кримінально-правового характеру	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
355.	Дата набуття законної сили судовим рішенням про застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи за вчинення корупційних правопорушень	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
356.	Дата, номер судового рішення, номер судової справи, найменування суду, який ухвалив (постановив) судові рішення про застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи за вчинення корупційних правопорушень	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
357.	Вид заходу кримінально-правового характеру, застосованого до юридичної особи, суть задоволення позовних вимог	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
358.	Підстава та дата звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
359.	Вид громадського формування	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
360.	Дані про статус громадського формування	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
361.	Центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить юридична особа публічного права	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
362.	Мета діяльності громадського формування	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
363.	Перелік засновників та учасників громадського формування	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
364.	Інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, зокрема кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник — юридична особа	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
365.	Відомості про органи управління юридичної особи	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
366.	Відомості про керівника юридичної особи та про інших осіб (за наявності), які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
367.	Відомості про членів керівних органів: ПІБ, дата народження, посада, контактний номер телефону та інші засоби зв'язку — для громадського формування	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
368.	Розмір статутного (складеного) капіталу (пайового фонду) та розмір частки кожного із засновників (учасників)	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
369.	Вид установчого документа (установчий акт, статут, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо)	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
	та установчий документ, а також цифровий код модельного статуту (якщо модельний статут є багатоваріантним)	
370.	Відомості про установчий документ, на підставі якого діє громадське формування, у разі створення юридичної особи на підставі установчого документа іншого громадського формування	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
371.	Дані про відокремлені підрозділи юридичної особи	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
372.	Відомості про керівника відокремленого підрозділу	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
373.	Відомості про належність відокремленого підрозділу юридичної особи, що припиняється шляхом злиття, приєднання, поділу або перетворення, до юридичної особи — правонаступника	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
374.	Дані про перебування юридичної особи у процесі припинення	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
375.	Дані про скасування рішення засновників (учасників) або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
376.	Дані про перебування юридичної особи у процесі провадження у справі про банкрутство, санації, зокрема відомості про розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
377.	Дані про юридичних осіб, правонаступником яких є зареєстрована юридична особа	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
378.	Дані про юридичних осіб — правонаступників	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
379.	Дата ухвалення, дата набуття законної сили та номер судового рішення, на підставі якого вчинено реєстраційну дію	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
380.	Відомості про заборону діяльності громадського формування: анулювання реєстрації або заборона діяльності політичної партії, заборона діяльності громадського об'єднання	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
381.	Підстави для зупинення розгляду документів	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
382.	Інформація про направлення повідомлення правоохоронним органам у разі виникнення сумнівів щодо справжності поданих документів	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
383.	Підстави для відмови в державній реєстрації	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
384.	Відомості про скасування реєстраційних дій	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
385.	Відомості про суб'єкта державної реєстрації та державного реєстратора	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
386.	Дані про оприлюднення результатів розгляду документів, поданих для державної реєстрації	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
387.	Місце зберігання реєстраційної справи в паперовій формі	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
388.	Дані про надання відомостей з Єдиного державного реєстру	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
389.	Фінансова звітність про господарську діяльність юридичної особи (крім бюджетних установ) у складі балансу і звіту про фінансові результати в електронній формі, отримана з інформаційної системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
390.	Відомості, отримані в порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами державних органів	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
391.	Відомості про смерть засновника (учасника) юридичної особи, визнання його безвісно відсутнім чи оголошення померлим, відомості про смерть керівника юридичної особи та особи, яка може вчиняти дії від імені юридичної особи	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
392.	Дані про символіку	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
393.	Відомості про ліцензування виду господарської діяльності суб'єкта господарювання	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
394.	Відомості про видачу документів дозвільного характеру	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
395.	Інформація про виправлення помилок, допущених у відомостях ЄДР	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
396.	Для акціонерних товариств (крім корпоративних інвестиційних фондів) додатково зазначаються відомості	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
397.	Відомості про державні органи і органи місцевого самоврядування (відомості про керівника юридичної особи; відомості про осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи)	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
398.	Інформація про направлення повідомлення правоохоронним органам у разі виникнення сумнівів щодо справжності поданих документів щодо фізичної особи-підприємця	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
399.	Відомості щодо створення фізичною особою — підприємцем сімейного фермерського господарства	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
400.	Дані про перебування фізичної особи — підприємця у процесі провадження у справі про неплатоспроможність	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
401.	Відомості про громадські об'єднання, організації профспілки, що не мають статусу юридичної особи	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань
402.	Ідентифікаційний номер транспортного засобу (VIN)	Єдиний державний реєстр транспортних засобів
403.	Марка транспортного засобу	Єдиний державний реєстр транспортних засобів
404.	Модель транспортного засобу	Єдиний державний реєстр транспортних засобів

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
405.	Колір транспортного засобу	Єдиний державний реєстр транспортних засобів
406.	Рік випуску транспортного засобу	Єдиний державний реєстр транспортних засобів
407.	Тип пального транспортного засобу	Єдиний державний реєстр транспортних засобів
408.	Об'єм (потужність) двигуна транспортного засобу	Єдиний державний реєстр транспортних засобів
409.	Про заповідача / заповідачів (для заповіту), про відчужувача / відчужувачів (для спадкового договору)	Спадковий реєстр
410.	Відомості про заповіт (спадковий договір) як документ	Спадковий реєстр
411.	Відомості про видачу дублікату заповіту (спадкового договору)	Спадковий реєстр
412.	Відомості про документ, який змінює або скасовує заповіт (змінює або на підставі якого розірвано спадковий договір)	Спадковий реєстр
413.	Відомості про визнання заповіту (спадкового договору) недійсним	Спадковий реєстр
414.	Відомості про реєстрацію заповіту в іноземних державах	Спадковий реєстр
415.	Відомості про Реєстратора	Спадковий реєстр; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Державний реєстр актів цивільного стану громадян
416.	Відомості про спадкодавця	Спадковий реєстр
417.	Відомості про реквізити спадкової справи	Спадковий реєстр

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
418.	Відомості про видачу свідоцтва про право на спадщину	Спадковий реєстр
419.	Відомості про визнання свідоцтва про право на спадщину недійсним	Спадковий реєстр
420.	Відомості про спадкоємця / спадкоємців (фізичних або юридичних осіб)	Спадковий реєстр
421.	Відомості про отримане у спадщину майно (його найменування, опис, вартість, частка тощо)	Спадковий реєстр
422.	Відомості про свідоцтво про право на спадщину як документ	Спадковий реєстр
423.	Відомості про видачу дубліката свідоцтва про право на спадщину	Спадковий реєстр
424.	Відомості про державну реєстрацію з пропуском строку	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
425.	Відомості про поновлення актового запису	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
426.	Найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану, що здійснив державну реєстрацію акту цивільного стану	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
427.	Номер статті Сімейного кодексу України, відповідно до якої здійснена державна реєстрація народження (ст. 126, 133, 135 Сімейного кодексу України)	Державний реєстр актів цивільного стану громадян

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
428.	ПІБ новонародженої дитини	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
429.	Стать новонародженої дитини	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
430.	Дата народження новонародженої дитини	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
431.	Номер запису в ЄДДР новонародженої дитини	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
432.	ІПН новонародженої дитини	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
433.	Місце народження (держава, область, район, місто / селище (село)) новонародженої дитини	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
434.	Кількість народжених дітей від одних пологів (числове значення словами)	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
435.	Ознака: живонароджена чи мертвонароджена дитина	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
436.	Яка за рахунком дитина народилась у матері, включаючи новонародженого (враховуючи померлих і не враховуючи мертвонароджених)	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
437.	Відомості про документи, що підтверджують факт народження дитини (назва документа, номер, ким виданий, дата видачі)	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
438.	Підстава запису відомостей про батька новонародженої дитини	Державний реєстр актів цивільного стану громадян

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
439.	Відомості про стосунок до військової служби батьків новонародженої дитини	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
440.	Відомості про заявника щодо реєстрації	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
441.	Вік померлого (дата смерті)	Спадковий реєстр; Державний реєстр актів цивільного стану громадян
442.	Місце смерті	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
443.	Відомості про документи, що підтверджують факт смерті (назва документа, номер, ким виданий, дата видачі)	Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Єдиний державний демографічний реєстр
444.	Відомості про вилучені документи у зв'язку з державною реєстрацією смерті особи	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
445.	Прізвище після державної реєстрації шлюбу	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
446.	Національність	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
447.	Відомості про сімейний стан (у шлюбі не перебував(ла), удівець (удова) або розлучений(а))	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
448.	Номер актового запису про розірвання шлюбу у відповідній книзі державної реєстрації	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
449.	Дата і номер рішення суду, повне найменування суду, яким ухвалено рішення, найменування органу державної реєстрації актів цивільного стану,	Державний реєстр актів цивільного стану громадян

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
	що реєстрував шлюб, який розірвано, номер актового запису та дата державної реєстрації шлюбу	
450.	Відомості щодо актового запису про шлюб, який розривається (назва органу державної реєстрації актів цивільного стану, який зареєстрував шлюб, дата складання, номер актового запису у книзі державної реєстрації актів цивільного стану, реєстраційний номер, за яким зареєстровано внесення до Реєстру відомостей про акт цивільного стану)	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
451.	Підстава державної реєстрації розірвання шлюбу	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
452.	Кількість спільних неповнолітніх дітей під час реєстрації розірвання шлюбу	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
453.	Прізвище після розірвання шлюбу	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
454.	Під час розірвання шлюбу перебували у шлюбі (першому, другому, третьому і так далі — числове значення словами)	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
455.	Відомості про суму державного мита, що підлягає стягненню, та її сплату для здійснення реєстраційного акту	Державний реєстр актів цивільного стану громадян

Продовження табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
456.	ПІБ після зміни прізвища / імені / по батькові	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
457.	ПІБ після усиновлення	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
458.	Дата і місце народження після усиновлення	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
459.	Повне найменування суду, яким ухвалено рішення про усиновлення, його дата і номер	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
460.	Запис усиновителів батьками дитини (зазначається словами)	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
461.	Відомості щодо дати державної реєстрації народження після усиновлення у разі їх зміни під час зміни дати народження	Державний реєстр актів цивільного стану громадян
462.	Номер виборчої ділянки, до якої належить виборець	Реєстр виборців
463.	Відомості про постійну нездатність виборця пересуватися самостійно (за наявності підстав)	Реєстр виборців
464.	Дата набуття виборцем громадянства України	Реєстр виборців
465.	Дата припинення виборцем громадянства України (для осіб, включених до Реєстру, громадянство України яких припинено)	Реєстр виборців
466.	Дата визнання особи недієздатною (для осіб, включених до Реєстру та визнаних судом недієздатними)	Реєстр виборців

Закінчення табл. 8.3

№ з/п	Назва поля	Назва реєстру / бази даних
467.	Дата поновлення дієздатності особи (для осіб, включених до Реєстру, дієздатність яких поновлена)	Реєстр виборців
468.	Дата скасування рішення суду про оголошення особи, включеної до Реєстру, померлою	Реєстр виборців
469.	Службова відмітка про вибуття виборця із зареєстрованого місця проживання (без внесення змін до його виборчої адреси)	Реєстр виборців
470.	Службова відмітка про проходження виборцем строкової військової служби	Реєстр виборців
471.	Інформація про залежних осіб (наприклад, дітей)	Реєстри територіальних громад
472.	Назва територіальної громади	Реєстри територіальних громад
473.	Попередні записи у реєстрі	Реєстри територіальних громад
474.	Відцифрований зразок підпису особи	Єдиний державний демографічний реєстр
475.	Відцифрований образ обличчя особи	Єдиний державний демографічний реєстр
476.	Відцифровані відбитки пальців рук особи	Єдиний державний демографічний реєстр
477.	Додаткова змінна інформація (про місце проживання, про народження дітей, про шлюб і розірвання шлюбу, про зміну імені, інформація про податковий номер, про місце роботи та посаду (у разі оформлення посвідчення члена екіпажу)	Єдиний державний демографічний реєстр

Працюючи з електронними інформаційними ресурсами, користувачам слід мати на увазі, що треба відстежувати та аналізувати декілька важливих моментів щодо змін, які могли відбутися з цим ресурсом після проведення дослідження. Це зміни:

- законодавства країни, яке впливає на функціонування реєстру;
- утримувача (держателя), що може потягнути за собою адміністративні чи організаційні зміни, які вплинуть на роботу реєстру;
- організації, яка відповідає за ведення реєстру (так само, як і у попередньому пункті);
- структури реєстру: переліку атрибутів (реквізитів, змінних);
- методик розрахунку атрибутів;
- ідентифікаційних (ключових) полів, їхньої структури або переліку (наприклад, зміна структури та/або довжини ідентифікаційного коду фізичної особи, введення якогось нового атрибуту як додаткового ключа для пошуку в реєстрі тягне за собою зміни у реєстрі, починаючи з певної дати);
- періодичності актуалізації інформації;
- класифікацій (класифікаторів), що використовуються, поява їх нових версій;
- джерел даних;
- правил і можливості доступу до певного обсягу інформації;
- середовища функціонування;
- структури системи адміністративних реєстрів, що може змінити зв'язки між реєстрами у цілому або певного реєстру з іншими визначеними раніше.

ПІДСУМКОВІ ПОЛОЖЕННЯ

У роботі вперше здійснено докладний аналіз наявних в Україні найбільш суттєвих електронних інформаційних ресурсів, що можуть містити інформацію, необхідну для розроблення соціальної політики. Розглянуто та проаналізовано реєстри систем охорони здоров'я, соціального забезпечення, оподаткування й освіти, реєстри демографічного спрямування та ряд інших.

На базі узагальненої інформації визначені ключові поля для автентифікації фізичної особи в кожному реєстрі й для зв'язування реєстрів між собою. На момент виконання дослідження в Україні не існувало таких базових реєстрів як центральний реєстр населення та реєстр адрес, на жаль, вони й досі не створені. Єдиний державний демографічний реєстр (ЄДДР) на теперішній час не можна використовувати як центральний реєстр населення через відсутність у ньому інформації про все населення (наявна тільки інформація щодо осіб, які оформили внутрішні та закордонні паспорти громадянина України чи свідоцтва про народження протягом останніх 5—6 років).

Невідомо, чи вирішено питання щодо занесення до спеціального реєстру, який може існувати окремо або бути підреєстром центрального реєстру населення, даних щодо осіб, які не мають громадянства, та іноземців, які тривалий час перебувають на території нашої держави. Для створення повноцінної системи електронних інформаційних ресурсів усі зазначені особи (як громадяни України, так і інші жителі країни) повинні мати ідентифікаційний номер, який надасть можливість отримувати всю інформацію щодо особи з реєстрів / баз даних. До того ж, ЄДДР поки що не пов'язаний за унікальним номером запису у ньому (який можна було би використовувати як ідентифікаційний номер особи за умови його наявності у всього населення) з усіма проаналізованими реєстрами. Неможливо використовувати й індивідуальний податковий номер як єдиний ідентифікатор фізичної особи для усього населення. По-перше, таке поле наявне не в усіх проаналізованих реєстрах. По-друге, не усі жителі країни мають ІПН (наприклад, є ті, що відмовились від нього за релігійними переконаннями, або діти).

Реєстр адрес, який би мав власний ідентифікатор для зв'язування з іншими інформаційними ресурсами, теж поки що не створено. Враховуючи практику європейських країн, його можна було би запроєктувати не як окремий реєстр, а як підреєстр центрального реєстру населення. Основою для створення реєстру адрес можуть бути реєстри територіальних громад, функцією яких є реєстрація місця проживання фізичних осіб.

Зараз для пошуку інформації в реєстрах / базах даних і зв'язування їх між собою можна використовувати складні ключі, що містять декілька полів, наприклад: ПІБ, дата і місце народження, реквізити документа, що посвідчує особу. У табл. 8.1 наведено перелік полів, які можна використовувати у кожному реєстрі для пошуку інформації про особу. За результатами дослідження обраних 32 інформаційних ресурсів побудовано також матрицю їх взаємозв'язків. Установлено, що на підставі інформації з доступних джерел не завжди можна виявити двосторонній зв'язок між електронними ресурсами. Надано певні пропозиції щодо встановлення взаємодії між реєстрами у тих випадках, коли такий зв'язок має існувати.

На підставі матриці виявлено взаємозв'язки між проаналізованими реєстрами та базами даних і надано певні рекомендації щодо створення єдиної системи реєстрів в Україні.

Деякі електронні інформаційні ресурси, що пов'язані або мають бути пов'язані з аналізованими у роботі, ми свідомо залишили поза увагою і не включили до матриці, адже вони потребують спеціального дослідження. Наприклад: Єдиний державний реєстр Міністерства внутрішніх справ; Інформаційно-аналітична платформа електронної верифікації та моніторингу; Реєстр цивільних повітряних суден України; Єдиний державний реєстр судових рішень; Реєстр дозволів для переміщення осіб в районі проведення антитерористичної операції та інших даних СБУ; база даних Держприкордонслужби щодо перетинання лінії розмежування.

Також для отримання повнішої інформації про осіб, які мають право на пільги, варто визначити відповідні електронні ресурси щодо органів, закладів і установ Міністерства внутрішніх справ, Державного департаменту з питань виконання покарань, Міністерства оборони, Міністерства освіти і науки, Служби безпеки, Міністерства культури і туризму, Міністерства аграрної політики, Міністерства палива та енергетики, Міністерства охорони здоров'я, до уповноважених органів яких пере-

дають інформацію про осіб, що мають право на пільги за соціальною ознакою, перебувають або перебували на обліку у зазначених органах, закладах і установах.

Більшість електронних ресурсів потрібно пов'язати із інформаційно-аналітичною платформою електронної верифікації та моніторингу Міністерства фінансів і з реєстрами банків, які містять інформацію про операції клієнтів. Також для створення системи реєстрів електронні ресурси мають бути зареєстровані на платформі Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів, у Системі електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів («Трембіта») і на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних. Це дасть можливість прискіпчивіше дослідити їхню якість, функціональність і відповідність цілям розроблення соціальної політики.

Подальшим етапом дослідження має стати докладніший аналіз наведених реєстрів і баз даних із залученням утримувачів або власників цих ресурсів для з'ясування питань, відповіді на які ми не змогли отримати з відкритих джерел під час виконання дослідження.

Отримані результати можуть бути використані для розвитку реєстрів в Україні — об'єднання їх у ефективну дієву систему.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Адміністратор Центральної бази даних *eHealth* України. *eZdorovya*. URL: <https://ehealth.gov.ua/> (дата звернення: 05.08.2020).
2. Аналіз Української гельсінської спілки з прав людини щодо прав внутрішньо переміщених осіб. URL: <https://helsinki.org.ua/publications/zahubleni-v-papirtsyah-dotrymannya-sotsialnyh-prav-vnutrishno-peremischenykh-osib/> (дата звернення: 04.07.2020).
3. Аналітична записка щодо діяльності державної служби зайнятості у січні-травні 2020 року. *Державний центр зайнятості*. URL: <https://www.dcz.gov.ua/analitics/67> (дата звернення: 30.06.2020).
4. Антикорупційна програма НАЗК. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/pro-nazk/antykoruptsiyna-programa-nazk/> (дата звернення: 03.07.2020).
5. Біометричні документи. *Єдиний портал органів системи МВС України*. URL: https://mvs.gov.ua/ua/help_desk/5/B%D1%96ometrichn%D1%96-dokumenty.htm# (дата звернення: 07.12.2020).
6. Бюджетний запит на 2019—2021 роки індивідуальний, Форма 2019-2: офіційний документ. URL: https://cvk.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/Bud_zapyt_2019-2021_forma2.pdf (дата звернення: 05.06.2020).
7. В Минсоцполитики рассказали, как будет работать система соцподдержки *E-social*. UBR. URL: <https://ubr.ua/finances/macroeconomics-ukraine/v-minsotspolitiki-rasskazali-kak-budet-rabotat-sistema-sotspodderzhki-e-social-3884818> (дата звернення: 09.08.2020).
8. В Україні з лютого має запрацювати Єдиний державний реєстр ветеранів війни. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3052195-v-ukraini-z-lutogo-mae-zaprachuvati-edinij-derzavnij-reestr-veteraniv-vijni.html> (дата звернення: 27.08.2020).
9. В Україні запрацював електронний реєстр сертифікатів учителів. 30.12.2019. *Нова українська школа*. URL: <https://nus.org.ua/news/v-ukrayini-zapratsyuvav-elektronnyj-reyestr-sertyfikativ-uchyteliv/> (дата звернення: 12.11.2020).
10. В Україні запрацює єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення. 11.08.2019. *Українське Право*. URL: <https://www.ukrainepravo.com/news/ukraine/v-ukrayini-zapratsyuye-yedyna-informatsiyno-analitychnu-systemu-upravlinnya-sotsialnoyu-pidtrymkoju-/> (дата звернення: 10.12.2020).
11. В Україні створять реєстр сертифікатів ЗНО. 10.10.2018. *Освіта.ua*. URL: <https://osvita.ua/test/62097/> (дата звернення: 07.10.2020).
12. Виборче законодавство: українська практика, міжнародний досвід та шляхи реформування / Р.М. Павленко та ін.; за ред. Є. Радченко; Комітет виборців України. Київ: Факт, 2003. 258 с. URL: <https://parlament.org.ua/2003/08/05/book-elections-ukr-practice-international-experience/> (дата звернення: 28.07.2020).

13. Виборчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text> (дата звернення: 28.07.2020).
14. Видача витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян. *Єдиний державний портал адміністративних послуг*. URL: <https://my.gov.ua/info/service/byservicescope-16/1939/details> (дата звернення: 06.07.2020).
15. Витяг з Державного реєстру виборців. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/service/vityag-z-derzhavnogo-reyestru-viborciv> (дата звернення: 23.06.2020).
16. Витяг з реєстру страхувальників — новий сервіс від ДФС. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/service/vityag-dovidka-z-reyestru-strahuvalnikov> (дата звернення: 09.10.2020).
17. Відділи ведення Державного реєстру виборців. *Державний реєстр виборців*. Центральна виборча комісія. URL: https://www.drvgov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_organ_ved&prejim=3&pmn_id=105 (дата звернення: 07.05.2020).
18. Відшкодування матеріальної шкоди внаслідок нещасного випадку на виробництві (пам'ятка потерпілому). *Фонд соціального страхування*. URL: <http://www.fse.gov.ua/fse/control/zkp/uk/publish/article/83388;jsessionid=FE20B38DB00CDE3C9A460DF9CFC0B4D7> (дата звернення: 06.08.2020).
19. Внутрішньо переміщені особи. *Міністерство соціальної політики України*. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/?t=152&from=&till=&m=6#tagpanel> (дата звернення: 04.07.2020).
20. Волох О. Право на приватність та закон «Про єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус». 22.02.2018. *Національний індекс прав людини: Громадська платформа моніторингу у сфері прав людини*. URL: <http://hro.org.ua/index.php?id=1519312627> (дата звернення: 10.12.2020).
21. Дані з Електронного реєстру листків непрацездатності. *Пенсійний фонд України*. URL: <https://portal.pfu.gov.ua/sidebar/Templates/WorkInCapacityInfo> (дата звернення: 04.08.2020).
22. Декларації. *Bihus.Info*. URL: <https://bihus.info/projects/deklaracii/> (дата звернення: 09.07.2020).
23. Деперсоніфіковані дані учасників зовнішнього незалежного оцінювання з кожного навчального предмета. *Єдиний державний вебпортал відкритих даних*. URL: <https://data.gov.ua/dataset/1e657c24-1d41-4ea8-9e34-ec5bf1112617> (дата звернення: 29.10.2020).
24. *Державне підприємство «Інфоресурс»*. URL: <https://www.inforesurs.gov.ua> (дата звернення: 02.11.2020).
25. *Державне підприємство «Інформаційно-ресурсний центр»*. URL: http://irc.gov.ua/ua/reestr_edr (дата звернення: 11.08.2020).
26. Договір про надання ідентифікаторів доступу до Єдиних та Державних реєстрів (ред. 24.02.2020). *Державне підприємство «Національні інформаційні системи»*. URL: <https://nais.gov.ua/files/general/2020/02/24/20200224123647-10.pdf> (дата звернення: 09.07.2020).

27. Державне підприємство «Національні інформаційні системи». Інформаційний ресурс. URL: <https://nais.gov.ua/about#/> (дата звернення: 19.08.2020).
28. Державний земельний кадастр. URL: https://map.land.gov.ua/?cc=3461340.1719504707,6177585.367221659&z=6.5&l=kadastr&bl=ortho10k_all (дата звернення: 02.07.2020).
29. Державний реєстр актів цивільного стану громадян — Єдина комп'ютеризована база даних про акти цивільного стану в Україні. Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_29625 (дата звернення: 06.07.2020).
30. Державний реєстр актів цивільного стану громадян: Методичний посібник по користуванню програмним забезпеченням Державного реєстру актів цивільного стану громадян. АРМ «ДРАЦС» версія 1.7.3. 232 с. Національна інформаційна система. URL: https://nais.gov.ua/files/general/imported/files/UserGuide_registrator_1.7.3.pdf (дата звернення: 12.07.2020).
31. Державний реєстр виборців України: перспективи інноваційного розвитку: навч.-метод. посіб. / А.В. Карташов та ін. Київ: ЦПГІ, 2015. 428 с.
32. Державний реєстр виборців. Центральна виборча комісія. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?start (дата звернення: 05.06.2020).
33. Державний реєстр виборців. Законодавство. Центральна виборча комісія. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=175&pmn_id=153 (дата звернення: 07.07.2020).
34. Деякі питання адміністрування Державних та Єдиних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.1999 № 1272. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP991272.html (дата звернення: 02.07.2020).
35. Деякі питання ведення Реєстру медичних записів, записів про направлення та рецептів в електронній системі охорони здоров'я: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.02.2020 № 587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0236-20#Text> (дата звернення: 20.10.2020).
36. Деякі питання видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та іншим категоріям громадян: постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 № 551. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-2018-%D0%BF> (дата звернення: 05.05.2020).
37. Деякі питання виплати державної соціальної допомоги: постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 632. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.08.2020).
38. Деякі питання випробування програмного забезпечення Єдиної державної електронної бази з питань освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.05.2017 № 701. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe99931e33.pdf> (дата звернення: 27.10.2020).
39. Деякі питання дерегуляції господарської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 367. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.08.2020).

40. Деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 606. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF#n66> (дата звернення: 27.08.2020).
41. Деякі питання електронної системи охорони здоров'я: постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 411. URL: / <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF#n19> (дата звернення: 15.09.2020).
42. Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1095. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1095-2004-п#Text> (дата звернення: 07.10.2020).
43. Деякі питання надання адміністративних послуг у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань: розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1395. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1395-2015-%D1%80#Text> (дата звернення: 17.08.2020).
44. Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань: постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 593. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/593-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.08.2020).
45. Деякі питання надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям: постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2001 № 1091. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1091-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.09.2020).
46. Деякі питання надання житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу у грошовій формі: постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.10.2020).
47. Деякі питання надання інформації про зареєстровані транспортні засоби, їх власників та належних користувачів: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 260. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/260-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.07.2020).
48. Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України: постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.10.2020).
49. Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних: постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 867. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/867-2016-п#Text> (дата звернення: 21.10.2020).
50. Деякі питання організації ведення Електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього: постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 328. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP190328> (дата звернення: 26.10.2020).
51. Деякі питання підключення департаментів (управлінь) освіти і науки до Єдиної державної електронної бази з питань освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 18.07.2014 № 843. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0843729-14#Text> (дата звернення: 21.10.2020).

52. Деякі питання реалізації пілотного проєкту із запровадження принципу екстериторіальності в державній реєстрації земельних ділянок: постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 455. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/455-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення 26.10.2020).
53. Деякі питання удосконалення системи ідентифікації особи і функціонування державних та єдиних реєстрів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.06.2015 № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/628-2015-p#Text> (дата звернення: 21.08.2020).
54. Деякі питання утворення органів (відділів) ведення та регіональних органів (відділів) адміністрування Державного реєстру виборців: постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 943. URL: https://drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=80 (дата звернення: 07.05.2020).
55. Деякі питання функціонування Єдиної державної електронної бази з питань освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1060. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1060-2018-p/#Text> (дата звернення: 21.09.2020).
56. Деякі питання щодо визначення адміністратора Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України: наказ Міністерства юстиції України від 25.06.2015 № 1059/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0754-15> (дата звернення: 11.05.2020).
57. ДК 021:2015 72260000-5. Послуги пов'язані з програмним забезпеченням. *PROZORRO*. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2019-02-15-002244-b> (дата звернення: 09.08.2020).
58. До уваги користувачів вебпорталу електронних послуг. 29.07.2020. *Пенсійний фонд України*. URL: <https://www.pfu.gov.ua/2124444-do-uvagy-korystuvachiv-vebportalu-elektronnyh-poslug-3/> (дата звернення: 03.08.2020).
59. Довідка з реєстру страхувальників: Витяг. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/service/vityag-dovidka-z-reyestru-strahuvalnikiv> (дата звернення: 09.10.2020).
60. Договір про надання ідентифікаторів доступу до Єдиних та Державних реєстрів. Ред. від 24.02.2020. *Державне підприємство «Національні інформаційні системи»*. URL: <https://nais.gov.ua/files/general/2020/02/24/20200224123647-10.pdf> (дата звернення: 15.06.2020).
61. Доступ до публічної інформації. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/gromadskosti/dostup-do-publichnoyi-informaciyi> (дата звернення: 02.11.2020).
62. Електронний реєстр лікарняних: Затверджено порядок ведення. *Фонд соціального страхування України*. URL: <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/sum/uk/publish/article/92287;jsessionid=287CB072CA5704AD40A0C7BD5D96AAC4> (дата звернення 05.08.2020).
63. Електронні декларації чиновників та депутатів. *Bihus.Info*. URL: <https://declarations.com.ua/> (дата звернення: 09.07.2020).
64. Електронні реєстри: європейський досвід створення та використання: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2021. 271 с. Об'єм даних 2,01 Мб. URL: <https://idss.org.ua/arhiv/registers.pdf>

65. Єдина інформаційно-аналітична система Державної служби зайнятості. *IQusion*. URL: [https://iqusion.com/ група-підсистем-соціальні-послуги-т/](https://iqusion.com/група-підсистем-соціальні-послуги-т/) (дата звернення: 20.06.2020).
66. Єдиний державний демографічний реєстр. *Вікіпедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Єдиний_державний_демографічний_реєстр (дата звернення: 08.12.2020).
67. Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій. ДП «ІОЦ Мінсоцполітики України». URL: <https://subsidi.ioc.gov.ua/> (дата звернення: 06.07.2020).
68. Загальна структура даних (популяційний канцер-реєстр). *Національний інститут раку*. URL: [http://www.ncru.inf.ua/ pcr_stru.htm](http://www.ncru.inf.ua/pcr_stru.htm) (дата звернення: 29.10.2020).
69. Загальні рекомендації при роботі з Єдиним державним реєстром декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/departament-perevirky-deklaratsij-ta-monitoryngu-sposobu-zhyttya/rekomendatsiyi-pry-roboti-z-yedrd/> (дата звернення: 09.07.2020).
70. Законодавство. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/zakonodavstvo/> (дата звернення: 03.07.2020).
71. Запобігання та виявлення корупції. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/yedynyj-derzhavnyj-reyestr-osib-yaki-vchynily-koruptsiyni-abo-pov-yazani-z-koruptsiyeyu-pravoporushennya-pratsyuye-v-shtatnomu-rezhymi/> (дата звернення: 02.07.2020).
72. Запровадження та функціонування реєстру територіальної громади. *Офіційний сайт Солом'янської районної в м. Києві державної адміністрації*. URL: <http://www.solor.gov.ua/info/47/13926> (дата звернення: 07.09.2020).
73. Зведені дані. Експертні висновки Національної комісії з радіаційного захисту населення України про радіологічний стан населених пунктів 12 областей України. Київ, 2012. *Державне агентство України з управління зоною відчуження*. URL: <http://ec.dazv.gov.ua/> (дата звернення: 10.05.2020).
74. Звіт про статеву-вікову чисельність контингентів, які потерпіли внаслідок аварії на ЧАЕС: Форма 60. *Центр медичної статистики МОЗ України*. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statdan.html> (дата звернення: 10.05.2020).
75. Звітність МОЗ про медичне обслуговування населення, що підлягає включенню у Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС: Форма 15. *Центр медичної статистики МОЗ України*. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statdan.html> (дата звернення: 10.05.2020).
76. Зміни у оновленому програмному забезпеченні Державного реєстру актів цивільного стану громадян. 25.10.2019. *Національна інформаційна система*. URL: <https://nais.gov.ua/article/zmini-u-onovlenomu-programnomu-zabezpechenni-derjavnogo-reestru-aktiv-tsivilnogo-stanu-gromadyan> (дата звернення: 12.07.2020).
77. ЗНО 2021: предмети і дати. Педагогічна преса. *Все про освіту в Україні*. URL: <https://pedpresa.com.ua/203766-zno-2021-predmety-i-daty.html> (дата звернення: 12.10.2020).

78. ЗНО/ДПА. Загальна інформація. *Український центр оцінювання якості освіти*. URL: <https://testportal.gov.ua/zagalna-informatsiya-zno/> (дата звернення: 12.10.2020).
79. Зовнішнє незалежне оцінювання. *Вікіпедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Зовнішнє_незалежне_оцінювання#2018 (дата звернення: 07.10.2020).
80. Інструкції щодо роботи з системою подання заяв в електронній формі (реєстрація електронного кабінету). Інструкція для вступу із сертифікатом ЗНО на основі повної загальної середньої освіти. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/vstupna-kampaniya-2020/instrukciyi-shodo-roboti-z-sistemoju-podannya-zayav-v-elektronnij-formi-reyestraciya-elektronного-kabinetu> (дата звернення: 05.11.2020).
81. Інструкція користувача Автоматизованої системи «Реєстр територіальних громад». 01.09.2019. *Державна міграційна служба України*. URL: https://gromada.dmsu.gov.ua/help/instruction/gromada.dmsu.gov.ua_instruction_v3.4_20190901.pdf (дата звернення: 31.08.2020).
82. Інструкція користувача АРМ «Спадковий реєстр». Київ: ДП «НАІС», 2011. 105 с. URL: https://nais.gov.ua/files/general/imported/files/SR_UserGuide_1.8.4.pdf (дата звернення: 01.07.2020).
83. Інструкція користувача. Реєстратор речових прав. Версія 1.8.0. *Державний реєстр речових прав на нерухоме майно*. URL: http://www.urists.com.ua/images/CKfiles/files/UG_RRP_v_1_8_0.pdf (дата звернення: 19.05.2020).
84. Інтерв'ю Голови Державного агентства з питань електронного урядування для ІА «УКРІНФОРМ». *Державне агентство з питань електронного урядування України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/intervyu-golovi-derzhavnogo-agentstva-z-pitan-elektronного-uryaduvannya-oleksandra-rizhenka-dlya-ia-ukrinform> (дата звернення: 17.09.2020).
85. Інформаційна сторінка учасника ЗНО. *Український центр оцінювання якості освіти*. URL: <https://zno.testportal.com.ua/info/login> (дата звернення: 10.10.2020).
86. Інформаційно-аналітичне відділення медичної статистики. *Національний інститут раку*. URL: <https://unci.org.ua/naukovo-doslidne-viddilennya-epidemiologii-raku-z-nacionalnim-kancer-reyestrom> (дата звернення: 15.10.2020).
87. Карповська В.Я., Перхач О.Л. Дослідження структури кількісного складу державних службовців в Україні. *Вісник Мукачевського державного університету*. 2018. № 14. С. 704—708.
88. Кількість осіб, які мають статус постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, та осіб, що мають право на пільги, передбачені Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». 14.04.2020. *Міністерство соціальної політики України*. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/18522.html> (дата звернення: 10.05.2020).
89. Коваленко М.Г. Організаційно-правові питання взаємодії Державного реєстру виборців та Реєстру територіальної громади. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 31. С. 147—156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dbms_2016_31_15 (дата звернення: 07.05.2020).

90. Конвенція про запровадження системи реєстрації заповітів: Міжнародний документ Ради Європи від 16.05.1972 № 994-678. Дата ратифікації Україною: 10.07.2010. Дата набуття чинності для України: 31.12.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_678#Text (дата звернення: 01.07.2020).
91. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Ратифіковано Законом України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» від 17.07.1997 № 475/97-ВР (дата звернення: 07.08.2020).
92. Конкурс на розробку прикладного програмного інтерфейсу для підключення Спадкового реєстру до «Трембіти». 01.03.2020. *Фонд Східна Європа*. URL: <https://eef.org.ua/fond-shidna-yevropa-v-mezhah-programy-usaid-uk-aid-prozorist-ta-pidzvitnist-v-derzhavnomu-upravlinni-ta-poslugah-tapas-ogoloshuye-vidkrytyj-konkurs-na-rozrobku-prykladnogo-programnogo-interfejsu-dlya/> (дата звернення: 07.08.2020).
93. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.09.2020).
94. Курило Т.В., Студент М.М. Інститут спадкування за заповітом: становлення та правова еволюція. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Сер. Юридична: зб. наук. праць*. 2010. Вип. 2. С. 12—20. URL: http://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsvy/02_2010/ktvtpe.pdf. (дата звернення: 07.09.2020).
95. Магера А. Використання електронних реєстрів у виборчому процесі в Україні та шляхи оптимізації. Дослідження. Страсбург: Вид-во Ради Європи (F-67075 Strasbourg Cedex <http://book.coe.int>), берез. 2020. 66 с. URL: <https://rm.coe.int/study-elections-lists-andrii-magera/16809ec314> (дата звернення: 07.07.2020).
96. Медичні наслідки аварії на Чорнобильській атомній електростанції / За ред. О.Ф. Возіанова, В.Г. Бебешка, Д.А. Базики. Київ: ДІА, 2007. 800 с.
97. Методика та програма приймальних випробувань програмного забезпечення для функціонування Єдиної державної електронної бази з питань освіти: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 13.05.2017 № 701. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe99931e33.pdf> (дата звернення: 27.10.2020).
98. Міністерство освіти і науки України. *Портал відкритих даних*. URL: <https://data.gov.ua/organization/ministerstvo-osvity-i-nauky-ukrayiny> (дата звернення: 09.10.2020).
99. Міністерство соціальної політики України. *E-SOCIAL*. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/ESocial.html> (дата звернення: 09.08.2020).
100. Міністерство юстиції запускає новий Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3067577-minust-zapuskae-edinij-derzreestr-uridicnih-osib-ta-fopiv-maluska.html> (дата звернення: 17.09.2020).
101. МОН зробило публічними 28 освітніх реєстрів. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-zrobilo-publichnimi-28-osvitnih-reyestriv> (дата звернення: 12.10.2020).
102. МОН пропонує для громадського обговорення проект Положення про реєстр сертифікатів педагогічних працівників ЄДЕБО. *Міністерство освіти і науки України*.

- URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-polozhennya-pro-reyestr-sertifikativ-pedagogichnih-pracivnikiv-yedebo> (дата звернення: 18.11.2020).
103. МОН пропонує для громадського обговорення проекти «Положення про реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання» та «Положення про реєстр студентських (учнівських) квитків». *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-polozhennya-pro-reyestr-sertifikativ-zovnishnogo-nezalezhnogo-ocinyuvannya-ta-polozhennya-pro-reyestr-studentskih-uchnivskih-kvitkiv> (дата звернення: 12.10.2020).
 104. Надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань. *Відомості з реєстру бізнесу*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/service/vidomosti-z-reyestru-biznesu> (дата звернення: 17.09.2020).
 105. Надання відомостей з ЄДР ТЗ. *Головний сервісний центр МВС України*. URL: <https://hsc.gov.ua/index/publicna-informatsiya/nadannya-vityagu-z-yedinogo-derzhavnogo-reyestru-mvs/> (дата звернення: 03.07.2020).
 106. НАЗК отримало доступ до усіх реєстрів та баз даних, необхідних для перевірки декларацій в автоматизованому режимі. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-otrymalo-dostup-do-usih-reyestriv-ta-baz-danyh-neobhidnyh-dlya-perevirky-deklaratsij-v-avtomatyzovanomu-rezhymi/> (дата звернення: 07.08.2020).
 107. Насвіт О.І. Політика України щодо подолання наслідків Чорнобильської катастрофи: історія формування, проблеми реалізації та перспективи підвищення її ефективності: аналітична доповідь / Національний інститут стратегічних досліджень. Київ, 2016. 45 с.
 108. Національний канцер-реєстр України: стан бази даних на початок 2020 р. *Національний канцер-реєстр*. URL: http://www.ncru.inf.ua/publications/ucr_data_2020.pdf (дата звернення: 29.10.2020).
 109. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів. *Державне агентство з питань електронного урядування України*. URL: <https://e-resources.gov.ua/#/Catalog> (дата звернення: 07.09.2020).
 110. Нові правила оформлення заповітів вступають в силу з квітня 2011 року. *Юрист Луцьк*. Матвіюк Наталія Ростиславівна. URL: <http://www.yurist.lutsk.ua/index.php/novini/7-novi-pravila-oformlennya-zapovitiv-vstupayut-v-silu-z-kvitnya-2011-roku> (дата звернення: 01.07.2020).
 111. Нормативно-правова база щодо запобігання проявам корупції. 13.09.2016. *Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)*. URL: <https://www.nerc.gov.ua/?id=21272> (дата звернення: 03.07.2020).
 112. Олійченко І., Дітковська М. Шляхи модернізації виборчого процесу та референдумів на регіональному рівні. *Ефективність державного управління: зб. наук. праць*. Львів, 2014. Вип. 39. С. 108—114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2014_39_15. (дата звернення: 07.05.2020).

113. Олійченко І.М. Аналіз інформаційного забезпечення ведення Державного реєстру виборців. *Теорія та практика державного управління*. Харків, 2011. Вип. 2. С. 22—27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2011_2_6 (дата звернення: 07.05.2020).
114. Оновлений Єдиний державний реєстр запрацював з 19:00 11 серпня 2020 р. *Державне підприємство «Національні інформаційні системи»*. URL: <https://nais.gov.ua/article/onovleniy-ediniy-derjavniy-reestr-zapratsyuvav-z-1900-11-serpnya-2020-r> (дата звернення: 17.09.2020).
115. Опис № 1 електронних інформаційних ресурсів, що підлягають постійному зберіганню за 1987—2015 роки фонду № 17 Електронні інформаційні ресурси Державної установи «Український центр інформаційних технологій та Національного Реєстру» Міністерства охорони здоров'я України. *Центральний державний електронний архів України*. URL: https://tsdea.archives.gov.ua/ua/description/?fund_id=11408 (дата звернення: 05.05.2020).
116. Опис показників діяльності онкологічних закладів України, розрахованих на підставі даних лікарняних канцер-реєстрів. *Національний інститут раку*. URL: http://www.ncru.inf.ua/publications/BULL_21/PDF/hcr_comm.pdf (дата звернення: 29.10.2020).
117. Основні показники ринку праці. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 30.06.2020).
118. Перелік платних послуг, які можуть надаватися відділами державної реєстрації актів цивільного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 № 1168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1168-2010-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.07.2020).
119. Перелік пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів для запровадження електронної взаємодії: постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-2018-%D0%BF#n93> (дата звернення: 15.10.2020).
120. Персональний кабінет. *Державний центр зайнятості*. URL: <https://www.dcz.gov.ua/cabinet> (дата звернення: 24.06.2020).
121. Питання адміністрування Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: наказ Міністерства юстиції України від 31.05.2016 № 1565/5. URL: https://irc.gov.ua/ua/administrator_usr (дата звернення: 13.08.2020).
122. Питання державної реєстрації закладів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 № 329. Втрата чинності 13.07.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-2006-p/ed20060315#Text> (дата звернення: 27.09.2020).
123. Питання діяльності органу (відділу) ведення Державного реєстру виборців та регіонального органу (відділу) адміністрування Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 26.02.2016 № 58. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=250 (дата звернення: 07.05.2020).
124. Питання реалізації пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на препарати інсуліну: постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.2014 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/73-2014-%D0%BF#n14> (дата звернення: 28.10.2020).

125. Пільги. Нормативні документи щодо гарантування соціального захисту. *Міністерство соціальної політики України*. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/pilgi.html> (дата звернення: 02.09.2020).
126. Піроженко Н., Хромова Ю. Вдосконалення автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи «Державний реєстр виборців»: виклики сьогодення. *Актуальні проблеми державного управління*. 2015. Вип. 4. С. 115—119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2015_4_23 (дата звернення: 07.05.2020).
127. План заходів щодо розвитку електронної системи охорони здоров'я (ЕКОЗ). Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-presentation-2019/10.2019/plan-zahodiv-ehealth.pdf> (дата звернення: 15.04.2020).
128. План здійснення Міністерством охорони здоров'я України заходів щодо запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, розроблених в рамках Урядово-громадської ініціативи «Разом проти корупції», затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.10.2016 № 803. *Міністерство охорони здоров'я України*. URL: https://moz.gov.ua/uploads/1/7179-plan_zahodu_no42.pdf (дата звернення 05.08.2020).
129. Повторна видача документів. *Он-лайн будинок Юстиції*. URL: <https://online.minjust.gov.ua/dokumenty/zayava/#> (дата звернення: 06.07.2020).
130. Подання запиту на отримання витягу з реєстру страхувальників платником єдиного внеску та/або застрахованою особою в Електронному кабінеті. *Державна фіскальна служба України*. URL: <http://sfs.gov.ua/media-tsentri/novini/368467.html> (дата звернення: 09.10.2020).
131. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 29.04.2020).
132. Показники здоров'я та надання медичної допомоги потерпілим внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС за 2019 рік / Міністерство охорони здоров'я України, ДЗ «Центр медичної статистики МОЗ України». Київ, 2020. 57 с. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/MMXIX.html> (дата звернення: 10.05.2020).
133. Політичним партіям. Державний реєстр виборців. *Центральна виборча комісія*. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=181&pmn_id=97 (дата звернення: 07.06.2020).
134. Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження. Виконавче провадження в Україні. URL: https://ukrogis.com/zakonodavstvo-ta-normativni-akti/polozhennya-pro-avtomatizovanu-sistemu-vikonavchogo-provadjzhennya.html#_10 (дата звернення: 15.06.2020).
135. Положення про державну реєстрацію статутів територіальних громад: постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1998 № 1150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-98-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.09.2020).
136. Положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни: постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-п#n18> (дата звернення: 27.08.2020).

137. Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09.02.2018 № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18> (дата звернення: 02.07.2020).
138. Положення про Єдиний державний реєстр соціальної сфери: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 № 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/676-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.07.2020).
139. Положення про Єдиний державний реєстр транспортних засобів. *Доступ до Правди*. URL: https://dostup.pravda.com.ua/request/polozhiennia_pro_iedinii_dierzha (дата звернення: 02.07.2020).
140. Положення про Єдиний реєстр заповітів та спадкових справ: наказ Міністерства юстиції України від 17.10.2000 № 51/5. Втрата чинності від 01.09.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0714-00/ed20001017#Text> (дата звернення: 28.08.2020).
141. Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1132-18#Text> (дата звернення: 21.09.2020).
142. Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2011 № 752. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2011-п/ed20110713#Text> (дата звернення: 21.09.2020).
143. Положення про Єдину інформаційно-аналітичну систему управління соціальною підтримкою населення України (*E-SOCIAL*): постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 № 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/676-2019-%D0%BF#n18> (дата звернення: 09.08.2020).
144. Положення про інформаційно-виробничу систему інформаційного та документарного забезпечення установ та громадян України в галузі освіти (IBC «ОСБІТА»): затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 10.12.2003 № 811. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0201-04#Text> (дата звернення: 28.11.2020).
145. Положення про Міністерство у справах ветеранів України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1175-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
146. Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-п#Text> (дата звернення: 03.11.2020).
147. Положення про організацію медичного обслуговування особового складу органів і підрозділів внутрішніх справ та військовослужбовців Національної гвардії України, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та ведення реєстру МВС України цих осіб: затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України від 04.11.2003 № 1296. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0600-04> (дата звернення: 02.05.2020).
148. Положення про реєстр страхувальників: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.11.2014 № 1162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1554-14#Text> (дата звернення: 08.10.2020).

149. Положення про роботу з програмним комплексом «Єдина державна електронна база з питань освіти» в Одеській національній академії харчових технологій: затв. Вченою радою ОНАХТ прот. від 07.06.2019 № 11. URL: <http://nv.onaft.edu.ua/download/normbd/72681.pdf> (дата звернення: 11.10.2020).
150. Положення про сертифікацію педагогічних працівників: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1094-2019-п#Text> (дата звернення: 12.10.2020).
151. Положення про Спадковий реєстр: затв. наказом Міністерства юстиції України від 07.07.2011 № 1810/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0831-11/ed20200210#Text> (дата звернення: 28.08.2020).
152. Положення про Український центр оцінювання якості освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 31.12.2005 № 1312. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/624-2018-п#Text> (дата звернення: 07.10.2020).
153. Понад 1,7 мільйона українців знаходяться в реєстрі боржників. 24.12.2019. *OpenDataBot*. URL: <https://opendatabot.ua/blog/399-open-erb?fbclid=IwAR3XaBLd6vDx7RKYLnhvqu9QfbHFp31LhOIYACmDa4tZkDQYyPMc2RplQ> (дата звернення: 17.06.2020).
154. Понзель М.Г. Типові помилки, які виникають під час державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, а також державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань. Матеріали спільної робочої групи Міністерства юстиції України та Нотаріальної палати України. 03.03.2018. Протокол. *Юридичний інтернет-ресурс*. URL: https://protocol.ua/ua/tipovi_pomiloki_yaki_vinikayut_pid_chas_der_gavnoi_reestratsii_rechovih_prav_na_neruhome_mayno_ta_ih_obtyagen_a_takog_der_gavnoi_reestratsii_yuridichnih_osib_fizichnih_osib_pidpriemtsiv_ta_gromadskih_formuvan_rozroblenih_za_rezultatami_spilnoi_robochoi_grup/ (дата звернення: 18.09.2020).
155. Портал електронних послуг. *Пенсійний фонд України*. URL: <https://portal.pfu.gov.ua/sidebar/Templates/Default> (дата звернення: 04.08.2020).
156. Портной С. Нова система реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. *Новини нерухомості*. URL: https://www.dlapiper.com/uk/ukraine/insights/publications/2013/01/ukraine-new-system-of-registration-of-proprietar___/ (дата звернення: 11.05.2020).
157. Порядок ведення Єдиного державного вебпорталу відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 867. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/867-2016-п#Text> (дата звернення: 03.11.2020).
158. Порядок ведення Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних: затв. наказом Міністерства оборони України від 08.07.2017 № 418. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1327-17#n11> (дата звернення: 08.09.2020).
159. Порядок відшкодування фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є Міністерство освіти і науки України: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2014 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1156-14#n4> (дата звернення: 17.11.2020).

160. Порядок державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 491. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2011-p#Text> (дата звернення: 01.07.2020).
161. Порядок державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1127 (ред. 23.08.2016). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#n23> (дата звернення: 03.09.2020).
162. Порядок забезпечення доступу осіб, уповноважених на здійснення реєстраційних дій, до Єдиних та Державних реєстрів, створення та забезпечення функціонування яких належить до компетенції Міністерства юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 15.12.2015 № 2586/5 (ред. 03.02.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0110-20> (дата звернення: 19.05.2020).
163. Порядок інформаційної взаємодії між Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань і Єдиним державним реєстром судових рішень: затв. наказом Міністерства юстиції України, Державної судової адміністрації України від 29.01.2019 № 270/5/94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0118-19> (дата звернення: 19.05.2020).
164. Порядок одноразової передачі відомостей Державного реєстру виборців для створення реєстру територіальної громади: затв. постановою Центральної виборчої комісії від 17.02.2016 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0055359-16#n12> (дата звернення: 02.09.2020).
165. Порядок оприлюднення результатів зовнішнього незалежного оцінювання: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 28.03.2008 № 267. Втрата чинності 06.04.2009. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0322-08#Text> (дата звернення: 27.10.2020).
166. Порядок опублікування відомостей з електронної системи охорони здоров'я Національною службою здоров'я: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF#n19> (дата звернення: 16.09.2020).
167. Порядок організації ведення Електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 328. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/328-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.08.2020).
168. Порядок отримання витягів з Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Міністерство юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/dep/ddr/otrimannya-vityagiv-z-derjavnogo-reestru-aktiv-tsivilnogo-stanu-gromadyan> (дата звернення: 06.07.2020).
169. Порядок передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/207-2016-%D0%BF#n187> (дата звернення: 31.08.2020).

170. Порядок подання та розгляду заяв в електронній формі на участь у конкурсному відборі до закладів вищої (фахової передвищої) освіти України в 2020 році: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 06.04.2020 № 482. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/vstup-2020/2020/06/11/nakaz_482_06_04_20_porydok.pdf (дата звернення: 29.10.2020).
171. Порядок проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1095 (ред. 08.07.2015). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-2015-п/ed20150708#Text> (дата звернення: 07.10.2020).
172. Порядок функціонування електронної системи охорони здоров'я: затв. постановою Кабінету Міністрів Країни від 25.04.2018 № 411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.12.2020).
173. Правила реєстрації місця проживання: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/207-2016-%D0%BF#n13> (дата звернення: 31.08.2020).
174. Примірне положення про центр надання адміністративних послуг: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF#n9> (дата звернення: 07.09.2020).
175. Примірний регламент центру надання адміністративних послуг: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2013-%D0%BF#n160> (дата звернення: 07.09.2020).
176. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
177. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.10.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (дата звернення: 08.12.2020).
178. Про введення 04 лютого 2019 року у постійну (промислову) експлуатацію інформаційно-телекомунікаційної системи «Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», адміністратором якої є Національне агентство: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 01.02.2019 № 367. URL: <https://infobox.prozorro.org/news-mert/shchodo-informaciji-pro-funkcionuvannya-yedinogo-derzhavnogo-reyestru-osib-yaki-vchinili-korupciyni-abo-pov-yazani-z-korupciyeyu-pravoporushennya> (дата звернення: 03.07.2020).
179. Про введення автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи «Державний реєстр виборців» у постійну (промислову) експлуатацію: постанова Центральної виборчої комісії від 29.09.2009 № 137. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=133 (дата звернення: 07.05.2020).
180. Про введення в експлуатацію автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи «Державний реєстр виборців»: постанова Центральної виборчої комісії від 17.06.2009 № 32. URL: <https://www.cvk.gov.ua/pls/acts/getd54a6.html?id=23914&ptext=> (дата звернення: 07.05.2020).

181. Про верифікацію та моніторинг державних виплат: Закон України від 03.12.2019 № 324-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324-20#n103> (дата звернення: 24.06.2020).
182. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17.11.2011 № 4061-VI. Ред. 23.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4061-17/ed20200723#Text> (дата звернення: 28.07.2020).
183. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 18.10.2001 № 2766-III. Ред. 26.03.2006. Втратив чинність. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2766-14#Text> (дата звернення: 28.07.2020).
184. Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5: наказ Міністерства юстиції України від 27.02.2019 № 610/5. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33191.html (дата звернення: 02.07.2020).
185. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення: 13.05.2020).
186. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 № 606-XIV. Втратив чинність 15.01.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-14> (дата звернення: 13.05.2020).
187. Про виплату у 2016 році одноразової грошової допомоги членам сімей осіб, смерть яких пов'язана з участю в масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 р. по 21 лютого 2014 р., осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції гідності, та особам, які отримали тяжкі тілесні ушкодження та тілесні ушкодження середньої тяжкості під час участі у зазначених акціях: постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.2016 № 67. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
188. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Ред. 25.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#n120> (дата звернення: 18.10.2020).
189. Про військовий обов'язок та військову службу: Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 15.09.2020).
190. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Національну поліцію»: Закон України від 23 грудня 2015 р. № 901-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/901-19#n192> (дата звернення: 14.07.2020).
191. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів: Закон України від 21.09.2010 № 2527-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2527-17#Text> (дата звернення: 01.07.2020).
192. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери паркування транспортних засобів: Закон України від 21.12.2017 № 2262-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-19#n169> (дата звернення: 14.07.2020).

193. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг: Закон України від 10.12.2015 № 888-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/888-19#Text> (дата звернення: 31.08.2020).
194. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання: Закон України від 03.07.2018 № 2475-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2475-19#Text> (дата звернення: 15.06.2020).
195. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України: наказ Міністерства юстиції України від 03.02.2020 № 340/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0110-20> (дата звернення: 18.08.2020).
196. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо питань електронної системи охорони здоров'я: постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2020 № 348. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348-2020-%D0%BF#n67> (дата звернення: 16.10.2020).
197. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо питань електронної системи охорони здоров'я: постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2020 № 348. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.10.2020).
198. Про внесення змін до Закону України «Про дорожній рух»: Закон України від 05.07.2012 № 5085-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5085-17#n8> (дата звернення: 14.07.2020).
199. Про внесення змін до нормативно-правових актів щодо Спадкового реєстру: наказ Міністерства юстиції України від 15.07.2009 № 1263/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0661-09/ed20090715#Text> (дата звернення: 13.08.2020).
200. Про внесення змін до Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 30.01.2020 №20/20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-20#Text> (дата звернення: 03.07.2020).
201. Про внесення змін до Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України: постанова Кабінету Міністрів України від 22.06.2005 № 499. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 17.09.2020).
202. Про внесення змін до Положення про сертифікацію педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1094. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1094-2019-п#Text> (дата звернення: 12.10.2020).
203. Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 807. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-2019-п#Text> (дата звернення: 26.10.2020).
204. Про впорядкування відносин з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців: наказ Міністерства юстиції України від 15.12.2015 № 2586/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1568-15#Text> (дата звернення: 17.08.2020).

205. Про врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією юридичних осіб та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць: наказ Міністерства юстиції України від 25.11.2016 № 3359/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1528-16#Text> (дата звернення: 13.08.2020).
206. Про встановлення державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей: Закон України від 21.02.2014 № 745-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/745-18#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
207. Про державне підприємство «Інформаційний центр» Міністерства юстиції: постанов Кабінету Міністрів України від 14.07.1999 № 1272. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1272-99-п/ed19990714#Text> (дата звернення: 01.08.2020).
208. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 08.07.2010 № 2464-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (дата звернення: 02.07.2020).
209. Про Державний реєстр виборців: Закон України від 22.02.2007 № 698-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-16#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
210. Про Державний реєстр звітних (статистичних) одиниць України: постанов Кабінету Міністрів України від 14.07.1993 №538. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/538-93-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
211. Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів: Закон України від 22.12.1994 № 320/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320/94-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 29.04.2020).
212. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text> (дата звернення: 15.09.2020).
213. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2811-12#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
214. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23.09.1997 № 540/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
215. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17#Text> (дата звернення: 05.07.2020).
216. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15> (дата звернення: 06.05.2020).
217. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: постанов Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#n271> (дата звернення: 18.05.2020).
218. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 03.09.2020).
219. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 02.09.2020).

220. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Закон України від 16.11.2000 № 2109-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
221. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 № 1768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1768-14#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
222. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам: Закон України від 18.05.2004 № 1727-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
223. Про Державну фіскальну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF> (дата звернення: 07.05.2020).
224. Про деякі питання впровадження оновленого програмного забезпечення Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань: наказ Міністерства юстиції України від 14.07.2020 № 2409/5. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE34955.html (дата звернення: 18.08.2020).
225. Про деякі питання проведення сертифікації в 2020 році: наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2019 № 1634. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-deyaki-pitannya-provedennya-sertifikaciyi-v-2020-roci> (дата звернення: 12.10.2020).
226. Про документи про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка: постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 193. Ред. 14.05.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/193-2015-п#Text%20> (дата звернення: 21.10.2020).
227. Про документи про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка і додатки до них: постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 645. Ред. 01.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/645-2015-п#Text%20> (дата звернення: 21.10.2020).
228. Про донорство крові та її компонентів: Закон України від 23.06.1995 № 239/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
229. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text> (дата звернення: 18.06.2020).
230. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Ред. 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 30.10.2020).
231. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19> (дата звернення: 19.05.2020).
232. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 07.12.2020).
233. Про ЄДЕБО. *Єдина державна електронна база з питань освіти*. URL: <https://info.edbo.gov.ua/about/> (дата звернення: 21.09.2020).
234. Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги: постанова Кабінету Міністрів України від 29.01.2003 № 117. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/117-2003-%D0%BF#> (дата звернення: 02.09.2020).

235. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text> (дата звернення: 07.12.2020).
236. Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни: постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-п#n18> (дата звернення: 27.08.2020).
237. Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних: Закон України від 16.03.2017 № 1951-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1951-19#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
238. Про Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій: постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/182-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 06.07.2020).
239. Про жертви нацистських переслідувань: Закон України від 23.03.2000 № 1584-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1584-14#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
240. Про забезпечення доступу Національного агентства з питань запобігання корупції до бази даних Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 19.12.2018 № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0246359-18#Text> (дата звернення: 07.07.2020).
241. Про забезпечення доступу Національного антикорупційного бюро України до бази даних Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 14.03.2016 № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0074359-16#Text> (дата звернення: 07.07.2020).
242. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 № 2342-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15/print1403522651895313#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
243. Про забезпечення планомірного функціонування Державного реєстру осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 03.03.2000 № 45. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0045282-00> (дата звернення: 12.05.2020).
244. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
245. Про забезпечення функціонування Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб і вжиття заходів для виконання рекомендацій Рахункової палати наведена наступна інформація: звернення Міністерства соціальної політики України від 27.02.2019 № 251-1/14. URL: https://www.msp.gov.ua/content/electronne_zvernennya.php (дата звернення 05.07.2020).
246. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15#Text> (дата звернення: 02.09.2020).

247. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 № 1533-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text> (дата звернення: 30.06.2020).
248. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#top> (дата звернення: 28.07.2020).
249. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
250. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 09.07.2020).
251. Про запровадження єдиної інформаційної технології канцер-реєстру: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.01.1996 № 10. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ9906.html (дата звернення: 29.10.2020).
252. Про запровадження пілотного проєкту щодо подання заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет: наказ Міністерства юстиції України від 09.07.2015 № 1187/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0812-15#Text> (дата звернення: 05.07.2020).
253. Про запровадження Спадкового реєстру та внесення змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України: наказ Міністерства юстиції України від 07.04.2005 № 33/5. Ред. 01.01.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0373-05#Text> (дата звернення: 01.07.2020).
254. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 07.04.2011 № 3206-VI. Втратив чинність 01.09.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3206-17#Text> (дата звернення: 02.07.2020).
255. Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015—2017 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 265. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2015-%D0%BF/print1443605642247750#Text> (дата звернення: 02.07.2020).
256. Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань державної реєстрації актів цивільного стану: наказ Міністерства юстиції України від 30.12.2013 № 2804/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2241-13#n17> (дата звернення: 06.07.2020).
257. Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсним та знищення паспорта громадянина України: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.12.2020).
258. Про затвердження зразків актових записів цивільного стану, описів та зразків бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2010 № 1025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1025-2010-%D0%BF#Text/> (дата звернення: 05.07.2020).

259. Про затвердження Інструкції ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян: наказ Міністерства юстиції України від 24.07.2008 № 1269/2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0691-08#Text> (дата звернення: 05.07.2020).
260. Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг: постанова Кабінету Міністрів Країни від 03.03.2020 № 185. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-2020-%D0%BF#n10> (дата звернення: 09.08.2020).
261. Про затвердження Методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги: наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства економіки з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України від 15.11.2001 № 486/202/524/455/3370. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0112-02#Tex> (дата звернення: 17.09.2020).
262. Про затвердження Методологічних положень щодо класифікації та аналізу економічної активності населення: наказ Державного комітету статистики від 19.01.2011 № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0012832-11> (дата звернення: 30.06.2020).
263. Про затвердження Переліку інформації, що підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України: наказ Міністерства юстиції України № 897/5 від 28.03.2016. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v897_323-16 (дата звернення: 15.06.2020).
264. Про затвердження Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 17.06.2016 № 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-16#Text> (дата звернення: 09.07.2020).
265. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 821 URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250432586> (дата звернення: 15.09.2020).
266. Про затвердження Положення про ведення Реєстру посвідчень моряка: наказ Міністерства транспорту України від 25.04.2004 № 425. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0425361-04#Text> (дата звернення: 09.12.2020).
267. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення: наказ Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5. Втратив чинність 27.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-12#Text> (дата звернення: 02.07.2020).
268. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів: постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 1024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.06.2020).
269. Про затвердження Положення про інформаційну систему «Реєстр територіальної громади міста Києва»: рішення V сесії VIII скликання Київської міської ради від 21.09.2017 № 40/3047. URL: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/I_docki2.nsf/alldoc

WWW/46766F58E7709751C22581BC0068743A?OpenDocument (дата звернення: 07.09.2020).

270. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-п#Text> (дата звернення: 21.10.2020).
271. Про затвердження Положення про організацію і функціонування Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.1997 № 571 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/571-97-%D0%BF> (дата звернення: 02.05.2020).
272. Про затвердження Положення про організацію та функціонування Медичного підреєстру — підрозділу Українського військового реєстру, що ведеться Міністерством оборони України, осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та за інших обставин від радіаційного опромінення: наказ Міністерства оборони України від 07.09.1999 № 273 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-99> (дата звернення: 15.09.2020).
273. Про затвердження Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування: постанова правління Пенсійного фонду України від 18.06.2014 № 10-1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0785-14> (дата звернення: 29.04.2020).
274. Про затвердження Положення про реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.12.2015 № 890. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0074-16#Text> (дата звернення: 28.10.2020).
275. Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків: наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2017 № 822. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1306-17> (дата звернення: 29.04.2020).
276. Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-п#Text> (дата звернення: 21.10.2020).
277. Про затвердження Положення про Спадковий реєстр: наказ Міністерства юстиції України від 07.07.2011 № 1810/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0831-11/ed20200210#Text> (дата звернення: 28.08.2020).
278. Про затвердження Порядку адміністрування Інформаційно-аналітичної платформи електронної верифікації та моніторингу: постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.2016 № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 30.06.2020).
279. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#n19> (дата звернення: 02.07.2020).
280. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян: постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 № 1064. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1064-2007-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.07.2020).

281. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1141-2011-%D0%BF> (дата звернення: 11.05.2020).
282. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного демографічного реєстру та надання з нього інформації, взаємодії між уповноваженими суб'єктами, а також здійснення ідентифікації та верифікації: постанова Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 07.12.2020).
283. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру військовозов'язаних: наказ Міністерства оборони України від 08.08.2017 № 418. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1327-17#n11> (дата звернення: 05.05.2020).
284. Про затвердження Порядку взаємодії Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, державних реєстраторів та органів державної податкової служби з питань надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб і фізичних осіб — підприємців: наказ Державної податкової адміністрації України, Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 27.07.2004 № 428/85. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1004-04#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
285. Про затвердження Порядку виплати одноразової грошової допомоги членам сімей осіб, смерть яких пов'язана з участю у масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року: наказ Міністерства соціальної політики України від 06.05.2014 № 275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0505-14#Text> (дата звернення: 23.09.2020).
286. Про затвердження Порядку виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми: постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 № 660. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2012-%D0%BF/print1403246505017740#Text> (дата звернення: 23.09.2020).
287. Про затвердження Порядку внесення відомостей про належного користувача транспортного засобу до Єдиного державного реєстру транспортних засобів: постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 1197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2018-%D0%BF#n8> (дата звернення: 14.07.2020).
288. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів: постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 № 1388. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1388-98-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.06.2020).
289. Про затвердження Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі: постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 491. Ред. 03.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2011-п#Text> (дата звернення: 01.07.2020).
290. Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи: наказ Міністерства юстиції України від 09.02.2016 № 359/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0200-16#Text> (дата звернення: 14.08.2020).

291. Про затвердження Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань: наказ Міністерства юстиції України від 10.06.2016 № 1657/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0839-16#Text> (дата звернення: 14.08.2020).
292. Про затвердження Порядку надання державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України від 30.04.2002 № 226/293/169. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0466-02#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
293. Про затвердження Порядку надання Державною фіскальною службою України інформації з Державного реєстру фізичних осіб — платників податків про доходи фізичних осіб, які звернулись за призначенням житлових субсидій (Витяг). *Вісник. Офіційно про податки*. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8326> (дата звернення: 15.05.2020).
294. Про затвердження Порядку надання доступу фізичним та юридичним особам до Реєстру документів про вищу освіту та Порядку замовлення на створення інформації, що відтворюється в документах про вищу освіту, та обліку документів про вищу освіту в Єдиній державній електронній базі з питань освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 06.03.2015 № 249. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0493-15#Text> (дата звернення: 21.10.2020).
295. Про затвердження Порядку надсилання електронних копій судових рішень щодо осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та щодо юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення: наказ Державної судової адміністрації України та Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.04.2018 № 167/54/18. URL: https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/14/N_167_54_18 (дата звернення: 03.07.2020).
296. Про затвердження Порядку обробки персональних даних у базі персональних даних — Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків: наказ Міністерства фінансів України від 24.02.2015 № 210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0278-15> (дата звернення: 08.05.2020).
297. Про затвердження Порядку подання інформації про платників податків, об'єкти оподаткування та об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, для забезпечення ведення їх обліку, а також обчислення та справляння податків і зборів: постанова Кабінету Міністрів України від 21.12.2011 № 1386. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1386-2011-%D0%BF> (дата звернення: 08.05.2020).
298. Про затвердження Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1751. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1751-2001-%EF#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
299. Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям: постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 № 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=250-2003-%EF#Text> (дата звернення: 17.09.2020).

300. Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2005 № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=261-2005-%EF#Text> (дата звернення: 23.09.2020).
301. Про затвердження Порядку призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004. № 558. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=558-2004-%EF#Text> (дата звернення: 23.09.2020).
302. Про затвердження Порядку призначення та виплати тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме: постанова Кабінету Міністрів України від 22.02.2006 № 189. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/189-2006-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.09.2020).
303. Про затвердження порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу: постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 792. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792-2018-%D0%BF#n10> (дата звернення: 20.06.2020).
304. Про затвердження Порядку формування та зберігання реєстраційних справ: наказ Міністерства юстиції України від 18.11.2016 № 3267/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1499-16#Text> (дата звернення: 14.08.2020).
305. Про затвердження Порядку функціонування порталу електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи: наказ Міністерства юстиції України від 23.03.2016 № 784/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0427-16#Text> (дата звернення: 11.08.2020).
306. Про затвердження Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання: наказ Міністерства юстиції України від 12.01.2011 № 96/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0055-11#Text> (дата звернення: 05.07.2020).
307. Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні: наказ Міністерства юстиції України від 18.11.2000 № 52/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00#Text> (дата звернення: 05.07.2020).
308. Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру: постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/207-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 31.08.2020).
309. Про затвердження Примірного положення про центр надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF#n8> (дата звернення: 31.08.2020).
310. Про затвердження Примірного регламенту центру надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2013-%D0%BF#n9> (дата звернення: 31.08.2020).

311. Про затвердження Тимчасового положення про реєстр потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: постанова Правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 31.01.2002 № 14. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FIN12854#:~:text=> (дата звернення: 28.07.2020).
312. Про затвердження типових інформаційних карток адміністративних послуг у сфері державної реєстрації статутів територіальних громад, юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб — підприємців: наказ Міністерства юстиції України від 19.03.2020 № 1040/5. URL: <https://minjust.gov.ua/n/22592> (дата звернення: 13.08.2020).
313. Про затвердження форм Персональної картки та додатків до неї, заяви про надання (поновлення) статусу безробітного та направлення на працевлаштування: наказ Міністерства соціальної політики України від 19.12.2018 № 1911. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-18#n16> (дата звернення: 24.06.2020).
314. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-vr#Text> (дата звернення: 30.10.2020).
315. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 07.12.2020).
316. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення: 09.08.2020).
317. Про інформаційну взаємодію між Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців та інформаційними системами Державної служби статистики України: Наказ Міністерства юстиції України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 28.09.2020 № 1834/5/1212. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 17.09.2020).
318. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 18.10.2020).
319. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 № 374-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
320. Про Міністерство соціальної політики України: положення Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-%D0%BF#n8> (дата звернення: 03.07.2020).
321. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 31.08.2020).
322. Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 505. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/505-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.07.2020).
323. Про надання щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарсь-

кої комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею: постанова Кабінету Міністрів України від 02.05.2000 № 1192. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1192-2000-%EF#Text> (дата звернення: 17.09.2020).

324. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
325. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
326. Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні: указ Президента України від 04.07.2005 № 1013/2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005#Text> (дата звернення: 09.10.2020).
327. Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 31.12.2005 № 1312. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1312-2005-п#Text> (дата звернення: 07.10.2020).
328. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12/ed20200808#Text> (дата звернення: 01.09.2020).
329. Про облік внутрішньо переміщених осіб: постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.07.2020).
330. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
331. Про оприлюднення результатів зовнішнього незалежного оцінювання: наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2008 № 267. Втратив чинність 06.04.2009. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0322-08#Text> (дата звернення: 27.10.2020).
332. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20200624#Text> (дата звернення: 27.09.2020).
333. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=875-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
334. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16.12.1993 № 3721-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3721-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
335. Про особливості ведення Електронного реєстру листків непрацездатності до забезпечення інформаційної взаємодії електронної системи охорони здоров'я з Електронним реєстром листків непрацездатності: постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 159. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/159-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.08.2020).
336. Про особливості державної політики щодо забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями у Донецькій і Луганській областях: Закон України від 18.01.2018 № 2268-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19> (дата звернення: 09.07.2020).

337. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
338. Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 № 2262-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
339. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05.11.1991 № 1788-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
340. Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 01.06.2000 № 1767-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-14#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
341. Про питання загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2000 № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.07.2020).
342. Про підприємство. ДП «Національні інформаційні системи». URL: <https://nais.gov.ua/about> (дата звернення: 07.07.2020).
343. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 28.09.2020).
344. Про положення про порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2001 № 1094. URL: https://ips.ligazakon.net/-document/view/KP011094?an=1365&ed=2001_08_21 (дата звернення 28.07.2020).
345. Про портал. Єдиний державний портал адміністративних послуг. URL: <https://www.my.gov.ua/main/content/about> (дата звернення: 08.12.2020).
346. Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу: рішення Антимонопольного комітету України від 01.11.2018 № 601-р. URL: <https://amcu.gov.ua/npas/rishennya-601-r-vid-01112018> (дата звернення: 13.09.2020).
347. Про Порядок актуалізації бази даних Державного реєстру виборців стосовно записів про виборців, виборча адреса яких відноситься до території, на яку поширюються повноваження органу ведення Державного реєстру виборців, що тимчасово не здійснює ведення Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 02.06.2020 № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0097359-20#n6> (дата звернення: 01.07.2020).
348. Про Порядок доступу до бази даних Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 25.06.2020 № 120. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal!/cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=278 (дата звернення: 07.07.2020).
349. Про Порядок доступу до відомостей Державного реєстру виборців представника політичної партії для здійснення нею публічного контролю за веденням Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 02.06.2020

- № 95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095359-20#Text> (дата звернення: 07.07.2020).
350. Про Порядок і форми обліку дій щодо зміни бази даних Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 03.04.2009 № 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0019359-09#Text> (дата звернення: 07.07.2020).
351. Про порядок надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг: положення Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 505. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/505-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.07.2020).
352. Про Порядок одноразової передачі відомостей Державного реєстру виборців для створення реєстру територіальної громади: постанова Центральної виборчої комісії від 17.02.2016 № 55. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=249 (дата звернення: 07.05.2020).
353. Про Порядок одноразової передачі Міністерству оборони України відомостей Державного реєстру виборців для формування бази даних Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних: постанова Центральної виборчої комісії від 31.05.2017 № 114. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114359-17#Text> (дата звернення: 07.07.2020).
354. Про Порядок первинного формування бази даних Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 12.12.2008 № 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0069359-08#Text> (дата звернення: 01.07.2020).
355. Про порядок створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб: положення Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 № 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/646-2016-%D0%BF#Textt> (дата звернення: 03.07.2020).
356. Про присвоєння кадастрового номеру земельній ділянці. *Kyivzem*. URL: <http://kievzem.com.ua/uk/services/14.html> (дата звернення 02.07.2020).
357. Про програму розвитку Єдиної інформаційно-аналітичної системи державної служби зайнятості на 2017—2018 роки: постанова Правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від 30.11.2016 № 124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0124568-16#Text> (дата звернення: 20.06.2020).
358. Про проєкт Технічного завдання на створення комплексної системи захисту інформації в автоматизованій інформаційно-телекомунікаційній системі «Державний реєстр виборців»: постанова Центральної виборчої комісії від 25.04.2008 № 21. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/W080019> (дата звернення: 07.05.2020).
359. Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 № 1789-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1789-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
360. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17/print1403522651895313#Text> (дата звернення: 17.09.2020).

361. Про ратифікацію Конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів: Закон України від 10.07.2010 № 2490-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2490-17#Text> (дата звернення: 01.07.2020).
362. Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917—1991 років: Закон України від 17.04.1991 № 962-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=962-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
363. Про реалізацію експериментального проекту щодо реєстрації, перереєстрації безробітних та призначення виплати допомоги по безробіттю в електронній формі: постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.2020 № 307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/307-2020-%D0%BF#n15> (дата звернення: 24.06.2020).
364. Про реєстр. 11.06.2018. *Пенсійний фонд України*. Інформаційна сторінка вебпорталу. URL: <https://www.pfu.gov.ua/2797-pro-reyestr/> (дата звернення: 29.04.2020).
365. Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання: рішення Рахункової Палати України від 25.09.2018 № 24-3. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2018/24-3_2018/R_RP_24-3_2018.pdf (дата звернення: 05.07.2020).
366. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 № 1382-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text> (дата звернення 31.08.2020).
367. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
368. Про Службу розпорядника Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 26.05.2007 № 34. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal!/cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=74 (дата звернення: 07.05.2020).
369. Про службу. *Державний центр зайнятості*. URL: <https://www.dcz.gov.ua/storinka/pro-sluzhbu> (дата звернення: 24.06.2020).
370. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18.11.2004 № 2195-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2195-15#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
371. Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2011-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
372. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 08.08.2020).
373. Про Спадковий реєстр: наказ Міністерства юстиції України від 17.10.2000 № 51/5. Оновлення 15.07.2009. Втратив чинність 01.09.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0714-00/ed20110901#Text> (дата звернення: 28.08.2020).
374. Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива: постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.10.2020).

375. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3551-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
376. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 № 796-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12> (дата звернення: 10.05.2020).
377. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
378. Про статус суддів: Закон України від 07.07.2010 № 2453-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2453-17#Text> (дата звернення: 02.09.2020).
379. Про створення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України: постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-96-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
380. Про створення Єдиної державної електронної бази з питань освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2011 № 752. Ред. 18.12.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2011-п/ed20181218#Text> (дата звернення: 21.09.2020).
381. Про створення Реєстру територіальної громади міста Києва: рішення I сесії VIII скликання Київської міської ради від 03.03.2016 № 123/123. URL: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/I_docki2.nsf/alldocWWW/31363614D11BCF4FC2257F840068774B?OpenDocument (дата звернення: 07.09.2020).
382. Про створення Реєстру територіальної громади Оріхівської міської ради та затвердження Положення про нього: рішення XXVI сесії VII скликання Оріхівської міської ради Запорізької області від 20.02.2019 № 127. URL: <https://ormr.gov.ua/uploads/rada/C07/S26/127.pdf> (дата звернення: 09.09.2020).
383. Про створення та впровадження державної інформаційно-виробничої системи в галузі освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 05.07.2004 № 841. Втратила чинність 13.07.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2004-п/ed20040705#Text> (дата звернення: 27.09.2020).
384. Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 01.04.2001 № 2272-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2272-14#Text> (дата звернення 28.07.2020).
385. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
386. Про схвалення Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 909. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 05.07.2020).
387. Про Схвалення Стратегії подолання наслідків Чорнобильської катастрофи та відродження територій, що зазнали радіоактивного забруднення: проєкт указу Президента України від 28.09.2016 URL: [http://nar-rda.gov.ua/upload/files/proekt_ukaza_28_09_2016%20\(1\).pdf](http://nar-rda.gov.ua/upload/files/proekt_ukaza_28_09_2016%20(1).pdf) (дата звернення: 12.05.2020).

388. Про утворення Національного антикорупційного бюро України: указ Президента України від 16.04.2015 № 217. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/217/2015/card6#Public> (дата звернення: 09.07.2020).
389. Про форми подань з відомостями про виборців (осіб), на підставі яких здійснюється періодичне поновлення персональних даних Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 13.01.2011 № 6. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=165 (дата звернення: 07.05.2020).
390. Про форми списків виборців на виборчих дільницях та інших виборчих документів для підготовки та проведення голосування на виборах: постанова Центральної виборчої комісії від 25.06.2020 № 124. URL: https://www.drv.gov.ua/ords/portal/!cm_core.cm_index?option=ext_static_page&ppg_id=283 (дата звернення: 07.07.2020).
391. Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.06.2016 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-16> (дата звернення: 09.07.2020).
392. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30.06.2004 № 1932-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-15> (дата звернення: 07.05.2020).
393. Про затвердження Порядку ведення Реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я: наказ Міністерства охорони здоров'я України (проект 12.08.2020). URL: <https://moz.gov.ua/article/public-discussions-archive/proekt-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorovja-ukraini-pro-zatverdzhennja-porjadku-vedennja-reestru-pacientiv-v-elektronnij-sistemi-ohoroni-zdorov%e2%80%99ja> (дата звернення: 15.11.2020).
394. Програмний комплекс ЄДЕБО. Керівництво користувача. Розділ 6. Фізичні особи. Київ, 2020. 29 с. URL: https://www.inforesurs.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/KK_R6_Phizychni-osoby.pdf (дата звернення: 15.10.2020).
395. Протокол приймальних випробувань програмного забезпечення Єдиної державної електронної бази з питань освіти, модернізованого відповідно до абзаців першого та четвертого пункту 2 наказу Міністерства освіти і науки України від 13.03.2019 № 346: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1491. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/699/69937/5dfdf067f1126431615382.pdf> (дата звернення: 27.10.2020).
396. Рада створила Єдиний державний реєстр ветеранів війни. 07.02.2019. УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/politics/10438314-rada-stvorila-yediniy-derzhavniy-reyestr-veteraniv-viyni.html> (дата звернення: 28.08.2020).
397. Рак в Україні, 2018—2019. № 21. *Бюлетень національного канцер-реєстру України*. URL: http://www.ncru.inf.ua/publications/BULL_21/index.htm (дата звернення: 29.10.2020).
398. Реєстр документів про освіту. *Єдина державна електронна база з питань освіти*. URL: <https://info.edbo.gov.ua/edu-documents/> (дата звернення: 21.09.2020).
399. Реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення, з лютого ведеться та наповнюється НАЗК. 29.07.2019. *Міністерство юстиції України*. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/reestr-osib-yaki-vchinili-koruptsiyni-pravoporushennya-z-lyutogo-vedetsya-ta-napovnyuetsya-nazk> (дата звернення: 03.07.2020).

400. Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання. *Єдиний державний вебпортал відкритих даних*. URL: <https://data.gov.ua/dataset/47aeff2a-e543-4ee5-89f5-f00ed1edace8> (дата звернення: 09.10.2020).
401. Реєстр сертифікатів педагогічних працівників відкрито для загального доступу. 28.12.2019. *Державне підприємство «Інфоресурс»*. URL: <https://www.inforesurs.gov.ua/2019/12/28/reiestr-sertyfikativ-pedahohichnykh-pratsivnykiv-vidkryto-dlia-zahalnoho-dostupu/> (дата звернення: 09.10.2020).
402. Реєстр сертифікатів педагогічних працівників. *Єдина державна електронна база з питань освіти*. URL: <https://info.edbo.gov.ua/pedagog-certs/> (дата звернення: 18.11.2020).
403. Реєстр територіальної громади Миколаєва: до системи підключили КП «Миколаївводоканал», КП «Миколаївоблеплоенерго», на черзі — суди, нотаріуси, державна виконавча служба. 28.10.2019. *Портал Миколаївської міської ради*. URL: <https://mkrada.gov.ua/news/11351.html> (дата звернення: 07.09.2020).
404. Реєстри та сервіси. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://info.edbo.gov.ua/registry/> (дата звернення: 21.09.2020).
405. Результати ЗНО за всі роки та інші дані відкрило МОН. 20.01.2020. *Педагогічна преса. Все про освіту в Україні*. URL: <https://pedpresa.com.ua/201314-rezultaty-zno-za-vsi-roky-ta-inshi-dani-vidkrylo-mon.html> (дата звернення: 12.10.2020).
406. Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції»: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 11.08.2016 № 3. URL: <https://rada.gov.ua/uploads/documents/47333.pdf> (дата звернення: 08.07.2020).
407. Роз'яснення щодо порядку доступу до персональних даних за запитами державних органів від 05.08.2020. *Уповноважений Верховної Ради України з прав людини*. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua/ua/all-news/pr/shhodo-poryadku-dostupu-do-personalnih-danix-za-zapitami-derzhavnix-organ%D1%96v/> (дата звернення: 07.08.2020).
408. Роз'яснення щодо призначення та здійснення страхових виплат у разі настання нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання від 01.10.2018. *Фонд соціального страхування України*. URL: <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/publish/article/954974> (дата звернення 28.07.2020).
409. Роз'яснення щодо функціонування та захищеності баз даних інформаційної мережі Міністерства юстиції (Єдиних та Державних реєстрів). *Міністерство юстиції України*. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_22252 (дата звернення: 07.08.2020).
410. Розмір фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є МОН України: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2014 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-14#Text> (дата звернення: 17.11.2020).
411. Розробка центрального компоненту електронної системи охорони здоров'я *eHealth*. *Благодійна Організація 100 % життя*. URL: <https://network.org.ua/rozrobka-tsentralnogo-komponentu-elektronnoyi-systemy-ohorony-zdorov-ya-ehealth/> (дата звернення: 16.04.2020).

412. Сертифікація педагогічних працівників. Звіти / дані. *Український центр оцінювання якості освіти*. URL: <https://testportal.gov.ua/zvity-dani-3/> (дата звернення: 12.10.2020).
413. *Служба підтримки HELSI*. URL: <https://miswiki.atlassian.net/servicedesk/customer/portal/3/article/1716551720> (дата звернення: 15.04.2020).
414. Спеціалізована медична допомога. *eZdorovya*. URL: <https://ehealth.gov.ua/spetsializovana-medychna-dopomoga/> (дата звернення: 13.04.2020).
415. Стан та перспективи розвитку державних електронних інформаційних ресурсів. Звіт за результатами аналітичного дослідження. URL: <https://tapas.org.ua/media/zvit-za-rezultatamy-analitychnoho-doslidzhennia-standa-perspektyvy-rozvytku-derzhavnykh-elektronnykh-informatsijnykh-resursiv/> (дата звернення: 17.09.2020).
416. Статистичні дані основної сесії ЗНО. *Opendata*. *Український центр оцінювання якості освіти*. URL: <https://zno.testportal.com.ua/opendata> (дата звернення: 12.10.2020).
417. Статут Державного підприємства «Національні інформаційні системи»: затв. наказом Міністерства юстиції України від 10.01.2019 № 79/5. URL: <https://nais.gov.ua/files/general/2019/01/18/20190118164841-63.pdf> (дата звернення: 01.07.2020).
418. Структура центру. *Український центр оцінювання якості освіти*. URL: <https://testportal.gov.ua/struktura-tsentru/> (дата звернення: 08.10.2020).
419. Судова влада України. Рішення Верховного Суду від 26.03.2018 № 806/3265/17 (№ Пз/9901/2/18) — про оформлення паспорта громадянина України. URL: https://court.gov.ua/eng/supreme/inshe/zraskovi_spravu/zr_rish_806_3265_17 (дата звернення: 09.12.2020).
420. Судова практика: роботи з реєстром. *Український юрист. Журнал сучасного правника*. 2017. № 6. URL: <http://jurist.ua/?article/1335> (дата звернення: 18.09.2020).
421. Сфера державної реєстрації бізнесу. *Міністерство юстиції України*. URL: <https://minjust.gov.ua/ddr/legislation> (дата звернення: 11.08.2020).
422. Сфера державної реєстрації нерухомості. Нормативна база. *Міністерство юстиції України*. URL: <https://minjust.gov.ua/ddr/legislation> (дата звернення: 11.05.2020).
423. Теорія і практика обліку платників податків в органах ДПС України: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. Е. Островерха та ін. Ірпінь, 2002. 292 с.
424. Технічні вимоги до апаратного та програмного забезпечення Єдиної державної електронної бази з питань освіти: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 06.12.2016 № 1461. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe98c90da0.pdf> (дата звернення: 27.10.2020).
425. Технічні вимоги на розробку прикладного програмного інтерфейсу для підключення Спадкового реєстру до Системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (Трембіта). 01.03.2020. *Фонд Східна Європа*. URL: <https://eef.org.ua/fond-shidna-yevropa-v-mezhah-programy-usaid-uk-aid-prozorist-tapidzvitnist-v-derzhavnomu-upravlinni-ta-poslugah-tapas-ogoloshuye-vidkrytyj-konkurs-na-rozrobku-prykladnogo-programnogo-interfejsu-dlya/> (дата звернення: 07.08.2020).
426. Технічні вимоги Першого етапу впровадження технології блокчейн в роботу Державного реєстру речових прав України. *Фонд Східна Європа*. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2018/07/TV_Reyestr.pdf14 (дата звернення: 19.05.2020).

427. Тридцять років Чорнобильської катастрофи: радіологічні та медичні наслідки: Національна доповідь України. Київ, 2016. 177 с.
428. У 2020 році в декларацію необхідно буде вносити унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі. *Урядовий Портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/u-2020-roci-v-deklaraciyu-neobhidno-bude-vnositi-unikalnij-nomer-zapisu-v-yedinomu-derzhavnomu-demografichnomu-reyestri> (дата звернення: 08.12.2020).
429. Українську модель впровадження *eHealth* визнали однією із найперспективніших у світі. 31.10.2018. *Міністерство охорони здоров'я України*. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/ukrainsku-model-vprovadzhennja-ehealth-vznali-odnieju-iz-najperspektivnishih-u-sviti> (дата звернення: 15.04.2020).
430. Умови прийому до закладів вищої освіти України: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 25.12.2007 № 1172. Втратив чинність 05.10.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-07#Text> (дата звернення: 27.10.2020).
431. Устинов О.В. Розроблено порядок ведення медичних висновків в ECO3. 15.09.2020. *Український медичний часопис online*. URL: <https://www.umj.com.ua/article/188056/rozrobleno-poryadok-vedennya-medichnih-visnovkiv-v-esoz> (дата звернення: 16.10.2020).
432. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 17.09.2020).
433. Цивільний кодекс Української РСР: Кодекс від 18.07.1963 № 1540-VI. Втратив чинність 01.01.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-06/ed19630718#Text> (дата звернення: 28.09.2020).
434. Чаленко Д. Ознаки бізнесу, або Оподаткування фізосіб при систематичному будівництві та продажу нерухомості. *Вісник. Офіційно про податки*. 2019. № 37 (1037). URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100014520-oznaki-biznesu-abo-opodatkuvannya-fizosib-pri-sistematicnomu-budivnitstvi-ta-prodazhu-nerukhomosti?issue=5724> (дата звернення: 15.05.2020).
435. Чорнобильцям. *Міністерство соціальної політики України*. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Chornobilcyam.html> (дата звернення: 10.05.2020).
436. Що має знати громадянин, інформація про якого внесена до єдиного реєстру боржників. *Інститут кримінально-виконавчої служби України*. URL: <https://ikvsu.kvs.gov.ua/page/shcho-mae-znati-gromadyanin-informatsiya-pro-yakogo-vnesena-do-edinogo-reestru-borzhnikov> (дата звернення: 15.06.2020).
437. Щодо деяких актуальних питань у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: лист Міністерства юстиції України від 18.06.2018. URL: <https://vnpu.kiev.ua/?p=2940> (дата звернення: 19.05.2020).
438. Щодо підключення професійно-технічних навчальних закладів до Єдиної державної електронної бази з питань освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 17.05.2013 № 559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0559729-13#Text> (дата звернення: 21.10.2020).
439. Щодо реалізації пункту 20 Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: лист Міністерства юстиції України від 21.02.2018 № 2118/

- 8.4.4/ін-18. URL: https://protocol.ua/ru/shchodo_realizatsii_punktu_20_poryadku_dergavnoi_reestratsii_rechovih_prav_na_neruhome_mayno_ta_ih_obtyagen/ (дата звернення: 19.05.2020).
440. Як видавати електронні лікарняні: пропозиції МОЗ. *Медична справа*. URL: <https://www.medsprava.com.ua/news/3048-yak-vidavati-elektronni-lkarnyan-propozits-moz> (дата звернення: 05.08.2020).
441. Як зняти з реєстру боржників. Юридична компанія «ПІК». Погашення боргів по всій Україні. URL: <https://www.pic.kiev.ua/reestr-dolzchnikov/chto-takoe-reestr-dolzchnikov-ukrainy> (дата звернення: 15.06.2020).
442. Як отримати інсулін пацієнтам, які потребують інсулінотерапії. 22.10.2017. *Міністерство охорони здоров'я України*. URL: <https://moz.gov.ua/article/health/jak-otrimati-insulin-pacientam-jaki-potrebut-insulinoterapii> (дата звернення: 28.10.2020).
443. Як працюватиме *e-Health*: без медкартки і з електронними рецептами. URL: https://health.24tv.ua/yak_pratsyuje_e_health_kabinet_patsiyenta_ta_elektronni_likarnyani_n1093169 (дата звернення: 13.04.2020).
444. Як працює електронний реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії. 14.10.2018. *Міністерство охорони здоров'я України*. URL: <https://moz.gov.ua/article/interview/jak-pracjuje-elektronnij-reestr-pacientiv-scho-potrebut-insulinoterapii> (дата звернення: 28.10.2020).
445. Ярош С. Проблема рейдерства та реформа державних реєстрів. Національна асоціація адвокатів України. *Рада адвокатів Київської області*. URL: <https://radako.com.ua/news/problema-reyderstva-ta-reforma-derzhavnih-reiestriv> (дата звернення: 18.09.2020).
446. 40 державних органів уклали угоди про підключення до Трембіти. 17.12.2019. *Трембіта*. URL: <https://trembita.gov.ua/ua/news/40-derzhavnih-organiv-uklali-ugodi-pro-pidklyuchennya-do-trembiti> (дата звернення: 07.09.2020).
447. Cisco Systems Inc. назвала кращий IT-проект 2009 року. *Інформаційне агентство УНІАН*. URL: <https://www.unian.ua/science/280332-cisco-systems-inc-nazvala-kraschiy-it-proekt-2009-roku.html> (дата звернення: 07.05.2020).
448. *Helsi Service Desk*. URL: <https://miswiki.atlassian.net/wiki/spaces/SD/overview> (дата звернення: 16.09.2020).

Наукове видання

**Електронні реєстри:
стан в Україні**

Колективна монографія

Авторський колектив:

Олександр Миколайович Гладун (наук. ред.),
Марина Володимирівна Пугачова,
Наталья Михайлівна Левчук, Наталья Олександрівна Рингач,
Павло Євгенович Шевчук, Олександр Петрович Корнійчук,
Людмила Вікторівна Лущик,
Віта Володимирівна Хвалинська, Дарья Володимирівна Виноградова,
Марія Володимирівна Виноградова

Редактор А.І. Радченко
Комп'ютерна верстка, макетування Н.М. Тілікіна

Підписано до друку 11.11.2021.
40,07 обл.-вид. арк. Об'єм даних 4,24 Мб

Інститут демографії та соціальних досліджень
імені М.В. Птухи НАН України
Україна, 01032, м. Київ, бул. Т. Шевченка, 60,
тел. (044) 486-62-38; e-mail: demography@idss.org.ua, <http://www.idss.org.ua>

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серії ДК № 1997 від 29.10.2004 р.